Abonnementen: ƒ 25,– p. 10 nummers
(v. leden ƒ 17.50 (v. buitenland ƒ 3.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761 – 5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

OKTOBER 1971. 17e jaargang. Nummer 1.

KOSMISCHE ASPECTEN

Kosmische werkingen blz. CI/1
Lotsbeschikking " CI/8
Evenwicht " CI/12

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

De mens " CII/1
De eenheid in het Al " CII/9
Lichtspel " CII/13

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

KOSMISCHE ASPECTEN

Eerste Les.

KOSMISCHE WERKINGEN.

Inleiding.

Rond ons is een voor ons onbekend gebied. Wij noemen dat gebied de Kosmos. Wij nemen aan, dat het een geheel is. In deze onbekende werkelijkheid, waarin de aarde rondtolt, zijn entiteiten, zijn krachten, zijn grote invloeden. En al deze tezamen hebben invloed op het leven van de mens, maar evengoed op bepaalde geestelijke facetten van het bestaan. Zij kunnen de mens stoffelijk beïnvloeden. Het is daarom belangrijk, dat wij rekening houden met alles wat die kosmos brengt.

Er zijn voortdurend vele relaties tussen de mens en de kosmos, maar de doorsnee-mens heeft geleerd deze te zien als een normaal deel van het stoffelijke, het aardse milieu.

Wij zullen in deze cursus proberen om juist die kosmische invloeden iets duidelijker af te tekenen tegen de normale milieu-omstandigheden van de aardse mens. Daarnaast zullen wij trachten de nadruk te leggen op de persoonlijke contacten, die er kunnen bestaan tussen deze onbekende invloeden, krachten en persoonlijkheden ergens in het onbekende en de mens, die temidden van een enorme krioelende hoop mensheid op aarde bestaat.

Wij zullen beginnen met aan te tonen, dat een persoonlijke relatie tussen de mens en het onbekende denkbaar is en daarom gaan wij over naar het eerste deel van onze reeks lezingen en geven dit de titel:

PERSOONLIJKE CONTACTEN.

Het "ik" van de mens kent een groot aantal verschillende facetten. Daarbij zijn er verscheidene van zuiver materiële aard, er zijn er van mentale aard en daarnaast zijn er nog bovenbewuste en onderbewuste invloeden. Er zijn geestelijke contacten mogelijk. Bovendien heeft het "ik" van de mens, dat nu eenmaal geestelijke voertuigen mede bevat een relatie met verschillende sferen. Hierdoor zijn zuiver persoonlijke ervaringen voor de mens geen uitzondering. Ervaringen, waarin hij dus met ongeziene, z.g. paranormale of bovennatuurlijke invloeden te maken krijgt.

Het merendeel van de mensheid is geneigd om al deze, niet in het normale en logische denken passende factoren af te wijzen, dan wel zodanig in de werkelijkheid van de eigen wereld te integreren, dat men niet meer in staat is een onderscheid te maken tussen datgene wat uit de geest stamt en wat uit de wereld komt.

In de kosmos nu zijn er een aantal krachten, die wij - bezien vanuit een menselijk standpunt - het best nog met persoonlijkheden kunnen omschrijven. Ofschoon hun wezen ruimtelijk niet volledig omschreven kan worden, hun persoonlijkheid meer dimensies omvat dan de door de mens gekende, hebben zij nl. iets wat op denken gelijkt. Zij hebben een enorm vermogen tot invoelen of sympathie en kunnen contact opnemen met grote delen van de ruimte, met andere persoonlijkheden van hun eigen soort, maar ook met alle andere wezens, waarin het denkend vermogen zich ontwikkeld heeft.

Dit is een stelling. Bewijsbaar is ze niet. Maar indien wij uitgaan van dit voor het doel van deze lezing als axioma gestelde, dan kunnen wij de volgende feiten onder ogen zien:

1. Mensen zullen soms, zonder dat ze weten hoe of waarom, in zeer korte tijd niet alleen hun lot maar ook hun gedrag zich zeer sterk zien wijzigen. Vaak zijn ze zich daarvan op dat ogenblik niet bewust, maar zien ze later met enige verwondering terug naar die periode, die - zoals ze dan zeggen - voor hun leven bepalend is geweest.
2. Mensen hebben vaak inzichten, die het menselijke ver te boven gaan. Zij komen met denkbeelden, die gedurende een lange tijd door een ieder zullen worden verworpen als zijnde onmogelijk en fantastisch. Toch blijkt soms zeer lange tijd later dat zij gelijk hebben gehad. In dit verband wil ik u wijzen op de Chinese dichter Liem Pioe, die in 3700 v. Chr. een gedicht schreef, waarin hij het had over "de wervelende zonnen verborgen in de materie." Hij heeft het daar kennelijk over het atoom. Men heeft dit als een dichterlijk beeld gezien; het bleek werkelijkheid te zijn.
3. Een ieder, die denkt, zal ontdekken dat in zijn denken soms vreemde hiaten voorkomen. Het lijkt, of een gedeelte van zijn kennis verdwenen is. Op andere ogenblikken wordt hij overweldigd door een vloed van gegevens en vooral ook van opmerkelijke details, die hem in staat stellen iets duidelijk te beredeneren op een wijze, die hij zelf onmogelijk had geacht.

Laten wij van deze drie punten uitgaan.

Een mens denkt. Zijn denken betekent voor hem niet harmonie of afstemming, maar eenvoudig een realisatie in het "ik" en van het "ik". Hij kan echter nooit denken, zonder dat hij de buitenwereld in zijn gedachtenleven betrekt. Het is voor een mens onmogelijk zo te denken, dat het geheel van de wereld, zoals deze buiten hem bestaat of kan bestaan, buiten beschouwing wordt gelaten. Dit betekent, dat zijn aandacht is gericht op een groot aantal feiten en verschijnselen.
Die feiten en verschijnselen kunnen op een gegeven ogenblik de aandacht hebben van één van de door ons axiomatisch gestelde kosmische persoonlijkheden.

Indien een kosmische persoonlijkheid een gedachtenstroom ontdekt, hoe miniem ook, zal ze geneigd zijn daarop te reageren zolang die stroom zich bevindt in een brandpunt van de huidige belangstelling.

Als een kosmische kracht aan de aarde denkt en daarmede contact heeft of zelfs maar met de ruimte rond het zonnestelsel, dan zullen de gedachten van een mens, betrekking hebbend op datgene wat die entiteit op dat moment beweegt, een antwoord uit die entiteit verkrijgen. Dat is practisch een automatisch beginsel, waarbij de bewuste actie van de kosmische persoonlijkheid over het algemeen niet aanwezig is of pas in een veel later stadium kan worden gerealiseerd. Het "ik" kan dus door zijn denken alleen reeds een zekere mate van contact krijgen met een kosmische persoonlijkheid, een kosmische kracht die buiten de wereld staat. Maar dan zal het voorstellingsvermogen van die mens bepalen in hoeverre hij in staat is de indrukken en invloeden, die in het

besef van de kosmische persoonlijkheid aanwezig zijn, in zich op te nemen.

Om nu aanvaardbaar te maken dat het persoonlijk contact tussen mens en kosmische kracht of persoonlijkheid mogelijk is, moeten wij aannemen dat vele kosmische krachten te gelegener tijd - soms gelijktijdig, soms misschien in duizenden jaren geen van hen - de aandacht zullen richten op de aarde, op ruimte of op energieën, die zich in de buurt van de mens bevinden.

Nu zou ik hiervoor graag eerst het een en ander willen zeggen over deze kosmische persoonlijkheden. Ik blijf u erop wijzen, dat dit een stelling is, die volgens mij volledig op feiten berust, maar die op aarde onbewijsbaar is en dus ook geen enkel logisch-wetenschappelijke overtuigingskracht bezit.

Een kosmische kracht of persoonlijkheid die denkt, waarin dus bewuste processen zich afspelen, heeft de neiging zich te oriënteren op massa. Dit in tegenstelling tot alles wat wij weten van bewustzijn onder de mensen. Wij zullen ons echter moeten realiseren dat persoonlijkheden, die het best kunnen worden uitgedrukt als energie, die voor een deel ook in de drie-dimensionale ruimte mede tot uiting komt en daar contacten heeft, aan andere regels en wetten plegen te gehoorzamen dan de mens.

Als de aandacht op massa wordt gericht, dan is de kans zeer groot dat die massa zich niet geheel bevindt binnen het u bekende driedimensionale stelsel, waarin als vierde factor de z.g. factor "tijd" optreedt. Maar er zijn ogenblikken, dat delen van uw ruimte tijdelijk een brandpunt worden, omdat in andere dimensies massa of energie (dat is heel moeilijk om dat vanuit stoffelijk standpunt precies te definieren) in zo grote mate aanwezig is, dat zij zich hiertoe aangetrokken voelt. Zou men een vergelijking met mensen willen maken, dan zou men misschien het best kunnen spreken over de reactie van een mens, die een oploop ziet. Hij ziet vele mensen bijeen en verandert zijn baan en zijn belangstelling, omdat hij eerst wil zien wat er in die oploop eigenlijk aan de hand is. Dit is zeer simplistisch en uit de aard der zaak niet geheel juist uitgedrukt, maar toch kan men om er een voorstelling van te krijgen het gedrag van een kosmische persoonlijkheid hiermee enigszins vergelijken. Waar een grote massa of energie (al dan niet in stoffelijke vorm) aanwezig is, daar zal de aandacht tijdelijk op deze opeenhoping van energie of van massa gevestigd zijn.

De zon is een instabiele ster. Zij heeft de neiging te fluctueren in een ander dimensionaal stelsel. Dat wil dus zeggen, dat een deel van de uitstralingen en krachten van de zon mede plaatsvindt in een andere ruimte, die wel tot uw kosmos behoort, maar niet tot de kenbare wereld daarvan. Er zijn daarin vele andere krachten aanwezig. En omdat de ruimtelijke verhoudingen daarin zeer sterk variëren, is het mogelijk, dat de kracht van uw zon op een gegeven ogenblik gelijk valt met de kracht van b.v. de kern van het Melkwegstelsel of misschien zelfs met het ontstaan van een nieuwe sterrennevel. Dan zal de aandacht van kosmische persoonlijkheden daarop gericht zijn. In dit gericht-zijn ontmoeten zij veelal elkaar, maar hun belangstelling is op het verschijnsel gericht. Daarbij zijn natuurlijke ontwikkelingen en krachten voor hen van minder belang. De stem van sterren en planeten wordt verstaan, maar dit behoort tot het normale; het is de normale wereld. En omdat het niet exceptioneel is, zijn juist de betrekkelijk zwakke gedachtenpatronen van mensen en andere denkende wezens, soms zelfs van dieren, van bijzonder belang. Het is alsof men onder de microscoop kijkt naar enkele verschijnselen uit het leven van deze grote massa.

Het zal u duidelijk zijn, dat hier de aandacht getrokken dient te worden. En waar een gelijkheid van belangstelling of gerichtheid bestaat

- op welke wijze of op welk niveau dan ook - daar neemt de kosmische entiteit dit minieme krachtje tijdelijk onder de loep. Er ontstaat dan wat wij noemen een contact. Dit contact is moeilijk te omschrijven vanuit menselijk standpunt. Het is geen bezetenheid. Het heeft eigenlijk ook nog niets te maken met gesprek of zelfs met bidden of een goddelijk antwoord. Het is eerder een tijdelijk aangesloten zijn op een circuit. Als ik een vergelijking mag maken - het is moeilijk dit duidelijk te formuleren - dan zou ik willen zeggen: het is, alsof u een radio met een enorme bandbreedte heeft en plotseling zeer vele verschillende stations zou kunnen horen. Het feit, dat u zelf bent ingesteld in de richting van een van die stations in het bijzonder, betekent dat u de complete uitzending afluistert, ook al is de zender zich daarvan niet bewust en zal het toestel evenmin daarvan besef hebben. Het resultaat is, dat u a.h.w. toegang krijgt tot het besef van de kosmische persoonlijkheid, maar daaruit alleen kunt aflezen wat voor u verstaanbaar is. Van de andere aanwezige waarden krijgt u soms fragmenten, zonder dat er een samenhangend geheel ontstaat. Daardoor zal een dergelijk contact bij een mens ook aanleiding kunnen geven tot een soort warrigheid. Want de mens is geneigd om dan dergelijke fragmenten in een samenhang te brengen, ofschoon dat niet de originele is.

Vele zogenaamde openbaringen zijn mede hieraan te danken.
Op het ogenblik, dat het contact bestaat, zal de mens aflezen.
En nu krijgen wij een wonderlijk verschijnsel. Als de mens een wens heeft (laten we zeggen om b.v. een betere lucifer te vervaardigen, een doodgewoon ding dus), dan is het beeld van de vele mogelijkheden in die richting aanwezig in de kosmische persoonlijkheid, die een voortdurend contact heeft met zeer vele werelden en een voortdurende belangstelling voor allerlei verschijnselen. De kans is zeer groot, dat je dan a.h.w. afleest uit een veelheid van mogelijkheden op welke manier je verlangen verwezenlijkt zou kunnen worden. Je moet dat dan omzetten in zuiver materiële termen.

Op deze wijze kan een uitvinder dus werkelijk geïnspireerd worden. Hij zal zich bij zijn inspiratie laten leiden door de mogelijkheid tot verwezenlijking van dat ogenblik. Het is bekend dat Edison, toen hij de grammofoon uitvond, zich een tijdlang heeft beziggehouden met de vraag, of dat op band of op metaal kon worden afgedrukt. Hij had de middelen daartoe niet. De schetsen en tekeningen - een deel daarvan zijn nog in de congresbibliotheek van de Ver. Staten aanwezig - wijzen er echter op, dat de man heeft gedacht in de richting van de moderne tape-recorder. Alleen, hij had het denkbeeld wel, maar hij had de kennis niet om dit te verwezenlijken. Hij wist b.v. niets van lampen; van oscillatoren had hij een beperkte kennis en zo kun je doorgaan.
Hij koos dus uit de vele mogelijkheden om geluid te reproduceren die ene, welke voor hem technisch het meest benaderbaar was.

Dit voorbeeld is misschien wel veelzeggend. Want hoe dikwijls heeft u zelf niet een vraag of een behoefte waarvoor u geen oplossing weet te vinden. Als u nu met een kosmische persoonlijkheid in contact komt, leest u alle mogelijkheden, die daarin bevat zijn af, voor zover ze een oplossing van uw probleem kunnen inhouden. Maar slechts enkele daarvan zijn voor u volledig begrijpelijk. Van die enkele zal er misschien één - en dan nog onder voorbehoud - realiseerbaar zijn.

Uit het hierboven gestelde blijkt, dat een kosmische persoonlijkheid zich niet noodzakelijk bewust op een mens behoeft te richten en dat een kosmische invloed niet noodzakelijk van zich uit bewust en overwegend het lot van een mens zal veranderen. In heel veel gevallen is het contact, gezien vanuit de kosmische persoonlijkheid toevalsproduct, meer niet. Voor de mens is het echter wel een contact. En soms komt hij

ertoe dit contact een mate van wederkerigheid te geven.

Als de mens in zich een besef draagt dat voldoende kosmisch van aard is en dus beantwoordt aan de spelregels, die de kosmische persoonlijkheid kent, dan is het mogelijk dat daarover een soort dialoog ontstaat.

De mens denkt; er ontstaan nieuwe denkbeelden. Deze nieuwe denkbeelden worden weer veranderd en in enkele gevallen kan het zelfs gepaard gaan met bepaalde hallucinaties. Het is naar ik meen interessant in dit verband te wijzen op het ontstaan van vele bedevaartplaatsen waar wonderen heten te geschieden. Wij zullen het met elkaar eens zijn dat de verschijning van heiligen en andere voorstellingen nu niet bepaald op waarheid behoeven te berusten. Als wij b.v. de Lourdesgeschiedenissen nemen en wij kijken naar het beeld, dat Bernadette beschreef als dat van de H. Maagd, die zij had gezien, zo blijkt dat dit in overeenstemming was met een afbeelding van de H. Maagd, die ongeveer 80 jaar tevoren door een schilder was ontworpen en die in de dorpskerk ter plaatse aanwezig was. Ik meen, dat de man er zijn kost mee had betaald.

Hier is het beeld op zichzelf iets wat een hallucinatie kan worden genoemd. Maar daar staat tegenover dat er werkelijke wonderen zijn gebeurd en dat er zekere invloeden aan de plaats kleven, ook al zijn die door de bedevaartgangers voor een groot gedeelte weer verstrooid en van mindere betekenis gemaakt. De waarde, die bij de grot van Lourdes aanwezig is, blijkt in de eerste plaats een sterk suggestieve te zijn. Deze sterk suggestieve waarde neigt in de richting van een gemeenschappelijk bewustzijn, dat zich kan ontladen op een of meer personen. In het begin waren er echter niet zoveel personen aanwezig. De eerste bijeenkomst waar een werkelijke genezing zou plaatsvinden van iemand, die ongeneeslijk werd geacht, bedroeg zeker niet meer dan 40 à 50 personen. Toch geschiedde "het wonder", zoals men het noemt.

Indien wij aannemen, dat het kind Bernadette de behoefte had genezingen of hulp aan mensen tot stand te brengen, dan is de kans zeer groot dat zij hiermee het kosmisch principe van harmonie en evenwicht heeft beroerd, dat voor een kosmische persoonlijkheid van groot belang is. Dan zal de inspiratie ten aanzien van plaats en de wijze van handelen zijn voortgekomen uit de kosmische persoonlijkheid, desnoods als een bewust antwoord. Het kind zal niet geweten hebben hoe dat te vertalen en daardoor is er een soort legende ontstaan. Dit zou onzin lijken, indien dergelijke oorden ook niet elders bestonden. Er zijn bepaalde plaatsen waar indianen, negers, ja zelfs Chinezen, Tibetanen en Indiërs samenkomen en waar zij onder heel andere omstandigheden, met een geheel andere geloofsachtergrond eveneens genezing vinden. Opvallend is wel, dat er steeds aan het begin een persoonlijkheid staat, die een visioen heeft gehad of in meditatie verzonken is geweest en daaruit besloten heeft dat deze plaats genezing kon brengen.

Dit voorbeeld maakt alweer duidelijk, dat de dialoog niet altijd door de mens verstaan behoeft te worden. Dit is het contact van enkelingen, maar de invloed zal uit de aard der zaak ook vaak op de massa zijn gericht.

Nu behoeven wij hier niet speciaal te denken aan een bepaalde bijeenkomst op aarde, maar wij kunnen rustig denken aan de miljarden mensen, die gezamenlijk dan toch worden gedreven door bepaalde driften van zelfbehoud, voortplanting, geloof, behoefte tot zelfverheffing. Van een planeet met zoveel denkende wezens gaat een gemiddelde invloed uit. Op die gemiddelde invloed kan de kosmische persoonlijkheid antwoorden. Dat antwoord zal nimmer worden ervaren door de eenling als een zuiver persoonlijk contact, maar hij ondergaat de stemmingen ervan. Je zou kunnen zeggen, dat een dergelijk contact door het uitstralen van

b.v. wrevel alle verschijnselen van onbeheerstheid wekt, die bekend zijn in de kosmische persoonlijkheid. Dit kaatst terug en sommige mensen reageren erop, alsof het een suggestie ware. Ze weten niet, dat er een dergelijk contact is.

Maar nu kan er één zijn, die een toppunt van wrevel bereikt; een zodanig zichzelf verliezen in b.v. zelfbeklag, haat tegen de mensheid, dat hierdoor de relatie er niet meer één is met de gehele mensheid, maar dat deze persoon tijdelijk gaat optreden als representant van de mensheid. Diens denkbeelden zijn dan bepalend voor de wisselwerking tussen kosmische persoonlijkheid en mensheid. Een dergelijke persoon wordt dan tijdelijk een soort nucleus, een brandpunt van actie. Rond hem speelt zich alles af, terwijl hijzelf meestal enigszins onberoerd blijft. De situatie houdt dan in, dat de persoon zijn wrevel, haat of angst of wat de originerende emotie ook geweest moge zijn, in stand houdt. Op het ogenblik dat deze verandert, verandert ook het contact met de kosmische entiteit en gaat het vaak zeer snel teloor.

Dan begint er nu langzamerhand voor u een beeld te rijzen omtrent de mogelijkheid van een contact met een kosmische persoonlijkheid. Het is niet zo vleiend voor de mens, die ongetwijfeld liever heeft dat de een of andere hoge hemelse geest zich in het bijzonder tot hem alleen zal richten. De werkelijkheid is enigszins anders.

Er is in de kosmos een principe van wat men noemt harmonie; men zegt ook wel eens spiegeling of weerklank. Dat wil zeggen, dat gelijke waarden alle zullen reageren - zij het met verschillende invloed en sterkte - op een kracht, die in één van hen optreedt. Het bekende beeld hiervan is de piano. Eén snaar wordt aangeslagen en vele klinken mee. De situatie, waarbij de invloed van een kosmische entiteit (wij hebben het nog steeds over de persoonlijkheden) weerklankt vindt en die weerklank velen zal beroeren. Er moet een eerste résonance zijn. Vanuit deze eerste résonance volgt een reeks resonances. Het is onmogelijk, dat een invloed, die haar gelijke - hetzij in inhoud, hetzij in kracht - ergens in het Al aantreft, haar persoonlijk beleven niet daarin projecteert. Ook dit is een stelling, maar deze zal - gezien de ontwikkeling van de moderne psychologie en parapsychologie - waarschijnlijk dichter bij de bewijsbaarheid staan dan het voorgaande.

Nu hebben wij nog niet gesproken over kosmische krachten. Er zijn krachten, die niet beantwoorden aan het menselijke beeld van persoonlijkheid. Ze zijn energie met een specifieke eigenschap. Zij bewegen zich vaak door de ruimte en zouden misschien nog het best vergeleken kunnen worden met een soort magnetische of electronische wervelstormen. Dit voor zover hun uiting in de u bekende ruimte in het geding is. Dergelijke krachten stralen ook energie uit en deze zal een ieder beroeren, die daarmee in contact komt. Wanneer zij werkzaam zijn op een bepaald terrein, dan zal de omgeving, de gehele ruimte een soort inductieproces mogelijk maken. Indien er zich in die ruimte massa bevindt, die binnen de inductiegrens is, zal daarin de kracht, die dus in de kosmische kracht zelf aanwezig is, gaan pulseren en wel in overeenstemming met de transmissie-mogelijkheid.

Dit klinkt erg ingewikkeld, maar denkt u aan een gewone transformator. Je stopt er 220 volt in en er komt 6 volt uit. Dat is te danken aan het verschil tussen primaire en secundaire wikkelingen. Zo zou je kunnen zeggen, dat het verschil tussen energie, de energetische mogelijkheid van een mens en een kosmische kracht a.h.w. het hoge voltage van deze kracht ergens reduceert, totdat ze voor de mens nog net draagelijk is.

Indien een dergelijke kracht de mens beroert, dan zal dat niet op bewust niveau geschieden. Er is geen sprake van iets, waarop geestelijk

kan worden gereageerd. Er is sprake van iets wat mentaal kan worden geconstateerd, maar waarbij een dialoog of interpretatie zelfs heel moeilijk valt. De eerste reactie ligt hier voor de mens in het lichaam zelf.

Wij kunnen constateren, dat veranderingen van dergelijke kosmische omstandigheden bij de mens resulteren in een verandering van zijn intern evenwicht; de interne secreties veranderen. Een van de meest voorkomende is een verhoging van de adrenaline-afscheiding, vaak gepaard gaande met euphorie of angsttoestanden. Er zijn echter vele andere werkingen mogelijk.

Hier wordt het lichaam beïnvloed en wordt het gedrag van de mens via stoffelijke veranderingen beïnvloed. En daar zijn denken altijd gebaseerd is op 'n rationalisering van zijn gedrag, zal daarmee ook zijn denken veranderen. Hier is geen sprake meer van een bewuste communicatie, dat is duidelijk.

Een laatste punt, dat wij in dit verband naar voren moeten brengen, is het bestaan van de z.g. gerichte krachten of gerichte kleuren. Hierover is al meer gezegd in vorige lezingen en ik meen mij dus tot de hoofdzaken te mogen beperken.

Er zijn krachten, die een deel van het Al als een zoeklichtbundel doorklieven. Misschien kan men hier denken aan een observatorium, dat in een bepaalde baan onderzoekt. Alles, wat binnen het bereik van deze lichtbundel komt, zal worden waargenomen. En waarneming betekent een geestelijke impuls van kosmische grootorde. Deze impuls zal dan automatisch ook degenen beroeren - denk aan het voorgaande - die op dit moment worden beschouwd. Deze werkingen worden over het algemeen - om ze voor de mens enigszins bevattelijk te maken - beschouwd als de zeven kleuren. De waarnemers waarover wij spreken noemen we dan de Heren van de zeven kleuren.

Hier is sprake van een bepaalde impuls, waarop men reageert. Niet iedere mens echter reageert even sterk. Ook hier is een zekere harmonie noodzakelijk. Een mens, die harmonisch is met de straal, die hem op dat moment bereikt, zal onder invloed van die straal en binnen de karakteristiek van die straal tot zeer vele bereikingen kunnen komen. Zijn denken functioneert beter. Hij heeft plotseling toegang - evenals bij het persoonlijk contact met een kosmische entiteit - tot vele gegevens, die normaal voor hem gesloten zijn. Een groter deel van zijn onderbewustzijn wordt aan het werk gezet. Hij krijgt hierdoor dus de mogelijkheid om zich te uiten.

Een mens, die tot een straal behoort, zoals dat vaak wordt uitgedrukt, is vaak een persoonlijkheid, die op aarde door eigen instelling, eigen denken binnen het kader van die straal bijzonder scherp kan reageren, of die - zo men zegt - harmonisch is. Is dit het geval, dan kun je binnen die straal hoogtepunten bereiken. Valt die straal weg, dan kun je echter niet door een andere straal gelijkwaardig worden beïnvloed. Daarom zegt men wel: Iemand, die tot een bepaalde straal behoort (waarmee men dan bedoelt dat hij harmonisch is met deze bepaalde waarnemer ergens in de kosmos), zal altijd worden beïnvloed door deze straal en slechts in zeer geringe mate door andere stralen. Zijn eigen bewustwording en ontwikkeling zullen in overeenstemming zijn met datgene, wat in de beschouwer van het geheel in die straal aanwezig is.

Ik heb geprobeerd u duidelijk te maken, dat er invloeden zijn. Ik heb dat moeten stellen; het bewijzen zonder meer is moeilijk. Ik heb u hopelijk wel kunnen aantonen, dat indien men het gestelde voor waar aanneemt, er op aarde vele symptomen te vinden zijn van een dergelijk contact, waarbij inderdaad mensen door kosmische persoonlijkheden, kosmische krachten, Heren van stralen en dergelijken a.h.w. worden beroerd. Ik geloof,

dat u de verschijnselen, die daarop wijzen zelfs in uw eigen omgeving regelmatig zult kunnen vaststellen. Wij zouden er echter niet goed aan doen te besluiten zonder op te merken, dat deze invloeden alle slechts één factor zijn in een menselijk milieu, dat door vele factoren wordt bepaald. Wij kunnen hier spreken van de z.g. astrologische invloed, waarbij wij te maken hebben met o.m. krachtvelden, zwaarteverdelingen in het zonnestelsel zelf. Iets wat ook voor de mens en zijn gedragingen, zijn karakteristiek a.h.w. van betekenis is. Wij moeten denken aan het milieu, dat de mens voor zichzelf heeft opgebouwd. De wereld waarin hij leeft, de maatschappij waarin hij leeft. Ook deze hebben een bepaalde karakteristiek en deze is mede beïnvloedend. De kosmische invloed is dus niet dominerend. Zij is een variërende factor temidden van de voor de mens voortdurend aanwezige krachten en krachtsverschuivingen, die veel dichter bij zijn eigen bestaan liggen.

Indien ik hiermede aanvaardbaar heb kunnen maken, dat het gestelde theoretisch denkbaar is, zo hoop ik u in de volgende lessen duidelijk te maken dat kosmische krachten en invloeden wel degelijk direct kunnen ingrijpen in de mens en de reacties van een mens kunnen bepalen.

Om deze les af te ronden heb ik een tweede spreker voor deze avond verzocht u het een en ander duidelijk te maken over z.g. lotsbeïnvloedingen, zodat u een aansluitende tweede lezing krijgt.

-:-

LOTSBESCHIKKING.

Een mens heeft wat hij noemt zijn noodlot. Hij bedoelt hiermee te zeggen, dat er in het leven vele dingen zijn, waarop hij zelf geen enkele invloed kan uitoefenen. Degenen, die noodlot en lotsbeschikking zeer sterk op de voorgrond schuiven, zijn over het algemeen hen, die ze gebruiken als een verontschuldiging voor hun falen. Maar hoe moeten wij dan lot, noodlot, lotsbeschikking bezien?

Een mens wordt geboren op aarde. Hij wordt geboren in een bepaald jaar, onder de invloed van bepaalde planeten, onder de invloed van een bepaald ras, onder de invloed bovendien nog van een bepaald ouderpaar. Dit betekent, dat hij in zijn wezen en mogelijkheden voor een zeer groot gedeelte bestemd is. Hij heeft wel degelijk een lot, dat wordt bepaald door de mogelijkheden, die hij in zijn stoffelijk voertuig bezit en de gevoeligheid voor invloeden, die aan dit stoffelijk voertuig is meegegeven. Velen zijn zich hiervan bewust.

Er zijn landen op deze wereld waar mensen eerst met elkaar huwen, indien de horoscopen eerst vergeleken zijn en dan nog op een ogenblik, dat de stand van de sterren gunstig is. Maar ook hiermede blijkt men niet altijd in staat te zijn het lot te bedwingen, want het aantal malen dat zij, die - astrologisch gezien - gehuwd zijn onder de gunstigste omstandigheden, toch onder de pantoffel zijn komen te zitten, is zeer groot. Terwijl ook de teleurstelling voor de andere sexe, ofschoon er een veelbelovend begin was, heel vaak geregistreerd moest worden.

Want, mijne vrienden, in het leven zijn vele zaken in jezelf verankerd; en daaraan kunnen de sterren en kan de kosmos niets veranderen.

Als je op aarde bent, ben je een instrument dat afgesteld is. En als je eenmaal op G gestemd bent, dan kun je niet in harmonie spelen met instrumenten, die op een andere toon zijn afgestemd. Zo is ons lot bepaald.

Maar is er dan een kracht, die dit alles beschikt? Het zou dwaas zijn aan te nemen dat er iemand is, die u beziet, u verder in een lichaam hult en zegt: Zo, deze zal zijn leven slechts doorbrengen met mislukkingen. Het is de mens zelf, die zijn voertuig kiest. Het is de mens zelf, die bewust en willend als geest de tocht door de materie aanvaardt in de hoop daaruit iets wijzer terug te keren. Hier is dus een eigen lotsbestemming misschien wel de meest juiste aanduiding.

Maar dan zijn er zaken, die u evenmin kunt beheersen. Stel, dat er krachten zijn (noem ze goden, noem ze de wijzen van het voorgeslacht), die hun denkbeelden, hun werkingen naar de mens uitstralen. Dit zijn geen bindende invloeden. Als iemand u zegt: "Verdrink uzelf", dan kunt ge zeggen: "Vriend, doe het mij voor." Maar in het noodlot, zoals de mens het noemt, zijn er invloeden die zeggen: verdrink uzelf. En de mens vraagt zich dan niet af: waarom? Hij voelt dit als een gedrevenheid en gaat over tot een zelfvernietiging, terwijl hij redenen bedenkt om dit voor zichzelf noodzakelijk te verklaren. Hier is sprake van een invloed, die hij alleen kan beheersen, indien hij zich weet los te maken van de gewoonten en geplogenheden van zijn persoonlijkheid, zijn tijd en zijn omgeving. Maar ook hieraan onttrekt hij zich zelden.

Dan zijn er krachten, die in het Al onnoemelijk grote invloed kunnen hebben. We denken hierbij aan de grote meesters: een K'ung fu tze, een Lao tze of misschien een Jezus Christus, een Mohammed of één van de vele Boeddha's, persoonlijkheden die op aarde leven en denkbeelden geven, waarmee de mens voor zich een zekere vrijheid kan verwerven. Vrijheid, wel te verstaan, van lotsbestemming, van noodlot, van een gebondenheid aan omstandigheden. Maar als zij deze kracht brengen, dan zal een mens haar moeten aanvaarden.

Als ik u zeg, dat u vanhieruit het gebouw het eenvoudigst verlaat door een bepaalde deur door te gaan en dan een tweede deur te openen, zodat ge u in de buitenlucht bevindt, zo betekent dat nog niet dat ge deze weg zult kiezen.

Als een meester u een lering geeft ten aanzien van de plaats waarop gij u bevindt in het leven, de wijze waarop gij u kunt bewegen in het leven, zo betekent dit nog niet dat ge daaraan gehoor geeft. Dit wel of geen gehoor geven is een kwestie waarover u zelf heeft te bestemmen. Er is dus geen gebondenheid aan deze hoge krachten. Gij zijt in dit opzicht vrij, maar gij zijt geneigd u te laten leiden door datgene, wat u als beginsel is ingegeven. En daarmee bindt ge uzelf aan een lot, zelf de koorden knopende aan de martelpaal van het onontkoombare.

Het lijkt misschien overdreven, als ik u zeg dat het z.g. noodlot dat de mensen achtervolgt in de meeste gevallen door henzelf is bepaald; dat zijzelven de situaties tot leven wekken, waarover zij zich later beklagen. Maar dat komt, omdat een mens altijd denkt dat hij het toch wel zal redden. Laat ons trachten iets te zien over noodlot en lotsbestemming, zoals een mens dat ziet.

Een mens is geboren in het jaar van de Draak; en dus zal hij moedig zijn. Als hij de kans krijgt om moedig te zijn. Maar misschien zijn zijn ouders bang dat hij krijgsman zal worden en ze voeden hem op als een dochter. Dan zal hij misschien zeer goed zijn in schone borduurwerken, maar zijn krijgsmanschap zal niet meer naar voren komen.

Iemand kan geboren zijn in het jaar van de Ever en als een gevaarlijk zwijn rondrazen, vernietigende de mensen rond zich volgens de histo-

rie. Maar is het een noodzaak? Alleen indien men het van hem verwacht.

.Een mens heeft de neiging aan verwachtingen te beantwoorden. Deze verwachtingen komen niet alleen uit zijn omgeving. Er zijn ook andere krachten, die iets van u kunnen verwachten. Er is een geest, die - niet meer beschikkend over een lichaam, maar vrezend voor het geestelijk bestaan - zich in uw nabijheid ophoudt en voortdurend tegen u zegt: "Ik verwacht van u dat ge het onrecht zult wreken, dat mij is aangedaan." Gij begint dan alle onrecht te wreken. En de wereld wreekt zich op u, omdat wat gij onrecht noemt niet altijd onrecht is geweest. Op deze wijze kan een noodlot ook tot stand komen. Maar wij zijn daaraan alleen gebonden door wat wij zelf zijn.

Er zal u in de loop van deze reeks lezingen ongetwijfeld worden voorgehouden, dat wat de kosmos brengt altijd een antwoord is op wat er in u leeft. Maar wat er in u leeft, kunt ge zelf voor een deel bepalen.

Er was eens iemand, die rondging door het land, verwachtende dat hij door rovers zou worden uitgeschud. En zie, zo geschiedde het. En als de rovers hem dan hadden uitgeschud, geranseld en blauw geslagen, zo sprak hij: "Ziet, mijn verwachtingen zijn uitgekomen. Ik ben wijs, maar ongelukkig." Had hij verwacht, dat de rovers hem niet zouden aanvallen, hij zou misschien een enkele keer toch het onheil hebben ondergaan, maar in vele gevallen zou hij zich wat sneller, wat vreugdiger en minder bezorgd door donkere plaatsen hebben bewogen waar rovers zich schuilhielden. Deze zeer eerbiedwaardige rovers zien dan iemand zich angstig en bezorgd gedragen en nemen aan, dat hij angstig en bezorgd is om de schatten, die hij bij zich draagt.

Zo gaat het menigeen in het leven. Hij zegt, dat het lot hem de onaangenaamheden bescheert, die hij voortdurend ondergaat. Maar hij heeft ze aldoor gevreesd, hij heeft ze verwacht, hij heeft, kortom, zelf overal de aandacht gevestigd op deze verwachting en een ieder uitgenodigd haar waar te maken.

Er zijn er die zeggen: "Daar, waar de sterren zijn, is de mens machteloos." Maar dan kan ik ook zeggen: Als ik in een theehuis zit en iemand zet mij een rijke schotel voor, zo is indigestie onvermijdelijk. Het is even dwaas om aan te nemen, dat de sterren door wat zij u aan mogelijkheden voorzetten uw onheil kunnen oproepen als het dwaas is om aan te nemen, dat het de schuld van de herbergier is, die u een schaal voorzet, waarvan gij teveel eet. Gij hebt vrijheid. Maar in die vrijheid zult ge moeten leren om te selecteren, om "neen" te zeggen, als het nodig is, om eerst uzelf te zijn en dan pas aan de verwachtingen van anderen te beantwoorden.

Sommige mensen zeggen: Deze tijden zijn zeer somber. Zij hebben gelijk, want hun eigen somberheid maakt hen blind voor alle licht dat er nog bestaat.

Indien gij zoekt naar de grootmachten van hemel en aarde, die u zullen redden, zo moet ge eerst beginnen te stellen, dat ge gered zult zijn; niet dat ge in nood verkeert. Want hij, die in de verwachting van de nood hen aanroept, hij roept de nood zelve aan. Een ieder maakt waar wat hij zelf oproept. Dat is zijn lotsbeschikking.

Er gaat een verhaal over een heer, die verheven was tot een belangrijke plaats aan het hof van de Hemelse Keizer. Fong Yoe, zoals hij heette, ging vaak naar de aarde om het schone der aarde te genieten. Bij deze vluchten droeg hij nagelschilden, die het magische vermogen hadden, waardoor ze hem onzichtbaar konden maken of hem als mens in een willekeurige gedaante doen verschijnen. Hij sprak over zijn noodlot, toen hij eens in een wat te vurig liefdesspel zijn nagelschilden had verloren. De Hemelse Keizer, die hem verweet zo grote krachten te hebben achter-

gelaten, besloot hem een lering te geven. Zo nam hij één der raketten van de noordenwind en bond deze daar waar bij het dier het staartbeen pleegt te zitten, stak die aan en sedertdien is de arme Fong Yoe een voortdurend terugkerende komeet aan de hemel van de wereld, waarop hij zijn nagelschilden had achtergelaten. Hij beklaagt zich over het onrecht hem aangedaan. En toch, indien hij eerst had nagedacht over zijn magische noodzaken en kundigheden, voorwaar hij zou een verenswaardige plaats bij de troon van de Hemelse Keizer nog steeds kunnen innemen.

Zo is het noodlot voor de mens. Hij, die vergeet wat hij werkelijk is en welke attributen voor hem onvermijdelijk daartoe behoren, hij zal eens ergens in de duisternis dwalen, gedreven door het pijnlijke vuur, dat hem voortjaagt in een oneindigheid en het hem onmogelijk maakt zijn eigen weg te bepalen. Maar hij, die zichzelf weet te vinden, krijgt uit alle werelden en sferen het antwoord, dat hem past en hem behoort. Hij verkrijgt al wat voor hem noodzakelijk is.

Er is eens gezegd door een wijze volgeling van de leraar K'ung fu tze:"Alle dingen hebben hun plaats in de eeuwigheid zo goed als op de aarde. Indien wij weten, dat zij hun plaats hebben, laat ons voorzichtig zijn dat wij ons niet stoten aan dingen, die wij niet van plaats kunnen doen veranderen."

Dit is juist. Wij moeten weten waar onze mogelijkheden liggen. Wij kunnen geen eeuwigheid veranderen, maar wij kunnen uit de krachten van de eeuwigheid veel vinden, dat ons wel in staat stelt ons eigen lot te veranderen.

Wij zijn niet in staat om te bepalen wat een grote geest ons zal geven of onthouden, maar wij zijn wel in staat om harmonie te vinden met die geest of om die harmonie af te wijzen. Wij zijn niet in staat om het gebeuren van de dag voortdurend en in elke minuut volgens onze eigen wil te bepalen, maar wij zijn wel in staat te voorkomen dat de onbevredigdheid van onze dagen ons steeds achtervolgt, zodat wij niet zien welke mogelijkheden er nog bestaan.

Mogelijk schiet ik tekort in mijn betoog zo ik reeds vreesde en had u van mij andere - en zoals de westerling zegt - meer concrete gegevens verwacht. Maar wat is er concreter dan de werkelijkheid, die in jezelf bestaat? Hij, die drinken wil, moet zijn gezicht niet opheffen naar de wolken en zeggen: Geef mij regen. Hij moet de vijver zoeken, waarin het heldere water hem lokt om zich te laven. Zo moeten wij zoeken naar onze plaats.

Wij moeten vanuit onszelf voortdurend de harmonieën schèppen, die noodzakelijk zijn. Wij moeten rekening houden met de bepalingen, die wij hebben gekregen van onze ouders, van de wereld waarin wij leven, van de sterren waaronder wij geboren zijn. Maar wij moeten dit niet zien als de onvermijdelijke grens, die wij niet kunnen overschrijden, maar als de bepaling van de bekwaamheden die wij bezitten, zodat wij door die bekwaamheden juist te gebruiken alle grenzen kunnen doorbreken.

Een dwaas is een mens, die verwacht dat hij voor niets alles kan krijgen. Er was eens een oud man, die zijn gehele leven in een loterij had gespeeld en nimmer een prijs had gekregen. Toen hij eindelijk een winnend lot had, bleek de verkoper verdwenen te zijn en het lotspapier, dat zo kostbaar scheen te zijn, vervalst.

Vele mensen spelen voortdurend met wat zij het noodlot noemen. Maar hun noodlot is vervalst; het is geen werkelijkheid. Het is een illusie. En als het lijkt, of deze illusie eens betaald zal worden, of zij eens de verlangde waarde van het leven zal inhouden, dan blijkt eerst dat zij niet werkelijk was.

Wij moeten leven in de werkelijkheid. Misschien is dit ons lot, want we kunnen ons daaraan niet ontworstelen. Wij moeten uit de werkelijkheid

opbouwen volgens ons eigen innerlijk. Wat voor ons noodzakelijk is, dat is onze noodlotsbeschikking. En datgene, wat wij zelf oproepen, zullen wij moeten ondergaan; dat is ons noodlot.

-:-

E V E N W I C H.T.

Kan er evenwicht zijn, indien er slechts één is? Evenwicht kan alleen bestaan, indien er tenminste twee zijn. Zo is ons evenwicht niet het bereiken van een toestand, maar het bepalen van ons standpunt tussen twee bestaande zaken. Evenwicht wordt bepaald mede door de balans. En een balans kan alleen bestaan, indien er een niveau is ten aanzien waarvan de evenwichtigheid wordt bepaald. Maar er is geen niveau, waarop wij dit kunnen bepalen, tenzij vanuit onszelf. Zo zijn wij onszelve weegschaal en registrerende wijzer. Maar het evenwicht, dat wij meten, ontstaat uit zaken buiten ons.

De kosmos is evenwichtig. Want daar waar licht is, is duister; daar waar vreugde is, is smart. De kenbaarheid der dingen kan slechts uit de wederkerigheid der waarden ontstaan. Maar dan moeten wij ook bereid zijn het evenwicht te zoeken vanuit onszelf.

Wij moeten de plaats zoeken waar onze vreugde een glimlach en onze smart een frons is. Wij moeten zoeken naar het ogenblik waarin het licht onze erkenning en het duister nog slechts onze erkenning van het onbekende betekent.

Wij moeten zoeken naar geluk in onszelf. Maar kunnen wij geluk verwerven, indien wij niet gelijktijdig lijden ook aanvaarden? Evenwicht is zonder dit niet mogelijk. En daar waar wij slechts één zijde kiezen en alleen het geluk willen, daar zal het lijden ons voortdurend overvallen en ons geluk verteren. Maar daar waar wij beseffen, dat lijden en geluk samengaan, daar zal het lijden ons slechts stimuleren om het geluk intenser te vinden en zal in het geluk het besef van het lijden ons ervoor behoeden om ons eraan over te geven als een recht dat eeuwig zal bestaan.

Evenwicht is de waarheid, die wij vinden in onszelf door te beseffen dat wij bepalen wat een evenwicht voor ons is. In een kosmisch evenwicht kunnen wij niets bepalen. Het is een bestaande toestand. Maar wat het evenwicht voor ons betekent, bepalen wij door de wijze, waarop wij onszelf plaatsen temidden van het bestaande.

Zo laat ons zoeken naar de plaats, die ons past, niet verwerpende de tegenstelling en de wederkerende beïnvloeding, maar zoekende naar die plaats, waarin de wederkerigheid der waarden voor ons is een steeds sterkere onthulling van onszelf en de wereld, waartoe wij behoren.

:-:-:

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Eerste Les.

D E M E N S.

Wat is een mens? Het is heel moeilijk dit te definiëren, zo gemakkelijk als het ook lijkt. De mens is aan de ene kant een verschrikkelijk dier; verscheurend, egoïstisch, enorme kuddedrift en meestal ook nogal bloeddorstig. Aan de andere kant is een mens een wezen dat denkt, dat idealen koestert, een wezen dat zoekt naar een hogere bestemming. Dan zou je daaraan nog kunnen toevoegen: bovendien is hij volgens het geloof van de mens veelal het middelpunt van het goddelijk streven, zodat volgens die mens de gehele schepping door God voor hem geschapen is.

Als je dat zo bekijkt, dan ga je je afvragen: Hoe kan ik die mens ontleden? Wat is aansprakelijk voor zijn gedrag? Wat zit op de achtergrond van zijn problemen? Om dit te doen moet je proberen de samenhang aan te tonen tussen het zijn van de mens (zijn stoffelijk bestaan zonder meer) en zijn verschillende drijfveren, zijn milieu, zoals dit in vele gebruiken als scholing, huwelijk e.d. tot uiting komt.
Dan zou je ook moeten nagaan in hoeverre geestelijke waarden bij dit alles een rol spelen, en zo ja, welke betekenis ze hebben. In de loop van deze cursus zullen wij op al deze punten ingaan. Maar laat ons eerst beginnen bij het begin:

De mens heeft een lichaam. De reacties van dat lichaam worden bepaald o.m. door een aantal kleine organen (klieren), die verschillende stoffen afscheiden. Gaan wij na op welke wijze de mens reageert, als wij hem b.v. een hormoonbehandeling geven, dan zien wij inderdaad een afwijking van gedrag en in sommige gevallen zelfs een totale verandering van persoonlijkheid. Werken wij met enzymen, dan blijkt eveneens dat door een enzym een groot gedeelte van de gedragscodes van de mens teloor schijnt te gaan of wordt gevarieerd.

De mens is dus niet zo meester over zichzelf als hij pretendeert te zijn. Zijn lichaam dicteert hem grotendeels zijn stemmingen; en zijn stemmingen zijn direct of indirect aansprakelijk voor zijn gedrag in de wereld.

Wij kunnen hier de geest natuurlijk bij slepen, maar dan blijkt dat de geest hoofdzakelijk werkt via het onderbewustzijn en dus hoogstens medebepalend is. Maar ook in het willen van de geest blijft de beperking door het stoffelijk lichaam bestaan.

De mens heeft een aantal organismen, die elk voor zich bij een even niet-normaal werken ervan een afwijking van gedrag, maar daarmee ook van denken, van beoordeling van de omgeving veroorzaakt.

Het is duidelijk, dat die mens dan wel sterk afhankelijk moet zijn van zijn eigen lichamelijkheid.

Proberen we dan verder na te gaan: hoe leeft de mens?
De mens leeft vanuit zichzelf. Hij ziet, hij ruikt, hij hoort, hij voelt, hij ondergaat de dingen. Maar altijd vanuit zichzelf en beoordelend - dat is erg belangrijk - volgens wat hij noemt zijn waarneming of die waarneming nu compleet en concreet is of niet.

Iemand, die kleurenblind is, ziet de wereld niet alleen in verschillende tinten grijs met misschien hier en daar een enkele kleur die er doorheen loopt, neen, hij beoordeelt de wereld (de verhoudingen, de schoonheid ervan, de contrasten) volgens zijn manier van zien. Dat houdt in dat iemand, die kleurenblind is, dus anders kijkt dan iemand, die normaal ziet. Wanneer die beiden nu doen alsof zij het met elkaar eens zijn, dan is er niets aan de hand. Maar stel, dat er ook uiterlijk bepaalde verschillen zijn, dan is de kans groot dat een verschillende manier van zien en beleven van de wereld aanleiding geeft tot grote conflicten. Althans een deel van de bestaande rassenconflicten is volgens mij hiertoe te herleiden. Een andere wijze van zien en beleven van de wereld, daardoor een andere rangorde van belangrijkheid ten aanzien van verschillende gebeurtenissen, ontwikkelingen en handelingen en dientengevolge doodgewoon ruzie, oorlog, discriminatie en wat dies meer zij.

De mens probeert te denken. Maar in hoeverre denkt hij werkelijk? Ook hier zouden wij ons moeten afvragen: Wat doet het denkproces in feite? Het lijkt zo gewoon te zeggen: Ach, elke mens kan denken. Dat denken is voor iedereen. Nu ja, die ene denkt wat meer na dan de andere, maar verder is het heel gewoon. Maar is dat waar?
De mens denkt. Dat wil zeggen: hij registreert een groot aantal feiten en belevingen. Als hij waarneemt, refereert hij elke nieuwe waarneming aan de reeds beleefde. Dat wil zeggen, dat een mens in zijn denken in de eerste plaats gebonden blijft aan zijn persoonlijke ervaringen of hij dat wil of niet. Zelfs indien de mens overgaat tot het z.g. abstracte denken, waarbij er dus geen directe associatie met zuiver menselijke gebeurtenissen denkbaar schijnt te zijn, dan nog blijkt hij in zijn benadering van het probleem te worden bepaald door zijn zuiver stoffelijke ervaring. Ook hier weer een reden te meer om te zeggen: De mens is in zijn denken niet zo vrij als hij denkt te zijn.

Gaan wij eens na hoe het dan zit met het geloof van de mens.
Een mens gelooft. Maar wat gelooft hij? Eigenlijk schijnt het er niet zo erg op aan te komen. Want wij vinden heel veel mensen, die pretenderen alle geloof af te wijzen, maar die op hun beurt dan weer geloven dat zij gelijk hebben. Zij kunnen echter net zo min als de anderen bewijzen, dat de door hen geponeerde stellingen ook maar enige grond van waarheid hebben.

Geloof is voor de mens noodzakelijk. Waar zou dit uit voortkomen? Uit rationalisatiedrang, zegt men dan. Men staat tegenover bepaalde ervaringen, die men misschien niet wil erkennen of waaraan men niet een normale betekenis durft toekennen, omdat dit voor het beeld van het eigen "ik" (de relatie tussen het "ik" en de rest van de mensen) onaanvaardbaar is. En dan begint men prompt met wat men noemt de rationalisatie: het verdraaien van feiten. Als je het zo bekijkt, is de mens wel een wonderlijk wezen.

De grote vraag blijft natuurlijk wel: Kunnen wij met al die feiten, die wij toch kennen iets doen? Want een mens, die heeft geleerd zichzelf te onderzoeken en te beschouwen, zal misschien weten dat hij onjuist reageert. De vraag is alleen: kan hij voorkomen, dat hij zo reageert? En in negen van de tien gevallen blijkt dat niet juist te zijn.

De mens reageert meestal ongeacht zijn bewustzijn. Het denken is als het ware de begeleiding van een groot aantal automatismen en impulsen van een niet bewust vlak. Zo gezien is de mens misschien een tamelijk hulpeloos wezen, maar dat komt, omdat wij nu werkelijk alle nadelen van het mens-zijn hebben opgesomd. Ik zal daaraan in de volgende lezingen zeker niet zoveel aandacht meer besteden, want het gaat ons niet erom te weten wat de mens mankeert, maar wel wat de mens beter kan maken.

Laat ons dan beginnen met <u>de lichamelijkheid van de mens.</u>

De mens heeft een lichaam. Dat lichaam is natuurlijk. Indien de mens dit lichaam als natuurlijk aanvaardt en de werkingen daarvan als normaal kan accepteren, dan is er geen vuiltje aan de lucht. Op het ogenblik echter, dat de mens eisen gaat stellen van welke aard dan ook - of het nu morele zijn of meer schoonheidseisen - komt hij in een fout straatje en gaat het niet goed meer. Want dan beoordeelt hij zijn natuurlijkheid niet als iets wat is, maar als een factor die anders zou moeten zijn. Het lichaam in al zijn functies zouden wij normaal moeten noemen.

Het is misschien een beetje vreemd, dat iedereen het heel normaal vindt, dat iemand ademhaalt terwijl anderen er bij zijn, dat iemand eet terwijl anderen er bij zijn, maar dat men de producten van de zo ontstane verbranding niet in het openbaar wenst te deponeren. Het is in de gebruiken nu eenmaal zo gegroeid. Daarvoor zijn er bepaalde redenen te geven, neem ik aan, maar op zichzelf is het een beetje vreemd, het is wat onnatuurlijk.

Waarom reageert de mens op deze manier op zijn lichaam?
In de eerste plaats heeft hij het gevoel, dat er een aantal functies zijn, die niet behoren tot het mooie, het goede, het schone. Hij verbergt zichzelf op het ogenblik, dat er excrementen komen. Het is een verwerkingsproduct; en hij wil zichzelf niet zien als een wezen dat verwerkt. Zijn voedsel is niet het instandhouden van het leven, het brandend houden van het biologisch kacheltje, het is voor hem een sociale ritus, gepaard gaande met eventuele smaak-genietingen en wat dies meer zij.

Dan vragen wij ons af: Op welke manier reageert dan het lichaam op de pretenties van de mens? Dat is ook interessant om te weten.
Wat blijkt dan?

Iemand, die met smaak eet, zal beter verteren. Dat wil zeggen: uit dezelfde hoeveelheid voedsel haalt hij meer voedingsstoffen en gelijktijdig - dat mager dan ook bij worden gezegd - zal zijn ontlasting over het algemeen ook wat vlotter komen. Voor een dier zou het een beetje vreemd zijn om daarover te spreken of het zou toevallig een huisdier moeten zijn, dat wordt vertroeteld en langzaam maar zeker doodgemest. Bij de mens zien wij in de omzetting hier en daar nog wel eens wat stakingen voorkomen, die dan met allerlei theetjes, pilletjes e.d. worden opgeheven. Waarom? Omdat er ergens in het proces van voeding en vertering een aantal reacties zijn, die niet passen bij de natuurlijke gang van zaken.

Een mens eet vaak niet omdat hij voedsel nodig heeft, maar doodgewoon omdat hij het lekker vindt. In negen van de tien gevallen wordt hij dan in zijn verwachtingen beschaamd, want het is de eetlust, die het best kruidt, zoals u weet. Als hij werkelijk tot het voedsel wordt aangetrokken, als hij daaraan - zij het een beperkte - behoefte heeft, dan ontwikkelt hij beter speeksel; d.w.z. dat het voedsel al onmiddellijk beter wordt verwerkt; het wordt met fermenterende stoffen voldoende doordrengt. Als het dan in de maag komt, kan het - dank zij de pepsinen e.d. - ook veel gemakkelijker verder worden ontleed, gekneed en verwerkt. De massa, die daaruit resulteert , is voor de darmflora (symbionten)

van de mens ook veel gemakkelijker te verwerken, waardoor de voedingsstoffen gemakkelijk en geleidelijk worden opgenomen.

Stel, dat dit niet het geval is. Stel, dat wij ergens een klein foutje hebben in één van de vele interne secreties, dan blijkt dat sommige delen (soms zijn het eiwitten, in andere gevallen zijn het suikers) niet voldoende worden afgebroken; zij worden wel opgenomen maar niet verder omgezet. De verschijnselen, die dan optreden, heten suikerziekte en dergelijke. In andere gevallen weer zien wij, dat een weefsel de neiging heeft om nogal wat zouten op te slaan. Dat is normaal. De mens heeft een zekere mate van zout in de voeding nodig, want daardoor kan hij voldoende vocht in het lichaam vasthouden; het bindt vocht. Maar stel nu, dat iemand verzot raakt op zout voedsel, dan is de kans heel groot dat hij teveel vocht gaat vasthouden in de weefsels. Is dat het geval, dan moet het ergens worden afgescheiden. Wij krijgen dan ofwel een enorm papperig en waterrijk weefsel waarbij we een soort schijnvet en verschillende waterzuchtige zwellingen zien ontstaan, dan wel - dat is ook mogelijk - wij krijgen een enorme belasting van o.m. de nieren en zien ook in de stofwisseling allerlei onaangename nevenverschijnselen.

U zult zeggen: Dit is een biologisch praatje. Wat heeft dit met de mens te maken? Het heeft heel veel met de mens te maken. Een rechter, die last heeft van hardlijvigheid, zal gedurende die toestand over het algemeen geneigd zijn een zwaarder vonnis te vellen over de misdadigers, die hem worden voorgeleid. Dat klinkt een beetje krankzinnig, maar het is waar.

Een mens, die last heeft van suikerziekte, krijgt perioden van onbehagen. In die periode is zijn reactie niet redelijk meer. Hij zal dan soms geheel niet reageren waar het noodzakelijk is; in andere gevallen bijzonder fel reageren waar slechts een beperkte reactie-noodzaak aanwezig is. Dat lichaam doet dus nogal wat!

Dan hebben wij <u>de gezondheid van de mensen.</u>

Daarover praten wij wel veel, maar wij moeten ons realiseren dat de mens oorspronkelijk toch op handjes en voetjes heeft gelopen. Dat betekent, dat genetisch gezien zijn organen door zijn rechtop gaan toch niet helemaal in de prettigste positie hangen. En dat betekent weer, dat het hart, dat overigens zijn taak gemeenlijk goed aan kan, een zwaardere taak heeft te verrichten dan bij de oorspronkelijke houding van de voorouders. Dit impliceert weer, dat er grotere spanningen noodzakelijk zijn. En dan zien wij dat de spanningen o.m. ontstaan door de functie van de dwarsgestreepte spieren, waardoor er een soort spanning (electriciteit, daarmee kun je het vergelijken) wordt opgewekt. Hierdoor ontstaat er ook een sterke overlading van de zenuwkanalen, het zenuwstelsel. Het zenuwstelsel zal daardoor minder gevoelig zijn voor kleine inkomende signalen. Als je een grote spanning aanlegt, blijken de neuronen minder snel te reageren op de kleine plaatselijk gevonden signaaltjes en dus ook niet op bepaalde hersensignalen. De reactiesnelheid wordt trager.

Een automobilist, die een goede maaltijd heeft genoten, reageert ongeveer drie keer zo traag als iemand, die met een zeer summiere voeding, die net voldoende is, achter het stuur zit. Het is maar hoe je het bekijkt.

Nu zegt u: Daar komt weer de voeding bij te pas. Ja, de voeding is een van de factoren, waarmee de mens het meest kan doen.

Dan zien wij in de moderne tijd bovendien, dat de mens nog wel eens wat stoffen naar binnen krijgt, die eigenlijk helemaal niet in het lichaam thuishoren. DDT om er maar eens één van te noemen. Dat is een stof, die je niet zo gemakkelijk helemaal uit het lichaam uitscheidt. Dat betekent, dat als je steeds kleine beetjes binnenkrijgt (je raakt

er wel iets van kwijt) er een stapel-effect ontstaat. Maar, vergeet niet, die stof is giftig. Dat wil zeggen: zij tast bepaalde functies aan. Uw hele gedrag zal daardoor veranderen. U gebruikt voeding, die met alkali en andere kunstmest is getrokken a.h.w., rijker gemaakt. Dat is helemaal niet zo erg, indien u een redelijk afwisselende voeding heeft en niet in alle voedingsbestanddelen steeds maar weer dezelfde stoffen voorkomen. Dus ook hier kan een soort vergiftiging ontstaan. Die vergiftiging betekent in het begin een gedragsafwijking.

Maar de mens is veerkrachtig. Zoals hij zich aan het rechtopgaan heeft aangepast en dus zijn grotere traagheid van reactie al zeer snel wist te compenseren door zich van hulpmiddelen te bedienen, zodat hij ondanks een wat tragere reactie toch de overwinnaar kon blijven. Op dezelfde manier past de moderne mens zich aan de vele giften, die er zijn, aan. Er zijn heel veel mensen, die zich bij een zuiver natuurlijke voeding ziek zouden gaan voelen om de doodeenvoudige reden, dat zij de stoffen niet meer krijgen waaraan het lichaam gewend is. Datzelfde zien we bij een roker, die ophoudt met roken; die heeft ook een pesthumeur. Als je zo gaat redeneren, dan blijkt dus dat milieu en alles wat daarin zit ook invloed heeft.

Laten we nu eens kijken naar <u>de ademhaling van de mens.</u>

De mens heeft een bepaalde hoeveelheid zuurstof nodig. Maar hoe haalt hij adem? Gebruikt hij werkelijk de gehele long of slechts een klein gedeelte daarvan? Hoe oppervlakkiger hij ademhaalt des te groter de kans is dat bepaalde afvalproducten, die osmotisch worden afgezet bij de ademhaling (o.m. koolzuur en nog zo wat) in de long blijven hangen en die steeds minder actief maken. Aan de andere kant: de longblaasjes zijn heel tere dingen met een heel dun wandje. Als daar voortdurend heel fijn verdeeld stof naar binnen komt, ontstaat er vaak een soort verstening of een versmering, waardoor dus het begeerde oxygeen minder gemakkelijk de bloedbaan kan bereiken; en dat bij voortduring uitgeoefend heeft weer invloed op uw stamina, uw kracht. Het heeft invloed op uw humeur, op uw omzettingsprocessen, dus stofwisseling etc. Het heeft bovendien invloed op uw hersenen. Hersenen, die weinig zuurstof krijgen, reageren meestal niet zo scherp meer. Men heeft wel eens gezegd: als je mensen het kritisch vermogen wilt ontnemen, moet je ze vooral samenbrengen in een ruimte waar weinig of geen zuurstof is. Daar treedt dan een versuffing op en in die versuffing is de mens suggestibel. Dat blijkt allemaal juist te zijn.

Dan hebben we verder nog een paar moeilijkheden.

De mens eet wel, maar als je voedsel opslaat, moet je het ook verbruiken. Het voedsel wordt in de weefsels opgeslagen niet om reserves te kweken, maar om bewegingsmogelijkheid, dus reactiemogelijkheid, te scheppen. Een mens, die veel eet en zich weinig beweegt, wordt niet alleen dik, maar voor hem wordt het voedsel dat oorspronkelijk een zegen was in vele gevallen bijna een giftstof.

U ziet, het is belangrijk om als mens zuiver fysiek te zoeken naar een regelmaat, een leefgewoonte, die voldoende past bij wat je werkelijk bent, werkelijk doet en ook wat je wilt worden. Iemand, die weinig beweging neemt, zal ervoor moeten zorgen dat hij in verhouding weinig kalorieën tot zich neemt; dus niet teveel eet.

Als je veel denkwerk hebt, dan is het wel goed erop te letten dat er in het voedsel wat meer jodium en fosfor zitten, want dat helpt nu toevallig weer om bepaalde processen van het zenuwstelsel en van de hersenen te stimuleren.

Als je zwaar lichamelijk werk moet verzetten, dan heb je absoluut behoefte aan dierlijke vetten. En dan moet je niet denken: nu kan ik het wel met plantaardige vetten af. Je hebt werkelijk dierlijke vetten nodig. Dan moet je die vetten ook in een zo eenvoudig mogelijke vorm

nemen; dus geen supersmeersel met vele onverzadigde vetzuren, dat kracht geeft, maar spekvet.

Als u gaat autorijden, dan heeft u een snel reactievermogen nodig. Dat betekent, dat het bloedsuikergehalte wel een beetje hoog mag zijn. U moogt wat extra suiker hebben, dat geeft reactie-energie. Maar u moet er wel voor zorgen, dat u geen volle maag heeft. Uw spijsverteringsprocessen zouden anders uw reactievermogen vertragen en daarmee vaak ook uw besluitvermogen beïnvloeden.

Ik geef enkele voorbeelden. U kunt ze zelf tot in het oneindige aanvullen.

De mens moet leren zich lichamelijk in te stellen op datgene, wat hij doet. U kunt als mens niet zeggen: Wij gaan terug naar de natuur. Dat is niet doenlijk. Je kunt de mens niet laten terugkeren tot een voor hem natuurlijk milieu, maar je kunt de mens wel de raad geven zich dan in zijn voeding, ademhaling en beweging aan te passen aan wat hij is en wat hij moet doen.

Ik meen, dat wij daarmee een eerste belangrijke conclusie hebben getrokken op deze avond: De mens kan een groot gedeelte van de bezwaren, die hij in het mens-zijn voortdurend ervaart, ondervangen door de verzorging van zichzelf aan te passen aan de werkelijke en concrete behoeften van zijn lichaam. Hierbij dient hij geen rekening te houden met wat bijzonder lekker moet zijn, maar wel met wat aanvaardbaar is, wat hij met smaak kan eten en wat de begeerde voedingswaarde geeft.

De mens houdt geen rekening met de soort beweging, die hij misschien het mooist vindt; voetballen of iets dergelijks. Dat kan hem altijd weer een lange tijd rust in een ziekenhuis opleveren. Hij zegt doodgewoon: Ik heb een zekere mate van beweging nodig. Wat is mijn werk? Hoe leef ik gewoonlijk?

Hij zal daarnaast ook met zijn denken rekening moeten houden. Hersenarbeid is vermoeiend. Het is een andere vermoeidheid dan van het werken met je spieren, dat ben ik met u eens. Maar ook hier ontstaat vermoeidheid. Het nadeel van zwaar hersenwerk is wel, dat in verhouding tot een gelijke tijd van intense spierarbied er meer afval is, meer van de lichaamsenergie wordt verbruikt en er dus op de een of andere manier een tegemoetkoming moet worden gevonden. Het pas-u-aan in uw voeding, in uw bewegingsgewoonten, als het even kan zelfs in alle lichamelijke gewoonten aan wat u bent en wat u doet, dat lijkt mij voor een mens, die verder wil komen dan hij nu op dit moment is, noodzakelijk.

Ik heb nu het een en ander gezegd over de lichamelijkheid van de mens. Ik zou daarmee vandaag niet willen besluiten.

Uw gedrag is niet alleen maar gebaseerd op de werkelijkheid rond u. U vertekent de werkelijkheid voortdurend en interpreteert haar voortdurend anders. De oorzaak daarvan kan zijn gelegen in uw lichamelijke toestand. Als er een bepaalde hormoondeficiëntie is, dan zult u misschien erge last van spierpijn krijgen, maar daarnaast zult u waarschijnlijk met heel andere ogen de wereld zien. U gaat dan de mensen of de instanties, waarin mensen aanwezig zijn, anders benaderen. Uw lichaam is de basis voor uw contact. Maar als mens kun je niet volstaan met een eenzijdig contact. Je kunt niet alleen maar spreken. Je kunt slechts dan nuttig spreken, indien er wordt geluisterd. Omgekeerd kun je pas het spreken van eén ander betekenis geven, indien je daarnaar luistert.

De moeilijkheid is, dat twee mensen weleens heel verschillend geaard kunnen zijn. Als wij het hebben over b.v. hormonenafwijking, dan blijkt dat de benadering van de mensheid en zelfs van bepaalde delen daarvan zeker hierdoor bepaald kunnen worden. Degenen, die door hun hormoonevenwicht een bepaalde benadering hebben verkozen, blijken eenvoudig niet te kunnen luisteren of te begrijpen, hoe het is bij iemand,

die anders is. Zij doen, alsof zij er begrip voor hebben, maar zij begrijpen het niet werkelijk. Op dat punt is er geen communicatie mogelijk. Het enige dat mogelijk is, is een dulding. Een zeggen: Ik begrijp het wel niet, maar ja, het zou zin kunnen hebben. Heel veel mensen doen dit natuurlijk niet. Dat geldt net zo goed voor geloofszaken, die vaak zijn gebaseerd op de behoefte iets te rationaliseren in de wereld, als ook voor het gebied van b.v. politiek waar men ook de werkelijkheid wil aankleden door haar te voorzien van een fraaie terminologie.

Iemand heeft eens gezegd: Een politicus is de stuurman, die zegt dat het schip de goede richting ingaat, indien de wind de richting doet veranderen. En daarmee hebben wij ook weer het begrip gekregen: hier moeten wij eerst begrijpen: wat is de functie van een ander? Je kunt als mens niet meer gewoon communiceren met een ander, indien je niet begrijpt wat hij is, wat zijn functie is op dat ogenblik, wat zijn toestand is en als het even kan - al zou je daarmee vaak moeilijkheden hebben - wat zijn lichamelijke conditie is. Wij moeten begrip ervoor hebben dat iemand, die toevallig last heeft van een overmaat van gal, nu niet direct jeugdig en vreugdig jubelend op je afstormt om elk ding dat je zegt te aanvaarden als een nieuwe wijsheid. Zo iemand heeft nu eenmaal de neiging om bitter te zijn. Gal is trouwens een bitter vocht en het schijnt dat die bitterheid dan op de stemming overslaat.

Als wij te maken hebben met het contact tussen de mensen, dan moeten wij een paar grondregels opstellen:

1. Verschillen in lichamelijke structuur veroorzaken een verschil in denken, in reactie en in benadering van de buitenwereld. Je kunt de ander nooit volledig begrijpen, indien dit verschil ten aanzien van jezelf aanwezig is. Je kunt hoogstens de ander benaderen, indien je zijn gedrag als uitgangspunt neemt.
2. Een uitwisseling van gedachten zal bij de mens niet alleen plaatsvinden met woorden. De gedachte wordt onderstreept door het gebaar. Zij wordt geaccentueerd door de toon, de houding van het lichaam, ja zelfs de wijze waarop de ogen van stand veranderen geven een nieuwe inhoud en betekenis aan woorden. Het begrijpen van de ander betekent dus niet slechts luisteren naar diens woorden, maar bovendien zien op welke wijze hij die woorden uit. Je kunt nooit iemand volledig begrijpen over de telefoon, zo zou ik het willen zeggen.
3. Er zijn geen werkelijk vaste maatstaven voor de mens buiten de maatstaven, die door de natuur zijn gesteld. Er is een zekere erfmassa in elke mens. Die erfmassa beantwoordt aan bepaalde grote lijnen, die overal gelijk zijn. De verfijning daarvan kunnen voortkomen uit de meer persoonlijke heriditaire achtergrond van de mens. Ze kunnen verder voortkomen uit zijn opvoeding, zijn aanpassing aan milieu e.d., maar de grondregels zijn ingelegd. Deze grondregels hebben zelden iets te maken met gedragingen; zij hebben te maken met relaties. Het gedrag zelf is dus niet belangrijk, maar slechts de uitdrukking van de relatie tussen het "ik" en een ander en daarnaast het handhaven van het "ik".

Het is b.v. voor ouders heel erg onbegrijpelijk, dat op een gegeven ogenblik hun kinderen zo enorm vervelend opstandig worden. Zij weten ineens alles beter. Zij weten alles, de ouders weten niets meer. De ouders hebben altijd goed voor hen gezorgd, maar dat was

alleen maar hun plicht, daarvoor behoeven zij geen dankje meer te verwachten. Dat soort dingen. Dan zeggen de mensen: Dat begrijpen wij niet. Vroeger in mijn tijd, zeggen de oudjes dan, was dat heel anders. Dat was helemaal niet anders. Alleen dorsten zij het toen waarschijnlijk niet te zeggen. Wat is nl. het geval?

De mens, omnivoor van professie, heeft de neiging voor zich een zeker jachtgebied af te grenzen. Nu is in het gemeenschapsleven dit afpalen van een jachtgebied, dit vinden van een vaste plaats in de hiërarchische opbouw van de kudde niet meer bereikbaar. Maar je moet je toch laten gelden; de behoefte om zelf betekenis te krijgen. De eerste tekens van maatschappelijkheid bij het kind zijn gelijktijdig meestal de oorzaak van misverstanden tussen de ouders en het kind, omdat de algemeen aanvaarde gezagverhouding, die voor het kind in zekere zin volgzaamheid betekent en daardoor ook aanhankelijkheid, wordt verwisseld voor een verhouding van gezag en standpunt. Wilt u als ouders met uw kinderen communiceren, dan zult u dit moeten begrijpen. U zou moeten begrijpen, dat het niet gaat om wat u méént dat uw kinderen u schuldig zijn, maar dat het erom gaat hoe de kinderen instinctief vanuit een grove erfmassa a.h.w. uitgedreven zoeken naar een manifestatie van hun eigen persoonlijkheid en gelijktijdig van een zekere onafhankelijkheid, zodat zij in een hiërarchie hun eigen plaats kunnen veroveren.

Dit alles is uit de aard der zaak erg samenvattend. Op vele van deze punten zullen wij later nog verder moeten ingaan. Maar ik hoop u toch reeds enigszins een beeld te hebben gegeven van de moeilijkheden, die er in de mens schuilen.

Je bent als mens een wezen, bepaald door lichamelijkheid, gedreven door zuiver stoffelijke instincten, die in de groei en ontwikkeling van het ras zijn ontstaan en die in jou optreden. Hoe zij schijnbaar ook worden beheerst door een maatschappelijkheid, ze zijn de werkelijke drijfveer van acties binnen die maatschappelijkheid. Contact met de mens is niet alleen maar een taalcontact, omdat de werkelijke taal, waarin het "ik" zich uit, zich niet beperkt tot klanken. Het is het gehele gedrag, de gehele habitus zelfs die medespreekt. Eerst als we die kunnen interpreteren, kunnen wij een ander begrijpen.

De mens is - zo wij hem als dier mogen beschouwen althans - een dier, dat twee bijzonderheden heeft: het is het enige dier, dat bewust lacht en huilt en het is het enige dier, dat bewust en bij voortduring liegt.

Nu wil ik niet zeggen, dat de mens een dier is. Er zijn zeker vele geestelijke aspecten in het dierlijke deel van de mens aanwezig. Maar wij moeten er rekening mee houden, dat de mens zijn gedrag aanpast aan datgene wat de buitenwereld wenst en niet de waarheid voortdurend naar voren schuift. Ook dit komt voort uit een zekere maatschappelijkheid. Het is het gedrag van een jonge stier in een kudde, die voor de oudere stier wat opzij gaat, niet omdat hij - zoals de oudere stier misschien denkt - respect heeft voor de ouderdom en het gezag, maar alleen omdat hij denkt: als ik nu aanval, ga ik tegen de vlakte en word ik misschien de kudde uitgedreven.

De mens heeft dat gedrag gespecialiseerd tot een hele serie uiterlijkheden, die niets met het innerlijk te maken hebben (ook dat punt zullen wij zeker later moeten overzien). Want vergeet niet, alles wat ik nu heb opgesomd en vele dingen daarbij spelen in alle menselijke problematiek (huwelijk, relatie met kinderen, maatschappelijke en sociale problemen, geestelijke ontwikkeling, de wijze waarop de esoterie wordt benaderd en zelfs ervaren) een rol. Eerst degene, die zich de moeite geeft om de complexe eenheid, die zo gemakkelijk "mens" wordt genoemd, enigszins te ontrafelen, ontdekt wat zich werkelijk in de mens en ook in zijn eigen wezen afspeelt. Met die kennis kan hij verdergaan en komen

tot een begrip zowel van de mensheid als van zichzelf.

-:-

DE EENHEID IN HET AL.

Indien men uitgaat van een eenheid in het Al, zo gaat men uit van de goddelijke totaliteit. Deze omvat echter meer dan het kenbare heelal. Het resultaat is dus, dat er in het Al, zoals u het kent, geen werkelijke en totale eenheid te vinden is. Er zijn uit de aard der zaak een aantal regels, die het wezen van uw heelal bepalen en die daarom overal gelden.

Daarin zit echter niet verwerkt de absolute evenwichtigheid, die de mens geneigd is aan het totaal van zijn Al toe te kennen. Alle dingen, die hier in uw stoffelijk zichtbaar Al bestaan, zouden vanuit ons geestelijk standpunt kunnen worden vergeleken met een verlengstuk van een geestelijke totaliteit, die echter veel meer werelden en heelallen omvat dan het uwe alleen.

In deze verlengstukken blijken onder meer de volgende eigenaardigheden te bestaan:

Het atoom gezien als geheel is evenwichtig. Zodra wij het ontleden in zijn bestanddelen, blijkt het echter onevenwichtig te zijn, blijkt er geen volledige opheffing mogelijk van b.v. positieve en negatieve krachten ten opzichte van elkaar.

Gaan wij naar het stoffelijk heelal kijken, dan ontdekken wij dat daar materie en anti-materie aanwezig zijn, maar niet in gelijke mate.

Wij komen verder tot de conclusie, dat de anti-materie - gezien vanuit uw materievorm - niet één soort kent, maar vele soorten, die onderling elkaar evenmin verdragen. Er is niet alleen maar kwestie van een links-rotatie of een rechts-rotatie, er is in feite sprake van vele baanverschuivingen ten aanzien van een vast vlak. Indien deze draaiing naar boven of naar beneden 15 graden of meer verschilt in het atoom (een vergelijkende term uit de aard der zaak), dan zijn de materievormen t.a.v. elkaar anti-materie en zullen zij elkaar bij beroering dus oplossen in energie.

Ik noem deze dingen alleen maar om duidelijk te maken, dat in het stoffelijk heelal het begrip "eenheid" maar zeer beperkt is. Het is een algemene regel, versterkt door vele menselijke illusies.

Indien wij de eenheid willen bezien vanuit de totaliteit, vanuit de Godheid, dan kunnen wij niet zeggen dat alle dingen evenwichtig verdeeld zijn volgens menselijke zienswijze. Wij kunnen echter wel stellen: dat alle bestaande waarden elkaar zodanig aanvullen, dat zij gezamenlijk een grotere totaalwaarde vormen en de onderlinge verschillen of strijdigheden blijken in het geheel noodzakelijk te zijn om daaraan een evenwichtigheid te geven. De werkelijke evenwichtigheid ligt dus op geestelijk niveau, niet op ander niveau.

Voor de mens is het mogelijk om hieruit t.a.v. zichzelf en zijn bestaan enige lering te trekken. De mens is geneigd te zoeken naar harmonie in de zin van een absolute evenwichtigheid, waarbij de tegendelen elkaar opheffen en daardoor een zekere status wordt bereikt. Dit nu is menselijk gezien reeds onbereikbaar. Het is een illusie! Het is een hallucinatie ten aanzien van een voor de stofmens nimmer mogelijke toestand.

Als u op aarde werkelijk vrede heeft, waarbij er dus geen strijd en strijdpunten meer aanwezig zijn, dan houdt gelijktijdig de ontwikkeling van de mens op. Dat betekent, dat de mensheid dan in zeer korte tijd uitsterft. Het bestaan van de mens is verbonden aan de strijd. De mens schept zelf door zijn gedrag, zijn wijze van voortplanting, zijn poging om zijn milieu te beheersen voortdurend nieuwe strijdpunten en brengt zo voor zichzelf steeds weer de onmogelijkheid tot stand voor werkelijke harmonie en vrede.

Het is wat wreed vanuit een menselijk standpunt gezien althans, dat het niet mogelijk is om een werkelijke eenheid te bereiken. Men heeft eens gezegd, dat de ogenblikken van vrede slechts de rustpunten zijn tussen twee antithesen. Men heeft ook eens gezegd, dat de menselijke eenheid in de vorm van liefde slechts het rustpunt betekent in een strijd tussen geslachten. Men zou kunnen zeggen, dat elke fase van sociale ontwikkeling voor de mens een vernietigingsproces is, waarbij voortdurend het ene deel van de mensheid het andere deel aantast. Daar, waar tijdelijk een dergelijke ontwikkeling tot stilstand komt, weten wij dat onmiddellijk een andere toestand zal ontstaan. In de staatkunde en de sociologie kunnen wij stellen, dat elk ogenblik waarop een bestaand gouvernement zodanig evenwichtig en rustig is, dat schijnbaar de tegenstellingen zijn weggewerkt, het gezag zelf zo zwak wordt dat het daardoor alleen een revolutie veroorzaakt.

Dit is een aantal stellingen, die uws inziens misschien niet zoveel met de eenheid in het Al te maken hebben. Maar indien wij een diagnose willen stellen, zo zullen wij ook moeten letten op de symptomen. En de voor u meest kenbare symptomen liggen in uw eigen menselijk milieu. Wij zullen trachten het begrip van eenheid en harmonie in het Al dan ook nog verder uit te werken.

Harmonie kan op geestelijk terrein bestaan. Deze harmonie is echter niet, zoals men misschien denkt, het bereiken van rust en vrede. Het is slechts de versmelting van eenheden, waardoor het gewicht en de mogelijkheid van een bepaalde op zich vredige gerichtheid t.a.v. andere gerichtheden groter wordt, zodat wij niet te maken hebben met het oplossen van een aantal geschillen, waardoor grotere geschillen minder voorkomen, maar eerder te maken hebben juist met het scheppen van een toenemend gewicht per standpunt, zodat de bestaande geschillen inderdaad groter worden. Dit is misschien in tegenstelling met veel van hetgeen u heeft geleerd, maar het zijn feiten.

Als wij daarnaast spreken over harmonie - en dat doen wij altijd weer - zo spreken wij dan ook niet over een totale harmonie, want die is onbereikbaar. Harmonie is een bestreving, niet een toestand. Het zoeken naar eenheid met en begrip van anderen betekent dat de eenheden, waarin vrede mogelijk is groter worden, terwijl door het delen van capaciteiten en begrip het vermogen van de ontstane eenheid eveneens groter wordt. Maar het betekent gelijktijdig, dat hierdoor de strijd tussen de in zich vredige eenheden eveneens in intensiteit en kracht toeneemt.

Dit zal u misschien wat koud op het lijf vallen, nogmaals. Maar u moet zich realiseren, dat u nooit een werkelijke eenheid kunt bereiken zonder over te gaan tot nivellering. Indien wij een nivellering ver genoeg doorvoeren, is er inderdaad geen verschil meer. Er ontstaat wat wij noemen vrede en harmonie, maar gelijktijdig houdt alle beweging en ontwikkeling op. Er is dan een langzaam tot stilstand komen van alle ontwikkelingsprocessen en alle energie-uitingen, zodat op den duur het bestaan niet meer aanwezig is in de vorm van leven doch hoogstens nog in een uitdrukking van zijn. Maar een zijn, dat in zich volledig stabiel schijnt te zijn, kan zichzelf niet meer handhaven, omdat het altijd omringd wordt door andere waarden en krachten ten aanzien waarvan nog

geen stabiliteit is verkregen. Hoe rustiger en vredelievender een land is, des te kwetsbaarder het zal zijn voor een vijand van buitenaf.

Hetzelfde geldt uit de aard der zaak voor de mensheid als geheel. Indien de mensheid als geheel een volledige vrede op stoffelijk terrein bevochten en bereikt zou hebben, dan impliceert dit dat onmiddellijk een grote strijd zal aanvangen met bepaalde geestelijke waarden en elementen of met krachten van de natuur.

Als wij denken aan het Al en de eenheid daarin bestaande, zo mogen wij niet redeneren in menselijke termen. Wij moeten redeneren vanuit een voortdurende strijd, waarin evenwichtigheid slechts mogelijk is op een zo hoog niveau, dat alle strijdfactoren daarin onderling functioneel aanwezig blijken te zijn.

U zult mij toestaan, dat ik nogmaals teruggrijp naar de mensheid als voorbeeld. Indien de mens in de beginperiode van zijn ontwikkeling niet als een betrekkelijk zwak wezen, in kleine kudden samenlevende, geconfronteerd was geworden met enorm grote en gevaarlijke vijanden, zou nooit de hiërarchische verhouding in de stam zijn ontstaan en als gevolg daarvan zou dus de kracht van de stam (de samenwerking tegen de buitenwereld) er niet geweest zijn. Het betekent ook, dat in een dergelijk geval de ervaringen van een enkeling (b.v. het gooien met voorwerpen, het hanteren van een stok of knuppel) niet door anderen zou zijn overgenomen. Dit is echter wel gebeurd. En dat kon alleen, omdat er een enorme spanning ontstond tegenover de buitenwereld.

Als wij zien, dat de mens komt tot het zoeken van holen als bewoning, zo blijkt weer dat hier niet in de eerste plaats een nieuw denken een rol speelt, maar de noodzaak zich te verweren, zich te beveiligen. Het is de strijd, die de mens brengt van het rondtrekken in kudden tot het zich vestigen. Het is de noodzaak deze veiligheid in de buurt te houden, welke hem ertoe brengt veeteelt en landbouw te gaan bedrijven. Eerst later - wanneer grote vijanden deels zijn uitgestorven en de stam groter en machtiger is geworden - zien wij de nomadenvolkeren weer optrekken. Vóór die tijd hebben zij gewoond op veilige plaatsen.

De jagerstammen waren in verhouding zeer klein en hadden de neiging zich - zij het voor korte tijd - steeds weer aan te sluiten bij een van de in veilige woningen huizenden, die landbouw of jacht binnen een bepaald gebied bedreven.

Indien u de ontwikkeling van de menselijke techniek wilt nagaan, zo zult u met verbazing tot de ontdekking komen dat de gehele sociale structuur, zoals die zich op dit moment nog voortdurend ontwikkelt, in een groot gedeelte van de wereld tot stand is gekomen dank zij de veroveringen van Perzen en Romeinen.

Indien u zich afvraagt, waar de techniek het meest bevorderd is, zo blijkt dat die bevordering is voortgekomen uit geschillen. Uitvindingen, die op zichzelf geen betekenis hadden, werden van grote betekenis op het ogenblik, dat er een strijd was, waarin zij konden worden gebruikt. De grootste vooruitgang, die de wetenschap maakt, maakt zij niet uit menslievende overwegingen. Zij maakt deze uit de behoefte wapens te scheppen om zich te verdedigen. Dit zijn haar belangrijkste drijfveren. De ontwikkeling van de mens is op strijd gebaseerd, niet op vrede.

Indien wij dit voor de mensheid kunnen zeggen, dit kunnen overdragen - zij het in beperkte mate - op het dierenleven, het plantenleven, zelfs op de gedragingen van planeten en bepaalde zwervende planeten of kometen, meteoren, sterren, dan moeten wij toch wel tot de conclusie komen dat in het gehele Al deze strijd, dit voortdurend zoeken naar de macht de werkelijke drijfveer is; en dat hieruit de energieën voortkomen, die leven en ontwikkeling mogelijk maken. En zo wij deze conclusie trekken, zullen wij ook moeten toegeven, dat een eenheid van het Al in

stoffelijke zin ondenkbaar is. Indien wij daarnaast dan toch poneren, dat misschien op het allerhoogste niveau een eenheid denkbaar is, zo moeten wij ons daarbij onmiddellijk ook weer voor ogen stellen, dat een eenheid mogelijk is zonder dat daarbij een toestand van vrede of harmonie volgens menselijke opvattingen heerst. Toch zou men kunnen zeggen, dat de leeuw de grootste vriend is van de zebra en de gazelle, want door zijn jacht voorkomt hij dat de jachtgronden worden afgegraasd, zodat er geen voedsel meer is. Door het voortdurend aanvallen van vooral de zwakkere exemplaren voorkomt hij dat het ras zwak wordt. In de dierenwereld heeft strijd dus zijn betekenis en zo ook elders.

Eenheid kunnen wij ons voorstellen als voortkomende uit een strijd, waardoor een volledige ecologie, een soort kringloop, tot stand is gekomen, waardoor de onderlinge spanningen tussen de verschillende elementen van de eenheid elkaar instandhouden. Slechts indien de uiting van de Schepper terugvalt tot nil, zouden wij kunnen denken aan een harmonie of een vrede, die zo alomvattend is, dat zij aan de overigens veelal vage menselijke droombeelden tegemoet komt.

Nu zult u zich afvragen, waarom u dan persoonlijk naar vrede en harmonie dient te streven. Ik zal trachten ook deze vraag kort te beantwoorden.

U streeft naar vrede en harmonie niet omdat ze hierdoor voor het gehele Al werkelijk zullen worden, maar om in uzelf de ontvankelijkheid te scheppen, waardoor u bewust deel kunt hebben aan grotere delen van het Al waarin u leeft of van de kosmos waaruit u stamt. Vrede en harmonie zijn als zodanig geen waarden, die je in de wereld onbeperkt kunt creëren. Ze zijn waarden, die je in jezelf kunt beleven en waardoor je je mogelijkheden en begrip verder kunt ontplooien, terwijl je daarnaast je betekenis voor anderen juister kunt bepalen en aanpassen aan hetgeen je zelf als juist gevoelt.

Misschien is de evolutieleer wel schuld aan het bij velen bestaande denkbeeld, dat alles geleidelijk groter en beter moet worden. De meesten beseffen niet, dat ook een dergelijke opeenvolgende reeks mutaties tenslotte een kringloop moet gaan vormen. Er is in een dergelijke cirkel geen hoogtepunt en ook geen dieptepunt. Er is slechts een opeenvolgende reeks ontwikkelingen, die door de strijd met de omgeving van hetgeen zich ontwikkelt tot stand komt.

Het denkbeeld, dat er ergens een eindpunt is, is eveneens zeer menselijk. Het is de behoefte om een grens te stellen, te zeggen: tot hier kun je gaan en verder niet. Maar waar alles in het menselijk besef, alles in het menselijk leven het karakter van een kringloop heeft, op het ogenblik dat wij erkennen dat dood in feite slechts is geboorte op een ander vlak van bestaan, zo moeten wij denken aan een Rad des Levens, een wiel dat wentelt over een weg die wij niet kennen, een weg die waarschijnlijk zelf een cirkel vormt en daarbij voortdurend dezelfde kringloop in zichzelf herhaalt.

Dit denkbeeld van oneindigheid lijkt schrikwekkend. Het is het mijns inziens niet. Voor zover ik kan nagaan, is er maar één uitzondering in deze kringloop: Indien er sprake is van een kringloop, ga je verder dan iets wat wij in de geest kunnen constateren; en dat is iets wat ik empathie, verbondenheid, zou willen noemen. Het vermogen het bewustzijn te zien als deel van andere uitingen dan de onmiddellijke eigen lichamelijkheid of voorstelling neemt toe naarmate wij verdergaan op de weg. Wij kunnen dan gelijktijdig het dier zijn dat ons lichaam verscheurt èn ons eigen "ik" dat wordt verscheurd. De ervaring, die wij hebben, zal daarbij beide omvatten. Deze denkwijze kan misschien een zekere troost vormen.

Als u een onderwerp stelt "eenheid van het Al", dan zult u na alle overwegingen - en het zijn ampele overwegingen, naar ik meen - ontdekken, dat u toch moet terugkeren tot de mens en de menselijke voorstelling. Want hoe groot het probleem ook is dat je aansnijdt, hoe hoog ook het onderwerp is dat je wilt onderzoeken of het doel dat je wilt bereiken, als mens kun je slechts terugkeren tot een uitgaan van de mens. En dit blijft een kringloop. Zoals je jezelf maar beperkt kunt veranderen en dan nog grotendeel in bewustzijn en niet in uiting. Zo is het overal elders.

Eenheid, die wij ons menselijk voorstellen, is bereikbaar voor een kort ogenblik in tijd. De harmonie, waarover wij denken, kan bestaan voor een kort fragment van jaren misschien of zelfs voor een enkel ogenblik van aanvoelen, daarna is het voorbij.

Wij zijn geneigd bepaalde onderbrekingspunten in de ontwikkeling einddoel te noemen. Laat ons dit doen, want wij leven in een fase, die eerst kan worden beëindigd, als wij die harmonie hebben gevonden, als die eenheid voor ons iets is wat wordt begrepen, wat kan worden beleefd. Maar laten wij onszelf niet voorspiegelen, dat het daarmee ten einde is. Laten wij vooral niet vergeten, dat naarmate je van wereld en leven wisselt, rijzend bewustzijn als je bent in een oneindigheid van mogelijkheden, voortdurend ook je voorstellingen ten aanzien van harmonie, evenwicht, eenheid en dergelijke zullen veranderen. Verandering doet niet ter zake, zolang het streven in ons bestaat.

In het hele bestaan van mens en geest ben ik geneigd alle werkelijke gebeurtenissen onbelangrijk te noemen en als enig belangrijke in dit geheel te beschouwen voor de mens vanuit diens standpunt en voor de geest vanuit geestelijk standpunt het streven, waardoor men komt tot een zelfrealisatie plus een verbondenheid aan ontwikkelingen, die zich overigens grotendeel buiten je beheersing afspelen.

:-:-:

L I C H T S P E L.

Een licht flitst aan, een omtrek tekent zich sterk af. Plots verandert weer de kleur en elders slaat het licht weer aan, zodat er een dans van vormen en lijnen in de duisternis ontstaat, waardoor degene, die dit alles gadeslaat, voor zich begrijpt wat is geweest en wat kan zijn.

De tijd valt weg in het flitsen van de lichten. En al wat mogelijk is, treedt nu als beeld naar voren; een dichten met gedachten juist door de wisseling van lijn, van kleur en licht.

Wij staan voor de oneindigheid. Het lichtspel van de tijd belicht nu dit, dan dat en beschrijft soms in felle lijnen een ogenblik een werkelijkheid om dan in kleur vervagend weer alles romantisch verhullend, alles in waas te tonen dat wat zou kunnen zijn of dat wat is geweest. En wie die dingen leest, hij bouwt in zich uit spel een totaliteit, waarin het wezen meer dan in een verloop van tijd of van gebeurtenissen vorm krijgt en gestalte.

Wij bouwen met de kleuren van licht. Wij bouwen met de felheid van het haast verblindend wit dat soms de schijn doorscheurt een werkelijk-

heid. En uit die werkelijkheid bouwen wij ons het huis, waarin wij wonen buiten tijd en buiten ruimte. Daar bouwen wij ons bezit, dat blijvend is en niet vergaat. Daar bouwen wij ons dat ene op, dat altijd voortbestaat en niet door vorm, door wezen of door tijd ooit kan worden weggenomen.

Een lichtspel. Even nog was het felle licht in wit, omlijnend wezenlijkheid van bestaan. Nu komt de rode gloed en wakkert hartstocht aan. En even haast vergeet men dat wat een lijn ooit was.

Nu komt de diepe purperen gloed, alsof de zon haast ondergaat. En ziet, hier herontstaat een droom, beeld van lang geleên dat in het heden weer zijn basis vindt.

Dan even duisternis. Een nieuwe witte flits, die verzacht tot een gouden licht. Wij zien wat vóór ons ligt en dromen even hoe schoon het al kan zijn. De werkelijkheid verdwijnt niet, maar krijgt een mildheid, een begrijpen en verstaan, dat overgaat in waan van blauw dat alles licht omhuld en nu - als de schuld van het zijn is gedelgd - de droomgestalte voort doet komen, een werkelijkheid doet leven daar waar geen leven nog bestaat.

Het "ik" ondergaat de kleuren en mengt ze saam tot groen, waarin plots al wat uit natuur te bloeien lijkt en werkelijkheid schijnt, verrijkt is met de bloemen van gedachten.

Zo vlechten zich de krachten van eeuwigheid en leven tot spel van licht en kleur, waarbij de kosmos al bepaalt en toch de mens dit zelf vertaalt tot wat hij is, tot dat wat hij blijft.

En als de kosmos regels schrijft, het is de mens die regels leest en uit het vers van de oneindigheden voor zich gevoelens krijgt, die worden tot de kleur en de betekenis van het heden.

Een lichtspel met klank. Het is altijd de werkelijkheid weer. Rond ons duizenden invloeden. Om ons heen veel onbegrepen dingen; soms enkele, die je fel ziet en dan verdwijnt het weer. Een woord, dat je treft in een hele lezing, terwijl je de rest als een dreun vergeet. En toch zijn het die dingen tezamen, waaruit je je eigen werkelijkheid bouwt. Het is die eigen werkelijkheid van de mens, die - als alle tijd wordt gezien voor wat ze is en alle ruimte wordt samengevat tot één alomvattend begrip - blijft bestaan.

Wij zijn de scheppers van de wereld, die wij zelf zijn. Die wereld gaat niet te gronde, wat er verder ook moge gebeuren. Ik weet, dat onze wereld, hoe vreemd ze u ook moge lijken, een lichtende, een gloeiende, een schitterende wereld zal zijn. Een wereld van geluk en schoonheid. Laten wij daar nu maar aan bouwen.

-:-

Abonnementen: ƒ 25,– p. 10 nummers
(v. leden ƒ 17.50 (v. buitenland ƒ 3.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761 – 5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

NOVEMBER 1971. 17e jaargang. Nummer 2.

KOSMISCHE ASPECTEN

Het "ik" en de kosmos blz. CI/13
De drie karakters van de mens " CI/21
Voortvarendheid " CI/24

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

De geest " CII/15
De mens en zijn mentale wereld " CII/25
De wereldvrede " CII/31

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

KOSMISCHE ASPECTEN

Tweede Les.

HET "IK" EN DE KOSMOS.

Het ego van de mens ondergaat natuurlijk alle invloeden, die uit de kosmos de gehele wereld bereiken. Daarnaast heeft deze mens zijn persoonlijke relaties met allerlei invloeden en krachten, die in de kosmos bestaan en die niet slechts hem maar ook anderen soms kunnen beroeren. Er zijn er nogal wat op te noemen. Ik zal trachten mij tot de hoofdzaken te beperken.

Wij kennen in de eerste plaats de z.g. lijn van origine. De lijn van origine, poëtisch wel een bepaalde straal genoemd, geeft aan dat men behoort tot een bepaalde ontwikkeling, die in de kosmos heeft plaats gehad. Men stelt daarboven de Heren der stralen, die u zich het best kunt voorstellen als zeer wetende entiteiten, die vormend inwerken op alles wat tot hen behoort. Hoe zit dat alles nu in elkaar?

In het begin is er het ogenblik van creatie, het moment van ontstaan van de persoonlijkheid. Het "ik" is geboren; het heeft nog geen concept van zichzelf of van de wereld. In deze periode heeft het de neiging de aangename ervaring te zoeken. Er wordt onderscheid gemaakt tussen aangenaam en niet-aangenaam. Maar niet iedereen vindt hetzelfde aangenaam en dat is nu het wonderlijke van de zaak.

Er komt dus op grond van deze voorkeur een zekere sortering. Bij deze sortering ontstaat er een bijna gelijkluidende ontwikkeling voor zover dat de geestelijke sferen en het eerste afdalen in vorm betreft. Vanaf dat ogenblik word je in eventuele incarnaties beïnvloed door natuurgeesten, door de krachten waaronder je valt: de rasse- en soortgeesten. Toch is die eerste geneigheid bepalend geweest voor de instelling, die je geestelijk hebt. Het is a.h.w. de ervaringswijze, die voor het ego in zijn totaliteit bestaat; het punt van uitgang, vanwaaruit elke verdere bewustwording zal plaatsvinden. Je kunt als mens misschien uiterlijk wel van de ene naar de andere straal overgaan, maar je kunt je geestelijke origine nooit zover verloochenen, dat je werkelijk geen contact meer hebt met de oerlijn, waaruit je nu eenmaal bent voortgekomen.

Maar op het ogenblik van de schepping van de ego's werd niet slechts mensheid geschapen. Er werd kosmos geschapen en met die kosmos een groot aantal krachten. Deze krachten zijn het geweest, die inwerkten op dit primaire ego en dus de aangename en onaangename impulsen voortbrachten. De ontstane selectie werd mede veroorzaakt door impulsen, die op dat ogenblik in de kosmos aanwezig waren en die ten aanzien van het bewustzijn van het ego voortdurend vormend hebben ingegrepen. Daarbij hebben wij dus gekozen vóór bepaalde krachten en tegen andere.

Stellen wij nu de mens op aarde. Hij leeft normaal als mens. O zeker, hij staat onder invloed van een bepaalde straal, maar zijn bewustzijn wordt toch hoofdzakelijk beheerst door de totaliteit der mensheid. Hij ondergaat de gemeenschappelijke invloeden over het algemeen veel bewuster dan datgene wat er op hemzelf inwerkt, want van jezelf ben je altijd ten dele onbewust.

Nu komen er op de wereld invloeden voor die uitvloeisels zijn van iets wat wij vroeger eens als onaangenaam hebben ervaren. Dat betekent, dat wij daartegen in verweer worden gebracht. Wij kunnen onszelf niet beheersen (het is een instinctieve reactie) en dus ontstaat er spanning. Andere invloeden zijn voor ons zo volledig aanvaardbaar, dat wij ze prettig vinden. Wij voelen ons daarin geborgen, wij accepteren die, er ontstaat geen spanning. Integendeel, we hebben een gevoel van vitaliteit. We kunnen gemakkelijk verdergaan, we hebben succes, we hebben een zeker voordeel. En dat is belangrijk.

Onze lijn van origine bepaalt onze persoonlijke relatie met de krachten, die uit de kosmos op aarde inwerken en - dat is nevenbij - met heel veel krachten, die op aarde in de een of andere vorm manifest zijn. En dan blijkt alweer dat de invloeden, die uit de kosmos de gehele mensheid beroeren niet voor iedereen een gelijke betekenis kunnen hebben. Wij hebben een persoonlijke relatie met de kosmos. Deze drukt zich voor ons over het algemeen uit in verweer en gespannenheid, indien het onaangename van vroeger ons weer beroert of in een gevoel van ontspanning, van gemakkelijk verder kunnen gaan, indien wij worden beroerd door dingen, die ons aangenaam aandoen.

Nu wil ik hier graag een noot bij plaatsen, voordat wij verdergaan. Het zal u duidelijk zijn, dat deze gevoelens niets te maken hebben met uiterlijke verschijningsvorm. Er zijn dingen, die voor iedereen volgens de stoffelijke maatstaven onaangenaam zijn, maar bepaalde mensen vinden daarin een ontspannenheid, waardoor zij er eigenlijk van profiteren. En er zijn dingen, die voor iedereen volgens de stoffelijke norm aangenaam zijn, maar bepaalde mensen worden er door in spanning en verwarring gebracht. Het resultaat voor hen is, dat daaruit strijd, ongeluk, mislukking kan worden geboren. U moet dus niet meten met stoffelijke normen van aangenaam of onaangenaam. U moet uitgaan van de eens gedane keuze t.a.v. aanvaardbaar - niet-aanvaardbaar, aangenaam - onaangenaam.

Naast de lijn van origine hebben wij onze z.g. ontwikkelingsverwantschap. De meeste mensen realiseren zich niet hoeveel vormen zij hebben bekleed en in hoeveel werelden zij hebben bestaan, voordat zij als mens op aarde kwamen. En dat is misschien maar goed ook.

Stel, dat je een bepaalde lijn hebt gevolgd. Je bent b.v. via een vis, die zich met infusoriën heeft gevoed, gegaan naar een boomsoort. Van die boomsoort ben je overgesprongen in de richting van b.v. een roofdier. Dan zal in het latere leven de sympathie en antipathie door die verwantschap mede kunnen worden bepaald. En dat houdt in, dat als een natuurgeest, behorende tot de boom waartoe wij eens hebben behoord, in onze nabijheid is, wij daarmee 'n zeker rapport hebben. Daaruit kan iets voortkomen. Indien wij te maken hebben gehad met de katachtigen als familie, dan voelen wij ons daarbij thuis, terwijl wij voor andere dieren bang zijn. Maar er zijn ook mensen, die tot de reptielen hebben behoord. Voor hen is de slang aanvaardbaar, terwijl ze voor de katachtigen bang zijn.

Als je dit alles in de termen van incarnatie zet, dan blijkt reeds dat er uit de vorige vorming een zekere preferentie en ook een zekere afkeer kan voortvloeien. Wij hebben echter niet alleen maar geleefd in

stoffelijke vormen. Wij hebben ook in allerlei sferen geleefd, in werelden van de geest. En werelden van de geest staan heel vaak in verband met kosmische entiteiten.
Misschien mag ik hier ook een noot bij plaatsen.

> Sferen, vooral van de meer onbewusten, worden meestal gedomineert door één enkele bewuste entiteit, die voor die sfeer zo ongeveer optreedt als een groeps- of rassegeest op aarde, maar dan met dien verstande dat hij vorm en gestalte geeft aan die wereld. Dergelijke grote geestelijke krachten of entiteiten hebben daarnaast vaak functies in de meer stoffelijke kosmos. Het is b.v. denkbaar dat een kracht, die een ster bezielt, gelijktijdig ook nog dominant is in een bepaalde geestelijke wereld, dus op een bepaald bewustzijnsniveau in de geest. Heb je tot die wereld behoort, dan bestaat er tussen jou en die entiteit een rapport; en dat kan stoffelijk betekenis hebben. Want al zal dat misschien niet in een geboortehoroscoop tot uiting komen, de stralingen van die bepaalde ster of planeet, ja, van een bepaalde kracht ergens, zal indien ze de aarde beroert jou bijzonder sterk beroeren. Je bent a.h.w. daarop afgestemd.
>
> Er ontstaan dan zeer grote geestelijke invloeden, die meestal tot uiting komen in een toename van geestkracht, maar gelijktijdig ook in een in het gedachtenleven terugdromen naar die voorstellingswereld, zoals ze je door die entiteit eens werd opgelegd. En daaruit komen ook weer vreemde strijdigheden voort.
>
> Er zijn mensen, die dromen bepaalde dromen, die nooit waar kunnen worden. Die dromen hebben allerlei onlogische en meestal zelfs aan de materie vreemde elementen in zich. Die dromen keren bij tijden terug en zijn soms misschien 3 of 4 dagen, een week of zelfs 'n maand lang een soort vervolgverhaal. Dan breekt de zaak af, maar jaren nadien pak je ineens datzelfde verhaal, diezelfde situatie, diezelfde droom weer op en heb je de neiging om dat naar buiten toe waar te maken. Je gedrag wordt beïnvloed door deze verwantschap.

Ik meen, dat ook dit punt duidelijk genoeg is gesteld.

Ik wil u erop wijzen, dat een groot deel van de krachten, die er in de kosmos bestaan ofwel direct bezield zijn, dus een geheel eigen ego hebben, dan wel - wat ook kan voorkomen - een projectie zijn uit verschillende ego's. En daarmee komen wij vanzelf tot de derde invloed, die het "ik" op aarde bijzonder sterk kan beroeren.

Er bestaan projecties. Wat is een projectie? Dat is heel eenvoudig dit: Indien een aantal ego's zich gezamenlijk richten op een stuk materie of een stuk ruimte (het behoeft dus niet stoffelijk definieerbaar te zijn; het kan ook een stofwolk zijn), dan ontstaat daarin een soort composietbeeld, zoals dit gevormd kan worden als mensen gezamenlijk denken of mediteren. Wat er ontstaat is een beeld (we zeggen: een astraalbeeld om het eenvoudig te maken) dat een composiet is van al wat ze allen hebben bijgedragen. Het is een compromis aan de ene kant en een overeenkomst aan de andere kant.

Nu zijn dergelijke invloeden voor heel veel mensen vaak van belang, want op grond van wat ik in het vorige punt al heb gezegd over de wereldverwantschap in de geest met bepaalde grote entiteiten, zal er bij hen ook een bijzondere gevoeligheid bestaan voor hun projecties en dat heeft een invloed, die stoffelijk gezien nu niet zo prettig is.
Misschien kan ik dat het best als volgt formuleren:

Een composietbeeld, ontstaan door werkingen van hoge entiteiten in

de kosmos, waarvan een van die entiteiten eens een van onze leefwerelden van het ego heeft beheerst, zal op ons onmiddellijk inwerken en tijdelijk ons werkelijkheidsbesef ten dele verdringen.

En daar zit nu het haakje. Een kosmische invloed kan dus een soort hallucinatie tot stand brengen. Wij zien dingen zoals ze niet zijn. Wij beleven dingen, die niet werkelijk bestaan. Die vervreemding van de stoffelijke feiten zal op een bepaald ogenblik ophouden, want het is een kosmische invloed. Ze kan misschien een dag, een jaar, misschien tien jaar bestaan, maar eens is ze ten einde. Op het moment dat ze ophoudt, staan we plotseling weer geconfronteerd met een werkelijkheid, die wij dan niet kunnen verwezenlijken, waarin wij niet meer kunnen leven, waaruit we willen wegtrekken. Dit is één van de verschijnselen, die u in deze tijd vaak kunt waarnemen.

Er zijn nu verschillende grote kosmische invloeden aan de gang en daaronder zijn er enkele van composieten. Deze werken vooral in op de idealisten. De mensen, die eerst idealen hadden, welke op de materie waren gebaseerd, maar die nu ineens de werkelijkheid, de feiten niet meer kunnen zien. Het resultaat is een werkelijkheidsvervreemding, waardoor hun acties in strijd zijn met de feitelijke mogelijkheden. Iets wat voor henzelf en voor anderen soms fatale gevolgen kan hebben en dat kan leiden tot een volkomen afwijkend gedragsniveau, maar daarnaast - en dat is toch ook belangrijk - leidt tot een aantal vreemde belevingen, die voor de bewustwording alleen belangrijk kunnen zijn, indien je je onjuistheid t.a.v. de feiten van de wereld, waarin je leeft, kunt accepteren. U ziet, de kosmos heeft voor het ego heel wat in de melk te brokkelen.

We zouden natuurlijk ook op heel eenvoudige dingen kunnen wijzen. De maan b.v. De maan heeft invloed op het menselijk lichaam, evenals op practisch alle organismen. Misschien vindt u de maan zo dichtbij dat u ternauwernood "kosmisch" kunt zeggen tegen een dergelijke invloed. Maar dan moeten wij ons toch eens afvragen, hoe het komt dat sommige mensen bijzonder sterk maangevoelig zijn, terwijl anderen die fasen practisch onbewust en zonder uiterlijk erkennen of verschijnsel aan zich voorbij laten trekken. Wij kunnen dat verklaren met genetische afwijkingen, maar als wij alle gevallen op de keper beschouwen, klopt het niet. Wij kunnen spreken over epilepsie, hysterie, die door het gepolariseerde maanlicht wordt veroorzaakt, maar het is wel vreemd dat diezelfde verschijnselen ook voorkomen, als de vollemaan helemaal niet schijnt, omdat ze achter een wolkendek verborgen is. Er is hier dus sprake van een lichamelijke gebondenheid aan een invloed van buitenaf. Ook daarover wil ik nog een paar opmerkingen maken.

Wat de maan doet, is hier op aarde nogal goed merkbaar. Wij weten, dat we de instabiliteit, waardoor die maangevoeligheid optreedt lichamelijk voor een groot gedeelte kunnen onderdrukken. We kunnen die gevoeligheid echter niet volledig wegnemen; dat is medisch vastgesteld. Maar we kunnen ons niet goed realiseren hoe het komt, dat de maan dat doet. Wij kunnen spreken over aantrekkingskracht, maar dat is niet voldoende, want de afwijkende gedragsbeelden, welke onder die maaninvloed ontstaan, zijn bijna overal dezelfde en komen dan vreemd genoeg tot uiting in vormen van: a strijdlust; b zelfbestrijding; c vruchtbaarheid. Drie facetten, waarin de maan een rol speelt.

Gaan we kijken wat de maan geestelijk doet, dan ontdekken wij ook weer wat vreemds. De maan schept nl. helderheid van denken bij veel mensen. Maar met de maanfasen verandert die helderheid van denken in een zekere verwarring en op een gegeven ogenblik is die mens wel daadactief, maar kan niet meer komen tot een nieuw denken. Hij kan alleen repeteren wat er al is en dat vaak nog zeer fragmentarisch. Hier moet dus een in-

vloed zijn, die het mentaal vermogen van de mens bereikt. Je kunt ook hier weer zeggen: Er zijn stoffelijke invloeden. Maar eerlijk gezegd: emotie en denken alleen zijn niet voldoende om nu alles te verklaren. Wij zien nl. ook het geestesleven, de uitstraling van sommige mensen sterk meefluctueren. Nu zou u denken dat dat alleen maar een lineaire gebondenheid is, waarin de maan een rol speelt. Er is nog iets anders.

Als u op aarde bent, dan leeft u op één kind van de familie. Die familie heeft bloedbanden met alle andere planeten. Daardoor is de onderlinge evenwichtigheid en de onderlinge beïnvloeding aanmerkelijk groter dan de invloeden, die van buitenaf komen voor zover het materieel althans belangrijk is. Maar de geestelijke beïnvloeding is gebaseerd op de afstemming, die deze planeten naar buiten toe hebben. U zult wel eens hebben gehoord over het "spreken van de sterren". Dat zijn stralingen, die zij uitzenden. Eén woord kan een jaar duren; maar de vibraties van dat woord beïnvloeden alle organismen. Wat meer is, de gedachte daarvan kan dominerend zijn voor de ontwikkeling. Daaraan zijn zelfs rasse- en groepsgeesten tijdelijk onderworpen. En dan wordt het duidelijk.

De harmonie, die er bestaat tussen een deel van het zonnestelsel en een deel van de kosmos, schept een stoffelijke beïnvloeding. De geestelijke beïnvloeding echter zal in vele gevallen mede worden bepaald door de eigen afgestemdheid. Hierdoor kunnen bij een conversatie van laten we zeggen 20 sterren 2 sterren eruit springen. Deze twee worden dan in je leven uitermate belangrijk. Waarom? Eigenlijk alleen maar, omdat ze op je denken invloed hebben. Dit denken is dan de weerspiegeling van hoofdzakelijk geestelijke processen, die zich op onderbewust niveau plegen af te spelen, maar die de eigen relatie van de mens met het gemeenschappelijk bovenbewustzijn van de mensheid bepaalt en tevens invloed heeft op zijn beleving van eigen contact met geestelijke werelden. Een typisch verschijnsel.

Zou die mens dan verder vrij zijn? Was dat maar waar!

Stel, dat u op aarde heeft geleefd en u bent eens een kever geweest, een insect. Er zijn kevers van de soort, waartoe u heeft behoord, aanwezig. Het zijn eenvoudige dieren, die door een drangbegeerte, eventueel angstpatroon worden beheerst. Hun impulspatroon bereikt u. Het is bekend, dat als de soldados (de trekmier in de Amazonegebieden) trekken, er indianen zijn die op een afstand van vele kilometers precies kunnen zeggen waar de mieren heen trekken, of ze buit vinden of niet, of ze hongerig zijn of niet. Dat is dan die sympathie. Houdt u dit even voor gesteld.

De mensheid denkt. Nu kan de zon of een andere grote entiteit, misschien een Heer van een straal, ons weliswaar onder zijn vleugelen hebben, maar wij zijn deel van de mensheid. En dat betekent, dat we deelhebben aan die grote entiteit. Die hoge kracht wordt door ons beïnvloed. Niet dat het "ik" zelf in staat is de kosmos te bepalen, maar door zijn persoonlijke relatie met bepaalde hoge geestelijke krachten of kosmische krachten, stromingen en stralingen draagt de mens de inhoud van de mensheid - en wel zoals hij deze beleeft of ondergaat - over aan de kosmische entiteit. Er is een wisselwerking.

Er bestaat hiervoor een betrekkelijk eenvoudige regel. Daarin wordt gezegd, dat de invloed op een kosmische kracht, vanuit de mensheid uitgeoefend, wordt bepaald door het aantal mensen dat harmonisch is met die kosmische kracht plus de intensiteit, waarmee zij datgene wat op de wereld bestaat of plaatsvindt op dit moment beleven.
Dat houdt dus in, dat bepaalde disharmonische werkingen, die er op aarde plaatsvinden, ergens ver in de kosmos of hoog in de sferen de een of andere grote kracht een soort jeuk kan bezorgen. Het is een prikkeling,

die misschien niet eens bewust wordt gerealiseerd. Maar wat doet u als u jeuk heeft en er geen gezelschap is? Denkt u na? Neen, u krabt. Maar als zo'n grote geest zich gaat krabben, dan is dat een reorganisatie van begrippen. Op grond hiervan kan worden gesteld:

Kosmische invloeden, die de aarde beroeren en waarmee van de aarde uit - hoe beperkt dan ook - een zekere harmonie bestaat, reageren op de spanningen op aarde door hun invloeden, hun wereldbeeld, hun denkbeelden, hun straling te wijzigen.

Wij spreken zo vaak ook over de kleur, die op een gegeven moment de aarde vanuit de kosmos beroert. Dat is alleen maar een codering van invloeden, die anders moeilijk te beschrijven zijn. Het houdt in, dat b.v. de kleur rood, die helderheid en levenskracht brengt alleen doordat er een harmonie met de wereld bestaat. Maar als op de wereld die kracht verkeerd wordt gebruikt, dan kan dat overslaan in toorn, razernij of misschien plotseling wegvallen in een totale matheid. Als u dat begrijpt, dan gaat u ook begrijpen hoe belangrijk het soms voor de mens kan zijn om zijn harmonieën juist te bepalen.

De mens leeft op aarde op een bepaalde manier. Hij heeft zijn eigen leefwijze, zijn eigen filosofie. De een is hip en de ander orthodox. De een is homo, de ander hetero en de derde zoekt nog weer iets anders. Ieder heeft zijn eigen wijze van bestaan en dat is best. Daartegen is geen bezwaar. Maar die wijze van leven en bestaan gaat uit van een harmonie met een kracht, met een geestelijke wereld, met bepaalde scheppende kosmische krachten, met rassegeesten of misschien met bepaalde soorten. Op het ogenblik, dat er in die mens een heel grote spanning ontstaat - dat kan wel eens voorkomen - hebben wij te maken met wat wij noemen: de bewustzijnscrisis.

De bewustzijnscrisis speelt zich af op geestelijk niveau. Indien de crisis hevig genoeg is, kan ze bepaalde secundaire banden verbreken en zelfs daarvoor in de plaats andere harmonieën stellen. Het gehele gedragspatroon van de mens, het beïnvloedingspatroon waarin hij bestaat verandert hierdoor, ofschoon hij zijn eigen lineaire lijn niet kan onderbreken. Daarmee blijft hij verbonden, want daaruit is hij voortgekomen en daaraan zal hij gebonden blijven practisch tot het einde van zijn dagen. Hij kan wel eens wisselen, maar die wisseling brengt hem toch altijd weer terug tot die oude harmonie, die hij niet geheel van zich kan afschudden.

Hieruit volgt weer, dat een mens onder bepaalde omstandigheden niet alleen een stoffelijke verandering ondergaat, maar dat hij ook geestelijk een totale verandering ondergaat, waardoor zijn harmonieën en zelfs de werelden en sferen, waarmee hij in contact kan komen en waarmee hij harmonisch kan zijn, worden gewijzigd. Dit is voor de mensen vaak onbegrijpelijk. Men vindt dat dan een psychologisch fenomeen. Het is in feite heel natuurlijk. Je leeft de kracht, waarmee je in harmonie bent, want die beïnvloedt je, die geeft je stimuli, die neemt energie van je af of voegt energie aan je toe op bepaalde momenten en in relatie met bepaalde gebeurtenissen, toestanden, zelfs bepaalde stoffelijke vormen en normen.

Hier heb ik dan de mens zelf getekend als een brandpunt van kosmische krachten. Niet dat hij daarin alleen staat. Maar voor zichzelf en vanuit zichzelf denkende bestaan er directe relaties en wisselwerkingen met zeer hoge krachten, met vreemde werelden, met ruimtelijke toestanden, waarin een bezieling plaatsvindt. Zou het een wonder zijn, indien wij daaruit nog enkele conclusies konden trekken t.a.v. gevoeligheid?

Sommige mensen zijn voor bepaalde frequenties gevoelig. Dat klinkt op zichzelf wat dwaas. Waarom zou de een op Cis beter reageren dan op C en omgekeerd? Maar de gevoeligheid is er. Er is wat men noemt een

trillingsharmonie. Die trillingsharmonie wordt in de magie heel veel gebruikt, als men werkt met incantaties, het uitzenden van krachten, ja zelfs als men zich instelt via meditatie en andere zaken op ontvankelijkheid van buitenaf. Hier is een eigen trillingsgetal, waardoor de gevoeligheid en ook de contactmogelijkheid worden bepaald.

Dan kunnen wij nog een stap verdergaan. Want indien dit zelfs zuiver stoffelijk al juist is, dan moet dit ook juist zijn voor elke uiting van de mens en voor elke innerlijke mogelijkheid. En dan komen wij vanzelf op het trillingsgetal terecht.

Trillingsgetal is een mooie term, die wij gebruiken om aan te geven welke gemiddelde fluctuatie er plaatsvindt in een bepaald deel van de aura. Maar die fluactuatie betekent gelijktijdig, dat alle gelijksoortige fluctuaties worden versterkt. Ons normale "ik" verscherpt alle pieken en dalen van de vreemde invloed, terwijl invloeden die niet harmonisch zijn ten dele worden genivelleerd, dus afgezwakt. Dat geldt ten aanzien van wat er op onze wereld bestaat. Het kan zelfs je vermogen om met een bepaalde materie te werken bepalen. Zo zal de ene mens beter werken met metaal, de andere beter met klei en een derde met steen of hout, terwijl nog een andere eigenlijk alleen maar kan werken met illusies of met delen van het menselijk denken. Het is een soort collage-mentaliteit. Dit alles t.a.v. delen van de materie, van mensen en van hogere krachten.

Nu blijkt, dat wij - ongeacht onze lineaire afstamming - in alles wat ermee samenhangt nog buitengewoon selectief kunnen zijn. Wij hebben een geestelijk patroon, dat zo persoonlijk is als een vingerafdruk. Het is maar zelden, dat er een gelijkheid wordt gevonden tot 9,99, als wij 10 als maximum aannemen. Hierdoor kunnen wij uit de kosmos onze eigen specifieke krachten ontvangen, ontstaat er in ons een versterking van elementen, die voor onszelf belangrijk zijn en versterken wij bepaalde delen van ons wezen, als zij naar buiten treden. Denkt u maar aan de wisselwerking.

Nu krijgt u iets heel vreemds. Sommige mensen kunnen bidden en krijgen nooit antwoord. Andere mensen bidden en er is een onmiddellijk antwoord. Hoe komt dat? Men zegt dan, dat God de een wel antwoord geeft en de ander niet. Ik vraag mij af, of God tijd heeft om zo te selecteren en wel of niet antwoord te geven. Maar de een heeft een trillingsgetal dat in overeenstemming is met datgene wat hij in zijn bede uitdrukt. Dientengevolge projecteert hij scherp en zuiver wat er in hem leeft en wektin de kosmos reflexen. Deze echo's keren tot hem terug en vormen een antwoord. De ander kan niet met deze overgave en eenheid van persoonlijkheid bidden. Dientengevolge krijgt hij geen reactie.

Als u bidden hier te vroom vindt klinken, zegt u dan maar: het je beroepen op de geest, het zoeken naar een geestelijke Meester of iets dergelijks. Het is dus niet je eigen schuld, als een gebed niet wordt verhoord. Het is niet je eigen schuld, als de een altijd rond geestelijke Meesters loopt - als ze echt zijn - en de ander er nooit één kan vinden. Het is een kwestie van: waar ben ik voor geschikt? Wat ben ik? Wat is de sleutel tot mijn wezen? Want de hele kosmos is vol met krachten en invloeden en het "ik" kan die alle tot zich trekken, ze ondergaan, ja, ze in zich omzetten tot een kracht, die voor dat "ik" op zijn eigen wereld bruikbaar is. Maar dan moet er een harmonie bestaan en deze is alleen dan mogelijk, indien er een reëel contact tot stand komt.

Iemand, die zijn harmonische mogelijkheden wil proberen te bepalen - dat lijkt mij belangrijk - zal met de volgende factoren rekening moeten houden:

1. Ik heb een lineaire afstamming. Welke deze is (dus hoe ik die moet noemen) is niet belangrijk. Wel is belangrijk, dat ik be-

sef dat de grondeigenschappen zoals ze in mijn persoonlijkheid bestaan mede de sleutel vormen tot alle krachten en werelden, waaruit ik ben voortgekomen, want ze zijn het product daarvan. Vooral de innerlijke werkingen en de geestelijke gevoelens zijn hierbij natuurlijk zeer belangrijk.

2. Ik kan slechts werkelijk krachten projecteren - hetzij naar een wereld van de geest, hetzij naar de hoogste krachten, hetzij naar God zelf - indien ik dit doe op een wijze, die in overeenstemming is met mijn trillingsgetal, met mijn wezen.

3. Wat is mijn trillingsgetal? De een zegt g.v.d. soms tot de 25e macht, als hij eigenlijk wil zeggen: God, ik dank U voor wat Gij mij hebt gegeven. Als je God wilt aanspreken, moet je niet proberen plechtige woorden te gebruiken, want dan word je niet gehoord. Zo eenvoudig is het. Sommige mensen proberen een geest op te roepen met allerlei plechtige gebaren en magische bijkomstigheden, terwijl het eigenlijk voor hen voldoende is om naar die geest toe te denken, om zich daarmee verbonden te gevoelen. Hoe ze die verbondenheid dan verder uitdrukken, doet ook nog niet eens ter zake. Alleen die verbondenheid is belangrijk. De formule kan dienen om het "ik" verder af te stemmem of vooral het denkvermogen te richten, maar in heel veel gevallen is het gelijktijdig hinderlijk voor het werkelijke contact.

4. Wat kan ik daarmee doen?

Je kunt niet je leven ermee veranderen. Je kunt wel de geestelijke inhoud van je leven aanmerkelijk wijzigen en daarnaast bepaalde facetten van je bestaan een andere inhoud geven. Je kunt hiermede niet de kracht krijgen om anderen te overmeesteren, maar je kunt hierin wel de kracht vinden om meer en juister tot uitdrukking te brengen wat je bent. Je kunt niet een ander trillingsgetal krijgen, maar wel je eigen trillingsgetal op harmonische wijze versterken en daardoor de krachten, daartoe behorende, ook gemakkelijker, juister en beter gericht gebruiken.

Wat er niet allemaal aan dat "ik" en die kosmos vastzit! Niet alleen een kosmische bewustwording, die ergens in een wat vreemde oneindigheid begonnen is, een gang door vele vormen en werelden heen, die voor u tot resultaat heeft uw ogenblikkelijk verblijf op aarde, maar daarnaast de vermogens die u bezit, de impulsen en de krachten die voor u van betekenis en van belang zijn. Ja, zelfs uw reactie op wat u geestelijk, mentaal en zuiver zintuiglijk aan feiten ontvangt. Het is goed dit te overwegen.

Mijn betoog besluitend, moet ik toch wel opmerken dat het "ik" veel meer banden heeft met de kosmos dan men over het algemeen beseft en dat het "ik" juist door te trachten zijn eigen wezen te doorgronden ook zijn harmonie en zijn mogelijkheden vanuit die harmonie met de kosmos aanmerkelijk vergroot.

:-:-:

DE DRIE KARAKTERS VAN DE MENS.

Uiterlijk schijnt de mens een eenheid te zijn, maar innerlijk is hij drie persoonlijkheden. Hij is de dromer van het avontuur, hij is de strever van het alledaagse en hij is degene, die wegvlucht voor de duivels, die hem kwellen. Elk van deze facetten van de persoonlijkheid heeft de neiging de mens mede te bepalen.

Toch zijn de eigenschappen vaak strijdig. De avontuurlijke kant van de mens geeft hem een doorzettingsvermogen en een moed, die regelrecht in strijd zijn met zijn karakteristiek van vluchtende. En datgene, wat hij als vluchtende in zich beleeft en vreest, is vaak in tegenstelling met de aldag waarin hij bestaat, zodat hij niet meer realistisch die aldag kan ondergaan. Zo leeft de mens met gescheiden karakteristieken in zijn wezen.

Nu bestaat er een magisch woord, dat eigenlijk uit de kracht en de leer van Manu stamt, waarin wordt gesteld:

"Indien ik in mijzelf mijn moed gebruik om mijn angst te begrijpen, zal ik mijn dagen beheersen."

Hierin ligt een groot gedeelte van de werkelijkheid. Want wij kunnen het alledaagse bestaan niet aanvaarden zoals het is, tenzij wij eerst in onszelf harmonie en eenheid hebben gevonden.

Hierin spelen uit de aard der zaak ook invloeden van buitenaf een grote rol. Want als ik heb geleefd in een lichtende wereld, dan zal in mij de kracht van het avontuur, het zoeken naar het onbekende, de uitbreiding van mijn wereld mij innerlijk zodanig verrukken, dat ik hiermede mijn angsten kan overspelen. Maar hij, die gevlucht is uit een bestaan van halfduistere kwellingen naar een stoffelijk leven als mens, zal het moeilijk hebben om deze angsten, deze beperkingen, die hij zichzelf uit vrees voortdurend heeft opgelegd, te overwinnen. En zo zal hij komen tot een te beperkte uiting van de persoonlijkheid, die hij in feite zou moeten zijn: de persoonlijkheid, die de kosmos leert kennen en daarin opgaat.

In vele gevallen zijn wij met één van de delen, één van de karakters van ons stoffelijk wezen in het bijzonder gebonden aan de hogere machten en krachten, die er in het Al bestaan. Soms ben je door je zoeken naar nieuwe velden en oorden verbonden met sferen, die onmetelijk ver boven je verheven zijn en klinken er in je stemmen, die je ternauwernood begrijpt. Soms ben je ook door je alledaagsheid blind geworden voor vele krachten, die hoog boven het menselijk bestaan liggen en word je voortdurend belaagd door de krachten van de natuur en zijn de natuurgeesten wezens, die in de aldag tot je spreken en die je kunt begrijpen. En soms word je ook zozeer door je angsten belaagd, dat je harmonie er één is met demonen.

Maar demonen zijn niet slechts wezens, die leven in een enkele sfeer of bestaan op een enkele wereld. Er zijn sterren met glorieuze en schitterende entiteiten, die vanuit menselijk standpunt demonen moeten worden genoemd. Dergelijke sterren vreten dan met hun invloed op de mens in, die ze moet ondergaan.

Het is wonderlijk, hoe de mens in zijn verdeeldheid vaak verbonden is met de krachten van een grote wereld, die hij met zijn menselijk denken niet eens kan omschrijven. Soms weet hij iets daarvan terug te brengen naar zijn eigen wereld.

Japanners plegen met wat korrels zand, een steen, een enkele plant, een klein beetje water misschien, met een enkele goudkarper een landschap na te bootsen van onmetelijke grootheid. Een paar stenen worden

tot een Fuji yama. Een enkele boom wordt tot een woud en zandkorrels zijn de oneindigheid van een woestijn. Zo bouwen wij soms uit de complexiteit van onze verbondenheid voor onszelf een wereld op, die - zo ze wel niet de werkelijkheid is en in wezen daaruit vervreemd - dan toch op zichzelf een complete weergave is van alles wat kosmisch kan leven en kan bestaan. De woestijnen waarin wij met onze angsten worstelen, de hoge bergen waarop wij met onze lust tot avontuur alle dingen overzien, de bomen die het woud zijn van de dagelijkse gebeurtenissen, wij hebben ze alle uitgetekend in miniatuur. Ons leven wordt gekentekend door kleine, schijnbaar onbelangrijke feiten, die in ons leven beslissend zijn geworden. Dergelijke mensen reageren op een wijze, die moeilijk te verstaan is. Soms zijn ze door één woord, dat misschien niet eens kwaad bedoeld was, oneindig beledigd. Soms zijn ze gelukkig met iets, waaraan zelfs een kind nog voorbij zou gaan.

De intensiteit van het kleine speelt zich vooral daar af waar de drie karakters, die de mens in zich draagt, zijn samengekomen en gezamenlijk niet slechts een temperament hebben omschreven, maar een werkelijk wereldbeeld hebben geschapen. Want van buitenaf dringen soms in de tuin zaken binnen, die niet op schaal-grote zijn.

Als je naar een Japanse tuin kijkt, klein en vol schoonheid, en een grote vogel vliegt daar binnen, dan is het ineens een miniatuur; en met een enkele stap van zijn poten kan hij misschien bergen uitwissen, die een ogenblik tevoren voor jou in volle grootheid bestonden.

Zo kunnen kleine woorden, kleine daden, kleine impulsen, die tot een flits van gedachten worden in een evenwichtig mens grote veranderingen veroorzaken. En misschien is dit wel het meest kentekenende: niet zij, die onevenwichtig zijn, die tegen zichzelf verdeeld blijven, zijn kwetsbaar, maar juist zij, die zich een innerlijke eenheid van persoonlijkheid hebben opgebouwd, zonder dat zij die op de schaal hebben weten te brengen van de werkelijkheid, waarin zij bestaan.

Soms denk ik aan een mens als aan de draak van een legende. Overdag gaat hij rond; een edel en waardig heer, handeldrijvend misschien, in de theetuinen rustend en genietend. Maar in de avond wordt hij een enorm monster dat zich neerlegt over een rivier om een overstroming te veroorzaken. In de mens zijn de strijdigheden zo groot. Maar je kunt die mens pas begrijpen, indien je zijn innerlijke verdeeldheid ziet.

In oude legenden wordt wel eens gezegd, dat er in één mens vele persoonlijkheden kunnen huizen. Daarmee bedoelen ze niet alleen maar die karakters, ze bedoelen een verveelvoudiging van die karakters en een verveelvoudiging van de persoonlijkheidsstructuur. Ook daar is harmonie mogelijk. Maar waar vele persoonlijkheden samen komen tot de eenheid, de landschappelijke eenheid a.h.w. van al wat er in hen bestaat, daar is het miniatuur niet meer aanwezig, daar is het op volle grootheid. Dan staat het in de wereld, dan leeft het er in en past het er in. Maar indien zij tegen zichzelf verdeeld zijn, dan is dit een verdeeldheid zo groot en zo ernstig, dat zij daaraan meestal te gronde gaan.

Soms trekken dergelijke personen uit en jagen ze met een drom volgelingen als een storm over de landen, of ze nu Attila heten of Djenghis Khan, Napoleo, Alexander of Adolf. Dergelijke mensen dragen meestal vele persoonlijkheden in zich. Daarom is hun persoonlijke uitstraling groot en sterk, maar de karakters in hen zijn niet slechts de drie, welke in elke mens plegen te bestaan, ze zijn een veelvoud daarvan. Misschien zou men voor deze mensen een woord uit het Evangelie kunnen aanhalen. Want als je vraagt: Wat is je naam, zo zouden zij moeten antwoorden: legio. Want zij zijn velen.

Ook in u huist niet die simpele eenvoud, die ge denkt dat er in u bestaat. Ook in u is niet die eenheid, waardoor ge ten aanzien van invloeden uit de kosmos en gebeurtenissen in de wereld voortdurend zui-

ver en juist reageert. U bent in uzelf verdeeld. U handelt vaak tegen uw angsten of tegen uw werkelijke behoeften in. U handelt vaak tegen uw alledaagsheid in, omdat ge zoudt willen breken met een sleur, die toch uw bestaan vormt.

Drie zijn de karakters van de mens. En waar het avontuur en de angst een verbond hebben gesloten, daar moet de aldag nog een plaats vinden. Want hij, die zich buiten de aldag plaatst, gaat ten onder aan de verschillen tussen zijn leven en de werkelijkheid.

Je moet jezelf tot eenheid maken. Om één te kunnen zijn met jezelf moet je de plaats weten in de wereld, die je werkelijk toekomt. Of dat nu een plaats is die je graag hebt of een wereld die je zou willen veranderen, omdat je zo niet zou willen leven. Je moet aanvaarden wat je bent. Je moet jezelf aanvaarden in de verdeeldheid van je wezen. Pas als je uitgaat van de aanvaarding van al wat er bestaat, is het mogelijk dat de eigenschappen, die uit andere karakters komen, samensmelten met de uiterlijkheid en de vorm.

Men heeft eens gezegd: "Als je een vrouw ziet, is zij uiterlijk een droom van stille verrukking, innerlijk is zij een verslindende draak vol kwaad en gelijktijdig een angstige vogel, die wegvlucht voor elk gerucht." U zult me vergeven, dat ik een spreuk aanhaal over de vrouw, want daarover is meer gesproken door vele filosofen dan over de man. Voor de man zou men ook iets dergelijks kunnen zeggen.

Verdeeld ben je hulpeloos. Als de uiterlijke schoonheid gepaard gaat met de vurigheid, de vernietigende kracht van de draak, is de schoonheid zonder betekenis en verliest zij op den duur elke werkelijke mogelijkheid. En als de schuwheid niet in staat is zich in de aldag te integreren in het gedrag, in de reactie, dan zal zij de mens voortdurend dwingen dingen te doen, die niet bij hem passen, die anders zijn dan hij verlangt. Komen tot eenheid is één van de grote dingen.

Soms zegt men: Een mens heeft een lot en dat lot kan hij niet ontgaan. Maar ik zeg u: De mens is zijn eigen lot door de karakters, die er in hem leven. Hij is in de bepaaldheid, die kosmisch kan bestaan, vrij om zichzelf te zijn, indien hij de eenheid in zichzelf weet te vinden. Zo kan men ook zeggen dat eerst hij, die in zichzelf de eenheid heeft gevonden, waarlijk kan spreken tot de goden en kan opgaan tot het hof van de Hemelse Keizer om daar duidelijk te zeggen wat zijn wensen en verlangens zijn. Maar hij, die tegen zichzelf verdeeld is, valt uiteen, als hij probeert de grenzen van zijn bestaan te overschrijden. Hij gaat ten onder aan zijn verdeeldheid.

Daarom wilde ik ditmaal wijzen op de drie karakters van de mens. Want wij allen, als wij mens zijn en soms nog lange tijd als wij in de geest leven, kennen deze verscheidenheid van eigenschappen, die in ons verborgen zijn: de afgeronde en aan elkaar tegengestelde eenheden, die toch tezamen ons "ik" vormen. Eerst als wij begrijpen, dat wij onszelf erkennende in onszelf een eenheid moeten bereiken, voordat wij verder kunnen gaan, zullen wij in staat zijn de grootste krachten uit de kosmos tegemoet te treden met onbevangenheid, met eerlijkheid. Eerst dan zullen wij in staat zijn de pijlen, die op ons worden afgevuurd door de onzichtbare boogschutters aan de hemel, af te weren met het schild van onze niet-aanvaarding, of de vruchten (de zilverklompen die zij ons toewerpen) op te vangen in de handen, die wij dan tot een beker kunnen vormen.

Wij bepalen ons lot zelf, zo zegt men. Ja, indien wij onszelf zijn. Alles is geordend door de grote Kracht, die het Al heeft voortgebracht. Indien wij geordend zijn, zo spreekt dit Al in ons, voor ons en door ons. Indien wij niet geordend zijn, gaan wij ten onder aan ons onvermogen om volledig te leven in de kosmische wereld, die ons werkelijk tehuis is.

-:-

VOORTVARENDHEID.

Welk een westers woord! Het voortgaan zonder het overdenken van de daden. Het voortstormen door de tijd, zonder een ogenblik van bezinning en werkelijkheidsbesef in jezelf te vinden.

Voortvarendheid is slechts dan zinvol, indien wij weten waar te gaan en hoe te gaan, uit welke kracht te leven, met welke werkelijkheid te worstelen. De voortvarendheid, die dit alles niet kent, is als de aanloop van een dwaas die in de ruimte springt, omdat hij niet ziet hoe hij een andere weg kan inslaan.

Zeker kan voortvarendheid ons soms helpen, want de mogelijkheden rond ons zijn vastgesteld en neergeschreven en wij maken soms per ongeluk een mogelijkheid waar, die goed en juist is. Toch raad ik u geen daadloosheid aan, maar bedachtzaamheid. Want waarlijk, hij die - wetend wat zijn doel is, wetend wat zijn mogelijkheden zijn - voortvarend is, bereikt grote resultaten. Maar hij, die uit angst of beraad achterblijft, als hij weet wat waar en noodzakelijk is, gaat te gronde aan zichzelf. En hij, die in zijn voortvarendheid zich niet afvraagt wat zijn doel, zijn behoeven en werkelijk kunnen is, gaat ten onder aan de wereld, die hij bestormt met wapens die niet geschikt zijn.

Zo laat ons zeggen: Mens-zijn betekent de beperkingen van je mens-zijn kennen, te leven uit die beperking en je mogelijkheden in een voortdurend streven, daarbij harmonisch te zijn met alle krachten, die rond je zijn, zodat je in de volheid van deze harmonie moogt bereiken, zelfs indien dat bereiken soms mensenlijk een ogenblik onmogelijk mocht lijken.

Ik hoop, dat ik in mijn betoog gelijktijdig bedachtzaam en voortvarend genoeg ben geweest. Zo dit niet het geval is geweest, als gebruikelijk mijn excuses. Zo u vindt: dit is een wijs woord, misschien kunt ge dan die wijsheid voor uzelf gebruiken, al is het maar om voor mij een verbinding te vinden tussen de drie verdeelde karakters, die zo menig mens nog plagen.

!-:-:

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Tweede Les.

D E G E E S T.

De geest, die in de mens incarneert, is een vrij wezen, levend in een wereld, waarin de eigen gedachten het erkenbare milieu bepalen, waarin contacten mogelijk zijn die reiken tot in vele sferen, over grote afstanden van bewustzijn dus. Toch incarneert een dergelijke geest in een menselijk lichaam met alle moeilijkheden, die aan dat lichaam verbonden zijn.

In vele gevallen laat de geest het niet bij één incarnatie. In tegendeel, zij incarneert misschien wel 5, 20 en soms zelfs 100 keer. Waarom doet die geest dat? We moeten dan eerst proberen een beeld te ontwerpen van de geest, van haar verlangens en haar behoeften, omdat wij daardoor een beter begrip krijgen èn voor het optreden van een incarnatiecyclus èn voor de belangrijkheid van de materie. Want wij kunnen het gehele stoffelijke bestaan van de mens behandelen, indien wij niet weten waarom de geest zich in deze perikelen begeeft, heeft het geestelijk gezien weinig nut.

Welaan dan, de geest leeft in een wereld, die bestaat uit een voortdurende uitwisseling van gedachten. Haar eigen gedachten zijn voor haar a.h.w. hallucinatorische voorstellingen, waarin zij pleegt te leven. Veelal is die wereld voor een geest er één van schoonheid en soms ook van grote rust. Vreugde is voor de geest iets wat veel intenser wordt beleefd dan door de mens. Lijden komt in verhouding veel minder voor. Theoretisch zou de geest dus in haar eigen wereldje best kunnen blijven bestaan, zonder dat zij de noodzaak gevoelt om zich weer eens aan de stof te gaan binden.

Maar er komt een ogenblik, dat je een wereld kent. Misschien is het oneerbiedig een sfeer te vergelijken met de ommuurde tuin van het een of ander klooster. Je wandelt daar en op den duur ken je elk pad, elke grasspriet. Een enkele keer klinkt er eens een onbekende stem of dringt er een ongewoon rumoer van buiten door, maar voor de rest is er niets aan de hand. Dan komt er een tijd, dat je - tenzij je innerlijk een grotere wereld kunt betreden - eenvoudig daarop uitgekeken raakt. De bloeiende rozen, die eens een verrukking waren, brengen je nu alleen maar tot een greep naar de antihistamine. De paden, waarop je eens zo vrolijk of in bezinning hebt rondgewandeld, zijn langzaam maar zeker uitgesleten sporen geworden, waarin je niet verder kunt komen. En dan krijg je de neiging om als het moet desnoods over de muur te springen, om uit te breken. Er is meer! Maar méér betekent heel vaak ook andere omstandigheden.

Iemand, die in een klooster zit, leeft daar betrekkelijk zorgeloos. Als hij in de buitenwereld komt, staat hij ineens voor het probleem zijn

eigen kost te verdienen. Je zou dus kunnen zeggen: Als iemand het klooster wil verlaten, dan moet hij plotseling allerhande nieuwe verplichtingen en beperkingen aanvaarden. Dat is eenvoudig de consequentie van zijn zoeken naar een andere wereld of naar een nieuw beleven.

Zo is het ook met de geest. Haar wereld wordt duf en doods. De mooiste kleuren zie je niet meer, als je die altijd ziet. Je wilt uitbreken; en de enige manier om dat te doen is ofwel je bewust te worden van een hogere wereld, die enorme eisen aan je stelt, dan wel te incarneren: een binding aan te gaan met de materie.

Nu is dit omhoog gaan soms mogelijk. In de meeste gevallen echter zijn de eisen, die aan je worden gesteld qua begrip en ook qua energie, inhoud, inventiviteit zelfs zo hoog, dat je je in die wereld hoogstens kunt bewegen als een soort idioot, een verminkt wezen, dat de taal niet kan spreken en verstaan, dat misvormd is en de schoonheid van die wereld niet kan uitdrukken; een belemmering voor iedereen en voor zichzelf een voortdurend verwijt, want zover gaat het besef nog wel, dat je de verschillen ziet. En dan kies je de incarnatie.

De incarnatie wordt niet gekozen om daarmee nu eens even heerlijk in de stof onder te duiken. Wij zouden het voorbeeld van het klooster verder kunnen uitbouwen en zeggen: Een geest wil - zoals iemand, die uit het klooster gaat - misschien wel graag het rustige leven voortzetten, maar hij moet eerst verdienen om dat te kunnen doen. De geest moet eerst ervaringen opdoen; dus een uitbreiding van bewustzijn krijgen, een verdieping van eigen mogelijkheden ondergaan, voordat een betreden van een wijdere wereld mogelijk is. Er is geen pressie of dwang. Er is niemand, die daar staat en zegt: Hier is een lichaam; volgende geest instappen a.u.b. Er is wel iemand, die je zal zeggen: Met dit probleem is er maar één uitweg: kijk, daar ligt een wereld, daar zijn vruchten geactiveerd, hier kun je je menselijk lichaam kiezen. Verder gaat de raad, de drang niet.

De geest kiest. Zij kiest dan vooral datgene, wat zij meent te ontberen. U zou u kunnen voorstellen dat iemand, die in dat klooster is geweest, zegt: Nu wil ik eindelijk eens rumoer hebben. Hij gaat naar een kermis en wordt dan verdoofd, ziek en misselijk van het lawaai en het geroezemoes waaraan hij niet gewend is. Menige geest haalt ongeveer hetzelfde uit. Zij kiezen voor een omgeving, voor een sfeer, waarin alles spreekt van spanningen, van activiteit. Maar dat spanningen en activiteit in stoffelijke zin minder aangenaam zijn, daarover denken zij eenvoudig niet na. Zo vormt zich een bewustzijn.

Maar er komt een ogenblik, dat je als mens sterft. Het lichaam kan niet verder meer; het is versleten. De geest heeft er niets meer aan, of de geest kan in dat lichaam niets meer bereiken en verlaat het. Dat zijn practisch de enige mogelijkheden. Alle nevenverschijnselen die wij kennen als ongevallen en plotselinge dood zijn toch wel tot één van deze beide feiten te herleiden vanuit een geestelijk standpunt.

De vraag is nu: Hoever ben je gekomen? Ben je werkelijk zover, dat je geen muren meer om je wereld ziet staan? In de meeste gevallen is het, alsof je wereld iets rijker, iets groter is geworden. Er is wat meer in gekomen, maar de omheining staat er nog. Er is nog steeds de wereld buiten. En als de eerste rust en de eerste bezinning voorbij zijn, is er weer de hunkering om uit te treden. Maar je hebt geleerd.

De eerste keer, dat je in de stof incarneert, weet je niet wat stoffelijk bestaan is. Als je als plant hebt geleefd, kom je terug met een begrip en allerhande visies t.a.v. de zon, van voeding en misschien van aangename en onaangename omstandigheden. Als je als dier hebt geleefd, dan heb je misschien begrippen over eigendom (jachtgebied) prooi, voe-

ding, trek, kuddegedrag verkregen. Al die dingen spelen een rol, als je een volgende keer weer gaat kiezen. De reïncarnatie wordt dus bepaald door de behoefte in de geest, maar daarnaast ook door het aantal ervaringen en inzichten, die je t.a.v. de stof hebt opgedaan. Daaruit vloeit voort, dat bijna elke incarnatie een ander karakter en meestal ook een ander milieu te zien geeft dan de vorige. Er zijn maar heel weinig gevallen te vinden, waarvan we kunnen zeggen: De incarnatie is gelijk. Indien zij in een gelijke omgeving plaatsvindt, een ongeveer gelijk sociaal milieu, dan zien wij soms een wisseling van sexe. In andere gevallen zien wij een wisseling van land; b.v. van India naar Europa of van Europa naar Afrika of iets dergelijks.

Je zoekt steeds nieuwe dingen te vinden. En alle zorgen, alle lijden en alle leed, die in de materie zo ontzagwekkend groot schijnen te zijn, al die bindingen en verplichtingen, die je in de materie soms schijnen te verstikken en vast te leggen, zijn vanuit een geestelijk standpunt eigenlijk niet eens zo belangrijk; ze zijn ervaringen. Het gaat er echter niet om prettig te leven op aarde. Het gaat erom ervaring op te doen en daarom kiest men zelfs vaak voor dingen, die vanuit een stoffelijk standpunt zeer onaangenaam kunnen zijn.

De incarnatiecyclus kan van persoon tot persoon verschillen. Er zijn mensen, die gemiddeld per 300 jaar incarneren. Er zijn er die het in kortere tijd doen. Er zijn er ook die er veel langer over doen. Hoe zouden wij dat moeten zien?

In de eerste plaats is de vraag belangrijk: In hoeverre verwerkt het ego (de geest en wat er verder nog aan vastzit) de stoffelijke ervaring? Hoe intenser deze wordt verwerkt, hoe groter de tussenpoos zal zijn tussen twee incarnaties, omdat de verrijking en de detaillering, die je in je geestelijke wereld ervaart, nieuwe mogelijkheden scheppen en ook rust en nieuwe kracht geven. Hoe grondiger de ervaring is, hoe sterker ook het element van afwisseling, dus van verschil in de keuze van incarnatie naar voren komt.

Er komt een tijd, dat de geest haar laatste incarnatie in de stof ingaat. Op dat ogenblik is eigenlijk het incarneren voor het ego niet meer een werkelijke noodzaak. Het is eerder een zekere vrijwilligheid. Zoals een schilder, die zijn kunstwerk eigenlijk al voltooid heeft, toch besluit: ik moet nog even teruggaan, want hier en daar moet ik nog een kleine toets aanbrengen. Op deze wijze keer je dan terug en vervolmaak je datgene, wat je innerlijk als ervaringsbeeld nodig hebt.

Er zijn natuurlijk wegen voor de geest, die veel verder voeren, maar in het verband van deze cursus behoeven we ons daarover niet te zeer te bekommeren. Wij zullen ons eerst eens afvragen, hoe die geest het leven in de stof ondergaat. Er zijn wel een paar punten, die u allemaal vaak heeft gehoord. Ik zal ze even aanstippen:

Op het ogenblik van de bevruchting of kort daarna, meestal binnen 48 uur, vindt de eerst verbinding van de geest met de vrucht plaats. De identificatie met de vrucht is pas mogelijk, indien het zenuwstelsel behoorlijk ontwikkeld is en zal daarom gewoonlijk plaatsvinden in de derde tot vierde maand. Ook daarna blijft de geest zich nog voortdurend bewust van dingen, die buiten dat kleine lichaampje gebeuren. Er bestaat heel vaak een sterke telepathische verbinding met de moeder, waardoor hetgeen zij ziet en hoort wel degelijk tot het kind doordringt. Soms kan er zelfs een soort communicatie tussen moeder en kind bestaan. Die vindt dan op subliminaal niveau plaats en wordt slechts zelden volledig beseft, maar ze is er.

Rond de achtste, soms de zevende, maar meestal rond de achtste maand is er een volledige identificatie. Dat wil zeggen, dat de geest het bewustzijn buiten het lichaam terugtrekt. Het leeft nu in het lichaampje en

daarin wordt a.h.w. gerecapituleerd wat de mogelijkheden zijn. U kunt zich deze periode kort voor de geboorte misschien het best voorstellen als een nogmaals inventaris opmaken. De geest gaat nog eens na welke indrukken in het bijzonder moeten worden vastgelegd in de hersenen. Zij gaat nogmaals na welke eigenschappen er zijn en op welke wijze deze bruikbaar zouden kunnen zijn.

Dan komt de geboorte zelf. De geboorte is een enorm schokkende gebeurtenis. Het is het uit een zeer besloten wereld plotseling in een open wereld terechtkomen. En het lijkt haast symbolisch voor datgene wat de geest nastreeft: het verlaten van de beslotenheid van haar eigen wereld of sfeer en het openbloeien in een grotere wereld. Wij zeggen, dat - voor zover het de stof betreft - de geboorte meestal een traumatische gebeurtenis is, waarbij een zeker psychisch trauma ontstaat en een aantal effecten en indrukken, die reeds in het kind aanwezig zijn op de achtergrond worden geschoven, onderdrukt en soms zelfs voor het gehele verdere leven ontoegankelijk voor de herinnering worden gemaakt.

Ik wil hier ook nog even wijzen op het feit, dat in die prenatale periode ook wel degelijk letsel van de vrucht kan ontstaan zowel op mentaal, psychisch als op zuiver fysiek vlak. De ervaringen van de moeder, de lichamelijke reactie van de moeder, de gedachten die worden geabsorbeerd uit de omgeving hebben invloed op het wordende mensje en daarmee ook op de geest, die erin leeft.

Na de geboorte begint het proces van oriëntatie. Ofschoon de meeste mensen dat maar over het hoofd zien, is het kind een wonderlijk mengsel van zeer grote geestelijke capaciteiten en gelijktijdig van practisch volkomen lichamelijke onbeheerstheid. Terwijl het lichaam experimenteel wordt gebruikt en a.h.w. wordt onderzocht, totdat men het kan hanteren, zwerven in de rustperioden (die vooral in het begin zeer frequent en tamelijk langdurig plegen te zijn) de gedachten nog rond in de wereld. Ze doen daar indrukken op en worden geconfronteerd met de relatie tussen het kind en die wereld. Ook dit kan voor een geest vaak een zeer schokkende periode zijn; een traumatische gebeurtenis.

Vandaaruit zien wij dan langzaam maar zeker het kind opgroeien naar de gemeenschap. Er ontstaat contact, er ontstaat taal; dus uitdrukkingsvermogen, communicatievermogen. Naarmate het lichaam rijper en beter hanteerbaar wordt, zal de eigenschap van de geest om rond zich waar te nemen en te voelen eigenlijk meer gecentreerd worden in de richting van de zintuigen, die immers altijd weer de overheersende impressies plegen binnen te brengen. Een kind in de leeftijd van 2 tot 4 jaar heeft over het algemeen een periode, waarin bepaalde hallucinatorische indrukken ontstaan. Hier heeft men te maken met b.v. contacten met geesten, natuurgeesten, met krachten, met uitstralingen van mensen, dieren etc., die door het kind worden gezien. Maar het kan dit zien niet uitdrukken en als het kind probeert de zaak toch weer te geven, maakt het de indruk van te fantaseren. In deze periode heeft de geest ook nog niet de last van het stoffelijk bestaan zo sterk ervaren - althans in de meeste gevallen. Ongeveer 50 % van de kinderen kent wel grote problemen in de eerste jaren, maar de andere 50 % heeft deze in mindere of zeer geringe mate.

Nu ga je ook proberen je wereld te kennen en de telepathische waarneming, die nog steeds een rol speelt - zelfs nog tot het 6e jaar meestal - gaat ook voorwerpen zien en beschrijven. De imitatieve drang van het kind brengt het ertoe om b.v. met stoelen "spoortje" te spelen. Maar het blijkt heel vaak dat het kind daarbij bepaalde fantasieën opvoert, die helemaal niet behoren tot de daadwerkelijke ervaring ervan. Ga je de uitbeelding na, dan blijkt ze in negen van de tien gevallen de werkelijkheid redelijk te benaderen. Het is dan dwaas te zeggen, dat het kind

de een of andere T.V.-film heeft gezien en gehoord of iets door grote mensen heeft horen zeggen en daardoor tot zo'n precies kloppende uitbeelding in zijn spel komt. Volwassenen zien daaraan graag voorbij.

De geest heeft nu een voorstelling gekregen van bepaalde voorwerpen of toestanden in de omgeving en wordt geconfronteerd met de noodzaak zich aan te passen. De vrije uiting, die er voor de geest in de sferen bestaat "ik ben mijzelf en niets anders" maakt plaats voor "ik kan alleen mijzelf zijn, indien anderen mij dat toestaan". Dat geeft overigens vaak aanleiding tot verzet. Want wat ouderen van een kind willen, is vaak niet wat het kind zelf in lust- en angstgevoelens begeert, maar het strookt ook niet met wat de geest belangrijk acht. In dergelijke gevallen krijgen wij een heel sterk verweer en in dit verweer een geestelijke meting van krachten. De meeste mensen zien dat over het hoofd. Zij denken: een kind moet gehoorzamen, basta. Zij vergeten, dat zij hun gedachten en gevoelens uitstralen en dat het niet alleen maar de woorden zijn die zij spreken die het kind bereiken. Er kan dan een geestelijk duel ontstaan. En is zo'n duel een paar keer verloren, dan geeft dat aanleiding tot ressentimenten, omdat er nu ook geestelijk bepaalde personen en regels worden gezien als een voortdurende belemmering voor het eigen "ik" om bewust te worden.

De geest is in deze tijd druk bezig met het sorteren van haar impulsen en er is meestal weinig of geen sprake van het activeren van de eigen krachten. Dat wordt iets anders, als de jonge mens - nu al wat maatschappelijker geworden - in de puberteitsjaren komt. In deze periode zijn er lichamelijke veranderingen, die hevige emoties en innerlijk onbegrip teweeg brengen. Hierbij is de noodzaak om zich in de wereld - hoe dan ook - ergens af te zetten en te doen gelden enorm groot. Zo groot, dat vaak de krachten en kwaliteiten die de geest bezit mede hierdoor worden gericht.

Dan krijgen wij te maken met jonge mensen, die poltergeistverschijnselen veroorzaken of die door hun aanwezigheid ongelukken schijnen te veroorzaken en al die dingen meer. Sommigen zijn zelfs - ofschoon ze zelf rustig schijnen te blijven - een soort brandpunt van allerhande onrust, die rond hen voortdurend tot uiting komt.

Voor de geest is dit eigenlijk alleen maar een poging om zichzelf verder te oriënteren. De stoffelijke problemen, die daaruit voortkomen, worden door haar weinig of niet beseft. De daden, die in deze periode worden gesteld, zullen ook bij een latere recapitulatie zeker niet worden beschouwd als iets wat onder de eigen verantwoordelijkheid valt. Neen, voor de geest is dit nog steeds de periode van leren hanteren, van een plaats te vinden in de wereld, een oriëntatie.

Het eigenlijke werk van de bewustwording begint (enkele uitzonderingen daar gelaten, er zijn kinderen met glandulaire afwijkingen bij wie het zelfs op het 3e of 4e jaar kan beginnen) voor de meeste kinderen in de periode van 15 tot 17 jaar gemiddeld. Het is een poging om een eigen persona op te bouwen: een gestalte, die specifiek het eigen wezen weergeeft en een gedrag geeft, dat voert tot de ervaringen, die geestelijk begeerlijk zijn. De geest zou daarvan enorme baten kunnen hebben. Haar begrip, haar wijsheid wordt in deze periode reeds aanmerkelijk verdiept, maar ze loopt vast in de stoffelijke gewoonten.

Het lichaam heeft zijn gewoonten. Er zijn lusten ontstaan, soms door gewenning, die niet bevredigd kunnen worden langs geestelijke weg; er ontstaat een materie-gebondenheid. Het is als het ware het kind, dat niet kan slapen zonder snoepje; de man, die niet rustig kan praten, als hij geen grote sigaar heeft om daarmee zijn binding aan de moeder nog weer uit te drukken. Kortom, er zijn altijd weer gewoonten, waartegen je zou willen strijden, tenminste indien die gewoonten de verwezenlijking van je eigen persoonlijkheid in de weg staan. Want als geest gaat het er hele-

maal niet om wat je in de stof meemaakt. Een avontuurtje meer of minder, daar zegt de geest niets van, dat maakt niets uit. Een beetje ongeluk meer of minder zal de geest ook weinig zeggen. Het gaat haar om de bevestiging van haar eigen persoonlijkheid; een uitwerken a.h.w. van een probleem van gebondenheid dat zij zich in haar eigen wereld en sfeer heeft gesteld.

Het is kort daarna, dat mede door lichamelijke drang de neiging opkomt om zich van een partner in het leven te voorzien. Hierbij spelen lichamelijke drijfveren vaak een grote rol en de geest zal niet altijd in staat zijn om daar op haar eigen wijze nog iets aan toe te voegen. Maar voor de geest is dàt weer niet het doel van de zaak. Wat zij zoekt is een geestelijke wereld, waarmee zij een zodanig contact kan krijgen, dat zij daardoor zichzelf verrijkt en gelijktijdig in het proces ook de ander verrijkt. Het is het uitwisselen van gegevens, waardoor gezamenlijk een wereld kan worden gebouwd, die minder begrensd is. Indien dit geestelijk contact niet of onvoldoende aanwezig is, dan zal in de meeste gevallen het zuiver stoffelijke contact maar beperkte tijd standhouden; daarna komt er een verwijdering, die - zelfs als de lustgewoonte nog blijft bestaan - toch steeds meer kenbaar wordt in onbegrip en een zekere onverschilligheid.

De wereld stelt meer uitdagingen. Je moet jezelf gaan waarmaken. Waarmaken is voor de geest jezelf uitdrukken. Voor de stof is het vooral in deze tijd wel status gewinnen; en als het kan met een hoog salaris. Maar terwijl je stoffelijk streeft naar materiële voordelen, zoekt de geest weer evenwicht te vinden. Ook hierin wordt zij gefrustreerd door behoefte, lust- en angst-elementen, die in het lichaam zijn vastgelegd.

In deze periode krijgen wij vaak te maken met een soort innerlijke stem, die helemaal geen geweten mag worden genoemd, daar zij in feite niet verwijt of oordeelt, maar alleen aangeeft welke zaken voor het "ik" onaanvaardbaar zijn. Het resultaat is naar gelang van de sterkte van de materiële impulsen en de in de stof vastgelegde gewoonten in meer of mindere mate het denken in cliché's (dus zeer eenzijdig), het interpreteren van feiten op een zeer eenzijdige manier en in ongeveer de helft van de gevallen bovendien een gevoel van alwetendheid, omdat men zich door deze innerlijke stem (dit gevoel, zoals men het misschien zou noemen) gesteund voelt en niet in staat is om daar argumenten van meer materieel-logische aard aan te voeren.

Als het leven verdergaat, moeten die geestelijke standpunten steeds weer worden geconfronteerd met de stoffelijke feiten. De geest leert, dat bepaalde dingen onmogelijk zijn. Zij leert daarnaast, dat een deel van het onmogelijke aan haarzelf en niet aan anderen te wijten is.

De situatie wordt voor u misschien iets duidelijker, als ik hieraan toevoeg dat dit geen proces is van "leren" in de zin van feiten leren, maar van "leren" in de vorm van bewegingsmogelijkheden, trainen, dus bewegingsmogelijkheden verwerven. De eigen beweeglijkheid van de geest wordt groter naarmate zij een redelijker contact kan behouden en een zekere gelijkwaardigheid (een soort partnerschap) met de stoffelijke impulsen.

In deze periode moeten wij ook in het bijzonder wijzen op de hersenen. Terwijl in de jeugdjaren de directe activiteit van de hersenen geestelijk gezien eigenlijk niet erg belangrijk is, is zij dit gemeenlijk wèl rond het 24e à 25e jaar tot practisch het levenseinde voor de geest.

Maar ook in de materie kan een ogenblik komen, dat het leven gaat stokken, dat men geen nieuwe indrukken meer opdoet. Je krijgt dan de periode van ouder worden, waarin men gaat terugvallen op herinneringen. Gelukkig doen lang niet alle ouderen dat. Velen zien kans om hun proces van verder leven en leren voort te zetten tot zelfs het 100e jaar. Maar aan de andere kant zijn er ook heel wat mensen, die op hun 45e, 50e jaar eigenlijk al voortdurend gaan terugvallen op hun herinnering.

Als je herinneringen gebruikt als vergelijkingsmateriaal voor het heden zonder te oordelen, maar alleen om ontwikkelingen te begrijpen, dan doe je iets wat geestelijk erg belangrijk is. Op het ogenblik echter, dat de herinnering wordt gebruikt als een maatstaf, waardoor het heden grotendeels kan worden afgewezen, is er sprake van een recapitulatieproces. De mens is in feite niet meer bezig met de wereld - die is voor hem een lastig nevenverschijnsel - hij is mentaal en emotioneel en heel vaak ook in zijn stoffelijke gedragingen voortdurend bezig terug te grijpen naar het verleden. Het doet denken aan de tijd, die je gemiddeld pleegt door te maken na de overgang gedurende enkele dagen: de periode van recapitulatie.

Indien de geest ontdekt, dat zij geen verdere mogelijkheden meer heeft en zij is gelijktijdig enigszins meester gebleven of gelijkwaardig partner in het stoffelijk bestaan, dan trekt zij zich terug. Er zijn mensen, die als een voor hen belangrijke mogelijkheid tot verrijking wegvalt eenvoudig besluiten om over te gaan. De mens zegt dat meestal wat sentimenteler: Ach, die oudjes. Vijftig jaar hebben zij samen geleefd, nu is zij dood en hij gaat een paar dagen of een paar weken daarna ook. Hij kon het zonder haar niet stellen. Dat is wel waar, maar niet in de emotionele of sentimentele zin, waarin het meestal wordt gesteld. Het is doodeenvoudig zo: Die twee mensen zijn zodanige partners geworden, dat er een grote geestelijke binding bestond. De geest komt tot de conclusie, dat nu de partner is overgegaan tezamen een minder begrensde geestelijke wereld kan worden betreden. Er is dan geen reden meer om het leven instand te houden. Er is geen sprake van 'n sentimenteel wegkwijnen, er is - gezien vanuit de geest - eerder sprake van een sluiten van een zaak, die geen profijt meer geeft.

De dood zelf is voor de geest eigenlijk een herboren-worden; het binnentreden in de eigen wereld, het thuiskomen na een lange reis. Maar ja, als je thuiskomt en je hebt lang in de vreemde vertoefd, dan is je huis wat onwennig. Ik weet niet, of u zelf wel eens een jaartje hebt rondgetrokken of ergens anders heeft gewoond en toen weer in uw eigen huis ben binnengekomen. Dan zie je het met andere ogen: het is anders. Deze vervreemding speelt een rol bij de erkenning van de eigen wereld door de geest. Zij herkent wel de mogelijkheden, die er voor haar bestaan, misschien ook bepaalde grenzen die er reeds waren, maar zij waardeert ze anders; en door deze waardering is zij in staat haar besef uitte breiden. Alleen indien zij niet kan aanvaarden al wat zij heeft geleerd en gedaan, kan zij wegvluchten in het duister en dan is de volgende incarnatie een noodsprong. U weet, een kat in het nauw maakt rare sprongen. Ik zou zeggen: een geest in het duister, die de kans krijgt om eruit te komen, maakt rare incarnaties.

Wanneer wij nu zo de geest hebben bezien en daarmee het incarnatiepatroon wat begrijpelijker hebben gemaakt, zal het u ook duidelijk worden dat sommige mensen geheel volgens plan kunnen incarneren.

Deze geest heeft dus systematisch een deelbewustzijn bij een deelbewustzijn gevoegd en is in staat om haar behoeften zeer nauwkeurig te omschrijven. Als zij steeds een bepaalde waarde-ervaring zoekt en daarmede genoegen neemt in het leven, dan betekent dit dat zij bijna met de regelmaat van een klok incarneert. Voor haar is de aardse tijd iets wat - althans in de incarnatie - nog steeds schijnt te gelden en tot uitdrukking komt in aantallen jaren.

Een geest, die niet zo regelmatig is en die misschien in een leven alleen maar probeert een maximum aan bewustwording te verkrijgen, heeft meer tijd nodig. In de eerste plaats is de eigen werelduitbreiding niet systematisch. Er zijn dus meer verkenningen noodzakelijk, voordat je je begrensdheid begrijpt; en zelfs dan zijn al die nieuwe punten vaak nog zo

interessant, dat je zegt: Ach, ik wacht nog even. Eerst als de verveling, het begrensd-zijn weer te sterk wordt, incarneer je weer in de materie. Sommige mensen doen dit zeer regelmatig. Als zij een keer 84 jaar tussen twee incarnaties hebben gehad, kun je erop rekenen dat de eerste tien incarnaties ook tussenpozen van 84 jaar vragen; dus elke keer na de dood 84 jaar tot de hergeboorte. Bij weer anderen is het zeer willekeurig. De ene keer incarneren zij misschien al tien jaar nadat zij dood zijn gegaan, de volgende keer duurt het 200 jaar. Er bestaat geen enkele reden voor de geest om een voorkeur te geven aan het ene of aan het andere systeem. Want degenen, die met gekke huppelsprongen gaan, worden tenslotte net zo snel bewust als de anderen. Ik zou zeggen, dat dit een kwestie is van persoonlijke eigenschappen en misschien ook van een zeer persoonlijk gebruik van mogelijkheden.

Ook hier ben ik, geloof ik, ver genoeg gegaan. Ik heb aanvaardbaar gemaakt - naar ik hoop - dat de incarnatie voor de geest een noodzaak is en ik heb ook duidelijk gemaakt wat zij in die incarnatie feitelijk vindt. Maar zij wordt geconfronteerd in het leven met vele rare verschijnselen.

Ik heb zo even een partnerschap tussen de sexen genoemd; zeg maar: het huwelijk. Maar dan zijn er ook kinderen, er zijn emotionele relaties met andere mensen, daar zijn op mentaal terrein bestaande relaties met anderen, er zijn zelfs op uitstraling gebaseerde relaties met andere mensen. En al deze spelen in het bestaan een grote rol.

U zult zelf weleens hebben ontdekt, dat u mensen tegemoet kunt treden en dat u ineens zegt: Ja, dat is het. Dat is iemand, die mag ik. Maar u wist niet waarom. Of dat u iemand heeft afgewezen. U heeft op dezelfde wijze wel eens een herkenning gehad. U zegt: Ja, dit is een stuk grond, daar wil ik leven. Of als u een naam uitspreekt, die u in een aardrijkskundeboek heeft gevonden, dat er dan ineens een soort film begint te draaien, dat er voorstellingen komen. Dat zijn relaties.
Voor de geest zijn die dingen ergens belangrijk. Wat hebben ze te betekenen?

Wel, door de relatie die er bestaat tussen partners in een huwelijk of een daarmede vergelijkbaar samengaan, de gebondenheid die er bestaat tussen ouders en kinderen of een daarmee vergelijkbaar samengaan (het is nl. zo, dat die band ook kan bestaan tussen pleegouders en een kind) heeft de geest hier een gelijkwaardigheid, een zekere versmelting.
Een kind kan voor sommige mensen een enorme betekenis hebben, omdat in de herinneringen en in de uitstraling van het kind bepaalde waarden uit de geest a.h.w. helderder doorkomen. Het is alsof je daardoor weer wordt geleid tot de meer essentiële taken, die je je geestelijk hebt opgelegd. Dit moet men niet verwarren met de wat dierlijke bezitsdrang of bezitslust, die ook vaak voor ouderliefde doorgaat. We hebben hier te maken met een werkelijk onderling contact, een werkelijk begrip.

Met vrienden en bekenden is dat precies hetzelfde. Zij hebben iets qua ervaring, qua uitstraling, qua inhoud, waardoor de geest beter wordt. Het is dan ook daarom, dat men eigenlijk geen voordelen of genietingen op stoffelijk niveau meer pleegt te zoeken, indien er sprake is van een reëel contact of een reële vriendschap.

Het zal u duidelijk zijn, dat geesten, die reeds dergelijke contacten in de sferen hebben gehad, de neiging zullen hebben om ook hun stoffelijke ervaringen met elkaar te delen. Er ontstaan dus vaak incarnatiegroepen.

Incarnatiegroepen zijn meestal beperkt. Een gemiddelde incarnatiegroep omvat 5 à 6 persoonlijkheden. Maar daarnaast zijn er wat je kunt noemen: culturele incarnaties. Mensen, die in een gelijke achtergrond bewustwording hebben gezocht, zullen ongeveer gelijke conclusies hebben t.a.v. de weg, die zij verder in de stof moeten afleggen. Op deze manier

kunnen zelfs hele bevolkingsgroepen gezamenlijk incarneren, Alleen, indien die incarnatie heeft plaatsgehad, zit er voor de geest iets bijzonders aan vast. Want als je gezamenlijk ben geïncarneerd en je hebt op aarde geleefd vanuit een bepaald principe, dat door geestelijke erkenning en geestelijke principes a.h.w. werd gestimuleerd en in evenwicht gehouden, dan zul je in de geest een groot gedeelte van de stofherinnering behouden en daarmee ook de verbondenheid met de groep.

U moet maar eens kijken in de wereld van het spiritisme. Is het u niet opgevallen, dat in een bepaalde periode practisch alle genezende geesten indiaanse medicijnmannen waren? Hier heeft u zo'n verschijnsel. Of dat in een andere periode heel veel mensen iets terugvoelen of herkennen in de richting van Egypte of India? Alweer, zo'n verschijnsel wijst op een gezamenlijke incarnatiegolf. Het is niet zeker, er kan fantasie bij zijn, maar het is waarschijnlijk. Want de geest kan daardoor een groot gedeelte van een gemeenschappelijke waarde, die in de geest bestond op aarde levend houden. En al is dat onbewust, je kunt je dat redelijk soms niet voorstellen, word je daardoor in het verder zoeken naar ervaring gedirigeerd. Je kunt dus juister ontwikkelingen vinden. De geest heeft er veel belang bij, natuurlijk.

Naast deze groepsincarnaties en wat ertoe behoort heeft zij tevens haar vreemde voorkeuren. Nu klinkt het krankzinnig, als ik u zeg dat niet alleen gentlemen, maar ook spirits prefer blondes. Je hebt vaak een beeld uit een vorig bestaan overgehouden. Dat beeld was geestelijk, maar het kon alleen worden uitgedrukt in een stoffelijke vorm. Als zodanig is het in het ego ingebracht. Dan zal een persoon, die weer incarneert, bijna vanaf de geboorte een voorkeur tonen voor uiterlijke kentekenen, omdat hij daarachter een geestelijke inhoud vermoedt. Als dat voldoende sterk is ingeprent in het onderbewustzijn, dan krijg je mensen, die hun hele leven a.h.w. worden aangetrokken door bepaalde lichaamskenmerken; b.v. bepaalde oren, neuzen, misschien de inplanting van het haar, een hand, een gebaar of een bepaald timbre van de stem. Deze dingen hebben dan een bijzondere attractie, omdat ze associaties hebben met een bepaalde ontwikkeling.

De grote moeilijkheid is natuurlijk, dat die uiterlijke kentekenen geen borg staan voor een gelijkwaardige geestelijke inhoud. Hierdoor krijgt de geest heel vaak een serie tamelijk gevoelige lessen met betrekking tot de onbetrouwbaarheid van de vorm. Inhoud is belangrijk, vorm niet. Persoonlijkheid is belangrijk, niet de bekleding waarin de persoonlijkheid verschijnt. Een vrouw met de ideale maten kan waardeloos zijn. Iemand, die doet denken aan een bonestaak met hier en daar een uitsteeksel, kan misschien het summum zijn van geestelijke, mentale en zelfs vrouwelijke eigenschappen. De inhoud is belangrijk en naarmate de geest op aarde leert meer tot het essentiële door te dringen, zal zij ook in staat zijn om alles wat met de wereld samenhangt beter op te nemen.

Ik zou hier graag een voorbeeld geven. U weet, dat wij in de Orde over het algemeen zeer goed of redelijk goed zijn voorgelicht over al datgene wat er zich op aarde afspeelt. Dit is alleen mogelijk doordat wij hebben geleerd uiterlijkheden en innerlijkheden te ervaren; dus op te nemen en gelijktijdig in essentie te scheiden, waarbij wij uit de aard der zaak aan essentie alleen datgene werkelijk kunnen erkennen wat met ons wezen en ons bestaan in zekere mate harmonisch is. Er zijn altijd verschijnselen, waarvoor wij blind zullen blijven.

Hier wordt de geest gevormd door wat zij eens zal moeten zijn: een wezen dat in zich - ongeacht de uiterlijkheden - een grote verscheidenheid van impulsen kan aanvaarden en het eigen wereldbeeld zodanig kan oriënteren, dat er plaats is voor elke van buiten ontvangen impuls. Dit is de geestelijke groei: het groter worden dat op den duur kan leiden

tot een optreden als groeps- of rassegeest, misschien zelfs als bezieler van de een of andere planeet of ster; en vandaaruit gaat het verder in de oneindigheid.

Voor de geest is dus het bestaan in de stof een school. Maar het is een school, waarin je zelf vrijwillig de vakken kiest. Alleen, je kunt niet weggaan, als de wijze waarop de les wordt gegeven je niet bevalt. Dat is een groot voordeel, want hierdoor kan de traagheid, die niet alleen de mens, maar vaak ook de geest is ingeschapen, de bewustwording niet voortdurend of volledig belemmeren.

Al datgene, wat ik u nu over de geest heb gezegd, geeft weer een beetje beter inzicht in de verbinding tussen geest en menselijk lichaam, maar gelijktijdig kan het een verklaring vormen voor een groot aantal maatschappelijke verschijnselen: de groepsvorming in uw maatschappij, de wijze waarop een religie al dan niet kan worden aanvaard en beleden, de manier waarop je je in het leven stelt, dus wat je idealen zijn. Al deze dingen hebben vaak - ten dele althans - een geestelijke achtergrond.

In volgende lessen zullen wij proberen daarop in te gaan, want er zijn heel veel problemen, die je op aarde zo onbegrijpelijk voorkomen en die ineens - gezien in het licht van een geestelijke activiteit - een grotere en meer doelmatige achtergrond hebben en begrijpelijk worden. Voor heden heb ik echter de beschouwing van de vorige maal over de mens willen afronden. En ik zou dit niet kunnen doen zonder ook een paar kleiregels te geven. Die regels geef ik niet voor de geest. Dat is helaas voor u nog niet mogelijk. Er komt misschien een tijd, dat u helemaal geest bent en ons eerder regels komt vragen t.a.v. de manipulatie van de stof. Maar als mens zou ik u voor uw geestelijke bewustwording en het juist ontwikkelen van die mogelijkheden dan de volgende raadgevingen willen voorleggen:

1. Onthoud, dat uw wereldbeeld voor een deel wordt bepaald door de geestelijke mogelijkheden tot harmonie. Een geestelijke harmonie, die u ervaart, is altijd belangrijker dan schijnbare tegenstellingen op welkstoffelijk terrein dan ook.
2. Voor de geest is feitenmateriaal waardeloos, tenzij het een mogelijkheid betekent om het andere juister te beleven en om erin door te dringen. Streef liever naar een werkelijk begrip en inzicht op enkele punten dan naar het verwerven van een alomvattende kennis, die u maar weinig mogelijkheden geeft om in u de essentie van de zaken volledig aan te voelen en a.h.w. te proeven.
3. Om als geest nieuwe waarden te kunnen opdoen, moet er een receptiviteit zijn. Probeer als mens open te staan voor uw wereld. Beoordeel de verschijnselen en waarden, die u rond u ziet niet, maar accepteer de beelden zonder daaraan in uzelf consequenties of conclusies te verbinden. Hierdoor worden de mogelijkheden tot definiëren in de geest groter en zult u later de voordelen ervan genieten, terwijl u in deze periode daardoor reeds meer inzicht krijgt in de werkelijke relatie tussen u en de wereld en zo zelf ook juister kunt leven.
4. Het is een oude waarheid, maar ze is toch wel erg belangrijk: Ken uzelve een beetje. Probeer niet jezelf helemaal te begrijpen, dat is practisch onmogelijk, omdat je als mens het inzicht in een groot gedeelte van de geestelijke waarden eenvoudig ontbeert, maar probeer een beetje te begrijpen waarom je de dingen doet. Weet, als je iets doet tegen alle rijm en rede in, waarom je iets probeert af te dwingen, terwijl je aanvoelt dat het nooit 100 % kan zijn. Vraag je af: Waarom doe ik de dingen? Want iemand, die inzicht krijgt in zijn beweegredenen, stimuleert daarmede ook de mo-

gelijkheid voor de geest om de stof (althans als gelijkwaardig partner) te benaderen en zo via impulsen een juist gedrag en een juiste beleving vanuit geestelijk standpunt mogelijk te maken. Vandaar ook: Ken uzelve!

Met deze punten zou ik deze les willen beëindigen.

:-:-:

DE MENS EN ZIJN MENTALE WERELD.

Het denken van de mens bepaalt voor een deel zijn wereld, zoals u zult weten. Een groot gedeelte van onze interpretaties stellen wij in de plaats van feiten, zodat wij leven in een wereld van begoocheling. Er zijn echter heel wat redenen op te noemen, waardoor deze begoocheling onvermijdelijk lijkt. Het merendeel van deze redenen ligt op het mentale gebied van de mens: de functie van zijn hersenen, zijn lichamelijkheid.

Wij kennen in de eerste plaats een aantal ziekten. Men zegt van de geest, maar men bedoelt daarmee natuurlijk van het mentaal vermogen. Het merendeel van de mensen heeft geen absoluut normaal reactievermogen. Dit betekent niet slechts een eenzijdige interpretatie, maar ook dat deze mensen bepaalde beelden voor zich oproepen en door deze beelden zich vaak vervolgd wanen of zich daardoor geïsoleerd voelen. Er zijn beelden bij, die aan bepaalde lichamelijke kwesties te wijten zijn: onevenwichtigheid in de interne secreties en vergiftigingsverschijnselen, die o.m. dementia worden genoemd met verschillende bijnamen.

Weer andere verschijnselen zijn innerlijke strijdigheden, waardoor de persoonlijkheid a.h.w. gespleten is en de mens twee afzonderlijke beelden van zichzelf voortdurend met elkaar confronteert. De lichtere vormen daarvan worden neurosen en psychosen genoemd. Maar de neuroticus kent zijn eigen neurose niet, zo min als degene, die aan een z.g. geestesziekte lijdt in staat is om voortdurend en vooral tijdens het optreden daarvan de verschijnselen van die ziekte objectief als zodanig te herkennen. Wij worden dus zodra wij in de stof zijn voor een deel geleefd door de afwijkingen, die er in onze hersenen bestaan. Wat wij denken is ook wat wij rond ons plegen te projecteren. Een mens projecteert zijn eigen beeld; en in zeer vele gevallen zal zijn waardering van de eigen "persoonlijkheden" door anderen worden ervaren als een component van het totaal waargenomen beeld van die mens.

Als wij dus instabiel zijn - op welke wijze dan ook - projecteren wij dat naar buiten toe en de mensen zullen dat aanvoelen. Maar niet alleen dit. Wij werken met de gedachten ook in op de astrale wereld. De mentale werking van de mens vindt haar weerspiegeling in vormen, die astraal ontstaan. Meestal zijn zij zeer vluchtig, maar onder omstandigheden kunnen zij een zekere vastheid en houdbaarheid bereiken. In dat geval spreken wij van "schillen" of ook wel menselijk geconstrueerde schillen.

Een mens, die een bepaalde psychose of neurose heeft, zal over het algemeen abnormaal, maar practisch gelijk reageren op bepaalde indrukken. Dat wil zeggen, dat hij in verband met die indrukken een astrale gestalte

weet te scheppen, die terugslaat op zijn persoon. Want de indrukken, welke die mens uitzendt, keren ook tot hem terug. Zo ontstaat er een reëel en stoffelijk waarneembaar verschijnsel aan de hand van afwijkingen van het gedachtenbeeld.

In de relaties tussen mensen kunnen dergelijke verschijnselen van zeer groot belang zijn en zij zullen heel vaak mede bepalen op welke wijze u in de wereld wordt bejegend en hoe u anderen zult bejegenen. Het is dus van groot belang, dat men een redelijk begrip heeft voor zijn eigen mentale gesteldheid.

Zien wij de mens, die volkomen normaal denkt (een onmogelijkheid, dat geef ik graag toe, maar stellen wij voor een ogenblik dat dit bestaat), dan hebben wij te maken met iemand, die met een redelijke objectiviteit de verschijnselen rond zich waarneemt, die o.m. door impulsen van zelfbehoud en andere instinctimpulsen plus redelijke overwegingen daarop reageert. Hij heeft derhalve een te voorspellen gedragspatroon en daarnaast een zeer grote weerstand tegen alle verschijnselen, die hem dreigen aan te tasten.

Verschuiven wij in de mentale gesteldheid ook maar een 15e of een 20e gedeelte van het gedachtenleven naar het onevenwichtige, dan ontstaat er een situatie, waarin men zich niet meer gelijk en objectief tegenover de gehele wereld kan opstellen. Het resultaat is in de meeste gevallen dat men hierdoor delen van het leven van zich afstoot - ook die men nodig heeft - terwijl men zich eveneens vaak aangetrokken voelt tot bepaalde zaken, die in wezen voor het "ik" - stoffelijk en soms zelfs geestelijk - onaanvaardbaar of gevaarlijk zijn. Hierbij speelt de menselijke maatschappij ook nog een grote rol.

In de wereld van de mensen zijn gedragsregels geschapen, die door de gehele gemeenschap als juist worden aanvaard. Het is niet hun juistheid, maar de algemene aanvaarding, die vorm geeft aan een mentaal-astraal beeld, waaruit de bevestiging van die normen en vormen voortdurend worden afgedwongen. Een mens, die zich gedraagt volgens zijn inhoud en werkelijke behoeften, zal dus door de wereld zowel op astraal terrein, op mentaal terrein als ook lichamelijk vaak onder druk worden gezet. En dit betekent dan weer, dat de gespletenheid in de mens (dus de strijdigheid tussen de persona die hij naar buiten toe schept en die hij innerlijk waarlijk meent te zijn) toeneemt. Deze vorm van verdeeldheid is heden ten dage over de gehele wereld zeer actueel en omvat voor zover mij bekend is ongeveer 64 % van de wereldbevolking, waarbij moet worden opgemerkt dat de mate, waarin dit verschijnsel optreedt, natuurlijk in vele graderingen zou kunnen worden onderverdeeld.

De situatie van een mens, die zijn mentale wereld probeert te herzien, zal hem doen ontdekken:

a. Ik ben niet waar. Ik moet altijd uitgaan van mijn onwaar-zijn, indien ik in mijn mentale wereld een enigszins juist beeld wil krijgen.
b. Ik moet weten wat mijn waar-zijn zou inhouden. De discrepanties, bestaande tussen het onware als zodanig beseft, dat ik naar buiten toe voortdurend als waarheid voorstel en de waarheid, die in mij leeft, zal ik vervolgens zo goed mogelijk moeten omschrijven.

Een omschrijving van de eigen capaciteiten en discrepanties is zeer belangrijk, omdat wij alleen op deze wijze onze mentale wereld juister en een beetje evenwichtiger kunnen maken. Want wij moeten voor onszelf de regels en de wetten vinden, waardoor onze gedachtenwereld wordt bepaald. Hierbij is het misschien goed op te merken, dat dit in vroegere tijden heel vaak religieus geschiedde. De religie als zodanig berustte in negen van de tien gevallen op volksmisleiding. Maar de essentie van de re-

ligie voor de mens was niet dat zij hem een contact met God gaf, maar dat zij hem een bepaalde relatie deed erkennen t.a.v. zijn wereld. Hierdoor waren innerlijke strijdigheden niet goed mogelijk. De strijdigheid op mentaal terrein werd immers opgelost door de geloofservaring.

Naarmate het geloof zwakker en meer geformaliseerd is geworden, heeft de mens minder gezag, dus minder authoriteit, waaraan hij zich toetst. Dit betekent enerzijds een grotere mogelijkheid om zelf waar te worden, maar anderzijds een voortdurend grotere mentale verdeeldheid tussen de verschillende mogelijkheden en wereldbeelden, die je in je draagt. Dit verklaart ook een groot gedeelte van de storingen in uw wereld.

Als wij de angst voor geweld zien toenemen, dan zit het denkbeeld geweld reeds in het bewustzijn van vele mensen. Er wordt een beeld van dit geweld en van het geweld dat men vreest ontworpen. Dit beeld wordt uitgestraald. Is de vrees voor een bepaald geweld massaal genoeg, dan is het bijna onvermijdelijk dat het geweld hierdoor ook wordt gerealiseerd. Wij hebben dan een astrale kracht geschapen, die - al is zij vanuit ons standpunt negatief - datgene wat als beeld in ons bestaat in de wereld tracht waar te maken. Omgekeerd zou ook mogen gelden, dat het goede dat mensen werkelijk geloven en verwachten eveneens een krachtig astraal beeld kan worden, waaruit wederom met grote kracht straling naar de wereld kan uitgaan.

Belangrijk kunnen daarbij verder zijn de fasen van geleidbaarheid; dus de mogelijkheid tot directe overdracht van energieën en denkbeelden vanuit de astrale wereld naar de menselijke wereld, zuiver materieel of via een mentale tussenfase. Hierbij kunt u rekening houden met o.a. bepaalde maanfasen, met bepaalde astrologische situaties. Hierdoor wordt inderdaad aangegeven op welke wijze de ontlaadbaarheid vanuit een astrale schil vergroot of verkleind wordt. Gelijktijdig betekent die geleidbaarheid ook dat emoties, welke op die ogenblikken op aarde algemeen bestaan en mentaal (dus als beeld) worden doordacht en beleefd, ook een sterkere vorm zullen krijgen in de astrale wereld.

Het moge u duidelijk worden, dat de mens zijn mentale wereld te weinig beseft en niet in staat is - althans in merendeel - om deze mentale wereld enigszins te begrijpen. De reden daarvoor is vaak de vervorming van besef, die psychotisch, neurotisch of langs ernstigere z.g. storingen in de mens ontstaat. Wij kunnen als mens ons eigen beeld over het algemeen niet volledig aanvaarden. Wij projecteren een wensbeeld van wat wij zouden kunnen zijn, daarbij vergetende te toetsen of dat inderdaad waar is.

Er zijn mensen, die zich een situatie voorstellen, die inderdaad voor hen zeer begeerlijk is, maar die alleen kan worden verwezenlijkt, indien zij ook zelf hun persoonlijkheid uitvoerig weten te wijzigen en aan te passen. Hiertoe zijn ze echter niet in staat. Zo blijft hun droom een droom. Maar dit betekent gelijktijdig, dat de benadering van de droom, die via de weerkaatsing hen zo nu en dan schijnt te benaderen, een voortdurend grotere frustratie tot stand brengt. Gebrek aan begrip voor hun eigen inhouden maakt hen blind voor het feit dat niet de wereld, het noodlot, de geest of de goden hen voortdurend van de bereiking verwijderd houden, maar dat zijzelf die bereiking onmogelijk maken.

Het is misschien interessant in dat verband na te gaan in hoeverre bepaalde mentale beelden en hun intensiteit uitwerking hebben. Ik zal trachten dit via een voorbeeld te zeggen, omdat het via formule en presentatie alleen wat onduidelijk is.

Indien ik in mij een beeld scherp formuleer, dat afwijkt van mijn eigen persoonlijkheid, dan zal het feit dat deze situatie buiten mij kenbaar wordt mij blind maken voor alle nevenverschijnselen daarvan. Het gevolg is, dat ik eigenlijk tegen beter weten in een situatie als waar aanvaard. Deze aanvaarding impliceert gelijktijdig de ontkenning van mijn per-

soonlijkheid, waarbij mijn behoefte om mijzelf te blijven mij in verweer brengt en zo de situatie creëert, waarin het onmogelijk is om mijzelf te zijn. Het eenvoudigste voorbeeld:

Iemand verlangt werkelijk iets te bereiken en gaat helemaal daarin op. Hij spreekt zonder te beseffen wat hij doet tegen personen, die schijnbaar met alles niets te maken hebben, een paar woorden; en door die paar woorden alleen wordt de gehele situatie plotseling a.h.w. herroepen, veranderd. Zij wordt teruggeworpen en uit de reversie van feiten ontstaat er dan een enorme frustratie en teleurstelling plus de vraag: waarom is mij dit overkomen? Wat dan weer voert tot een vergroting van psychotisch gedrag. De formule daarvoor is als volgt:

$$\frac{\text{ego's beeld}}{\text{zelferkenning}} = \text{verwerkelijking;} \qquad \frac{\text{ego's beeld}}{\text{verwerkelijking}} = \text{verwerping.}$$

Als het ego eigen beeld deelt door zelferkenning ontstaat er verwerkelijking, maar indien het ego eigen beeld deelt door verwerkelijking ontstaat er een persoonlijkheidsbeeld dat wordt verworpen.

Indien wij de zaak procentueel willen uitdrukken t.a.v. de gehele bevolking van deze wereld, kunnen wij zeggen: bij het beeld, dat de mens zich vormt (dit stellende op 100 %, dus voor iedereen gelijk), zal ongeveer 80/100 komen tot een onjuiste interpretatie van werkelijkheid, ongeveer 70 % tot een redelijke frustratie, ongeveer 10 % tot een absolute frustratie. De overblijvende 20 % vinden een aanpassing aan het onbereikbare. In deze aanpassing vindt dan een lichte persoonlijkheidsverandering plaats, welke mentaal tot uiting komende in een persoonlijkheidserkenning de mogelijkheid geeft tot een alsnog verwezenlijken van het denkbeeld voor ongeveer 3 %.

Hieruit moogt u wel concluderen dat de denkwereld, de mentale wereld van de mens voor het merendeel van de op aarde levenden veraf ligt van de ervaren werkelijkheid. Dit is een wat wonderlijk feit, daar wij moeten aannemen dat een geest, bewust levend in een lichaam en deelhebbend aan de daarin ontstane mentale voorstellingen, de geestelijke zowel als de stoffelijke werkelijkheid voldoende kan overzien om tot een reële aanpassing te komen. De verwezenlijking van het denkbeeld is daarmee practisch onvermijdelijk geworden.

Ik heb u reeds gezegd, dat het merendeel der mensen lijdt aan zekere splitsingen in de persoonlijkheid, soms aan z.g. geesteszickte en in vele gevallen aan psychose, neurose e.d. Voor zover deze niet een zuiver stoffelijke oorzaak hebben, moeten wij dan verder stellen, dat deze mensen alleen zichzelf kunnen genezen. Maar de meeste mensen willen zichzelf niet genezen, indien de genezing impliceert dat hun relatie met de wereld voor hen meer verplichtingen bevat en gelijktijdig bepaalde droombeelden wegneemt.

De mens mibruikt zijn mentale wereld bewust of onbewust. Hij probeert in de mentale wereld een compensatie te scheppen voor wat hij beschouwt als zijn onvolkomenheden in het stoffelijk bestaan. Hij creëert dus voortdurend astrale waarden, die gericht zijn tegen de werkelijke ontwikkelingen en situaties die stoffelijk mogelijk zijn.

(Door storing zijn hier enkele zinnen uitgevallen.)

Wat de gevolgen daarvan op zuiver stoffelijk gebied kunnen zijn?
Indien de angst voor de atoombom niet zo groot was, zou de ontwikkeling van de atoombom minder snel zijn gegaan. Dit klinkt schijnbaar tegenstrijdig, maar is volkomen waar. Dit betekent dan ook, dat bepaalde authoriteiten zich niet door pressie van anderen genoopt zouden voelen om tegen

alle redelijkheid, verwachting en verstand in bepaalde kernproeven te nemen, daarbij de risico's buiten beschouwing latend. De tegenstand van anderen heeft hen blind gemaakt voor de risico's, die zij lopen. Dat de gevolgen tenslotte niet voor de wereld fataal zullen zijn, mag ik hier wel onmiddellijk aan toevoegen. Maar dat de gevolgen aanmerkelijk anders en gevaarlijker zullen zijn dan de deskundigen ooit hadden verwacht, zal mettertijd blijken en zal ook hier en daar slachtoffers eisen, naar ik meen.

Ik geloof, dat een verwijzing naar een dergelijke actualiteit een bijdrage kan zijn voor een beter begrip van wat u in uw mentale wereld zelf doet. In plaats dat u harmonieën en een zekere objectiviteit schept, schept u een voortdurend grotere subjectiviteit maar een steeds grotere innerlijke verdeeldheid en daardoor een steeds verdergaande negatieve projectie vanuit een astrale wereld naar het geheel der mensheid. Het is zeker goed met deze dingen rekening te houden.

Als ik de mentale situatie van de mens nog verder in enkele korte zinsneden mag ontleden:

Het denken van de mens bestaat uit erfelijk aanwezige reactiewaarden, uit door lering ontvangen referentiewaarden, door uit daad ontstane associatiewaarden en als zodanig uit een aantal in elkaar grijpende werkingen, welke door het gedrag en het wezen van de mens zelf grotendeels bepaald zullen zijn.

De beheersing van deze mentale wereld is slechts mogelijk, indien tegenover deze zeer subjectieve reacties en associaties een wat objectiever beeld van het "ik" in de wereld en t.a.v. de wereld wordt gesteld.

Een mens, die zijn eigen belangrijkheid voortdurend op de voorgrond schuift, bereikt daarmede over het algemeen een steeds grotere onvolkomenheid in zijn leven en tevens vaak een toenemend falen in de bereikingen, die hij werkelijk begeert. Indien hij echter beseft, dat zijn belangrijkheid betrekkelijk is, zo zal hij denkend en reagerend uit die betrekkelijkheid ook een mentaal beeld ontwerpen dat voor hem begeerlijk is, waarin eveneens een zekere betrekkelijkheid is opgenomen. Het eindresultaat is een gemakkelijker benadering van althans een deel van het geschapen ideaalbeeld en daaruit een grotere bevrediging voor het eigen "ik" plus een vergroting van innerlijke veerkracht, indirect weer resulterend in een vergroting van mentaal vermogen en zelfs in z.g. geestkracht (uitstralend vermogen) en innerlijke binding met de geest zelf.

De geest heeft in het totaal van het mentale bestaan van de mens slechts een zeer beperkte en niet bewust realiseerbare invloed. Zij staat voortdurend op de achtergrond. Zij kan bepaalde tendensen bepalen, maar slechts t.a.v. in het brein (het stoffelijk denken) bestaande waarden. Het is zeer belangrijk, dat men zich dit realiseert.

Het denken zelf vormt een veld van voortdurend fluctuerende, zeer geringen stromingen. Dit is o.m. via de encefalograaf deels te registreren. Dit veld heeft een voortdurende relatie met omliggende velden van gelijke aard plus alle geestelijke en astrale velden, die van gelijke of van harmonische aard zijn. Er is dus een voortdurende wisselwerking tussen het eigen breinveld en alle gelijkwaardige velden in de omgeving. Maar de uitdrukking van het geheel zal steeds plaatsvinden in de associatieve termen van het eigen "ik". Ook hier weer een belemmering voor het reëel erkennen van het gebeuren.

Ik wil niet zover gaan als sommigen, die beweren dat de mentale wereld van de mens voor hem in de plaats van de werkelijkheid treedt. Wel wil ik opmerken, dat voor de meeste mensen de mentale wereld een grote vertroebeling of verschuiving van de werkelijkheid ten gevolge heeft.

Dan wil ik er verder op wijzen, dat de directe hersenreacties en

daarbij ook vele daarop berustende lichamelijke reacties bepaald kunnen worden door zekere stoffen in de bloedbaan, door de stofwisseling. Wat bij drugs gebeurt, is een soortgelijk proces. Het is het wegvallen van een zekere algemeen aanvaarde realiteit. Het betekent echter niet, dat daardoor de werkelijke persoonlijkheid wordt veranderd. Wel betekent het in vele gevallen dat de werkelijke persoonlijkheid, ontdaan van de associatieve belemmeringen, die zijn wereld in hem heeft gecreëerd, optreedt en naar buiten komt.

Iemand, die moordt onder invloed van drugs, is in wezen een soort moordenaar, want er komt alleen iets naar buiten wat er al in hem heeft gezeten. Hij wordt niet tot moordenaar door drugs in de zin van geestelijk en qua capaciteit; alleen de daad kan daardoor tot stand worden gebracht.

Wij zien bij geestesziekte of z.g. geestesziekte vaak sterk afwijkende reacties op de wereld. Een van de meest verbluffende voor de buitenstaander is die van de catatonie (volledige verstijving), waarbij alle waarnemings- en levensfuncties tijdelijk gestaakt schijnen te zijn op de hoogstnoodzakelijke als ademhaling na. Het zal u duidelijk zijn dat deze toestand voor de mens alleen zin heeft, indien hij hierdoor het gevoel heeft zijn relatie met de wereld te veranderen.

Catatonie treedt dan ook vooral op - indien veroorzaakt door mentale spanningen en verschijnselen - als een absolute wereldverwerping gepaard gaat met het gevoel een eigen wereld onmiddellijk daarvoor in de plaats te kunnen stellen. Hevige angsten hebben ook voor normale mensen - zij het kortstondig - een soortgelijke inwerking. Dit is waargenomen bij een z.g. geesteszieke en ook bij iemand in abnormale omstandigheden. Dezelfde situatie echter komt in veel zwakkere vorm voor bij zeer veel mensen, die - op welke wijze dan ook - menen het contact met hun wereld verbroken te hebben, dan wel met die wereld een zeker geschil te hebben dat zij niet kunnen verwerken. Het resultaat daarvan is een lusteloosheid. De afzwakking van eigen functies, eigen interessen, van eigen opgaven in de wereld, van contact met de wereld, dit alles is ook hier in feite een poging terug te vlieden in een eigen wereld; een protest tegen de werkelijkheid waarin men bestaat.

Ook dit heeft astraal invloed. Ook dit kan bijdragen tot een verscherping van conflictwaarden met de omwereld. Het kan daarnaast bijdragen tot een steeds sterker wordende vertekening van die werkelijkheid, zodat de vervalsing van het wereldbeeld progressief wordt.

Deze feiten alle tezamen omvatten slechts een zeer klein gedeelte van datgene wat met de mentale wereld van de mens samenhangt. Ik wilde u slechts enkele punten daarvan noemen. Om te besluiten zou ik nog het volgende aan u willen voorleggen:

In het leven zijn onze gedachten voor ons van het grootste belang. Wij kunnen onze gedachten nimmer meester zijn, omdat wij niet bewust het totale proces van associatie beheersen. Wij kunnen echter wel elke associatie bewust herleiden tot haar oorsprong. Wij kunnen dus - ook indien wij geestelijk misschien niet volkomen in orde schijnen te zijn volgens de stoffelijke normen, indien onze mentale wereld wel degelijk deficienties vertoont - door een z.g. concentratieproces onze eigen mentale instelling veranderen. En aangezien dit gelijktijdig een verandering betekent voor de astrale waarden, die rond ons bestaan en eventueel zelfs van een door ons gebouwde astrale schil, die daardoor langzaam wordt vernietigd en door een andere vervangen, kunnen wij een groot gedeelte van de invloeden wel beheersen, die door onze mentale wereld wordt uitgeoefend op ons, op ons gedachtenleven zowel als ook in de praktijk; dus ook in de daadstellingen, die onze wereld voor ons bepaalt.

Dit betekent voor u dat - als u een bepaald probleem heeft of in een conflictsituatie bent - u eenvoudig door uit te gaan van één begin-

punt, dat voor u belangrijk is en alle associaties daartoe te herleiden in uw eigen denkwereld, uw mentale voorstellingswereld zowel als in uw astrale en zelfs in uw geestelijke relaties een verandering kunt brengen.

Ik zeg niet, dat u uzelf daardoor volledig kunt genezen en tot de eigenlijk nooit geheel bestaande norm mens kunt maken. Ik zeg wel, dat u hierdoor een groot gedeelte van de gespletenheid, strijdigheden en neurotische effecten in uw persoonlijkheid kunt nivelleren, zodat zij draaglijk en aanvaardbaar worden.

Ik zeg u ook, dat u door hiermede te werken een deel althans van de verkeerde en eenzijdige wereldbenadering, die in de doorsneemens bestaat, kunt vervangen door een meer veelzijdige wereldaanvaarding, waaruit als vanzelf ook een juistere en zelfs meer objectieve wereldbenadering wordt geboren. Hiermede zou ik het onderwerp willen besluiten.

NOOT.

Ik wil u nog erop wijzen, dat in deze cursus ook een zekere progressie ten aanzien van moeilijkheid is ingebouwd, maar dat uitgaande van de in wezen eenvoudige uiteenzettingen van het begin u in staat zult zijn ook de moeilijker en later meer ingewikkelde formuleringen en probleemstellingen gemakkelijk te volgen. Het lijkt mij voor u dus wel zaak om deze beginlessen goed in u op te nemen.

:-:-:

D E W E R E L D V R E D E.

Het woord "wereldvreden" op zichzelf geeft twee met elkaar strijdige waarden aan.

Vrede is een toestand van rust. Een wereld, die werkelijk tot rust komt en waarin werkelijke vrede heerst, is een wereld, die geen ontwikkelingsmogelijkheden meer kent. Want, zeker vanuit de geest gezien, is het conflict belangrijk. Misschien zou wereldvrede in zoverre bereikbaar zijn, dat de conflicten niet meer massaal worden uitgedragen, maar dat zij steeds van persoon tot persoon worden uitgevochten. Maar verder komt men niet. Want ware vrede is opgaan in het geheel. Opgaan in het geheel betekent in deze wereld jezelf verliezen aan de enkeling, die niet in het geheel wil opgaan.

Begrippen als "solidariteit" zijn schijnbaar in het voordeel van de vrede. In de praktijk echter brengen zij u ertoe om solidairzijnde met het geheel u te onderwerpen aan enkelingen, die in wezen alle solidariteit verwerpen, maar het begrip solidariteit gebruiken om een heerschappij uit te oefenen.

Neen, wereldvrede is bijna onbereikbaar. En zou zij bestaan, dan zou de wereld geestelijk maar weinig betekenis meer hebben. En ook de mensheid zelve zou weinig mogelijkheid meer hebben tot vooruitgang.

Toch is de mensheid - in de veelvuldigheid waarin zij op dit moment zichzelf manifesteert - genoopt , sneller verder te gaan, opdat niet een voortdurende gelijktijdigheid van incarnaties het stoffelijk leven op den duur onmogelijk maakt. Daarom is wereldvrede gevaarlijk!

Wat je moet zoeken is een strijd. Maar je zou deze strijd moeten zoeken op een terrein, waarop het de mens mogelijk is om te strijden, zonder daaraan zijn persoonlijkheid en zijn innerlijke vrede op te offeren. Deze strijd zou mijns inziens moeten zijn het bereiken van een persoonlijke vrijheid, het bereiken van een voldoen aan persoonlijke begrippen van verantwoordelijkheid en zo het vormen van een voortdurende strijd vanuit jezelf om het goede waar te maken, waarbij de anderen die iets anders als goed hebben uitverkoren zonder mankeren als tegenstanders optreden.

Dan zal het geweld op de wereld afnemen en zal daarvoor in de plaats komen een andere vorm van geweld: het geestelijke, het mentale geweld en - naar ik meen - ook het economisch geweld. Deze strijd kan de mens ertoe brengen zichzelf voortdurend te herzien, zichzelf voortdurend te herontdekken. Deze herontdekkingen en herzieningen geven hem toegang tot de werkelijke wereld (die van de geest) en tot de vrede, die daarin - in tegenstelling met de stoffelijke wereld - bereikbaar is.

Dus, indien u zegt "wereldvrede", bedoelt u in wezen een vrede, die in de mensenwereld niet bereikbaar is, maar die een geestelijke waarheid kan worden voor hen, die - strijdend voor hun eigen waarheid, zonder op anderen dwang uit te oefenen - zich voortdurend meten met de denkbeelden, de krachten en mogelijkheden van anderen.

:-:-:

Abonnementen: ƒ 17.50 p. 10 nummers
(v. leden ƒ 12.50) (v. buitenland ƒ 1.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761 – 5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

DECEMBER 1971. 17e jaargang. Nummer 3.

KOSMISCHE ASPECTEN

Kosmische evenwichten	Blz.	CI/25
Ongevallendienst	"	CI/34
Vuurdoop	"	CI/38

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

De levensritmen	"	CII/33
Leren en begrijpen	"	CII/42

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

KOSMISCHE ASPECTEN

Derde Les.

KOSMISCHE EVENWICHTEN.

Er bestaat een wet van evenwicht, die door de gehele kosmos, voor zover mij bekend althans, geldt. Ze luidt:

Als ter ener zijde het evenwicht wordt verstoord, zal ter anderer zijde een soortgelijke verstoring optreden, zodat het evenwicht herontstaat.

Dat komt er op neer, dat - ofschoon alles in beweging is - elke beweging wordt gecompenseerd. Elke invloed, die werkzaam is, wordt gecompenseerd door een andere invloed. Zelfs geestelijk geldt:

Elke inwerking op het ene punt, zal op het andere punt kunnen worden opgeheven.

En dat werkt. Maar het werkt niet voor de gedachten van de mens. En daar zit dan voor de mens op aarde de grote moeilijkheid. Kosmische evenwichten bestaan wel degelijk.

Als wij te maken hebben met b.v. de ecologie, dan weten we dat elke verstoring van evenwicht - of dat nu door een strenge winter is of door iets anders - toch weer wordt gecompenseerd doordat de dingen anders gaan groeien en bloeien, dat er misschien een rijker jaar zal zijn, dat eventueel het landschap verandert en daarmee de gehele structuur.

Ook voor de mens en het menselijk leven is dat normaal waar. Er zit alleen een haakje aan. De mens ziet de wereld - dat hebben wij al eens meer gezegd - niet volgens de feiten, maar volgens zijn interpretatie daarvan. En dat betekent, dat als er een evenwichtsverstoring ontstaat, die voor hem op dat ogenblik en op dat punt niet aanvaardbaar is, hij aanneemt dat dit een blijvende invloed is. Hij begrijpt niet, dat ze door de compensatie onmiddellijk teniet zal worden gedaan. Hij neemt dus aan, dat hij het volste recht heeft erop te vertrouwen dat voortaan de situatie die is ontstaan zal worden gecontinueerd.

Je zou dan voorbeeld kunnen zeggen: In Nederland denkt iemand: er is nu eenmaal een zeker evenwicht in de economie ontstaan, dus dat zal wel zo blijven. En als er dan factoren komen, waardoor dat evenwicht zal worden verstoord, zegt men: Maar daarmee hebben wij geen rekening gehouden: dat is onrechtvaardig, dat is onjuist.

Toch is het heel logisch, dat als je welvaart creëert, die is gebaseerd op toenemende besteding, er een ogenblik komt, dat er meer geld is dan koopwaar; en dat betekent devaluatie van het geld en daarmee in feite een toenemend tekort op het punt spaarfondsen. Het geld dat gespaard is, wordt elk jaar 10 % minder waard, bij wijze

van spreken. En dat betekent dus, dat als je tien jaar hebt gespaard, je eigenlijk meer dan 40 % tekort komt. Als men dat zo narekent, is dat een krankzinnige zaak, want ik heb bij mijn berekening ook nog rekening gehouden met interest e.d.

Maar als wij weten, dat op een bepaald punt iets toeneemt, dan weten wij ook dat er gelijktijdig een factor werkzaam wordt, die dat effect weer opheft, zodat de natuurlijke balans wordt hersteld.

In de economie kunt u dat nog betrekkelijk eenvoudig bekijken. U kunt zich realiseren, dat een voortdurende uitbreiding van besteding gepaard moet gaan met een ontwaarding van geld. Maar dan kunt u zich ook realiseren, dat het optreden van een kosmische kracht op aarde dus ook een toestand schept. Een toestand, waar de mensen op rekenen en waar ze van uitgaan. Zodra die kosmische invloed wegvalt, komt er een andere, die compenserende ontwikkelingen tot stand brengt. Dat is iets wat men gewoonlijk over het hoofd ziet.

Als wij op het ogenblik te maken hebben met een aantal invloeden, waarbij de tegenstellingen sterk toenemen (wit licht, er zijn ook rode factoren bij, waardoor de hartstocht en de overgave waarmee men de tegenstellingen probeert te bestrijden nog groter worden), dan denkt u: dat blijft zo, dat gaat niet meer teloor. Maar de invloed verdwijnt.

Als wij eens kijken naar India - Pakistan, waarover iedereen nu praat, dan kunnen wij constateren dat de tegenstelling op zichzelf tot uiting is gekomen bij het optreden van een sterk rode invloed met intermitterend wit licht. Wij kunnen daarnaast constateren, dat er nog een ogenblik van bezinning is geweest; daar was toen blauw licht. Daarna kwam het rode licht weer op en we kregen de onbegrensde actie in Oost-Pakistan. Vanaf dat ogenblik werden de tegenstellingen scherper en met het toenemen van het witte licht ontstond het conflict India - Pakistan. Dat was bijna onvermijdelijk.

Nu zijn die invloeden binnenkort weer verdwenen. Er is dan in de beschouwing van het probleem door de gehele wereld zowel als in de houding van de combattenten zelf een grote verandering. Maar houden ze daarmee rekening? Ze doen dat niet. Ze gaan verder met hun strijd, omdat ze nu eenmaal begonnen zijn te strijden en dus elke andere oplossing (b.v. die in half-januari met de blauw-invloed merkbaar zou moeten worden) terzijde wordt geschoven.

Wij zijn al bezig. Wij kunnen niets anders doen. De mens verwerpt in zijn gedachtenleven vaak de herstellende invloed en vormt zo hernieuwd een verstoring van een evenwicht, dat ofschoon het op aarde plaatsvindt, toch enigszins van kosmische geaardheid blijkt te zijn.

Het resultaat is duidelijk. Er zal dus door de kosmos zelf weer een nieuwe factor moeten worden ingevoerd. Er zal een nieuwe werking moeten komen, waardoor het evenwicht wordt hersteld, totdat er weer een actie is, waardoor de aarde als een redelijk geheel kan worden beschouwd.

Wat zal dat zijn? Wij kunnen denken aan het optreden van natuurinvloeden, maar evengoed aan het uitbreken van een enorme ziekte. We zouden ons zelfs kunnen voorstellen, dat er op een gegeven ogenblik heel veel mensen plotseling allerlei fobieën gaan vertonen, waardoor ze eenvoudig niet meer geschikt zijn voor het voeren van strijd. Dat er daarbij slachtoffers vallen, kan de natuur niets schelen, want voor het leven dat hier teloor gaat, herontstaat elders leven. Dat is helemaal geen zorg. En als dat leven stoffelijk niet bestaat, dan bestaat het toch geestelijk en valt de nadruk weer aan de andere kant. Dat geeft allemaal niet. Maar wat wel geeft, is vaak de onmogelijkheid voor de mens zich helemaal aan te passen aan een kosmisch ritme, een kosmische invloed, die bij herhaling optreedt.

Wij hebben wel eens getracht dat ritme uit te duiden in de levensspiraal. U kent het verhaal wel: Die spiraal begint hier, zij loopt naar het middelpunt toe en hoe dichter je bij het middelpunt komt, hoe sneller je dezelfde invloeden achtereenvolgens ondergaat, omdat elk punt op de spiraal een invloed vertegenwoordigt. De beweging versnelt, omdat je dezelfde omloop, die je in het begin nog langzaam maakt, in het midden heel snel maakt, want de bewegingssnelheid blijft gelijk. De invloeden komen dus sneller, totdat je het middelpunt hebt bereikt waar alle invloeden samenvallen en er alleen nog maar een transit naar een nieuwe wereld kan zijn, waarna de spiraal weer naar buiten toe gaat tot het punt waar de beweging dreigt op te houden. Op dat punt gaan we weer omhoog en beginnen we weer aan hetzelfde proces. Het is een soort stapelspiraal.

Nu is deze levensspiraal maar een zeer beperkte voorstelling van de invloeden, die je ondergaat. Want als je dat voor een mensenleven zegt, kun je dat evengoed voor de aarde zeggen.

De aarde doorloopt een bepaalde baan. In die baan krijgt ze achtereenvolgens bepaalde invloeden door te maken. De korte frequenties worden vaak voorgesteld als een spiraalwikkeling, waaruit de gehele spiraal is opgebouwd. Maar in dat grote ritme komt er een ogenblik, waarin de aarde weer hetzelfde klusje invloeden afdraait, en weer en weer. Ook hier zou theoretisch dat versnellingsproces moeten plaatsvinden.

De ritmen, die bij de grote spiraal betrokken zijn, lopen over het algemeen over duizenden jaren. Ik geloof, dat de kortste ongeveer 12500 jaar is. De langste is ongeveer 242000 jaar. Deze tendensen keren steeds terug. Als je als mens op aarde leeft, maak je natuurlijk niet al die tendensen mee, maar alleen een bepaald stukje daarvan. Daardoor ben je niet in staat tot vergelijking van ontwikkelingen te komen.

Als wij de oerzee zien, die enorme brijige zoutoplossing, die als het dikke wolkendek dat er als een korst bovenop ligt een ogenblik scheurt, plotseling een hevige straling krijgt waarin leven ontstaat, dan zijn wij niet geneigd te zeggen: Dat is iets wat weer kan gebeuren. En toch is het denkbaar, dat op een gegeven ogenblik in de historie van de aarde datzelfde moment weer aanbreekt. Dan zullen de verschijnselen misschien enigszins anders zijn, maar ook dan zal een nieuwe vorm van leven, een nieuwe mutatievorm ontstaan en zullen de andere levensvormen verouderd zijn. Er zijn reeds van die momenten geweest in de geschiedenis van de aarde.

De mens zegt: Ja, dat kan wel waar zijn, het is een mooie theorie, maar ik kan er zo weinig mee doen. Dan moet je terug naar de kleine evenwichtigheden en zeggen: Wat er in die lange termijn van de wereld gebeurt, is een milieu-bepalende invloed, waaraan je je niet kunt onttrekken. Als je in een bepaalde cyclus incarneert, dan zul je de omstandigheden van die cyclus moeten doormaken.

In elke cyclus treden vanuit de kosmos invloeden van velerlei soort en aard op: van hoog-geestelijke tot de zuiver op zwaartekracht en straling gebaseerde invloeden, die van stoffelijke aard zijn. Al die invloeden onderga je. Al die invloeden, omdat ze weer kunnen optreden op korte termijn, dragen echter in zich reeds een compenserende werking. En dat betekent: als ik arm ben, kan ik misschien tijdelijk rijk worden, maar ik zal weer arm worden. Het betekent: als ik rijk ben en deze rijkdom een actief deel van mij is (het gaat hier dus niet om bezit maar om iets waar je zelf deel aan hebt), dan kan ik tijdelijk arm zijn, maar die rijkdom keert terug. Ik kan er dus geen eind aan maken. Zo geldt ook, dat als ik in het begin van een mensenleven een invloed zie optreden (laten we zeggen: de grote liefde die misloopt),

dan kan ik er wel zeker van zijn, dat iets dergelijks zich herhaalt. Het herhaalt zich misschien niet met gelijke intensiteit en het verloop kan door onze eigen interpretatie er voor ons een beetje anders uitzien, maar de feiten blijven ongeveer gelijk en de invloeden die meespelen ook.

Kijken wij in het verleden en vinden wij een voor ons positieve en een negatieve invloed en zien wij dat die beide elkaar compenseren, dat ze ertoe neigen een bestaande toestand hernieuwd tot stand te brengen, dan weten we zeker dat ze ook verder in het leven weer zullen voorkomen. Daar zijn regels voor. Eén daarvan is:

Als ik een periode van een week heb tussen positief en negatief, dan zal in de tweede fase de tijd anders kunnen zijn. De periode kan dan twee weken zijn, maar dat betekent ook dat de tussenruimte, die er was tussen de eerste en de tweede maal dat de periode optrad, eveneens wordt verdubbeld.

Dat vinden wij ook met onze krachten. Er is prana (levenskracht) op de wereld. Deze levenskracht is niet altijd even sterk. Nu zijn er perioden - vaak zelfs jaren - dat je zegt: Dit jaar was ik veel vitaler. Ik heb veel meer gedaan, ik had veel meer zin in de dingen. Dan komen er een paar jaren dat dat niet zo is en dan komt het weer terug. Dan heb ik weer zo'n intens jaar. Dat is ook een ritme. U moet er dan wel rekening mee houden: Die levenskracht krijgt u. Wat u daarmee doet, bepaalt u zelf. U kunt het bij wijze van spreken in het eerste jaar gebruiken om er ruzie mee te maken, in het tweede jaar om er een huis mee te bouwen en in het derde misschien om er een grote geestelijke scholing mee te volgen. De manier, waarop iets wordt gebruikt, is uw zaak. Het optreden van de invloed is kosmisch.

Als een invloed optreedt, moet een compenserende invloed eveneens optreden. Dat is misschien ook goed om in je leven eens te onthouden.

Als u iets doet wat goed is, dan impliceert dit dat er ergens op de wereld iets gebeurt dat vanuit uw standpunt kwaad is. Als u iets doet waarvan u zelf zegt: Ik vind het dubieus, dan zal er elders ook iets gebeuren dat op een tegengestelde manier even dubieus is. Het is interessant na te gaan in hoeverre deze kosmische evenwichten in de menselijke relaties een rol spelen. Je komt dan tot vreemde ontdekkingen.

Als wij zien dat een bepaald deel van de wereld rechts is in de politiek, dan zien wij gelijktijdig, dat naarmate rechts extremer wordt, elders een extremer links ontstaat. Wat is nu de afstand tussen die twee? Dan blijkt, dat in het verleden die afstand groot was. Zelfs nog een paar honderd jaar geleden was die afstand ruimtelijk uit te drukken in duizend en meer kilometers. Als je nu gaat kijken, kom je tot de conclusie dat de onderlinge afstand meestal niet veel meer is dan 20 kilometers van het centrum van de linkse tot het centrum van de rechtse groepering. Dat kan dan de plaats van samenkomst zijn, het kan ook de plaats zijn waar de meeste van die mensen wonen. Dat houdt in dat de dingen, die elkaar in feite bestrijden en daardoor een zeker evenwicht tot stand brengen, steeds dichter bij elkaar komen.

Wat is de logische conclusie uit al het voorgaande t.a.v. het gestelde voorbeeld? Dat er een moment komt, dat links en rechts bij dezelfde mensen vertegenwoordigd zijn en op één plaats optreden. Als dat is gebeurd, ontstaat er iets nieuws. Het permanente evenwicht, dat kosmisch wordt veroorzaakt, brengt de tegenstellingen naar elkaar toe. Maar op het ogenblik, dat de tegenstellingen elkaar hebben bereikt en a.h.w. samensmelten tot een nieuw geheel, ontstaat er elders (en dan zit daar waarschijnlijk weer die grote afstand tussen) een andere fusie met een tegengestelde inhoud. Een krankzinnige situatie.

Dan hebben we datzelfde ook nog met afstand in tijd. Als we nagaan hoe de moralistische beschouwing van het menselijk bestaan functioneert, dan vinden wij precies hetzelfde. Er zijn perioden van liberalisme, zo niet van libertinisme. Een dergelijke periode duurt over het algemeen niet erg lang: 40 à 50 jaar. Is die tijd afgelopen, dan wordt ze opgevolgd door een periode van toenemende orthodoxie. Die orthodoxie zal niet alleen slaan op het gedrag, maar evenzeer op de geestelijke waarden van de mens, zijn benadering van de Godheid en van de problemen van het leven. En dat is ook het geval met het libertinisme.

De mens balanceert in de tijd a.h.w. voortdurend tussen dingen, die je zou kunnen vergelijken met nihilisme en directionalisme; van een absolute ontkenning van alle waarden van gezag en samenhang tot een absoluut geleid worden door het gezag. Ook deze wederkerigheid is steeds aan de gang. Maar als op één plaats die wisseling kan geschieden, dan zal op een andere plaats hetzelfde proces zich voltrekken in een tegengestelde richting. En dat is het interessante ervan.

Misschien zegt u: Ach, dat zijn allemaal ritmen en dat heeft met de kosmische werkingen en de kosmos niet zoveel te maken. Ik zou u gelijk kunnen geven, indien wij deze dingen niet kosmisch zouden kunnen afmeten.

Als je het jaar 1972 aan de hand van kosmische invloeden bepaalt, dan zeg je: Dit is een jaar van absolute omwenteling. Er moet enorm veel aan ellende, aan staking, aan oorlog e.d. bijna onvermijdelijk zijn. Is dat waar? Ja en neen tegelijk. Het is waar, dat de invloeden, die daartoe leiden niet te ontgaan zijn. Wat er ook verder aan de hand is, aan het einde van 1972 en begin 1973 wordt u geconfronteerd met een wereld, waarin verhoudingen en waarden aanmerkelijk zijn veranderd. Of die verandering inderdaad zal plaatsvinden door een wereldoorlog, mijnentwege door de vernietiging van een groot gedeelte van de mensheid of iets dergelijks, dan wel alleen maar door een versnelde mentale ontwikkeling, kan niemand zeggen.

Willen we proberen daarover iets meer te weten, dan kunnen we niet meer blijven staan bij de eenvoudige evenwichtsfuncties, zoals die in de stoffelijke kosmos optreden en de stralingen, die we toch ook als door de materie georigineerd kunnen beschouwen. Dan moeten we gaan kijken naar de hoge geestelijke krachten en de hoge geestelijke stralen. We komen dan met verbazing tot de ontdekking, dat die geestelijke stralingen - voor zover zij het jaar 1972 betreffen - een vreemde afremmende en stimulerende werking hebben in een ritme dat bijna 2-maands is. Er zijn dus 6 concrete wisselingen van tendens. Die 6 wisselingen doen ons dan weer afvragen: Hoe zal de mens reageren? Want het ene ogenblik is er een absolute neiging tot enorm geweld en nog geen 45 dagen later begint diezelfde mens weer te neigen naar vrede en in Godsnaam alles maar aanvaarden.

De kosmische krachten van geestelijke oorzaak moeten ook rekening houden met het evenwicht. Zij kunnen zich daaraan niet onttrekken. Ze kunnen geen onevenwichtigheid tot stand brengen, maar ze kunnen er wel voor zorgen dat de voortdurend optredende tegengestelde krachten, die geestelijk worden geleid, elkaar a.h.w. aanvullen.

Nu mag ik hier een voorbeeld gebruiken, dat thuishoort in de heel primitieve electro-techniek.

Elke batterij heeft een plus en een min. Als er een plus is geweest, komt er een min en als er een min is geweest, komt er een plus. Nu kunnen we zeggen: die dingen heffen elkaar op. Dan hebben we veel batterijen en geen stroom. We zijn niet in staat om alle plussen naast elkaar te zetten en evenmin alle minnen. Dan zouden wij een enorme potentie krijgen, een zeer groot vermogen in stroom en een zeer beperkt vermogen

inspanning. Kosmisch is dat niet mogelijk. Maar die geestelijke krachten kunnen wel één ding doen: zij kunnen de periodiciteit, waarmee de plus en de min optreden, een grotere tussenruimte verschaffen dan de min en de plus. Het vreemde is dan; dat min aan plus is gebonden. We krijgen een toenemende spanning, een steeds hoger voltage.

Dat is nu wat wij in het jaar 1972 zien. Dan zou je tot de conclusie moeten komen, dat er een veel grotere geladenheid en gespannenheid zal zijn aan het einde van het jaar dan in het begin van dat jaar. En laten we dat jaar in dit geval maar astrologisch bepalen en dus beginnen bij het lentepunt tot het volgende lentepunt, want dan zitten we in de tijd het meest juist georiënteerd.

Dan zijn mijn conclusies in dezen, dat geestelijk geleide krachten zich niet aan de wet van kosmisch evenwicht kunnen onttrekken, maar dat zij wel de krachten zodanig kunnen verbinden of onderling hiaten daartussen scheppen, dat grote spanningen worden opgebouwd, dan wel dat juist elk optreden van spanning wordt vermeden. Deze zaken, omdat ze voor het merendeel in de menselijke geest (de mentaliteit van de mens) tot uiting komen en niet onmiddellijk in feiten, zijn aan de wet van kosmisch evenwicht niet volledig onderworpen.

Nu zult u zeggen: Dat is mooi, nu hebben we een kosmische wet, die overal geldt, behalve bij de mentaliteit. Waarom zou dat nu het geval zijn? Dat is eigenlijk betrekkelijk eenvoudig.

Wat de mens denkt, is geen werkelijkheid. Omdat het geen werkelijkheid is, wordt de totale samenhang en waarde daarvan bepaald door zijn eigen persoon. Uw denkwereld wordt opgebouwd uit de kosmos, maar is op zichzelf niet van kosmische geaardheid en als zodanig niet gebonden aan de wetmatigheden, die de gehele kosmos bepalen. Eerst op het ogenblik, dat u uw innerlijke wereld, uw denkwereld, gaat omzetten in feiten, zullen deze weer onderworpen zijn aan de wetten van evenwicht en daarmee ook aan elke beïnvloeding van meer materiële geaardheid.

Dan hebben wij de mogelijkheid om positieve krachten in onszelf te scheppen, die niet worden gecompenseerd. Als wij innerlijk een positieve stap doen, dan volgt daar niet noodzakelijk ook een negatieve op. Alleen zodra het naar buiten treedt, wordt het anders. En dat betekent het volgende:

De mens kan aan de hand van het zodiacteken, waartoe hij behoort en eventueel ook de planeet, waaronder dat teken staat (die kan ook invloed hebben) en mede de straal, waartoe hij behoort, bepalen wat zijn werkelijke mogelijkheden zijn. (De straal moeten wij dan als hoofdafdeling zien. Het zodiacteken en de planeet als onderverdelingen.) Hij kan dus, onderworpen aan de daaruit voortvloeiende condities in zich een maximum aan vermogen opbouwen. Hij kan dat vermogen dan ontladen en daardoor een voor zijn innerlijke wereld volledig positieve vooruitgang, desnoods inwijding bereiken, zonder dat hij zelf wordt getroffen door de antithese van de kracht, die door het kosmisch evenwicht altijd weer ergens wordt gecreëerd en op gelijksoortige wijze manifest wordt gemaakt. Daarin zit nu één van de geheimen van de menselijke bewustwording. Onze bewustwording is niet gebonden aan de wet van evenwicht.

Indien voor ons kosmische krachten optreden (uitgezonderd de directe goddelijke Kracht; die zullen we even buiten beschouwing laten, omdat ze zo theoretisch is in eigenschap en kwaliteit, dat wij er geen weg mee weten, maar wel alle andere krachten, die in de kosmos optreden, van de hoogst-geestelijke tot de laagst-stoffelijke), dan maken ze deel uit van de vorming van onze persoonlijkheid en tevens van de inhoudsmogelijkheid van ons bewustzijn. Maar hoe wij dit innerlijk ook construeren, wat wij er innerlijkvan maken, de eenheid die wij daaruit voor onszelf smeden is onaantastbaar. Zij kan door die invloeden niet worden vernietigd, opgeheven of geperverteerd.

Naarmate het eigen bewustzijn positiever is en daarin meer positieve kracht aanwezig is, bestaat voor de mens in grotere mate de mogelijkheid om vanuit zichzelf ongewenste toestanden te compenseren. Hij zal hiermede de toestanden niet teniet doen. Hij zal er echter wel aanleiding toe zijn, dat elders compenserende werkingen ontstaan. Maar u moet één ding niet vergeten: Er zijn landen waar ze graag een beetje zon hebben en landen waar ze graag wat regen hebben. Het zou dus mogelijk zijn, dat u in Nederland besluit: nu willen wij graag een paar droge dagen hebben en dat ze daardoor in de Sahara de veelbegeerde regendagen krijgen. Een uitwisselingssysteem. Dat is alleen mogelijk, indien die kracht bewust wordt gemanipuleerd. We kunnen ons aan het ontstaan van het evenwicht niet onttrekken, zodra het gaat om zaken buiten ons. Maar wij kunnen in grote mate de wijze bepalen, waarop de compenserende factor tot stand komt.

Mag ik nu overschakelen naar een terrein, dat onder bijgeloof pleegt te vallen, namelijk de magie.

In de magie kennen wij ook een dergelijk principe, dat te herleiden is tot het "zo boven, zo beneden" (Uit de tabula smaragdis van de Hermetica).

Als ik een actie doe - stoffelijk of geestelijk - dan schep ik daardoor de tegengestelde waarde elders. Als ik hier een overvloed schep, dan zal ik ergens anders een tekort scheppen. Als ik hier vruchtbaarheid tot stand breng, dan moet elders onvruchtbaarheid of dood - beide zijn mogelijk - daaruit resulteren. De situatie van de magiër is eigenlijk zo, dat als hij de doodspijl wil afschieten, hij alle levenskracht moet opwekken. En door het richten van de pijl geeft hij het punt aan waar alle levenskracht aan wordt onttrokken en dat zou dood tengevolge kunnen hebben, mits dat punt voor hem bereikbaar is.

Waarom zouden wij nu, zonder direct naar de doodspijl e.d. te grijpen, deze wet, die toch ook te maken heeft met kosmische krachten, niet in het gewone menselijke leven kunnen gebruiken?

Als wij iemand goed toewensen, kunnen wij dat alleen doen door iemand anders kwaad toe te wensen. Dat klinkt vreemd, maar het is waar. Laten wij een eenvoudig voorbeeld nemen:

U wilt, dat uw nichtje voor het examen slaagt. Dan moet u hopen, dat de examinatoren verwarder zullen zijn dan uw nichtje. Zo heeft u grote kans dat het werkt. Als u alleen maar wilt, dat zij buitengewoon goed in haar feitenkennis zal zitten, dan is de kans heel groot dat een examinator juist een veel sluwere bui heeft.

Dit kun je op elk terrein toepassen. Als je dus geluk toewenst op een bepaald gebied (b.v. aan een zakenman, die je concurrent is), dan veroorzaak je ook een compenserende werking. En als je nu maar zorgt, dat die jezelf niet treft, dan kun je door de ene concurrent te bevoordelen de ander uitschakelen. Dat hebben trouwens de grote zaken allang geleerd als deel van wat zij noemen: economische politiek. Er zit echter een magisch beginsel achter.

Ik geloof niet, dat je het zover moet doorvoeren, dat je daarmee mensen wilt kwellen of vernietigen. Maar in heel veel gevallen wil je voor jezelf b.v. een bepaalde toestand beëindigen. Dat kun je nooit doen door haar te bestrijden. Je moet die toestand aanvaarden, maar dan moet je daarin iets opbouwen dat tegengesteld is aan de dingen buiten je. Als je zelf miljoenair wilt worden, dan moet je bij wijze van spreken je proberen voor te stellen wat het voor een miljoenair is om arm te zijn. Dan kom je nl. in een evenwichtssituatie terecht. En als daar voor de miljoenair ook maar een klein verlies is, dan is het bijna zeker dat er voor jou winst is. Dat is geen magie, dat is in feite gebruik maken van een kosmische wet

Maar het is duidelijk, dat kosmische wetten onder verschillende invloeden, gezien vanuit menselijk standpunt, een beetje anders reageren.

Als u te maken heeft met een rode tendens, dan weet u: hieronder treden moed, maar ook hartstocht op de voorgrond.
Als u nu net een kerk wilt gaan bouwen, dan geloof ik niet dat u dan op dat moment uw magie moet gaan uitstralen van: " er is hier geen godshuis", want dan komt er aan de andere kant een kroeg in plaats van een kerk te staan. Dat garandeer ik u. In oude dorpen kun je zien dat dat ook gebeurd is. Je moet dus wachten op een passende tendens. Voor een kerk is een blauwe invloed ideaal, ook voor een universiteit of een school. Dat zijn dingen, die je het best geestelijk kunt benaderen en desnoods via symbolische acties kunt versterken, wanneer er een blauwe invloed heerst. Op dat ogenblik zijn geloof en weten inderdaad harmonisch. We zitten dan in een kosmische tendens, waarin elke invloed op dat moment ons a.h.w. optilt. We kunnen dan iets bereiken. En hebben wij wat bereikt, dan zullen er wel weer dingen teloor gaan. Ons ideaal is onbereikbaar, want de zaak gaat weer naar beneden, maar die school, universiteit of kerk staat er dan toch maar. En dan kunnen wij van de volgende tendens misschien weer gebruik maken om een beetje helderheid en licht te brengen, een beetje duidelijkheid in de situatie.

Daarvoor moeten wij een periode hebben van wit licht. Of we willen misschien juist een rustpunt en vrede scheppen. Dan kiezen we daarvoor in de eerste plaats een periode, waarin het gouden licht domineert. Op deze manier kun je iets bereiken, indien je tenminste weet, wanneer die verschillende perioden optreden. En dat is voor veel mensen het zieke punt. Ik wil proberen u daarvoor een tip te geven.

Rode invloeden zijn frequent. Een rode invloed treedt gemiddeld op 1 keer per 40 dagen. Sterke rode invloeden treden altijd op na elk 5-voud en elk 12-voud. Dus als wij 5 keer een rode invloed hebben gehad, dan komt er één invloed, die sterker is; ongeveer 3 keer zo sterk vergelijkend gesproken. Maar hebben we het 12-voud, dan komt er een enorme explosie, waarbij de invloed van rood ongeveer 17 à 18 keer zo sterk is dan normaal. Houdt u er rekening mee, dat het 10-voud (dat is 2 x 5) ook sterker is. Als ik voor de aanloop gebruik heb gemaakt van een paar kleine rode tendensen, dan moet ik die crisisperiode nemen en daarin het maximum aan kracht leggen voor de bereiking, die daarmede in overeenstemming is.

Voor blauw ligt de zaak wat anders. Blauw-tendensen komen betrekkelijk weinig voor. Ze treden op aarde gemiddeld eens per 90 dagen op in zwakke tendens, maar werkelijk krachtige blauw-perioden treden ongeveer eens per 81 perioden op. En de heel sterke blauw-invloed, die zelden voorkomt, maar meestal wel langere tijd duurt - de inwerking daarvan ligt tussen de 50 en 100 jaar - komt gemiddeld pas na 721 cycli, waarin blauw heeft gedomineerd.

Het gouden licht is ook niet zo vaak aanwezig. Het gouden licht treedt op aarde op in de kleine tendensen eens per 65 dagen; in de grote tendensen gemiddeld eens per 700 dagen. Als wij 6 grote cycli hebben gehad, krijgen wij de periode van maximale levenskracht.

De wit-invloeden zijn frequenter. De wit-invloed herhaalt zich op aarde gemiddeld eens per 25 dagen. Hier kunnen wij aannemen, dat sterke wit-invloeden voorkomen, wanneer ongeveer 20 kleine cycli voorbij zijn gegaan, terwijl de super-wit-invloeden wonderlijk genoeg komen, wanneer een grote en een kleine invloed samenvallen; dus wanneer de tendensen volledig samenvallen. En dat betekent, dat gemiddeld in elke 20e periode van de grote cyclus het maximum bereikt is, maar dat eens per 2 jaar een maximum cyclus van wit onvermijdelijk is.

Typerend voor u is daarbij, dat de wit-invloeden in het noordelijk

deel van de wereld gemiddeld liggen tussen ongeveer 27 november en 10 januari. In deze periode komt altijd de maximum invloed van het jaar voor. Dan valt alles samen: de invloed op de mentaliteit van de mensen, de invloed van de sterren en vele andere dingen om zo een maximum te scheppen van wit licht, dat reinigend is, dat bijzonder veel inzicht geeft en dat verscherpt, maar dat ook de tegenstellingen bijzonder scherp tegenover elkaar zet. Je zou haast kunnen zeggen: elke keer na kerstmis komt de uitverkoop. Daar lijkt het wel wat op, ook wat de idealen betreft.

Dan zouden wij nog kunnen spreken over het z.g. zilveren licht, wat in feite een menging is van blauw en wit. Dat treedt op elke keer, als de wit- en blauw-perioden elkaar dekken; d.w.z. dat de punten, waarop ze werkzaam zijn binnen 3 dagen van elkaar verwijderd liggen.

Dan wil ik u er nog op wijzen, dat wij op het ogenblik (7 december 1971) zitten in het aflopende deel van een rood-periode van meer dan normale sterkte en ons gelijktijdig bevinden in een aanlopende reeds werkzamen wit-periode, waarvan - als ik mij niet vergis - het punt van grootste sterkte ligt rond 17 december. Nu heeft u dan twee punten om u te oriënteren. Al deze dingen zijn eigenlijk bijkomstig. Het is alleen maar om u een inzicht te geven in de mogelijkheid om ermee te werken.

Wat kunnen wij nu veronderstellen aan de hand van de kosmische inwerkingen op geestelijk terrein? Die zijn weliswaar ook gebonden aan evenwicht, maar niet sterk gebonden aan het optreden van de verschillende stralen. Wij zeggen nu - en dat is dus een benadering van de waarheid, niet de volledige waarheid - dat de bezieling van bepaalde hemellichamen en van de daarmee vergelijkbare entiteiten, die in de niet-stoffelijke wereld bestaan, op zekere ogenblikken harmonisch zijn. Waar deze harmonisch optreden, kan de grootste omwenteling door geestelijke inwerking tot stand worden gebracht. En om daar weer een eenvoudig voorbeeld van te geven:

Stel, dat Jezus (een kosmische persoonlijkheid buiten deze wereld) zijn invloed op de wereld op een gegeven moment harmonisch maakt met de maan: Arcan. Dan zal dus in de periode van vollemaan plotseling de gehele waarheid van Jezus een nieuw leven krijgen. Dan zal die geestelijke wereld de denkwereld van de mens kunnen veranderen.

Hier zien wij dat er in de geest ook een zekere afhankelijkheid bestaat. Je kunt niet zeggen: Hier is een Heer van wijsheid en die zal de mens op aarde wel even inspireren. Die Heer van wijsheid kan het pas goed doen op het ogenblik, dat ook Neptunus met hem en met de aarde harmonisch is. Men zou er misschien een nieuw soort astrologie voor moeten ontwerpen. Daar zit echter één moeilijkheid bij: men kent de omlooptijden van de hoge geestelijke entiteiten niet.

Alles wat zo werkt heeft - laten we dat niet vergeten - twee kanten. Als ik de harmonie van Jezus Arcan heb genoemd, dan krijg ik een op mystiek gebaseerde Christus-beleving op aarde. Maar dat betekent gelijktijdig, dat daardoor een grotere vijandschap tegen of afbraak van andere vormen van christendom onvermijdelijk wordt. Ze bestaat dus nooit uit één functie van zo'n kracht, maar altijd uit twee functies. En omdat we deze over het algemeen te weinig beseffen, indien wij zelf aan één daarvan deel hebben, wil ik u nog één regel leren:

Wanneer wij komen tot een hetzij mystieke of andere eenheid met een groot-geestelijke invloed op een ogenblik, dat deze ook met bepaalde in de materie werkzame entiteiten harmonisch is, moeten wij de innerlijke werking daarvan volledig doorleven. De uiting daarvan echter - en dat is een heel belangrijk punt! - moeten wij altijd relativeren, opdat wij niet aan de innerlijke beleving de voorwaarde van een uiterlijke vervul-

ling zonder meer verbinden. Doen wij dit namelijk, dan zal door de feiten buiten ons de innerlijke beleving van haar kracht en waarde worden beroofd. Relativeren wij de zaak echter, dan zal ons nieuw gezichtspunt ons ondanks de vele tegenstellingen, die gelijktijdig tot stand zijn gekomen, in staat stellen om daarin de door het innerlijk besefte en als juist erkende weg te volgen naar nieuwe bereikingen.

Ik denk, dat ik u daarmee heel wat heb verteld omtrent kosmische evenwichten en invloeden. Er zijn natuurlijk ook nog andere dingen waarover we kunnen spreken. We zouden ook de z.g. spiraal van de sferen en de kringloop door de sferen nog een keer moeten bezien in dit verband, maar voor heden acht ik dit voldoende.

:-:-:

ONGEVALLENDIENST.

Als op aarde de zaak een klein beetje in het honderd loopt, moet de geest met alle kracht en invloed ter beschikking staan om uit het vele slechte toch nog het beste te kiezen en te verwezenlijken. Wat wezenlijk een grote plaag is voor de geest, aangezien de mensen over het algemeen het beste als het slechtste beschouwen. Dat komt, omdat de mens als zwartkijker gewoonlijk in zijn bewchouwingen datgene wat erg is interessanter vindt dan datgene wat minder erg is, zodat hij zijn aandacht niet richt op wat het best zou zijn. Dit is dan het beste wat wij kunnen doen.

Als wij weten dat er oorlog is, dan moeten wij zorgen voor een afhaaldienst. Doorgaans nemen wij daarvoor oud-sergeants. Die kunnen de overgeganen in het gelid zetten, dan marcheren ze wel verder. Voorts moeten wij ervoor zorgen dat degenen, die de werkelijke schuldigen zijn, onder druk worden gezet. Dat betekent voor ons heel veel inspiratie en ook veel transpiratie. Daarnaast - en dat is misschien wel het belangrijkste - moeten wij een soort weerkaart opmaken van de te verwachten invloeden. Als je dat eenmaal hebt gedaan, dan weet je: er komt op het ogenblik een hogedruk-gebied van wit aangekropen van rechts. Wij moeten er dan rekening mee houden, dat de tegenstellingen het scherpst zullen komen in die gebieden waar rechtse denkbeelden werken. En dat betekent, dat wij nu de zaak het hardst moeten aanpakken in Pakistan. Daar is het werkelijk: Pakistan, pak es an. Daar heeft men de meest rechtse instelling.

De wit-invloed, die nu aankomt, is in haar werking op dit moment nog voornamelijk harmonisch met rechts. Dus moet rechts eerst op zijn kop krijgen en dan kunnen wij zo dadelijk nog zien wat wij voor links kunnen doen.

Zo'n weerkaart opbouwen is betrekkelijk eenvoudig, indien je je losmaakt van de wereld. In de kosmos zie je al die krachten als een soort schijnwerpers, die zich in een bepaalde richting bewegen. Dan kijk je maar op welk punt ze de aarde zullen raken en ook ongeveer op welke tijd. Vandaaruit kun je verder dan berekenen wat de mogelijkheden zijn

voor een arme geest, die ook nog wat invloed wil geven op een bepaald ogenblik.

Hebben we de taken zo verdeeld, dan komt misschien wel de grootste moeilijkheid. Wie moeten we inzetten om een bepaalde groep of een bepaald mens vanuit de geest een beetje op de vingers te tikken?

Indien wij te maken hebben met iemand uit de islâm, dan zou het natuurlijk ideaal zijn, als we Mohammed zouden kunnen laten verschijnen. In ieder geval moeten we geen hamfabrikant nemen. En als we te maken hebben met het Vaticaan, dan hebben we meer aan 'n bisschop (mits die niet onlangs als niet-heilig is verklaard, zoals Nicolaas), die daar in de gewijde sfeer dan misschien de nieuwe invloed in de juiste termen kan gieten. Want een van de redenen, waarom ze mij voor dat soort werk zo weinig gebruiken, is geloof ik wel dat mijn vermogen tot formulering in tegenstelling is tot de diplomatieke gebruiken, die een mens bij een dergelijke inspiratie op prijs stelt.

Als ik zo kijk wat er op dit moment wordt gedaan, dan kan ik opsommen: Grote activiteit in Pakistan; voorbereiding van twee grote acties van India; voorbereiding van een sterke actie tegen Zuid-Korea; voorbereiding van een nieuwe omwenteling in China; voorbereiding van een politiek déblâcle in de Ver. Staten en daarnaast nog het voorkomen van twee economische déblâcles in West-Europa. Dan hebben we nog de zielszorg voor velen. Is het een wonder, dat we er zo nu en dan wat zielig uitzien?

Dus je bent bezig. Je probeert stoffelijke dingen te beïnvloeden en ook geestelijke zaken. Je houdt rekening met alle krachten en toestanden en dan moet je nog op een gegeven ogenblik kijken waar je nu eigenlijk het juiste woord kunt vinden. Momenteel is een van de slagzinnen in de komende tendens al bijna "Uw Koninkrijk kome". Daar gaan we nu echt naar toe. En dan bedoel ik niet van wege de luchtvervuiling. Als we twee maanden verder zijn, dan zou je dat het best kunnen uitdrukken met: amen.

Op het ogenblik is het de wens naar verandering. De lijnrechte tegenstelling, die langzaam maar zeker begint te verflauwen, wordt gevolgd door de idee van een vaste relatie, een vast huis en daarop volgt dan inderdaad bevestiging. Dus allerlei dingen, wie werden vermoed, worden dan zekerheid. En daar moet je als geest dan maar in meeploeteren.

Ik kan u vandaag geen zekerheid geven, omdat het daarvoor de tijd niet is. Ik kan u wel dingen zeggen, die zeker zijn; maar dat gelooft u toch niet. Want op het ogenblik, dat zekerheden werkelijk tellen, zal één woord meer uitwerken dan twintig woorden vandaag.

De moeilijkheid ligt voor ons natuurlijk op geestelijk vlak, want we zitten in een sfeer. Nu kan het in een sfeer buitengewoon aangenaam zijn. Maar ook in die sfeer werken invloeden. Die invloeden zijn niet helemaal gelijk aan die van uw wereld. Het kan zijn, dat ik in mijn wereld een maximum aan lering kan krijgen en in uw wereld gelijktijdig een maximum aan bezigheid. Dan zeg ik de ene keer: Nu ga ik leren, de volgende jeer ga ik wel bezig zijn. Ik ben zo iets als de "bezige bij" zo nu en dan. U weet het: vlieg er eens uit met een boek. Dat kun je altijd gemakkelijk krijgen uit de geestelijke restanten.

Heel vaak is datgene, wat je op aarde tot stand wilt brengen, eigen een restant. Het is datgene, wat de mensen al hebben opgegeven of wat eigenlijk alweer ouderwets lijkt. Je kunt als geest niet beginnen met b.v. de opvolgers van Oranje-Vrijstaat op de voorgrond te duwen. Integendeel, wij bevinden ons nog in het provo-tijdperk. Daarvan zijn op het ogenblik de invloeden het meest merkbaar en daarmee kan het meest worden gedaan. Maar ja, als je nu geen provo bent, dan heb je het wel erg moeilijk. Je kunt niet in de taal van een notaris provo-gedachten

verder uitdragen. En je kunt, geloof ik, ook niet een ambtelijke noodzaak in de wat vage termen van een Oranje-Vrijstaat vertalen. Deze moeilijkheid brengt je er dan ook toe om bepaalde perioden te kiezen voor bepaalde werkzaamheden.

Ik kan over het algemeen tamelijk goed uit de voeten in een tijd dat het witte licht of het blauwe licht heerst. Is er rood licht, dan ben ik veel minder zuiver in hetgeen in wil brengen. Mijn uitdrukkingsvermogen schijnt eronder te lijden. Kort en goed: heb ik in een dergelijke periode een toch wel ernstig gemeend en goed geformuleerd vermaan uitgesproken, dan is de reactie van de goegemeente vaak niet: daar kon hij weleens gelijk in hebben, maar: Henri was vandaag een beetje vervelend. Dat neem ik u niet kwalijk, want ik weet waar het vandaan komt. Maar het is duidelijk, dat als ik werkelijk exact iets tot stand wil brengen, ik de periode moet kiezen die het best past bij mijn persoonlijkheid, bij de manier waarop ik pleeg te denken, te reageren etc.

Dat geldt voor alle geesten. Daarom krijg je ook bepaalde groepen entiteiten, die bij een bepaalde invloed aan het werk zijn. Ze zijn er doodgewoon aan gewend. In vele gevallen zou je het kunnen vergelijken met vliegen.

Kijk eens, als je het toestel van de gebroeders Wright goed kunt besturen, betekent dat nog niet dat je in een straaljager geen ongelukken maakt. Zonder mij tot de allereerste piloten te willen rekenen, geef ik toe dat ik niet pas in een tempo dat te snel gaat. Daarom kan ik mij in hoogtepunten van actie op aarde niet voldoende weren. Evenmin kan ik dat doen bij hoogtepunten van geestelijke energie. Wel weer kan ik mij weren, indien er sprake is van een zekere beschouwelijkheid, bezinning, van enige levenskracht of van een duidelijk begrip voor tegenstellingen.

Wat ik voor mijzelf zeg, geldt voor andere geesten in andere termen en op andere voorwaarden. Ook wij zijn sterk afhankelijk van datgene, wat u in het onderwerp in de eerste helft van de cursus heeft gehad. Ook wij weten, dat er evenwichten zijn. In vele gevallen heb ik het idee, dat ze mij naar beneden sturen om een soort evenwicht te vormen voor iets wat misschien een beetje te zwaar is geweest. En nu voel ik mij toch werkelijk niet als een licht kereltjé en is het nog een geluk, dat ik in mijn laatste incarnatie geen meisje ben geweest. Het gaat er doodgewoon om een zeker evenwicht te hanteren en dat zoveel mogelijk te laten bestaan. Ideeën, denkbeelden zijn voor een groot gedeelte tolvrij. Maar als er een onevenwichtigheid in stemming ontstaat, dan heeft die een directe weerslag op datgene wat er op aarde gebeurt.

Wij hebben eigenlijk wel een soort ongevallendienst, als je het zo bekijkt. Overal waar een lichte verstoring van evenwicht optreedt die in de resultaten niet helemaal aanvaardbaar is, daar moeten wij proberen de zaak af te remmen. Soms rijdt iemand met zijn goede bedoelingen in het water en wij uit de geest maar weer takelen om hem uit zijn wanhoop tot een zekere positiviteit te krijgen. Elders hebben wij iemand, die het een beetje te hoog in de bol is gestegen en die op de toppen van zijn hoog-geestelijke eenzaamheid Uebermensch-gedachten krijgt, die gevaarlijk worden. Dan moet je zorgen, dat hij naar beneden komt, zonder dat hij zijn pootjes breekt. En dat kan heel erg moeilijk zijn, juist omdat we door onze eigen instelling en afstemming sterk gebonden zijn aan allerlei condities van tijd, van ruimte, ja zelfs van de mensen of de geest, die wij kunnen helpen.

U dacht misschien, dat ik een grapje maakte, toen ik zei dat in een oorlog de beste man om bij de overgang van soldaten te helpen een sergeant is. Dat is geen grapje, want dat sluit onmiddellijk aan bij de situatie waarin ze verkeren. Het is in overeenstemming met hun ge-

woonte, met hun mentaliteit. En ook als dat schijnbaar wat minder positief is en misschien ertoe kan leiden dat een peleton een hele tijd door Schaduwland marcheert, is het altijd nog beter dan geen hulp of een individuele hulp, die niet harmonisch is. Want dan heb je grote kans dat ze zonder leiding en begeleiding eenvoudig op hol slaan.

Zo ziet u, dat het leven van een geest niet altijd over rozen loopt. Wij zien de toekomst niet altijd even rooskleurig in en onze relatie met uw wereld is zeker niet altijd rozengeur en maneschijn. Maar één ding is wel zeker: onze relatie met uw wereld is in geen geval schijn. Want datgene wat wij uw wereld brengen en wat uw wereld van ons krijgt is wel degelijk werkelijk. Wij brengen wezenlijke veranderingen tot stand, maar wij mogen het weer niet zo doen dat iedereen zegt: Daar heeft de geest aan zitten knoeien. Wij moeten het voorzichtig doen.

Wij moeten ervoor zorgen, dat heel veel mensen met grote ego's hun kostbare eigenwaan niet te zeer beschadigen. Wij moeten ervoor zorgen, dat heel veel mensen met goede bedoelingen niet al te gefrustreerd geraken, als wij trachten de invloeden ietwat meer in de voor de plaats en de tijd juiste richting te sturen.

Soms heb ik wel eens het gevoel, dat ik zo'n duvelstoejagertje ben en dat als de ongevallen dienst uitrukt ze tegen mij zeggen: Veeg jij de schervan even bij elkaar en neem die paar dan alvast maar mee. En ja, dan ga je maar weer met een paar geesten. Niet dat ik er bezwaar tegen heb. Er zijn soms heel aardige geesten bij. Maar er zijn ook van die verongelukte ellendelingen bij. En dat mag je dan nog niet eens zeggen. Want als ik tegen hun zeg: Jij bent een ellendeling, dan lopen ze weg en ben ik nog verder van huis, want ik moet er achteraan.

Neen, vrienden, als we al die inwerkingen uit de geest zien en als we de manier beschouwen, waarop wij proberen dat aan te passen aan de menselijk behoeften, noodzaken, de eigenschappen, de kosmische kwaliteiten die rond ons zijn, evenals de gewone stoffelijke omstandigheden, dan heb ik wel eens het idee dat het toch eenvoudiger is om potten pannen, veters etc. te verkopen. Maar aan de andere kant, juist omdat de taak zwaar is, ben je vaak erg tevreden, als ze goed is volbracht. En soms kun je je tevredenheid en je geluk weer aan anderen meedelen.

Zeker, er zal wel weer iets tegenover staan, dat geloof ik graag. Vroeger was je met kleinigheden een tijdje blij. Nu ben je met heel veel werk en ellende soms een heel lange tijd blij. Ik heb zo het gevoel, dat dat voor de mensen op aarde precies hetzelfde is. Er zijn ook kleine dingen, waarbij je je even prettig kunt voelen. Maar soms zijn er moeilijke dingen; en indien je daarin bent geslaagd, dan voel je je pas werkelijk happy.

Nu weet ik uit ervaring, dat je om in die grote dingen te kunnen slagen rekening moet houden met alles: met de straal die werkzaam is, met de kosmische tendens die op aarde heerst, met de werkingen die begonnen zijn en de daaruit ontstane tegenwrkingen. Zolang je probeert met alles rekening te houden en toch voortdurend actief te zijn, zul je later zeker veel resultaten hebben, wanneer je bij de ongevallendienst komt en via invloeden uit de geest kunt proberen de mens te helpen beter te leven, juister te sterven en zijn wereld gezonder achter te laten.

-:-

V U U R D O O P.

Als een mens wordt geconfronteerd met strijd, dan is het eerste ogenblik, dat hij die strijd werkelijk ondergaat - naar men zegt - zijn vuurdoop. Hij wordt a.h.w. gedoopt in het vuur en zal voortaan een ander mens zijn.

Ik geloof, dat we soms ook worden gedoopt door het geestelijk vuur en dat kan ons zwaar veranderen. Heel vaak valt dat de omgeving tegen. Maar als wij onze vuurdoop krijgen door de plotselinge nieuwe erkenning van geestelijke waarden, dan zijn we ook ineens in staat om veel meer te verdragen en kunnen we veel verder gaan.

Wanneer een mens sterft, kan dat heel vaak ook een soort vuurdoop voor hem zijn, want hij komt in een nieuwe wereld terecht; en dan zijn de eerste ogenblikken de meest belangrijke. Want indien hij in die eerste ogenblikken contact kan krijgen met de anderen, indien hij de waarheid omtrent zichzelf kan accepteren, dan gaat de rest vanzelf, ook al gaat het dan niet altijd van een leien dakje, omdat we bij ons geen leidekkers hebben.

Altijd weer is er een beslissend ogenblik. Een ogenblik dat je voor jezelf moet uitmaken: kan ik dit aan of niet. En elke keer dat je "ja" hebt gezegd, volgt de vuurdoop. Want de dingen, die je meent te kunnen doen, zijn altijd zwaarder dan je denkt. Al de dingen, die je meent te weten zijn toch nog iets meer en iets anders dan je dacht. Dan moet je je krachten samen nemen en doorzetten, doorbijten, totdat je in die nieuwe omstandigheden weer normaal kunt functioneren. Dat is de vuurdoop, die elke mens telkenmale weer in zijn leven zal moeten doormaken. Dat is de vuurdoop, die de mens wacht aan het einde van een stoffelijk bestaan zo goed als aan het begin daarvan.

Laten wij ons daarom voorbereiden op het feit, dat we elke keer weer een krachtproef moeten leveren: een proeve van beheersing, van doorzettingsvermogen. Een proeve van op onszelf betrouwen en onze afhankelijkheid van anderen tijdelijk terzijde stellen. Want alleen, indien we dat op het juiste ogenblik steeds weer weten op te brengen, zullen we verder gaan van bewustzijn tot nieuwe bewustwording, van sfeer tot sfeer, van geestelijke en stoffelijke mogelijkheid tot nieuwe zelferkenning en nieuwe ontplooiing.

:-:-:

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Derde Les.

DE LEVENSRITMEN.

We weten allemaal, dat het leven van een mens in een bepaald ritme verloopt. Een 7-jaars-ritme is daarbij veelal gebruikelijk. Dan zijn er de kritieke data van ongeveer 7 jaar, 14 jaar, 21 jaar enz. Het is ook mogelijk, dat iemand een 5-jaars-ritme heeft, terwijl een enkele maal, maar niet zo vaak, een langer ritme voorkomt.

Deze ritmen zijn deels van lichamelijke, deels ook van geestelijke aard. Het is namelijk zo, dat niet iedereen zich op dezelfde manier op de wereld kan oriënteren. Er zijn kinderen, die jaren nodig hebben - vaak tot het 3e of 4e jaar - voordat zij werkelijk een communicatie-mogelijkheid in de wereld vinden. Er zijn echter ook kinderen, die reeds na 9 à 10 maanden met een enigszins begrijpelijke communicatie beginnen, die verder gaat dan de ouders.

De situatie, waarin je je als geest bevindt, wordt - zoals een vorige keer reeds duidelijk is gemaakt - bepaald door het milieu, door de genen en daarnaast ook wel degelijk door de sympathische of niet-sympathische omgeving. Want hier speelt het contact dat je kunt leggen een heel grote rol. Een geest met een betrekkelijk sterke herinnering aan een vorig bestaan zal heel vaak haar contactmogelijkheden zien verdwijnen, als het kind tussen de 3- en de 5-jarige leeftijd deze restanten van geheugen weer gaat "acteren" in fantasiespelletjes. Onderdrukken de ouders dat, dan ontstaat er een remming in de communicatie. De eerlijkheid van het contact met de buitenwereld valt weg. Het wordt een soort comedie, die zo vroeg - want later is het bijna onvermijdelijk, dat er een zekere mate van comedie bij komt - het kind eigenlijk ertoe brengt zijn geheimste gevoelens voor zich te houden, maar daarmee ook de eigen problematiek onoplosbaar maakt.

Gaan wij naar een tweede levenscyclus toe (van 7 tot ongeveer 14 jaar), dan is de oplossing van het probleem hoofdzakelijk afhankelijk van leren, dus het opdoen van ervaring. Gaan we weer verder tot de volgende 7-jaars-cyclus (tot het 21e jaar), dan blijkt dat het probleem alleen kan worden opgelost door de eigen superioriteit te stellen. Je moet duidelijk maken wie je bent, dat je meetelt; dan alleen kun je een probleem de baas.

Loop je zo tegen de 28 jaar, dan is het bijna zeker dat je je problemen gaat oplossen door een vergelijk te vinden. Je gaat dus niet meer uit van het standpunt "ik moet mijn zin hebben" of: "ik moet leren wat er aan de hand is", neen, "ik ga kijken, of ik een overeenkomst kan vinden, een samenwerking, waardoor mijn probleem wat op de achtergrond raakt.

Weer een paar jaar later blijkt dat het probleem a.h.w. vervaagt; het is dan te herleiden tot meer materiële zaken. Van werkelijk geestelijke problematiek zullen wij tussen de 28 en de 35 jaar over het algemeen weinig merken. Er zijn wel idealen, zoals stellingen, maar eigenlijk houden zij niet zo erg veel in, omdat het "ik" ondanks alle teleurstellingen rustig zijn eigen weg gaat. Het probleem, dat het leven biedt, is stoffelijk op te lossen.

Daarna krijgen wij de grote problemen voor de mens (dat begint meestal met 35 jaar, 42 jaar): het zoeken naar een verklaring. Je hebt niet meer genoeg aan de feiten; je wilt een samenhang kennen. En alle problemen komen direct of indirect neer op het beseffen van een samenhang.

Nog wat later zien wij bij velen een terugkeer naar religiositeit. Dat is ook begrijpelijk, want je wordt dan geconfronteerd met de achtergronden van het leven, omdat het in je ogen nu toch wel zo langzamerhand reeds voor een groot deel voorbij is.

In de latere levenscycli word je dan geconfronteerd met de angst voor de dood en naast de angst voor de dood ook heel vaak met het zoeken van een mogelijkheid om de dood te bereiken, zonder dat je een te groot conflict in de wereld achterlaat. Dat is heel eigenaardig.

Zo'n ritme is dus persoonlijk. Je kunt nooit zeggen: dat is precies 7 jaar. Je kunt nooit zeggen: voor iedereen verloopt dat ritme volkomen gelijkmatig. Je bent er echter wel aan gebonden. Het is zelfs zo, dat er bepaalde systemen bestaan, waarmee wij proberen zo'n ritme of cyclus om te zetten. b.v.:

1e cyclus = zijn.
2e " = willen zijn (besef erbij).
3e " = uitgedrukt zijn.
4e " = beheerst zijn.
5e " = creatief zijn.
6e " = het vervulde zijn.
7e " = het onvervulde zijn.

en zo gaan we rustig verder. Dit is maar een systeem. Er bestaan vele andere aanduidingen daarvoor. Ik wil u niet al te veel daarop wijzen, omdat ze bijkomstig zijn. Maar het is wel belangrijk, dat wij begrijpen dat zo'n gestelde cyclus eigenlijk net zoveel te maken heeft met de geest als met de mens. Want de geest op aarde heeft een bepaald doel. Zij probeert te bereiken, dat haar hiaten zo mogelijk worden aangevuld. Dat er daarbij een grote variatie kan bestaan tussen wat stoffelijk schijnbaar is en wat geestelijk werkelijk is, daar behoef je je niet zo druk over te maken, dat kun je als mens meestal niet eens overzien. Waarmee je je echter wel moet bezighouden, is natuurlijk de vraag: In hoeverre betekent wat ik nu ben geestelijk iets voor mij? En dan kom je tot de meest verbluffende conclusies.

Het blijkt, dat b.v. in de periode van religiositeit de mens zich gebonden voelend aan een onontkoombaar lot probeert de verantwoordelijkheid daarvoor ergens anders te plaatsen. Het is in deze periode, dat de mensen duivel en God het scherpst formuleren.

Ga je kijken naar b.v. de doodsaanvaarding die er bij velen is, dan komen wij tot de conclusie dat de dood eigenlijk helemaal niet een nieuwe fase van bestaan is. Het is eerder een afrekenen met de gebreken, die je in het heden hebt; het is een verzet tegen beperking. Alleen bij de geestelijk zeer bewusten (dat zijn er maar een paar) is het inderdaad een bewust afscheid nemen, een recapitulatie in de stof reeds van het stoffelijk bestaan, gevolgd door een dan meestal zeer geleidelijke en onopvallende overgang, waarna het leven onmiddellijk verder kan gaan. Alles wat de geest in deze periode in de stof doet is waarnemen, begrijpen en voor zichzelf opslaan in een soort herinneringscentrum,

vanwaaruit zij later in de geest kan ageren en haar wereld op een nieuwe wijze kan benaderen.

De ritmiek van de wereld waarop je leeft is weer een andere, maar zij heeft invloed op je. Het is schijnbaar dwaasheid te beweren, dat de mens wordt geregeerd door de sterren. Zelfs een goed astroloog zal altijd zeggen: De sterren dwingen niet, zij neigen slechts. Maar het is een feit waar wij niet onderuit kunnen komen.

De aarde kent haar eigen levensritme. Dit ritme is voor een groot gedeelte afleesbaar van en te definiëren door de inwerkingen van planeten. De astrologie werkt hiermee. Nu behoeven we geen overtuigd astroloog te zijn om aan te nemen, dat er in dat ritme van de wereld werkelijk iets aan de gang is, want wij zien bepaalde fasen in de wereldgeschiedenis steeds weer optreden. En dat betekent, dat die fase van de wereld voor mij beheersend is (het milieu) op het ogenblik dat ik in die wereld leef.

Zo ontstaat er ook nog een probleem-relatie, die door de gang door de tijd, door de eigen wisselingen van de aarde, wordt bepaald. Hierbij krijg je dan voor jezelf weer - en dat is ook nog astrologie - de persoonlijke invloeden: de invloeden van de sterren. Deze maken binnen de bestaande omstandigheden bepaalde gedragsregels voor jezelf meer of minder aanvaardbaar. Daar blijft het eigenlijk bij.

Voor de geest zijn deze dingen eigenlijk van geen belang. Indien u handelt onder invloed van de een of andere ster, dan is deze invloed voor de geest wel registreerbaar, maar voor u op aarde niet. De geest zal het misschien niet een ster noemen, maar zij zal gewoon zeggen: Er was een dwingende invloed in deze of gene richting en daardoor was mijn reactie anders dan normaal. Voor de geest is het dus een kwestie van nagaan wat er eigenlijk aan de gang is. Maar voor de stof is het vaak: gedomineerd worden door dingen, die je niet kunt beseffen.

Het is b.v. heel waarschijnlijk, dat in deze tijd 9 van de 10 mensen zich een beetje boos maken over milieuverontreiniging. Maar het is ook even zeker, dat 9 van de 10 mensen er niets aan kunnen doen. Hier wordt de stemming bepaald door een verschijnsel. Gaan wij echter na hoe dat verschijnsel past in het ritme van de aarde, dan blijkt dat het gezien de overgang van de ene periode naar de andere (de duidelijk bestaande strijd tussen de aflopende periode en de nieuwe invloed) bijna onvermijdelijk is. Er zijn nu eenmaal van die perioden, waarin de bestaande beschavingen ofwel totaal moeten veranderen, dan wel zichzelf te gronde richten. Dus ook hier: een ritme.

Dan zijn er ook nog de organische ritmen. Ach, iedereen weet het: we zijn aan de maan gebonden. Niet dat het nu altijd precies 28 dagen en zoveel uur is, maar we hebben gemiddeld een 28-dagen levensritme. In dit levensritme (daarover zijn vele lezingen gehouden) vind je perioden van optimale energie voor de daad en optimale energie voor het denken. Je vindt er ook dieptepunten. Ook deze ritmen hebben uit de aard der zaak invloed op je beleven en je mogelijkheden. De mens, die daarvan gebruik weet te maken, presteert het maximum zonder daardoor gelijktijdig bijzonder ontstemd te zijn of tegen zichzelf verdeeld te geraken. Degene, die er geen rekening mee weet te houden, komt voortdurend bijna elke maand weer in een periode van enorme prikkelbaarheid, conflicten met de buitenwereld en vaak ongunstige resultaten daarvan.
In het leven van de mens betekenen deze dingen heel wat. Voor de geest is het alleen maar een kwestie van: kan ik mijn besef doorzetten of niet.

De geest weet wat er aan de hand is, dat moogt u niet vergeten. Zij kent uw lichaam zoals u uzelf alleen in het diepste onderbewustzijn kent. De geest weet daarom wat er aan de hand is. Zij weet evengoed als de beste medicus en de beste psycholoog op welke ogenblikken mannen in

de overgangsjaren komen. Zij reageren wat anders dan vrouwen, dat is zeker, maar zij hebben dat ook. Daaruit kun je dan ook vele verschijnselen verklaren. De geest kan dit eveneens. Ze kan daardoor afstand nemen van het gebeuren. Want in het levensritme is de geest een tijdlang intens verbonden geweest met de stof. Dat is vooral in de eerste drie fasen, tot het 21e jaar. Dan is de stoffelijke beleving ook voor de geest practisch suprême en wordt er betrekkelijk weinig afstand genomen. Vanaf dat ogenblik echter ontstaat er een zekere afstand tussen de waarneming uit de geest en de beleving in de stof.

Het is voor heel veel mensen misschien een prettige mededeling, dat de geest niet alles precies zo zal ervaren en ondergaan als u dit nu op dit moment stoffelijk doet, maar u zit er dan maar mee. U zit met uw maandritmen, uw jaarritmen en u heeft nog vele andere ritmen, die allemaal in dit leven een rol spelen. De vraag is nu maar, of u daaraan wat kunt doen. Het antwoord is: practisch niets. Je kunt tijdelijk ingrijpen, maar dan verschuif je alleen het probleem van het ene vlak naar het andere. Je kunt wel leren een ritme te gebruiken.

Een gekend ritme geeft vooruit te kennen mogelijkheden. Deze maken het aanvaardbaar dat je je werkzaamhededen zo indeelt, dat je net op het ogenblik, dat er een maximum aan mogelijkheid is, bepaalde handelingen verricht. Het betekent ook, dat je bepaalde problemen alleen aanpakt, indien volgens alle ritmen die tijd voor jou bijzonder gunstig is

De ritmiek, waarmee wij verder te maken krijgen is ook nog van <u>geestelijke aard.</u> Ik geloof, dat die ritmen wat minder bekend zijn. Ik zal er daarom wat meer woorden aan wijden dan aan het voorgaande.

De geest begint, als zij eenmaal beslag heeft gelegd op de vrucht (meestentijds in de 3e of 4e maand, als dit een definitief contact is geworden), haar belangstelling te laten fluctueren.

Er is een periode (1e fase), dat je geestelijk bewust bent. In de 2e fase probeer je zoveel mogelijk je van de stoffelijke omgeving bewust te worden. Dan volgt de 3e fase automatisch, waarin je probeert kennis over te dragen. Wij hebben dat in de vorige les al enigszins aangeduid. Alleen dient men wel te beseffen, dat de geest een dergelijk ritme ook verder volhoudt. Het is dus niet zo dat een mens, die is geboren een geest heeft, die in haar bewustzijn volledig en voortdurend alleen op dit lichaam en de ervaringen ervan geconcentreerd is. Bij vele mensen is er een ongeveer 3-maandelijkse periode, waarin de geest haar eigen waarnemingen doet. Dat zal dan meestal een tijd van ongeveer 48 uur zijn. Het kan ook veel korter zijn (één uur), het kan ook iets langer zijn, maar meestal niet langer dan een dag of vijf menselijke tijd.

In deze periode neemt de geest in haar eigen wereld sterk bewust waar. De mens kan dit soms constateren aan een terugkerende periode van zeer intens droomleven. In andere gevallen heeft men uittredingsdromen, een gevoel dat men vliegt en dergelijke. Die hangen allemaal daarmee samen, zeker als ze regelmatig terugkeren. In deze tijd probeert de geest haar eigen wereld en daardoor ook de opdracht, die zij bij de incarnatie heeft aanvaard, verder na te gaan. Het is logisch, dat na een dergelijke periode de geest bepaalde stimulie gaat uitzenden naar de stof, die belangrijk kunnen zijn voor de verdere geestelijke vorming van het "ik".

De situatie is dan voor een mens vaak onverklaarbaar, want hij heeft altijd een zekere terughoudendheid gehad en nu komt er ineens een stimulans en gaat hij regelrecht op de zaken af. Later zegt hij: Hoe kon ik zo brutaal zijn? Het is onbegrijpelijk! Dat is mijn aard niet. Maar daar zitten ervaringen en situaties aan gekoppeld, die voor de geest noodzakelijk zijn.

In andere gevallen zie je dat iemand in volle actie is. Hij neemt alles als vanzelfsprekend aan en ineens valt hij er bij neer. Plotseling is het afgebroken. Dan zijn er stoffelijk wel verklaringen voor te vinden, maar de houding die je aanneemt wordt dan door de geest gestimuleerd. Dit ongeveer 3-maandelijkse ritme speelt al een grote rol omstreeks de 6- à 7-jarige leeftijd en blijft over het algemeen tot het einde van het leven bestaan.

De geest heeft daarnaast ook iets wat je een soort "sabbathsjaar" zou kunnen noemen. Zij heeft regelmatig een periode (meestal om de 7 à 8 jaar, bij enkele levens kan het ook om de 2 à 3 jaar zijn, maar dat komt zelden voor en dan duurt het leven niet lang), waarin zij voortdurend geestelijk contact heeft en de mens redelijk heel weinig mogelijkheden heeft. In deze tijd is zijn stoffelijk besef van geestelijke waarden meestal afgeschermd. Het is een gevoel van geïsoleerd raken. Als je b.v. helderziend of helderhorend bent, is het net alsof de zaak opeens vaag wordt en onbetrouwbaar of misschien zelfs of er helemaal niets meer is.

Na dat jaar begint er een nieuwe fase. In die periode heeft de geest zich losgemaakt van haar bemoeiing met de zintuiglijke werkingen en mogelijkheden van het lichaam en heeft ze geprobeerd haar geestelijke contacten nader te beschouwen.

Een vreemd gevolg hiervan is, dat kort na zo'n periode de mensen plotseling andere kennissen krijgen, ze vinden andere vrienden en hun interesse voor bepaald studiemateriaal kan zich opeens wijzigen. Je kunt dat als mens voor jezelf niet zo goed verklaren. Je noemt het dan maar een gevoel van gebondenheid, van eenzaamheid of van verveling en je laat het daar maar bij. Je zegt: Ach, misschien wordt het later beter, misschien ook niet. Dat het anders gaat worden, dat realiseer je je meestal pas als je dood bent.

Toch is ook dit ritme voor het leven van groot belang. Het is niet de gang van gebeurtenissen, die verandert, maar het is de beleving van de gebeurtenissen, die na zo'n periode van isolement een bijzonder sterke verandering ondergaat. Je staat ineens heel nieuw, heel anders tegenover het leven. En dan moet je eigenlijk de sleur doorbreken. De doorsnee-mens kan dat niet. Hij blijft eenvoudig verder gaan met zijn eisen aan de mensheid, met zijn gevoelens t.a.v. de mensheid. Die geestelijke invloed wordt door heel velen dan ook verwerkt als een ziekelijkheid: daar moet ik maar overheen stappen.

Ik geloof, dat dat een gevaar is. Want indien je harmonisch kunt blijven met de geest en kunt zien welke veranderingen in feite noodzakelijk zijn, of als je alleen maar die noodzaak kunt aanvaarden, dan zul je veel harmonischer verder leven en daardoor ook veel meer energie hebben om de noodzakelijke dingen te doen. Ben je in verzet tegen zo'n situatie, dan wordt er zoveel energie aan besteed, dat je lusteloos wordt, niet snel reageert op stoffelijke noodzaken en omstandigheden, dat je geen initiatieven meer neemt. Enfin, noem het maar op. Het zal u dus duidelijk zijn, dat zo'n ritme ook voor het stoffelijk beleven van groot belang is.

Er is nog een laatste punt, dat wij in verband met de geest ook even moeten noemen.

De geest behoort meestal tot wat men noemt: een straal. Straal is een term. Men probeert daarmee aan te geven, dat er in de bewustwording een aantal richtingen zijn welke verbonden zijn met grote entiteiten, grote krachten en dat iemand, die behoort tot zo'n kracht (zo'n straal) dus alle invloeden die daarmee harmonisch zijn bijzonder sterk zal ervaren, terwijl andere invloeden voor hem in feite van minder belang zullen zijn. Voor de geest betekent alles, wat tot de eigen bewust-

wordingsgang behoort, contact. Je hebt dus gemakkelijker het gevoel van verbonden-zijn. Dat geldt net zo goed voor geestelijke waarden als voor bepaalde stoffelijke waarden.

Wij vinden in de astrologie heel vaak de verklaring, dat bepaalde stenen bij bepaalde zodiactekens behoren. Op zichzelf lijkt dat krankzinnig. Zoals wij ook kunnen berekenen, dat iemand, die op een bepaalde datum is geboren in een bepaalde periode een gunstige kleur heeft. Op zichzelf lijkt dat zinloos. Het wordt pas werkelijk zinvol, indien men zich realiseert dat dat wel eens zou kunnen samenhangen met de straal (de bewustwordingsgang), waartoe je behoort. Het houdt in dat alles, wat in overeenstemming is met deze kracht waartoe je behoort, op dat ogenblik niet alleen bepaalde belevingsmogelijkheden in zich bergt, maar ook veel grotere erkenningsmogelijkheden; dat je in die tijd krachten kunt onttrekken aan een harmonisch geheel; dat je daarnaast ook - heel vaak innerlijk - bijzonder belangrijke belevingen kunt hebben. Een inwijding kan voor een mens op aarde practisch alleen gebeuren in de periode, dat zijn eigen straal bijzonder actief is en er geen z.g. disharmonische aspecten zijn. Dit is heel curieus.

Ik wil u ook met nadruk hierop wijzen. Want waar de geest haar verbondenheden en verwantschap op aarde het sterkst zal kunnen uitdrukken in een periode, dat de invloed waartoe zij behoort op aarde eveneens actief is, betekent het voor de mens dat in die periode de grootste harmonie tussen stof en geest mogelijk is.

Daarmee hebben we al veel gezegd over allerhande ritmen. Het is misschien goed toch nog even na te gaan wat er in het leven nog meer voor vreemde pulserende werkingen voorkomen.

Het lichaam zelf heeft natuurlijk ook bepaalde perioden. Perioden, die soms in jaren, in maanden, soms zelfs in dagen moeten worden geteld. Zelfs in uren kun je lichamelijke verschillen hebben. Er zijn mensen, die de top van hun activiteit en daarmede ook de top van hun prestatievermogen en denkvermogen bereiken in de nacht, anderen in de vroege morgen, weer anderen in de middag. Niet iedereen zal dus lichamelijk op hetzelfde ogenblik dezelfde prestatie kunnen leveren bij een veronderstelde redelijke gelijkheid van vermogen. Maar als dat zo is, dan zijn de lichamelijke ritmen dus ook voor ons belangrijk voor de wijze, waarop wij actief zijn en werken. In dit verband zou ik dan een aantal meer practische zaken willen aanhalen.

Ouders en kinderen behoren lang niet altijd tot dezelfde straal. Is er sprake van een redelijk bewuste incarnatie, dan is er wel sprake van wat wij een basisharmonie noemen, echter niet van een volledige overeenkomst. Dit houdt in dat in een periode, waarin de straal van de ouders bijzonder sterk actief is, er een vervreemding van begrip ontstaat t.a.v. het kind. Omgekeerd zal bij het kind hetzelfde vervreemdend effect ook optreden, wanneer diens straal het sterkst actief is op aarde. Slechts in de periode, dat beide stralen op ongeveer gelijke wijze op aarde actief zijn, krijgen wij het volledig harmonisch zijn, waardoor dus de uitwisseling van gegevens en het wederkerig begrip tussen beide partijen groot is.

Je kunt je nu op de punten van overeenkomst baseren, maar je kunt je natuurlijk ook baseren op de verschillen in inzicht en op de misverstanden. De meeste mensen doen helaas het laatste. Indien je dat doet, zal er nooit sprake zijn van een reële binding tussen ouders en kind. Dan is er niet alleen sprake van de bekende liefde-haat verhouding, maar dan valt de liefde weg en is er alleen nog maar haat, misachting en absoluut misverstand zowel van de zijde van de ouders tegenover het kind als omgekeerd.

Ga je echter uit van de paar punten van begrip, die je hebt en

probeer je die voortdurend in je bewustzijn een belangrijke rol te laten spelen, dan zal er weliswaar minder contact zijn in een periode dat men zelf dominant is of dat het kind tijdelijk dominant is, maar men zal het geheel van het gebeuren in de volgende harmonische fase kunnen oplossen. Er ontstaat dan een begripscontact dat niet continu is, maar dat zich voortdurend hernieuwt. Wij krijgen dan de werkelijke ouder-kind-relatie, waarbij niet meer sprake is van bezitzucht of van een gevoel van verplichting van de ouders tegenover het kind en omgekeerd, maar waarbij sprake is van een steeds groter inzicht in elkaar en in elkaars wereld; en dat zou zeer belangrijk kunnen zijn.

Wij zien datzelfde effect vreemd genoeg ook in het onderwijs. Een onderwijzer behoort tot een bepaalde straal (zeg, dat hij gemiddeld dertig leerlingen heeft), dan is de kans dat 4 à 5 leerlingen tot zijn straal behoren betrekkelijk groot. Op het ogenblik, dat beider straal dominant is, krijgen wij een enorme feitenoverdracht. De kinderen zullen in die periode gelijktijdig ongezeglijk zijn, maar ook bijzonder intelligent. Kan de onderwijzer hun behoefte om eens een keer hun gehele bewustzijn te laten werken accepteren en staat hij niet dictatoriaal voor de klas, dan zullen de kinderen in die periode - die soms een paar dagen maar is - zoveel kunnen opnemen dat zij eigenlijk alle verliezen, die verder in het trimester nog zullen voorkomen, goed hebben gemaakt. De stof, welke in die periode is opgenomen, blijft bovendien bijzonder lang hangen en kan zelfs na 10 tot 20 jaar nog gemakkelijk worden gereproduceerd. De onderwijzer zou zich dus daarop moeten instellen.

Aan de andere kant heeft hij natuurlijk ook nog de andere kinderen. Daarom zou een onderwijzer eigenlijk bewust moeten zijn. Hij is dat helaas vaak niet, maar hij zou eigenlijk moeten functioneren op twee niveaus: In de eerste plaats op het sympatisch niveau om daarmee degenen, die tot dezelfde straal behoren een maximum aan mogelijkheden te geven en in de tweede plaats op het harmonisch niveau, waar de overdracht dus niet meer wordt gezocht in het voornamelijk uitdrukken van de eigen kennis, maar in het activeren van het vermogen tot kennisopname van de anderen. Indien de onderwijzer deze beide functies kan vervullen, kan hij met een grote klas nog betrekkelijk gemakkelijk uit de voeten. Hij heeft een redelijke mate van orde, hij krijgt goede resultaten en geraakt zelf niet uitgeput. Maar als hij alleen werkt, zoals wel eens voorkomt, voor die paar kinderen die harmonisch zijn, zal er langzaam maar zeker een strijd ontstaan met de rest van de klas. Het resultaat is: de rest van de klas leert niets en het leren van de sympatischen wordt practisch onmogelijk gemaakt door een voortdurende disharmonie, die de overdracht stoort.

Kijk, als je daarmee rekening houdt, dan ga je inzien dat deze ritmiek, dit behoren tot een bepaalde straal, dit behoren zelfs tot een bepaalde astrologische gang (dat is niet precies hetzelfde als het behoren tot hetzelfde sterrenbeeld) een grote invloed heeft. Mensen, die tot eenzelfde sterrenbeeld behoren volgens de geboortedatum, kunnen door verschuiving van de planeten in de horoscoop totaal andere typen zijn, die heel andere karaktereigenschappen en mogelijkheden hebben. Maar degenen, die geheel gelijk zijn, kunnen òf elkaars grootste vijanden òf elkaars beste vrienden worden. Iets anders is tussen hen niet mogelijk. Dat is heel vreemd. Die situatie zal men overal terugvinden.

Zo kom ik tot een paar conclusies, die ik u nu maar eerst zal voorleggen:

1. De ritmen van het leven bepalen onze mogelijkheden. Het gebruik van die mogelijkheden wordt, behalve in de drie eerste 7-jaars-ritmen, doorgaans bepaald door onze eigen instelling t.a.v. de anderen.

2. Het kennen van de z.g. kleine levensritmen geeft ons een groot voordeel op de anderen, omdat wij op het moment van de maximale energie juist de taak kunnen uitkiezen, waarvoor die energie werkelijk nodig is. Wij kunnen dan in perioden van minimale energie volstaan met acties, die bijna werktuiglijk kunnen worden uitgevoerd.

3. Onze harmonie met de wereld wordt in veel grotere mate dan algemeen wordt gedacht bepaald door de straal, waartoe wij behoren. Deze straal heeft lichamelijk niet zoveel betekenis, maar voor de overdracht van mentale waarden, van uitstralingswaarden, astrale- en mentale- of zelfs levenskracht-contacten kan het behoren tot dezelfde straal bepalend zijn. Waar dit niet het geval is, kan men hoogstens iets overdragen wat door de ander eerst verwerkt, dus vertaald moet worden. Wij krijgen de beste resultaten met degenen, die tot onze eigen straal behoren.

4. Voor de geest zijn de stoffelijke gebeurtenissen niet van belang, maar wel de waarden, die zij daaraan qua ervaring en mogelijkheid geestelijk kan ontlenen. Zij zal echter trachten haar wezen in de stof voortdurend en zo volledig mogelijk te laten domineren. Zij slaagt daarin echter alleen gedurende een bepaald ritme. De tijd, waarop de geest het lichaam geheel of gedeeltelijk domineert (als genoemd meestal o.m. het 3-maandsritme) betekent voor ons dat wij in deze periode (3-maandsritme) kunnen profiteren van onze geestelijke inhoud en achtergronden. Deze kunnen wel degelijk ertoe bijdragen, dat wij ook onze stoffelijke mogelijkheden en verhoudingen juister beseffen en daarin ook juister verder kunnen werken. Proberen wij echter dergelijke invloeden op zij te schuiven als onbelangrijk of als perioden van een beetje zwakzinnigheid, zoals sommige mensen doen t.a.v. zichzelf, dan bereiken wij daarmee alleen dat wij disharmonisch zijn met onze eigen geest, dat wij - gedomineerd door gewoontebeweging - in feite niet volbrengen wat voor ons mogelijk en noodzakelijk is en daarentegen voor ons veel meer problemen oproepen dan wenselijk is.

Met deze paar conclusies heb ik over de ritmen het meeste wel gezegd. Wij moeten niet vergeten, dat deze zaken in alle stoffelijke aspecten een rol spelen.

Als ik denk aan b.v. een huwelijk, dan denkt u aan een stoffelijke band: aan hartstocht ambtelijk bezegeld, eventueel overgaand in andere gevoelens. Van ons standpunt kun je aan een huwelijk alleen denken, indien er a priori een zekere harmonie mogelijk is. Die harmonie kan weer op twee manieren bestaan. Je hebt huwelijken, waarin de partners van dezelfde straal zijn. Hier is een mentale, zelfs geestelijke overdracht mogelijk, waardoor zij een gezamenlijke achtergrond hebben. De uitingsbehoefte is hier betrekkelijk gering, maar het contact bijzonder intens en blijft ook bestaan, als zij van elkaar verwijderd zijn.

De tweede soort is de z.g. harmonische overdracht: de overdracht van de ene straal naar de andere. Hierbij is het erg belangrijk òf de bestrevingen van een echtpaar als zodanig een gemeenschappelijk doel hebben. Dan kan nl. ieder daaraan zijn eigen krachten en zijn eigen mogelijkheden bijdragen. Maar op het ogenblik, dat ieder slechts zijn eigen doeleinden wenst na te streven ontstaat er bijna onvermijdelijk een grote strijd. Daarbij kunnen materiële aspecten een binding blijven vormen, maar van een werkelijke eenheid is geen sprake. Als de echtelieden van elkaar verwijderd zijn, is er ook geen binding, geen gevoel meer voor elkaar. Je weet niet wat de ander doet, je weet niet waar de ander is. Isolement. Dus ook in de huwelijksverhouding is het toch wel erg belang-

rijk om voor jezelf eens na te gaan op welke wijze het contact met de partner bestaat.

Is er sprake van een sympathisch contact, dan denk je a.h.w. met de ander mee zonder dat er iets gezegd behoeft te worden. Is er sprake van een harmonisch contact, dan is het heel erg belangrijk dat je duidelijk zegt, duidelijk maakt wat je op een gegeven ogenblik beweegt. Dan kun je niet verwachten, dat de ander je troost, voordat hij weet waarom je iets als leed of als zorg ervaart. Door je uitdrukkingen aan te passen aan datgene, wat je beseft omtrent de relatie die je duidelijk is geworden, kun je een huwelijk aanmerkelijk beter doen verlopen, Je kunt dus ook juister inzien waar mogelijkheden schuilen en waar niet.

Dan denk ik hierbij onwillekeurig ook aan de z.g. maatschappelijke verhouding. Het is u misschien wel eens opgevallen, dat er mensen zijn, die - voordat hun chef, die zij eigenlijk maar half kennen, een bepaald besluit gaat nemen - eigenlijk al bezig zijn het uit te voeren; zo'n beetje op eigen initiatief iets veranderen. Mensen op dezelfde straal; sterke overdracht van impressies. Er zijn ook mensen, die elke beslissing als een slag in het gelaat voelen, die geneigd zijn om daar een alternatief tegenover te stellen. Voor deze mensen is er meestal een verschil van straal.

Indien je dus rekening houdt met je eigen levensritmen en probeert aan de hand van het verleden eens na te gaan hoe de relaties in je werkkring b.v. precies liggen, kun je van tevoren weten voor welke problemen je kunt worden gesteld, ook in je werkkring. Voorbereid zijn op de problemen betekent ze gemakkelijk te kunnen oplossen. Het betekent ook: je niet te laten overspoelen door allerhande onredelijke gevoelens en emoties; die zijn zowel zakelijk als meer geestelijk meestal eerder schadelijk dan nuttig.

De gehele maatschappij bestaat uit al deze typen. Typen, die wij dan astraal kunnen definiëren, zeker. Ze bestaat bovendien uit die typen, die - hoe verschillend zij dan ook mogen zijn - allen tot een en dezelfde straal of tot verschillende stralen kunnen behoren. Want het astrologisch teken zegt niets omtrent de straal, waartoe je behoort. Dan is het voor een mens toch wel belangrijk om eens een beetje in al die levensritmen te duiken, zich eens af te vragen wat er ongeveer aan de hand is.

Het is helemaal niet belangrijk dat u weet: ik behoor tot die straal en jij tot gene. Wel is belangrijk dat u weet: hebben wij een contact dat door een gelijke straal te vertalen valt, of is dat contact niet aanwezig. Zo niet, wat is dan onze verhouding? Op welke wijze is voor ons een harmonie mogelijk? Door op deze manier eerlijk de verhouding te ontleden en te zoeken naar een zo juist mogelijke aanpassing daaraan bereikt u een maximum aan resultaten en doet u ook de voor de geest belangrijkste ervaringen op. Ik geloof, dat u dit niet moogt uitvlakken.

Vrienden, sociaal, in het gezin, in de werkkring, in geestelijke, religieuze verhoudingen, in uw contact met de geest, met de geestelijke meesters spelen deze dingen een rol. U kunt ze ontkennen, u kunt hun uitwerking niet ontlopen. U kunt uw gedrag bepalen aan de hand van hetgeen u beseft en weet en u kunt de dingen maar eenvoudig laten gaan, zoals zij gaan. Het is uw eigen zaak. Niemand kan u in dat opzicht dwingen. Maar één ding is wel zeker: Degene, die werkt met de gegevens, die hij heeft en die voortdurend tracht aan te vullen tot een juister begrip voor zijn omgeving en tot grotere harmonische mogelijkheden met al wat er rond hem bestaat, zal hierdoor geestelijk en stoffelijk vele voordelen genieten. Hij zal vele problemen uit de weg kunnen gaan en zal ook heel veel vraagstukken kunnen oplossen, die

schijnbaar onoplosbaar waren. Dit alles is niet even logisch, maar het is een waarheid, die door de ervaring voortdurend weer wordt bevestigd. Daarom meende ik, dat het juist was hierop in deze les uw aandacht te vestigen.

:-:-:

LEREN EN BEGRIJPEN.

Het gehele levensproces van de mens, gezien zijn grotendeels ook mentale activiteiten, hangt af van leren. Dat wil zeggen, dat hij bepaalde feiten - al dan niet persoonlijk geconstateerd - vastlegt in zijn geheugen en dat hij bij elke voorkomende gelegenheid in staat is deze feiten wederom ter vergelijking aan te voeren en op grond daarvan conclusies te trekken.

Nu hebben wij echter de mogelijkheid om alleen te leren door repetitie, zoals het opdreunen van de tafels van vermenigvuldiging. Ofschoon men kan zeggen, dat de mens het vermenigvuldigen op een bepaalde wijze wel natuurlijk afgaat, blijkt toch dat heel veel kinderen de uitkomsten wel kennen, maar dat zij niet begrijpen waarom het zo is. Voor hen is het eenvoudig een kwestie van tellen op handen en voeten.

Gaan we met de opvoeding verder, dan kunnen wij ons symbolisch rekenen voorstellen, zoals stelkunde: algebra. Hierin gebruiken wij symbolen en maken een berekening, waarin wij pas later op het laatste moment de werkelijke waarden gaan invullen. Het blijkt dan, dat wij op deze manier vaak veel eenvoudiger en sneller tot een conclusie kunnen komen. Zo is het nu ook met begrijpen.

Indien wij stellen, dat het leren het verzamelen van feiten is, zo moeten wij stellen dat het begrijpen het vermogen is om met die feiten te werken, ook indien zij niet volledig bekend zijn. Iemand, die begrijpt, zal niet over de directe kennis van alle feiten beschikken, maar door het begrip dat in hem aanwezig is houdt hij bij eventuele vergelijking of berekening wel met alle feiten rekening; en dat is belangrijk.

Als wij ons richten tot b.v. een kind op school, dan kunnen wij beginnen hem te leren hoe letters als klanken uit te stoten, te lezen per letter, om vandaaruit te komen tot het lettergreep-lezen en tenslotte tot het combineren van de tekens tot een woord, dat in klanken wordt omgezet. Er bestaat ook een andere methode.

Deze methode is gebaseerd op het woord zelf. Het woord op zich is een complex geheel, een symbool, dat als zodanig wordt begrepen en vertaald in klanken. Nu lijkt het op het eerste gezicht, alsof beide methoden gelijkwaardig zijn. Want - zo zal men zeggen - als je "Gestalt-lezen" hebt geleerd, waarbij het woord zelf dus als een complexe eenheid wordt beschouwd, dan leer je vaak sneller lezen. Dat is inderdaad waar. Daar staat echter tegenover dat woorden, die je nooit hebt gezien, heel moeilijk aan het begrip zijn toe te voegen. Heb je echter "letter-lezen" geleerd, dan kun je het woord vormen; en in het vormen van het woord is het vaak mogelijk de zin daarvan te begrijpen.

Bij "Gestalt-lezen" is dit alleen mogelijk, indien de Gestalt (de vorm) van het woord uiteen kan vallen in delen, die elk afzonderlijk gekend zijn. Zo geeft de eerste, schijnbaar veel moeizamere methode betere resultaten dan de schijnbaar eenvoudige tweede methode.

In het gehele leven zullen wij soortgelijke zaken ontdekken. Het lijkt misschien gemakkelijker om productieprocessen als een geheel te benaderen. Dat kan zolang wij ons niet met de détails zelf moeten bemoeien. Dat moeten anderen doen. Op het ogenblik echter, dat wij de verschillende functies (b.v. de handvaardigheden) kennen, die in een productieproces geschieden, zijn wij in staat om elke fase te doorzien en zullen wij optredende fouten gemakkelijker kunnen verbeteren. Wij zullen gemakkelijker kunnen constateren wat wel en wat niet juist is. Op deze wijze zou men het gehele proces van leren en begrijpen moeten benaderen.

Wat wij nodig hebben is een groot aantal primaire feiten, die wij dan maar moeten leren. Het secundaire proces, waarin die feiten tot complexe begrippen worden, moet zich in ons afspelen; het moet ons niet van buitenaf worden toegevoegd.

Er bestaan op aarde heel wat methoden, waarmee men probeert iemand snel en eenvoudig kennis bij te brengen. Men kan u b.v. een medisch handboek voorschotelen, waarin u alle kwalen zelf kunt herkennen. Maar als u niet voldoende op de hoogte bent van symptomologie (het herkennen en juist interpreteren van symptomen), is het mogelijk een mooi klinkende ziekte voor uzelf uit te kiezen in het boek en u vervolgens in te beelden, dat u het slachtoffer ervan bent. Uw oppervlakkige kennis wordt hier bijna kwalijk, omdat u niet in staat bent de bijkomstigheden juist te zien. De schijnbaar onbelangrijke dingen, als symptomen, hun volgorde van optreden, de tijd waarop zij verschijnen, dit alles blijkt belangrijker te zijn dan de kennis van de kwaal zelf. Indien wij de omschrijving van de kwaal niet kennen, zo zullen wij aan de hand van de symptomen de kwaal op den duur toch kunnen bepalen. Maar gaan wij uit van de kwaal als zodanig, dan wordt het vaak heel erg moeilijk om de symptomen juist te interpreteren, omdat wij dan niet zoeken naar de juiste indicaties die hiervoor worden gegeven, maar eenvoudig het geheel aanpassen aan het voorop gestelde ziektebeeld. Dit voert zelfs in de medische praktijk vaak tot schromelijke vergissingen.

Belangrijk is ook, dat u ergens de tijd voor neemt, zo vreemd het moge klinken. Als ik iets moet begrijpen, dan moet ik eerst de feiten, de punten, zo eenvoudig mogelijk in mij opnemen en ze verwerken. Ik kan natuurlijk proberen onmiddellijk een conclusie te trekken, maar het resultaat is er meestal naar. Ik heb dan dingen verwaarloosd, ik heb dingen op een verkeerde plaats geschoven en mijn eindconclusie verschilt van de werkelijkheid. Op het ogenblik echter, dat ik bereid ben om in mij - ook als dit een bijna onbewust of geheel onderbewust proces is - alles zich eerst te doen rangschikken volgens mijn persoonlijkheidsinhoud, kom ik tot een eindconclusie, die vanuit mijn persoonlijkheid en volgens de feiten juist is.

Ik meen, dat er in de wereld tegenwoordig veel te veel nadruk wordt gelegd op kennis. Het proces van leren wordt beschouwd als een mogelijkheid om een zo groot mogelijke hoeveelheid feitenmateriaal te kennen, terwijl men niet de delen, waaruit de feiten zijn opgebouwd en de invloeden die daarbij een rol spelen, op zichzelf belangrijk acht.

Nu is dit niets nieuws. Als ik denk aan het vroegere opdreunen van jaartallen of van woorden uit een vreemde taal, dan moet ik toegeven, dat zolang het onderwijs bestaat deze foutieve benadering een feit is geweest. Maar een kind kan alleen leren volgens de inhoud die het bezit. Indien ik een kind niet voldoende woordmateriaal geef,

dan is het ook niet in staat tot de juiste formulering. Alle kennis, die ik dit kind bijbreng, zal - gezien de onjuiste formulering - practisch van geen nut zijn. Ik zou het kind eerst moeten helpen een zodanige woordenschat (dus aan geleerde woordbetekenissen) in zich te verzamelen, dat een redelijke uitdrukking van dat wat zich in het kind afspeelt mogelijk is. In vele gevallen krijgen wij te maken met afwijkingen als woordblindheid.

Men denkt, dat dit een probleem is dat alleen bij een kind bestaat en voorkomt in het proces van het leren lezen. De praktijk wijst uit dat bij sommige mensen, die altijd heel goed hebben kunnen lezen, op een gegeven ogenblik ook woordblindheid optreedt, waardoor zij woorden plotseling verkeerd gaan lezen of ineens niet meer kunnen lezen of erover moeten nadenken voordat zij ze begrijpen.

Als je je afvraagt wat hier aan de hand is, dan kom je alweer tot de conclusie, dat deze mensen geen voldoende begrip hebben. Hebben zij wel voldoende begrip, dan kunnen zij voor het woord dat zij niet begrijpen toch het logische begrip in de plaats stellen en blijft de verstaanbaarheid daarbij normaal. Het substitueren, dat wij in vele gevallen zien, kan vanuit begripsgronden juist zijn, leren kun je dit in feite niet. En wat is er in het leven belangrijker dan dat u op grond van de feiten onmiddellijk en snel kunt reageren. Maar dat kunt u niet langs overlegde processen; daar is altijd een deel onderbewustzijn mede bij betrokken. Daarom moet u - als u iets wilt leren - uitgaan van een aantal grondwaarden.

Als u b.v. een vreemde taal wilt leren, dan heeft u een gemiddelde woordenschat nodig van ongeveer 250 woorden. Met die 250 woorden kunt u dan proberen te spreken, te lezen. Het vreemde is dan, dat die woordenschat zich als vanzelf uitbreidt. Maar als u die eerste woorden niet goed kent en niet goed begrijpt, zult u nooit verder komen. Dan blijft u altijd haperen. Dan moet u leren om die vreemde taal niet te vertalen. U moet leren haar te begrijpen.

Er zijn mensen, die in staat zijn in een vreemde taal te spreken, terwijl zij niet in staat zijn datgene, wat zij hebben gezegd (en dat volledig juist was en hun mening goed weergaf) te vertalen in hun eigen taal. Zij denken dan, zoals dat heet, in de andere taal. Misschien zou je beter kunnen zeggen, dat zij bepaalde delen van die taal hebben begrepen en dat dit begrip in de plaats treedt voor een kennis, die het hen misschien ook mogelijk zou kunnen maken zich uit te drukken, maar met minder juistheid en minder vlotheid.

Deze dingen moeten wij op het gehele leven betrekken, niet alleen op de leerprocessen, zoals ze op scholen voorkomen.

U leeft. U doet ervaringen op. U kunt deze ervaringen aan de hand van uw relaties proberen te interpreteren. Zolang u daarbij uitgaat van de dingen, die u heeft geleerd (de zaken, die u niet feitelijk heeft ondergaan), is het gevaar groot dat u een verkeerde interpretatie geeft. U kunt echter ook trachten op grond van uw emoties, uw gedachten- en reactieprocessen, te begrijpen wat zich in de ander afspeelt. Kunt u van dat standpunt uitgaan, dan blijkt heel vaak, dat u na het ontdekken van de eerste discrepanties in de persoonlijkheid al heel snel de ander volledig juist kunt interpreteren; niet alleen begrijpend wat de andere persoon zegt of tot uitdrukking wil brengen, maar zelfs voorvoelend, a.h.w. vooruit wetend wat de verdere ontwikkelingen zijn. Begrip is niet gelimiteerd tot de beschikbare feiten.

Als u een kind begrijpt, dan zult u niet precies weten, hoe het kind zelf bepaalde ontwikkelingen, gebeurtenissen, ervaringen zal formuleren, maar u zult wel begrijpen en dus weten op welke manier de verdere ontwikkeling aan de hand van het geconstateerde zich zal voltrekken. Ik geloof, dat dit heel erg belangrijk is.

Op het ogenblik, dat ik begrip heb, kan ik ook tot wijsheid komen. De beste omschrijving van wijsheid in deze zin, die ik kan geven, is synthese: samenvoeging. Bij kennis hebben wij allerlei afzonderlijke gebieden. Wij kunnen vele dingen leren. Elk op zich vormen zij dan door de geleerde waarden een samenhang, maar wij kunnen deze niet overdragen naar een ander terrein. Als wij een begrip hebben, dan ligt er achter de uiterlijke waarde en betekenis nog iets anders verborgen. Iets wat je zelf niet helemaal kunt uitdrukken. Iets waardoor je analogieën, overdrachtsmogelijkheden opvallen, die - gezien het geleerde - in feite niet aanwezig zijn. En wijsheid is niets anders dan met een minimum aan kennis (dus een minimum aan geleerde waarden) een maximum aan mogelijkheden onder één noemer samenbrengen. Een wijze is iemand, die alle begrippen en feiten samenvoegt en één eindconclusie bereikt, die voor allen inderdaad van kracht is.

Een mens die veel begrijpt, is iemand die weet waarom de zaken zo zijn, maar het niet kan uitdrukken, omdat hij de termen van de verschillende gebieden, die een rol spelen in zijn begrip, niet juist kan formuleren. Hij kan de zaak niet voldoende vereenvoudigen. Een mens, die kennis heeft, is blind en doof voor al datgene wat niet tot de hem ingepompte waarden behoort.

In de menselijke wereld hebben wij enorm veel te maken met wetenschap. Wetenschap is iets wat op een leerproces berust. Iemand, die wetenschapsmens wil worden, moet vele dingen leren. Hij moet daarnaast proefondervindelijk bepaalde ervaringen opdoen; dat is onvermijdelijk. Wat hij dan heeft geleerd, is samengevoegd in een rooster dat hem a.h.w. is opgelegd van buitenaf.

Het wonderlijke is nu, dat iemand in zijn eigen wetenschap inderdaad grote resultaten kan behalen, een origineel denker genoemd mag worden etc, en toch niet in staat is in te zien op welke ogenblikken de conclusies, die hij in zijn tak van wetenschap bereikt, in feite een directe overdracht naar een andere wetenschapstak of een samenwerking daarmee noodzakelijk maken. Hier is dus een gebrek aan begrip.
Maar de mens, die voldoende begrip heeft voor hetgeen hij doet, zal ontdekken: hier zit ergens een onvolledigheid. Hij zal deze onvolledigheid dan aanvoelen en misschien ten dele ook kunnen omschrijven. Zo hij dit niet probeert te doen in de termen van het door hem geleerde, duidt hij daarmee automatisch reeds aan waar een samenwerking noodzakelijk is. Ook in de wetenschap zou dus meer begrip en minder kennis misschien voordelig kunnen zijn.

Ook voor de geest geldt: Indien men op aarde kennis heeft, die niet met begrip gepaard gaat, hebben wij te maken met iets wat behoort tot de herseninhoud en niet of bijna niet wordt overgedragen naar de geest. Er is hier dus geen mogelijkheid om het op aarde gedane eventueel verder af te maken of verder te ontwikkelen in de sferen. Op het ogenblik echter, dat begrip een rol gaat spelen, zijn innerlijke processen daarbij gemoeid, waarin emotie en vele andere zaken eveneens meespelen, waardoor niet de feiten (de kennispunten), maar eerder het geheel wordt overgedragen naar de geest. Dit geheel is dan in de geest weer ontleedbaar en kunnen wij het terugbrengen tot de verschillende punten en fragmenten, waaruit het is samengesteld. Wij nemen dus stoffelijke kennis door ons begrip mee naar een andere wereld en kunnen vanuit die wereld daarmede werken. Ik mag u hiervan een voorbeeld geven:

Er zijn z.g. geestelijke doktoren. Dit zijn over het algemeen personen, die op aarde de geneeskunde hebben beoefend. Als zij zijn overgegaan, blijven zij de belangstelling ervoor behouden en kunnen middels een medium of soms ook langs andere weg bepaalde zieken op aarde met hun raad en daad bijstaan. Kijkt men nu naar de voorschriften die zij geven, dan zijn die over het algemeen tamelijk ouderwets, maar wel doelma-

tig. Gaan wij echter kijken naar de manier waarop zij de kwaal constateren, dan komen wij tot de conclusie dat zij in staat zijn om bij een primiare en secundaire reeks symptomen de werkelijk dominerende ziekte eruit te halen en deze zodanig te genezen, dat daarmede de overheersende reeks symptomen inderdaad in ernst afneemt en zo ook het andere deel van het ziektebeeld voor genezing vatbaar wordt.
Dit lijkt mij toch wel een opvallend beeld van de waarde, die begrip kan hebben.

Uzelf heeft in het leven ongetwijfeld heel wat kennis opgedaan. En als u deze bijeenkomsten bijwoont, dan zult u ook een redelijke mate van kennis opdoen. Het is een leerproces, zij het dat het door vele herhalingen etc. wordt gemaakt tot een voor u bijna moeiteloos proces in vele gevallen. Wat u heeft geleerd, kunt u dan misschien ook nog in praktijk brengen. Maar eerst indien u begrijpt wat de samenhang is, bereikt u er werkelijk iets mee. Dit is weer iets opvallends: De kennis die u opdoet, wordt eerst belangrijk, indien zij tot begrip voert. Ik mag hier een lans breken voor de poging tot vereenvoudiging:

Ik weet dat elke formule, die wordt vereenvoudigd, minder exact wordt. Maar die exactheid is niet zo belangrijk, als zij ons kan helpen de zaak te begrijpen. Als wij namelijk het begrip hebben, dan kunnen wij altijd weer komen tot de exacte waarden. Maar als wij het begrip niet hebben, zullen de exacte waarden ons vaak verblinden voor de mogelijke gevolgen, die daarin verborgen liggen. Vereenvoudiging helpt je om de basiswaarden te zien. Maar simplificatie moet logisch gebeuren. Ik zal proberen ook hiervan een voorbeeld te geven.

Ik kan stellen, dat als een hoeveelheid uranium in voldoende verdichting is gebracht en daarbij de massa een bepaalde inhoud overschrijdt, er automatisch atoomontbinding en daarmee explosie plaatsvindt.
Ik kan dit natuurlijk nog verder uitwerken, maar dan wordt het voor u moeilijker. Nu kan ik het vereenvoudigen en zeggen:

In elke niet-stabiele atoom-samenhang zal het aantal per massa plaatsvindende ontladingen bepalend zijn voor de stabiliteit van de massa als geheel.

Nu blijkt, dat ik deze formule niet alleen kan gebruiken voor een atoombom of voor bepaalde radio-actieve geneesmiddelen, ik kan de formule ook gebruiken voor het bepalen van de reactie van de zon en van de werking van de zonne-atmosfeer. Ik kan haar daarnaast vreemd genoeg ook gebruiken voor het bepalen van een deel van de functies van het menselijk lichaam. Hier heb ik dus iets dat algemeen is. Maar dan kan ik ook de samenhang overzien van deze schijnbaar differente gebieden en zal ik dus ook de interrelatie tussen deze punten gemakkelijker begrijpen.

Als u wilt weten waarom een bepaalde manier van verval in het menselijk lichaam voorkomt, als een radio-actieve straling met te grote intensiteit gedurende te lange tijd heeft ingewerkt, dan is het hanteren van deze formule voldoende, omdat wij weten dat soortgelijke omzettings- en bindingsprocessen zich in feite afspelen in de rode bloedlichaampjes. Het wordt dus duidelijk: Indien de straling te groot is, zullen er teveel rode bloedlichaampjes worden verzameld en zal er anemie ontstaan, die tenslotte een onstuitbare pernicieuze anemie wordt, waardoor bovendien elk proces, waarin deze binding wordt gevormd, eveneens wordt vernietigd. Wij krijgen dan mergkanker.

Ik geef u hier maar een heel bescheiden en op zich zeer onvolledig voorbeeld om duidelijk te maken waartoe begrip kan leiden.
Begrip doet je de relatie zien. Waar je de relatie kent, is het ook mogelijk een dergelijke relatie te definiëren en in bepaalde gevallen

te beheersen. Waar ik alleen de feiten ken, word ik door de feiten gedomineerd.

In de menselijke maatschappij zien wij een voortdurend gedomineerd worden door de omstandigheden. En dit terwijl steeds meer deskundigen proberen om de omstandigheden te bepalen en een leiden van die omstandigheden mogelijk te maken. Voor mij volgt hieruit de conclusie, dat er teveel geleerde kennis en te weinig begrip is. Begrip, waarin de samenhang tussen b.v. de psychologische ontwikkelingen in de massa, de bestuurstechnieken en de wereldmarktverhoudingen duidelijk is en ook op welke wijze wij een dergelijk probleem kunnen en moeten benaderen. Als je de wereldmarkt niet kunt benaderen, kun je misschien de psychische instelling en daarmee de psychologische ontwikkeling van de massa in je eigen omgeving beïnvloeden. En dan kun je je eigen relatie t.a.v. de wereldmarkt wel degelijk wijzigen.

Deze zaken mogen u minder interessant voorkomen, maar vergeet u één ding a.u.b. niet: Als ik hier als voorbeeld atoom-chemie neem of iets van de sociale ontwikkeling, dan kies ik een voorbeeld.

In de relatie tussen ouders en kinderen geldt precies hetzelfde. In het onderwijs, precies hetzelfde. Ten aanzien van religie geldt precies hetzelfde. Indien wij de zaak zover vereenvoudigen dat wij begrip kunnen hebben voor vele verschillende verschijnselen op verschillende niveaus, zullen wij ook in staat zijn de samenwerking, de mogelijke samenvoeging en eventueel het voorkomen van een te sterk samengaan van de verschijnselen eveneens te beheersen. Leren is niets anders dan grondstoffen verzamelen. Eerst daar waar begrip is, kan werkelijk worden gewerkt.

Er zijn functies in het leven, waarvan je je wel eens afvraagt, of de mensen eigenlijk wel voldoende inzicht hebben in de situatie. Nu denk ik hier aan het op het ogenblik in de wereld nogal zeer belangrijk geachte gebied van de sexualiteit. Men probeert de sexualiteit te benaderen en te verklaren, inderdaad. Men komt daarbij op bepaalde oerinstincten en men wijst op temperamenten, lichamelijke verhoudingen, hormonen. Maar er moet toch iets meer zijn.

Er is - mogelijk gedirigeerd door stoffelijke omstandigheden - een psychische instelling. Er is sprake van iets wat zich in de mens afspeelt. Het voorstellingsvermogen maakt bij de sexualiteit van de mens vaak een zeer belangrijk deel van het proces uit. Zolang wij daarvoor geen begrip hebben, zullen wij het gehele proces als zodanig niet begrijpen, niet redelijk kunnen benaderen en wij zullen er geen beheersing over kunnen verkrijgen. Wij moeten eerst begrip hebben.

Het begrip kunnen wij dan ook niet in gemeenplaatsen onderbrengen. Het is zo verleidelijk te zeggen, dat sexualiteit alleen de voortdurende uitdrukking is van de strijd der sexen om de superioriteit. In feite is het net zo goed uit te drukken als een voortdurend in de praktijk tot uiting brengen van een onderlinge afhankelijkheid, die men mentaal probeert te ontkennen. Maar deze eenvoudige zinnen helpen mij niet om het wezen te begrijpen.

Er is begeerte. Begeerte is een normaal verschijnsel, dat uit elk behoefte-element wordt geboren. Begeerte wordt bij de mens altijd gekoppeld aan een voorstelling: een psychisch beeld. Dan kan ik dus stellen, dat een lichamelijke behoefte plus een psychisch beeld aanleiding zijn tot een domineren van de wil. En dan wordt ineens begrijpelijk wat hartstoch is.

Het is een verliezen van je beheersing door een samenspel van fysieke en psychische factoren. Indien ik een van beide beheers, is het met de onbeheerstheid gedaan en dan kan overlegd en reëel worden gereageerd ook op dit niveau. Ik geloof namelijk niet dat de mensen, die menen dat je sexualiteit tot een zuiver lichamelijke functie moet

terugdringen, rekening hebben gehouden met de stabilitiet, die de mens psychisch heeft en die voor een groot gedeelte is gebaseerd op zijn relatiebeeld, zoals hij dit t.a.v. de wereld in zichzelf ontwerpt. Vrije sex is heel goed zolang het op dierlijk niveau blijft. Op het ogenblik echter dat beelden, die men innerlijk heeft, daarbij een rol gaan spelen, ontstaan er frustraties. Frustraties, die aanmerkelijk groter kunnen zijn dan de zuiver lichamelijke, omdat het lichaam natuurlijk nog ontladingswegen kent, die voor de psyche over het algemeen niet bestaan. Realiseer je dat en je komt als vanzelf tot een geheel nieuwe benadering van dit tegenwoordig wat overtrokken probleemvlak van de moderne tijd.

Je kunt deze dingen niet reguleren door wetten, hoogstens door voorstellingen. Je kunt het behoefte-element tijdelijk misschien langs chemische of andere weg variëren, maar je kunt het zeker niet voortdurend beheersen.

De conclusie is duidelijk: Zelfs hier is de voorstellingswereld van de mens de enige mogelijkheid om tot een beheersing te komen. Een beheersing is noodzakelijk wil men tot een gefundeerd en redelijk gebruik van mogelijkheden komen. Dat geldt voor wetenschap, voor sexualiteit. Dat geldt voor leren op school en voor de onderlinge verhouding tussen mensen in een tehuis voor ouden van dagen.

Daar, waar wij begrip hebben, ontstaat beheersbaarheid. Daar, waar wij alleen maar feiten leren en niet komen tot een innerlijk verbinden en doorzien van de feiten, het vinden van de essentie, die vele feiten samenvoegt tot een en hetzelfde verschijnsel, komen wij nergens. Eerst als wij die samenvoeging innerlijk tot stand kunnen brengen, kunnen wij vandaaruit komen tot wijsheid: dat wil zeggen: de erkenning van de relatie met elk ander vlak die voortdurend aanwezig is, maar op zodanige wijze, dat wij deze tot uitdrukking kunnen brengen en daaraan ook menselijk logische, daadkrachtige en redelijke conclusies kunnen verbinden.

Ik meen, dat hiermede dit gebied van leren en begrijpen wel voldoende is uitgewerkt.

:-:-:

Abonnementen: ƒ 25,– p. 10 nummers
(v. leden ƒ 17.50 (v. buitenland ƒ 3.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761–5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

INHOUD.

JANUARI 1972. 17e jaargang. Nummer 4.

KOSMISCHE ASPECTEN

De geest en oorzaak-en-gevolg Blz. CI/39
Volkeren en naties " CI/48
Natuur " CI/54

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Van dionysisch tot apollinisch " CII/49
Het menselijk opnemingsvermogen " CII/57
Overgave " CII/61

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

KOSMISCHE ASPECTEN

Vierde Les.

DE GEEST EN OORZAAK-EN-GEVOLG.

Als wij de situatie van het leven bezien, dan valt ons op dat de feiten zich niet herhalen en de tendensen wel. Proberen wij dat verder na te gaan, dan komen wij waarschijnlijk terecht bij de historische spiraal, waarmee wij kunnen bewijzen, dat met eigenlijk gemakkelijk te berekenen tussenruimten voortdurend dezelfde situaties en tendensen weer optreden.

Maar die spiraal moet een oorzaak hebben, want het gehele verloop op de wereld is een oorzaak-en-gevolgverloop. Het is niet zo dat de zaken spontaan tot stand komen; er is altijd een voorgeschiedenis. Er is een zekere keuzemogelijkheid bij en zelfs de invloeden, die optreden zijn verklaarbaar. Hoe onregelmatig het weer in Nederland ook schijnt te zijn, het is toch altijd weer iets wat men kan berekenen en waarop de metereologen zo langzamerhand aardig kijk hebben gekregen. Men weet: indien dit hier is, dan komt dat daar. Daarom zou ik vandaag met u de oorzaak-en-gevolgkwestie, de tijdstendensen en het werk van de geest eens in één verband willen beschouwen.

Wij hebben de beweging van de sterrennevel en de t.a.v. het middelpunt eigenlijk iets versnelde beweging van de arm, waartoe de aarde en ook de zon behoren. Door deze beweging wordt een aantal invloeden uit het Melkwegstelsel afwisselend ontvangen. Ook indien wij ons op een heel andere manier oriënteren (b.v. aan de hand van de sterrenbeelden), impliceert dat nog niet dat die invloed nu direct van die sterrenbeelden afkomstig is. Het is natuurlijk aardig om te zeggen: Iedereen heeft beren, want dat is de invloed van de Grote Beer, maar dat klopt niet. Wat wij wel kunnen doen, is om aan de hand van de loop van die sterrenbeelden (hun stand t.a.v. de zon) iets te zeggen omtrent hun ruimtelijke situatie, waarin de zon zich op dat moment bevindt. En dan zijn wij nog niet eens in staat om zonder meer te zeggen hoe de arm van het nevelstelsel, waarin wij ons bevinden, zich verhoudt tot de kernmassa daarvan.

De stralingen, die kosmisch optreden, zijn van allerlei aard. Er zijn stralingen bij, die een bijna magnetisch karakter hebben. Andere hebben een karakter, dat meer doet denken aan zeer hoog-frequente trillingen. Er zijn stralingen van verschillende hardheid. Er zijn dempingen bij. Wij kennen er heel wat. Er zijn zelfs verschillende nevels, die voor die demping aansprakelijk zijn, denkt u maar eens aan de Kolenzak. En dat alles bij elkaar betekent voor ons voortdurend een andere beinvloeding. Deze zuiver materiële inwerking vanuit de kern van het Melkwegstelsel naar de rand, waarin wij ons bevinden, is dus bereken-

baar. Het is de oorzaak. Als wij die oorzaak eenmaal hebben geconstateerd, zien wij ook welke keuzemogelijkheden er zijn voor de gevolgen.

Het zal u duidelijk zijn, dat niet alleen vanuit zuiver materiele aard die invloeden ontstaan. Wij kennen daarnaast de geestelijke kosmos, waaruit allerlei vormen van bewustzijn op de wereld inwerken. Maar die inwerking wordt niet alleen bepaald door datgene wat de geest doet. Het wordt wel degelijk mede bepaald door de situatie, waarin de aarde op dat moment verkeert en de invloed, die dan op de wereld inwerkt. Daarom kunnen wij stellen, dat voor het bereiken van een geestelijke beïnvloeding van de aarde er altijd een zekere synchronisatie van geestelijk pogen t.a.v. stoffelijke kosmische beïnvloedingen tot stand moet komen.

Nu keren wij terug naar de spiraal. Als wij vanaf deze tijd ongeveer 6 à 700 jaar teruggaan, dan vinden wij een wereld, waarin nieuwe wetenschappen zich ontwikkelen, waarin nieuw denken zich ontwikkelt en grote storingen zijn in de toen bestaande situatie. Niet alleen dat de oorlogen tussen de verschillende rijkjes een heel andere uitwerking hadden, maar ook het begin van reformatieve gedachten in de godsdienst werd kenbaar. Daarnaast was er een nieuwe ontwikkeling in de burgerij, waardoor de situatie van de adel en van de door God uitverkoren gezagshebbers wat moeilijker werd. Wij zien zelfs een financiële crisis in die tijd. En de vorsten van toen deden ongeveer het omgekeerde van wat de vorsten van vandaag doen. Tegenwoordig gaan ze naar de radio en doen een oproep voor het welzijn van hun volk: dat iedereen a.u.b. zal betalen. Vroeger gingen ze ergens op bezoek en dan moest men betalen. Maar als je de situatie ziet, dan zeg je: Die invloed is ongeveer dezelfde, maar **was** het noodzakelijk dat de gevolgen zo zouden zijn. Want daar gaat het om.

Als wij kijken naar de reformatorische invloeden, dan blijkt inderdaad dat binnen de kerken van die tijd een omwenteling onvermijdelijk begon te worden. Er was sprake van een te sterk misbruik maken van de goedgelovigheid van de mens, van oplichterij met een vroom gezicht en van een materiële machtsstrijd, waarbij het toch vooral ging om het behoud van wereldlijke goederen. Dat de reformatie buiten de kerk kwam door een afscheidingsbeweging in de verschillende landen was niet noodzakelijk, want gelijktijdig was er in de kerk van Rome wel degelijk een partij aanwezig, die ook voelde voor het uitroeien van de misstanden. Men was er echter te laat mee. Hier is dus oorzaak-en-gevolg zichtbaar.

Die invloed was aanleiding tot het erkennen van een toestand. De reactie op die toestand echter was voor een groot gedeelte vrije keuze. Het is zelfs zo, dat indien Maarten Luther een andere reactie had gekregen van zijn kerkoversten, de bekende Artikelen nooit buiten aan de kerk zouden zijn aangeslagen en dus de Reformatie zich waarschijnlijk binnen de kerk had kunnen voltrekken, zeker voor zover het de toch zeer belangrijke omwenteling van Luther zelf betrof. En dat zou ongetwijfeld op het calvinisme een grote invloed hebben gehad. Want ook Calvijns werk zou daardoor in een ander daglicht komen te staan.

Wie maakt nu uit wat er zal gebeuren? Natuurlijk de mensen. De mensen hebben een zekere vrijheid van beslissen. Maar wie heeft dan het denkbeeld geopperd, dat je de bijbel op een andere manier moest hanteren? Niet meer als het gezagsapparaat, waaruit een priester dicteert wat er moet gebeuren, maar als iets waarin je zelf de waarheid van God zoekt. Want - laten wij het niet vergeten - dat was niet het kernthema dat de aanleiding was tot de reformatie. Het was een gevolg ervan.

Men komt tot de conclusie, dat hier kennelijk geestelijke invloeden aan het werk zijn geweest. Er is hier sprake van allerlei inspiraties. En dat inspiratieve karakter blijft door de tijden heen zich voortdurend weer openbaren.

Swedenborgh b.v. is een ziener, een mysticus. Toch kan hij in zijn tijd niet een voldoende sterke indruk maken. Hoe komt dat? De invloeden van de historie zijn daarvoor niet voldoende. Gelijktijdig geeft hij echter wel een stoot in de richting van wat men zou kunnen noemen een soort mystieke vrijzinnigheid, die binnen het christendom tot ontwikkeling komt en die vooral in het noorden een heel grote invloed heeft gehad, zelfs op de structuur van de religieuze gemeenschap. Hier is dus kennelijk noodzakelijk: de tijd, de inspiratie en een bepaalde basistoestand.

Waar wij ook kijken in het verleden, we zullen altijd weer moeten constateren, dat de dingen samenvallen. En dan is het helemaal niet zoals het in 1524 is geweest toen de mensen zeiden: Het teken Vissen en bepaalde constellaties, nu krijgen we de ondergang van de wereld. Men voorspelde toen een tweede zondvloed. Dat is weer bijgeloof. Maar het is wel zo, dat wij ons op de hemel kunnen oriënteren en althans enigszins kunnen weten welke invloeden er stoffelijk zijn.

Dan moeten wij ons gaan afvragen, of er krachten zijn die de richting en de kracht van een inspiratie uit de geest verder kunnen bepalen.

Wij hebben al gesproken over de Heren der stralen. Het zal u, naar ik meen, heel geloofwaardig in de oren klinken, als ik u zeg dat het inwerken van een bepaalde straal op aarde afhankelijk is van zekere harmonieën in de sferen en in de materie. Je kunt niet zeggen, dat een kosmische straal van geestelijke waarde zich op aarde openbaart op een ogenblik, dat men deze niet kan ontvangen. Dan kan de straal er wel zijn, maar de uitwerking is nil. Op het ogenblik, dat de aarde harmonisch daarmee is (dus ontvankelijk is), zal alles wat er aan geestelijke beïnvloeding binnen die straal valt een heel grote invloed hebben. Ook hier weer een kwestie van synchronisatie.

Als wij deze januari-maand van het jaar 1972 nemen, dan kunnen wij ons afvragen: In welk deel van de historische spiraal valt deze tijd? En dan blijkt, dat wij analogieën kunnen vinden ongeveer met het jaar 20 v. Chr., het jaar 820 en ook nog met een dichterbij liggende periode, namelijk het jaar 1810. Waarom? Wel, wij zien in die tijd verschijnselen, die met deze periode stroken. Houden we rekening met de bekende periodiciteit van 2166 jaar, dan blijkt dat die perioden niet helemaal zuiver liggen. Maar gaan we interpreteren aan de hand van de feiten, dan komen we wel tot een voldoende gelijkluidendheid en mogen we hoogstens veronderstellen dat inwerkingen, die vroeger directer kenbaar waren, misschien in een complexer wereld wat trager kenbaar worden.

We zitten nu in een periode van komende anarchie, van revolte. Maar die revolte is nog niet gedefinieerd, zoals ze in de door mij genoemde perioden ook nog niet gedefinieerd was. Men wist nog niet precies wat men zou gaan doen en was zelfs niet helemaal zeker van de omstandigheden en de situatie.

Nu is er op dit moment (4 januari 1971) wit licht. Dat duurt nog een dag of tien. Dan krijgen we een periode, waarin rood licht een grote rol speelt. In de eerste periode van de maand januari moeten we dus aannemen, dat er een grote agressiviteit bij de mensen is en dat voor de rest een grote rechtlijnigheid ontstaat. Voor de meeste mensen zal bovendien de gemiddelde activiteit iets toenemen. Dan zeg je: Hier is wit licht, welke inspiratieve kracht kan hier het best werken. En dan blijkt, dat wij hier het best kunnen werken met inspiratie t.a.v.

feiten, onthullingen. Het is in uw wereld niet goed mogelijk een onthulling te stimuleren en dan ook te zorgen dat ze meteen publiek wordt. Dat zal nog duren tot februari en in sommige gevallen zelfs tot maart. Maar er komen een aantal vreemde publicaties vrij; dat kan ik u wel garanderen. Die worden op dit moment geïnspireerd. En omdat de agressiviteit er is, dus de neiging om er fel tegenin te gaan, om eens precies te zeggen wat er aan de hand is, omdat gelijktijdig de tegenstellingen in de materie veel harder worden ervaren en daardoor vaak harmonischer dan normaal, moet er in deze eerste periode voor de geest de mogelijkheid bestaan onthullingen te doen in een richting, die voor haar wenselijk is. Hoe de mens daarop reageert, kan de geest niet zonder meer bepalen of dicteren, maar ze kan ermee werken.

Dan krijgen we de tweede periode, die ongeveer 17 januari begint. Ze heeft verschillende kleuren licht. Er is ook blauw licht bij, maar het rode licht is voor onze doeleinden nu belangrijker als illustratie, omdat het nl. een zekere hartstochtelijkheid opwekt, maar daarmede ook een eigenschap als moed. Het is duidelijk, dat in de tweede helft van deze maand de mensen geneigd zullen zijn risico's te nemen, dat ze in vele gevallen eindelijk eens loskomen uit een sleur, juist omdat eerst het witte licht is geweest, waardoor de denkbeelden en het inzicht kunnen worden veranderd en nu de moed komt, de hartstochtelijkheid, waarmee men die verandering probeert door te zetten. Dan moet de tweede helft van de maand de aanleiding worden tot een aantal veranderingen en acties, die verandering beogen.

Wat zou de geest in dit geval willen? In de eerste plaats harmonie. Maar als je geen harmonie kunt krijgen, dan is het misschien beter om maar eens even de mensen op te jagen. Laat hen dan maar eens precies zeggen wat ze denken. Laat hen eens precies duidelijk maken waar ze staan. De tweede helft van de maand zal daartoe aanleiding geven en dat zal eveneens bepalend zijn voor o.a. het politieke en economische klimaat in februari en maart. Ik neem nu een voorbeeld uit het heden.

We hebben geconstateerd: de historische tendens is aanwezig. Er is een kosmische straal of invloed. Maar we zijn er nog niet, want onder bepaalde omstandigheden heersen dwaasheid of de negatieve werking van de Heren van wijsheid en in andere omstandigheden hebben wij te maken met de wijsheid pur sang, waardoor enorm diepe inzichten en begrippen worden verkregen. Die kunnen soms optreden, maar niet altijd. In deze periode van wit licht is het niet erg waarschijnlijk, dat ze voldoende weerklank vinden. Op zichzelf zouden ze kunnen werken. Maar als we de tweede periode nemen, dan blijkt dat er een tijd is (dat zijn ongeveer de laatste 5 dagen van de maand en nog enkele dagen aan het begin van de volgende maand) dat de wijsheid bij de mens werkelijk aanslaat, dat er een nieuw inzicht kan komen.

De Heren van wijsheid zouden in verschillende stralen kunnen werken, maar zijn afhankelijk van de respons, die er op aarde is. Nu is elke straal in feite de aanduiding van een soort hiërarchie, waarin vele geesten van allerlei soort en gehalte aanwezig zijn en waartoe ook mensen behoren, mensen die zijn overgegaan en die nog op aarde leven. Ja, zelfs dieren en planten behoren tot een bepaalde straal. Die straal zal dus bij heel veel mensen en ook bij andere wezens sneller een weerklank vinden. Dan is de vraag: Waarom is het witte licht op dit moment niet harmonisch met de straal van wijsheid? Want de Heren van wijsheid, ofschoon de kleuren doorsnijdend, dus algemeen werkzaam, hebben toch wel een zeer speciale relatie met elk van die kleuren. Dan blijkt, dat het witte licht problemen forceert, omdat het bestaande toestanden snel ontwikkelt. U kunt dat ook in het overlijden van veel mensen waarnemen: ziektebeelden die normaal lang sle-

pend zouden kunnen blijven, komen ineens tot uiting, soms met als gevolg het succumberen van iemand. U heeft daarvan in Nederland ook een paar bekende figuren gehad; ook elders gaan ze heel behoorlijk in tempo. Hier is de materialistische reflex sterk. Waar materialistische drangverschijnselen sterk zijn en er verder geen harmonische waarden inwerken, kan wijsheid over het algemeen niet doordringen. En àls er wijsheid doordringt, dan is het nog de vraag in welke vorm. Wijsheid kunnen wij namelijk onderscheiden in drie verschillende takken:

a. het inzicht in feiten, ook wel genoemd de stoffelijke wijsheid, waarmee men het complexe zo kan vereenvoudigen dat het benaderbaar en begrijpelijk wordt;
b. de geestelijke wijsheid, waardoor de diepere zin der dingen kenbaar wordt;
c. de goddelijke wijsheid, die voor de mens niet meer in een mentaal proces te volgen is, maar die a.h.w. als een glas champagne prikkels afgeeft, waardoor er een soort gloed in je wezen komt en je ineens de dingen anders beleeft, want verder kom je met je wijsheid niet.

Dan is het duidelijk, dat indien er al wijsheid zou werken in deze maand (wij nemen aan, dat dat in de 2e helft gebeurt) dat zeer waarschijnlijk de stoffelijke wijsheid zal zijn.

Gaan wij naar maart, dan hebben wij te maken met een rood-tendens en een aflopende blauw-tendens, met daarnaast een opkomende periode van geel licht. Dat is erg mooi. In deze periode blijkt dat de geestelijke wijsheid een veel grotere kans krijgt. De mens is bereid dieper na te denken. Plotseling zijn esoterische waarden voor veel mensen belangrijker. Het klimaat op aarde is hetzelfde, maar het is net alsof er een soort gewenning, een laissez-faire ten aanzien van de materiële ontwikkeling bij de meesten ontstaat.

Wij hebben nu een paar factoren aangesneden, die mede bepalend zijn voor de ontwikkeling. Want wij kunnen nu wel zeggen: Kosmische invloeden zonder meer, maar deze invloeden blijken uiteen te vallen in een aantal waarden, die soms gelijktijdig en harmonisch kunnen optreden en die in bepaalde gevallen niet gelijktijdig en goed kunnen optreden.

Dan zijn er in de historie perioden, die gemiddeld eens per 2100 jaar voorkomen, waarin b.v. de drie Heren van wijsheid kunnen optreden, terwijl drie kleuren afwisselend verschijnen en altijd in een periode van overwegend wit licht. In dergelijke gevallen zien wij geestelijke omwentelingen plaatsvinden; men krijgt b.v. een geboorte van het christendom of iets dergelijks.

Om de 700 jaar blijkt de stoffelijke wijsheid (de wereldwijsheid) niet zo gemakkelijk aan bod te komen. Er zijn echter wel perioden te noemen, waarin goddelijke wijsheid en geestelijke wijsheid samenkomen. In dergelijke perioden zien wij ook godsdiensten ontstaan, maar deze hebben een heel ander karakter; ofwel ze wijzen de materie af, dan wel ze zien de materie alleen als ondergeschikt aan een bepaalde stelling, een bepaald doel. Boeddhisme en islâm zijn hiervan voorbeelden.

In de huidige tijd verwachten we binnenkort ook weer iets dergelijks. Dan is er een samentreffen van twee wijsheden en goud, wit en rood licht. Dat wijst inderdaad op een revolutie, die voornamelijk geestelijk georiënteerd is en die daardoor waarschijnlijk heel strijdlustig ook een stoffelijke omwenteling veroorzaakt, die men niet berekent, overziet of maar enigszins kan aanvoelen.

Komen de drie stralen tezamen, dan krijgen wij een selectieproces in het begin, waarvan de groei traag is. Hebben wij te maken met goddelijke wijsheid en geestelijke wijsheid alleen, dan blijkt heel vaak dat er

massabewegingen zijn. Het is dus aan te nemen, dat er binnenkort een massabeweging zal zijn. Op die manier kan men dus aan de hand van de kosmische invloeden heel veel zien.

Maar de geest is er ook nog. En die geest - al zal ze misschien tot een bepaalde straal behoren - kan vooral als er een harmonisch verband is, zoals de Witte Broederschap, voortdurend actief zijn. Bij die activiteit kan men als geesten toch wel tot een gezamenlijk doel komen, dat ieder misschien een beetje anders benadert en uitwerkt, maar waarvan het streven toch zodanig centraal op één punt is gericht, dat in elke wisseling van licht en in elke wisseling van invloed van het optreden van wijsheid dat doel mede door de geest bevorderd wordt. En dan blijkt de geest - juist door haar vermogen om onder alle stralen en bij de inwerking van alle wijsheden mede op te treden - vaak in staat te zijn oorzaak-en-gevolgwerkingen aanmerkelijk goed te bepalen.

De geest kan de mens niet dwingen iets te doen. Maar als je 1000 mensen hebt en er is een inspiratie, dan is het allicht zo, dat één daarvan reageert. En die ene kan genoeg zijn voor de geest. Je kunt te maken hebben 10.000.000 mensen en als daarvan een kleine groep van misschien 30 of 40 mensen harmonisch zijn, dan kun je vandaaruit een zodanig suggestieve invloed uitoefenen, dat heel veel mensen in hun keuze een klein beetje bevooroordeeld raken. Meer gebeurt er niet. Maar als dat gebeurt, wordt daardoor de historische trend toch in een bepaalde richting gedwongen. Je kunt het verloop van de invloed niet veranderen, maar je kunt de resultaten daarvan veranderen. Daarom heb ik boven mijn onderwerp de titel gesteld: De geest en oorzaak-en-gevolg.

Oorzaak-en-gevolg is keuze. Bij die keuze kan soms toeval een rol spelen. Eén van de meest bekende feiten is Berthold Schwartz met zijn uitvinding van het buskruit. Het was gewoon een toeval. De man wilde heel iets anders maken. Ik meen, dat hij het levende goud wilde maken.

Het toeval, dat bepaalde stoffen bij elkaar doet komen, kan door een geest worden geïnspireerd. Zij kan een bepaalde menging inspireren; en zekere stoffen kunnen onder de juiste kosmische omstandigheden vaak actief reageren en dus sneller een resultaat geven.

Het is krankzinnig om aan wetenschapsmensen te vertellen dat tendensen invloed kunnen hebben op moleculair-hechtingen, moleculair-rotatie. Toch is dit voor bepaalde stoffen waar. En hechtingen van atomen tot moleculair-structuren zullen niet altijd even vlot verlopen en even hecht zijn. Het is duidelijk, dat je zelfs de materie enigszins kunt beïnvloeden, ook al heb je daarvoor soms een mens, een dier of een natuurgeest nodig als agens (actief werkzaam principe).

Bij de mensen kun je precies hetzelfde doen. Je kunt een oorzaak-en-gevolgwerking niet ongedaan maken. Indien er op dit moment een economie is, die tot een voortdurend ernstiger wordende crisis neigt, dan kun je niet zeggen: We maken die crisis ongedaan. Maar crisis veroorzaakt reactie; en deze reactie kun je wel beïnvloeden. Je kunt b.v. zeggen: absoluut verzet. Je kunt ook zeggen: beperkte samenwerking. Als je zegt "absoluut verzet" en je krijgt 20 % mee, dan maak je daarmede van de hele zaak een chaos. Zeg je "beperkte samenwerking" en je krijgt 20 % mee, terwijl de rest vaag blijft, dan kunnen die 20 % beslissend zijn. Op die manier is het mogelijk het geheuren vanuit de geest te dicteren. Maar als het gevolg eenmaal optreedt, ben je daaraan als geest gebonden.

Dat is in de tijdsfilosofie natuurlijk niet helemaal zuiver. Zoals u weet, bestaat de tijd uit een groot aantal tijdsparallellen. Bij de keuze, die wij doen op basis van een oorzakelijkheid, bewegen wij

ons in feite naar een van de parallelle tijdslijnen. Maar een eenmaal gedane stap terugnemen - hoezeer dat theoretisch mogelijk kan zijn in bepaalde filosofieën - is practisch niet te verwezenlijken; en wel om een heel eenvoudige reden:

Als wij ons iets herinneren als een feit, dan zullen wij de invloed van dat feit op ons wezen niet meer kunnen ontkennen en al onze volgende reacties, onze gedachten en daden zullen door die herinnering mede worden bepaald. Daarom is het voor de geest soms zelfs mogelijk om bepaalde denkbeelden uit het verleden te veranderen.

Je kunt een interpretatie van iets uit het verleden suggereren, waardoor de betekenis verandert. Je kunt b.v. het optreden van Lenin een andere betekenis geven. Maar die andere betekenis die je geeft, de andere interpretatie van hetgeen Lenin feitelijk heeft gezegd en gedaan, kan betekenen dat er een politieke omwenteling komt in Rusland, ook al treedt die naar buiten niet zo zichtbaar op. Het betekent, dat er heel andere controversen tussen verschillende groepen kunnen ontstaan dan er op het ogenblik zijn. En als ze eenmaal bestaan, ben je eraan gebonden. Men weet dat het zo is. Maar als het ver genoeg verwijderd is, kunnen we de zaak weer ombuigen door de herinnering, die dan niet meer een zuiver persoonlijke is, a.h.w. een tikje te vervalsen. Zo werkt de geest met oorzaak-en-gevolg en wordt het geheel van de kosmische invloeden dus ook voor de geest een dankbaar en vruchtbaar werkterrein.

De geest heeft natuurlijk een doel. Daarover heeft u genoeg gehoord. De Witte Broederschap streeft de geestelijke bewustwording na. Men zou kunnen zeggen: evolutie van de mensheid als geheel, inhoudende het totaal der op aarde levenden, allen die op aarde hebben geleefd en het merendeel van hen die nog op aarde zullen leven. Als je een dergelijk algemeen doel stelt, dan is het natuurlijk ook weer de vraag: Wat beschouw je als een geestelijke evolutie? Daarover heeft u misschien nog niet nagedacht. Een geest zegt: Op aarde moet men geestelijk rijper worden. Maar wat verstaat zij daaronder? En wat blijkt er nu?

Elke geest zal haar beeld van rijpheid en rijping deels ontlenen aan de straal, waartoe zij behoort. Net zo goed als mensen dat doen. Op het ogenblik, dat vele geesten samenkomen, ontstaat er een synthese waarin de rijpingsbegrippen van alle stralen zijn vertegenwoordigd. Daarom zegt men wel, at in de perioden van verblinderd wit licht (dat niet het gewone witte licht is maar een bijzonder fel optreden daarvan, wat gemiddeld eens per 20.000 tot 22.000 jaar plaatsvindt) een totaal ingrijpen van de geest mogelijk wordt. In die tijd kan de geest zelf als oorzaak optreden. In alle andere gevallen kan zij slechts in oorzakelijkheden een bias (vooroordeel) scheppen en daardoor de keuzemogelijkheid van anderen beïnvloeden. Dat is heel typisch, als je het zo bekijkt.

Dan zit u met uw tijd en vraagt u zich af: Waar gaat het met ons naar toe?

Als ik zo kijk wat er in de komende maand gaat gebeuren, dan zeg ik: U gaat een niet al te rustige periode tegemoet. Ik vermoed, dat de uitwerking van hetgeen er in deze maand gebeurt ongeveer 20 tot 35 dagen nodig heeft. Er zouden dan een aantal onverwachte gebeurtenissen moeten plaatshebben. Van welke aard? Dan moeten wij ons afvragen: Wat is de inwerking op het ogenblik? Is het hoofdzakelijk materieel in de eerste helft, dan moet een groot gedeelte van die gebeurtenissen te maken hebben met mechanismen. Er kunnen vliegtuigongelukken zijn, het kunnen storingen zijn in electriciteitscentrales, het falen van een deel van het fabricageproces in een fabriek enz. Dat falen zit er bij. In de 2e helft van de maand hebben wij bovendien te maken

met een rood-invloed. Wat kan die rood-invloed nu betekenen voor de gevolgen?

De geest wil de mens daarmee helpen. Dan zal ze de technisch zwakke punten misschien gebruiken om de mens te confronteren met bepaalde overbodigheden of noodzaken. Op het ogenblik, dat het gaat vanuit de rode invloed (moed), neem ik aan dat hier vooral een sterke definitie van standpunten zal plaatsvinden en die zullen dan wel tot uiting komen in verklaringen. Ik verwacht in die tijd allerlei verklaringen van staatslieden, die wat eigenaardig zullen aandoen. Ik meen zelfs dat een bepaalde groep, die op het ogenblik haar ontbinding heeft aangekondigd, dan zal komen met verklaringen waaruit blijkt, dat die ontbinding een formele, maar geen reële zaak is; wat dan weer allerlei repercussies zal hebben.

Als ik het jaar verder naga, dan kom ik tot de conclusie dat de geest in dit jaar heel veel mogelijkheden heeft om de mens te helpen bij het kiezen van de juiste gevolgen. De oorzaken, zoals ze hebben bestaan in het verleden, kunnen wij niet wijzigen, omdat ze grotendeels nabij verleden zijn. Die zijn onaantastbaar. Ze leven in teveel mensen als een werkelijkheid. Maar wat wij wel kunnen doen, is de reactie op grond daarvan iets afbuigen. Dan zou ik tot de conclusie moeten komen dat wij, wanneer er in de 2e helft van het jaar nog eens een heel felle witte invloed zal zijn, onmiddellijk bijna gevolgd door een paars-invloed, zoals er ook in de komende periode even een paarsinvloed zal zijn die voor de bewustwording interessant kan zijn, in de 2e helft van dit jaar en vermoedelijk tegen november te maken krijgen met het mystiek beleven en interpreteren van de feiten. Een werkelijkheidsvervaging t.a.v. de feiten voor een ogenblik, maar gelijktijdig een teruggrijpen naar innerlijke begrippen en waarden. Dat dit misschien resulteert in bepaalde krijgshandelingen, is bijkomstig. Maar de oorzaak ligt dan in een mystiek. Dat kun je van tevoren zien.

Als wij die oorlogshandelingen zien en weten dat wij er niet helemaal aan kunnen ontkomen, dan kunnen wij natuurlijk wel zorgen dat de zaak goed verloopt; d.w.z. dat die strijd de juiste gevolgen heeft. Dat betekent niet, dat ze weinig slachtoffers zal vergen, maar wel dat ze tenslotte een oplossing voor spanningen zal brengen en nieuwe begrippen en een nieuwe samenwerking mogelijk zal maken. Ik denk, dat aan het einde van dit jaar wel zal blijken, dat ik - wat dat betreft - die kosmische invloeden juist heb geïnterpreteerd.

De gevolgen zijn voor een geest vaak wat pijnlijk. U weet, dat elk gevolg op zich weer een oorzaak is. Maar als ik eenmaal heb geholpen een sterke afwijking van een voor de mens normale oorzaak-en-gevolgverhouding tot stand te brengen, dan heb ik in dit gevolg en dus in de oorzaak zelf mede deel. Geesten zijn eigenwijs, zoals mensen. Als je eenmaal a heb gezegd, dan weet je dat het beter zou zijn om a^2 te zeggen, maar je zegt a, b,c, omdat je het altijd hebt gezegd. En dan blijkt, dat geestelijke groepen, die zich sterk betrokken voelen bij een gevolg, in hun poging om de gevolgen die daaruit voortkomen ook materieel en anderszins toch zo gunstig mogelijk te maken, op het ogenblik dat een gevolg oorzaak is geworden vaak eenzijdig zijn.

Bij die eenzijdigheid treedt dan weer een correctie op door de Heren der stralen. Een verdeeldheid b.v., waardoor een samenwerking tussen delen van een geestelijke groep, als de Witte Broederschap, op een gegeven ogenblik niet mogelijk is ook al zou een deel van die Broederschap een beroep doen op het geheel. Er is gewoon geen harmonie te vinden. Of - en dat gebeurt ook wel eens - de Heren van wijsheid gaan optreden. In dat geval wordt het streven plotseling omgebogen, omdat men tot een geheel nieuw begrip komt van zijn doel en doelstellingen. Het is een uitermate fascinerend geheel.

In de geest heb je daarmee misschien meer bewust te maken dan de mens. Maar als je weet, dat omwentelingen op velerlei terreinen op deze wereld onvermijdelijk zijn en je ziet hoe de geest voortdurend bezig is om daaruit geestelijke winst te halen en gelijktijdig probeert om ook stoffelijk de zaak in een juister verband te brengen, dan word je gefascineerd door al die invloeden uit de kosmos, die eigenlijk bepalen wat je op een gegeven ogenblik wel en niet kunt doen. Van ons standpunt is "timing" dan ook erg belangrijk. Wij moeten op het juiste moment iets zeggen, op het juiste moment iets brengen. De grootste wijsheid, die op een onjuist ogenblik wordt verkondigd of in een niet-harmonische vorm, zal de mensen nooit bereiken. Datgene, wat op een ogenblik wordt gebracht in directe overeenstemming met de op dat moment heersende invloeden en uitgaande van bestaande harmonieën, zal aanslaan. Zelfs de begrippen, die wij proberen mede te delen, zijn daarvan sterk afhankelijk. En daarom is "timing" voor ons belangrijk.

De geest wil meespelen in het spel van oorzaak-en-gevolg. Zij wil de mens helpen om als een oorzaak eenmaal bestaat daaruit de geestelijk meest juiste gevolgen te doen voortkomen. En daarvoor moet ze zich dan ook op de hoogte stellen van alle invloeden uit de kosmos, van de tendensen van een historische spiraal. Zij moet zich realiseren welke straal op dit moment sterk is. Ze moet zich realiseren in hoeverre en in welke mate de uitstralingen van de Heren van wijsheid harmonisch zijn met een bepaald deel of met het geheel van de aarde en van de geest. Het is een werkje, dat eigenlijk een beetje doet denken aan het programmeren van een computer. Je moet alle feiten bijeen brengen en dan voortdurend verdergaan met alle mogelijke ontwikkelingen te herhalen, totdat er één klikt en je zegt: Dit past bij alles: bij het doel dat je je hebt gesteld, bij je persoonlijkheid, bij de straal waartoe je behoort, bij de kracht die op dit moment optreedt en het harmonieert met de kracht der wijsheid, die op dit moment op aarde het sterkst werkzaam is.

Ik hoop u hiermede enig inzicht te hebben gegeven in de invloeden, die uw milieu en uw gedrag kunnen beïnvloeden. Daarnaast hoop ik u ook nog wat meer inzicht te hebben gegeven in het werk van de geest, dat niet - zoals menigeen denkt - bestaat uit het weldoend rondzweven boven de mensheid om goede gedachten te zaaien, maar wel degelijk bestaat uit een zeer concreet en bewust werken met krachten, die je bewust moet erkennen of - zo je dit niet kunt - waarbij je de leiding moet aanvaarden van hen, die die krachten wel kennen.

Op de juiste tijd werken, de juiste kracht geven en de juiste invloeden a.h.w. overdragen aan anderen, dat maakt het voor de geest mogelijk om oorzaak-en-gevolg mede te hanteren als een instrument voor de bewustwording van de mensheid, als eem middel om zichzelf te openbaren en als een mogelijkheid om harmonieën van grotere en meer kosmische geaardheid tot stand te brengen.

:-:-:

VOLKEREN EN NATIES.

Als een groep mensen een taal en vele gebruiken gemeen heeft, dan ontstaat er een gemeenschappelijke mentaliteit. Het wonderlijke daarbij is, dat deze mensen allen een kracht projecteren, waardoor een astrale figuur wordt geschapen. Dat is een schijnbeeld. Maar dit schijnbeeld wordt over het algemeen snel bezield door entiteiten, die hoog genoeg zijn om een overzicht te hebben over de groep en die proberen om de groep te helpen. Het wonderlijke hierbij is, dat elke groep haar eigen beeld projecteert en aan de hand van dat beeld ook bepaalde entiteiten aantrekt.

Men heeft wel eens gedacht, dat een volksgroep, een natie werd geleid en bestuurd door iemand, die helemaal losstaat van alles wat met de volksaard samenhangt. Dat is niet helemaal waar. Het is zelfs mogelijk, dat een natie uiteenvalt in twee afzonderlijke groepen, die elk op zich een eigen groepsgeest hebben. Een typisch voorbeeld hiervan is Duitsland geweest in de nazi-periode.

Oorspronkelijk had de Duitser een bepaalde mentaliteit en die werd nationaal tot uitdrukking gebracht; o.a. een zekere serviliteit t.a.v. gezag was daarbij belangrijk. Maar daarnaast had hij ook heel veel goede kwaliteiten en eigenschappen. De nazi's kwamen op en hadden aanvankelijk eigenlijk niet veel invloed op de mensen. Pas toen de crisisverschijnselen hun hoogtepunt gingen bereiken en dus vele mensen het gezag niet meer konden accepteren als iets wat zuiver redding en leiding gaf, was er een vatbaarheid voor het gevoel van meerwaardigheid, waarop het nazidom was geënt. Vanaf dat ogenblik ontstond er een tweede groepsgeest speciaal voor de nazi's, die echter ook beladen was met alle slechte kwaliteiten, die in de stellingen en idealismen waren gelegen, zoals ook de goede kwaliteiten daarvan tot uiting kwamen. Het is de vorm, die bepaalt of een entiteit deze kan aanvaarden of niet.

Het gevolg is, dat wij in bepaalde landen op het ogenblik vele groepsgeesten aantreffen, die gezamenlijk werken in een natie. Zolang het begrip "ons land", "ons volk" als totaliteit bij een ieder bestaat, zal er echter nog de mogelijkheid zijn dat dergelijke groepsgeesten door een soort nationale geleidegeest worden gedomineerd. Een typisch voorbeeld is de Ver. Staten.

In de Ver. Staten hebben we liefst te maken met 7 verschillende groeperingen, die elk een eigen beeld uitzenden en die ook worden geleid door een eigen geestelijke kracht. Maar daar de meesten van hen bovendien hun land in ere houden, bestaat er ook nog een soort nationale entiteit. Het is deze entiteit, die veel heeft te maken met de reacties van het volk als geheel tegenover de buitenwereld.

Als wij de Nederlandse geest nemen, dan zou u misschien denken, dat die in de laatste tijd ook gespleten zou moeten zijn. Wonderlijk genoeg is dit niet het geval. Een typerend voorbeeld voor de wijze, waarop verschillende eigenschappen geestelijk gezien aanvaardbaar en in een gezamenlijk geprojecteerd astraalbeeld aanwezig kunnen zijn. Wat blijkt nu namelijk.

De tegenstelling tussen jong en oud is in Nederland vooral op moraal gebaseerd. Die moraal is echter uiterlijk. Het gaat dus om verschijnselen. Maar degenen, die de vrije liefde prediken, benaderen dit principe even calvinistisch als de anderen de rechtlijnigheid en de heiligheid van het gezin, zodat in één entiteit deze verschillende groeperingen wel degelijk voldoende harmonie kunnen vinden en dus één

kracht voor practisch het gehele Nederlandse volk kan optreden.

Het aantal geesten op de wereld is groter dan het aantal naties. Er zijn landen te vinden, waarin 3 of 4 groepen bestaan met elk een eigen geest, een eigen volksmentaliteit en daardoor een eigen controverse t.a.v. het andere.

Als wij kijken naar Yougoslavië, dan zien wij daar typische verschijnselen van, ook in Roemenië trouwens. In Rusland komt die verdeeldheid al heel sterk tot uiting, omdat we daar zelfs groepen hebben van de z.g. wit-Russen en van de Mongoolse Russen. Daarnaast hebben we te maken met de Kaukasische en Oekraïnse groepen, die wel weer een gezamenlijke groepsgeest bezitten, maar die als groep en met de groepsgeest zich zeer sterk afscheiden van de anderen. Dat is misschien de verklaring voor de wijze, waarop in een volk een eenheid kan bestaan ondanks alles, terwijl elders ondanks alle neiging tot eenheid juist een verdeeldheid blijft bestaan. De werking van een dergelijke groepsgeest zou ik u graag nader omschrijven.

Stel als voorbeeld een Nederlandse groepsgeest. We hebben dan te maken met een uitstraling, waarin abstracties vaak boven feiten gaan en gelijktijdig een zekere bezitszin een grote rol speelt. De geest, die zich daarin uit, moet dus enerzijds begrip hebben voor zeer materialistische neigingen en anderzijds in staat zijn te reageren op vaak toch wel wat abstracte idealismen.

Deze entiteit heeft een voorgeschiedenis. In die voorgeschiedenis moet hij kennis hebben gemaakt met de verschillende vormen van idealisme: de neiging als wereldverbeteraar op te treden (iets wat bij de Nederlander wel bijzonder sterk tot uiting pleegt te komen) en ook de neiging hebben gehad te dromen, idealen op te bouwen en ook een zekere trouw. Die entiteit zal verder - al is Nederland nu niet direct een groot volk - een zeer behoorlijke achtergrond moeten hebben. Dat wil zeggen, dat hij een geestelijke ontwikkeling heeft moeten doormaken, zich doorgaans bewust is van zijn totale bestaan inclusief alle incarnaties, alle verblijven in de sferen. Bovendien zal hij een harmonie moeten hebben met een aantal niet meer vormkennende sferen, omdat een deel van het denken van het Nederlandse volk toch ondanks alle schijnbare nuchterheid daarmee verwant is.

De geest, die deze vorm accepteert, kan die niet altijd maar blijven bezielen, want de vorm wordt voortdurend weer verbouwd. De geest kan proberen dat tegen te houden, maar er komt een ogenblik, dat er een ommekeer komt in wat je de mentaliteit zou kunnen noemen. In Nederland heeft een dergelijke wisseling plaatsgevonden tussen de jaren 1919 tot 1923. Toen werd een zodanige verandering van denken en mentaliteit kenbaar bij een groot deel van het volk, dat de entiteit daarin zich niet langer ermee harmonisch gevoelde. Er is toen een andere entiteit gekomen, degene die er nu nog is. Deze heeft het een hele tijd uitgehouden en zal het ook nog wel wat langer uithouden.

Deze entiteit moet nu proberen dat volk inhoud te geven. Dat kun je alleen doen, indien je de gemeenschap beïnvloedt. Deze geest heeft getracht Nederland te maken tot een soort toetssteen voor de vooral meer abstract uitgezonden gedachten van andere landen. Nederland vervult ook nu die functie. Het is een soort brandpunt van ideeën, waarin weinig origineels ontstaat, maar waarin een voortdurende synthese van tegenstellingen mogelijk wordt. Door die synthese wordt een bijzondere waarde voor de wereld, maar ook een bijzondere geestelijke bewustwording voor vele Nederlanders geschapen. Dit impliceert ook dat een ieder, die in het Nederlandse volk incarneert, eigenschappen moet bezitten, die bij dit volk behoren. Vergeet u niet, wij spreken over Nederland als een voorbeeld. Voor elk ander land geldt dat evenzeer.

Belangrijker wordt het echter, als wij ons gaan realiseren dat sommige mensen in Nederland zich niet bij de Nederlandse entiteit kunnen aansluiten. Een typisch voorbeeld kan men vinden bij de Surinamers. Er zijn er onder, die ondanks afwijkende achtergronden en vaak een wat afwijkend gedrag zich toch snel harmonisch kunnen voelen met de Nederlandse entiteit en daardoor ook contact hebben met de Nederlanders en de Nederlandse samenleving. Anderen verwerpen dit. Men zou verwachten dat ze dan teruggrijpen naar hun eigen origine, maar dat blijkt niet waar te zijn. Hun grootste harmonie blijkt te liggen in Noord-Frankrijk waar ook een bepaalde groep actief is en ook een eigen geest heeft. Zij behoren dan tot deze groep, omdat de invloed van het eigen vaderland hen onvoldoende kan bereiken.

In Nederland vinden wij ook mensen, die sterk Duits georiënteerd zijn. Dat betekent niet dat ze aan de grens behoeven te wonen; ze kunnen net zo goed in Den Haag of ergens anders wonen. Maar door hun mentaliteit zijn ze daarmee verwant.

Het beeld dat je krijgt van de geestelijke werking van de Nederlandse entiteit is dat Nederland weliswaar het centrum is, dat de vorm en de mogelijkheid van het astrale voertuig dat is geschapen wel door de Nederlanders als geheel wordt bepaald, maar dat de Nederlanders een invloed hebben, die gaat tot in Zuid-Frankrijk, tot in Noord-Italië, die zich uitstrekt over delen van België en in Duitsland vaak heel belangrijke reflexen wekt zelfs tot in Oostenrijk toe. Aan de andere kant stimuleert ze Engeland sterk en heeft daarmee een grote wisselwerking, zelfs ook met bepaalde delen van de Ver. Staten, vooral de zuidelijke delen. Op een tekening zou dus elke nationale of groepsentiteit er uit moeten zien als een wezen, dat een plaatselijk brandpunt heeft, dat men op een kaart kan aantekenen, maar daarnaast een lijnennet verspreidt, waardoor die invloed zich wat diffuser uitbreidt over andere delen van de kaart. Het wonderlijke hierbij is, dat bepaalde delen van de wereld gewoon overgesprongen kunnen worden. Het is b.v. zo, dat de Nederlandse invloed practisch niet optreedt in Noord-Frankrijk, maar dat ze in de buurt van Lyon en verder zuidelijk weer zeer sterk wordt; en dat heeft niets met toerisme te maken.

De entiteit zelf programmeert. Je bent beperkt door het voertuig dat je hebt, dat is duidelijk. Maar als je ziet, dat die synthese zich in Nederland voltrekt, dan kun je zeggen: We moeten aan die synthese bepaalde elementen toevoegen. En dan kun je proberen die elementen aan te trekken en gelijktijdig het werken daarmee bij de Nederlanders aan te moedigen. Je kunt dus bepaalde idealen op de voorgrond schuiven. Je kunt tegenstellingen, die elders bestaan in Nederland maar in beperkte mate tot stand brengen en zo de reacties allemaal samenvoegen, tot er iets nieuws wordt geboren.

Nederland is op het ogenblik - misschien wat wonderlijk - een van de grote brandpunten van het westelijk deel van de wereld. En dat komt niet, omdat de groepsgeest zo groot en zo machtig is, maar wel omdat hij het vermogen van synthese in zeer sterke mate bezit.

Andere geesten isoleren zichzelf juist. En dan bent u waarschijnlijk geneigd te denken aan groepsgeesten, die achter het ijzeren gordijn leven, maar dat is niet waar. In verscheidene van die landen bestaat zelfs een geestelijke uitwisseling met het westen, die heel sterk is. Soms met bepaalde westelijke groepsgeesten en dus met de landen waarover zij heersen.

Als we kijken in delen van Spanje, Italië, bepaalde delen van landen in Afrika, dan zien wij daar een typisch isolement. Hier wordt de invloed van buitenaf afgewezen en is men bezig een volkomen eigen beeld op te bouwen en te verwezenlijken. Dat komt uit het volk voort, maar de geest bevordert dat. Hij doet dit om in dit volk bepaalde

eigenschappen en mogelijkheden te scheppen.

Mijn voorganger heeft u allerlei bijzonderheden voorgelegd omtrent de kosmische krachten, invloeden, tendensen en de historische invloeden die optreden. Nu moet u proberen mijn redenering in dezen eens te volgen.

Indien er in een bepaald land of in een bepaalde groep een deling van mentaliteit ontstaat, dan zijn er vaak historische invloeden en kosmische tendensen, die dit onvermijdelijk maken.
De groepsgeest heeft nu de mogelijkheid zich terug te trekken.
Indien hij dat doet, ontstaat er wat men noemt versplintering.
De entiteit tracht zichzelf dan meestal na korte tijd geheel terug van beïnvloeding, omdat hij zijn beeld of voorstelling niet meer kan waarmaken en niet meer beschikt over de astrale mogelijkheden, die hij begeert. Dat is b.v. gedurende de 30-jarige oorlog in Duitsland het geval geweest. Het gevolg was dan ook de nationale versplintering van Duitsland.

De situatie wordt nog veel interessanter, als men zich gaat realiseren, dat wat hier in Duitsland gebeurde en wat dus overal kan gebeuren, ook inhoudt dat nieuwe geesten gaan optreden.
Men heeft het gevoel: als er een natie is, er ook een geest is en dat die geest altijd aanwezig blijft. Toen good old England werd veroverd door William, was dat het begin van het nieuwe Engeland en ontstond daar een nieuwe nationale geest. Maar dat is niet waar.
Die nationale geest heeft zich verscheidene malen gewijzigd. Op het ogenblik is Engeland dadelijk weer sterk verdeeld.

Altijd is er weer iemand die zegt: Hierin vind ik mijn mogelijkheid, mijn waarheid. Zoals een geest, die incarneert en dit volledig bewust doet, zich van tevoren op de hoogte stelt van de mogelijkheden van het voertuig dat hij aanvaardt en de mogelijke belevingen daarin, zo zal ook de geest, die een groep gaat leiden, zich van tevoren afvragen: Wat zijn de middelen, die mij ter beschikking staan? Wat zijn de ontwikkelingen, die ik kan verwachten?
Hij aanvaardt dan die taak, omdat hij:

a. harmonisch is met de bestaande mogelijkheid en
b. in die mogelijkheid een uitbreiding ziet voor zijn bewustwording en een mogelijkheid tot taakvervulling.

Het resultaat hiervan is, dat de entiteit voor Nederland sedert 1919-'20 in dit land de taak heeft gezocht van de synthese, maar dan op elk terrein. Dat betekent dus ook, dat Nederland binnenkort weer een periode zal doormaken van wetenschappelijke synthese, waardoor vele uitvindingen, die elders zijn gedaan en vele principes, die elders zijn ontdekt in Nederland een totaal nieuwe betekenis gaan krijgen. Het betekent, dat in Nederland een nieuwe vorm van geloofsbenadering ontstaat, waarin vele problemen en neigingen, die elders bestaan tot eenheid worden gebracht. Dat wil niet zeggen, dat hetgeen er dan ontstaat ideaal is, maar het wil wel zeggen dat er een vernieuwing wordt geschapen uit het bestaande.

Zo kunnen wij aannemen dat de entiteit, die op het ogenblik West-Duitsland voor een groot gedeelte domineert, binnenkort pogingen zal doen te komen tot wat men een politieke synthese zou kunnen noemen. Het is een poging om met een enigszins terzijde stellen van het westers democratisch denken zelfs te komen tot een socialisme, waardoor een zeer grote en intense samenwerking mogelijk wordt met de landen, die nu nog achter het ijzeren gordijn liggen. Dat komt uit het volk voort.

De tegenstand, die daartegen bestaat, is niet tegen de vernieuwing. Dat zou men misschien denken, als men de politici hoort. De tegenstand bestaat tegen het verbreken van een bestaande orde, omdat de sociale rangorde in Duitsland en de groepsbelangrijkheid nog zeer sterk tellen.

Maar als blijkt, dat de groepsbelangrijkheid kan worden gehandhaafd of uitgebouwd, dan zullen wij in zeer korte tijd die synthese tot stand zien komen. Ook hier dus een uitgrijpen van de nationale geest naar buiten toe.

Men houdt zich niet alleen bezig met de Duitsers, de Nederlanders, de Amerikanen, de Canadezen of wie dan ook. Men houdt zich bezig met alles wat er op de wereld gebeurt. De nationale geest, de groepsgeest, zelfs de groepsgeest van dieren oriënteert zich uit de aard der zaak op datgene, waartoe hij behoort. Dus als er een grote geestelijke kater is, die alle katten regeert bij wijze van spreken, dan zal hij in de eerste plaats reageren vanuit het kattenstandpunt. Maar daarnaast zal hij proberen te zien wat er in die wereld nodig is om poes aan te passen. De eigenschappen en kwaliteiten, ja zelfs de raseigenschappen veranderen dus door mutatie, opdat deze katachtigen in de wereld kunnen blijven bestaan. En als die bestaansmogelijkheid ophoudt, trekt de geest zich terug en zien wij een ras in zeer korte tijd verdwijnen. Dan is er geen samenhang meer. Dan zien wij ook, dat plotseling een deel van de instincten wegvallen.

Ik meen u hiermede een aardig beeld te hebben gegeven. Maar het zou niet volledig zijn, indien ik niet probeerde er op te wijzen dat een nationale geest over het algemeen ook nog behoort tot een bepaalde kosmische invloed.

Men zegt wel eens, dat een zeker sterrenbeeld een bepaalde staat regeert. Vooral in de Chinese opvatting van de astrologie komt dat heel duidelijk naar voren. Dat is natuurlijk niet helemaal juist. Maar het is wel juist dat men eigenschappen toeschrijft aan de sterrenbeelden, die een grote overeenkomst hebben met de eigenschappen van een astraal beeld, dat op een gegeven ogenblik uit een natie of uit een ras is ontstaan. En dat betekent dat de invloeden, die behoren bij dat sterrenbeeld, bij die bepaalde kosmische straling, bij de geestelijke straling voor dat volk bijzonder belangrijk zullen zijn.

Harmonieën en disharmonieën spelen verder een grote rol in het verloop van de historie van een volk. Je kunt je niet aan de rassengeest onttrekken, zo min als de rassengeest zich - zonder alle invloed prijs te geven - zal kunnen onttrekken aan de groep waartoe hij behoort. Maar als in een volk een bepaalde groep in één opzicht - dus niet in alle opzichten - voortdurend afwijkt van hetgeen in het geheel noodzakelijk is (b.v. een verwaande Godvrezendheid bij een deel van de mensen, die storend is voor de harmonische ontwikkeling van de anderen), dan komt er een natuurramp, een ziekte of iets anders, waardoor deze groep a.h.w. wordt verspreid, de invloed in deze groep wordt veranderd en ook de mentaliteit van de mensen een langzame, maar zich voortzettende verandering ondergaat. Er is voortdurend een poging om een eenheid te creëren.

Als je binnen een bepaalde natie incarneert, dan betekent dit dat je met het op dat ogenblik heersende groepsbeeld en met de entiteit, die daarin werkzaam is in zekere zin harmonisch moet zijn. Je kunt dus niet in Nederland worden geboren, zonder dat er een primaire overeenkomst bestaat met de geestelijke invloed, die Nederland op dit moment grotendeels beheerst.

Zo ziet u, dat er een voortdurende samenhang is en blijft tussen alle geesten, die leiding geven aan volkeren, aan groepen, aan rassen en aan degenen, die worden geboren. En deze gezamenlijk zijn eveneens in harmonie met krachten, die van verderaf komen. Het is deze wonderlijke eenheid, die bepaalt wanneer naties te gronde zullen gaan of groot zullen. Het is deze eenheid, die vaak betekent een absolute ommekeer in betekenis.

Het Romeinse rijk, dat in feite een rijk van krijgslieden was geworden, maakte plaats voor een Rome dat schijnbaar onbetekenend was, maar dat gelijktijdig uitgroeide tot een geestelijk wereldrijk. Ook dat was een ommekeer, zoals in de Italiaanse mentaliteit eveneens een verandering tot stand kwam. Nu is deze weer naar het materialisme omgebogen, maar gelijktijdig grijpt men weer naar een nieuwe abstractie, waaruit de materialistische benadering kan worden omgebogen naar een geestelijke invloed, die men in de wereld heeft.

Altijd weer wisselwerking. En daardoor kan er ook nooit één land, één groep of één natie zijn, die voor zeer lange tijd de wereld domineert. Je kunt het misschien een paar eeuwen volhouden, als je heel harmonisch bent met de rest van de wereld, maar er komt altijd weer een ogenblik, dat je plaats moet maken voor een ander. Soms blijkt dan veel later, dat bijna vergeten werkingen en invloeden weer opleven.

Dan is het laatste punt, waarop ik u vandaag wil wijzen: de oosterse filosofie, die nu in het westen zo'n grote opgang maakt. Ze is in feite al oud. Ze past niet meer in het oosten. En nu zien wij het wonderlijke beeld, dat een paar oosterlingen en een bijna gelijk aantal westerlingen weer het ideaalbeeld opbouwen, waarin eens een entiteit een volk heeft geregeerd. De kans is nu groot, dat die entiteit toch nog weer terugkeert en hier in plaats van leider van een natie leider van een geestelijke groep wordt. En dat impliceert weer, dat de betekenis van de oosterse filosofie en de oosterse mystiek, zoals die op het ogenblik door velen wordt gezien en ervaren, zal worden omgebogen tot een vorm, die veel westerser is dan men zich ooit kan voorstellen en dat de benadering daarvan misschien grotendeels christelijk wordt en niet beperkt blijft tot dingen als yoga, transcendentale meditatie en dergelijke.

Ik hoop, dat u enig gevoel krijgt voor de groepsentiteiten zoals ze bestaan. En ik hoop bovenal, dat u zult begrijpen dat u op dit moment wel een heel belangrijke eigen groepsentiteit bezit. Want de groepsentiteit in Nederland, die in haar streven naar synthese reeds vele waarden een juister vorm heeft gegeven, waarden die niet origineel Nederlands zijn, zou wel eens in de komende tijden het zaad in zich kunnen dragen voor een wereldrevolutie, die voor iedereen aanvaardbaar is. En al is Nederland klein en onbelangrijk en het Nederlandse volk - u vergeve mij - zeker niet het meest excellente ter wereld, het bezit echter wel die specifieke eigenschappen, waardoor deze groepsgeest met het volk kan werken en bijna zonder besef van de enkelingen grote zaken voor een nieuwe tijd tot stand kan brengen.

Nederland zal in de Aquarius-periode, zeker in de eerste 500 jaar, zeer belangrijke veranderingen mede helpen veroorzaken, die een groot deel van de wereld zullen omvatten.

Ik hoop, dat hetgeen u op deze avond heeft gehoord voor u ergens een wereldbeeld mogelijk maakt, dat u ook in uw eigen leven een klein beetje meer zelfvertrouwen geeft, een beetje meer begrip voor het onvermijdelijke en daardoor ook het vermogen juist dáár in te grijpen waar u zelf iets kunt doen en kunt zijn.

:-:-:

N A T U U R.

De wereld, waarin je leeft, wordt geregeerd door krachten. Die krachten noem je de natuur.

Iedereen weet wat er uit de natuur voortkomt. Bijna niemand weet wat de natuur is. De natuur is in ieder geval niet zo lieflijk als de mens haar zou willen zien en bergt in zich naast enorme schoonheid vaak een afgrond-diepe wreedheid; naast een voortdurende bewogenheid, die leven intenser en blijder maakt een haat of een duisternis of een onverschilligheid, die je steeds weer doet schrikken. Waarden, die voor de mens belangrijk zijn als leven en dood, schijnen voor de natuur niet belangrijk te zijn. Ze spelen slechts een rol bij de handhaving van bepaalde regels en wetten. Zou de mens zich dan moeten bezighouden met die natuur?

Hij heeft getracht de natuur aan zich te onderwerpen, maar de natuur is altijd sterker. Men heeft getracht de wetten van de natuur te ontleden en haar zo te beheersen. En het blijkt altijd weer, dat ze sterker is dan de ontleders van haar werkelijke regelmaat.

De natuur is in zekere zin voor de mens een goddelijk gebeuren, waarvan je delen kunt begrijpen, hanteren en beheersen, maar waarvan het geheel steeds weer aan je greep ontsnapt.

De natuur is iets wat de mens zelf vaak tegen zijn wil in beheerst. En toch kan hij niet gaan zonder het natuurlijke in zijn bestaan te aanvaarden. Misschien is dit voor ons een les. Wij moeten niet mediteren over de mogelijkheid om de natuur te aanvaarden of te beheersen. Wij moeten mediteren over onze eigen verbondenheid met al die dingen, die wij buiten ons beschouwen als wetten, regels of waarden van de natuur.

Wie als mens beseft hoezeer hij gelijktijdig product en deel is van die totaliteit rond hem, van het z.g. dode van de materie en van het leven van planten en dieren tot het hoogstmenselijke toe, hij zal - naar ik meen - in dat besef van verwantschap leren ervaren al waarvan hij deel is. Voor zo iemand zullen de planten spreken, zullen de dieren een eigen taal krijgen en zullen zelfs de stenen luidkeels zeggen: Hier ben ik. Zo ben ik.

Als de wereld zo voor je gaat spreken, omdat je het gevoel hebt deel van haar te zijn, behorend bij het geheel van aarde en natuur, dan kan er in je geest een beeld ontstaan van de werkelijkheid, waardoor je aan je gebondenheid - ook in natuurlijke zin - langzaam maar zeker kunt ontgroeien. Want daar, waar de kracht van de geest volledig ontwikkeld is, daar zal zij de natuur niet weigeren of teniet doen, maar ze zal haar aanpassen binnen haar wezen aan de regels en noodzaken en behoeften van het "ik". Dan word je niet slechts deel van een natuur die geschapen is, maar dan ben je herscheppend mede deel van de natuur, waartoe je als mens behoort of hebt behoord. En uit het werkelijk scheppende, dat in je leeft en dat je zo tot uiting brengt, komt de inhoud van alle leven scherp naar voren en tekent zich als een kenbaar en besefbaar deel van het eigen "ik" af.

Wie de grenzen van een wereld wil overwinnen, moet leren de natuur geestelijk aan te passen aan zijn noodzaak, zonder ooit de natuur het recht te ontzeggen haar eigen wezen en wet te volgen. Zo mediterend mogen wij ons voornemen eerst de natuur en de waarden van de natuur te aanvaarden, want eerst uit die aanvaarding zal een erkenning en begrip ontstaan. En krachtens dit begrip en de erkenning van onszelf zullen wij in staat zijn de scheppende of herscheppende functie, die de mens vanuit het Goddelijke werd opgelegd, waarlijk te vervullen in alle wereld en sfeer, waarin wij vertoeven.

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Vierde Les.

VAN DIONYSISCH TOT APOLLINISCH.

Als een geest is geïncarneerd en het kind is geboren, dan begint een periode van wereldontdekking. In deze tijd is het wel opvallend, dat het kind in verhouding - volgens de normen van volwassenen althans - weinig denkt. Het wordt grotendeels bestuurd door allerlei z.g. instincten. Maar instincten zijn nog wel iets anders dan alleen maar ingegrifte gedragslijnen.

In de stof kunnen o.m. via chromosomen enorm grote hoeveelheden informatie aan de cellen worden overgedragen. En dus kan men in feite stellen, dat elk lichaam een eigen bewustzijn heeft, waardoor het niet alleen zichzelf kent, maar ook wel degelijk kennis heeft van de omgeving en van de relatie, die er met die omgeving bestaat. Het is een wonderlijke zaak.

In de eerste 6 à 7 levensjaren pleegt het kind zich - zoals dat heet - "dionysisch" te gedragen. Er is geen sprake van denken, van rationele handeling in overeenstemming met de gangbare waarden van de wereld en van de wetenschap, maar van een instinctief benaderen en ook van een instinctief overleven.

Dat is in uw maatschappij misschien niet meer zo gemakkelijk te zien. Maar als wij even terugschouwen naar b.v. de - overigens rampzalige - **situatie in Biafra**, dan is het daar opgevallen dat er zeer veel kinderen waren in de leeftijd tussen 1 en 4 jaar, die alleen rondzwierven en die zich ook lange tijd in het oerwoud hebben weten te handhaven. Zeker, zij waren ondervoed, ze waren beschadigd, ze waren naar de normen van de maatschappij absoluut slachtoffertjes. Maar aan de andere kant, een dergelijk kind is normaal aangewezen op de zorg van de ouders. Het kind is georiënteerd op de voortdurende steun en hulp van het hele milieu. En nu komt het plotseling in een wildvreemde wereld terecht, in een oerwoud waarin honderden gevaren zijn, waarin dat kind heus niet weet wat het kan eten en wat het niet kan eten. Dan is het werkelijk een wonder, als het soms maandenlang daarin kan vertoeven, voordat het wordt gevorden en dat het niet doodgaat.

Ik geef u dit als een voorbeeld om duidelijk te maken, dat ook de instinctieve reactie op de omgeving vaak zover gaat, dat een wezen het voedsel kiest, dat op dat moment voor het lichaam goed is; dat gevaren, die niet bewust worden gekend toch worden ontweken. Er zijn enkele gegevens, waaruit blijkt dat deze jongere kinderen vaak grotere overlevingskansen hadden dan kinderen van 10 à 12 jaar (voor die streek dus zo goed als volwassen), die zich in datzelfde milieu moesten bewegen onder dezelfde omstandigheden. Dat komt, omdat het kind

dan wat men noemt "apollinisch" gaat denken; dat wil zeggen in de termen van weten, van ratio, om niet te zeggen enigszins wetenschappelijk. Vanaf dat ogenblik ga je uit van de achtergrond die je hebt.

De achtergrond die je hebt en de lering, die je hebt opgedaan bepalen verder je gedrag. Je kunt er niet aan ontkomen, dat is een feit. Maar indien je in andere situaties wordt geplaatst, waarbij de gehele achtergrond in feite zou moeten wegvallen, ben je toch geneigd alles te reproduceren naar wat je hebt geleerd aangaande die omgeving, het daar geldende gedrag, de daar geldende waarden. Laten wij nog een voorbeeld geven om dit te verduidelijken, dan kunnen we hiervan afstappen.

Er waren in het oerwoud bepaalde eetbare bessen. Ze zijn niet erg gezond, dat geef ik graag toe, maar ze zijn voeding, ze bevatten bovendien nogal wat vitamine C en vitamine A. De kleine kinderen bleken deze bessen zonder meer te eten. De groteren hadden geleerd, dat die bessen ergens een beetje taboe zijn, omdat ze worden gebruikt voor het maken van bepaalde kleurstoffen. Enfin, dat zijn dingen daar blijf je van af;die zijn niet om te eten. Indien de oudere kinderen die bessen wel hadden gebruikt, dan waren zij er ook wel levend van af gekomen, dan wel in een veel betere toestand geweest toen zij werden gevonden. Het kleine kind reageerde instinctief op zijn erkenning van de omgeving. Het beredeneerde niet, zei niet: In ons milieu mag dat niet, dus is het taboe. Het zei eenvoudig: Ik heb behoefte, mijn lichaam meent die behoefte daar te kunnen bevredigen, ik redeneer niet, ik vraag niet, ik eet. Het oudere kind ging zich afvragen, of het mogelijk was. Het refereerde daarbij aan een in feite voor dat kind al vergane structuur van maatschappelijke en materiële inzichten en weigerde.

U zult zeggen: Dat is een beetje vreemd om deze twee waarden nu tegenover elkaar te stellen. En toch geloof ik, dat het ook voor de bewustwording van de mens en voor zijn gehele reactie op het leven veel natuurlijker is, als je die indeling maakt. Want door deze indeling worden vele verschijnselen begrijpelijk.

Als een kind zijn ouders haat - dat gebeurt heel vaak - dan is het bij het jonge kind een vlaag; het is de reactie op een situatie, het is niet de reactie op een persoon. Zodra het kind wat ouder wordt (in het westen is dat gemiddeld 7 soms 8 jaar), dan blijkt plotseling dat die reactie blijvend is en dat zij niet meer wordt gericht op een situatie, maar dat ze alleen met de persoon wordt verbonden. De haat tegen een persoon - ook als het een van de ouders is - vanwege een onrechtvaardige daad, kan vanuit die periode een heel leven lang blijven bestaan en kan alle beslissingen, alle reacties tegenover soortgelijke personen of zelfs overheden verder beïnvloeden.

Bij het jongere kind is dat niet zo. Wanneer het kind in die beginperiode erg slecht is behandeld, heel veel onrecht heeft ervaren, dan heeft het wel gehaat, het heeft misschien bepaalde angsten opgedaan, maar de bewuste haat (de associatie van de gehate ervaring met de persoon) blijft kennelijk uit. Dat kind kan zich dan verder wel normaal ontwikkelen.

Het is een krankzinnige situatie, tenzij wij uitgaan van het standpunt, dat de geest in staat is om althans iets van de cellulaire bewustzijnsinhoud van een wordende mens te lezen; en dat is inderdaad wel het geval. Vooral de meer bewuste geest kan zien welke stoffelijke herinneringen aanwezig zijn. En dat betekent dus welke gedragsdefinitie het lichaam oplegt aan het bewustzijn.

De meest ideale vorm is natuurlijk een neutrale reactie. Als de dionysische reactie er een is van zelfbehoud zonder verwerping of preferentie, dan is een algehele wereldaanvaarding mogelijk, zonder

dat daarbij op welke manier dan ook de omgeving, de lering of wat ook wordt afgestoten. Want vergeet niet, dat juist in die jonge jaren heel vaak bepaalde herinneringen worden geweigerd. Het kind kan onder omstandigheden duizendmaal iets voorgehouden krijgen en het eenvoudig niet kunnen onthouden. Dat komt dan doodgewoon, omdat in de opmaak van het cellengeheugen deze factor niet aanwezig is en de reactie - nog dionysisch zijnde - weigert te aanvaarden. Je kunt zo'n kind conditioneren, zodat de reactie automatisch plaatsvindt, maar het zal nooit in staat zijn zich te herinneren waarom b.v. het rechterhandje het mooie handje is. Het kind weet het eenvoudig niet. En de kans is heel groot, dat het dit nooit zal weten, totdat dit feit gaat behoren tot kennis, die hem wordt bijgebracht. En als die kennis eenmaal is geaccepteerd - meestal in samenhang met het andere - wordt ze nooit gezien als betrekking hebbend op het "ik".

Dit kan ook een rol spelen in de houding van de mens tegenover de dood. De apollinische benadering maakt de dood voor ons tot iets waarin wij niet kunnen geloven. Het is het einde der dingen. Dat einde beredeneer je wel, maar je beleeft het niet. Gelijktijdig kun je in de dionysische benadering de dood volledig ervaren, maar ook aanvoelen - en dat is nu het wonderlijke - dat het alleen een kwestie van organische ontbinding is, dat het geen persoonlijkheidsontbinding is. Het vreemde is dan ook dat een kind over het algemeen niet bang is voor de dood. Dat krijg je pas als je volwassen bent, als je hebt geleerd dat gevoel van verbondenheid met alle dingen prijs te geven.

Dat ik de namen "dionysisch en apollinisch" heb gekozen, moge verklaard worden uit de verschillende vormen van inwijding.

De dionysische inwijding was gebaseerd op roes. Zij was een beleving, waarbij denken en leren eigenlijk niet te pas kwamen.
De apollinische inwijding daarentegen was een inwijding, waarvoor je kennis moest bezitten, waarvoor je werd getest en de geheugenfunctie vaak belangrijker was dan redeneringsvermogen, invoelings- en aanvoelingsvermogen. U ziet, de termen,hoe vreemd ze ook mogen staan in een onderwerp over de mens, zijn niet ten onrechte gekozen.

Vragen wij ons nu eens even af in hoeverre de instelling van de mens, zoals die dionysisch tot stand komt en in de eerste kinderjaren wordt beleefd, invloed kan hebben op het gedrag van de latere volwassen mens. Er blijkt dan een heel vreemd verschijnsel te zijn:

. Onder bepaalde omstandigheden valt de rede weg. Het apollinisch vermogen staakt en op dat ogenblik neemt de dionysische impuls weer over. Zo kunnen mensen (b.v. een man en een vrouw) elkaar ontmoeten en elkaar nooit eerder gezien hebbend toch een zo sterke attractie tot elkaar voelen, dat men zegt: Dit moet wel een ingrijpen van hoger hand zijn.

U kent het verhaal van de tweelingzielen. Dat is helemaal niet noodzakelijk een geestelijke zaak. Het is zeer goed mogelijk, dat beiden een zodanige lichamelijke uitstraling hebben, dat beiden in de ander lichamelijk een volledige aanvulling erkennen. En zodra die aanvulling als een volledigheid wordt erkend, ontstaat er ook een emotionele binding, die niet rationeel verklaarbaar is, die wij zelfs niet wetenschappelijk kunnen verklaren, omdat ze verder boven alle redelijke normen en eisen uitgaat.

Op dezelfde manier is het vaak heel moeilijk te verklaren waarom de ene moeder voor haar kind alles over heeft, terwijl de tweede het kind eigenlijk als iets bijkomstigs beschouwt. Je probeert het dan te verklaren uit het karakter. Maar in vele gevallen blijkt dat karakter bij beiden practisch gelijk is, dat het ontwikkelingspeil practisch gelijk is en dat alle uitvluchten bij een poging om dit wetenschappelijk op grond van feiten te verklaren mislukken, totdat je gaat kijken naar

de dionysische factor. Dan blijkt, dat bij de ene moeder het kind de directe voortzetting van de eigen persoonlijkheid is. Er is dus een overdracht van eigenschappen. En zelfs het celgeheugen heeft een groot aantal identieke factoren, die naar buiten treden.

In het tweede geval blijkt, dat de moeder niet meer domineert en dat het kind misschien door eigenschappen van de vader of weer naar boven komende herinneringen uit een voorgeslacht qua reactie, qua uitstraling volkomen afwijkt van de moeder. Zo komt het zelfs voor dat b.v. moeders, die zes kinderen hebben vijf kinderen liefhebben en één kind in feite haten. Nu ja, haten is misschien teveel gezegd, maar opzij schuiven. Het is net, alsof zij er bang voor zijn, of zij het gevoel hebben "die hoort er niet bij". Realiseer je je dat dit een kwestie van zuiver emotionele reactie kan zijn, gebaseerd op het herinneringsvermogen van de cellen, van de materie zoals dat erfelijk is ingebouwd, dan zul je ook niet zo snel meer een oordeel uitspreken.

Er zijn heel veel van deze dingen. Het is gemakkelijk genoeg te zeggen: Het libido van een man of een vrouw is aansprakelijk voor de vele mislukkingen, die in de huwelijkse staat of op een andere manier in het contact met anderen steeds weer tot stand komen. Maar dat geloof ik niet. Zeker, er zijn bepaalde hormonale invloeden, die kunnen verklaren waarom een mens zich op een bepaalde manier gedraagt. Maar als je nog iets verdergaat, dan blijkt heel vaak dat mensen op een bepaald punt wel passen, maar dat zij gelijktijdig op een ander punt als een bedreiging worden ervaren.

Als er voor het lichaam (de cellen) sprake is van een gedeeltelijke attractie, dan hebben wij te maken met wat men noemt: fascinatie. Je wordt enorm geboeid en gelijktijdig een beetje afgestoten, zoals sommige mensen kunnen kijken naar een slang, die zij mooi vinden en toch ontzettend griezelig; die zij aan de ene kant zouden willen beroeren en strelen en die zij aan de andere kant ervaren als iets wat vlak voor de poort van de dood staat. Mensen, die zo op elkaar reageren, zullen over het algemeen geen blijvende contacten kunnen hebben. Ook indien de uiterlijke band blijft gehandhaafd, is er sprake van een voortdurend verdergaande vervreemding. Die kan dan misschien eens weer in orde komen, als er een buitengewoon sterke psychische invloed mede een rol gaat spelen, maar zelfs dan is dat over het algemeen tijdelijk. Waarmee ik u heb verteld, dat een groot gedeelte van uw relaties met anderen ook lichamelijk bepaald zullen zijn.

Niet iedereen zal dat even prettig vinden. Het is misschien beter om te zeggen: Ach, mensen, dat zijn allemaal geestelijke invloeden. De geest speelt daarin wel een rol, maar nimmer een overheersende. Zeker, de geest kan werken door het lichaam en zij kan een erkenning tot stand brengen. Maar als de erkenning op cellulair vlak stoot op afwijzing, dan behoeven wij er nooit op te rekenen dat deze mensen tot biologische eenheid kunnen worden. Dan zal ongeacht de geestelijke erkenning er altijd een scheidslijn zijn.

Dan hebben wij in het leven ook veel neutrale factoren. Een neutrale factor kan een medemens zijn, het kan net zo goed een materiaal zijn. Het zijn dingen, die op zichzelf niet bepalend kunnen zijn en waarvan de reactie inderdaad apollinisch is; d.w.z. op grond van denken wordt bepaald.

Een apollinische relatie kan voor de mens uitermate bevredigend zijn op mentaal vlak. Op zuiver fysiek vlak is zij meestal teleurstellend en zelden belangrijk en van blijvende aard. Dat zijn wonderlijke zaken.

Misschien vraagt u zich af, waarom dit voor het bewustzijn zo erg belangrijk is? Wel, het voertuig, dat je hebt gekozen, bepaalt natuur-

lijk ook de wijze, waarop je zelf als geest bestaat en de manier, waarop je met bepaalde sferen al dan niet in harmonie kunt blijven en dus daaruit kunt putten en daarin eventueel kunt uittreden.

Er zijn gevallen geweest, waarbij de strijdigheid tussen het gekozen lichaam en de werkelijke inhoud van de geest zo groot was, dat de geest - omdat zij het leven in de stof eenmaal aanvaard had - de gevangene werd van het lichaam. Er was voor die geest geen mogelijkheid meer tot werkelijke uittreding, zelfs maar tot een paranormale beleving; er was een absolute gebondenheid. Dergelijke mensen worden volgens de aardse opvattingen meestal door hun hartstochten geleefd. Dat is niet helemaal waar. Zij worden geleefd door een innerlijke strijdigheid, waardoor zij alles doen om die strijdigheid te vergeten. Dat betekent dan meestal, dat zij de voor de materie aanvaardbare prikkelende factoren uit het leven zoveel mogelijk trachten te verwerven. Onder dergelijke mensen vinden wij o.a. dronkaards.

Drankzucht kan erfelijk zijn. De drankzucht zal zich in het nageslacht niet altijd uiten in de grote voorliefde voor het bier van de Germaanse voorouders b.v., het kan net zo goed worden omgebogen in de richting van een stickje, overmatig snoepen of iets anders. Maar het is altijd een poging om - zoals men deftig zegt - via orale sensaties en eventuele roesvorming een verwijdering te scheppen tussen de complexe problemen van het "ik" en de onmiddellijke beleving daarvan.

De interessantste zaak is dus steeds weer de gedraging van de mens en zijn relatie met de omgeving.

Het is mogelijk, dat een dionysisch contact met een onderwijzer of onderwijzeres een kind, dat mentaal weinig begaafd is, ertoe brengt enorm goede prestaties te leveren. Men meent dan dat het kind zijn best doet, omdat juffrouw of meester aardig is. Dat kan tot op zekere hoogte waar zijn, maar het is eerder ten aanzien van het gedrag dan van het opnemen van de leerstof. Het opnemen van leerstof blijkt dan vaak gebaseerd te zijn op een telepathisch overnemen.

De mens is niet alleen geestelijk telepaat. Er bestaat een vreemde manier van mededelen, die ook bij dieren vaak aanwezig is. Herten van eenzelfde roedel. Je stelt ze zo op, dat ze elkaar niet kunnen zien en horen. Als een deel van het roedel zich in beweging zet (door schrik op hol slaat b.v.), dan zullen de andere - ofschoon er geen enkele reden toe is en geen enkele concrete waarneming van de andere mogelijk is - eveneens plotseling schichtig worden. Dit is een paar keer bewezen o.a. in een dierentuin. Een van de direntuinen, waarin dit wel heel aardig tot uiting is gekomen, is het grote Dierenpark van Hagenbeck geweest vóór de Tweede Wereldoorlog. Daar had men een roedel edelherten gescheiden en de dieren op tegenovergestelde punten van het park gebracht. Het ene deel vermengd met inheems wild, terwijl het andere deel als verlevendiging was toegevoegd aan een aantal gazellen etc,, dus Afrikaans wild. Nu bleek, dat als in de Afrikaanse sector de delen van het roedel schichtig werden en op hol sloegen, de andere delen bij het inheemse wild eveneens onrustig werden en vaak zelfs in dezelfde richting vluchtten. Daarover is trouwens een proefstuk geschreven.

Dit is een vorm van telepathie, die toch niet op geestelijk bewustzijn berust; dit is zuiver lichamelijk. Het is een emotionele telepathie, want ze kan geen denkbeelden overbrengen, wat de geestelijke telepathie dus wel doet. Emoties kunnen op die manier worden overgebracht. En indien een emotionele harmonie bestaat - en dat is nu het wonderlijke - dan is hierdoor een versmelting op geestelijk niveau veel gemakkelijker geworden.

Deze empathie tussen onderwijzer en leerling resulteert in een verbondenheid, waardoor de scherp gevormde denkbeelden van de onder-

wijzer, vooral als het denkbeelden zijn die meermalen worden herhaald, zich als een soort hypnose in het kind inprenten. Dergelijke kinderen, die overigens mischien helemaal niet intelligent zijn, kunnen vaak bepaalde delen van een les woordelijk herhalen en toch hebben zij heus niet zo goed opgelet. Het zal u duidelijk zijn, dat ook voor bewuste telepathische contacten een dergelijke empathie (verbondenheid) belangrijk kan zijn.

Men heeft wel eens gespeeld met de gedachte om telepathen in te zetten als spionnen. Het zouden de meest ideale spionnen zijn. Zij behoeven alleen maar aan een andere telepaath te denken en niemand kan hen daarop betrappen. Maar er zit wel één moeilijkheid aan vast: beide telepathen moeten zeer met elkaar bevriend zijn. Zij moeten een verwantschap op lichamelijk niveau hebben. Men is daar zo langzamerhand achter gekomen.

In Sovjet-Rusland doet men op het ogenblik experimenten met tweelingen. Die worden gewoon tezamen opgevoed, maar daarna brengt men hen naar ver uiteenliggende plaatsen met afstanden soms van 1500 km zelfs. Men gaat dan de een denkbeelden geven en de ander vragen zich te concentreren. Het blijkt dan, dat dezelfde denkbeelden en dezelfde symbolen vaak nog te voorschijn komen; wat wel een bewijs kan zijn voor deze eigenaardige geestelijke verbondenheid. Want dit is geen emotionele overdracht meer. Het is in vele gevallen zelfs een woordoverdracht - zij het dat ze beperkt blijft.

Ook bij andere verschijnselen, die in het menselijk leven wel eens als paranormaal worden beschouwd, spelen zij een grote rol.

U kent waarschijnlijk wel de z.g. "sterfbedverschijningen". Er is althans voldoende over gepubliceerd. Dergelijke verschijningen openbaren zich niet aan de personen, die daarvoor het meest in aanmerking zouden komen. Wij kennen gevallen waar vader, moeder, de echtgenote en drie kinderen aanwezig waren op dezelfde plaats. De echtgenoot verdronk practisch gelijktijdig, maar op grote afstand. De ontvangst vond plaats ergens in Noorwegen en de ramp in de buurt van Halifax. Een dochter (typisch weer, één dochter!) zag die verschijning. Zij maakte toen de anderen wakker en sprekende over het visioen ervoeren de anderen de ongerustheid: het denkbeeld "dan is er iets gebeurd". Dat zou suggestief kunnen zijn. Zeer waarschijnlijk is er hier ook sprake van een overdragen van de emotionele toestand van dit ene kind naar alle aanwezigen. Maar het feit, dat de vader alleen met die ene dochter contact had, terwijl het veel beter zou zijn geweest om zijn vrouw te beïnvloeden, bewijst wel dat ook hier een bepaalde overeenkomst van biologische structuur bepalend was voor de overdracht van deze doodsgedachte.

Opvallend is verder, dat in zeer veel van dergelijke voorbeelden - er zijn vele honderden daarvan geregistreerd - het beeld of de voorstelling die van de overledene wordt gemaakt practisch fotografisch juist is. Dit is heel moeilijk te verklaren, indien wij uitgaan van het standpunt, dat iemand zichzelf ziet. Hij ziet zichzelf namelijk nooit zoals hij is. U ook niet, trouwens. Dat is typerend voor de mens, die zichzelf altijd anders ziet dan anderen hem zien. Hier vindt echter een fotografische overdracht plaats. Dat impliceert, dat niet-mentale factoren voor het beeld bepalend zijn, want het lichaam kent zijn eigen structuur wel degelijk.

U kent ongetwijfeld ook de situatie zoals die was in de tempels van Aesculapius. In die tempels werden de zieken binnengebracht. Zij sliepen daar onder bepaalde omstandigheden. Ze werden suggestief gemaakt door bepaalde plechtigheden en het lichaam kende dan zichzelf. Het schreef zichzelf a.h.w. in een vorm van roes of half-trance zijn eigen geneesmiddelen voor. Dat zou nogal goed hebben gewerkt. Het werk-

te zelfs zo goed, dat men ook andere kennis op die manier probeerde te verwerven. Het is b.v. bekend, dat Alexander voordat hij zijn grote veldtocht begon ook naar een tempel van Asklepios ging, daar heeft overnacht en dat hem daar werd beloofd dat hij de wereld zou beheersen. In hoeverre dit geheel juist is, moeten wij maar aan de historici overlaten. Het verhaal bestaat en het is niet onwaarschijnlijk, want wij weten dat de mens op die manier heel vaak naar een orakel heeft gezocht.

Hier werd dus kennelijk voornamelijk gespeculeerd op de dionysische invloed. Degenen, die in de tempel zijn, worden in een roes gebracht, er wordt suggestie uitgeoefend, soms misschien zelfs hypnose. Er is geen sprake van rationele processen en er is geloof ik ook geen sprake van geest. Want als een geest zichzelf geneesmiddelen zou moeten voorschrijven, dan zouden die waarschijnlijk toch wel wat beter uitvallen dan die welke de meeste patienten zichzelf voorschreven. De voorgeschreven geneesmiddelen waren nl. gebaseerd op de middelen en kruiden, die zij in hun eigen omgeving kenden. Er was dus sprake van een lichamelijke kennis, niet van abstracte kennis. Ook als zij hoorden over geneesmiddelen elders en misschien een opleiding hadden gehad in kruidkunde, zouden zij slapende in de tempel steeds weer teruggrijpen naar die kruiden, waarmede zij a.h.w. lijfelijk contact hadden gehad, dus die in hun onmiddellijke omgeving waren. Ik geloof, dat dat ons ook weer wat leert:

De geest heeft haar eigen wereld. Zij werkt vanuit haar eigen wereld. Zij kan het lichaam op die manier - we hebben dat in een vorige les gezegd - gedeeltelijk beïnvloeden. Zij kan preferenties scheppen. Zij kan dat zelfs reeds doen, terwijl het lichaam in wording is. Maar zij kan geen aanwezige inhouden veranderen; zij kan deze slechts versterken.

Ja, wie zou dan eigenlijk zo dwaas zijn om toch weer mens te willen zijn? De redenen daarvoor hebben wij gegeven toen wij spraken over incarnaties. De moeilijkheden daarvan worden nog duidelijker door dit onderwerp.

Als ik dit ga afsluiten, dan moet ik toch nog even het apollinisch principe wat verder behandelen, omdat dat voor de geest weer van groot belang kan zijn.

Wij hebben het tot nu toe hoofdzakelijk gehad over de lichamelijke reactie. Het menselijk denken echter gaat verder dan de lichamelijke reactie. Er zijn voldoende gevallen bekend, waarbij het voorstellingsvermogen zelfs het lichaam domineerde en dus de waarneming van het lichaam vervalste. Bekend is de hypnoseproef: "Ik raak u aan met vuur." Je doet het met een ijspegel, desnoods met een spits metalen voorwerpje en er ontstaat een brandblaar.

Als ik denk, dan construeer ik; dan kan ik een abstracte wereld scheppen. Ik kan mij daarin dingen voorstellen, die ik nooit lichamelijk heb gekend of heb gezien. Dingen, die misschien zelfs tot 'n fysieke onmogelijkheid behoren, maar ik kan ze mij voorstellen. Indien die voorstelling concreet genoeg wordt gemaakt, kan de geest daarin veranderingen aanbrengen. Ze kan een deel van haar abstracte wereld in het apollinisch denken injecteren. Zo kan ze een voorkeur voor bepaalde richtingen van onderzoek b.v. geven. Zij kan inspireren. Ze kan echter nog meer: zij kan deze abstracties van het stoffelijk denken gebruiken om hierdoor analogieën met haar eigen wereld te scheppen. Deze analogieën zijn vanuit menselijk standpunt dan misschien erg fantastisch, maar ze kunnen voor een mens zodanig reëel worden, dat hij niet alleen daarin opgaat, maar daarin ook een vrijheid vindt, die de lichamelijke vrijheid ver te boven gaat.

Er is een overigens wat bombastische de kolderieke roman met de

titel "Peter Ibbetson". Het gaat over een mens, die om bepaalde redenen gevangen wordt gezet. Hij heeft eén vrouw lief, die hij voortdurend in zijn gedachten bezoekt, zelfs met haar tezamen een soort wolkenkasteel bouwt (eigenlijk een schijnkasteel) en daarin met haar samen is; dus gelijktijdig gevangen is en toch volledig elders leeft. Maar het wonderlijke van het verhaal is, dat niet slechts de gekerkerde Ibbetson dat doormaakt, maar dat het ook voor de vrouw een realiteit is, die sterk van de stoffelijke realiteit afwijkt.

Van hier naar de ingewijde, die een lichaam projecteert terwijl zijn eigen lichaam ergens ligt te rusten en de vogels er misschien zelfs een nestje maken in zijn baard, omdat het daar zo lekker warm en rustig is, is maar één stap. Want op het ogenblik, dat ik in mijn denken een tweede Werkelijkheid kan scheppen, die voortdurend is aangepast aan de materie en dus ondanks haar abstracties volledig in materiële termen uitdrukbaar is, kan ik deze geestelijk waarmaken. En als ik haar waarmaak - en daar komt nu de clou - zal het gehele voertuig alleen apollinisch kunnen reageren. Er is nl. geen erkennigsfactor meer in het lichaam zelf ingebouwd, het is een volledig redelijke en rationele structuur.

Dit is een van de redenen, dat bepaalde ingewijden inderdaad dergelijke lichamen graag gebruiken. Het is dus niet alleen maar een kwestie van een afstand overbruggen, maar wel degelijk ook van los staan van de stoffelijke beïnvloeding, die het lichaam altijd overdraagt en misschien ook van de beheersing door lichamelijke tendensen, waaraan de geest - zelfs van de meest bewuste - zich niet altijd kan onttrekken. En om het nu heel netjes uit te drukken: Hoe hoog je als mens geestelijk ook bent gestegen en hoe ver je ook ingewijd bent, als je eet, moet je ook die deur door waar de **initialen** van Winston Churchill op staan.

Het apollinisch denken schept voertuig-mogelijkheden en uitdrukkingsmogelijkheden voor de geest. Maar die komen pas volledig tot gelding op het ogenblik, dat wij de dionysische kant van het "ik" (de lichamelijke kant) kunnen uitschakelen. En daarmee hebben wij weer een stap verder gezet in de richting van een erkenning van het verschijnsel mens.

Zeker, je kunt opvoedkundig met al die dingen zonder meer rekening houden. Maar de kennis van het verschijnsel kan misschien toch ertoe bijdragen, dat je het onderwijs wat beter indeelt. Dat je dus niet bij voorkeur kinderen ergens neerzet in een klas, waarin na ruim een maand onderricht nog steeds een heel grote animositeit blijkt te bestaan tussen onderwijskracht en kind. Dit impliceert, dat de mogelijkheid tot leren voor het kind veel kleiner is en dat bovendien een voortdurend lichamelijke beïnvloeding van de onderwijskracht zelfs ook het geven van goed onderricht aan de anderen aanmerkelijk belemmert.

Men zou van deze kennis gebruik kunnen maken door het kind in zijn opvoeding anders aan te pakken. Laat de geest in het kind zichzelf rustig ontwikkelen. Laat het kind rustig een eigen persoonlijkheid worden. U behoeft het heus niet tot een kopie van uzelf te maken. Maar u moet er toch wel rekening mee houden, dat het in de eerste jaren sterk emotioneel reageert en dat het juist in die periode - zeker daar waar er een gevoel van verbondenheid bestaat - de denkbeelden van anderen overneemt en lanceert, zodat veel van de wijsheid, die het kind in de jonge jaren wordt toegedacht, niet de eigen wijsheid van het kind is, maar een soort telepathische impuls, die het aan anderen ontleent.

Zo is het ook goed te begrijpen, dat juist in de periode dat het kind begint verstandelijk te leren en te reageren de strijdigheid tussen emotioneel weten en verstandelijk weten voor het kind veel groter

wordt en daardoor moeilijkheden veroorzaakt. Je zou het kind moeten helpen om zijn emotionaliteit en zijn weten en denkvermogen in overeenstemming te brengen en niet proberen - zoals velen tegenwoordig doen - om daartussen een bijzonder sterke scheiding te handhaven.

Ik geloof ook dat vele verschijnselen, die in het huwelijksleven kunnen voorkomen juist in deze lezing een verklaring hebben gekregen: het begrip voor de dionysische factor in de menselijke natuur, die alle apollinische aspecten soms kan overdonderen. Indien u erkent, dat dit aanwezig is, dan kunt u misschien uw verstandelijke benadering op een andere basis zetten. U kunt uitgaan van de onvermijdelijkheid van hetgeen u zelf beleeft en wat de ander beleeft en vandaaruit verstandelijk verder gaan in plaats van - zoals al te vaak gebeurt - voortdurend ook de attractie zelf als een verstandelijk vraagstuk te beschouwen.

Het ligt in de bedoeling, dat u in deze lessen practisch wordt voorgelicht. Ik denk, dat deze les reeds voldoende practische voorlichting bevat. In het 2e gedeelte van deze cursus krijgt u nog een spreker, die u aanvullend hierop het een en ander zal vertellen over het absorptievermogen van de mens t.a.v. feiten, leerstof en dergelijke.

:-:-:

HET MENSELIJK OPNEMINGSVERMOGEN.

De mens heeft een bepaald vermogen om feiten in zich op te nemen en in zich te assimileren. Bij vele mensen zijn daarbij hiaten te zien. Wij kennen op het ogenblik b.v. het verschijnsel van leesblindheid. Hierbij zijn mensen niet in staat om bepaalde woorden te lezen; in andere gevallen kunnen zij deze wel lezen, maar spreken zij ze prompt verkeerd uit. Hier is sprake van een verkeerde wijze van opnemen.

Nu zal de doorsnee-mens van de voor hem beschikbare data ongeveer 20 % bewust opnemen en ongeveer 70 % onbewust. Niet opgenomen wordt dus ongeveer 10 %. Dat wil zeggen, dat de totale waarneming van de mens aanmerkelijk hoger is dan hij zich realiseert.

Bij het kind blijkt reeds heel vroeg dit vermogen tot opnemen. Er zijn kinderen, die één keer een verhaaltje horen en het dan - zij het met licht gewijzigde woorden - geheel kunnen navertellen. Zij zijn z.g. auditief ingesteld. Anderen kunnen wel een beeld, een plaat of iets anders dat zij hebben gezien volledig omschrijven of natekenen, zij zijn echter niet in staat een verhaaltje te vertellen. Het blijkt, dat in het kind over het algemeen dus één bepaald zintuig voor het herinneringsvermogen - voor zover dit bewust is - een grotere rol speelt dan de andere zintuigen. Ook bij volwassenen blijkt dit vaak nog zo te zijn.

Zeer belangrijk is echter het feit, dat de niet bewust waargenomen en niet bewust terug te brengen feiten eveneens zijn opgenomen. Er zijn mensen met een z.g. fotografisch geheugen. Als zij één blik

werpen op een bladzijde uit een encyclopedie, zijn zij in staat volledig de inhoud van de artikelen geheel woord-juist terug te brengen. Zou men hun vragen wat de illustraties zijn, zo kunnen zij deze eveneens beschrijven. Laat men diezelfde mensen een artikel hören, dan herinneren zij zich daarvan enkele steekwoorden, zoals ieder ander. Bij verschillende experimenten, die op dit terrein zijn gedaan, zijn wij uit de geest tot de volgende conclusie gekomen:

Een mens wordt in zijn eerste levensjaren vaak geconditioneerd, doordat de nadruk wordt gelegd op het gebruik van bepaalde zintuigen. Normaal begint het kind met de tastzin en het gehoor en komt vandaar tot de visuele waarneming. Er zijn echter gevallen, dat de visuele waarneming eerder komt dan de auditieve. Dergelijke mensen blijken de grootste mogelijkheid te hebben tot dit fotografisch geheugen, waardoor al het waargenomene reproduceerbaar is.

De absorptie van feiten, die auditief worden geregistreerd, blijkt het sterkst te zijn bij mensen, die eerst op hun gehoor en pas later op hun gezichtsvermogen afgaan. Opvallend is ook dat degenen, die op hun gehoor afgaan, betrekkelijk vroeg leren spreken, terwijl de visuele typen over het algemeen met spreken zeer laat plegen te zijn. De absorptie van data wordt dus voornamelijk verbonden met één bepaald zintuig.

Nu zijn er gevallen voorgekomen, dat iemand door een ongeval korte tijd werd uitgeschakeld. Heel vaak ging dat gepaard met een tijdelijke amnesie, waardoor het geheugen gestoord was. Als nu deze mensen in hun herscholing gelijktijdig met klanken en beelden worden geconfronteerd, dan blijkt hun vroeger herinneringsvermogen - voor zover dat het bewuste gedeelte betreft - verbeterd te zijn en tevens de voorkeur voor hetzij auditief of visueel binnengekomen prikkels, die er eerst was, te zijn weggevallen, zodat het gehoorde en het geziene gelijk gereproduceerd kunnen worden.

De vraag in hoeverre een mens feiten bewust kan absorberen is nog nooit geheel beantwoord. Wel is gebleken, dat in bijzondere gevallen mensen in staat zijn ongeveer 60 tot 70 % van het totaal waargenomene terug te brengen. Dit zijn mensen met een buitengewoon goed geheugen. Het zijn echter lang niet altijd mensen, die geestelijk bijzonder hoog staan.

Wij hebben vervolgens proeven genomen om bepaalde personen, die geestelijk zeer gevoelig waren maar wier geheugenfunctie vanuit menselijk standpunt zelfs zeer beperkt was, via inspiratie voortdurend een aanvulling te geven op de geheugenfunctie door het overbrengen van de impulsen uit het onderbewuste naar het bewuste. Hierdoor bleek een verbetering van het bewust hanteerbare geheugen met ongeveer 1/5 tot zelfs 1/3 mogelijk te zijn. Dit is op het eerste gezicht niet zo buitengewoon veel. Maar wij moeten ons goed te binnenbrengen, dat de mens reageert op bepaalde zaken, omdat hij getraind is in de aandacht daarvoor.

Bij jonge kinderen blijkt de herinnering voor vormen in felle kleuren (hard rood, hard geel, hard groen) ongeveer zevenmaal zo goed te zijn als voor vormen in pasteltinten van overigens gelijke inhoud. Hieruit blijkt, dat de kleur-associatie een grote rol speelt.
Zo blijkt ook, dat bepaalde stemmen voor mensen buitengewoon boeiend zijn en dat zij al wat daarmee op die toon wordt gezegd bijzonder goed absorberen, terwijl hetzelfde, gezegd in een andere toonaard, wordt afgewezen. Hier is de herinnering zeer beperkt. Er is een selectie.

Deze selectie ontstaat door training. Daar waar de training kan worden overvleugeld hetzij door de eigen kracht (geestelijke kracht), hetzij door stimulansen gegeven door andere entiteiten, blijkt een grote geheugenverbetering zonder meer mogelijk.

De mnemonische (geheugen-) training, die sommige mensen kennen, is eveneens geschikt om dit fotografisch geheugen te bevorderen. Hier is de training echter zodanig, dat alleen op een bepaalde manier kan worden gewerkt. Om u een voorbeeld te geven:

Een variété-artiest, die bij zijn geheugenproeven werkt met dagbladen, vaak bladen voor advertenties, zal zelden in staat zijn de gelijke prestaties te leveren met een telefoonboek, of omgekeerd. Er is kennelijk een associatie met een bepaalde vorm voor nodig. Deze vorm-associatie bestaat niet bij het werkelijk groot absorptievermogen of het fotografisch geheugen.

Nu is de voorstelling, die er in zo'n mens leeft, voor een groot gedeelte bepalend. Hij associeert "onthouden" ook met het telefoonboek of delen van het telefoonboek, met een courant, met druk in een bepaalde kleur of in een bepaalde vorm van afbeeldingen. Al het andere wijst hij onbewust terug en verdringt daardoor deze waarnemingen naar het onderbewustzijn.

De geest heeft eveneens herinneringsvermogen. Het herinneringsvermogen van een geest is gebaseerd op het samenvallen van gebeurtenis (waarneming, feiten, gevoelens) en emotionele indruk. Dat wil zeggen, dat een geest uit het stoffelijk leven niet de volgens stoffelijke normen belangrijkste elementen onthoudt, maar slechts die elementen waarbij men emotioneel betrokken was, terwijl gelijktijdig een stoffelijke ervaring werd ondergaan. De stoffelijke ervaring kan dan nog na vele incarnaties als practisch juist en gelijkluidend met het origineel worden gereproduceerd. De geest heeft dus de emotie nodig, omdat dit een aanvaarding van de indruk betekent.

Wij hebben op grond hiervan vanuit de sferen eveneens enkele experimenten gedaan. Wij hebben een onderwijzer geïnspireerd om een tafel van vermenigvuldiging (de tafel van 8; het ging hier om de eerste klas) te verwerken in een zeer spannend verhaal, waarin zowel tovenaars als zeerovers voorkwamen. Het vreemde resultaat was, dat van de in die klas aanwezige 32 kinderen er 26 het grootste gedeelte van de tafel van 8 later konden reproduceren. Dit zonder de veelvuldige dreunherhalingen van eens of het voortdurend oefenen daarmee, wat in latere methoden vaak gebruikt is.

Wat bleek nu? Omdat de functie in het verhaal, waarin het kind meeleefde (dus emotie) gelijktijdig ook de kennis overdroeg (nl. de getallen plus hun uitkomst), werden deze getallen plus hun uitkomst onthouden als zijnde een sleutel tot de herinnering aan zeerovers. De enige moeilijkheid, die hier wel eens zou kunnen optreden, is dat iemand, die op deze wijze die tafel heeft geleerd, als men hem later op 50-jarige leeftijd vraagt: hoeveel is 8 x 8, onmiddellijk niet alleen zegt: 64, maar daarbij ook een tovenaar of een zeerover ziet. Zo sterk blijkt die associatie te zijn vastgelegd.
Dit geeft voor het onderricht in zowel de meer geestelijke en esoterische als in de materiële richting een goede vingerwijzing.

Het absorptievermogen van de mens voor feiten (ook abstracte feiten) neemt tot het vijfvoudige toe op die ogenblikken, dat hij een voor hem emotionele en in eigen gedachtenleven reproduceerbare vertelling of situatie daaraan kan verbinden. Wetenschappelijke feiten zouden als zodanig het best in verhaalvorm aan de mensen kunnen worden overgedragen. Er is dan een grotere kans, dat zij de principes daarvan onthouden en kunnen reproduceren dan als men hen door langdurig onderricht tracht te helpen deze te begrijpen.

Verder zou men hieruit de conclusie kunnen trekken, dat het verstandig is om alle wat moeilijke leerstof eens vooraf te doen gaan door hetzij een film, een vertelling of wat dan ook, dat boeiend kan zijn, waarin de leerstof in hoofdzaken is vastgelegd. De wijze, waarop

deze dan in het geheugen worden verankerd, betekent een veel gemakkelijker leren van de bijkomstigheden en de latere uitwerking.

Het zou voor de esoterie verder kunnen betekenen, dat een verhaal een waarheid beter overdraagt dan een lezing. Het spijt mij, dat wij van de Orde hieruit nog niet voldoende lering hebben kunnen trekken. Maar het feit blijft bestaan, dat de overdracht van bepaalde waarheden door gelijkenissen, fabels e.d. de absorptie van de ingelegde lering bij de mens zeer vergroot en ervoor zorgt, dat deze ook later onthouden blijft.

Ik zou dan in mijn betoog verder nog de aandacht willen vestigen op het feit, dat de geest haar - zij het vanuit stoffelijk standpunt zeer fragmentarische - herinnering heeft en zo alle voor haar belangrijke belevenissen in de gelijkenis van een beeld kan uitdrukken.

Als wij het jonge kind zien, dan blijkt dat t.a.v. vele gebeurtenissen in het kleine kinderleven later dromen of fantasieverhalen ontstaan, die wonderlijke elementen bevatten. Elementen, die men dan meestal toeschrijft aan "iets gehoord te hebben", maar die in vele gevallen spontaan uit het kind voortkomen. Op het ogenblik, dat voor een kind het onthouden van een bepaald feit belangrijk lijkt en de geest een gelijksoortige herinnering heeft, zal vaak de geestelijke herinnering a.h.w. over de directe herinnering worden gelegd en zo zal het feit of de noodzakelijke conclusie e.d. in het kind worden verankerd op een wijze, waardoor het nog veel later toegang heeft tot deze zelfde waarden.
De esotericus zou ook hiervan moeten uitgaan volgens mij.

In vele gevallen zoekt men via abstracte bespiegelingen de waarde van zijn innerlijk te vinden. Maar in deze abstractie ligt het grote gevaar van de verwarring. Men kan een hele formule opdreunen, maar men beleeft ze niet en men kent ze niet. Zo zou ik ook de esotericus willen aanraden om de voor hem belangrijke gebeurtenissen, kleuren, vormen, verhalen en belevenissen te gebruiken als analogieën voor datgene wat hij innerlijk wil bereiken. Is hij in staat die analogie tijdens beschouwing, beleving etc. te verbinden met een zuiver stoffelijke waarde, dan heeft hij gelijktijdig referentiepunten, waardoor overdracht naar de geest mogelijk is en vanuit de geest elke referentie aan deze invloed mogelijk is geworden. Het contact tussen geest en stof wordt zo aanmerkelijk verbeterd en daarmee volgens mij ook de erkenning van het werkelijke "ik".

Het absorptievermogen van een mens, het vermogen om feiten en data in zich op te nemen, is van mens tot mens verschillend. Er zijn mensen, die een slecht geheugen hebben. Sommige mensen alleen, indien zij u iets schuldig zijn; zodra zij moeten vorderen, is hun geheugen goed. Anderen hebben dat voor religieuze verklaringen, terwijl ze voor economische of politieke uiteenzettingen een zeer goed geheugen hebben. Daaruit blijkt wel, dat de preferentie die wij hebben bepalend is voor de mogelijkheid om feiten op te nemen. Maar indien dit het geval is, dan betekent het ook dat wij door bewust onze aandacht op iets te richten voor onszelf het opnemen van alle daarmee in verband staande feiten eenvoudiger maken.

De meeste mensen werken hun hele leven in één richting. In de laatste tijd heb ik moeten constateren, dat de mens naast zijn dagelijks werk veelal een liefhebberij kiest. Ook deze kan - vanuit geestelijk standpunt - als een vorm van arbeid worden beschouwd. Als nu de liefhebberij of de arbeid voortdurend gelijk blijft, hebben wij slechts een kader van referentiemogelijkheden. Dit zal geestelijk zowel als stoffelijk het vermogen tot erkennen en onthouden nadelig beïnvloeden.
Een wisseling in liefhebberij, een voortdurend veranderen van arbeid en manier van werken, zodat men met nieuwe noodzaken, mogelijkheden

en factoren wordt geconfronteerd, betekent echter gelijktijdig, dat nieuwe associaties en nieuwe associatiemogelijkheden ontstaan en dat deze - daar zij in het dagelijks leven vaak mede een rol spelen - bijdragen tot een juister en veelzijdiger waarneming, een grotere absorptie van beschikbare feiten en een groter terugbrengingsvermogen voor belangrijke feiten en gegevens.

Met dit alles is de eindconclusie geloof ik wel duidelijk:

Daar het menselijk absorptievermogen wordt bepaald door zijn voorkeuren, zijn gebondenheden en zijn emotionaliteit, is het voor de mens belangrijk te zoeken naar die emoties, bindingen en vormen van waarneming, die het best passen bij zijn persoonlijkheid. Indien hij deze nl. hanteert, zal hij daardoor voor zich een groot arsenaal van feitenkennis en begrip in zich kunnen vergaren, dat onmiddellijk voor hem toegankelijk is.

Vanuit de geest, zo mag ik hieraan toevoegen, zal de grotere capaciteit van het onmiddellijk geheugen vaak kunnen bijdragen tot een ruimere inspiratiemogelijkheid, zodat een grotere uitbreiding kan worden gegeven aan de geestelijke betekenissen en inhoud van hetgeen in het menselijk geheugen aanwezig is.

-:-

O V E R G A V E.

Bij mensen is het woord "overgave" vaak verbonden met een overwonnen worden. Maar het is het erkennen van de ander, het andere als groter of sterker. Daarom juist is overgave in vele gevallen voor de mens niet de meest juiste methode om zichzelf te ontdekken en zichzelf te vinden.

De overgave aan de drang van de feiten betekent heel vaak een voorbijgaan aan je eigen mogelijkheden. De overgave van een mens betekent heel dikwijls het tijdelijk verliezen van bepaalde capaciteiten en daardoor een later berooofd zijn en armer wakker worden.

Indien wij echter overgave anders zouden kunnen interpreteren, zou deze dienstig kunnen zijn.

Overgave betekent dan niet zozeer het aanvaarden van de heerschappij van een ander, het onderworpen zijn aan diens wil, diens inwerking als wel het openstaan daarvoor.

Een vrouw, die in volledige overgave een man ontvangt, kan daarin ongetwijfeld een ogenblik gelukkiger zijn, maar zij zal wel moeten uitkijken dat zij haar eigen persoonlijkheid niet verliest. De vrouw, die openstaat voor de man en hem aanvaardt in een erkenning van gelijkwaardigheid, zonder grenzen tussen hen te stellen, zal echter zichzelf blijven en daardoor haar eigen persoonlijke waarde ook aan de partner kunnen overdragen.

Een mens, die zich overgeeft aan de Almacht zonder meer, laat zich leven door krachten, die hij niet kent. Een mens, die openstaat

voor de krachten die ons leiden, voor de grote geesten of zo u zeggen wilt de goden, die ook in het leven van een mens voortdurend invloed hebben, zonder daarbij zichzelf daaraan prijs te geven, zonder enig voorbehoud, maar zichzelf voortdurend waarmakend zoals hij of zij is, ook tegenover deze krachten, in aanvaarding van de producten daarvan, zal zichzelf zien groeien en niet klein en onaanzienlijk gedreven worden door andere krachten.

Overgave is alleen dan aanvaardbaar, indien ze gebaseerd is op een innerlijk besef van gelijkwaardige; niet van meer- of minderwaardige. Want eerst in deze zin en in deze vorm is een werkelijke uitwisseling mogelijk, waarin de overgave gelijktijdig wordt tot een overname.

Als wij ons overgeven aan God en in deze overgave in staat zijn om een deel van de krachten, die in het Goddelijke liggen, een deel van de gaven die in het Goddelijke verscholen zijn in onszelf op te nemen, dan is het goed. Dan worden wij meer het Goddelijke waardig, terwijl wij dit Goddelijke aanvaarden.

Maar op het ogenblik, dat wij ons stuurloos laten drijven door de grote krachten rond ons, bereiken wij slechts datgene, wat Ibsen heeft bedoeld, toen hij in zijn Peer Gynt de Knopensmelter invoerde: de figuur, die het waardeloze voortdurend omsmelt tot iets anders.

Wij zijn deel van de eeuwigheid. Wij geven ons over aan de kracht, die de eeuwigheid heeft voortgebracht. Maar niet in een volledige willoosheid en beseloosheid, maar in een erkenning van onze persoonlijkheid en van onze persoonlijke waarde, onze noodzaken en onze mogelijkheden. En eerst zo versmeltend met die hogere kracht, maken wij de werkelijke eenheid daarmee de ware eenheid in onszelf.
Geen pionnen of marionetten zijn van anderen, zelfs niet van de hoogste krachten, maar bewuste delen zijn - desnoods een agens - in de enorme actie en interactie, die gezamenlijk leven en schepping vormt en betekent.

:-:-:

Abonnementen: ƒ 25,– p. 10 nummers
(v. leden ƒ 17.50 (v. buitenland ƒ 3.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761 – 5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

FEBRUARI 1972. 17e jaargang. Nummer 5.

KOSMISCHE ASPECTEN

Vreemde krachten Blz. CI/55
Opmerkingen over deze wereld " CI/66

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Vooruit of terug " CII/63
Minderheden " CII/72
Fantasie " CII/78

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

KOSMISCHE ASPECTEN

Vijfde Les.

VREEMDE KRACHTEN.

Zoals we in een regelmatig stelsel van sterren wel eens een komeet zien, een lichaam dat zich met zo'n grote baan voortbeweegt dat het onregelmatig lijkt op te treden, zo hebben wij ook in de krachten, die de aarde, het zonnestelsel en andere sterren en planeten beinvloeden, verschillende krachten, die met een schijnbare onregelmatigheid optreden. Daarover zou ik u vanavond het een en ander willen vertellen.

Wij hebben vorige keer erop gewezen, dat er historisch verschillende parallellen in jaren te vinden zijn, die in de 2160 jaar-cyclus niet helemaal passen en dat wij daarin verschuivingen zien. Ik heb getracht duidelijk te maken, dat desondanks in de tijdspiraal toch wel van een parallel kan worden gesproken. Je zou kunnen zeggen, dat er vreemde krachten optreden, die soms het gebeuren en de tendensen versnellen, soms deze ook vertragen ten aanzien van het normale verloop. Hierbij dient u rekening te houden met het feit, dat we in een tijdspiraal, als wij het middelpunt bereiken bij gelijke bewegingssnelheid, altijd een veel snellere opeenvolging van gebeuren krijgen.

Deze vreemde krachten zou men misschien het best kunnen omschrijven als zwervende entiteiten. Misschien zou men hen ook zendelingen kunnen noemen. Het zijn bezielde krachten, maar ze kunnen niet worden gerangschikt onder de stralen, de Heren of wat dan ook. Ze zijn er eenvoudig. Als wij daaraan een karakteristiek willen verbinden, dan zouden we kunnen zeggen: Het zijn een soort Aartsengelen. Ze zijn zo iets als de vreemde krachten: de Ruiters uit de Apocalypse. Want deze krachten met hun persoonlijkheid, met hun vaak enorm grote vermogens treden maar een korte tijd op.

Het optreden van een grote kracht kan gepaard gaan met een onmiddellijk daardoor bepaald gebeuren. Maar dan moet die kracht wel precies parallel lopen met zonne-invloeden en niet strijdig zijn met het optreden van kosmische invloeden, die wij met kleuren plegen te definiëren. Is het echter het geval dat ze volledig uitwerken, dan wordt de totale werking daarvan geschat binnen 20 jaar op aarde volledig te zijn verwerkt. Er blijft dan nog wel heel wat over dat moet worden geregeld, want er zijn heel veel veranderingen gekomen, maar aan de andere kant kun je zeggen: Met die 20 jaar is het eigenlijk wel bekeken.

In die 20 jaar vinden wij dan meestal 5 tot 6 kroondata; d.w.z. datums waarop bijzondere omwentelingen, bijzondere gebeurtenissen plaatsvinden, die vaak vele eeuwen lang hun stempel op de verdere ontwikkeling kunnen drukken.

Ik kan u al deze vreemde krachten niet afzonderlijk definiëren. In dit deel van het Melkwegstelsel treffen wij er een tiental aan en als wij rekening houden met enkele krachten, die met een zeer ongeregelde periodiciteit het gehele Melkwegstelsel doorlopen, dan komen we tot een iets hoger aantal, dan komen we waarschijnlijk aan 50 of 60. Laten we proberen één van die krachten een gestalte te geven, dat verduidelijkt de zaak meestal.

Als wij ons hem moeten voorstellen, dan is hij een soort Zoon van de Wind, Boreas. Wij kunnen hem ons voorstellen als een stormwind, die komt aanrazen en plotseling alles ontwortelt. Een stormwind, die gelijktijdig met een enorme gloed de hartstochten doet oplaaien en aan de andere kant alles wat mors is kan breken. Deze invloed pleegt de aarde op schijnbaar onregelmatige tijden te benaderen, waarbij wij kunnen opmerken dat hij onder sommige omstandigheden 4 à 5 keer in een eeuw de aarde benadert (althans het zonnestelsel), terwijl hij daarna vaak 8 à 900 jaar wegblijft. Het is een heel curieuze kracht.

Als wij proberen zijn uitwerking op aarde te definiëren, dan moeten wij zeggen dat dat natuurlijk ligt aan de maatschappij, waarin die invloed werkzaam is en verder ligt het ook veel aan de mensen: hun geladenheid en hun denken. Maar altijd is het eindresultaat, dat een bestaande machtsverhouding totaal omkeert. Er blijft weinig van over. Het is geen revolutie maar gewoon een afbrokkelen. Als die kracht in deze tijd komt (ik geloof, dat wij nog wel enkele jaren de tijd hebben voordat hij weer langs komt), dan zou dat kunnen betekenen dat b.v. alle satellietlanden van Rusland plotseling een afkeer krijgen van de Russen en een nationale politiek proberen op te bouwen en dat gelijktijdig in Rusland verschillende nationalistische groepen met zeer grote activiteit zich ook beginnen onafhankelijk te maken en dat de centrale machthebbers op een gegeven ogenblik niet meer in staat zijn het geheel te beheersen. Hetzelfde zou dan ook kunnen gelden voor de Ver. Staten en de daarbij behorende satellieten, pardon, bondgenoten.

De situatie is dan verder meestal zo, dat nieuwe denkbeelden vat krijgen. Degenen, die bij de oude periode behoren, krijgen ontzettende heersers- en playboy-neigingen. Dezen worden dan geconfronteerd met mensen, die alle macht ontkennen en die de neiging hebben om zelf groepen samen te stellen. Wij zien dan een verbrokkeling van een maatschappelijk geheel in vele kleine, onderling vaak intrigerende en actief zijnde groepen, die soms even met elkaar samenwerken, maar altijd toch weer met elkaar in botsing komen. De bestaande instellingen kunnen een dergelijke spanning niet verdragen, ze brokkelen af. Steeds meer delen van een maatschappelijk geheel blijken dan niet meer in staat te zijn om mee te spelen. De geestelijke invloed daarvan is vreemd genoeg betrekkelijk klein.

Deze Boreas-achtige kracht is eigenlijk een zeer materialistische kracht. Het gaat om de materiële veranderingen. De geestelijke veranderingen, die daaruit voortkomen, worden niet door deze entiteit of kracht beïnvloed. Ze worden eigenlijk alleen maar middels het stoffelijke eventueel gestimuleerd. Ik geloof zelfs niet, dat wij hier van een bewuste stimulans mogen spreken, omdat de meeste van deze vreemde krachten wonderlijk genoeg zich niet met geestelijke facetten bezighouden.

Er is een andere kracht, die ik misschien Typhon zou kunnen noemen en die de neiging heeft om bepaalde levensvormen enorm te versnellen. Deze komt gemiddeld eens per 300 tot 450 jaar voor, dat varieert iets, en heeft een hoogste krachtperiode van ongeveer eens in de 10.000 jaar. Die 10.000e keer is nog een eindje weg.

De karakteristiek van deze kracht is b.v. het plotseling uitbreken van vele ziekten. We krijgen a.h.w. de grote plagen der mensheid: het uitbreken van builenpest, de zwarte dood en dat soort dingen.

Daarnaast zien wij gelijktijdig vergiftiging van water, regen van een bijzondere kleur, grote verstoringen in de atmosfeer. Hiermee gepaard gaat heel vaak maar niet altijd een reeks uitbarstingen op de zon, waardoor de straling, die de atmosfeer treft, aanmerkelijk wordt versterkt. Wij nemen aan, dat deze kracht een van degenen is geweest, die heeft gezorgd voor de mogelijkheid dat half-eiwitten zich konden vormen.

Een ander type kracht is een typisch vindingrijke invloed. Ik zou hem misschien Mechanicus moeten noemen. Hij heeft de neiging om rustig, bijna ongemerkt naderbij te komen en dan de mensen de dingen plotseling anders te laten zien. Maar ook de dieren. In een dergelijke periode zullen dieren vaak iets van hun levensgewoonten veranderen. Mensen zullen heel vaak op een andere manier kijken naar de middelen en mogelijkheden waarover ze beschikken. Wij krijgen dan omvormingen. De uitvinding van het rad, het vuur e.d. zijn op zijn instigatie ontstaan.

Ik geef u nu drie van die krachten als voorbeeld. U heeft waarschijnlijk begrepen wat ik met deze vreemde krachten bedoel. Het zijn entiteiten. Ze hebben een wil, ze hebben een wezen, ze hebben een leven. Maar ze zijn vreemd genoeg niet gebonden aan het Melkwegstelsel. Van enkele krachten - ik ken van deze soort er ongeveer 600 - weet ik zelfs dat ze verscheidene sterrennevels beroeren. Hun periodiciteit is echter betrekkelijk groot, zodat wij moeten aannemen dat ze voor de verplaatsing toch wel enige tijd nodig hebben. Eén daarvan, die een bijzondere invloed heeft op de vorming van sterrenplasma, is in uw heelal te zien met een periodiciteit van ongeveer 400 à 500.000 jaar, maar hij schijnt daarnaast ook nog in enkele andere sterrennevels te opereren.

Wat willen ze?

Wij nemen aan, dat hun denken hoofdzakelijk is gericht op het vormen en hervormen van de materie. Zoals u weet heeft de materie een verval-element in zich. Van alle krachtomzettingen blijft steeds een klein percentage achter, dat niet meer wordt teruggevonden. Zo wordt dus de energie van het heelal minder. Maar als deze entiteiten optreden, dan verandert er iets en daardoor neemt het gemiddelde krachtniveau weer toe. Misschien zijn ze wel Gods deegkloppers ergens in het deeg van de ontwikkeling. Ik weet het niet. Zeker is wel, dat wij met deze krachten rekening moeten houden, wanneer ze de aarde kunnen benaderen.

Op dit ogenblik zijn we althans in een periode, dat een benadering van dit zonnestelsel door vreemde krachten 4 of 5 verschillende factoren bevat binnen 300 jaar. En dat impliceert toch wel, dat er enorme veranderingen kunnen plaatsvinden. Eén daarvan, die zeker de mens wat minder sympathiek zal zijn, heeft de tendens de baanhellingshoek van een planeet te veranderen of aan te tasten, vooral als de as van die planeet al schuin staat t.o.v. de omloopellips en de planeet dus een tollende beweging maakt. Indien dat gebeurt, heeft u kans dat er een poolverplaatsing optreedt, die ernstig kan zijn. Dat wil zeggen, dat de pool ergens komt te liggen waar nu de equator is b.v. Het kan ook een betrekkelijk geringe poolverplaatsing zijn, waardoor de werkelijke poolas wordt verschoven met laten we zeggen 400 mijl. Dat is nog een aardige schok en betekent over het algemeen, dat een dergelijke planeet nogal wat moeilijkheden krijgt te verwerken: watersnoden, vulkanische uitbarstingen, heel veel aardbevingen.

Nu zal die entiteit naar schatting over 160 jaar kunnen optreden. De vraag is alleen, of de mensen tegen die tijd geestelijk rijp genoeg zijn. Het vreemde is, dat je vaak intuïtief deze invloeden kunt aanvoelen. Iemand, die zo'n invloed aanvoelt, weet voordat de kracht werkzaam is geworden eigenlijk al waar ze naartoe gaat en hij kan zich meestal in veilig-

stellen, hij kan zich soms aan bepaalde gevolgen daarvan onttrekken, maar in ieder geval zich veel beter dan anderen aan deze invloed en de resultaten daarvan aanpassen.

Een wat minder interessante invloed, die wij in de komende 4 à 5 jaar verwachten, is er een, die de tendens heeft een revolutionair denken te veroorzaken. Hier zit iets bij wat u wel magisch zult noemen, omdat die de neiging heeft de ontplooiing van geestelijke krachten te bevorderen. Nu moet u daarbij niet denken aan hocus pocus pas, maar wel aan veranderde sensitiviteit, een veranderde emotionele instelling van vele mensen. Dat is geen geestelijk element, het is een verandering, die in feite alleen maar een placering in het milieu bepaalt. Maar toch, het zou mogelijk zijn dat daaruit inderdaad allerlei opzienbarende ontwikkelingen zouden voortkomen.

Onze revolutionaire vriend, die ik u zo even al heb genoemd, treedt ook op in de komende tijd. En dan krijg ik zo het gevoel, dat wij in een heel kritieke periode zitten. Want waar deze vreemde krachten optreden, worden hun werking en invloed grotendeels bepaald door de normale kosmische werkingen. Deze kunt u dan voor een groot gedeelte aflezen aan de hand van de astrologische gegevens, aan de hand van de kosmische stralingen, zoals ze uit het Melkwegstelsel komen en zoals bepaalde geestelijke invloeden op de mensheid worden uitgestraald.

Indien die drie factoren zouden meewerken met die krachten, dan zou u verwachten dat de aarde misschien ondersteboven gaat. Ik verwacht dat eerlijk gezegd niet. Want als ik kijk naar de lichttendensen (kosmische tendensen), die zullen optreden, dan zie ik dat het rode licht over ongeveer 1½ jaar veel minder frequent zal voorkomen en dat wij een veel frequenter optreden van de z.g. blauwe en paarse invloed krijgen. Dit impliceert, dat de hartstochtelijkheid (die moeten wij dan niet in zuiver lijfelijke termen vertalen maar hoofdzakelijk in temperamentstermen: de reactie op de wereld) zal plaats maken voor een zekere beschouwelijkheid, die bij sommigen tot mystiek zal worden, maar bij zeer velen ook een grotere helderheid van denken teweeg zal brengen. Ik meen, dat een kracht, die chaotisch schijnt in te werken met een dergelijke invloed weinig kan doen. Die blauw-invloed blijft ongeveer 3 à 3½ jaar overheersen, zodat wij wat betreft de invloeden, die over 4 à 5 jaar optreden mogen rekenen op een tegenwerking wat het bestaan van het menselijk ras aangaat.

Dan zijn er bovendien bepaalde zonne-invloeden, die ook erg rustgevend zijn in die tijd. U kunt het astrologisch een beetje narekenen. 1978 geeft een veel rustiger beeld dan 1972. Ook 1977 is helemaal zo gek nog niet. Het zijn jaren waarin je zegt: Alle tendensen zijn rustig. De verschuivingen zullen betrekkelijk geleidelijk optreden. Daar noem ik een woord: verschuiving.

Als een vreemde kracht inwerkt, dan kan onder omstandigheden de verandering plotseling zijn. Maar als alle andere invloeden dempen, dan blijft die energie toch wel voor een deel hier op deze wereld. Misschien mag ik hier een vergelijking maken. Je kunt water oppompen naar een hooggelegen tank. Laat je hem ineens leeglopen, dan krijg je een enorme water vloed, maar slechts voor een korte tijd. Je kunt het ook kanaliseren en dan kun je uit de volle tank een lange tijd een paar kranen bedienen, waarmee je water aftapt naar believen.
Zou de mens een absolute beheersing over zichzelf hebben, dan zou hij een dergelijke kracht gewoon gebruiken, als hij die nodig heeft. De reserve is er. Het is een zeker momentum dat in de materie is gegrift, maar de mens kan het temperen, hij kan het beheersen.

Ik neem niet aan, dat de mensen zover gevorderd zullen zijn in 5 à 6 jaar. Ik denk, dat ze daarvoor nog eeuwen nodig zullen hebben. Ze zullen echter - gezien de blauw-tendens die gaat domineren - waar-

schijnlijk wel in staat zijn de gevolgen van die kracht te herkennen op het ogenblik, dat ze zich aandient en beperkende maatregelen tegen die kracht te nemen. Ze kunnen natuurlijk niet alle elementaire gebeurtenissen op aarde veranderen. Als er een aardbeving komt, veroorzaakt door zo'n kracht, dan kunnen ze niet zeggen: Wij zullen hem even stilleggen; of: we maken er een bibbertje van. Maar wij kunnen wel zeggen: Als een dergelijke kracht een muterende invloed heeft, of als daardoor een verandering in stralingsverhoudingen komt, dan kunnen we ervoor zorgen dat wij ons langzaam aanpassen en gelijktijdig kunnen we voorkomen, dat de resultaten daarvan ons gaan domineren. Men heeft dus de mogelijkheid om er iets tegen te doen.

De spreiding, die kan plaatsvinden, kan soms twee eeuwen omvatten. Dat betekent, dat de aarde onder zo'n invloed, die dan meestal niet meer dan 30 jaar actief kan zijn en in vele gevallen zelfs veel korter, als een soort accumulator werkt. Je zou kunnen zeggen: de aarde krijgt een zeker momentum; en dat momentum moet uitwerken. Maar je kunt dat doen van: God zegene de greep, waar we terecht komen komen we terecht, of we kunnen zeggen: We moeten de zaak kanaliseren. We moeten proberen de richting te bepalen. We kunnen de ontwikkeling niet tegenhouden, maar we kunnen rails aanleggen waardoor de stuwkracht van die ontwikkeling in de door ons bepaalde richting gaat. En dat is een element, dat van heel groot belang kan zijn.

Ik veronderstel, dat na het optreden van de eerste krachten (het zijn er twee, die u krijgt binnen 6 jaar) de mensen dan genoeg geleerd zullen hebben om te gaan kanaliseren. Want we kunnen nu wel ontkennen dat er een kosmische kracht is (sommige mensen doen dat graag), we kunnen ontkennen dat toevalskrachten uit het Al ons soms bereiken en dan veranderingen tot stand brengen, maar als wij zien dat ze optreden, dan komen wij met een ontkennen niet verder. We moeten proberen te ontleden. En juist als je de zaak wilt spreiden, moet je ook heel goed weten wat je doet. Laat mij u een voorbeeld geven om dit wat duidelijker te maken.

Stel, dat er een materiële kracht is, die de aarde, de materie, maar ook alle ééncellige wezens kan beïnvloeden. Indien die kracht ééncellige wezens beïnvloedt, zal hij ook op het menselijk lichaam invloed hebben. De mens is in feite ook uit cellen opgebouwd. U moet dus begrijpen: de invloed ligt op celniveau, maar ze is voor elk lichaam (elk meercellig wezen) aanwezig.

Nu is er kans, dat wij tijdelijk een hoog bewustzijn krijgen. Met dat hoog bewustzijn kunnen wij ons lichaam dirigeren. Denkt u maar aan bepaalde vormen van yoga, waardoor de mens in staat is om een groot gedeelte van zijn lichaamsprocessen bewust te reguleren. Een goede yogi kan zelfs zijn hartslag regelen, zijn ademhaling, kortom, zijn stofwisselingsproces kan hij bewust vertragen of versnellen. Dat zou u misschien ook kunnen doen. U kunt de verandering niet tegengaan, maar u kunt voorkomen dat ze ziekelijk wordt.

Nu kijken wij wat er voor kosmische invloeden zijn. Er is goud. Een milde levenskracht. Maar die geldt voor alles, ook voor die cellen. Dan is er een sterke blauw-invloed. Prima, want ik kan overwegen. Uit de samenwerking ontstaat bovendien de geloofswaarde, die wij dan met groen aangeven. Groen is geen zelfstandige kleur - in dit verband althans - maar wel een kracht, die als zodanig kenbaar is.

Nu blijkt geloof naar twee kanten te kunnen werken. Het kan werken in de richting van levenskracht en ook in de richting van wetenschap. Ik veronderstel dus dat de mens in dat geval enerzijds wetenschappelijk (zuiver materieel) in staat zou zijn de processen, die zich afspelen te onderkennen (iets wat hij waarschijnlijk een versnelde mutatievorm zal noemen) en te zien hoe ze ook voor zijn eigen organisme een zekere betekenis hebben. Hij zal daarnaast natuurlijk weten hoe hij die kan be-

beperken. Hij kan het onderzoeken. Hij heeft er inzicht in. Aan de andere kant, omdat hij dat geloof heeft, weet hij ook hoe hij de nodige kracht moet opbrengen om de processen enigszins te beheersen. Dan zal een mens onder dergelijke omstandigheden, juist door zijn beheerstheid tijdelijk iets terugvallen t.a.v. de ontwikkeling van zijn milieu. Dieren hebben dit in veel mindere mate. Planten hebben het niet.

Wij zien dat er veranderingen zijn. De mens kan die zien. Hij weet waar ze vandaan komen. Hij kan deze ook, voor zover ze voor hem schadelijk zijn, waarschijnlijk voor een groot gedeelte reguleren. Dan moet de totale kracht natuurlijk wel uitwerken. Maar als je in een auto zit en je trekt binnen 8 seconden op tot 120 km, dan heb je wel het gevoel dat je rug iets daaronder geleden heeft. Als je datzelfde doet in 3 minuten, dan merk je het haast niet. Zo is dat ook hiermee.

Stel nu eens, dat we astrologisch bepaald een sterke Mars-invloed hebben. Deze Mars-invloed geeft ook weer een eigen karakteristiek, een zekere strijdvaardigheid, maar kan ook - indien er beheersing bij is - een buitengewone edelmoedigheid geven. Dat zou ervoor kunnen pleiten, dat de mensen onder die invloed tot een veel grotere samenwerking komen en dat de verschillen liggen in werkwijze, niet in de bestrijding van elkanders resultaten. En dat zou voor de mensheid van heden werkelijk iets bijzonders worden. Met dit voorbeeld wordt alweer duidelijk, dat die vreemde kracht enorm veel kan doen voor de wereld.

Waar komen die vreemde krachten vandaan?

Ik heb geprobeerd daarover het een en ander te vinden en ben tot de conclusie gekomen, dat er kosmische stormen zijn. Deze stormen op zichzelf hebben natuurlijk met het wezen niets te maken, maar ze zijn er waarschijnlijk de oorzaak van, omdat als een sterrennevel in wording is deze stormen met een enorme intensiteit en een lange duur optreden. Een bezieling daarvan is dan mogelijk. Deze kosmische stormen hebben grote invloed op het gedrag van de sterren, die zich aan het vormen zijn. Ze zijn nog niet volledig massief geworden; de massa moet nog een enorme verdichting ondergaan. Het is eigenlijk een gaswolk met spin (draaiing).

Nu krijgen we de kracht, die dat kan bevorderen en kan afremmen. Hierdoor zou volgens mij de neiging een rol spelen om iets bewuster de ene ster wat sneller te laten draaien en de andere wat trager. Je voelt je misschien een beetje schepper en de neiging om processen te versnellen en de ervaring, die je daarbij hebt opgedaan, zul je dan waarschijnlijk blijven uitleven, ook als het gaat om gevormde sterren. Ook dan zijn er nog verhoudingen, die je kunt bepalen. Je kunt misschien zorgen dat planeten verdwijnen (nova- verschijnselen) of dat de invloed van bepaalde sterren op elkaar heel groot wordt. Een massadelingsverschijnsel, waardoor planeten kunnen ontstaan. Ze kunnen dus de eigen massa-activiteit van een zon vergroten. Afstoting van delen materie, waardoor eveneens weer een planeet ontstaat. Volgens mij heeft zo'n entiteit dan deel aan een scheppingsproces.

Anderen hebben zich misschien hoofdzakelijk beziggehouden met stralingen, waarmee ze de stabiliteit en instabiliteit van een ster konden bepalen of waarmee ze zelfs het ontstaan van bepaalde gasnevels en gaswolken konden veroorzaken. Het manipuleren daarmee heeft weer de interesse gewekt voor het manipuleren van vergelijkbare vormen.

De studie, die wij daarvan hebben gemaakt (u begrijpt wel, dat ik het niet in mijn eentje heb uitgezocht) wijst erop dat de eersten van deze entiteiten al aanwezig waren op het ogenblik, dat de eerste zonnen ontstonden. We kunnen ze niet terugvinden op het oermoment: het moment, dat de totale kracht zich omzet in een evenwichtsverstoring, waardoor materie ontstaat, gasdruk, beweging, lichtdruk op den duur en al die dingen meer. Maar ze zijn ergens tussen het moment van de primaire explosie en de gevormde sterren ineens aanwezig.

Waar komen ze dan vandaan? Misschien uit een ander heelal? Dat is denkbaar. Nu denk ik hier aan de theorie van Brahman - Brahma: "Er is een eeuwigdurende adem. Maar de ziel, die de nacht doorleeft, die in staat is zichzelf in zichzelf te bevatten op het ogenblik dat alle leven dooft, die is in staat om - wanneer de schepping herontstaat - als schepper op te treden."

Nu heb ik het gevoel, dat men daarmee op zo'n vreemde kracht doelt. Want aan te nemen, dat één kracht het gehele Al volledig schept en dat die kracht dan een soort gesublimeerd menselijk bewustzijn is, lijkt mij ver gegrepen. Aan de andere kant zou je je kunnen voorstellen, dat er een heelal is, waarin entiteiten een enorme hoogte hebben bereikt, maar zich nog niet helemaal vrij kunnen maken van alle materiële bemoeiingen. Dan kan ik mij voorstellen, dat zij als projectie optreden op het ogenblik, dat een nieuw heelal weer in wording is. Dit lijkt mij een heel redelijke veronderstelling; meer dan dat is het niet.

Wat is hun kracht?

Als ik die krachten beschouw, moet ik zeggen: het lijkt wel, alsof zij ruimte kunnen omzetten in een vorm van energie. Die energie blijkt op vele verschillende manier kenbaar te worden. Ze treedt soms op als een zeer sterke straling van kleinste deeltjes, soms treedt ze op meer in de richting van de hogere golven (u kunt daarbij denken aan radio of lichtgolven). In andere gevallen blijkt ze op te treden als een roterend veld: een kracht, die in zichzelf permanent beweegt, maar alles wat in die beweging is bevat daarin wordt iets van het eigen vermogen geïnduceerd. In alle gevallen is de kracht, waaruit waarschijnwordt geput onbeperkt.

Het is onbegrijpelijk, dat ze met zo'n enorm vermogen in verhouding zo weinig doen. Want als je alle kracht kunt gebruiken, die er in de gehele ruimte aanwezig is en je brengt dan alleen maar een kleine mutatie op een ster tot stand of je verandert een pool iets van stelling, van hoek, dan zeg je: Het is eigenlijk maar heel weinig.

Ook hier kunnen we de werkelijke bron van de kracht niet vinden. We kunnen zeggen: Het is God. Dat is mogelijk. We kunnen ook zeggen: Het is de structuur van de ruimte, waaruit ze die kracht putten. Je zou zelfs kunnen zeggen, dat het een meer-dimensionale omzetting van vermogen is. Voor geen van de stellingen is een bewijs aan te voeren.

Wat beweegt hen tot actie?

Wel, in de eerste plaats ziet het ernaar uit, dat ze een betrekkelijk vaste baan hebben. Ik geloof, dat in het begin voor hen een baan is vastgesteld en dat het een soort gewoontepad is geworden, een soort wildwissel. Ze blijken soms, maar dat gebeurt maar zelden, van die vaste baan enigszins af te wijken en soms ook op die baan te versnellen of te vertragen. Dat schijnt in verband te staan met wat men ook psy-signalen zou kunnen noemen: signalen op telepathisch niveau. Deze komen niet uit de geest. Ze schijnen soms te worden voortgebracht door planeten; in andere gevallen komen uit het onbekende. Dat kunnen we niet constateren.

Dan vraag je je verder af: Zijn het bewust levende wezens? Dat lijkt mij heel moeilijk vast te stellen. Ik geloof niet, dat we hen als bewust levend kunnen omschrijven in de menselijke zin van het woord. Toch moet er ergens, gezien hun reactie op de signalen van bepaalde planeten, een bewustzijn bestaan dat de mogelijkheid tot reactie moet hebben. Zien wij hoe belangrijk het werk is dat ze verrichten, dan moeten we ook nog aannemen dat er ergens ook een wil bij is, want ze werken niet overal op gelijke wijze. Als het één invloed was, dan zou je zeggen: Dat is ingebouwd. Maar een selectief inwerken op alles wat je passeert, dat bewijst volgens mij een bewuste uitwisseling met de omgeving en daarnaast een bewust reageren op die omgeving. De stelling, dat deze entiteiten een bewustzijn hebben, ook in het heelal waarin u leeft, lijkt mij niet

te ver gegrepen.

Wat moeten wij over die vreemde krachten nog meer vertellen? Misschien dat ze soms op een vreemde manier gezamenlijk optreden. Ik heb in het begin van dit betoog gezegd: ze lijken op de Ruiters van de Apocalypse. Die Ruiters worden door God losgelaten. Ze krijgen dan zeer menselijke namen als Pest, Honger, Dood, Oorlog. Maar als er een reactie is op signalen, dan blijkt dat bepaalde, normaal langs een andere baan zich bewegende krachten samenkomen in één brandpunt. Als ze dan gezamenlijk optreden, dan moet dat volgens mij ook een doel hebben. Dat kan geen zuiver toeval zijn, omdat ze normalerwijze elkanders krachten zouden opheffen of gezamenlijk een vernietiging veroorzaken waar niets tegen bestand is. Maar dat gebeurt niet. Wij hebben lang gezocht om daarvan een voorbeeld te vinden. Ik heb er maar één kunnen vinden. Het betreft hier een planeet, die nogal ver van u weg ligt, ik zal haar niet eens nader aanduiden.

Deze planeet bevond zich met de daar aanwezige levensvormen in een crisisperiode. Het ging voornamelijk over het benaderen van het leven; het was kennelijk een nogal filosofisch ras. Sommigen waren geneigd het leven mechanisch te maken, terwijl anderen daarentegen juist de denkkracht zoveel mogelijk wilden losmaken van de materie. In die periode zien wij op die planeet 6 kosmische krachten optreden binnen 90 jaar (aardjaren). Wij zien dan dat die krachten, die normaal een zon tot nova hadden kunnen maken, op de planeet zelf practisch geen invloed hadden. Er waren wat meer stormen uit de sterren, een paar explosies, maar dat mag toch eigenlijk geen naam hebben. Wel blijkt, dat er in die tijd een aantal vreemde lichamen uit de ruimte werden ingevangen (er ontstaan wat extra manen). Verder blijkt dat - niet op de bewoonde planeet maar twee planeten verder - op een planeet een ramp heeft plaatsgehad. Dit betekent een verstoring van het gehele zonnestelsel en een enorme schok voor die planeet. Een kosmische ramp, die echter vreemd genoeg in verhouding zeer weinig leven eist. Ik meen, dat er ongeveer 3 à 4 op de 10 het slachtoffer worden. De rest overleeft. En bij dit overleven blijken geestelijke eigenschappen (niet mechanisch werken maar het werken met geestelijke krachten) de boventoon te voeren. Degenen, die voortleven, worden achtereenvolgens getroffen door een ziekte, die echter psychisch kan worden overwonnen. Een heel vreemd verschijnsel.
De wezens worden door een soort hongersnood geplaagd, waarbij de honger op zich er wel is, maar waarvan men door met elkaar samen te werken de gevolgen ervan kan neutraliseren. Bovendien is er een verandering van het zuurgehalte, dat als regen uit de atmosfeer naar beneden komt. Dat betekent dus voor die mensen dat ze zich moeten aanpassen. Ze zoeken bescherming tegen die voor hen onaangename regen. Dan blijkt dat het telepathische contact enorm wordt versterkt.

Dit zijn dan de hoofdgevolgen. Ik kan u de hele fase niet vertellen. Het is een geschiedenis van honderd jaar op een planeet met een geheel andere levensvorm. Het eindresultaat is, dat wij te maken krijgen met entiteiten met enorme geestelijke vermogens; met vermogens tot projectie van zichzelf, met een intens telepathisch contact en het gebruik psychische krachten waardoor men in groepen kan samenwerken. Dit is wel bepalend geweest voor alle verdere ontwikkeling op die planeet. Zij is daardoor in dat deel van het Melkwegstelsel bijna uniek geworden.
Die planeet is 3000 lichtjaren van hier verwijderd. U zult haar dus toch nooit bereiken.

Deze entiteiten zouden volgens mij wel in staat moeten zijn om - indien ze van deze aarde zouden weten en contact zouden kunnen opnemen met een persoon op deze aarde - telepathisch zelfs uw aarde te bereiken. Ze hebben enorme vermogens. Dat kan alleen door de samenwerking van de 6 krachten binnen 90 jaar.

Er is geen enkele verklaring voor dat deze krachten elkaar op zo'n manier opvolgen, dat er juist die ontwikkeling ontstaat. Toch maakt het geheel op mij de indruk van een bewust en volgens plan voortgezette ontwikkeling. Je zou kunnen zeggen: het zijn een soort tuinlieden, die achtereenvolgens spitten, eggen, bemesten, uitzaaien. Dat zijn dan die vreemde krachten, waarvan wij ons op een ander ogenblik afvragen: Hebben ze nu eigenlijk persoonlijkheid of niet? Ik neem aan, dat er een kosmische verbinding tussen hen bestaat, maar die zal dan volgens mij mede moeten bevatten - op het allerhoogste niveau misschien - wat wij noemen de Heren van wijsheid, van licht, van kracht en al die anderen. Ik geloof, dat zij deel uitmaken van een organisme van minder stoffelijke aard, dat uitwerkt op deze aarde zo goed als op al de kenbare materie als geheel.

Ik ben mij ervan bewust, dat dit betoog een beetje vaag blijft. Het is heel erg moeilijk om daarover definitieve gegevens te verstrekken om de doodeenvoudige reden, dat er eigenlijk geen definitieve gegevens te vinden zijn. We kunnen zeggen: Waarschijnlijk binnen 5 of 6 jaar komen die en die krachten. Maar wij kunnen het niet eens met zekerheid zeggen, want het is mogelijk dat ze afwijken van hun baan. Wij kunnen zeggen: Ze hebben normaal deze invloed. Maar we kunnen niet zeggen of het intens of mild zal zijn en wat daardoor zal worden veroorzaakt. Je kunt er alleen maar naar gissen. Het lijkt wel, alsof er een kosmisch plan is, waarin deze vreemde krachten een bijzondere rol spelen; een soort controlerende geneesheren, die onderzoeken, medicijnen geven en verdergaan. Dan denk je aan de ontwikkelingen nu op aarde, want voor u is de aarde toch belangrijker dan de rest van de kosmos. U kunt wel anders beweren, maar u zet uw voeten niet op de kosmos maar op aarde. U eet geen sterrengraan maar tarwe uit de een of andere staat. U drinkt geen licht, maar een kopje koffie of wat sterkers. Dus de aarde is wel belangrijk.

Nu zien we voor die aarde: Aquarius-tijdperk is begonnen. Bepaling van een bepaalde gerichtheid. Die gerichtheid wijst op broederschap, op technisch begrip enerzijds maar geestelijke ontwikkeling en zelfs paranormale ontwikkeling anderzijds. Wij zien dat er krachten optreden, die normaal de grondslagen van de materie kunnen aantasten. Maar onder de invloed van Aquarius zou er volgens mij een samenwerking moeten ontstaan, die dan waarschijnlijk een paar hevige schokken zal betekenen voor de mensen, maar ik geloof niet een vernietiging. Ik denk dat de trend van Aquarius op een bijzondere en misschien wat eenzijdige manier zal worden bevorderd.

Dan kijken we verder naar wat er te verwachten is. Dit jaar (1972) is een kritiek jaar. Dit jaar zullen we wel doorkomen. Veel ellende, veel prikkelbaarheid; maar wanneer heb je die eigenlijk niet. In de periode echter, dat deze krachten werkelijk tot uiting komen, is de tendens - ook astrologisch gezien - rustiger. Dat zou er ook op kunnen wijzen, dat op de een of andere manier hun werking over een langere periode zal worden gespreid.

We kunnen aannemen, dat - gezien de overgang tussen twee tijdperken (Vissen ligt pas kort achter u) - de invloed erg groot zal zijn op een ieder, die het Vissen-tijdperk nog aanhangt. Het zou kunnen leiden tot totale veranderingen op het gebied van de godsdienst, gezagsverhoudingen, staatsbegrenzingen.

Wat zou dat voor de gewone mens betekenen? Gezien de geleidelijkheid zullen heel veel mensen eraan voorbijgaan op het moment dat het gebeurt en zich later met grote verbazing bewust worden van de enorm snelle verandering en ontwikkeling, die er in enkele jaren hebben plaatsgevonden. Het zal materieel grote veranderingen moeten brengen.

Die veranderingen liggen o.a. vreemd genoeg op het gebied van

levensvormen. Er zullen wat levensvormen anders gaan reageren. Het zou erop kunnen wijzen dat we allerlei soorten dieren weer zien verschijnen. De mensen zullen wel zeggen, dat ze het verleden hebben teruggefokt, maar in feite zal het wel wat vooruitgaan. Men denkt altijd, dat je iets uit het verleden kunt terugbrengen, zoals b.v. het oerpaard. Maar dat is niet het echte oerpaard. Het benadert het wel enigszins; het is qua intellect wat minder en qua bewegingssnelheid en uithoudingsvermogen iets meer dan het oerpaard. Het is echter niet identiek. Ik denk, dat wij verschillende levensvormen, die nu uitgestorven heten te zijn, binnen 10 jaar overal weer op aarde zullen zien verschijnen, maar met gewijzigde eigenschappen. Dat kan in ieder geval hoopgevend zijn voor de mensen, die het belangrijk vinden dat er een nieuw ecologisch evenwicht ontstaat.

Dan denk ik verder, dat deze aarde ook wat schokken zal ondergaan. Gezien de geleidelijkheid verwacht ik niet een alomvattende aardbeving, een grote ramp met veel erupties in die periode, maar ik verwacht toch wel dat er iets gaat gebeuren; en dat iets zal zeer waarschijnlijk te maken hebben met het veranderen van hoogte. Ik wil niet zeggen, dat de bergen ineens gelijkvloers komen te liggen, maar ik zou wel denken dat b.v. Nederland t.o.v. het zeeniveau anders zal komen te liggen. Dat zal voor vele andere landen ook het geval zijn. In het midden van de Ver Staten is ook een gebied, dat zonder dat het nu direct grote schade betekent toch zeker een 10 tot 12 meter zou kunnen dalen t.o.v. het huidige niveau. Dergelijke dingen zullen wel gebeuren.

Dan krijgen we de vraag: Zal het op het klimaat invloed hebben? Ik neem aan van wel. De eerste paar krachten zullen misschien niet zo enorm zijn, maar we hebben 20 jaar en in die tijd hebben we toch altijd nog 4 krachten. Als die er geweest zijn, verwacht ik dat het klimaat zich aanmerkelijk zal hebben gewijzigd. Zeer waarschijnlijk zal dat vooral op het zuidelijk halfrond een grote rol spelen.

Ik neem verder aan, dat dit op de ontwikkeling van Afrika en Zuid-Amerika een grote invloed zal uitoefenen. Want verandering van klimaat betekent ook verandering van milieu; verandering van milieu is verandering van reactie. De mensheid zal in die korte periode wel een momentum krijgen van een totaal nieuwe ontwikkeling.

Als ik dat zo bekijk op grond van die vreemde krachten, dan kan ik daaraan alleen toevoegen: Al deze dingen maken steeds weer duidelijk hoezeer wij in grote lijnen gebonden zijn aan krachten en vermogens, die wij als mens en als geest niet kunnen beheersen, maar die wij voor een gedeelte - voor zover zij ons treffen althans - zodanig kunnen beteugelen, dat we de uitwerking ervan enigszins in de hand hebben.

En dat sluit onmiddellijk aan bij hetgeen wij in de vorige les hebben gezegd over de wijze, waarop de geest werkt, indien er kosmische tendensen optreden. Ook de geest probeert niet die krachten ongedaan te maken. Zij weet, dat het onmogelijk is, maar zij zal wel proberen ze zo te richten, dat volgens haar inzicht een maximum aan nut wordt bereikt. En dat zou hier ook wel mogelijk zijn.

Deze periode, waarin vreemde krachten ook uw zonnestelsel weer gaan beroeren, zal een vorming veroorzaken die over een paar honderd jaar (2150), als een groot aantal van die krachten wederom hier in de buurt schijnt te komen (de baan kruist niet geheel maar toch wel bijna de baan van de zon) de mens zal voortbrengen met de geestelijke uitrusting, waardoor hij in staat is die krachten goed te verwerken en waarschijnlijk zelfs ook de technische vermogens heeft om zich aan de rampzalige invloed, die sommige van die krachten toch wel enigszins hebben voor de mensen, te onttrekken.

Er is ergens een groot plan. De kosmische krachten, zoals ze voor ons optreden, zijn invloeden, die wij soms tot in hun bron kunnen

terugvolgen, soms ook niet. Maar in feite zijn ze eerder aanduidingen, waardoor we weten hoever een proces is gevorderd dan krachten, die geheel apontaan optreden. Dan kan ik daar ten laatste nog aan toevoegen:

Omdat wij in het grote gebonden zijn, moeten wij onze vrijheid zoeken in het kleine. Wij kunnen een kosmische kracht niet afwijzen. Wij kunnen ons slechts aanpassen. Maar die aanpassing moet dan gaan volgens datgene wat wij persoonlijk belangrijk vinden en wat wij persoonlijk kunnen doen.

Een mens, die weet dat krachten optreden, zal daarmede rekening houden en zo misschien zich schijnbaar van zijn doel verwijderend toch vaak een zeer grote afstand kunnen afleggen in de richting van de bestemming, die hij voor zichzelf heeft bepaald.

Kosmische krachten zijn vaak als een tegenwind. Je kunt er niet recht tegenin varen. Dan laveer je maar en kun je met een paar slagen toch nog een heel eind komen. De mensen zullen in de komende tijd door die vreemde krachten uit de kosmos moeten leren laveren.

Ik wil niet afsluiten zonder u nog iets te zeggen over deze lopende maand februari 1972.

1. Houdt u er rekening mee, dat deze maand een paar crisispunten kent. De eerste ligt rond de 15e, de tweede rond de 23e. U zult in die periode, omdat er een sterke rode invloed blijft doorwerken en hier en daar nog een wit-invloed erbij komt, waarschijnlijk sterk gespannen zijn. U zult het gevoel hebben, dat u niets aankunt, dat de wereld onrechtvaardig is - ik heb dat gevoel tenminste. Laat u daardoor niet afleiden. Indien u verstandig bent, doet u alles zelfs een beetje tegen uw zin in om het normale peil zo goed mogelijk te bereiken en te handhaven.
2. Laat u niet tot drift verleiden. Het zou gevolgen kunnen hebben, die heel wat verdergaan dan u op dit ogenblik ook maar durft veronderstellen.
3. Er zullen veel massale ontwikkelingen zijn. Denk hierbij zowel aan het optreden van grotere groepen mensen tegen andere groepen als aan een plotselinge drang om een bepaald iets te forceren, misschien zelfs door een groot gedeelte van een volk. In dergelijke gevallen dient u zich afzijdig te houden, want als u zich laat meeslepen door de massa - en dat geldt nu nog meer dan in de volgende maand - dan betekent dat voor u het verlies van zelfstandigheid, van vrijheid en daardoor vaak het onvermogen om volgens eigen inzicht het beste te doen. Handel beheerst. Probeer het normale zoveel mogelijk te handhaven en deze maand zal u waarschijnlijk rijker, gelukkiger en beter verlaten dan u er aan begonnen bent. Maar laat u zich tot onbeheerstheid verleiden, meent u de wereld naar uw hand te kunnen zetten, haar te kunnen afwijzen, dan zult u met verbazing ontdekken, dat u aan het einde van de maand staat met veel minder mogelijkheden, veel minder vrienden en veel minder innerlijke veerkracht dan u nu meent te kunnen opbrengen. Met deze raad wil ik dit onderwerp besluiten.

:-:-:

OPMERKINGEN OVER DEZE WERELD.

Deze wereld bestaat uit vele groepen, die zichzelf als exclusief beschouwen, dan wel zichzelf als een eenheid zien. Zo is er een volk, bestaande uit een aantal verschillende groepen, die tegen hun wil bijeen worden gehouden door de fictie van nationaliteit.

Dan hebben we verder de z.g. belangengemeenschappen, waarmee de mensen hun gemeenschappelijk belang zozeer etaleren, dat zij vergeten dat hun belangen in feite vaak tegengesteld zijn. Dat is b.v. het geval bij vakbondsleden en vakbondsleiders.

Verder kennen wij de religieuze groeperingen. Een religieuze groepering is over het algemeen een groep mensen, die geloven dat ze beter zijn dan anderen en op grond daarvan bijeen blijven, ongeacht de eigen verschillen. Zie de Orde!

Deze wereld bestaat uit vele soorten leven, gedrapeerd op een zeer dunne schil rond een zeer hete aardkloot. Deze verschillende soorten leven hebben de neiging elkander te beschouwen als ondergeschikt en onbelangrijk. Een mier zegt niet: Laten we de mens gaan pesten. Die zegt alleen: Daar ligt weer zo'n onhandzaam wezen in de buurt. Op dezelfde wijze zegt de mens: Mieren, ze hinderen mij. Weg ermee. En toch hebben ze elkaar nodig om te bestaan. Het wonderlijke is, dat mensen nooit begrijpen dat ze elkaar nodig hebben, voordat ze het elkaar onmogelijk hebben gemaakt om elkaar te helpen.

Verder worden er op aarde voor een groot gedeelte illusies gehandhaafd. Eén daarvan is deugd.

Deugd is over het algemeen zelfbedrog of een uiterlijke schijn, die ten koste van de gemeenschap wordt gehandhaafd.

Zonde. Zonde is, zoals ik reeds in het verleden heb gezegd; vaak een gemiste gelegenheid.

Op deze begrippen bouwt men dan een samenleving op en men beschouwt deze als het toppunt van solidariteit. Mensen zijn echter alleen solidair met elkaar, indien ze gemeenschappelijk zoveel belangen gemeen menen te hebben, dat ze elkaar op een gemene manier bijstaan, totdat ze gemeen genoeg en machtig genoeg zijn geworden om elkaar af te schaffen.

In deze wereld bestaan er verder illusies als democratie. Democratie is doorgaans het geklets dat wordt gebruikt om te verhullen wat de heren werkelijk hebben besloten.

Dan kennen we idealisme. Idealisme is gewoonlijk gebaseerd op een misverstand omtrent de mens en misverstanden omtrent de menselijke mogelijkheden.

Al deze dingen tezamen klinken zeer pessimistisch. Maar als wij uw wereld bekijken is er alle reden om pessimistisch te zijn. Het enige optimisme, dat ik als mens op uw wereld ooit zou kunnen kennen, is de zekerheid dat ik haar ook eens zal moeten verlaten. Toch is het leven op uw wereld - naar men mij vertelt - op vele punten voor sommigen aangenaam. Ik geloof, dat het aangename in de wereld niet is gelegen in datgene, wat de wereld rond je is, maar wel wat ze voor je betekent. Zoals veel van hetgeen men in de wereld zoekt te vinden en ook vanuit de kosmos op de wereld wil zien inwerken, wordt geïnterpreteerd volgens de wensdromen, die men zelf heeft. De mens heeft grote bouwwerken voortgebracht, maar zijn grootste bouwwerken zijn de luchtkastelen, die hij zelf nooit kan waarmaken.

Met al deze kritiek heb ik al enige opmerkingen geplaatst omtrent deze wereld, waarin u leeft. Misschien mogen wij daarbij een van de belangrijkste wezens even onder de loupe nemen, nl. de mens.

De mens is een wezen dat zichzelf menselijk acht, omdat hij uiterlijk eigenschappen bezit, waaraan hij innerlijk zo nu en dan pleegt te beantwoorden. De mens kan eerst werkelijk mens zijn op het ogenblik, dat zijn mens-zijn en zijn menselijkheid niet afhankelijk is van uiterlijkheden, maar alleen wordt gebaseerd op grond van een innerlijk verstaan en begrip. De werkelijke eenheid onder de mensen kan niet ontstaan door uiterlijke omstandigheden, maar slechts door een wederkerig respect dat voert tot de neiging elkaar aan te voelen en te begrijpen.

Er is op deze wereld zeer veel dat binnen korte tijd gaat veranderen. De veranderingen op deze wereld zijn over het algemeen in tegenstelling tot datgene wat de meeste mensen verlangen en verwachten. Velen verwachten, dat de hele wereld voortdurend zal beantwoorden aan datgene wat zij zien als hun recht. Zij zullen zichzelf zeer onrechtvaardig behandeld vinden door de realiteit van de wereld, want deze wereld gaat uit van een taakverdeling, niet van een nutsverdeling.

De taak van een mens in het leven is: betekenis te hebben voor anderen, ongeacht de wijze. Op het ogenblik, dat hij voor anderen geen werkelijke betekenis meer heeft, kan hij - tenzij hij geestelijk in staat is die betekenis nog op een andere wijze uit te stralen - gevoeglijk zeggen: Mijn leven is voorbij.

Het leven van de mens is heilig. Niet omdat het iets bijzonders is - het komt eigenlijk veel te veel voor - maar doodgewoon, omdat de mens niet in staat is leven voort te brengen. Als hij leven voortbrengt, is het ondanks hemzelf, want hij kan geen leven maken buiten de biologische processen om. Op het ogenblik, dat hij leven kunstmatig zou kunnen vervaardigen, zal hij beseffen dat de heiligheid van leven is gelegen in het begrip en in de geest die erin leeft, niet in een bestaan zonder meer.

De mens, die denkt dat hij zijn meerwaardigheid tegen anderen kan uiten door hen ofwel vanuit zijn hoge standpunt de helpende hand te reiken, dan wel door hen af te breken totdat hijzelf boven hen uit meent te tronen, zal voortdurend ontdekken dat hij een mislukking is, want mensheid is eenheid. Op het moment, dat de eenheid in de mensheid is verbroken, richt de mensheid als geheel zich te gronde. Op het ogenblik, dat de eenheid door de mensen wordt beseft als een noodzaak, zullen zij steeds meer de schijnwaarde terzijde stellen en daarvoor in de plaats een nieuwe innerlijke werkelijkheid aanvaarden.

Voor de mens zijn enkele dingen belangrijk, omdat hij hun onbelangrijkheid nog niet voldoende beseft.

Daar is <u>sex</u>. Nu is sex het zout in de pap. Maar heel veel mensen nemen het zout voor de pap en worden dan ook ontzettend dorstig.

<u>Geloof</u>. Men meent, dat geloof het belangrijkste is dat er bestaat. Maar het belangrijkst dat er bestaat is een innerlijk begrip voor waarden, die in je bestaan. Indien die uitmonden in een geloof, dan is dat een zuiver persoonlijke zaak. Veel mensen denken dat één wijze van leven voor iedereen juist kan zijn. Het is even dwaas te verwachten, dat je vlooien en paarden in één dressuur in een circus kunt vertonen. Je kunt hoogstens de vlo als de consumerende ruiter van het paard introduceren, maar zelfs dan blijft hij onzichtbaar.

Wij moeten proberen over deze wereld ook nog enkele positieve opmerkingen te maken. Eén van de meest positieve is wel deze:

Krachten van onmetelijke wijsheid en grootheid zijn voortdurend bezig, ook met uw wereld, met uw mensheid. En dit betekent, dat deze wereld - zij het misschien als vruchtbeginsel voor een veel latere grote bloei - van belang is.

Er zijn kosmische krachten van allerlei aard, die de mensheid voortdurend benaderen. Er zijn echter ook geestelijke krachten steeds aanwezig, die deze benadering van kosmische krachten trachten te leiden, zodat een maximum resultaat wordt bereikt. Hieruit blijkt wel, dat ook uit de geest de materiële groei en ontwikkeling belangrijk wordt geacht. Als dan een schijnbaar zo onbelangrijke planeet met een schijnbaar onbelangrijk ras toch door zovele zeer hoge krachten van groot belang wordt geacht, dan kan dit volgens mij alleen maar zijn, omdat wat uw wereld is en de mensen op dit ogenblik zijn het zaad is voor de grootmachten, de grootkrachten van een latere tijd; van de eeuwigheid misschien, die eerst kan ontstaan uit een besef van tijd.

Als ik ten laatste probeer om in uw wereld nog enkele voor mij bijzonder belangrijke ontwikkelingen te signaleren, dan zijn het de volgende:

Steeds meer mensen komen tot de overtuiging, dat je je denken zelf moet doen. Het is een strop voor degenen, die anderen proberen te leren denken zoals zij denken, maar het betekent wel, dat de mensheid tot een grotere zelfstandigheid en daarmee tot een bewuster leven zal komen.

Er is een toenemende tendens bij de mensen om niet te wachten tot een ander wat doet, maar zelf ook wat te doen. Dit betekent, dat degenen, die geneigd waren om voor een ieder op vaderlijke wijze het goede te doen, het moeilijk zullen krijgen. Maar het betekent gelijktijdig, dat veel meer mensen door een bewust oorzaak-en-gevolg-beleven tot een dieper geestelijk inzicht zullen komen en tot een grotere ontplooiing van geestelijke mogelijkheden.

Bij het afnemen van het geloof en het toenemen van het z.g. bijgeloof zien wij dat steeds meer mensen gevoelig worden voor ontwikkelingen en krachten, die buiten het normaal stoffelijke liggen. Het betekent in wezen de verovering van een nieuwe dimensie door een steeds toenemend deel van de mensheid. Dit beduidt volgens mij, dat de mensheid van heden zich reeds zover ontplooit, dat komende geslachten waarschijnlijk een totaal nieuwe wereld, groter, belangrijker en met een grotere inhoud aan kracht en mogelijkheden zullen bewonen en beleven. Daarom zou ik willen zeggen:

Indien men op uw wereld en op de mensheid voortdurend negatieve commentaren kan afvuren en zeer veel onjuiste, onredelijke, ondenkbare en onmenselijke punten in het menselijk gedrag kan aanvoeren, zo moet men toch stellen dat het product van dit proces ongetwijfeld goed zal zijn en dat daarom het totaal van uw wereld en het vele dat daarop bestaat zinvol moet zijn.

:-:-:

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Vijfde Les.

VOORUIT OF TERUG.

Een mens heeft twee verschillende aspecten, die zijn gedrag en zijn reactie voor een groot gedeelte helpen bepalen en die mede aansprakelijk zijn voor een groot gedeelte van de illusies, waarin hij pleegt te leven.

De eerste is de neiging om vooruit te willen zien. Een mens kijkt niet naar de feiten, die er vandaag zijn. Hij kijkt naar de feiten, waarvan hij hoopt of vreest dat ze morgen werkelijkheid zullen zijn. Op dezelfde manier kijkt hij ook terug. Hij houdt geen rekening met wat hij vandaag is, maar met datgene wat hij gisteren is geweest. Hij wenst, dat de wereld hem waardeert op grond van datgene wat hij is geweest, niet op wat hij nu is, laat staan op wat hij misschien kan worden. Hoe dit precies in elkaar zit, zullen wij proberen duidelijk te maken.

Als je jong bent, wil je ouder worden. Waarom? Omdat je graag wil meetellen. Grote mensen maken zelf uit wanneer ze naar bed gaan; jij wordt naar bed gestuurd. En dan hebben ze allemaal van die praatjes en als je dan vraagt: wat betekent dat? dan is het: ja, je bent er te jong voor. Dat zal ik je later wel eens vertellen. En dan moet je natuurlijk bij schoolvriendjes informeren; dat is ook genant. Gelijktijdig denk je heel vaak aan alles wat je hebt gehad. Gisteren heb ik een ijsje gehad, vandaag krijg ik er geen, dus is vandaag een slechte dag. Of: men heeft mij beloofd dat ik morgen een ijsje zal krijgen. Was het maar alvast morgen! Het kind heeft dit werkelijk in zich zitten. Zeker, er zijn bij het kind in tegenstelling tot de volwassenen veel meer momenten van ogenbliksbeleving, waarbij het opgaat in het moment en dan met alle kracht, alle emoties en alle bewustzijn. Bij het kind is dus reeds een teruggrijpen en een vooruit willen lopen.

Het wordt moeilijker, als een mens oud wordt. Als je ouder bent, dan is de periode van je grootste activiteit en de grootste waardering die je bij anderen geniet voorbij. Op het ogenblik, dat je tot de oude bokken of geiten gaat behoren, heb je geen behoefte meer om te kijken naar morgen, als je allicht een nog oudere bok of geit zult worden; dus grijp je terug naar je jonge jaren. En dan zijn er zeer waardige en solide heren, die plotseling weer de lichtzinnigheid van hun puberteit imiteren in de hoop daarmee het verleden weer dichterbij te brengen. Dan zijn er dames, die opeens vergeten dat hun rimpels alleen onder plamuur kunnen worden verborgen en die zich een baby-dollachtige jeugdigheid aanmeten. Dat lijkt misschien allemaal een beetje komisch als je het ziet, het is een beetje tragisch als je erover nadenkt.

Dat teruggrijpen naar het verleden is een poging om het beste vast te houden. Dat wil zeggen dat je, omdat je niet in staat bent te beantwoorden aan de eisen, waaraan je in 't verleden eens volledig kon beantwoorden, in het heden t.a.v. jezelf en je verwachtingen voortdurend tekort zult schieten en daardoor ook niet in staat zult zijn nu juist te reageren en te handelen. Dit is een heel belangrijk punt. Want daardoor verlies je je betekenis voor een gemeenschap. Je verliest het zelfvertrouwen dat je nodig hebt en je krijgt vaak een zekere bitterheid tegen een wereld, die je niet meer wilt accepteren, zoals je nog meent te zijn.

Soms zijn er ook mensen, die wèl vooruit kijken. Die zien zich dan, terwijl ze eigenlijk nog best meekunnen, als mummies, die stamelend per 65 + de dood tegemoet schommelen. Ook dat is natuurlijk dwaasheid. Wat ben ik vandaag? is de belangrijkste vraag, waarop een mens steeds antwoord moet geven. Dat kan hij alleen, indien hij zich vandaag bezig houdt met de problemen van vandaag, indien hij vandaag zo snel mogelijk reageert op de mogelijkheden en de problemen, die er nu zijn. Op het ogenblik, dat je verder wilt gaan in de toekomst, zul je dikwijls de mogelijkheden van vandaag voorbij laten gaan. En als je je eisen wilt stellen of je reacties wilt bepalen naar wat eens voor je mogelijk was, ach, dan is het meestal ook verkeerd en loopt het ook faliekant verkeerd af. Daarom moeten we proberen om wat dat betreft een beetje redelijk te zijn. Je kunt je herinnering niet uitschakelen. Wat je aan herinnering bij je draagt dat is de wijsheid: het vermogen tot herkennen van dingen.

Een ouder mens zal heel vaak analoge situaties ontdekken. De situaties, die hij al eens heeft doorgemaakt en waardoor hij een redelijke mogelijkheid heeft om ontwikkelingen of karakter daarin te beoordelen. Dat is de grote waarde van zijn geheugen; niet het feit dat hij eens sterk was en nu zwak is of eens erg knap was. Het gaat er doodgewoon om: wat kan ik doen met mijn herinnering?

Als je vooruit wilt lopen op morgen, dan zit je met een grote moeilijkheid. Je kunt nooit alle factoren overzien, die morgen bepalen en daardoor ben je ook niet in staat om een werkelijk juist plan voor morgen te ontwerpen. Je kunt dat misschien in heel grote lijnen doen, maar je kunt het nooit zo doen dat het werkelijk allemaal uitkomt en dat al je moeiten inderdaad wordt beloond.

Het is ook geestelijk verstandiger om in het heden te leven. Een mens, die nu reageert op iets wat nu bestaat, wat hem op dit moment raakt, zal daar helemaal bij betrokken zijn. Het is het heden. Hij betrekt zichzelf erbij zoals hij nu is, anders kan hij niet zo snel reageren. Hij denkt volgens de inhoud, die hij nu bezit. Zijn gevoelsbelevingen zijn gebaseerd op zijn werkelijke relatie met de wereld, zoals ze nu bestaat. Het is een volledige erkenning, waarvan het grootste gedeelte aan de geest kan worden overgedragen. Zodra ik mij illusies maak, heb ik nog wel emoties, maar wat dan overgaat naar de geest is hoogstens een ontkenning of een bevestiging, die overigens rijm noch rede heeft. Op het ogenblik, dat het een erkenning van werkelijke feiten betreft en van mijn acties daarin, draag ik volledig over wat er werkelijk gebeurt. Geestelijk gezien is het dus een zeer belangrijk punt.

Nu kan ik wel begrijpen, dat mensen heel vaak proberen om de tijd, die zij ergens aan besteden te zien als een geïnvesteerd kapitaal. Ik weet niet, of dat nog voorkomt in deze tijd, Maar vroeger werd wel eens door een teleurgestelde vrouw uitgeroepen:"Maar ik heb jou de beste jaren van mijn leven gegeven!" Ik kan die emotionele uitroep wel begrijpen. Zij moet echter één ding niet vergeten: zij zal niet gewaardeerd worden om wat ze eens is geweest, maar om wat ze nu is. En daar kan geen lieve moedertje wat aan doen.

Er zijn heel veel mannen die zeggen: Maar ik heb zoveel gedaan

voor dit of voor dat. Mijn standaard is altijd de juiste geweest, dus moet die vandaag gehandhaafd worden. Het blijkt dan, dat het niet gaat en zal hij toch moeten terugtreden. En dat kan een heel erg pijnlijke kwestie worden.

U moet begrijpen, dat elke tijd en elke reeks omständigheden een eigen antwoord vergt. De mens, die dat beseft en die daaraan kan beantwoorden - al is het misschien niet voor 100 % dan toch voor 9/10 - leeft inderdaad bewust, maar hij heeft ook in het leven zelf een veel grotere betekenis.

Ik zou met voorbeelden kunnen doorgaan. Voorbeelden van b.v. iemand, die te water is geraakt. Honderd mensen, die zich afvragen hoe ze hem kunnen redden en de ene man die zegt: "Ik kan het op dit moment, ik denk verder aan niets, ik spring erin, ik haal hem eruit" tot misschien politieke en heel grote economische problemen toe. Je moet reageren volgens de conditie die nù bestaat.

In het leven van een mens spelen al deze facetten natuurlijk voortdurend een rol. Het is misschien wel eens aardig om te kijken in welke perioden van het leven bepaalde dingen naar voren komen.

Als we te maken hebben met een schoolkind van 12 jaar (dat zijn tegenwoordig schoolkinderen), dan zult u zien dat het kind al teruggrijpt naar het verleden om zich te rechtvaardigen tegenover anderen. Met andere woorden: de herinnering is een middel om een zekere pressie uit te oefenen op het heden. Gelijktijdig droomt het kind - in zeer weinig realistische termen overigens - over de toekomst. Het heden wordt nog wel spontaan beleefd, maar het wordt steeds meer aangepast aan de droom omtrent morgen en het hele verleden wordt gebruikt als achtergrond. Het verleden is niet reëel meer. De verhouding, die b.v. met de ouders heeft bestaan, is niet werkelijk meer zoals ze eens was. Ze wordt nu gehanteerd dank zij bepaalde herinneringen als een soort middel om de ouders te bewijzen, dat zij altijd al te dictatoriaal zijn geweest. Dat zijn de meeste ouders. Ik weet niet of u het weet: ouders zijn dictatoriaal.

Een jongeman van 18 à 19 jaar kijkt erg veel naar de toekomst, want die ziet hij als zijn medium; datgene waarin hij zal leven. Dat geldt voor de jonge vrouw eveneens. Het verleden wordt wel degelijk bekeken. Het wordt bekeken om daarin de fouten te erkennen, die men in de toekomst dan wel even zal verbeteren. Er is weinig sprake van realisme, omdat de toestand van het heden in de overwegingen van dergelijke jongelieden slechts zelden een rol speelt; en als ze een rol speelt, dan ligt dat meestal wel op financieel vlak.

Laten wij weer een stap verdergaan en een man of een vrouw van 30 jaar nemen. Ze zijn een beetje gevestigd. Ze hebben al iets van het leven gehad. Ze hebben hun herinneringen. Die herinneringen bepalen de eisen, die ze nu stellen. Gelijktijdig hebben zij het gevoel, dat ze nog veel meer rechten hebben en nog veel meer kunnen. Rond de 30-jarige leeftijd zien we de sterkste projectie van rechten en verwachtingen in de toekomst en gelijktijdig de scherpste kritiek op de buitenwereld en de scherpste erkenningen van mogelijkheden en rechten in het verleden. De fout van deze leeftijd is over het algemeen, dat ze geneigd zijn een ontwikkeling van het verleden zonder meer en ook zonder overweging van de huidige omstandigheden verder rechtlijnig in de toekomst te projecteren.

Op 40-jarige leeftijd krijgt men al iets meer bezinning. De herinnering gaat hier inderdaad langzaam maar zeker de functie van analoge erkenning vervullen. Men ziet gebeurtenissen uit het verleden, vergelijkt die met toestanden die nu bestaan of waarvan men verwacht dat ze morgen zullen bestaan en bepaalt op grond daarvan zijn eigen handelwijze. Er zijn juist rond de 40-jarige leeftijd een aantal facetten, waarvoor we toch voorzichtig moeten zijn. Enerzijds is men nog niet gekomen tot de er-

kenning dat een rechtlijnige projectie, zoals die op 30-jarige leeftijd bestond, in feite niet houdbaar is; anderzijds is men wel geneigd het verleden voortdurend op het heden toe te passen, maar alleen volgens bepaalde plannen. Je zou het misschien ook zo kunnen zeggen:
Op 19- à 20-jarige leeftijd beginnen de idealen zeer krachtig te worden. Op 30-jarige leeftijd wordt het idealisme een gericht idealisme, dat een doel nastreeft; dus niet alleen een algemene of abstracte toestand of bereiking maar een concrete.
Op 40-jarige leeftijd worden de idealismen tot een systeem, waaraan al het andere wordt onderworpen.
Op 50-jarige leeftijd hebben we alleen nog maar te maken met een steeds groter wordende neiging om gevreesde conflicten te vermijden en gelijktijdig daarvoor in de plaats de ervaring uit het verleden te gebruiken als middel om de toekomst rustig te laten verlopen. Dit is heel vreemd. Oudere beroepsrevolutionairen rond de 50-jarige leeftijd zijn niet meer de mensen, die voorop lopen in de optocht, als het even vermeden kan worden. Wel zijn ze degenen, die met vele kreten aan het verleden ontleend anderen ertoe brengen actiever te zijn dan ze zelf ooit geweest zijn.
De 60-jarige leeftijd is in uw periode nog een leeftijd, waarop je nog kunt zeggen: Nou, ik heb nog wel enkele jaren tegoed. Toch is het een periode, waarin je afscheid neemt. De vele dingen, die je hebt opgebouwd, zou je nog zolang willen handhaven, totdat het niet meer gaat. U bent niet geneigd om veel nieuwe ideeën op te nemen. En als u het doet, dan doet u dat eerder mentaal dan door een reële verandering van uw gedragspatroon.

Op deze leeftijd wordt het terugblikken veel sterker en daardoor ontgaat u meestal de mogelijkheid om met het heden contact te hebben. Ik zou u hiervan graag een voorbeeld geven.

Iemand komt bij een 60-jarige met een probleem. De 60-jarige knikt eens nadenkend en zegt: "Ja, toen ik een jongen was...." en dan volgt er een heel verhaal. Maar dat verhaal heeft zo weinig betrekking op het probleem, zoals het nu bestaat, dat daardoor al een verwerping bij zijn luisteraar is gewekt. Toch heeft de man wel degelijk de mogelijkheid raad te geven, maar dan moet hij zichzelf buiten beschouwing laten en vooral zijn vroeger leven; en dat valt hem heel erg zwaar. Als hij naar de toekomst kijkt, dan ziet hij op deze leeftijd over het algemeen alleen nog maar verwording en verval. Dat is begrijpelijk. Voor hem is deze leeftijd de bevestiging van het bestaan. Wat hij heeft bereikt, is van hem. "Dat heb ik nu opgebouwd en laat niemand daar alsjeblieft aan komen, wat dat is zo kostbaar, dat heeft zoveel gekost." Het is eigenlijk een gewoontepatroon, dat moeilijk te verbreken is. Zelfs de meest progressieve mens van 60 jaar is in wezen conservatief, ook al zal hij dat zelf niet altijd erkennen.

De 70-jarige leeftijd is de leeftijd, waarop het verleden al zeer sterk spreekt en het heden voornamelijk wordt gebruikt om het kritisch te vergelijken met de betere tijden van vroeger.

De 80-jarige leeftijd geeft een bewustzijnsverenging te zien, waarbij we een zeer scherpe reactie kunnen verwachten op zeer beperkte gebieden en een absolute lusteloosheid, om niet te zeggen levenloosheid t.a.v. vele andere problemen.

Dit gaat verder naar 90 en 100 jaar. De verenging van de belangstelling neemt toe. Tegen de 100-jarige leeftijd kunnen we mensen aantreffen, die buitengewoon scherp kunnen denken en reageren op bepaalde punten. Maar gaat men het gehele gebied van denken onderzoeken, dan blijkt daartussen vaak een groot terrein te liggen, dat alleen nog maar herinnering is en met de werkelijkheid niets te maken heeft en ook geen enkele reactie op de werkelijkheid meer verdraagt.

Hiermee krijgt u een beeld van een doorsnee-leven. Ik heb hier leeftijden genoemd, maar u zult begrijpen dat wat bij de een op 60-jarige leeftijd optreedt bij een ander al op 40-jarige leeftijd zich reeds kan openbaren en bij een ander misschien pas op 70-jarige leeftijd komt. Men moet nu eenmaal een maatstaf hebben. Maar het proces, zoals het is aangeduid, is juist.

Geestelijk gezien betekent het het volgende:

Als je pas bent geïncarneerd op aarde, dan begin je de aardse feiten te absorberen. Je probeert je daarin uit te leven, zoals je uit vroegere incarnaties en eventueel geestelijke lering je keuze hebt gemaakt. Onbewust zul je dat tot ongeveer het 30e levensjaar wel voortzetten. Na die tijd zijn er reeds zoveel correcties in je bestaan geweest en dus ook in je denken en neigingen, dat je vanaf dat ogenblik geacht kunt worden - alweer gemiddeld - te leven volgens de inhoudswaarden van je huidig bestaan. Gaat het om de hantering van de realiteit, dan zouden we moeten zeggen dat gemiddeld mensen van de leeftijd tussen de 30 en 40 jaar het dichtst bij de feiten plegen te staan. U zult misschien geneigd zijn dat te ontkennen, vooral omdat de meeste van de mensen in een eigen terminologie spreken, omdat ze hun eigen geheimtaal hebben zo goed als elke generatie die bezit. Zij reageren echter het meest direct op de feiten, zoals ze nu aanwezig zijn, omdat zij zich bevinden op een punt van evenwicht tussen verleden en toekomstverwachtingen.

Er zijn natuurlijk problemen gelegen in deze ontwikkeling. Iemand van b.v. 20 jaar die kinderen heeft, zal - omdat hij tussen de 20 en 30 jaar van zijn leven de ontwikkeling van een kind tussen de 0 en 10 jaar meemaakt - over het algemeen het opgroeien van het kind heel behoorlijk kunnen begrijpen. Gelijktijdig is er een zekere onverschilligheid, een minder zorgzaam zijn t.a.v. het kind dan bij ouderen. Maar als we ouders hebben, die b.v. op 40-jarige leeftijd een kind krijgen, dan zijn ze al 50, dus leven zij reeds in het verleden op het ogenblik, dat hun kind pas begint de toekomst te zien. En dat betekent dan noodgedwongen dat er ergens een contact-hiaat tussen ouders en kind zal ontstaan.

Datzelfde is misschien ook voor vele verschijnselen op de wereld van belang. De grootste conflicten in deze tijd zijn in feite vooral generatie-conflicten. En dan moet u niet denken dat het in Ierland anders is. Het is in Ierland niet het totaal van de Rooms Katholieken, die zich verzetten tegen het geheel van de Protestanten. Er is in feite sprake van een revolte van de jonge Katholieken, die zich als minderheid gediscrimineerd menen te weten, tegen de oudere, hun eigen wijze van leven met alle geweld verdedigende Protestanten.

In de politiek zien we steeds weer oudere staatslieden, die zich krampachtig verdedigen tegen een jongere generatie, die een andere taal, andere toekomstbeelden heeft. Het grootste conflict zal dan altijd liggen bij staatslieden, die rond de 60 jaar oud zijn en de jongelieden, die rond de 20 jaar oud zijn. De jongelui van 20 jaar kennen dat lijnrechte denken. Zij vragen niet naar de feiten, naar de mogelijkheden, zij vragen alleen naar de wenselijkheden. Aan de andere kant is de 60-jarige zozeer verknoopt met wat hij ziet als vaste waarden en onveranderlijke toestanden, dat hij eenvoudig niet kan reageren. Op de hele wereld bestaat er een grote hiaat juist tussen gouvernementen en jongeren, omdat de leding van de gouvernementen in handen is van ouderen, die een totaal andere manier van reageren hebben, wier denkleven zich op heel andere wijze beweegt dan dat van de jongeren.

Het is b.v. typerend, dat een jongere zegt: We moeten wat doen tegen de werkloosheid, opdat met een sociale verandering dat ongedaan kan worden gemaakt. Terwijl de oudere zegt: Wij moeten steeds strengere maatregelen nemen om een herhaling van een crisis, zoals ik heb doorgemaakt, te voorkomen. Ik geloof, dat dat boekdelen spreekt met betrekking

tot dit onderwerp.

Een interessant punt is hier ook wel de kwestie van leeftijdsverschillen in mentaal opzicht.

In een arme gemeenschap zal de mentale leeftijd van 20 jaar vaak worden bereikt door kinderen, die 10 à 11 jaar oud zijn. Zij hebben dan nog niet de lichamelijke rijpheid, maar door hun ervaringen is hun wereldbenadering a.h.w. tien jaar op hun lichamelijke leeftijd vooruit.

In een maatschappij met grote zekerheden (een z.g. welvaartsmaatschappij) zien we heel vaak dat het puberteitspatroon, dat je normaal aan de 10- tot 20-jarige toekent, zich voortzet in denken en gedrag bij mensen zelfs tot het 35e, tot het 40e jaar. Dat brengt ons tot de conclusie dat het milieu - en daarbij de zekerheid die het milieu biedt - in sterke mate bepalend is voor de mentale rijpheid.

Die mentale rijpheid heeft niets met kennis te maken. Iemand kan een excellent wetenschapsman zijn, een groot jurist, een fantastisch kundig econoom en toch gelijktijdig in zijn mentaliteit nog blijven steken in de puberteitsjaren.

Dat is natuurlijk ook weer een groot probleem, want we zijn op aarde geneigd gezag toe te kennen aan degenen, die kennis bezitten. Maar we vergeten één ding: dat de toepassing van die kennis lang niet altijd op basis van voldoende geestelijke rijpheid geschiedt. Dit is een heel belangrijk probleem. Want als ik aanneem dat iemand, die kennis heeft ook weet hoe het werkelijk zal moeten en dus niet alleen maar technisch de zaak kan omlijnen maar ook het gehele ideaal, de zin van het menselijk leven kan aangeven, dan ben ik ook geneigd om mijzelf te binden aan denkbeelden, die buiten de werkelijkheid liggen. En dan ontstaat er een verdubbeling van werkelijkheidswaarden, waardoor we niet meer verder kunnen.

In het boek van George Orwell 1984 komt iets voor dat heet "doublethink". Dat betekent: aan de ene kant de feiten zien en aan de andere kant alleen de wenselijke interpretatie. Ik geloof, dat doublethink iets is wat je op het ogenblik overal op de wereld in grote mate kunt aantreffen. Hier wil de mens enerzijds wel reageren op de feiten van vandaag, maar anderzijds blijft hij verder redeneren in een tendens, die geheel past bij zijn doctrine. En als de doctrine van iemand wegenbouw is, dan zal hij misschien weten dat het onmogelijk is om op een areaal als van Nederland voldoende wegen aan te leggen om tegemoet te komen aan de verkeerseisen, die de Nederlanders graag zouden stellen, maar gelijktijdig kan hij niet erkennen dat het openbaar vervoer beter is, ongeacht zijn fouten, want daarmee zou zijn denkbeeld van het bouwen van wegen als het belangrijkste ongedaan worden gemaakt. En dat zien we heel sterk in bepaalde landen waar men uitgaat van een zeker stelsel.

Kijk b.v. naar de Oostblok-landen. Wij hebben daar te maken met een partijtheorie en als zodanig dus ook met een bepaalde propaganda-weergave van de werkelijkheid, die vaak geheel in strijd is met de feiten, die een ieder zou kunnen zien. Maar men ziet ze alleen, indien men persoonlijk ermee wordt geconfronteerd en is blind voor alle verdere verschijnselen.

Kijk eens naar Zuid-Afrika. Dat is precies hetzelfde. Daar zijn mensen, die eerlijk menen dat hun opvatting van apartheid de meest juiste, de meest edelmoedige oplossing is van alle daar bestaande problemen. Gelijktijdig weten ze echter dat er daardoor grote moeilijkheden ontstaan. En terwijl ze met de ene hand een ontduiking van hun eigen ideaal mogelijk maken, propageren ze aan de andere kant met harde hand de voortzetting van dit ideaal tegen iedereen, die zou zeggen: Dit is minder juist.

Ik geeft dit als grote voorbeelden in de wereld. Maar hoe vaak gebeurt dit ook niet in het persoonlijk leven?
Je hebt bepaalde denkbeelden, bepaalde opvattingen. Dat is best. Je kunt

b.v. zeggen: Ik ben een goed chauffeur, ik kan veel riskeren. Dit is dan inderdaad waar. Maar als je ziet dat er rond je een aantal chauffeurs zijn, die niet bekwaam zijn, dan moet je geen risico nemen. Dat is dan een reële conclusie. Dan kun je niet zeggen: Maar ik ben zo goed, dat die anderen zich naar mij hebben te schikken. Er zijn mensen, die dat schijnen te denken. En dit is in een fabriek zo, dit is in de vakbond zo. En is dat in een gezin eigenlijk ook niet zo?
Je kunt zeggen: Ik heb die kinderen grootgebracht. Ik als moeder of als vader weet toch wel wat goed is voor mijn kinderen. Je weet wat jij er goed voor vindt, inderdaad. Maar als je die maatstaven aanlegt, vergeet je heel vaak dat die jongeren een eigen leven hebben, dat ze een eigen ontwikkeling hebben, dat ze leven in een wereld waarin de maatstaven en de mate van belangrijkheid wel degelijk aanmerkelijk gewijzigd zijn. Dan kun je hen niet meer vangen.

Een groot gedeelte van de conflicten en moeilijkheden komt inderdaad voort uit de neiging terug te grijpen naar het verleden: "toen ik klein was, zei mijn vader of moeder altijd tegen mij....." Daarmee moet je vandaag niet aankomen. Het kan wel waar zijn, maar je moet niet zeggen dat het vandaag klopt. Niet een herinnering geven aan het verleden.Je kunt ook niet zeggen: Toen ik zo oud was, verwachtte ik dit of dat en het is niet waar geworden. Dat gelooft ook niemand. De herinnering kan dienen om situaties te erkennen. Maar met de erkenning van de mogelijkheden, die je dan hebt, moet je reageren niet volgens wat eens werkelijkheid was, maar volgens dat wat op dit moment aan de orde is en dan pas kun je verdergaan.

Het is b.v. typerend, dat we met het huwelijk zoveel moeilijkheden hebben op aarde. Toch is eigenlijk het huwelijk op zichzelf een nutsgemeenschap; iets wat de meeste mensen over het hoofd zien. Zij schrijven liefde met een hoofdletter en ze vergeten, dat liefde in vele gevallen niet bestand is tegen economische en andere moeilijkheden. Laten wij het eens zo stellen:

Als we te maken hebben met een groot areaal met een geringe bevolking, dan is polygamie een zeer waarschijnlijk verschijnsel. Ook in gemeenschappen waar het sterftecijfer, vooral van jongeren, buitengewoon hoog ligt, is polygamie een van de meest normale vormen van huwelijkssamenleving.

Als we leven in een zeer arm gebied waar er moeilijkheden zijn om het levensonderhoud te vinden, ook waar wij te beperkt zijn, is polygamie eerder waarschijnlijk. Dan heeft een vrouw meer dan één man, omdat er meer mankracht nodig is om de gemeenschap in stand te houden.

Monogamie krijgen we in een burgerlijke maatschappij, waarin erfrecht een grote rol speelt. Zodra het nageslacht wordt gezien als beheerder of misschien zelfs als naamgever van eigendommen, als de continuering van een verworven of bereikte welvaart, is het monogame huwelijk erg belangrijk. Op het ogenblik, dat het bezit ophoudt, is de monogamie eigenlijk niet meer noodzakelijk en ontstaan er als vanzelf afwijkende vormen.

Als we kijken naar uw eigen tijd, waarin men met partnerruil experimenteert, met groepshuwelijk zou willen experimenteren, waarin andere dan heterosexuele relaties vaak toch een belangrijke rol beginnen te spelen, dan kunt u zien: hier is het nageslacht in wezen niet meer zo voornaam. De huwelijksgemeenschap heeft een andere rol gekregen. Ze is in de eerste plaats - ik wil niet zeggen een gezelligheidsvereniging - maar toch werkelijk wel een nutsgemeenschap, waarbij zowel de genoegens als de gezamenlijke mogelijkheden naar buiten toe een heel voorname plaats innemen. En daardoor wordt dan als vanzelf ook een andere moraal geschapen.

Nu kunnen we natuurlijk protesteren, dat het monogame huwelijk tegenwoordig nog erg belangrijk is. Maar die belangrijkheid is een emotionele en niet een sociale. Men kijkt terug naar het verleden. De vrouw, die zich nu enigszins begint te ontworstelen aan het haar opgelegde keurslijf van huiselijke minderwaardigheid, is nog niet in staat te begrijpen dat de emotionele binding aan de partner bij de vrouw vooral ontstaat door het feit, dat er een bevruchtingsmogelijkheid is. Het is het kind en de mogelijkheid het kind te krijgen, waardoor bij de vrouw de emotionele aanhankelijkheid voor een groot gedeelte wordt bepaald. Het heeft niets te maken met kameraadschappelijkheid; die kan ook zonder sex bestaan. Maar de z.g. liefde en hartstocht zijn een biochemisch proces. Dit biochemisch proces bepaalt voor de vrouwelijke partner ook de afhankelijkheid in de periode dat bevruchting en dracht mogelijk zijn.

Nu heeft men dit ontdaan van zijn natuurlijkheid. Men heeft daaraan allerlei hoogdravende theorieën verbonden. Men heeft het gemaakt tot een door God gezegende instelling (wat het huwelijk ongetwijfeld kan zijn) en men heeft zelfs alle geestelijke elementen geprobeerd opzij te schuiven. Ik kan mij inderdaad een monogaam huwelijk voorstellen dat volkomen reëel is, dat volledig is gebaseerd op wat men kan noemen de goddelijke wet. Maar dan hebben we toch in de eerste plaats te maken met een geestelijke twee-eenheid, waarvan de lichamelijke aspecten hoogstens een verdere uitdrukking daarvan zijn en vreemd genoeg de partners t.a.v. elkaar geen grote bezitslust tonen. Er is in dergelijke gevallen weinig of geen sprake van jaloezie. Maatschappelijk heeft men echter gezegd: Wij grijpen terug naar het oude: de stabiliteit van de monogamie. Want dat is het niet-revolutionaire, het is het bezit-handhavende en daarom is deze vorm de enige voor ons aanvaardbare. Emotioneel gelooft men dit, omdat alle begrippen van zekerheid, die vroeger in de eerste plaats aan bezit werden geweten, nu voornamelijk worden gezien in het exclusieve bezit van de partner. Het is natuurlijk niet leuk, als je het zo hoort zeggen. Maar het is een waarheid als een koe en wat de heren betreft als een stier.

De moraliteit op dit terrein zal zich dus moeten wijzigen, omdat de omstandigheden gewijzigd zijn. Op het ogenblik, dat wij die verandering proberen tegen te houden, ontstaan er spanningen. Deze spanningen hebben enerzijds invloed op de huwelijkspartners in de monogamie - althans de samenleving in het ideaal van een monogaam bestaan - en worden anderzijds uitgewerkt op de nakomelingen, die dan worden gezien als het blok aan het been in plaats van te zijn wat ze vroeger waren: de God-gegeven voortzetting van je leven op aarde.

Als je vooruit gaat kijken, dan zeg je: Als de vrouw onafhankelijk wordt (ze krijgt haar eigen beroepsmogelijkheden, haar sociale gelijkheid), dan zal ze wel degelijk haar biologische functie nog verder blijven vervullen, daar is voor mij geen twijfel aan. En in die biologische functie zal ze inderdaad de partner-gebondenheid (biologisch-emotioneel) kennen. Deze zal echter bepaald zijn tot de periode, waarin die binding ook voor haarzelf een noodzaak is, dat zij dus de steun nodig heeft. Over het algemeen zal dat ongeveer drie jaar vergen; vanaf de bevruchting tot het ogenblik dat ze zegt: Nu is het afgelopen, nu kan ik weer voor mijzelf uitkijken. Dan zullen we m.i. te maken krijgen met veel minder permanente bindingen. Maar daarop kunje je nu niet baseren. Je moet je baseren op de mogelijkheid, die nu bestaat.

Die mogelijkheid wordt bepaald - of je het wilt of niet - door:

a. je eigen emotionele instelling tegenover de huwelijksband;
b. de waarde, die je hecht aan de partner; anders gezegd: het bezitsrecht dat tegenwoordig in het huwelijk voor velen nog een buitengewoon grote rol speelt;
c. de sociale betekenis van het huwelijk, zoals het op het ogenblik bestaat.

Ik kan niet te ver in de toekomst gaan, want dan kan ik in het heden niet leven. Maar ik kan beseffen dat die toenemende vrijheid, die verandering van moraliteit rond mij steeds kenbaarder wordt. En kan ik mijzelf niet veranderen, dan kan ik toch een groter begrip krijgen voor de feitelijke verandering in de maatschappij en zal ik ongeacht mijn gedrag en gedragsregels kunnen reageren op anderen met begrip voor hun ontplooiing. Dat is erg belangrijk.

Geestelijk betekent dit, dat je enerzijds beantwoordt aan je eigen normen van goed. Wat erg belangrijk is, omdat je daarmee een gevoel van tevredenheid in je draagt en elke emotie dus een bevestiging is van de "ik"-beleving en niet - zoals een slecht geweten soms aanduidt - de negatie ervan, waardoor het geheel als ervaring naar de duistere kant wordt getrokken, ook vaak voor de geest.

Dit voorbeeld omtrent het huwelijk kan op elk ander terrein worden gebruikt. De vormen van samenleving, de normen ten aanzien van bezit, kennis, status en al die andere dingen zijn gebaseerd op maatschappelijke normen, niet op ingeschapen normen of op aan de mens inhaerente eigenschappen. Verandert de maatschappij, dan zal de mens zich gemakkelijk daaraan kunnen aanpassen, zolang hij niet teruggrijpend naar het verleden de toekomst bestrijdt, omdat zijn moeite in het verleden ligt.

Ik kan begrijpen, dat de Paus zegt:"Celibaat voor priesters is voor mij belangrijk", indien hij daarvoor een in deze tijd en wereld passende reden geeft. Op het ogenblik, dat hij teruggrijpt naar de hogere gaven en lasten, denkt hij in feite terug aan zijn eigen verleden en citeert hij alleen de redenen, die hij zichzelf eens heeft voorgehouden voor het toch wel moeilijke leven in het celibaat voor de persoon in kwestie. En dan is zijn teruggrijpen naar het verleden een ontkenning van de toestand in het heden, op elk terrein.

Wij hebben het verleden als basis. Het heeft ons iets geleerd. Wij hebben in dat verleden bovendien heel vaak een deel van ons geestelijk behoeven kunnen uitdrukken. We hebben onze geestelijke noodzaken a.h.w. gebruikt om in deze incarnatie voor ons een gerichtheid te krijgen. Maar met wat we zijn, moeten wij reageren op wat nù is. Al onze dromen en verwachtingen voor morgen zijn hoogstens goed om ons duidelijk te maken wat onze persoonlijke eigenschappen op dit ogenblik zijn. Onze toekomstbeelden en zelfs onze plannen voor de toekomst verraden iets over de werkelijke ontwikkelingen op de wereld evenals over onze persoonlijkheid. Onze droom voor morgen is in feite een projectie van ons verlangen in het heden. En dat betekent heel vaak een poging om eigen onvolkomenheid in het heden weg te vagen.

In de gehele maatschappij rond u kunt u datgene wat ik heb besproken voortdurend terugvinden. U kunt het zien in de relatie tussen werkgever en werknemer. U kunt het terugvinden in de broodprijs. U kunt het overal terugvinden, indien u zich de moeite getroost. En dan moet u niet uitgaan van wat er eens was. U moet dus niet zeggen: Het brood is in zoveel jaren zoveel duurder geworden. Ik meen dat een heel brood van 800 gram in 1930 zoiets kostte van 28 cent; nu zal dat ongeveer het viervoudige bedragen. Maar u kunt zich ook gaan afvragen: Hoe is de relatie tussen inkomen en broodprijs veranderd? En: Was datgene wat ik in het verleden kòn kopen aan brood gelijkwaardig aan mijn mogelijkheden om het nu te kopen? Dus niet: wat koop ik, maar wat kàn ik kopen.
En dan zie je ineens de zaak heel anders.
Zo zou u uw vergelijkingen met het verleden dus moeten staken op het ogenblik, dat u met het heden te maken heeft. U kunt hoogstens de waarde van het heden concreet berekenen en dan is uw vergelijking met het verleden voor u voldoende om analoge ontwikkelingen te zien. Verder komt u niet.

Een ander aspect, dat u ook steeds zult aantreffen, zijn de mensen die aan morgen denken. Dat zijn de mensen, die vandaag de twaalfbaanswegen aanleggen, waarover morgen niemand meer rijdt, omdat de benzine b.v. op is of omdat iedereen een hopperkopter heeft. De plannen, die men vandaag maakt voor een verre toekomst zijn irreëel; ze zijn niet aangepast aan de werkelijkheid. Ook dat moet u begrijpen. En als u dat in de wereld rond u ziet, kijk dan naar uzelf en vraag u af: In hoeverre projecteer ik mijn verlangens en verwachtingen buiten de mogelijkheden van vandaag om? In hoeverre stel ik eisen op grond van iets wat in het verleden zo was, zonder eerst een reële vergelijking te maken met mijzelf en de mogelijkheden in het heden? U zult dan niet alleen tevredener kunnen leven, maar u zult de feiten duidelijker kunnen zien en u zult - juist door uw ogenblikkelijke reactie - ook geestelijk belangrijkere waarden voor uzelf gewinnen.

:-:-:

M I N D E R H E D E N.

In deze wereld wordt de mensheid steeds meer gekweld door minderheden. Niemand weet precies wat een minderheid is, behalve dan dat bekend is dat minderheden snel gekwetst zijn. Het is natuurlijk zo, dat deze minderheden over het algemeen alleen zichzelf gekwetst achten. Het is voorgekomen, dat een neger zich beklaagde en zei: Die rotjood heeft rotneger tegen mij gezegd. Ik zou zeggen, dat ze dan allebei even ver waren.

Wat is de functie van een minderheid in de samenleving? Wel, er zijn altijd groepen mensen, die zich qua gedrag, huidskleur, geloof, overtuiging van anderen onderscheiden. Als ze nu in aantal - en meestal ook in invloed - minder zijn dan anderen, dan voelen zij hun eigenwaarde bedreigd. De mens heeft nl. de neiging om zijn eigen overtuiging aan anderen op te leggen. Met dergelijke opleggers reed de beschaving dan meestal ook naar de haaien. Want: ik geloof, dus is het waar, dus moeten anderen deze waarheid aanvaarden. En indien zij dit niet aanvaarden, moet ik hen dwingen dit te aanvaarden, want het is de waarheid.

Als je dat in je eentje doet, ben je idioot; dan kom je in het gekkenhuis. Doe je dat met een paar mensen, dan ben je een groepje vreemde lieden. Maar ben je met een redelijk aantal, dan word je een minderheid. En vanaf het ogenblik, dat je een minderheid bent, heb je het gevoel dat je wat betekent en wil je je eigen maatstaven aan anderen opleggen. Hoe ver dit gaat, kunt u misschien nog nagaan als u denkt aan Nederland.

De Katholieken zijn in Nederland niet een absolute meerderheid. Toch hebben deze groepen vaak getracht om t.a.v. zondagsrust, gemengd baden, ja zelfs het gebruik van bepaalde woorden de gemeenschap aan hun denkbeelden te onderwerpen. Ik meen, dat we datzelfde kunnen zeggen voor alle andere groepen. Er is b.v. een overoude jongeling, die voortdurend Gods Woord predikend in de Tweede Kamer probeert zijn eigen, wat eng-christelijke maatstaven steeds op te leggen aan de rest van het volk.

Hij doet dit in de overtuiging, dat alleen zo het volk voor het verderf en de duivel kan worden gered. Hij is dus de representant van een minderheid. Op het ogenblik, dat men hem gaat zeggen, dat hij - een minderheid zijnde - niet zo'n grote mond moet opzetten, is niet alleen hij gekwetst, maar een ieder voor wie hij spreekt. We hebben dan weer te maken met een gekwetste minderheid. En gekwetste minderheden reageren ongeveer als honden, die je op de staart trapt; ze janken meestal, maar als ze even kunnen, bijten ze ook.

De problematiek van deze minderheden is op het ogenblik langzaam maar zeker internationaal geworden en men heeft niet in de gaten waar ze vandaan komt.

Vroeger waren er stammen. Een stam had zijn eigen gebruiken, zijn eigen gezag en meestal ook nog zijn eigen stamhoofd. Deze groep beschouwde zich als zijnde beter dan ieder andere groep. Men wilde anderen eventueel nog aanvaarden, mits zij zich aan alle gebruiken van de stam wilden onderwerpen en zich de minderen van alle stamgenoten wilden beschouwen.

Toen de stammen langzamerhand plaatsmaakten voor gemeenschappen, zagen we dezelfde mentaliteit komen in dorpen en steden. Een Athener b.v. haalde de neus op voor een Spartaan. En een Spartaan was geneigd om zijn misnoegen over het gedrag van de Athener op Spartaanse wijze te uiten; en dat was meestal tamelijk slagvaardig.

In dorpen ziet u ook hetzelfde. U heeft zelfs nu nog in uw eigen land verschillende dorpsgemeenschappen, die zich van de omgeving proberen af te sluiten, die een volkomen eigen denkwijze, eigen gebruiken hanteren en de buitenstaander met achterdocht beschouwen om niet te zeggen hem vijandig tegemoet treden. Hier gaat het dus om minderheden, die doordat zij elkaar kennen en een gemeenschappelijke denkwijze en leefwijze hebben, zich bedreigd achten door de rest van de wereld.

Als je te maken krijgt met groepen jongeren, die een eigen denkwijze hebben, dan voelen zij zich al heel snel vervolgd door de rest van de wereld, omdat die rest maar niet wil erkennen, dat zij het juist weten. En zij weten het evenmin juist als ieder ander. Hierdoor is dit probleem van minderheden steeds sterker geworden. Als ik dat vandaag aansnijd, dan is dat misschien wel, omdat we te maken hebben met het optreden van minderheden in heel veel landen.

Daar is op dit moment natuurlijk in de eerste plaats de kwestie van de katholieke minderheid in Ulster. Deze Katholieken hebben zeker recht van spreken, maar zij eisen op een manier, die niet redelijk is een volledige aanvaarding van de standpunten van hun voorlieden. En dat is onmogelijk.

Zo zien wij het minderheidsprobleem ook optreden in de Ver. Staten. Het is natuurlijk heel aardig om te zeggen, dat je daar te maken hebt met een zwarte minderheid, die wordt gediscrimineerd. Dat is volkomen waar. Maar deze minderheid begint zich steeds meer af te sluiten voor de meerderheid. En dat wil zeggen, dat er steeds minder begrip komt voor datgene wat voor de gehele gemeenschap nuttig en belangrijk is. Dat impliceert dus ook, dat de zwarte minderheden geneigd zijn hun visie - of die juist is of niet - met alle middelen aan anderen op te leggen. En dan krijgen we te maken met die vreemde oproeren.

U denkt misschien dat dit alles is. Wist u, dat er in Japan ook minderheden zijn? Er zijn daar boerenminderheden, die zich vaak - tamelijk handtastelijk zelfs - verzetten tegen de industrie en tegen de steden. Er zijn studentengroeperingen, die zich op grond van wat zij als juist zien, voortdurend verzetten tegen de bestaande orde of tegen een maatregel daarvan. Elk van die minderheden is ervan overtuigd, dat hij gelijk heeft. Wij zijn al heel gauw geneigd te zeggen: Die lui zijn gek. Dat kunt u vanuit uw standpunt denken, maar zij denken dat van zichzelf niet;

mogelijk van u maar niet van zichzelf. Zo gaat men dus elkaar benaderen op een manier, die geen blijk geeft van enig begrip of enig respect. Ik geloof, dat daar de grote fout ligt.

Je hebt natuurlijk ook gemeenschappen, waarin dat contact wel mogelijk is. Maar in de meeste gevallen vervangt men dit contact door een schijn-aanvaarding. Er is zo'n staatje in Afrika waar men ook een blanke overheersing heeft en gelijktijdig een blanke minderheid, die - juist omdat zij minderheid is - heel erg bang is voor de denkbeelden van een zwarte meerderheid. Daardoor zullen er onvermijdelijk conflicten ontstaan, die voortvloeien uit isolement.

We moeten in de menselijke geschiedenis steeds weer erkennen, dat zodra één groep zich om welke reden dan ook isoleert van andere groepen, zij daardoor gelijktijdig agressiever en meer kwetsbaar worden.

De moeilijkheid in deze tijd is vooral, dat nu geen zuiver fysieke kenmerken of omstandigheden de minderheid bijeenhouden. Het zijn meestal geloofsvormen of ideologieën. Indien men maar zou begrijpen, dat elk geloof op zichzelf een persoonlijke zekerheid kan zijn, maar dat het gelijktijdig onbewijsbare waarheid is en als zodanig niet aan anderen kan worden opgelegd, dan zou men al veel verder zijn. En indien men zou begrijpen dat alle macht, die men probeert te ontlenen aan het groepsoptreden, zich keert tegen de groep zelf, dan zou men misschien ook wat voorzichtiger zijn.

Hier moeten we proberen wat geestelijke zaken bijeen te brengen. Zoals er minderheden in de stof bestaan, zo blijken die zelfs in de lagere lichtende sferen eveneens aanwezig te zijn. Er zijn bij ons bepaalde delen van Zomerland, waarin vooral heilsoldaten, dominees e.d. plegen samen te komen. Vandaaruit wordt ook een soort zending naar de aarde bedreven. Maar dit is in feite een soort spiritistische evangelisatie. Op het ogenblik, dat een geest zegt:"Dit is overdreven," is hij automatisch uit den duivel, uit den boze. Dan moet hij duister zijn, dat kan niet anders. Want deze minderheden ontlenen hun zelfrespect, hun gevoel dat zij die lichtende wereld en sfeer werkelijk hebben verdiend aan het feit - volgens hun denken dan altijd - dat zij op deze manier geloven en dat zij deze boodschap als de ware zien. De Orde der Verdraagzamen zit dus wat dat betreft nogal eens in het verdomhoekje, want zij probeert te overkoepelen.

Als je bij vele minderheden probeert te overkoepelen, dan is het ongeveer als een ingrijpen in de strijd tussen huisgenoten. Ik heb dat in mijn tijd eens meegemaakt. Er was een feestelijke bijeenkomst - ik meen een doopfeest - bij een boerenfamilie. Ik had daar wat potten en pannen en ander gerief kunnen leveren en genoot mijn brandewijntje met suiker ergens achter op de deel, toen het geschil uitbrak. Ik was toen wijs. Ik zei: Dit is een onderling geschil, waarin niemand zich heeft te mengen en ging weg. Maar de postbode, die tezamen met een landarbeider van een andere hoeve langs kwam, zag het anders. Zij probeerden de een of andere achtertante van de een of andere grootvader af te trekken, met het gevolg dat beiden weken nodig hebben gehad om van hun bemiddelingspoging bij te komen.

Als je probeert te bemiddelen, dan heb je - juist als het om minderheden gaat - te maken met een standpunt, waarbij enige edelmoedigheid of erkenning van goede bedoeling practisch is uitgesloten. Natuurlijk totdat het afgelopen is, want als de slachtoffers geborgen zijn, dan wil men nog wel zeggen: Nu ja, ze hebben het goed bedoeld, maar ze hadden er niet tussen moeten komen.

Dat zien we in de politiek, dat zien we overal. Waarom? Omdat elke minderheid door het feit, dat zij niet in staat is haar zienswijze en wil aan anderen op te leggen, zich buitengewoon kwetsbaar acht

en daardoor zeer agressief is. Zij zal proberen een ieder te verdelgen, die probeert haar standpunt hoe dan ook iets milder te doen worden. Dit is overigens ook de verklaring voor de wat wonderlijke houding, die in het geschil Israel - Arabische staten zowel Israel als Egypte voortdurend innemen. Een zeker minderwaardigheidsgevoel maakt het de tegenstanders onmogelijk om tot een vergelijk te komen. Ik geloof, dat we daarmee rekening moeten houden.

Indien u hieruit practische lessen wilt trekken, dan betekent dat in de eerste plaats: Als de familie vecht, bel wel de ambulance, maar ga er niet tussen.
In de tweede plaats: Wanneer een minderheid optreedt, argumenteer niet. Blokkeer al datgene wat uw persoonlijke vrijheid zal aantasten zo goed mogelijk, maar probeer niet hen tot een milder standpunt over te halen. Wilt u zelfmoord plegen, bewijs dan dat zij ongelijk hebben.
In de derde plaats: Stoor u niet teveel aan de kreten van de verontwaardigde minderheden. Het is natuurlijk vervelend dat men zegt: een Surinaamse pooier. Maar er zijn Surinamers, die dit niet zeer eerzame beroep uitoefenen. Het betekent niet, dat iedere Surinamer er dergelijke liefhebberijen op na houdt.

Men kan natuurlijk zeggen, dat het vervelend is, als iemand het heeft over een rotjood. Dat is volkomen waar. Maar laten we eerlijk zijn: er zijn rotjoden. Er zijn rotchristenen ook. Het is geen reden om je daarover zo druk te maken. Janken de gekwetste minderheden, dan zeg je eenvoudig: dat trekt wel bij. Hoe meer aandacht je geeft aan dergelijke protesten, hoe scherper de eisen voortaan zullen worden geformuleerd. Vergeet u dat niet. Het is met elke minderheid als met kinderen. Geef hun het topje van één vinger en voor je het weet hebben ze je al bij allebei de ellebogen. En dan hebben zij het achter uw ellebogen, maar u wordt ervoor aansprakelijk gesteld. Kijk uit!

Het is heel aardig om te beweren, dat er goede Duitsers zijn. Maar eigenlijk vind ik het erg gemeen, want als je zegt, dat er goede Duitsers zijn, bedoel je in feite dat het merendeel niet deugt. Het zo verheffen van een minderheid is echter minder gevaarlijk, omdat in een dergelijk geval elke Duitser zich tot deze minderheid pleegt te rekenen.

Wij moeten ons toch even voor ogen stellen hoe het toen is geweest met dat Duitse conflict. We weten dat ook in Duitsland de Partij (N.S.D.A.P.) een minderheid vormde. Binnen deze minderheid was een afgesplitste minderheid, die S.S. werd genoemd. Deze S.S. ging uit van een rassentheorie, waarbij de Duitser en nog wel de Germaan van een bepaald type het enig werkelijk waardevolle ras was. Omdat deze typen zelfs in het Duitse volk in de minderheid waren, waren ze buitengewoon agressief. Zij waren in staat om hun visie aan een ieder op te leggen, omdat de meeste mensen graag horen dat zij beter zijn dan een ander en men daardoor vaak op de koop toe neemt, dat enkelen zich dan ook boven hen stellen. Nu je je dat realiseert, kun je begrijpen hoe het mogelijk is geweest dat een miljoenen volk als het Duitse in feite werd geregeerd door minder dan 50.000 man. Pas in de oorlog werden die aantallen anders. En dat waren geen aantallen, die uit overtuiging ontstonden, maar die eigenlijk uit een soort sociale noodzaak voortkwamen.

Minderheden zijn gevaarlijk zodra wij ze respecteren op het ogenblik dat zij zich gekrenkt voelen. Ze zijn eveneens gevaarlijk, als wij ze onnodig krenken. Indien Hitlers partij de kans had gehad onmiddellijk mee te doen in een parlementair spel, was ze nooit gevaarlijk geworden. Het feit, dat ze deze mogelijkheid niet kreeg en aan alle kanten werd bestreden, bracht haar ertoe zichzelf tot de enige partij te verheffen.

In Nederland is het al precies hetzelfde. We kunnen zeggen, dat bepaalde minderheden proberen te domineren. Soms zeggen we: dat zijn

ultra linkse of ultra rechtse elementen. Er zijn zelfs weer mensen, die spreken over een joodse hegemonie in bepaalde bedrijven, terwijl anderen het hebben over: het domineren in bepaalde takken van onderneming door kleurlingen en vreemdelingen. Ze hebben allen waarschijnlijk wel enigszins gelijk. Maar op het ogenblik, dat wij dergelijke groepen als afzonderlijke groep (dus minderheid) gaan beschouwen, brengen wij hen niet alleen in het defensief, maar tot een heviger agressiviteit tegenover iedereen, die dit onderscheid maakt. Op het ogenblik, dat wij als grotere groep of grotere macht in staat zijn een minderheid vrij te laten functioneren, zal ze niet gevaarlijk worden. Ze kan dan voldoende zichzelf zijn en zal - gezien de tolerantie zonder toegeeflijkheid - zichzelf uiten en gelijktijdig aanpassen aan het grote patroon.

Je zou kunnen zeggen, dat dorpen als Spakenburg wel degelijk deel zijn van de Nederlandse samenleving. Ze zijn ergens wel minderheden met afwijkende gebruiken, zoals ook de Scheveningers. Maar dezen zijn eigenlijk onbelangrijk, omdat de grote gemeenschap hen desondanks aanvaardt. Dat is een vreemd verschijnsel. Ik had het over Scheveningers. Wist u, dat de Scheveningers tegenover buitenstaanders in het verleden zeer agressief plachten te reageren, tenzij zij kwamen van het Koninklijk Huis? Dat is tegenwoordig veel minder. Waarom? Omdat deze minderheid, die toch wel een eigen instelling heeft, eigen gebruiken zelfs, als deel van een grotere eenheid kan functioneren zonder zichzelf te verliezen. Dit is geen les in sociaal-politiek. Het gaat om de waarden van de mens.

Geestelijk kunnen wij alleen tot een werkelijke bewustwording komen, indien wij 'n maximum aan harmonie vanuit onszelf voortdurend mogelijk maken. Voor onze ervaringen is het nodig, dat wij een onderscheid kennen tussen onszelf en anderen. Het is tevens nodig, dat wij - ongeacht het bestaande onderscheid - 'n maximum aan harmonie met deze anderen trachten te bereiken zonder ons daarbij aan die anderen volledig prijs te geven. Op deze wijze krijgen wij een zo ruim mogelijke scala van ervaringen, die zowel materieel waardevol als ook geestelijk bijzonder nuttig zijn. Het bepalen van een harmonie in onze sferen t.a.v. wezen, vooral wezens met verschillen en t.a.v. uzelf betekent het uitbreiden van de bewustwordingsmogelijkheid, het vermogen om uw sfeer a.h.w. groter te maken, of zoals u zegt: hoger te stijgen. Een krampachtig verdedigen van uzelf en uw standpunt tegen alle anderen, waarbij u tevens tracht die anderen aan uw maatstaven te onderwerpen, betekent een verenging van uw mogelijkheden. Dan komt u bij dat groepje in de geest, waarover ik het zo even had. Dergelijke groepen zijn over het algemeen niet erg gelukkig; ze zijn te beperkt. Zij zullen vaak sneller moeten incarneren en hun geestelijk bestaan zal over het geheel genomen minder bewustwording en lering opleveren dan van de entiteiten, die zeer algemene harmonieën kunnen aanvaarden.

In onze Orde hebben wij een spreker, die pas zeer kort over is. Dat is iemand met zeer specifieke eigenschappen, kwaliteiten en waarderingen. Hij is echter gelijktijdig bereid, zonder zijn eigen maatstaven prijs te geven die van anderen als mogelijk gelijkwaardig te accepteren. En het is vooral deze eigenschap, geloof ik, die hem in contact heeft gebracht met zeer veel geesten en hem na zeer korte tijd ook de mogelijkheid heeft gegeven tot communicatie met de materie; en misschien mede dank zij die werkzaamheden naar ik meen ook reeds tot communicatie met hogere sferen. Toch is die mens, want dat was hij eens, deel geweest van minderheden. Hij is als deel van die minderheid agressief geweest, zodra men zijn rechten aantastte. Maar hij heeft begrepen, dat het geen zin heeft van anderen te verlangen dat zij buiten bewezen feiten om op grond van veronderstellingen of geloof aanvaarden, dat wat jij zegt belangrijker is dan wat zij denken.

Ik meen, dat ik daarmee ook duidelijk heb gemaakt, dat de minderheid op zichzelf vaak schade kan betekenen voor de bewustwording van allen, die daarvan deel zijn. Kàn, want op het ogenblik, dat de minderheid zichzelf blijvende kan functioneren als deel van een grotere gemeenschap, blijkt ze vele waarden voor zichzelf te gewinnen en gelijktijdig aan die gemeenschap bij te dragen.

Ik wil hier herinneren aan de joodse gemeenschap, zoals die vóór de Tweede Wereldoorlog in Nederland heeft bestaan. Een groep, die in zekere zin toch wel enigszins apart bleef. Een groep met eigenschappen en gebruiken, die vaak afweken van de grote gemeenschap. Een minderheid, die echter gelijktijdig bereid was te functioneren samen met de meerderheid, zonder daarbij zichzelf prijs te geven, maar ook zonder zichzelf op te leggen aan anderen. Dat is een van de redenen geweest, dat de invloed van de Nederlandse joden op de Nederlandse cultuur zo groot is geweest. Het is naar ik meen ook een van de redenen voor het nog steeds bestaan van zeer belangrijke impulsen van Nederland, die uit de joodse minderheid voortkomen.

Op het ogenblik, dat de joodse minderheid steeds agressiever wil worden (er is een tijd geweest, dat zij daardoor zichzelf reeds geschaad heeft) verbreekt ze gelijktijdig haar verbondenheid, haar harmonie met de meerderheid, wat zowel voor haar als voor die meerderheid schade zou zijn.

Deze dingen moet u eens overwegen. U zult in uw dagelijks leven steeds weer met minderheden worden geconfronteerd. Zelfs in een gezin zijn er soms kinderen, die zich als een minderheid van één tegenover anderen opstellen. Begrijp dan, dat de minderheid recht heeft op zijn eigen wezen, zijn eigen denken en dat met de erkenning van dit wezen en dit denken samenwerking en harmonie zeker niet onmogelijk zijn.

Probeer jezelf niet aan anderen op te leggen. Blijf jezelf en erken het recht van een ieder om zichzelf te zijn.

-:-

F A N T A S I E.

In mij leeft een rijke wereld, waarin alle erkende mogelijkheden en gedachten worden saamgevlochten tot verhalen, die ondenkbaar schijnen te zijn en waarin uit onbewezen feiten soms opeens zekerheden worden geboren. Fantasie.

Fantasie niet als een ontwijken van de werkelijkheid maar als een synthese van de vele niet samenhangende factoren, die de werkelijkheid uitmaken. De ware fantasie brengt het schijnbaar onverenigbare samen en ziet zo nieuwe samenhangen en nieuwe mogelijkheden. Ze is het niet-redelijke en onbewezen begin van een bewijsvoering, een streven en een bereiking. Daarom is fantasie belangrijk.

Waar mensen geen fantasie hebben, daar gaan de mensheid en de menselijkheid teloor. Waar wij geestelijk geen fantasie hebben, geen voorstellingsvermogen, dat onze ervaringen en de door ons erkende fei-

ten te boven gaat, daar hebben wij het heel erg moeilijk om wat te leren. Maar op het ogenblik, dat wij die fantasie kennen en gelijktijdig beseffen, dat zij op zichzelf geen waarde bezit maar dat haar waarde zit in de nieuwe visie, die zij ons geeft op de werkelijkheid, de bewezen mogelijkheden en feiten, dan brengt zij ons een rijke oogst van mogelijkheden.

Een oogst is niet, zoals men denkt, een proces dat tijdens een ononderbroken groei kan voortgaan. Er is altijd een tijd, waarin we oogsten en er is een tijd, waarin we zaaien. Als onze fantasie heeft gewerkt en een nieuw besef, een nieuwe waardering in ons is ontstaan, dan komt er een tijd dat we alles hebben uitgewerkt en dan moeten we de resultaten verwerken: oogsten.

Dat betekent niet, dat de zaak is afgelopen. Dat betekent: rustpoos. Dat betekent: rijkdom. Maar een rijkdom, die niet kan voortbestaan, als we gelijktijdig weer verder willen gaan met groei.
Er moet rust zijn. Een korte of een lange rust. En na die rust, als de feiten in ons bezonken zijn, als we al onze erkenningen en ontdekkingen opnieuw hebben gerangschikt, komt het ogenblik dat we weer dromen van een samenhang tussen de dingen, die we nog niet kennen als een eenheid.

Dan komt het ogenblik, dat onze fantasie eenheden opbouwt en uit deze droom een synthese van werkelijke mogelijkheden voor ons bereikbaar maakt.

Dan groeit in ons wezen weer de nieuwe kracht, de nieuwe mogelijkheid en wordt onze fantasie tot een werkelijkheid, die naar rijke oogst van erkenning, feiten en mogelijkheden ons eens - wanneer we hebben gerust - wederom verder zal voeren naar het rijk van de onveranderlijke werkelijkheid, waarin geen fantasie kan bestaan, omdat alle feiten met elkaar verbonden zijn, samengevoegd op een wijze, die door geen denken of dromen is te veranderen.

: -:-:

Abonnementen: ƒ 25,– p. 10 nummers
(v. leden ƒ 17.50 (v. buitenland ƒ 3.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761 – 5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

MAART 1972. 17e jaargang. Nummer 6.

KOSMISCHE ASPECTEN

Verpersoonlijkte invloeden CI/69
De oude tijd CI/77
Aanvaarding CI/83

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Het sterven CII/79
Vormen van blindheid CII/89
Begrip CII/94

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

KOSMISCHE ASPECTEN

Zesde Les.

VERPERSOONLIJKTE INVLOEDEN.

Het zal u bekend zijn dat wij gemiddeld per sterrebeeld, dat een periode domineert een Leraar of Meester op aarde zien verschijnen. De meesten van u zullen daarover niet verder hebben nagedacht. Maar als wij spreken over kosmische invloeden, dan hebben wij hier wel degelijk te maken met iets wat in kosmisch verband functioneert. Dat die telling bij ons nu toevallig wordt gedaan dank zij het systeem van de astrologie, dat zich betrekkelijk vroeg heeft ontwikkeld via de sterren, maakt niet zoveel uit.

Als wij zeggen dat in het Vissen-tijdperk Jezus optreedt, is dat heel begrijpelijk. Het is voor ons zonder meer een aanduiding en het komt zelfs tot uiting in het feit, dat de eerste christenen als geheimteken twee visjes hadden. En dat was heus niet om aan te duiden dat er een wonderbaarlijke vermenigvuldiging van vis en brood was geweest. De nadruk daarop is pas veel later gekomen. Het was doodgewoon om aan te geven: wij behoren eigenlijk tot deze periode. De vis was het teken van de christen.

Zo zijn er in 't verleden ook andere tekenen geweest, die eveneens een rol hebben gespeeld. Nu Aquarius komt, kent ook dit teken weer zijn eigen symboliek, zijn eigen Leraren en Meesters.

Een dergelijke Meester of Leraar is direct met de aarde verbonden. Het is altijd een wezen, dat op aarde incarneert. Maar dat wezen staat in relatie met wat men zou kunnen noemen de kern van de kosmos. Dat impliceert, dat overal waar een planeet is Meesters verschijnen volgens het ritme van die planeet, zodat elke periode wordt gekenmerkt door een leer, een soort openbaring of hoe u dat ook wilt noemen, die de karakteristieke ontwikkelingsmogelijkheid aangeeft voor de komende periode.

Nu vraag je je wel eens af: Hoe zit het eigenlijk? Want wat Jezus heeft geleerd is in feite tijdloos. Datzelfde kunnen wij ook zeggen van de Boeddha en in zekere zin ook van Mohammed, Krishna, Esir (een van de vroege Egyptische Meesters wiens naam later is verbasterd tot Osiris). Hun leer is weliswaar kosmisch en alomvattend, maar ze moet in een bij de tijd passende vorm worden gegoten. Je ziet dan een soort ritme optreden.

Er is één kosmische kracht, die zich voortdurend opnieuw openbaart. Die kracht geeft vanuit zichzelf niet alleen maar een lering voor het juiste gedrag e.d., al denken de mensen dat, maar ze geeft vooral aan hoe de mens zelf kan ontkomen aan te sterke aardgebondenheid. Waarom? Wel, omdat in het ritme waarin zonnen en dus ook planeten

leven altijd weer de mens of het menselijke de rol speelt van intermediair. De mens is een brug die ligt tussen het universum van de materie en het universum van de geest en vandaaruit ook nog een brug moet vormen naar wat men zou kunnen noemen het universum van de ziel. Deze samenvoeging is essentieel voor het leven. Waarom weten wij niet. Maar het blijkt wel dat op het ogenblik, dat deze overdracht van materiële waarden naar geestelijke waarden niet meer op de juiste manier plaatsvindt, er grote veranderingen komen; dat er b.v. een ras uitsterft en zelfs dat bepaalde planeten eenvoudig verdwijnen, dat ze tenietgaan. Alle leven daarop verdwijnt.

Ik heb getracht, hoe moeilijk het ook is voor een onderwerp als dit, een benadering van de werkelijkheid te vinden in meer menselijke termen. Ik moet dan allereerst verklaren: ook wij kunnen niet alle dingen nagaan. Dat moet u wel begrijpen. Maar voor ons en vanuit ons standpunt ziet het er ongeveer als volgt uit:

Er is een centrale kracht (noemt hem God of noem hem anders), die zich uit en van zich uitgaande een soort stroming van kracht teweeg brengt, die zich dan als een paar zich kruisende velden in het materiële universum manifesteert. Deze kracht moet echter steeds vernieuwd worden, omdat er anders een voortdurend verlies van energie optreedt en er dus stilstand is. En waar stilstand is, is geen leven, geen bestaan meer.

De geest, die in de materie leeft, streeft natuurlijk naar bewustwording, naar het hogere toe. Maar in zijn pogen dit hogere in zich waar te maken, baant hij een weg, waardoor die goddelijke Kracht via de materie kan terugpulseren naar een geestelijke wereld en vandaar via hem of via anderen weer kan terugkeren naar de wereld, die wij dan maar die van de ziel noemen. Kortom, Gods kracht circuleert. Die circulatie blijkt ergens te moeten worden gereguleerd, omdat niet altijd dezelfde omstandigheden voor de verschillende werelden gelijkwaardig zijn. U zou misschien als menselijke vergelijking - het is dus niet helemaal reëel - het volgende kunnen stellen:

De drie werelden kunt u vergelijken met drie treinen, die naast elkaar rijden op een ronde baan. Maar de snelheid is niet precies gelijk. Het resultaat is dat u de ene keer een brug moet bouwen naar - laten we zeggen - een locomotief, een andere keer naar de bagagewagen en de derde keer misschien naar het staartstuk van de trein.
Die verandering betekent een andere instelling. De harmonie, die moet worden uitgedrukt tussen uw wereld en een geestelijke wereld verandert dus. Ook met de wereld van de goddelijke Werkelijkheid of de Wereld van de Ziel is datzelfde het geval. Wij kunnen niet altijd met volkomen gelijke middelen, instellingen en harmonieën die andere wereld bereiken.

Dan krijgen we de noodzaak tot aanpassing. Om die aanpassingen mogelijk te maken gaat er uit de kosmos, dus uit de kern, iets weg wat men misschien zou kunnen vergelijken met een zendbode of een signaal. Dat signaal manifesteert zich in de wereld van de geest in de daarvoor bestemde harmonische figuren. In die wereld van de geest zal dan over het algemeen degene, die die krachten het best kan verdragen, het meest daarvan in zich kan verwerken weer zoeken naar een incarnatiemogelijkheid, die harmonisch is in de stof. Er is dus sprake van een door een goddelijke kracht bewogen entiteit uit de geestelijke wereld, die zich manifesteert in een stoffelijke wereld. En zo wordt de waarde van de wereld van de geest zowel als van de goddelijke Werkelijkheid (de wereld van de ziel) weer in vormen uitgedrukt, die voor de mens begrijpelijk, aanvaardbaar en beleefbaar zijn. Op die manier komt hij dan langzaam maar ik zou zeggen onvermijdelijk toch wel in de richting van een eigen overbrugging. Je bouwt de brug terug.

Een opvallend verschijnsel daarbij is dat dergelijke entiteiten, als zij zich manifesteren uit de volle kracht altijd onder bijzondere omstandigheden worden geboren. We horen dan over maagdelijke geboorten e.d. Dat is natuurlijk wel een beetje overdreven. Theoretisch is het overigens mogelijk. De geboorte van dergelijke entiteiten gaat dus vergezeld van wat je kunt noemen een vortex, een warreling van geestelijke krachten, die proberen de incarnatie op aarde zo goed mogelijk te doen slagen.

Een ander verschijnsel dat er eveneens mee gepaard gaat, is dat bij de dood dergelijke wezens op de een of andere manier oplossen, verdwijnen en daarna vaak in een astraal voertuig of een materialisatie nog enige tijd op aarde kenbaar zijn om daarna geheel te verdwijnen. Er is dus een kringloop. Maar de persoonlijkheid blijft bestaan. Of dat nu in de wereld van de ziel is of van de geest, maakt weinig uit. Want door deze speciale verbinding is het wezen van een dergelijke leraar niet alleen geïmpregneerd met een goddelijke kracht, maar ook met de kracht van de materie. Het resultaat is, dat dergelijke entiteiten zich ook voortdurend op of rond uw wereld zullen manifesteren als ze tot uw wereld behoren of tot elke andere wereld worden aangetrokken waar zij hun boodschap hebben gebracht en daar een lange tijd een soort leidersprincipe blijven geven. Ook als andere Meesters de taak hebben overgenomen, blijven die oude krachten zich nog steeds met de wereld bezighouden.

Nu bestaat er een aardig gezegd in een bepaalde geestelijke sfeer. Daar zegt men, dat de kracht van de Meesters cumuleert naarmate de tijd van de mensen sneller gaat.
Misschien zou u ook hier weer moeten denken aan het voorbeeld van de treinen dat ik heb gegeven en zeggen, dat als alleen de laatste wagon van de trein, waarin u zich bevindt nog net naast de locomotief komt van de trein, die u moet inhalen, er maar heel weinig mogelijkheden zijn om weer over te stappen. Zolang er een versnelling van de materiële ontwikkeling is t.a.v. de geestelijke ontwikkeling, is het aantal mogelijkheden tot harmonie beperkt. Stel nu, dat de menselijke evolutie tijdelijk trager wordt. Uw trein gaat langzamer en er komt een ogenblik, dat de trein van de geest en de trein van de materie in hun volle lengte naast elkaar rijden. Dan zijn er vele mogelijkheden van uitwisseling. Alle Meesters, die op aarde zijn geweest en die zich nu in een deel van de wereld van de geest bevinden, kunnen dan weer - indien zij dat tenminste wensen - overstappen naar de trein van de materie en invloed uitoefenen op datgene wat er in die trein gebeurt.

Waarom ik dit een kosmische invloed noem? Natuurlijk in de eerste plaats omdat die onbekende kern er een rol bij speelt, maar in de tweede plaats omdat de ontwikkeling in dat materiële heelal (dus in de gehele kosmos van de materie) bepalend is voor de relatie tussen de materiële wereld en de geestelijke wereld. Iets dergelijks menen wij (wij weten dat nooit zeker) ook te zien t.a.v. de wereld van de Volledige Erkenning, het Rijk Gods of de Lichtende Werkelijkheid en onze eigen werelden, waarin die werkelijkheid nog niet is bereikt. Er zijn dus ogenblikken, waarop er een veel grotere overdracht van geestelijke waarden mogelijk is dan normaal.

Nu wij dit hebben gesteld, is het misschien ook aardig te zien wat die waarheden in het verleden o.m. zijn geweest.

Opvallend is, dat onder de eerste leringen, die voor de mensheid (althans voor de homo sapiens in zijn ontwikkeling) van belang zijn geweest de boodschap is, dat er een wereld van de geest is. Die eerste lering is het duidelijk maken: je staat niet alleen. Er is een mogelijkheid tot overleven. De mensen interpreteren dat dan nog niet als een voort-

bestaan van elke entiteit. Zij denken, dat dat uitsluitend voor bepaalde mensen geldt.

De daarop volgende lering - en dan komen we al in de richting van Esir, de krijger-priester, is:

Er is een goddelijke wet. Er bestaat dus een goddelijk evenwicht, waaraan wij ook in de geest moeten beantwoorden. Hierbij wordt er een aantal analogieën in die leer gebruikt en die zijn o.a. de basis geworden van het Egyptisch Dodenboek.

Dan kunnen we een aantal leringen overslaan en laten we eens lijken wat Jezus heeft gezegd. Jezus heeft het weer uitgebreid. Hij heeft gezegd: Er is niet alleen een goddelijke wet, een rechtsverhouding, er is meer. Er is een directe relatie tussen elk schepsel en de Schepper. Als wij ons van die relatie bewust zijn, dan vinden wij een weg, welke tot die Schepper voert.

Hier wordt dus de overbrugging van een bijna onwillekeurig gebeuren tot een bewust gebeuren gemaakt. Eens was de mens iemand in wien de brug ontstond krachtens een wet, maar dit wordt omgebogen naar: de mens is niet alleen afhankelijk van die wet. De mens kan in zichzelf de toestand van harmonie bereiken, waardoor hij een brug wordt tot die geestelijke wereld.

Als wij nu kijken naar de nieuwe Wereldleraar, dan komen wij weer tot de conclusie, dat deze eigenlijk nog veel meer opzij zet. Hij stelt heel eenvoudig: Er is niets belangrijk behalve dat ene, dat je met alle middelen die je tot je beschikking hebt de harmonie bereikt, die voor jou noodzakelijk is.

Als we dat allemaal optellen, dan zien we daar een lijn in. Deze lijn zal zich waarschijnlijk nog wel iets verder voortzetten. Maar er moet een ogenblik komen - of wij dat leuk vinden of niet - dat de geestelijke waarheid, waaruit harmonie kan worden geboren, weer beperkter moet worden. We zullen op den duur weer Meesters zien, die de mens terugbrengen tot de wet; en vanuit de wet zal men waarschijnlijk weer overgaan tot het verkondigen van het voortbestaan als op zichzelf bepalend, want niet altijd kan een mens evenveel bereiken. Het feit, dat wij nu uit deze christelijke periode, waarin de mens duidelijk is geworden dat hij eigen mogelijkheden heeft, dat hij ook zelf een zekere kracht bezit, komen in een periode, waarin die mens wordt geleerd dat alle middelen waarover hij beschikt onderworpen dienen te zijn aan die kracht van harmonie, doet mij aannemen dat wij ongeveer op een top zitten. Maar als wij op een top zitten, dan betekent dat ook dat we in een zo groot mogelijke toestand van bereikbaarheid zitten. De treinen rijden bijna naast elkaar. Wij nemen aan, dat dit zal worden bereikt over ongeveer 5 à 600 jaar. Dan zou dus de grootste ontplooiingsmogelijkheid van geestelijke kracht op aarde moeten bestaan.

De invloeden, die op dit moment ook vanuit de materiële kosmos op de mens inwerken, moeten zoeken naar een harmonie met deze geestelijke brug terug naar het Goddelijke. Want op het ogenblik, dat deze brug wordt verbroken, is er geen toevoeging van energie meer. Dan is er geen omzetting van energie meer, er is geen goddelijke kracht meer. En dan kan een materieel proces nog lang doorgaan, maar is ook de kracht van de bezieling, waardoor b.v. de harmonie van de sterren onderling wordt bepaald, practisch teniet gedaan. Je zou kunnen zeggen, dat de sterren en de grote krachten, die in de materiële kosmos leven, geen communicatiemogelijkheid meer hebben.

De toestand, waarin de wereld nu verkeert, maakt zelfs t.a.v. de kosmische invloed bepaalde veronderstellingen mogelijk. Ik zeg alweer: dit zijn veronderstellingen. Ik kan er niet voor instaan dat het letterlijk zo zal uitkomen als ik zeg. Maar de intentie van hetgeen ik ga zeggen zal ongetwijfeld zijn terug te vinden in de ontwikkeling der

gebeurtenissen. Want indien er een zo groot mogelijke harmonie is tussen materie en geest, dan betekent dit dat de processen, waarmee de mens in het begin alleen de materie heeft kunnen benaderen, nu voor hem ook bruikbaar worden voor de wereld van de geest. Dan zal alles wat op het ogenblik nog magie, esoterie, godsdienst en geloof is moeten overgaan in een bijna-rationeel of misschien zelfs volledig rationeel beeld, waardoor de magie een vorm van natuurkennis wordt en de esoterie eigenlijk de logische opvolging is van de psychologie, waarmee de mens op het ogenblik bezig is. En dan zou dus het werken met bepaalde krachten uit een andere wereld, zoals bepaalde genezers maar ook andere mensen doen, heel normaal moeten worden. Er zou een maximum brug moeten bestaan tussen de wereld van de geest en die van de materie.

Als je zo'n beeld ziet, lijkt dat een beetje ongeloofwaardig. Maar de laatste Wereldleraar heeft eens gezegd:

Kijk eens, als we een bepaalde hoeveelheid aarde moeten verplaatsen en we hebben een machine om dit te doen, is het dwaas om het met de hand te doen.

Met andere woorden: je moet de grootste kracht gebruiken, die je ten dienste staat om het doel te bereiken dat je je gesteld hebt. En daaruit blijkt wel, dat hij veronderstelt dat de mens over steeds meer middelen zal beschikken.

Er is echter ook nog iets anders dat hij heeft gezegd. Misschien zouden wij dit ook kunnen zien als een weerkaatsing van de kosmos. Hij zegt nl. op een gegeven ogenblik:

De mensen, die over goed en kwaad spreken, spreken altijd oppervlakkig. Er is een neutraal punt, dat niet goed en niet kwaad is. Dat punt is de grootste waarschijnlijkheid en de grootste waarheid. Maar het kwade is wel degelijk de actieve antithese van het goede en omgekeerd.

Hij probeert hier duidelijk te maken dat wij in een spel van evenwicht zitten, waarbij wij niet alleen te maken hebben met één geestelijke mogelijkheid en met één mogelijkheid om die goddelijke Werkelijkheid te betreden, maar dat er op zijn minst twee mogelijkheden zijn.

Het dualisme, zegt hij, bestaat niet tegenover God maar tegenover elk verschijnsel. Elk verschijnsel kan op twee manier worden gebruikt.

Dat zou impliceren, dat als er een zo groot mogelijke brug wordt geslagen tussen de wereld van de geest en die van de materie - wat wel het meest nabij is naar ik aanneem - dan moeten wij ook aannemen dat zowel de krachten van kwaad als van goed sterker worden. Maar hoe dit te rijmen met de goedheid of de neutraliteit van de totale kosmos als zodanig?

Wel, wij hebben geprobeerd ook dat na te gaan en zijn tot de conclusie gekomen, dat als ik een kracht uitstraal en ik heb te maken met een totaliteit van kracht, die gelijk blijft (ik neem aan, dat dat bij God wel het geval is) die kracht ergens anders dus niet aanwezig kan zijn. Elke positieve uiting doet een negatieve ontstaan. En om nog even de Wereldleraar te citeren: De mens is in zichzelf een kleine kosmos, waarin alle waarden en krachten zijn vertegenwoordigd, die hij in de wereld buiten zich veronderstelt of erkent.

Dus als wij denken aan een positieve kracht, die uit de kosmos komt, dan weten wij dat er ook een negatieve kracht moet zijn. En zoeken wij verder, dan komen wij tot een heel eigenaardige conclusie:

Er zijn, zoals u weet, heel wat Melkwegstelsels. Wij hebben getracht zo goed en zo kwaad als het ging om eens na te gaan hoe dat met die krachten zit.

Als een positieve kracht het Melkwegstelsel beroert, wordt de nevel, die in de buurt van Betelgeuse ligt, negatief beïnvloed. Gelijktijdig

zien wij in de buurt van Cigni ook nog iets neutraals. Het is opvallend, dat de fasen in het Al afwisselen, maar dat ze ook zulke grote gedeelten van de kosmos omvatten. Men heeft zich toen de moeite getroost na te gaan wat die fasen betekenen. De conclusie, waartoe een aantal van mijn overigens wel zeer hoogstaande en zeer geleerde confraters zijn gekomen kan menselijk het best als volgt worden omschreven:

Als een voor ons negatieve werking uitgaat naar een bepaald deel van de kosmos (b.v. een sterrennevel), dan constateren wij dat daarin een enorme vorming en nieuwe vorming van materie plaatsvindt. Sterren worden geboren. Maar leven in de kleinere vormen treedt niet op. Daar waar een positieve straling aanwezig is, zien wij in zeer korte tijd en op zeer wele plaatsen differente vormen van meer persoonlijk leven ontstaan, die als voertuig voor de geest kunnen dienen.

Ik ben niet in staat deze conclusie te controleren. Ik kan alleen zeggen, dat ik haar voor mijzelf aanvaard. Dit zou impliceren, dat er een kracht in de kosmos is, die niet alleen te maken heeft met het bouwen van bruggen tussen de wereld van de materie en die van de geest, maar dat gelijktijdig de positieve stromingen nodig zijn om weer materiële vormingen in een vanuit het leven beschouwde negatieve vorm mogelijk te maken. En dan lijkt het heelal een beetje op een perpetuum mobile: een zichzelf bewegend geheel. Dat zou eeuwig kunnen doorwerken, onbeperkt in tijd, indien daar niet het voortdurende energie-lek was, dat - naar men aanneemt - naar een anders dimensionale ruimte gaat, waarin een heelal kan ontstaan op het ogenblik, dat er voldoende kracht is overgevloeid uit een naburig actief heelal.

Het zijn heel mooie stellingen. Maar als mens zeg je: Het is allemaal erg abstract. Het gaat over perioden van miljarden jaren, het heeft te maken met enorm grote ruimten van bijna 10.000 lichtjaren, wat moet ik daarmee doen?

Wat moet u daarmee doen? Inderdaad. U moet proberen, dit algemene beeld te gebruiken als achtergrond voor het optreden van de verschillende Meesters. Ze zijn kennelijk niet alleen maar redders van zielen zonder meer. Neen, ze zijn deel van de feitelijke beweging van de schepping als totaal. Hun leringen zijn daarbij ongetwijfeld belangrijk voor de mens als persoonlijkheid. Zij kunnen in de persoonlijkheid van de mens dezelfde harmonie en eenheid tussen de verschillende krachten van de stof, de geest en de ziel tot stand brengen als er kosmisch bruggen worden gebouwd. Maar als wij zeggen, dat het een genade is dat zo'n Meester verschijnt, dan maken wij toch een fout. Wij moeten zeggen: Het verschijnen van de Meester is onvermijdelijk, gezien het geheel der kosmische werkingen. Alleen de wijze, waarop hij voor ons persoonlijk een uitbreiding van onze mogelijkheden binnen het bereik brengt, is voor ons persóónlijk een genade, opdat onze persóónlijke band met het Goddelijke voor ons als klein deel van de schepping toch mogelijk wordt.

Deze stof is misschien wat zwaarder dan u gewend bent en wijkt ongetwijfeld een beetje af van al hetgeen wij tot nu toe over al die invloeden hebben gezegd. Maar er komt een ogenblik, dat je niet meer kunt blijven stilstaan alleen maar bij enkele Meesters en Heren van dit en van dat. Dan moet je proberen verder te gaan. En als je dan dat verdergaan, zoals wij dat nu hebben geprobeerd, tot een redelijk begrip en besluit brengt, krijg je pas de kans te zeggen: Hé, Jezus viel onder een andere Heer dan de Wereldleraar. Hoe komt dat?

Dan blijkt, dat wat wij noemen van de Heren van wijsheid, van kracht, de Heren der stralen enz. (de Heren der stralen zijn overigens het ministerie van financiën voor de invloeden die door de andere Heren kunnen worden gemanipuleerd) op een gegeven ogenblik één bepaalde Heer een dominerende invloed heeft. Hij is de kracht, de verbinding, waardoor een

maximale harmonie kan worden bereikt met de kern van het Al, met de bron van het bestaan, het begin van alle kracht. Ook dat lijkt mij een gedachtengang, waaruit we zeer veel kunnen putten, maar wat wij in het kader van deze cursus maar summier zullen doen.

Dan stel ik: Wat Jezus bracht, was in de eerste plaats emotioneel van inhoud, niet rationeel. De benadering van de huidige Wereldleraar was aanmerkelijk rationeler. Gaan we terug in het verleden, dan vinden wij bij Esir wel degelijk ook een rationele invloed, want hij is niet alleen maar degene, die de mens een bepaalde leer brengt omtrent de wetten, maar die dat ook omzet in de mogelijkheid om b.v. de landbouw op de juiste manier te bedrijven. Hij is dus ook een culturele invloed.

Van Jezus kun je dat niet zo zeggen. Jezus is een geestelijke invloed, die het gedachtenleven wel vorm geeft, maar die met al zijn wetten geen vernieuwing in cultureel-technisch opzicht tot stand brengt.

Van de Wereldleraar, zoals die is opgetreden en zeker van de Wereldmeester moeten wij juist weer aannemen, dat hun leringen en bepaalde verklaringen daarin, die in de loop der tijd heel voorzichtig overal op de wereld worden uitgezaaid, aanleiding zullen zijn tot nieuwe vormen van onderzoek. Een nieuwe techniek, een nieuw gebruik van krachten. Dat impliceert voor mij weer een rangorde, die er moet bestaan tussen de Heren van kracht, van wijsheid enz. Het betekent verder voor mij, dat de stralen op zichzelf (die wij eenvoudigheidshalve maar tot 7 stralen reduceren, we zouden ze ook tot 3 plus een hoofdstraal kunnen terugbrengen, dat hangt er maar van af hoe je rekenen wilt) betrekking hebben op bepaalde delen van de mensheid en op bepaalde delen van een geestelijke wereld, die met de goddelijke Werkelijk (de Lichtende Werkelijkheid) het grootste contact hebben. Dat wisselt af. Als de afwisseling bestaat, dan zou het ook kunnen betekenen dat er in onze ontwikkeling, zoals die geestelijk bestaat, een zeker ritme moet zitten dat wordt bepaald door de kracht, waaronder wij ressorteren.

Het is erg vervelend dat te zeggen, want nu zeg je: Niet iedereen heeft gelijke kansen. Maar gelukkig telt de tijd voor het "ik" heel anders in de wereld van de geest dan in een materieel bestaan en heb je er daar geen last ervan. Maar het zou inderdaad kunnen betekenen dat degenen, die nu ressorteren onder precies dezelfde straal, waaronder de huidige Wereldmeester en Wereldleraar ressorteren, geestelijk een veel snellere opgang naar de hoogste vormloze sferen kunnen maken dan degenen, die op het ogenblik tot een van de Heren van kracht behoren en tot een andere straal. De Heren van wijsheid plus de blauwe straal geven op het ogenblik wel de mooiste resultaten.

Is dat rechtvaardig? Ik weet het niet. Ik weet niet wat rechtvaardigheid is. Zo min als ik kan uitrekenen, of het wel rechtvaardig is dat op hetzelfde ogenblik dat wij hier zitten te praten er ergens in het Al een planeet sterft, in geweld uit elkaar spat en er ergens anders het eerste leven wordt geboren, dat als de mensen misschien allang vergeten zijn een grote beschaving door een deel van de ruimte zal kunnen dragen. Het is heel moeilijk om precies na te gaan wat recht is en wat niet. Wij kunnen alleen zeggen: Alles komt tenslotte, voor zover wij het kunnen bezien, bij dezelfde kracht terecht. Het ziet er echter naar uit, dat de stralen een soort spaken van een wiel zijn. En indien u zich bevindt op dat deel van het Rad van Leven dat tegenover de juiste spaak zit, u daardoor ook het centrum kunt bereiken.

Er is hierover heel veel te speculeren. Maar laten wij teruggaan naar uw eigen wereld en proberen nog enkele effecten in deze tijd aan te geven, die door de kosmische invloed en beïnvloeding verwacht mogen worden.

1. Een geestelijke verandering. Deze geestelijke verandering zal o.m. inhouden een afnemen van alle verering voor het materiële. Het materiële, dat al lange tijd de mensen heeft gedomineerd, wordt steeds meer teruggebracht tot een instrument dat wordt gebruikt, als de mens zijn doel van innerlijk vredig en gelukkig te leven niet kan bereiken zonder uiterlijke middelen.

2. Elke machtsstructuur, die op zuiver materiële verhoudingen is gebaseerd is in gevaar en zal in elkaar storten. Dat betekent, dat de samenhang van juist op materiële en materialistische waarden gebaseerde structuren van macht steeds sterker zullen worden aangetast. Het betekent aan de andere kant, dat steeds meer mensen, zonder dat zij komen tot een bepaalde gezagsstructuur of organisatie op aarde zelf grotere geestelijke en innerlijke belevingen zullen hebben. Dat zou volgens mij moeten impliceren, dat zij door die belevingen ook de mogelijkheid krijgen meer krachten van minder stoffelijke aard op aarde te manifesteren.

De totale tendens van Aquarius is hierbij een leidsnoer, dat wij kunnen hanteren. Want per slot van rekening, als wij geen landkaart hebben, dan kunnen de wegwijzers ons toch wel ongeveer vertellen waar we ons bevinden. De landkaart, die wij nodig zouden hebben, zou een inzicht zijn in het wezen van deze goddelijke Werkelijkheid en de krachten, die zij over de verschillende delen van het bestaan heen (dus via de ziel, de geest en de materie) in deze voortdurende cirkelgang tot uiting brengt. Maar al kunnen wij dat niet, de wegwijzers zijn er. Zij zijn de kracht van Aquarius. Het zijn de bepaalde krachten, die uit de meer materiële kosmos komen en die wij met een kleur aangeven. Het zijn de geestelijke krachten, die uit de kosmos komen en die wij gemakshalve meestal met soortgelijke kleur-codes aangeven, ofschoon ze qua geaardheid iets verschillen.

Deze krachten zeggen ons wat er aan de hand is. Zij zeggen ons, dat de kosmische kracht in haar grootste volheid op een bepaalde manier werkt. En als je nu daaraan weer een directe conclusie voor een mens wilt verbinden, dan zou je kunnen zeggen, dat in deze periode door de Saturnus-invloed, de flitsen van wit licht en een lichte blauwtendens t.a.v. het werk van de nieuwe Wereldleraar bijzonder goede mogelijkheden zijn geschapen. De verbreiding daarvan zou - waarschijnlijk niet als officieel van hem stammende maar grotendeels inspiratief - sterk moeten toenemen.

Hoe lang zal dat duren? Als wij die invloeden bekijken, dan zal dat ongeveer 4 maanden zijn. In 4 maanden moet dit bijzonder sterk tot uiting komen. Daarna volgt er een rood-tendens en daarin kunnen we niet verwachten dat de redelijke achtergronden, die er in deze kracht uit de kosmos zitten, voor de meeste mensen gemakkelijker redelijk en bewust te ontvangen en te verwerken zijn. Zij zullen er niet door beroerd worden. Maar die kracht blijft natuurlijk actief.

Ik heb u de vorige maal gewezen op grote emotionaliteiten, die in verschillende landen zouden optreden. U heeft in uw eigen land gezien hoe de emoties vaak tot het onredelijke toe zijn opgezweept. De mensen zullen dat zelf niet beseffen. Voor hen is hun emotie een geldig argument. Ik geloof niet, dat dat waar is en ik heb u toen gezegd: Houdt u er beetje afzijdig van. Dat is de manier om rijker te worden. Maar als u erin opgaat, dan komen er controversen tot stand, die heel lang kunnen blijven bestaan en die u heel veel van hetgeen u heeft bereikt kunnen afnemen. Het huidige ministerie (van Justititie ?) zal ongetwijfeld de weerslag van de emotionaliteiten ervaren, maar ook bepaalde politie-

ke partijen en de mensen die eraan hebben deelgenomen. Dat is niet alleen in Nederland zo geweest. In andere landen is dat precies hetzelfde, al heeft voor u niet zo de nadruk daarop gelegen.

Dat betekent, dat het menselijk gedrag mede te bepalen is. Maar als wij het menselijk gedrag aan de hand van die invloeden kunnen bepalen plus bepaalde kosmische invloeden en werkingen voor zover ze de mens bereiken, dan kunnen wij daardoor zelfs komen tot een zij het summier overwicht van de betekenis, die het werk van een bepaalde Wereldleraar of Wereldmeester in een periode zal hebben.

En daarmede wil ik besluiten. Mijn conclusie is, dat - ofschoon er nu een korte periode is waarin het werk van de Wereldleraar betrekkelijk sterk zal worden verbreid en waarin krachten, die verbonden zijn met zijn eigen kosmische zending, op aarde manifest worden - er toch gerekend moet worden op een periode van misschien zelfs 7 à 8 jaren, waarin dit geheel alleen maar vaag blijft en door de gehele mensheid nog niet bewust aanvaard en gebruikt zal worden.

Dan is mijn conclusie verder dat degenen, die in deze tijd tot bepaalde inzichten komen - inzichten, die zij positief weten te uiten, dat is belangrijk! - hierdoor een ruggesteun krijgen voor de komende periode en dat ze aan het einde van die tijd waarschijnlijk een zeer grote verlichting in zeer korte tijd kunnen ervaren.

Het betekent verder, dat in die periode van een paar maanden een aantal inwijdingen onvermijdelijk is geworden en dat vele mensen ook bepaalde krachten - vooral geestelijke krachten - in hun dagelijks leven bewust of onbewust sterker zullen gaan gebruiken.

.:-:-:

DE OUDE TIJD.

Als je de wereld van vandaag bekijkt, dan ga je proberen overeenkomsten te vinden in het verleden. En er zijn er nogal wat. Als ik denk aan de periode van Atlantis, ongeveer 80.000 jaar geleden, van vind ik in die tijd en in die wereld met de soort mensen die er toen leefden toch een aantal ontwikkelingen, die mij sterk doen denken aan wat er vandaag aan de dag gebeurt. Wat was er nl. aan de hand?

Men was langzaam maar zeker gekomen tot een complexe maatschappij. Men beschikte over werktuigen. Men begon zelfs om wat wij magie noemen en wat in die tijd ook als een soort goddelijke kracht of tovenarij werd beschouwd op meer commerciële manier te exploiteren. Het resultaat bleef niet uit.

In de eerste plaats bleken de mensen plotseling over vele dingen te beschikken, die ook als wapen konden worden gebruikt. En de vooruitgang in de richting van het betere wapen was nu niet direct goed voor alle betrokkenen. Er ontstonden in die tijd magische stellingen, die de plaats innamen die de H-bommen in uw wereld innemen.

Er waren natuurlijk, zoals in deze tijd, ook mensen, die spraken over vernieuwing en vrede. Maar wat bleek? Zowel degenen, die vrede en vernieuwing en grotere mogelijkheden voor de slavenrassen wilden als ook degenen, die de orde met magische krachten en de hoogste middelen

wilden handhaven, hebben de zaak maar moeizaam overleefd. Degenen, die zich aan de rampen wisten te onttrekken, waren zij die zich met de wereld niet al te veel bezighielden. Het waren ook wel magiërs, maar het waren mensen die in de eerste plaats uitgingen van de krachten van harmonie en genegenheid, zoals die overal konden worden overgebracht. Mensen, die niet in de toekomst keken om een bepaalde handelsexpeditie te voren even na te gaan, maar die dat wel deden, indien het ging om het heil van de een of andere mens. Ik meen, dat deze parallel met die goede oude tijd te opvallend is om er helemaal aan voorbij te gaan.

Ook in deze dagen zijn er veel mensen bezig de maatschappij te hervormen en er zijn ook veel mensen bezig om het gezag te handhaven. Daartussen door zien wij echter een kaste van mensen ontstaan - als ik het zo mag noemen - die neutralisten lijken in de ogen van anderen. Zij hebben nu niet bepaald iets tegen macht en politiek, ze zijn ook niet tegen de rechten van het volk en de gelijkheid van iedereen, maar ze denken meer in de richting van menselijk geluk, menselijke vrede. En indien er grote botsingen zouden komen op uw wereld (wat de hemel verhoede, en als de hemel het niet verhoedt, neem ik aan dat het toch nog een tijd zal duren, voordat dat gebeurt), dan zullen het deze mensen zijn, die zich zullen bezighouden met het geluk, niet voor zichzelf maar voor een ieder, die het verst zullen komen.

Toen Atlantis zich ontwikkelde, hebben wij daar grote steden zien verrijzen. Zij hadden koloniën. Kolonialisme en imperialisme bestonden in die tijd net zo goed als in uw dagen. Wij zagen overal tempels bouwen. Maar God werd op den duur ook daar een soort machtsinstrument; iets waarmee je de massa in bedwang kunt houden. De tempel werd langzaam maar zeker zoiets als een grote Beurs waar men allerlei handelswaren, promessen e.d. kon uitwisselen. De meesten van u weten dat misschien niet, maar dat is een van de gebruiken, die later zelfs in Egypte nog is blijven bestaan: de tempels waren de banken van die tijd. Ze waren vaak de geldschieters. En ik moet zeggen, dat zij hun hypotheken meestal ook heel hardhandig wisten te innen. Wat dat betreft waren ze net zo menselijk als menige bankinstelling in deze dagen.

De situatie ongeveer 40.000 jaar geleden was er één, waardoor een ramp onvermijdelijk werd. Dat kon niet anders. Het was barsten of breken. Dat land, dat zich eigenlijk had ontwikkeld uit een kolonie van bijna nog niet menselijke wezens, werd langzamerhand overheerst door machtsbegeerten en grote opstandigheden. Dat is ook duidelijk te zien. 40.000 jaar geleden hebben we de eerste trek van bepaalde slavenvolkeren. Ongeveer 10.000 jaar geleden zien wij ook weer zoiets; dan trekken er weer slaven rond. Als je dat zo eens nagaat, zeg je: Er is altijd een periode van uitbreken geweest.

Wat gebeurt er, als een menselijke maatschappij op de een of andere manier door conflicten uiteen valt? De onderdrukten trekken weg. De situatie wordt dan voor de heersers natuurlijk erg moeilijk, want dan zijn er koningen zonder dienaren, generaals zonder soldaten en priesters zonder vereerders van God, die bereid zijn hun salaris te betalen. Dat is waarschijnlijk ook indirect de oorzaak geweest van de grote rampen, die dat land hebben getroffen.

Nu is de wereld groter geworden. Waar ze eens met hun handelsscheepjes (die waren maar heel klein; het waren meer vlotten dan wat anders) probeerden nieuwe landen te vinden, proberen ze nu naar de maan en de planeten te gaan. Maar de tendensen blijven toch eigenlijk wel dezelfde. Voor mij zijn er dan ook grote overeenkomsten tussen wat er in die tijd is gebeurd en wat er in deze dagen gebeurt.

U heeft misschien al opgemerkt, dat je bijna overal inspiratief hoort spreken door mensen, die afwijkende waarheden verkondigen.

En dan mag iemand als mgr. Simonis het daar niet mee eens zijn, maar ze zijn er. Ze spreken in regeringen, in kerken. Ze komen naar buiten langs mediamieke weg. Op een soortgelijke manier zien wij in deze tijd plotseling geheel nieuwe tendensn in bepaalde esoterische groeperingen en bewegingen. Zo was het toen, zo is het nu. Er is een grote vergelijkbaarheid van werking.

Nu kunnen we aanhalen, dat het niet hetzelfde teken en dezelfde heerser is, waaronder die omwenteling plaatsvindt. Maar als ik mij afvraag wat de kenmerken zijn, dan kom ik tot de conclusie dat het verval van een wereld, die niet meer beantwoordt aan de krachten welke op die wereld inwerken, meestal ongeveer gelijk is.
Waarom zijn de wijzen, de verlichten, de voorgangers van de Witte Broederschap ook naar wij aannemen uit Atlantis weggetrokken en ook dat in verscheidene golven? Waarom hebben zij zich naar allerlei verborgen plaatsen in de wereld begeven en zich daar teruggetrokken?

Ik geloof, dat er wijsheden en kundigheden zijn, die je altijd voor het nageslacht moet bewaren. Ik heb eenzelfde tendens in deze dagen ontdekt. U bent zich daarvan misschien niet helemaal bewust, maar men heeft in verschillende landen op het ogenblik al de neiging om geheime plaatsen klaar te maken, waarin alle kundigheden van de volkeren verzameld worden. En wie zegt ons dat er niet vangaag of morgen, als het conflict op de wereld onvermijdelijk lijkt, iemand komt die zegt:
Ik neem alles wat er in die schuilplaats is zoveel mogelijk mee.
En al moet ik naar de maan of naar een andere planeet gaan, als het maar bewaard blijft, dan zullen wij uit die wijsheid later weer iets kunnen scheppen, waarmee de mensen verder kunnen gaan.

Eén van de erfstukken dat in die tijd verdween was een z.g. Spiegel van Tijd of Spiegel van Waarheid. Het is later zelfs terecht gekomen in een rotstempel ergens in de aanloop van de Karakoroum. Deze Spiegel van Wijsheid is eigenlijk niets anders dan een op een bijzondere manier geslepen stuk glas (een zeldzaamheid in die tijd) gevat in metaal. De mengeling van glas en metaal en de reflexen had een zeker hypnotisch effect. De spiegel gaf allerlei beelden te zien, maar die waren alleen maar de reflex van hetgeen de mensen dachten. Je zou kunnen zeggen: het was een middel om telepathie te versterken. Die uitvinding is een hele tijd gebruikt om mensen met zichzelf te confronteren (een soort niet voor het lichaam bestemde LSD) en is daarna het middelpunt geworden van een eredienst.

Er zijn in deze tijd bepaalde uitvindingen gedaan (natuurlijk top-secret vanwege de mogelijkheid ze militair te gebruiken), waarvan het waarschijnlijk is dat die uitvindingen worden weggebracht. Dat lijkt vreemd, als je ziet met hoeveel voorzorg die dingen allemaal worden bewaard; en dat op het ogenblik bepaalde geheimen, die in feite meer te maken hebben met het para-psychische en het paranormale dan met gewone wetenschap langs onbegrijpelijke wegen worden uitgewisseld tussen de verschillende landen. Het is krankzinnig, dat gegevens van het Rhine-instituut in het Pavlov-instituut in Leningrad terecht komen vaak drie tot vier dagen nadat men de constatering heeft gedaan. En het is al even vreemd, dat gegevens uit het Pavlov-instituut en uit het Rhine-instituut korte tijd later door Italiaanse verwerkers worden gekend en mede beschouwd als deel van hun experiment en dat zij hun eigen opzet erdoor bepalen.
Ik zou denken, dat ze ook bezig zijn om ergens een soort para-psychische wonderspiegel te fabriceren, waarschijnlijk bestaande uit een mengsel van suggestie, paranormale krachten en meer wetenschappelijke benaderingen.
Er schijnt o.a. ook nogal wat electronica bij te pas te komen, die wel eens zou kunnen dienen om de mens van heden met zichzelf te confronteren maar daarnaast ook om hem bewust te maken van de waarheden, die er in hem leven. Ik ben ervan overtuigd, dat als er ooit een grote ramp

de mensheid zou treffen een dergelijk iets niet teloor zal gaan, zeker niet als de uitvinding klaar is.

Als ik denk aan de manier, waarop men in het verleden bepaalde wijsheden z.g. versluierd heeft gepubliceerd - voor zover er van publicatie sprake was - zo ontdek ik dat ook in deze tijd overal geschriften op belangrijke plaatsen verschijnen en dank zij de druktechniek voor de gehele wereld toegankelijk zijn, waarin geheimen a.h.w. bemanteld worden medegedeeld. U denkt misschien dat het zo'n vaart niet zal lopen. U weet misschien niet dat men in verschillende landen grote bureaus heeft, die niets anders doen dan alle tijdschriften nalezen, die er in een bepaald land verschijnen. Uit die tijdschriften alleen al halen ze voldoende gegevens om precies na te gaan wat b.v. de nieuwe Russische wapens zouden zijn, wat de veranderingen in de Russische strategie zijn t.a.v. de Amerikanen, of omgekeerd wat de nieuwste uitvindingen van de I.B.M. zijn of wat het nieuwste experiment van Bell-telefoon is. Kennelijk hebben de ingewijden er belang bij om elkaar gegevens toe te spelen. Maar dat zijn niet - dat moeten we wel begrijpen - de gedresseerde wetenschappelijke onderzoekers.
Dat zijn de mensen, die iets anders zoeken dan alleen maar hun wetenschap. Dat zijn de onderzoekers, die denken dat ze iets voor de gehele mensheid doen en die dat ook aan de gehele mensheid willen doen toekomen.

Die geschriften zijn indertijd voor een groot gedeelte overgebracht naar Tibet, voor een ander gedeelte naar de Karakoroum en voor een kleiner gedeelte eerst naar Afrika en vandaar later ook noordelijker via Egypte in de richting van de Karakoroum getransporteerd.
Die boeken zijn nu weer ergens anders gebracht. Al die geschriften bevatten de grote geheimen van het verleden. Het boek Dzyan b.v. is niet alleen maar, zoals de theosofen denken, een bijzonder belangrijk geestelijk boek. Het is een boek, dat ook- zij het versluierd - bepaalde magische en technische aanwijzingen geeft en o.m. duidelijk maakt op welke manier natuurkrachten door mentale kracht kunnen worden beheerst.

Ik denk, dat die boeken uit het verleden op een gegeven moment juist in deze tijd weer een rol kunnen gaan spelen. In die oude tijd wisten ze het wel en ze hebben het vastgelegd. Maar in deze tijd ontstaan er zoveel parallelle tendensen, dat er mensen moeten komen, die niet meer verblind worden door de onbegrijpelijkheid maar die door de uiterlijke vormgeving heen de waarheid gaan zien.

Dat dit nu zonder meer tot allerlei vernieuwingen aanleiding zal zijn? Ach, wat is ermee gebeurd? Al die gegevens zijn in delen van Azië gerecht gekomen. Het werd daar bewaard en er waren mensen, die ermee wisten te werken. Maar wat ontdekken wij?

In de brahmaanse wijsheid zijn die gegevens aanwezig en enkelen van hen weten ermee te werken, maar ze houden het nog meer topsecret dan het Pentagon het nieuwste plan van de een of andere generaal.
En in Tibet zelf, dat toch zo lang belangrijk is geweest, hebben we helemaal niet te maken met een groot-geestelijk réveille, integendeel.
Er ontstaat daar een betrekkelijk vreemde godsregering met een levende god aan het hoofd nog wel; dat is altijd erg gemakkelijk. In die situatie zijn kloosters ingevoegd, waarvan een heel klein gedeelte aan ingewijden behoort: zoals het klooster van de Zeven Wijzen, het klooster van de Drie Blinden. Dat zijn kloosters, die tot voor kort - zelfs nog tijdens de overheersing van de Chinezen - bepaalde profetieën wisten te geven.
Het is overigens vreemd, dat deze kloosters, die voor een klein deel bezet zijn door heel oude mensen, met rust worden gelaten en dat men naar hun mening informeert. Ik zou zeggen, datzelfde moeten wij ook voor de toekomst verwachten.

Veel van hetgeen er in deze tijd aan nieuwe kennis wordt bereikt, zal wel niet onmiddellijk worden geopenbaard. Maar er moet toch een ogenblik komen, waarin het algemeen wordt gebruikt.

In Atlantis ging de periode van gebruik vooraf aan de laatste machtsstrijd. Het is bekend, dat op de z.g. Gouden Tafelen van de Wet, die in het midden van de vergaderplaats stonden waar de koningen van de Atlantische staten bijeen kwamen (ook een soort Atlantic Pact; weer een parallel), bepaalde waarheden waren gegrift achter die wetten, waardoor de magische macht kon worden gebruikt. Dat waren machtsformules waarvan de koningen, als ze ingewijd waren, gebruik konden maken. Maar de meeste koningen dachten, dat ze het niet nodig hadden en daardoor hebben ze gefaald. Maar iets is ervan bewaard gebleven, want wij vinden in de historie van Ierland Cuchelain, een grote held, terug. Deze maakt op een gegeven ogenblik gebruik van magie, die kennelijk is ontleend, zelfs in de legende, aan bepaalde bestaande Atlantische kundigheden.

Ik denk zo, dat deze wereld, gezien de parallellen met Atlantis, nog heel wat conflictsituaties tegemoet zal gaan, zodat de grotere kennis en vooral de wetenschappelijk-geestelijke kennis, die in deze tijd worden bereikt, zullen onderduiken. Maar omdat het een ander teken, een andere invloed is, waaronder het geheel staat, neem ik niet aan dat de vernietiging, die een hoofdrol in Atlantis heeft gespeeld, zal plaatvinden. Toen was het namelijk een kwestie van wisselvalligheid; van een wereld met twee aangezichten, waarvan er één in een bepaalde stemming kon overwinnen. Nu hebben wij te maken met een wereld, waarin juist het gevoel van verwantschap, van broederschap gaat toenemen.

Wel weten wij, dat voor die z.g. rustperiode (je zou het een duizend-jarig rijk kunnen noemen) de mensen aanmerkelijk harder worden. Niet harder in de zin van gemener in optreden, maar harder in een realistischer benadering van de wereld en de problemen. Ik geloof zelfs, dat dat ook de aanleiding is geweest voor bepaalde tempels en voor de z.g. zwart-magiërs, zoals wij ze nu noemen, om allerlei machtsmiddelen te gaan gebruiken en zo oorlogen tot stand te brengen. Ik meen, dat wij nu nog niet toe zijn aan een dergelijke vernietiging, maar dat wij heel dicht staan bij iets wat je met een beetje goede wil toch het duizend-jarig rijk zou kunnen noemen, al duurt het waarschijnlijk niet zo lang.

Dan heb ik in dat oude verleden nog een paar andere leuke dingen teruggevonden.

Toen Atlantis ontstond, kwam er eigenlijk ook een nieuw soort mens. Zij kwamen uit een ander rijk: Mû. Doordat ze leefden onder heel andere omstandigheden, in een ander klimaat en bovendien in die periode de zonnestraling ook sterker werd, kregen ze de kans om anders te worden. Hun hersenen gingen anders functioneren, hun lichamelijke eigenschappen wijzigden zich iets. Niet zodanig , dat degenen in het moederland zeiden: Wat een gedrochten, of: Jullie wijken sterk af. Het waren allemaal kleine dingen, die tezamen toch heel belangrijk waren, die bepalend waren voor de mogelijkheden van Atlantis.

Zonder de parallel nu helemaal te willen doortrekken zou ik toch erop willen wijzen, dat wij heel veel tekenen kunnen vinden in de afgelopen paar eeuwen dat er van die vreemde veranderingen hebben plaatsgehad. Wij moeten niet denken aan mensen, zoals Hofmann (?) de man uit het niet e.d., maar wij moeten wel denken aan al die mensen, die plotseling heel vreemde kundigheden ontwikkelen. Meestal horen wij daarvan voornamelijk als ze jong zijn, omdat bij kinderen iets dergelijks meer treft. Maar er zijn mensen, die zichzelf wetenschappelijk ontwikkelen;

die dus niet leren, maar die van zich uit denken.

Als wij nu kijken naar Thomas Alva Edison, dan lijkt het misschien dat hij alleen maar een man was met doorzettingsvermogen. Maar hij moest toch ook nog iets anders hebben. Zijn hele mentaliteit, zijn benadering van problemen verschilde zovel van wat in zijn tijd normaal was, dat wij hem als een afwijkend type mens mogen beschouwen. En nu kun je wel op de borst kloppen en zeggen: Het was een genie uit ons volk voortgekomen. Goed. Maar het was toch iemand, die verschilde.

Nu blijkt, als je je de moeite getroost na te gaan wat er is gebeurd, dat dergelijke afwijkende persoonlijkheden met kennelijk heel andere begaafdheden en vooral met een veel grotere versatiliteit in de laatste paar eeuwen heel veel zijn voorgekomen en dat ze juist in deze tijd vreemd genoeg niet meer schijnen voor te komen of alleen maar nog een enkele keer op de voorgrond treden en dan meestal met een schouderophalen worden afgedaan.

De Atlantiden (met excuus aan M. Benoit voor het gebruik van de term) waren mensen, die waren gegroeid naar iets anders. Ik neem aan, dat er in deze tijd mensen zijn, verborgen tussen u of misschien in kleine groepen samengekomen ergens in dorpjes of in steden, die qua capaciteit, qua denkvermogen en misschien ook qua lichamelijke mogelijkheden iets verschillen - op een niet al te opvallende manier - van de normale mensen. En dan blijkt, dat juist deze mutatie - al is het dan een betrekkelijk onopvallende - in Atlantis een heel grote rol heeft gespeeld bij het scheppen van die rustperiode. Het zijn deze mensen geweest, die in staat waten de intriges van de vorsten, de grote handelslieden, de grote krijgsheren en van de tempel voortdurend te frustreren. Zij waren in staat om alles precies iets anders te doen uitvallen dan iemand verwachtte èn zij waren ongetwijfeld ook in de latere periode de voornaamste leveranciers van de mediterende monniken, die altijd op een bergtop zaten, in ieder geval in de eenzaamheid, in de natuur en die contact opnamen met hogere krachten en machten.

Dat de mensen die dingen niet begrijpen daar kan ik inkomen. Maar zoals zij toen belangrijk zijn geweest en vorm hebben gegeven aan dat tijdperk en vooral aan de resultaten, die ervan zouden overblijven, zo geloof ik dat er nu mensen zijn, die het einde van het Vissen-tijdperk vorm zullen geven en daarmee voor een groot gedeelte het menselijk beginkapitaal van de Aquariusperiode gaan bepalen.

Het is altijd aardig terug te blikken in het verleden. Je moet het natuurlijk niet doen om te zeggen: Wat was het toen goed! Want toen deugde er ook niets. Als je er nu in zou zitten, dan zou het ook niet deugen. Maar als je terugblikt, dan zie allerlei schijnparallellen, maar vooral gebeurtenissen die in de hele mensheid een rol spelen.

Zo zie je b.v. in Polynesië, in de periode dat Atlantis eigenlijk aan zijn tweede ramp toekomt, plotseling een grote omwenteling in de volksgodsdienst. We zien ineens de Tiki-verering heel sterk op de voorgrond treden. Tiki, een God van licht, die tegenover de oorlogsgoden, de wrede goden van de zee staat. Wij zien iets dergelijks trouwens ook, als wij denken aan de confrontatie, toen het volk der joden voor het eerst Israel bereikten. Dat was ook een confrontatie tussen Jahwe, die toch eigenlijk een lichtgod was en Dagon, een zeegod. Dat is heel opvallend en dat vinden wij overal terug.

Daaruit zou je de conclusie moeten trekken, dat een dergelijke confrontatie tussen bestaande macht en nieuwe macht in deze tijd onvermijdelijk is; dat het nieuwe ras daarvan waarschijnlijk de drager is; en dat wij niet moeten veronderstellen dat deze nieuwe mensen alleen maar behoren tot één ras of één nationaliteit. Ik zou zeggen, dat ze overal op de wereld zijn. Maar door datgene wat ze anders zijn - en nu

denk ik heus niet aan telepathisch begaafde super-wezens, maar gewoon aan mensen met een wat andere gevoelsinhoud en een andere relatie tot het gemeenschappelijk bewustzijn en misschien enkele lichamelijke veranderingen - zullen zij met elkaar verwant zijn.

Deze verwantschap met mensen over de gehele wereld zou kunnen betekenen, dat er een veiligheid ontstaat voor de mogelijkheid tot inwijding; dat de grote geestelijke krachten, die altijd op deze wereld aanwezig zijn, ook altijd begrepen zullen worden. De wisselwerking blijft bestaan.

Ten laatste en zeker niet ten leste: de werkelijke waarde van uw tijd en uw maatschappij, de restanten van dit Vissen-tijdperk en van uw technische ontwikkelingen - voor zover ze werkelijk belangrijk zijn - zullen voor de mensheid bewaard blijven. En misschien zal dan veel later iemand, die tot een inwijding tracht te komen, ergens lezen in wat dan het boek Marx heeft of wat mij betreft het boek Biesheuvel - de naam zegt meestal weinig - en hij zal daarin dingen lezen, die hij erg wijs vindt, totdat er iemand komt die daar doorheen weet te kijken en dan ontdekt, dat de oude wereld voortdurend aan nieuwe geslachten en nieuwe tijden haar essentiële hereikingen en waarden overdraagt.

U staat aan het begin van een nieuw tijdperk. Zoals gebruikelijk zullen bepaalde kosmische waarheden in dit tijdperk een begintpunt hebben. Zoals gebruikelijk zullen bepaalde openbaringen een rol gaan spelen. Daaronder zullen ook openbaringen zijn uit een ver verleden. En juist daarom geloof ik, dat de mensheid een fantastische, een wonderlijke periode tegemoet gaat, waarin uit alle onrust tenslotte de rustperiode zich kristalliseert, waarin de mensen dan in staat zullen zijn de werkelijke kennis van een ver verleden weer in zich op te nemen, waarin allerlei oude werken en boeken - of het nu Zen-Avesta is of iets anders - opnieuw zullen worden beschouwd, niet alleen maar op de geestelijke leer of mythe, maar als versluierde aanduiding van feiten en processen.

Wanneer dat gebeurt, heeft de mensheid een hele sprong voorwaarts gemaakt in haar geestelijke ontwikkeling. De stoffelijke ontwikkeling zal dan ook ongetwijfeld na de gebruikelijke strubbelingen en storingen voldoende vorm krijgen om ook Aquarius weer zijn eigen bijdrage zowel aan de geestelijke ontwikkeling als aan de menselijke kennis van komende tijdperken te doen geven.

-:-

A A N V A A R D I N G.

Ik vind dat een wonderlijk woord. Het impliceert de berusting, waarmee de mens al wat het noodlot brengt aanvaardt, alsof het door een engel aan de deur wordt afgeleverd via een kosmische ptt: Wilt u even tekenen, hier is uw noodlot.

Aanvaarding is voor mij de erkenning van het onvermijdelijke. Er zijn zaken in jezelf, rond jezelf, waaraan je werkelijk niets kunt doen. Aanvaard die voorlopig; d.w.z. laat ze rusten, omdat er andere zaken zijn waarmee je je wel kunt bezighouden, waarin je wel iets kunt bereiken. Maar zeg niet: Ik aanvaard mijn lot, omdat het mij is opgelegd.

Vele mensen zeggen: Wij moeten aanvaarden wat God ons oplegt. Waarbij helemaal in het midden wordt gelaten hoe God dat doet en of God

dat wel doet. Het wordt eenvoudig gesteld.

Als God ons alle mogelijkheden geeft waarover wij beschikken, dan betekent het dat aanvaarding in religieuze zin een niet bij de pakken neerzitten inhoudt, een niet zich neerleggen bij al wat er is, maar juist impliceert een zoeken naar de verklaring, een proberen de processen te begrijpen, een trachten ook om datgene wat je onaanvaardbaar vindt te beheersen en te veranderen zoveel je maar kunt.

Men zal zeggen dat dit trots is. Ik geloof niet dat je trots bent, als je werkt met de middelen die je hebt gekregen.

Sommige mensen zitten als bedelaars langs de weg, vragend om een vrucht, die hun honger kan stillen, terwijl achter hen de bomen rijkelijk vruchten dragen. Zij zeggen: Ik aanvaard nederig mijn lot. Maar ik zou zeggen: Zij verdienen niet de vrucht die ze vragen, maar een schop onder hun zitdeel, opdat zij opspringen en zelf de vruchten plukken, die binnen hun bereik zijn, want die zijn ook voor hen aanwezig.

Nogmaals, er zijn dingen, waaraan je werkelijk niets kunt doen, waar je machteloos staat. Aanvaard die tot je sterk genoeg bent om het probleem opnieuw aan te pakken. Zeg niet: Dit is onvermijdelijk of onveranderlijk. Zeg alleen: Nu heb ik geen mogelijkheden, dus zal ik eerst andere zaken in het reine brengen.

Dit is ongetwijfeld niet de fraaie en religieuze meditatie, die men van mij over dit onderwerp zou verwachten. Toch is het een oprechte meditatie en een oprechte waarheid.

Wanneer wij geloven in een God, Die de wereld heeft geschapen en Die ons heeft geschapen en ons de mogelijkheden heeft gegeven in ons leven, dan zijn wij mijns inziens dwazen, als we de rechten en mogelijkheden die God ons geeft opzij werpen, opdat aanvaarding zo mooi, zo edel en zo goed is.

Iemand, die uit louter edelaardigheid sterft, terwijl hij kan leven, is voor mij geen martelaar of held maar een dwaas. Slechts hij die sterft, omdat hij daarmee iets bereikt voor anderen, zodat hij niet de dood aanvaardt maar gebruikt, is voor mij een held en een martelaar.

Ik meen, dat ik hiermede duidelijk heb gemaakt wat ik denk aangaande dit onderwerp. Ik hoop, dat u mij zult vergeven, dat in mijn overwegingen geen plaats is voor de zoetelijkheid, gepaardgaande vaak met de belofte van beloning in een hiernamaals.

U leeft met uw mogelijkheden en uw middelen en u kunt meestal meer dan u denkt. Uw mogelijkheden bevatten meer dan u op het eerste gezicht zou veronderstellen. U moet maar eens nadenken en zoeken. Als u dan komt met aanvaarding als een excuus voor uw daadloosheid, als een verklaring voor de lusteloosheid waarmee ge u laat drijven door het leven zonder te worstelen voor een uiterste beleving en bewustwording, dan zeg ik u, vrienden, vergeet liever dat een begrip als aanvaarding bestaat. Want dan maakt ge uzelf tot minder dan datgene waarvoor ge geschapen zijt.

:-:-:

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Zesde Les.

H E T S T E R V E N.

Als een mens op aarde leeft, dan verzamelt zich in hem een groot aantal gegevens. Die hoeveelheid gegevens is echter afhankelijk van de tijd, dat hij zich op aarde bevindt. Dit klinkt misschien een beetje vreemd. De feiten nl. , die wij kunnen opnemen, zouden - althans theoretisch - gedurende ons gehele leven in een ongeveer gelijk blijvend tempo kunnen worden opgenomen, met dien verstande dat het opnametempo in de eerste 6 levensjaren ongeveer het achtvoudige is van het normale. Dat de meeste mensen niet daartoe komen, ach, dat is wel te begrijpen. Zij komen op een leeftijd, dat ze zoveel gefixeerde ideeën hebben, dat ze het nieuwe niet meer toelaten. De mens begint eigenlijk te sterven op het ogenblik, dat hij zijn gedachteninhoud begint te consolideren. Hier zijn we dan aan het eerste punt, dat voor ons vanavond belangrijk is.

Voor de geest is de emotie belangrijker dan het feitenmateriaal. Maar aan de andere kant is het feitenmateriaal voor de mens een direct bestanddeel van het leven; het vormt hem. Het maakt dus uit op welke manier hij emoties verwerkt en hoe hij die emoties kan vinden of vermijden. Naarmate je een groter bewustzijnsmogelijkheid in je draagt, is ook de mogelijkheid om tot een zekere beheersing van je eigen leven en beleven te komen groter. De verandering is echter bepalend voor de emotie. Die verandering is dus belangrijk als deel van het levensproces.
Alle ervaringen, die eenmaal zijn gefixeerd (die dus geen element van vernieuwing, verdere ontwikkeling of verandering in zich bevatten) houden op waardevol te zijn gezien vanuit geestelijk standpunt; ze zijn dus niet meer van belang.

De situatie bij de doorsnee-mens is als volgt:

Hij begint met de eerste fixaties rond de 30- tot 35-jarige leeftijd. Ik laat hier even geloof en wetenschappelijke grondstellingen buiten beschouwing, omdat deze weliswaar zijn gefixeerd in uiting maar lang niet altijd in beleving en benadering. Rond de 35 jaar begint dus de eerste fixatie. Vanaf dat ogenblik probeert de mens steeds meer zijn wereld zoveel mogelijk gelijkvormig te houden.

De leeftijd van 35 jaar heb ik betrekkelijk willekeurig aangenomen. Het is een gemiddelde. Er zijn mensen, die reeds alles beginnen te fixeren als ze 25 jaar zijn. Er zijn ook mensen, die op hun 70e jaar nog altijd geïnteresseerd zijn in veranderingen en bereid zijn zich daaraan zo nodig ook aan te passen. Als we echter met gemiddelden werken, dan is 35 jaar een goede leeftijd.

Omstreeks het 45e jaar blijkt de fixatie, die in het begin alleen

in de richting van grondstellingen ging, zich nu ook te gaan bemoeien met détails. Er is een neiging om bepaalde dingen voor altijd en eeuwig vast te leggen en zich daartegen te beschermen.
Het is misschien wel aardig op te merken, dat dit in uw stoffelijke maatschappij zeer sterk tot uiting komt.

De mens heeft legers. Maar waarvoor bestaan er legers? Ze zouden nl. niet noodzakelijk zijn, indien een voortdurende verandering aan de gang was. Een leger wordt door de maatschappij over het algemeen alleen dan aangetrokken en opgebouwd, indien het erom gaat bepaalde instellingen en instanties te beschermen. En die bescherming betekent ook een fixatie van levenscondities, waarbij het détail - vooral in het leger - vaak nog veel belangrijker is dan de grote lijn. Het is een uiting van een bepaalde verstarringsmentaliteit, ofschoon de velen die in een leger als officier, onderofficier e.d. dienen dit waarschijnlijk zouden bestrijden. Om nu terug te komen op het onderwerp zelf:

Als we 45 jaar zijn, hebben wij reeds de neiging om alles aan te passen aan een patroon. Wij wensen eigenlijk geen nieuwe emoties, wel zoeken wij vaak naar een herhaling van hetgeen in het verleden reeds was. Maar vergeet één ding niet: Als een man of een vrouw tegen de 50 jaar op herhalingsoefening gaat, dan betekent dat nog lang niet, dat er sprake is van het zoeken naar vernieuwing. Integendeel, men probeert alleen datgene wat reeds is nog eens voor zichzelf te bevestigen.

Rond 65 jaar kan weer een fase van verdere fixatie intreden. Op dat ogenblik namelijk is ook het bewegings- en gewoontepatroon van de meeste mensen zodanig gefixeerd, dat ze afwijkingen daarvan niet of bijna niet kunnen gedogen. Deze mensen zijn dan in feite stervensrijp. Want dat ze in beweging blijven, betekent nog niet dat ze werkelijk leven. En als we zien hoe de feiten in uw wereld liggen, dan zult u het met mij eens zijn dat dit sterven vaak op een vroegere leeftijd begint dan de dood intreedt. Er kunnen verschillen van jaren tussen liggen. Ik zal u enkele voorbeelden geven om deze stelling te verduidelijken.

Iemand heeft de laatste 10 jaren een bepaalde taak verricht. Hij wordt 60. Hij is met zijn taak vergroeit; d.w.z.: ze is een noodzakelijk deel geworden van zijn bestaan. Veranderingen in die taak wijst hij ten koste van alles af. Hij probeert voortdurend voor zichzelf dezelfde inhoud te bewaren, die hij bij de aanvaarding van zijn taak heeft gevonden. Als deze mens die taak niet meer te vervullen krijgt - hetzij doordat hij ander werk krijgt, hetzij doordat hij aan het arbeidsproces wordt onttrokken - dan zien wij in zeer korte tijd sterk lichamelijk verval optreden, meestal gevolgd door de dood.
Dit is een punt, waarmee u ongetwijfeld rekening zult moeten houden, vooral in een periode waarin de mens steeds ouder zou kunnen worden, als hij maar niet zo emorm verknocht was aan het principe van de arbeid. Dit laatste met alle verontschuldiging aan degenen, die de arbeid tot het werkelijke doel van 's mensen leven hebben verklaard. Ik meen, dat de meeste mensen, indien ze van het leven werk zouden maken, met heel weinig arbeid zouden kunnen volstaan.

De ontwikkeling is geestelijk dan ongeveer als volgt (ik ga weer uit van gemiddelden. Elk geval op zich zal dus enigszins afwijkend zijn):

Zolang ik nieuwe feiten opneem en nieuwe emoties ken en deze een grote scala van gebeurtenissen omvatten, is er sprake van een snelle en sterke bewustwording. Op het ogenblik, dat ik bepaalde delen van de emotionaliteit uitschakel en hoogstens nog een repeterend element ken maar niet meer de volledige frisheid, de vernieuwing, die mij confronteert met mijzelf en de wereld, zullen wij zien dat voor de geest de belangrijkheid afneemt. Is er een ogenblik gekomen, dat er nog slechts op één of twee gebieden belangstelling bestaat, dan kan worden gezegd, dat

doorgaans voor de geest dit leven qua bewustwording weinig meer te bieden heeft. Het is de gebondenheid aan die paar overblijvende aspecten, waardoor het leven nog in stand wordt gehouden en de geest misschien ook nog het gevoel heeft dat het toch ook wel betekenis kan hebben. De betekenis wordt geestelijk dan niet meer beschouwd als een eigen bewustwording maar als een mogelijkheid zijn eigen betekenis t.a.v. de omgeving te bevestigen, waardoor ook geestelijk grotere mogelijkheden tot relatie met anderen ontstaat.

Nu moeten we proberen het sterven te definiëren, dat lijkt mij het beste.

Sterven is: het langzamerhand afstoten van relaties met de buitenwereld, tenslotte resulterend in een steeds minder functioneren van de verschillende organen en eindigend met de hartstilstand, waardoor de totale relatie met de wereld onmogelijk is geworden.
U ziet, ik bekijk dat niet alleen maar lichamelijk. Ik bekijk het werkelijk ook als een deel van een geestelijke bewustwording. En ik zou willen zeggen, dat je dit sterven zelfs ook in sociale zin kunt hanteren.

Sterven is ook langzaam maar zeker overgaan naar een andere wereld. Het is dus het vinden van contacten met een andere wereld. Maar als dat in de stof gebeurt, dan is daarmee het stervensproces stopgezet. Een mens, die op rijpere leeftijd plotseling in contact komt met allerlei geestelijke verschijnselen, met paranormale krachten en mogelijkheden, begint daardoor weer - en op een nieuw terrein - emoties te ondergaan, ervaringen op te doen en bewustwording geestelijk te registreren. Het is duidelijk, dat hierbij vooral de gelijkvormigheid als dodelijk moet worden beschouwd. Het zou misschien goed zijn om dit aan de wereld voor te houden: Alle gelijkvormigheid leidt een sterven in of maakt daarvan reeds deel uit.

Nu is dat in menselijke relaties vaak heel moeilijk uit te drukken. Laten we zeggen: je bent getrouwd. De eerste tien jaar is dat misschien nog een langzaam zoeken naar elkaar. Dan op een gegeven ogenblik is de situatie gefixeerd. Je weet het eigenlijk wel. Je kent elkaar. Het is een soort automatisme geworden, een gewoonte. Wordt die gewoonte gebroken doordat een van de partners op de een of andere manier uit het huwelijk wegvalt, dan is het duidelijk dat dat allerlei ellende veroorzaakt en daarmee en confrontatie met wat je bent geweest. Maar zolang dat niet het geval is, is ook hier sprake van een inslapen. En dat inslapen impliceert als vanzelf een sterven. Vele huwelijk bestaan nog lang nadat ze zijn gestorven. Ook dat is iets, waarmee men wel eens rekening zou moeten houden. En dan moet u wel begrijpen, dat ik het huwelijk zeker niet in de eerste plaats zie als een contact op zuiver fysiek terrein. Er komt nog veel meer bij kijken.

De mensen, die aan elkaar gewend zijn en elkaar als vanzelfsprekend hebben aanvaard, hebben daarmee in hun huwelijksverhouding eigenlijk iets kapot gemaakt. Je zou elkaar eigenlijk voortdurend weer opnieuw moeten ontdekken, voortdurend nieuwe mogelijkheden moeten vinden om jezelf in relatie tot de ander - en het paar samen t.a.v. de wereld - opnieuw te waarderen. Alleen indien die voortdurend hernieuwde waardering een rol speelt, blijft het huwelijk levendig, blijft de mens levendig en is er geen sprake van een langzaam overgaan.

Ik heb dit nu gezegd t.a.v. het huwelijk en de arbeid. Er is echter nog een ander facet, dat zeer interessant is.

Als wij de maatschappij bekijken, dan komen we tot de conclusie dat ook deze op bepaalde ogenblikken begint te sterven. Nu zal de maatschappij nooit zodanig sterven, dat de mensheid eraan ten onder gaat. Dat is alleen theoretisch denkbaar, maar in de praktijk zal dat niet gebeuren. Toch moet u zich eens realiseren wat er tegenwoordig aan de hand is.

Deze wereld wordt steeds technischer. Steeds meer mensen trekken zich echter uit deze te sterk gemechaniseerde samenleving terug. Alle zo mooi geregelde processen wekken steeds meer wantrouwen. Dat betekent, dat er voor de mensen nog hoop is, want zij leven nog, anders zouden zij niet reageren. Maar het betekent tevens, dat het systeem met verstarring wordt bedreigd, die moeilijk meer te doorbreken is. En als zo'n systeem dan in zich versteend, gaat het ten onder. Normalerwijze zal het zich tegen alle invloeden van buitenaf gemakkelijk kunnen verweren, maar op het ogenblik dat die verstarring is ingetreden, is dat niet meer mogelijk. U zou het misschien zo kunnen zeggen:

Iemand, die heel oud is maar bijzonder intens leeft, kan tegen een griepje en kan desnoods een longontsteking en een operatie ook nog overwinnen en verder leven. Maar iemand van 50 jaar, die verstard is, kan door een enkele verkoudheid een hoestbui krijgen en als gevolg daarvan aan hartverlamming overlijden. Hij kan zich eenvoudig niet daartegen verweren.

Dit is maatschappelijk ook het geval. De praktijk heeft overigens uitgewezen, dat gemiddeld per duizend jaar delen van het maatschappelijk geheel afsterven.

Als we kijken naar de situatie rond Christus' geboorte, dan hebben we daar te maken met een petrificatie (ik zou het niet anders durven uitdrukken) van de Romeinse maatschappij. Die Romeinse maatschappij is in feite al dood 100 jaar na Chr. Ze is overleden. Het lichaam bestaat nog wel, maar de invloeden die daarin een rol spelen hebben niets meer te maken met het oude Rome. Het resultaat is, dat ook de maatschappelijke samenhang, de samenleving zelf zich ontbindt.

Kijken we ongeveer 100 jaar na Chr., dan komen we tot de conclusie dat er een periode is geweest van enorme werkzaamheden, van heel grote openbaringen. Het is een tijd, waarin de magie in het Christendom leeft. Maar langzaam maar zeker zoekt men veiligheid. Die zekerheid, die veiligheid kan men alleen verkrijgen, indien men steeds meer begint af te wijzen. Het resultaat is, dat er omstreeks het jaar 1000 een enorme verslapping en verstarring t.a.v. de godsdienst optreedt. De z.g. duistere middeleeuwen hebben we voor een groot gedeelte hieraan te danken. Het geestelijk leven, dat duizend jaar bijzonder veel heeft opgeleverd, dat bijzonder levendig was, dat grote innerlijke ontwikkelingen maar ook grote ontdekkingen mogelijk zou maken, heeft moeten plaatsmaken voor een toenemend materialisme. In het materialisme spelen dan nog bepaalde magische factoren (de alchemisten en wat later ook de kabbalisten) die zijn blijven bestaan een rol, maar eigenlijk duurt het honderden jaren, voordat deze dingen weer een klein beetje beter vat op de mens krijgen. En zelfs dan nog zijn ze in hun voorstelling en organisatie zodanig materialistisch ingesteld, dat ook hier verstarring weer voortdurend dreigt. Wat overleeft is een enkele mens, die door de vele regels, uiterlijkheden en verklaringen heen kijkend zelf gevoelens ondergaat, waardoor hij komt los te staan van die dingen en verder kan gaan.

Nu loopt het tegen het jaar 2000. We zien nu reeds dat de materialistische maatschappij volkomen is vastgelopen. Het is dus duidelijk, dat ook deze maatschappij op sterven na dood is. Zij kan zichzelf vernietigen. Ze kan ook eenvoudig ondergaan aan haar eigen complexiteit. Beide mogelijkheden bestaan. Eén ding is echter wel zeker: er is geen voldoende nieuwe impuls te vinden, ook niet in de z.g. afwijkende systemen, dat van een overleven van dit materialisme kan worden gesproken vóór het jaar 2200, 2300.

Als je dit zegt over de maatschappij, kun je het ook zeggen over de mens. Als je het zegt over de mens, kun je het zeggen over de maatschappij. Deze dingen zijn aan elkaar verwant en blijven met elkaar verbon-

den. Maar ons onderwerp is nu eenmaal de mens in de eerste plaats en daarom keren we terug naar het sterven.

Als je sterft (ik heb dit enige malen mogen ervaren), dan kom je in een toestand, waarin steeds meer contacten met je wereld wegvallen. Het is belangrijk om dat even te constateren. Ook bij de zuiver stoffelijke dood gebeurt dat. Je gehoor wordt slechter, je ziet niet meer zo duidelijk, je denken is niet meer zodanig dat het onmiddellijk op allerlei indrukken kan reageren. Oude gedachten en herinneringen beginnen de overhand te krijgen en slechts een enkel ogenblik kom je - en dat nog zeer fragmentarisch - tot besef van de werkelijkheid waarin je vertoeft. Het is een wegdromen in de gefixeerde wereld. Dat het hart daarbij tot stilstand komt, is eigenlijk bijkomstig. Het gevecht van het lichaam om zichzelf en het organisme te handhaven is in de doodsstrijd natuurlijk wel belangrijk; het is het meest zichtbare element van menige dood. Maar als we denken aan het sterven, dan moeten we in de eerste plaats eens letten op de wijze, waarop men geestelijk reageert. En dan komen we tot een verbluffende ontdekking.

De mens, die helemaal versuft en afgestompt is, die eigenlijk al niet meer kan horen en zien, krijgt kort voordat de lichamelijke dood intreedt een ogenblik van enorme luciditeit (helderheid). Hij ziet ineens, hij hoort ineens, hij reageert ineens, hij doorziet ineens heel veel dingen en soms kan hij daaraan ook nog uiting geven. Dat zien omvat op dat ogenblik natuurlijk meer dan zijn eigen wereld. Het omvat gedeeltelijk ook de wereld van de geest, uitgedrukt in besef en een enkele keer in een waargenomen vorm of een gehoorde klank. De uiting daarvan is zelden volledig. Het lichaam kan het eenvoudig niet meer opbrengen. Maar zo is het.

Op het ogenblik, dat de stof "stilstaat" en het "ik" zich moet continueren, oriënteert het zich geheel anders. Het is alsof er plotseling een verandering van richting is, waardoor het "ik" in plaats van zich iets van noord naar zuid te realiseren plotseling van oost naar west denkt of omgekeerd. Ik heb deze ervaringen, zoals ik reeds zei, enkele maken zelf mogen meemaken en geloof dan ook wel dat ik hier met kennis van zaken spreek.

Vreemd genoeg ben ik dus al dood, voordat mijn lichaam sterft. Want het ogenblik, dat ik weer bij vol bewustzijn ben, dat ik ineens weer kan reageren, is eigenlijk al verbonden met een nieuwe wereld, met een nieuw bestaan, ook als daarna de fasen van de overgang normaal moeten worden afgewerkt. Het is erg belangrijk, dat men zich dit als mens realiseert. Want menigeen denkt: Nu ja, je sterft maar één keer. En dan denk je aan het lichamelijk sterven.

Je kunt ook sterven, als je gewoon uit een omgeving, uit bepaalde denkwijzen en gewoonten wordt losgerukt. Je gaat dan uiterlijk als dezelfde mens verder. Je zult vele hebbelijkheden behouden, maar in feite ben je veranderd. Je waardering voor de zaken is een andere geworden, je benadering is een andere. Oude gewoonten, oude aanvaarde toestanden zijn plotseling weer nieuw geworden en worden op een verschillende manier benaderd. Denkt u niet, dat een mens maar één keer kan sterven, omdat hij slechts eenmaal lichamelijk kan doodgaan, althans per leven in de stof. Het is belangrijk, dat we dit ook even betrekken op de mens, zoals hij in de maatschappij leeft.

Als een kind langzamerhand kan groeien van scholing naar arbeid, dan is er tussen deze beide voor het kind geen kenbare onderbreking. Het een is eigenlijk een conclusie van het ander en het gevoelsleven gaat normaal voort. Maar stel nu, dat een kind een bepaalde studie gekozen heeft en door omstandigheden eensklaps daarvan afstand doet. Het kind komt dan in een wereld van arbeid, waarop het niet is voorbe-

reid, met levenscondities en eisen van de omgeving, waarop het niet is ingesteld. Dan denken we vaak: hoe wonderlijk, dat de een daaraan ten onder gaat en dat de ander het kan overwinnen. Maar degene, die het overwint, is ook degene, die het verleden afkapt. Zo iemand sterft. Het verleden blijft als een herinnering aanwezig, maar het heden wordt opnieuw geleerd. En typerend is, wij vinden in deze periode (dus kort na zo'n ingrijpende verandering) bij de mens vaak hetzelfde absorptievermogen voor feiten en toestanden, dat wij bij het zeer jonge kind kennen.

U weet misschien dat een kind tussen de 2 en 3 jaar ongeveer achtmaal het opnamevermogen van een volwassene bezit, maar dat het ook met een zekere verwondering en daardoor veel kritischer ook - vooral wat de feiten betreft - zijn wereld benadert dan de volwassene.

Na de overgang doen die mensen dat ook direct. Ze staan in een nieuwe wereld en ze gaan die wereld op een bijna kinderlijke wijze analyseren en onderzoeken. Ze stoten vaak hun neus, maar ze blijven met dezelfde vasthoudendheid, waarmee het kind de fenomen onderzoekt, verdergaan. Is er in die periode dan ook nog de beschermende factor aanwezig - op welke wijze dan ook - die het kind in de ouders vindt, dan ontdekken we dat een dergelijke plotseling overgang van de ene situatie naar de andere niet alleen een sterven betekent (het binnentreden van een geheel nieuwe wereld met een geheel nieuw aantal emotionele mogelijkheden), maar dat het gelijktijdig betekent een zodanig snelle groei, dat dergelijke personen de mogelijkheid hebben anderen, die een normale, vloeiende ontwikkelingsgang naar hetzelfde punt hebben doorgemaakt, te overvleugelen.

Het is eigenlijk typerend voor de gehele mens. Soms explodeert er ergens iets in je leven. Je bent b.v. lang gelukkig getrouwd geweest, ineens valt de partner weg. Je kunt eraan te gronde gaan. Maar je kunt op dat ogenblik ook zeggen: Hoe is mijn wereld nu? En dan blijkt, dat die wereld plotseling nieuwe betekenis, nieuwe problemen heeft. Zo zien we soms dat mensen - en dat gebeurt vooral als ze tussen de 40 en de 50 jaar oud zijn - zich opeens gaan heroriënteren. En dan moet u heus niet denken zo van: Zit m'n jasje goed en de rest. En: pappa gaat op stap (Toon Hermans), maar dan moet u zich vooral realiseren: die mens gaat alles herwaarderen. In plaats van te blijven hangen aan een beklag over een gefixeerde toestand, die eens was en nu niet meer beleefbaar blijkt, gaat hij verder. Hij leeft in een nieuwe wereld, hij schept nieuwe verhoudingen, nieuwe relaties.

Wat blijkt nu? Degene, die zich blijft vastklampen aan het verleden, zal over het algemeen een stoffelijke dood na korte termijn voegen bij dit sterven. Degene echter, die het sterven na korte termijn overwint en daardoor geen belasting daarvan maakt voor het lichamelijk bestaan, blijkt vaak tot honderd jaar of langer te kunnen leven. Wat dat betreft, is dus de directheid van benadering erg belangrijk. Ik geloof, dat je hieruit ook de conclusie kunt trekken dat het sterven op zichzelf geen verschrikkelijk feit is, maar dat je afstand moet weten te doen van alle voor jou gefixeerde waarden in het verleden om daarvoor in de plaats een nieuw besef van de wereld op te bouwen gepaard gaande met nieuwe emoties. Dat brengt geestelijk een verdere bewustwording tot stand en het komt je over het algemeen lichamelijk zeer ten goede.

En vergeet u nu één ding niet: het is niet een losbarsten en een terugzoeken naar het verleden. Als je vroeger nogal veel succes had en je denkt: ik wil dat nog een keer herhalen, dan loopt dat vast fout. Je kunt het verleden niet meer herhalen. Maar je kunt wel je helemaal opnieuw oriënteren in de wereld.

In dit proces van sterven moeten we ook nog iets anders betrekken - u ziet, het slaat op heel veel dingen - nl onderwijs. De meesten van u

hebben niet daarbij stilgestaan, denk ik. Maar heeft u wel eens opgemerkt, dat als je van de ene school afgaat en je komt op een andere, dat dat eigenlijk ook een soort doodgaan is? Alles wat je op de voorgaande school hebt geleerd is nog wel van kracht maar op een geheel nieuwe wijze. Je waardering voor de wereld wordt anders, je problemen worden anders, je benadering wordt anders. Hieruit blijkt alweer dat de mens, die intellectueel grote mogelijkheden heeft, wat dit betreft grotere kansen maakt.

De ploeteraar kan natuurlijk ook die school doorlopen, maar hij kan zich vaak niet losmaken van de verhoudingen op een lagere school, als hij eindelijk aan een gymnasium toe is of op een universiteit komt. Degene, die zelfstandig denkt en voortdurend weer zelf reageert, kan de leerstof beter aan. Hij past zich gemakkelijker aan het milieu aan en bovendien: hij leert enorm veel meer, omdat zijn leren niet beperkt is tot de leerstof, maar mede is gebaseerd op veranderingen in menselijke relaties en verhoudingen. Het is voor ouders, die te maken hebben met kinderen, die van de ene school naar de andere overgaan wel eens goed zich dit even in te denken.

Menig kind sterft, als zijn relatie met het leven, zoals dat op een school of in een werk wordt uitgedrukt, plotseling verandert. Dat betekent dat de persoonlijkheid, die dan op die andere school of in dat andere werk naar voren treedt zeer sterk kan afwijken van wat hij tot op dat ogenblik is geweest. Menig ouder meent dan, dat het toch werkelijk niet goed gaat met Jantje of Marietje. Ze zijn zo veranderd; dat kan nooit helemaal goed zijn. In feite gaat het hen beter dan al die anderen. Er is een aardig verhaaltje, dat neerkomt op het volgende:

Er waren op een school drie jongetjes. De een leerde traag, maar was enorm vasthoudend; hij wilde leren. De tweede leerde heel snel maar niet bepaald graag. De derde was een mens (een geest), die op die school eigenlijk niet helemaal scheen te passen. Zeer wisselvallige resultaten: de ene keer zeer goede cijfers, de andere keer niet. Weinig belangstelling, weinig concentratievermogen. Wat bleek nu? De vasthoudende ploeterde verder en bereikte inderdaad wat in de maatschappij, maar alleen omdat hij in één richting bleef doorgaan. Hij bereikte iets in de maatschappij dank zij zijn eenzijdigheid, maar bleef innerlijk ongeveer gelijk aan het ploeterende schooljongetje van eens. De tweede, die goed maar niet graag leerde, had in de maatschappij wel vele mogelijkheden, maar kon ze niet realiseren. Hij had nl. de neiging om van de wereld teveel te verwachten en zelf te weinig daartegenover te stellen.
De wispelturige figuur echter paste zich steeds aan alle omstandigheden aan en kon, als de omstandigheden hem op welke wijze dan ook interesseerden, altijd weer het uiterste geven om juist daarin zichzelf te bewijzen. Het was deze laatste, die op bijna geniale manier voor de wereld iets kon betekenen. Beide anderen bereikten hoogstens een soort zelfvoldaanheid.

Dit verhaal maakt duidelijk waar het om gaat. Sterven is niet een kwestie van afgedaan, afgelopen. Het is eerder een kwestie van een noodzakelijke vernieuwing, een noodzakelijke heroriëntatie, waardoor het proces van bewustwording kan voortgaan. En dat geldt net zo goed uw stoffelijke dood als wanneer u dit sterven alleen maar in meer abstracte zin doormaakt. Want iemand, die uit uw wereld overgaat en daarbij alle waarden van het menselijk leven voortdurend probeert vast te houden, komt niet ver in de geest. Hij wordt meestal gedurende lange tijd iemand die doolt, iemand die in Nevelland zit en bereikt hoogstens de laagste sferen van Zomerland, indien het heel erg goed met hem gaat. Daarin blijft hij dan zijn oude stoffelijke standpunt steeds

handhaven, verkondigen en vormgeven tot het ogenblik, dat hij eenvoudig niet meer verder kan en in de volledige fixatie van alle ontwikkeling tot een sterven komt in die sfeer; wat voor hem een reïncarnatie op aarde betekent.

Iemand, die van het leven veel verwacht, zal in de geest ook veel verwachten. Dat betekent, dat hij zich gemakkelijker aanpast. Hij zal gemakkelijker leiding van anderen aanvaarden en na de overgang sneller het licht bereiken, althans indien hij daartoe in staat is. Hij zal in het licht ook veel meer kunnen waarnemen. Maar de neiging om alles van buitenaf te verwachten brengt hem ook tot stilstand. Hij is niet bereid datgene wat hij verkrijgt verder na te gaan; hij meent dat het voldoende is te bestaan en te accepteren. Ook zo iemand zal - zij het na wat langere tijd - een soort geestelijke dood ondergaan. Hij kan niet verder meer en zal dus moeten gaan leven in een stoffelijke wereld. Ook als hij arbeid heeft aanvaard in de geestelijke wereld, is hij niet in staat daaruit voldoende waarde te putten om voort te gaan.

Hebben we het derde type, dat de wisselvalligheid heeft van wat men op aarde wel eens een genie noemt, dan blijkt dat zo iemand zich volledig kan geven in elk contact. Dat betekent in de eerste plaats waarschijnlijk een zeer snelle bewustwording. In de tweede plaats en dat is heel belangrijk: een verwerpen van die delen van het geestelijk bestaan, welke hem niet interesseren. In de derde plaats en dat is misschien nog belangrijker: hij heeft de vasthoudendheid, de training om elk punt, dat hem werkelijk interesseert zo volledig mogelijk te absorberen en in al zijn consequenties te volgen.
Deze persoon leeft niet alleen aanmerkelijk bewuster dan beide anderen in de lagere geestelijke sferen, maar hij zal ook zeer snel tot hogere sferen komen en zijn werkbereik daarin na zeer korte tijd verder kunnen ontplooien. Zo iemand sterft misschien ook geestelijk voortdurend, omdat hij steeds van de ene sfeer naar de andere overwipt. Hij kan een tijdlang intens bezig zijn b.v. als spreker op een bijeenkomst als deze en dan ineens er helemaal mee uitscheiden. Maar dan betekent het wel, dat hij iets anders heeft gevonden dat voor hem veel belangrijker is. Dan laat hij de rest er maar een beetje bij hangen. Zoals dat bij mensen bestaat, bestaat dat ook bij geesten.

Het proces sterven is niet iets wat je alleen maar tot de stoffelijke dood moogt en kunt beperken.

Als u relaties heeft met mensen, dan blijkt ook dat er vaak perioden van verstarring optreden. U heeft contact met iemand en op een gegeven ogenblik wordt het altijd maar weer hetzelfde. Bijvoorbeeld:

Wij vinden elkaar heel erg aardig en elke woensdag, donderdag of vrijdag komen we samen. We roddelen wat over de buren onder een vermouthje, daarna gaan we bridgen. Als we uitgebridged zijn kritiseren we elkaars fouten, we babbelen nog even na, vertellen misschien het laatste grapje of het laatste nieuws en verlaten elkaar tot de volgende week. Kijk, die contacten zijn misschien wel gezellig, maar ze zijn zelden nuttig. Pas als bij elke ontmoeting ook een element van onzekerheid schuilt (en dan niet de onzekerheid of hij vandaag wel het slem zal halen dat hij biedt of niet, maar dat er steeds iets ander is), is zoiets waardevol. Het wekt nl. emoties bij je, waardoor je je opnieuw moet oriënteren. Die emoties betekenen voor de geest bewustwording. En de voortdurende oriëntatie betekent ook een uitbreiding van je begrip voor de mensheid als zodanig. Het is dan ook erg schadelijk om veel gewoonten te hebben, om de doodeenvoudige reden dat gewoonten bewuste reacties beginnen uit te sluiten. Daar, waar de gewoonte de eigen wil en het eigen besef langzaam maar zeker gaat domineren, is er sprake van een begin van sterven.

De toestand van de mens is moeilijk denkbaar zonder zijn contacten met anderen. Er was eens iemand, die heeft gezegd: "Alle bekwaamheden, die een mens bezit, zou een dier ook kunnen bezitten. Maar indien het de communicatiemogelijkheid van de mens niet heeft, zal het er niets mee kunnen doen."
Ik zou wat verder willen gaan en zeggen: Het is de communicatiemogelijkheid van mens tot mens, waardoor de mens zich juist ook qua bewustzijn en bewustwording boven anderen kan verheffen. Dat die communicatie van het allerhoogste belang is, kun je pas begrijpen, als je gaat zien in hoeveel delen van het bestaan het belangrijk is.

Als je begint te werken, je eerste baan, dan is het heel belangrijk, dat je die mensen leert kennen, dat je leert begrijpen wat ze werkelijk zijn en wat ze bedoelen. Je behoeft hen niet aardig of onaardig te vinden, je moet hen leren begrijpen. Pas door het begrip, dat je voor die anderen hebt, is er een reële communicatie mogelijk. En eerst op die communicatie kan een concrete samenwerking worden gebouwd, ook als op den duur de communicatie het verbale stadium voorbij is en tenslotte met een blik en een enkel gebaar je elkaar gaat begrijpen. Maar vergeet niet, dit is nog steeds communicatie. Dit is alleen het spreken tot een minimum terugbrengen.

Als je met iemand trouwt, dan kun je zeggen: We houden van elkaar. Maar is dat "houden van elkaar" genoeg? Pas als je elkaar goed leert kennen, als je gaat begrijpen wat er in die ander leeft, wat die ander denkt, als er dus een communicatie wordt ontwikkeld, die niet alleen bestaat uit die heerlijke woordjes van wederkerige waardering, waar werkelijk is: Ik weet uit dit teken alleen reeds dat je in die stemming bent, ik weet dus dat ik op deze manier moet reageren, dan begint dat huwelijk pas vorm te krijgen. Want wat ontstaat er dan? Een twee-eenheid. Dat zijn mensen, die elkaar voortdurend aanvullen en die - juist door de communicatiemogelijkheid, die zij onderling hebben geschapen en die vaak t.a.v. de wereld een wat exclusief karakter heeft - steeds zullen reageren zoals het ook voor de partner goed en nodig is. Ze begrijpen elkaars behoeften, maar ook de noodzaken die zij hebben t.a.v. de wereld.

Misschien mag ik hier een kleine opmerking plaatsen. Vele vrouwen zien het als hun taak om hun man vooral tot de grootste maatschappelijke hoogten op te jagen. Zij vergeten daarbij helemaal, dat die man een eigen leven, een eigen denken, een eigen aard heeft. Het resultaat is, dat er geen sprake is van communicatie tussen de twee maar in feite van een slaaf - slavendrijververhouding. De vrijheid van de ander moet ergens gerespecteerd worden in het huwelijk.

Dit geldt maatschappelijk precies zo. Wij kunnen maatschappelijk elkaar ontmoeten, veel met elkaar spreken en elkaar niet begrijpen. Maar op het ogenblik, dat we begrip krijgen voor elkanders noden, reacties en behoeften, zijn we in staat samen te werken, zelfs als we uiterlijk tegenpolen zijn. Dan kan de communist de meest orthodoxe rose, rode of oranje getinte christen helpen om het Koninkrijk der Nederlanden op de juiste wijze te regeren. En als wij in een dergelijk contact een perfectie hebben bereikt, waardoor een werkelijke communicatie - dus ook een volkomen reële samenwerking die vanzelfsprekend wordt ervaren - is opgebouwd, dan hebben we een band gelegd, die bij beiden gelijkwaardige geestelijke, emotionele inhouden tot stand heeft gebracht. En dan kan een van beiden lichamelijk sterven, terwijl de ander - om welke reden dan ook - lichamelijk voortgaat, maar dan kan de binding door de gelijke emotionele inhoud niet worden teniet gedaan.

Men spreekt er wel eens over, dat mensen gehuwd blijven door alle eeuwen heen. Nou, over het algemeen is dat kolder. In de eerste plaats:

er zijn heel veel beschavingen, werelden en sferen, waarin een boterbriefje niet telt, ook niet als je alle vakjes vol hebt staan met nageslacht. In de tweede plaats: een twee-eenheid is een relatie, die alleen kàn ontstaan, indien beiden elkaar zo aanvullen dat zij gezamenlijk een grotere waarde of betekenis voor de wereld hebben dan elk op zich ooit zou kunnen bereiken. Zo kan dan een eenheid in een huwelijk begonnen overvloeien in wat men noemt het tweelingziel-zijn.

In het lichamelijk sterven, in het overgaan van de ene geestelijke wereld naar de andere (ook een vorm van sterven) ja, in de veranderingen van besef, zoals die op aarde mogelijk zijn (ook een vorm van sterven) brengt dan het gebeuren altijd weer dezelfde band met zich mee. Die band kan op vele verschillende manieren worden uitgedrukt. Ik kan mij voorstellen - om een zeer aards voorbeeld te gebruiken - dat een werkelijke twee-eenheid tussen man en vrouw is ontstaan. Er komen grote veranderingen in de wereld en om welke reden dan ook zal er eén scheiding tussen die twee als stoffelijk paar plaats vinden. Dan zullen geen van beiden de binding met de partner kunnen afschudden. Ze kunnen beiden in verschillende werelddelen gaan leven, onder geheel verschillende omstandigheden, de band blijft bestaan. Zij zullen elkaar wederkerig blijven beïnvloeden en wat meer is: ze zullen de ervaringen en mogelijkheden, die één van beiden heeft altijd weer overstralen naar het andere deel, zodat zij geestelijk gezien, maar ook in een soort telepathische eenheid blijven functioneren. Zelfs als beide partners ondertussen met een ander gehuwd zouden zijn, behoeft dit geen verschil uit te maken.

Het is goed, als je al die dingen eens bekijkt. Want sterven is voor de mens over het algemeen afscheid nemen, het vaarwel zeggen. In feite is sterven alleen maar een veranderen van omstandigheden. De dood, die daarop volgt, kan de dood zijn van een idee, van een ideaal, van een lichaam of de dood van een bepaald aantal plannen, het maakt niets uit.

Het sterven op zichzelf als veranderingsproces betekent altijd de mogelijkheid tot vooruitgang. Wie echter zichzelf zozeer fixeert t.a.v. vaste stellingen, waarden en inhouden, dat hij ook in of na het sterven weigert nieuwe waarden en mogelijkheden te beschouwen, hij brengt zichzelf tot een werkelijke dood, die - geestelijk uitgedrukt - over het algemeen een vertoeven in het duister impliceert, soms zelfs tot de laagste trap toe en die menselijk betekent: het onvermogen jezelf in stand te houden temidden van veranderende condities.

Ik hoop, dat u ook dit aspect van het mens-zijn voor nadere overweging zult willen gebruiken.

NOOT.

Aan de dood van de mens gaat altijd een dreiging van fixatie vooraf. Wij dienen ons wel te realiseren, dat zowel op zeer jeugdige als op zeer hoge leeftijd de mens kan komen te staan voor een situatie, waarin hij geen mogelijkheden meer erkent. De angst voor het niet meer kunnen reageren betekent dan een pas op de plaats maken. Dit pas op de plaats maken komt tot uiting in herhaling, omdat men uiterlijk dan bepaalde vormen nog verder wil tonen, zonder dat men er innerlijk volledig achter staat. Het resultaat is heel vaak, dat juist dergelijke mensen zeer snel daarna sterven, indien zij tenminste een verdere ontwikkeling, dus een gebruik van hun flexibiliteit t.a.v. de ervaring willen vervolgen. Het is voor de mens moeilijk om dat te begrijpen. Er zijn nl. bepaalde lichamelijke gebreken, welke de dood en dus ook een voorafgaand sterven kunnen veroorzaken, zonder dat daarvoor - gezien de geestelijke processen van de persoon in kwestie - aanleiding schijnt te zijn.

Wie zich echter de moeite getroost dit na te gaan en een helder-

ziende zou dit goed kunnen doen, die zal ontdekken dat gemiddeld een jaar tot acht maanden vóór het overlijden (waarvoor misschien geen enkele reden schijnt te zijn en dat mogelijk zelfs door een ongeval tot stand komt) de uitstraling van de persoon verandert. Ze heeft een zekere matheid, een gelijkblijvendheid en duidt zo in de uitstraling reeds aan, dat een fixatie t.a.v. het bestaan dreigt op te treden. De pogingen om zich daaraan te ontworstelen kunnen dan soms worden afgelezen als betrekkelijk felle pieken met een blauwe buitenrand en een rode binnen schicht.

:-:-:

VORMEN VAN BLINDHEID.

Wij kennen in de opvoedkunde bepaalde vormen van z.g. leesblindheid, waardoor bepaalde woorden nimmer juist worden gezien en gelezen en ook bepaalde schrijffouten steeds worden gemaakt. Men vraagt zich dan af, waar deze blindheid aan te wijten is. En ofschoon men het eerst heeft gezocht in meer lichamelijke oorzaken, heeft men de laatste tijd steeds meer begrepen dat hier sprake is van bepaalde psychische ontsporingen. Hier is sprake van een waarneming, die door de hersenen verkeerd wordt vertaald. Daarvoor moet er een reden zijn.

De reden van deze blindheid blijkt bij nader onderzoek vaak te liggen in opvoeding, in enkele gevallen ook in problemen, die de kinderen hebben met hun omgeving of met de school. Er zijn zelfs gevallen bekend, dat een zekere vorm van leesblindheid zeer snel verdween, nadat het kind in kwestie naar een andere school was overgeplaatst. Het is opvallend, dat dus ook een kind al kan komen tot het verwerpen van bepaalde zaken in de buitenwereld. Ofschoon de z.g. woord- of leesblindheid daarvoor symptomatisch mag worden genoemd, is het een verschijnsel dat in de gehele wereld pleegt op te treden.

Zo zien wij b.v., dat als een man en een vrouw samen door een winkelstraat lopen, de man niet heeft begrepen wat de vrouw allemaal gezien heeft en de vrouw zich niet kan voorstellen dat wat de men heeft geconstateerd eveneens aanwezig was. Kennelijk is hier de belangstelling van beslissende betekenis voor de waarneming.

Op soortgelijke wijze vinden wij een argument-blindheid, die kan ontstaan, als twee mensen over een geloof of een stelling, waaraan een van beiden vast gelooft, debatteren. Men is eenvoudig niet in staat af te wijken van zijn eigen interpretatie en kan dus niet begrijpen wat de ander zegt.

Hier zijn we in een maatschappelijker beeld gekomen tot een definitie van datgene wat ongetwijfeld ook voor de z.g. leesblindheid aansprakelijk is: de neiging om bepaalde zaken af te wijzen of te verwerpen en het daardoor ontstane onvermogen om de daarmee in verband staande zaken op te nemen. Want het is zo, dat iemand, die weigert in een God te geloven, heel vaak ook blind is voor elk paranormaal verschijnsel. Hij zal daarbij al datgene wat hierover is geschreven niet kunnen begrijpen. Hij zal het alleen kunnen interpreteren in de zin van zijn eigen stellingen. En dat gaat zelfs verder. Wanneer hij aanwezig is bij het geschieden van een wonder, dan zal dat wonder voor hem niet geschied zijn.

Hij zal een verklaring vinden, waardoor het geen mirakel is.

In de wereld van het kind, waarin men veel minder expliciet zijn meningen, gevoelens en ook vrezen tot uiting kan brengen, zal het wat lastiger zijn om samenhangen te achterhalen. Ik wil u graag enkele gevallen citeren, waarin leesblindheid of woordblindheid optrad en u trachten duidelijk te maken hoe schijnbaar onsamenhangend deze zaken zijn met hun oorzaak.

Een kind vertoont een tamelijk sterke leesblindheid, die echter voornamelijk samenhangt met elke dubbele o-klank. Dit is een heel wonderlijk verschijnsel. Het komt niet zo vaak voor en men beschouwt het geval interessant genoeg om het aan de psychiater over te dragen. Na een lang onderzoek blijkt, dat dit kind op 2- à 3-jarige leeftijd door spookverhalen en bedreigingen met een spook eigenlijk een afkeer heeft gekregen voor de o-klank. Verder blijkt, dat het woord "spook" één keer in een van de eerste leeslessen is voorgekomen en dat de onderwijzer of onderwijzeres dit als spellingsvoorbeeld heeft gebruikt. Vanaf dat ogenblik is deze blindheid ontstaan. Het verwerpen van het gevreesde bracht het kind ertoe om alles wat ermee kon samenhangen uit zijn besef te elimineren; ook de betekenis van woorden, waarin alleen maar de lange o een overeenkomst met het gevreesde spook zou kunnen geven. Een duidelijk voorbeeld dus van het verwijderen van één enkel beeld uit de eigen ervaring en het uitbreiden daarvan tot de gehele wereld.

In een ander geval blijkt, dat een kind alle begrippen, die met water samenhangen verkeerd schrijft. Men zoekt dan na waar dat vandaan komt. Het blijkt, dat deze afkeer van water niets heeft te maken met het wassen, waartegen natuurlijk de gebruikelijke protesten wel worden gegeven, maar met een poging van enkele ouderen om het kind te leren zwemmen door het in het water te gooien. Schijnbaar geen relatie. Er is echter toch een dergelijke samenhang gebleken.

Een laatste voorbeeld:

Een kind blijkt niet in staat te zijn om wat ingewikkelder woorden als chauffeur, autobus, auto e.d. goed te schrijven. Gelijktijdig speelt dit kind wel degelijk met speelgoedautotjes. Nader onderzoek brengt aan het licht, dat het kind een enorme angst heeft ondergaan toen een autobus, waarin het met zijn ouders zat, een botsing heeft gehad. De blindheid is daarmee verklaard.

Ik wil niet zeggen, dat dit het enige is, waardoor een dergelijke lees- en woordblindheid kan worden veroorzaakt. Ik wijs er slechts op dat dit mede een oorzaak zou kunnen zijn; en wel aan de hand van een drietal in uw wereld geconstateerde gevallen. De stelling, die ik daaromtrent zou willen opbouwen is deze:

Het menselijk bewustzijn is geneigd om al datgene wat het vreest terzijde te stellen. En indien de vrees diep genoeg verankerd is, zal dit terzijde stellen niet alleen het onderwerp in kwestie of één bepaalde situatie betreffen, maar al datgene waardoor een associatie zou kunnen ontstaan.

Deze blindheid of doofheid treedt overigens heel vaak op. Maar ook als het kind - b.v. door een minder goede psychische ontwikkeling - niet in staat is gemakkelijk te lezen en te schrijven en er dus vormen van woordblindheid en leesblindheid voorkomen, moeten wij toch nagaan: waar ligt de oorzaak? In vele gevallen blijkt dan, dat het kind niet komt tot het bewust lezen van dergelijke woorden, omdat de associaties van het leren - dat zeer moeizaam is geweest - met het lezen verhinderen dat het gelezene ook wordt gesorteerd.

Men heeft een bepaald spelltje gedaan (het was als ik mij niet vergis een B.L.O.-school in Nederland), waarmee men de kinderen de woorden leerde spellen door hun een bord te geven, waarop bij elk hokje

van latjes, dat daarop was aangebracht, een letter was geplaatst. Men speelde het spelletje parkeren. Het kind moest met een aantal speelgoedautotjes in de juiste vakjes rijden en als kenteken daarvan werden letters gegeven. Later werden woorden gegeven. Nu was het intellect van deze kinderen aanmerkelijk lager (althans naar het genormde intellect) dan dat van hun omgeving. Door dit spel werd niet alleen betrekkelijk snel lezen geleerd, maar de kinderen konden in vele gevallen zelfs het lettergrepen-lezen overslaan en kwamen onmiddellijk tot woord-lezen. Ze bereikten na ongeveer 6 maanden van dit onderricht een leessnelheid en -bekwaamheid, welke overeenkwam met die van kinderen, die als normaal intelligent werden beschouwd op andere scholen. Dit experiment vond plaats in de buurt van Utrecht. Alweer, de associaties, die wij met iets hebben, zijn bepalend voor de aanvaarding ervan.

Dit kan men voor vele zaken in het gehele leven zeggen. Wij kennen gevallen, waarin mensen een lange tijd bepaalde handelingen verrichten zonder er verder iets bij te denken of deze misschien zelfs zeer aangenaam vinden, tot het ogenblik dat er voor hen - hoe dan ook - een enorme schok zich voordoet. Als deze schok er is, wordt hij met het eens als normaal ervarene geassocieerd en men wijst de vroegere ervaring af. Men wenst zich kennelijk niet eens geheel te realiseren dat die ervaringsmogelijkheid vroeger bestond.

Ditzelfde zien wij in de wetenschap. Er zijn ons gevallen bekend, dat een mislukte proefneming ertoe leidde dat een bepaalde tak van onderzoek door enkele toch zeer goede wetenschappelijke onderzoekers voortdurend werd gemeden. Indien men hun vroeg, waarom zij deze vorm van onderzoek terzijde hadden gesteld, was het antwoord steeds: dat daarmee toch niets te bereiken was. Alweer, een typische ontkenning van iets op grond van associatie.

U zult mij waarschijnlijk niet kwalijk nemen, als ik nu ga spreken over uw leven.

Ook in uw leven komen bepaalde vormen van blindheid voor. Wij kennen mensen, die - als zij het woord "U.S.A." horen alleen denken aan onderdrukte negers, misbruikte werkslaven, de Ku-Klux-Klan en dergelijke dingen. Het feit, dat er ook een ander Amerika bestaat, gaat eenvoudig aan hen voorbij.

Wij kennen mensen, die zodra er wordt gesproken over communisme of een communistische staat elke positieve waarde automatisch ontkennen. Het lijkt alsof dit opzettelijk gebeurt. Dit is niet het geval. Hier zijn bepaalde angsten dermate sterk in het individu verankerd, bepaalde denkwijzen zo belangrijk voor de instandhouding van de "ik"-waardering, dat elk feit, dat daarmee niet strookt, eenvoudig terzijde wordt gelegd en als onmogelijk en als niet-bestaand wordt beschouwd.

Hoe gaat het met u in uw leven? Zijn er bij u bepaalde dingen, die u misschien onmogelijk acht of waarvoor u geen open oog heeft? Het zal u moeilijk zijn dit te constateren. Maar als anderen een andere mening hebben, dan moet u zich eens afvragen waarom u onmiddellijk reageert met "dit is niet mogelijk; dit kan niet bestaan; laat je niet bedriegen." U moet daarvoor een reden hebben. Die reden is zelden een volkomen logische. Dan moeten er in u eveneens bepaalde angsten bestaan.

Nu geldt de regel - en dat hebben de experimenten met die kinderen bewezen - dat indien de angst eenmaal erkend is de blindheid of doofheid, die daarvan het gevolg is geweest, kan worden weggenomen. Men zal dan toch wel moeten leren. Er volgt nu een leer-periode, maar in die tijd kan men betrekkelijk snel het normale peil weer bereiken. Men heeft dan weer normaal toegang tot alle feiten van zijn wereld.

Iemand, die in zich een angst ontdekt, waardoor hij tot verwerping komt, doet er goed aan zich af te vragen, of deze angst redelijk is en

of deze angst op dit ogenblik nog aanvaardbaar en zinvol is. In 9 van de 10 gevallen zult u ontkennend kunnen antwoorden. In dat geval zal uw blindheid voor verschijnselen in de wereld, uw doofheid voor bepaalde argumenten eveneens kunnen verdwijnen.

Bij kinderen die leren blijken ook andere vormen van blindheid te bestaan. Er zijn kinderen, die niet kunnen leren rekenen of die voor bepaalde vormen van rekenen blind zijn. Nu komen deze - dat wil ik graag toegeven - in Nederland niet zo gauw voor. Een Nederlander rekent graag. Er zijn mensen, die normaal kunnen rekenen. Zij kunnen met tiendelige breuken rekenen. Zodra ze echter met gewonen breuken moeten werken, gaat het niet. Komt dat omdat ze de procedure niet kennen? In 9 van de 10 gevallen kennen zij die wel. Maar er is iets wat hen ertoe brengt dit af te wijzen. Die afwijzing hebben wij bij kinderen kunnen constateren en onderzoeken. Wat blijkt nu?

In vele gevallen is bij het kind het tonen van een originaliteit, het op zijn eigen manier kunnen oplossen van een probleem zeer belangrijk. Het is een bewijs van eigenwaarde. De lering, die wordt gegeven, wordt heel vaak beschouwd als een aantasting van deze eigenwaarde. Wij zien, dat dit bij het rekenen met breuken soms reeds kan optreden. Maar heel sterk treedt het op de voorgrond, als de kinderen algebra moeten leren. Er zijn vele methoden om de sommen, die met eenvoudige algebra moeten worden uitgerekend op een andere wijze en eveneens juist te berekenen. Deze kinderen grijpen automatisch naar die andere methode en weigeren te begrijpen, dat de substitutie-systemen, waarop de algebra is gebaseerd, waardevol en belangrijk kunnen worden. Door te zeggen: Ik heb mijn eigen manier en ik kan een goed antwoord verkrijgen, zeggen zij in feite: Ik ben net zo goed of beter dan u, die mij algebra leert.

In vele gevallen blijkt de mens geneigd te zijn om bepaalde waarheden over het hoofd te zien, bepaalde erkenningen af te wijzen, daar hij door het stellen van een andere waarheid of een andere erkenning, die hem een bevestiging van het "ik" toeschijnt, de wereld toeroept: Ik heb waarde. Ik ben evenveel waard als u.

Wij kennen dat ook bij godsdienstonderwijs, ofschoon - naar ik heb gehoord - dat in Nederland niet meer algemeen en overal schijnt voor te komen. Bij godsdienstonderwijs kennen wij kinderen, die alleen geïnteresseerd luisteren en het verder wel geloven. Dat zijn de goede gelovigen van later.

Wij kennen ook kinderen, die vragen naar het hoe en waarom. Zij zijn de twijfelaars en vaak de latere geloofsvernieuwers.

Er zijn echter ook kinderen, die elk deel van de godsdienstles proberen te doorbreken met een tegenargument, een soort sarcasme. Zij zijn het die later de bestrijders zullen worden van de godsdienst, waarin zij zijn opgevoed.

Vraag je naar de reden van dit optreden, dan blijkt weer dat juist het kind dat probeert elk argument op welke wijze dan ook te ontwrichten en elke geloofslering aan te tasten het geloof haat, omdat het door dit geloof zichzelf geketend voelt. Het heeft niets te maken met de relatie tot God. Het heeft alleen te maken met een discipline, die is opgelegd. Het kind, dat op deze wijze reageert, zal dan ook later vaak de godsdienst bestrijden, omdat het daardoor meent zichzelf te kunnen handhaven. Zelfhandhaving is m.i. een van de machtigste drijfveren in het menselijk bestaan. En de psychische zelfhandhaving is daarbij voor zover ik heb kunnen constateren een van de eerste oorzaken voor elke vorm van blindheid en doofheid voor verschijnselen in de omgeving.

Het lijkt eenvoudig te zeggen: Er komt onder de kinderen tegenwoordig steeds meer leesblindheid of woordblindheid voor. Indien men zich realiseert wat men in feite daarmee constateert, zou men misschien gru-

wen. Het betekent, dat deze kinderen in deze wereld een absoluut verzet kennen door angsten, die hen dwingen de kennis van volwassenen althans grotendeels te verwerpen. Het betekent, dat deze kinderen innerlijk zodanig zijn gestoord en aangetast door waarden van buitenaf, dat zij om hieraan te ontkomen elke mogelijkheid om een associatie met het gevreesde in zich te ontdekken zullen verwerpen.

Het is misschien goed er in dit verband op te wijzen, dat woord- en leesblindheid vaak sterker voorkomen in omgevingen waar zeer veel lawaai is. U kunt dat informeren in b.v. Badhoevedorp. Het is verder opvallend, dat deze woord- en leesblindheid dikwijls voorkomen in sociale milieus, waarin het kind weinig eigen ontplooiingsmogelijkheden vindt; b.v. in bepaalde buurten, waarin voor het kind weinig speelgelegenheid en practisch geen contact met de natuur mogelijk is. Ook hier is kennelijk de woordblindheid een verzet.

Als verschijnselen als lees- en woordblindheid, blindheid voor bepaalde rekenkundige mogelijkheden, de afwijzing van de algebraïsche werkwijze, het terzijde stellen van argumentatie van leraren, het afwijzen van godsdienstonderricht in toenemende mate voorkomen, dan betekent dit dat de kinderen die nu opgroeien ergens bang zijn voor de wereld. Dat zij door angsten worden gedreven. Het betekent, dat zij innerlijk grote problemen te verwerken hebben. Het betekent, dat het oplossen van de leesblindheid op zichzelf niet voldoende is, maar dat men de oorzaken daarvan zou moeten zoeken en die zou moeten verbeteren.

Een mens leeft in een wereld, waarin hij - ook geestelijk gezien - bewust moet worden en ook moet leren. Maar als die wereld er een is van angsten, dan zal zijn houding - ook geestelijk - tegenover de wereld worden aangetast. Dan zal zijn werkelijkheidszin niet alleen op aarde maar ook geestelijk worden beperkt. Dan is de kans, dat hij ook in een zuiver geestelijke ontwikkeling in moeilijkheden komt aanmerkelijk groter.

Mag ik dit betoog besluiten met op te merken, dat het voor de mens op aarde zowel uit materieel menselijk, sociaal menselijk als geestelijk oogpunt zeer belangrijk is om aan de vele jongeren, die onder de genoemde afwijkingen en de daarmee vergelijkbare verschijnselen lijden een wereld te bieden, die wat beter past bij een kind dat opgroeit. Alleen zo kan men de geestelijke ontwikkeling van de mensheid verder voeren naar een hoger peil. Alleen zo kan men er zorg voor dragen, dat de gemeenschap van vandaag niet de chaos van morgen wordt.

:-:-:

B E G R I P.

Het begrijpen. Hoe kun je iets begrijpen? Het is een soort tasten. Het woord zegt het al: grijpen, het uitreiken naar de ander. Het proberen om die ander te definiëren.

Begrip is in wezen het vanuit jezelf aanvaarden van de werkelijkheid van de ander of het andere en zo komen tot een beeld van de werkelijkheid, die in en voor de ander of het andere bestaat. In vele gevallen is begrip niets anders dan wijsheid: nl. het doorzien van de waarden, het terzijde stellen van de uiterlijkheden om daardoor te komen tot de essentie.

Wie tot een begrip van de wereld wil komen, zal de vele en over het algemeen rijkelijk aanwezige détails moeten verwaarlozen.

Als je wilt spreken over de Nederlander, dan kun je dat moeilijk doen, want de Nederlander is een fictieve figuur. Maar als je van de Nederlander uitgaat en hem vergelijkt met anderen en tracht te komen tot de essentie, die alle mensen gemeen hebben, dan kun je wel tot een definitie van de mens komen.

Wij moeten de ander begrijpen. Het is een mooie stelling. Dat is niet altijd mogelijk. Wij kunnen slechts datgene begrijpen in en van de ander door wat er in ons aanwezig is. En wij kunnen slechts datgene begrijpen en aanvaarden van de ander, wat wij in onszelf bezitten en in onszelf niet vrezen, zodat we het ook kunnen accepteren.

Begrip is een proces, waarbij het "ik" en de mogelijkheden van het "ik" van groot belang zijn. Want het "ik" zelf aanvaardt een waarde, die buiten het "ik" bestaat. Alleen zo komt begrip tot stand. Maar als die aanvaarding dan een feit is geworden, dan dienen wij ons ook te realiseren, dat die aanvaarding nimmer het totaal van de ander of het andere kan bevatten, maar alleen dat gedeelte ervan dat wij door onze inhoud en ons begrip kunnen aanvaarden.

Men heeft eens gezegd: Wijsheid is het zich kunnen verplaatsen in het andere en zo het bereiken van een objectiviteit gepaard gaande met een begrip voor het wezen van de ander.
Ik geloof, dat in deze uitspraak duidelijk wordt gemaakt wat begrip moet betekenen: aanvaarding. Maar aanvaarding op grond van datgene wat in jezelf leeft. Het bereiken van een objectiviteit door de maatstaven, die je voor jezelf hanteert niet voor de ander te hanteren.

Begrip is het zien door de bekleding heen. Zelfs iemand, die een bepaalde wetenschappelijke theorie wil begrijpen, zal eerst door de vele détails en uiterlijkheden heen de essentiële zin moeten beseffen en dan pas kan hij het geheel begrijpen.

Wij kunnen een mens pas begrijpen, indien wij hem eerst als mens aanvaarden en zijn wezen en werken als mens objectief durven beschouwen en met onszelf vergelijken. Door deze beschouwing wordt het dan ook mogelijk al datgene, wat met het zijn van die andere mens samenhangt, beter te begrijpen.

Hij, die probeert verschijnselen te begrijpen, beseft en begrijpt niets.

Hij echter, die probeert de kern te begrijpen en daardoor komt tot de verklaring van de verschijnselen, begrijpt veel, zo niet alles.

:-:-:

Abonnementen: ƒ 25,– p. 10 nummers
(v. leden ƒ 17.50 (v. buitenland ƒ 3.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761 – 5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

APRIL 1972. 17e jaargang. Nummer 7.

KOSMISCHE ASPECTEN

Verborgen machten op aarde CI/85

Zijn er denkende krachten in de kosmos? CI/94

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Maya CII/95

Bewustwording CII/103

Ontvankelijkheid en harmonie CII/110

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

Zevende Les.

VERBORGEN MACHTEN OP AARDE.

In een ver verleden is de geestelijke ontwikkeling van de mensheid begonnen. Er hebben zich toen een paar groeperingen afgesplitst die vandaag aan de dag nog bekend zijn. Eén daarvan stamt uit het oorspronkelijke rijk Mû en is het z.g. Verborgen Priesterrijk. De tweede is van Atlantische origine en heeft zich ontwikkeld tot de bekende Witte Broederschap. Deze beide groepen hebben op aarde heel wat meer invloed dan u zou denken, omdat zij in staat zijn de kosmische werkingen en invloeden heel juist te schatten en daarnaast door hun eigen contacten met zelfs de hoogste sferen ook in staat zijn vanuit die sferen een bepaalde invloed uit te oefenen. Hun manier van werken wordt voor een groot gedeelte - dat moeten wij toegeven - bepaald door de mogelijkheden. Aan de andere kant echter is hun poging de mensheid te ontwikkelen toch altijd weer gebaseerd op de eigen kennis en de leiding vanuit de werkelijk hoogste vormen van bewustzijn.

Het Verborgen Priesterrijk is naar ik meen o.m. bekend bij bepaalde Rozenkruisersgroepen en maakt daarnaast op een wat vreemde wijze deel uit van de overleveringen en legenden van heel veel Afrikaanse volkeren en stammen en is daardoor misschien ook bekend in bepaalde delen van Zuid-Amerika bij de armeren. U denkt misschien: Ach, dat is allemaal fetishisme en voodoo. Maar op de achtergrond ligt het verhaal van grote machtige priesters en magiërs, die zich op een gegeven ogenblik uit de wereld hebben teruggetrokken.

Als wij dat historisch willen plaatsen, dan is dat waarschijnlijk ongeveer 5000 jaar na de eerste kolonisatie van Atlantis geweest. Deze verborgen priesters hebben zich vervolgens over de gehele toen bekende wereld verspreid en ze hebben daar op hun eigen wijze getracht op de ontwikkelingen invloed uit te oefenen.

Kijken wij in de latere historie, dan ontdekken wij dat hun teken, dat over het algemeen de zon en de maan bevat, veel voorkomt. Wij vinden dit teken b.v. in de ruïnes van Simbabwe, maar wij vinden het ook terug bij overigens zeer bijzondere tempels in India en in Egypte. Wij vinden het symbool (vaak als magisch teken en als het even kan versierd met een paar tijger- of haaientanden, dit ligt aan de streek) ook bij negerstammen. Ik noem dit maar om enkele voorbeelden te geven van een teken dat is blijven voortbestaan. Dit symbool van zon en maan is in de christelijke aera bovendien nog veranderd in zon en kruis, ofwel oerkracht en manifestatie, want zo werd in het oude priesterrijk de werking van zon en maan ook al gezien.
Hun denken is ongeveer als volgt:

De mens leeft onder de invloeden van de kosmos. Hij kan zich daarvan niet geheel bevrijden. Maar de mens heeft de vrijheid om op die invloeden te reageren en die vrijheid van reactie bepaalt voor de mens wat hij geestelijk betekent en daarnaast wat hij materieel tot stand kan brengen.

In het Verborgen Priesterrijk is wetenschap heel wat belangrijker dan in de Witte Broederschap. Hier is wetenschap instrument en meer niet. In het Verborgen Priesterrijk daarentegen is weten en wetenschap een intrinsiek deel van de bewustwording. Men gaat van het standpunt uit dat het weten de mens de mogelijkheid verschaft zijn wereld anders te zien en dat hij door de beheersing, die hij daarover verkrijgt ofwel door de inzichten die hij heeft verkregen in de werkingen rond hem, in staat zal zijn meer bewust zijn eigen ontwikkeling te richten en ook zijn betekenis in de wereld te bepalen.

Het Verborgen Priesterrijk heeft een groot aantal op aarde levende representanten. Velen worden beschouwd als adepten. Niet allen zijn het. Er zijn op het ogenblik van het Verborgen Priesterrijk op aarde werkelijk ingewijd - meen ik - zo ongeveer 17 à 18 personen. Het werkelijke aantal priesters dat zich daar omheen groepeert beloopt enkele duizenden. Deze mensen manipuleren als volgt:

De ingewijden brengen een contact tot stand met hogere sferen. Zij zijn degenen, die een soort waarschuwingsdienst hebben en vaak via orakels maar ook via telepathische boodschappen aan de priesters en eventueel zelfs aan de wereld kenbaar maken wat er te verwachten is. Zij hebben dus een soort kosmisch-metereologische dienst, die vertelt wat voor type invloed er binnenkort op aarde zal arriveren. De tendensen worden bepaald door hun wetenschap. Er is dus niet, zoals bij de Witte Broederschap, sprake van een voortdurend opnieuw plaatsvindende planning voor een komende periode. Men heeft die wetenschap ongeveer als volgt opgesteld:

Het leven van de mens is één fase op een voortdurende cirkelgang, die loopt tussen chaos en oneindigheid. Het is het doel van de mens om zich zowel in chaos als in het uiterste licht (de gevormde oneindigheid) zo lang mogelijk bewust te blijven. Daarom zal hij alle invloeden moeten gebruiken om zoveel mogelijk begrip voor zoveel mogelijk omstandigheden op te brengen. Indien hij op aarde dingen kan aanvaarden, dan kan hij deze ook accepteren in zijn gang na de dood.

De kwestie van reïncarnatie, die bij de Witte Broederschap wat meer op de voorgrond komt, wordt door het Verborgen Priesterrijk wel erkend maar als tamelijk onbelangrijk terzijde geschoven. "Want," zo zeggen zij, "als je één leven hebt gehad, maak je eerst die geestelijke kringloop door en pas daarna begin je aan een nieuw leven. Als jij je in die kringloop volledig bewust bent geweest, zul je ook de rest volledig bewust afmaken en zijn de verschijningsvormen van geen betekenis, omdat je dan met het geheel één bent."

Het is misschien een wat wonderlijke opvatting. Ik moet toegeven, dat wij ons in de Witte Broederschap ondanks alle samenwerking wel eens afvragen, of het nu wel redelijk is om de uiterlijkheden en de belevingen zover terzijde te zetten als het Verborgen Priesterrijk pleegt te doen. Maar goed, hun wijze van handelen heb ik gedeeltelijk reeds aangeduid.

Om hun kennis te kunnen verbreiden op een manier, die gelijktijdig het contact met dit zeer geheime gezelschap op aarde tot stand zou kunnen brengen, vormen ze meestal z.g. mantelgroepen. Deze krijgen dan het karakter van een esoterische school, een inwijdingsgenootschap, in enkele gevallen zelfs een magische groep waar bepaalde rituelen worden voltrokken of - althans in één geval - een kerkelijke secte. Die mantelorganisaties worden gebruikt om de waarschuwing te verbreiden. Uit deze organisaties worden dan de mensen gekozen, die in staat zijn om innerlijk

tot een hoger begrip te komen. Heel vaak laat men daarvoor de mensen binnen een bepaalde groepering allerlei z.g. inwijdingen doormaken (dit zijn grotendeels pseudo-inwijdingen) en als ze eindelijk zover zijn gekomen dat er een ontvankelijkheid ontstaat, wordt er geprobeerd door telepathisch contact deze mensen sterker te betrekken bij de actie van de werkelijke adepten. Ze worden dan langzamerhand de spreekbuizen voor deze adepten. Hun eigen taak begint dan ook wat losser te staan van de groepering waarin ze misschien zijn opgegroeid.

De waarschuwing kan op velerlei manieren worden gegeven. Ook hier zien wij een typisch verschil tussen de wijze van ingrijpen die de Witte Broederschap kent en de wijze van beïnvloeden die het Priesterrijk gebruikt. Waar de Witte Broederschap waarschuwingen geeft, maar vooral probeert om de mensen zelf hun wezen te laten verraden en zo de waarheid naar voren te brengen, gaat men in het Verborgen Priesterrijk werkelijk uit van de theoretische kant.

Bij ons is economie alleen belangrijk in zoverre ze invloed heeft op de menselijke gedragingen. Wij beschouwen de economie als iets secundairs dat hoogstens een keer kan worden gebruikt om een zeker gedrag af te remmen. Bij het Verborgen Piresterrijk gaat men zuiver theoretisch redeneren: Door welke economische ingreep (dus gebruikmakend van economische kennis) kunnen wij een toestand creëren, waardoor zoveel mogelijk mensen worden geconfronteerd met voor hen nieuwe omstandigheden en waarheden?

In de wetenschap zal de Witte Broederschap wel eens iemand inspireren, maar zij gaat van het standpunt uit dat iemand het voornamelijk zelf moet opknappen. Men is wel bereid iemand een paar inspiraties te geven, maar dan geeft men dat niet aan één persoon. Men kiest daarvoor meestal een aantal van 8 tot 10 personen in verschillende gebieden en landen uit en geeft hun dan de mogelijkheid om ieder op zijn eigen wijze die inspiratie om te zetten in iets van meer practische betekenis. "Neen," zegt het Verborgen Piresterrijk, "als je zo werkt, dan geef je die mens een zelfstandigheid waardoor hij zijn aardse belangrijkheid te hoog gaat schatten. Wij geven die mens een geheime kennis. Die kennis wordt eerst uitgedrukt in geestelijke termen en normen en pas daarna, als het is aanvaard, wordt er gewezen op de mogelijkheid die geestelijke normen ook op de materie toe te passen."
Er is dus wel een verschil tussen Witte Broederschap en Verborgen Priesterrijk. Nu kent u de Witte Broederschap. Daarover heeft u al zoveel gehoord, dat ik geen bijzonder verhaal behoef te vertellen. Kort samengevat:

De Witte Broederschap is een naam, die eigenlijk ruim 2000 jaar ongeveer bestaat. De gemeenschap is ontstaan uit de z.g. bewusten of ingewijden van Atlantis: de priesters, die in een beschouwend bestaan voortdurend contact met hogere geesten tot stand wisten te brengen en de velen die hen gevolgd zijn in hun wijze van beleven van het hogere. De Witte Broederschap wordt dus bepaald door innerlijke beleving. Elk ingrijpen op aarde dat daaruit plaatsvindt is gebaseerd op een deelgenootschap. Hierbij is men meer pragmatisch ingesteld. Men vraagt zich dus niet in de eerste plaats af: Wat is volgens de normen en regels van onze groep het best? Men vraagt zich eenvoudig af: Hoe kunnen wij een bepaalde toestand voorkomen of forceren? Hoe kunnen wij het begeerde effect zo snel mogelijk tot stand brengen? Dat er hierdoor wel eens geschillen ontstaan tussen Witte Broederschap en Priesterrijk, zal een ieder duidelijk zijn. Ze hebben beiden echter hetzelfde einddoel.

Men zou deze groepen kunnen vergelijken met Roomsen en Gereformeerden. Ze hebben één geloof: de bewustwording van de mensheid. Ze hebben één gezamenlijke stelregel: de eenwording in geest en vooral in zielekracht van de gehele mensheid. Alles wordt daaraan ondergeschikt gemaakt.

Ik zou zeggen, dat de Witte Broederschap wat roomser aandoet, omdat ze nogal pragmatisch te werk pleegt te gaan, terwijl het Verborgen Priesterrijk sterk gereformeerd aandoet, omdat het boek, de formule, de formulering voor hen vaak belangrijker is dan het resultaat. Maar ze vullen elkaar aan en zodra ze gezamenlijk komen te staan tegenover een invloed die op aarde duister is, zullen ze er niet over gaan twisten wat nu misschien theoretisch de meest juiste oplossing is. De Witte Broederschap begint en het Priesterrijk voegt zijn pogingen daarbij, met dit voorbehoud dat ze zelf met hun ingrijpen niet ingaan tegen de regels die ze als juist hebben erkend, maar dat ze ook geen maatregelen nemen in overeenstemming met die regels, die de Witte Broederschap moeilijkheden zouden kunnen bezorgen. Als het Priesterrijk ingrijpt (en dat is vooral in esoterische en religieuze ontwikkelingen), dan zal de Witte Broederschap zeker niet proberen om daar een stokje voor te steken, omdat ze denken dat het anders beter gaat. Er is sprake van een wederkerig respect en van een wederkerige samenwerking, al is die - dat moeten we toegeven - hier en daar wel wat beperkt.

Nu denkt u misschien dat dit een heel gewoon betoog is. Maar geloof me, u zult op deze wijze niet vaak over die twee groepen horen. De tegenstellingen worden door de meesten liever verzwgen. Ik meen, dat het in het kader van deze cursus waar we het over kosmische werkingen van allerlei aard hebben, goed is te begrijpen dat er tegenstellingen kunnen bestaan ook tussen grote en geestelijk zeer hoogstaande groepen, die tenslotte hetzelfde doel nastreven.

In de titel heb ik gewezen op verborgen machten op aarde. Verborgen, dat is logisch. De Witte Broederschap is wel bekend, ook onze eigen Orde behoort daaronder, en ze geeft op nogal wat punten regelmatig haar overwegingen, ook haar jaar-programma is enigszins bekend, maar er is toch niemand, die kan zeggen: deze behoort wel tot de Witte Broederschap en gene niet. En wat meer is, niemand weet precies - en dat wordt ook nooit helemaal zuiver precies verteld - wat de Witte Broederschap nu wel kan en wat ze niet kan, waar haar mogelijkheden ophouden.

Wat het Verborgen Priesterrijk betreft, daarvan is nog veel minder bekend. Alleen degenen, die bij de mantelorganisaties behoren, worden met het bestaan ervan geconfronteerd. Maar zelfs die confrontatie is zo onvolledig, dat je pas als je zelf direct contact begint te krijgen met de ingewijden, gaat begrijpen wat de mogelijkheden zijn. Wat nu is de werkelijke macht, die door het Verborgen Priesterrijk kan worden uitgeoefend?

Het Verborgen Priesterrijk kunnen we vergelijken met degene, die in het verkeer de waarschuwingsborden en richtingaanwijzers plaatst, de bewegwijzering dus. De Witte Broederschap daarentegen is degene, die eerder zorgt voor de berijdbaarheid van de weg. Ze hebben elkaar ergens nodig. Het werk van de een is zonder het werk van de ander niet ompleet. Het is duidelijk, dat een wegenbouwer iets meer bekend zal zijn dan de man die wegwijzers plaatst. Dat is een vage, anonieme organisatie. Maar de wegenbouwer ken je en je weet wat zijn instrumentarium is. Daarom is de Witte Broederschap bekender dan het Priesterrijk.

Wat kan het Priesterrijk dan verder doen? Wel, ze zijn in staat waarschuwingen te geven. Waarschuwingen kunnen worden geformuleerd op zeer abstracte wijze en ze kunnen zeer realistisch worden gezegd. Als wij te maken hebben met een waarschuwing, die uit het Verborgen Priesterrijk komt, dan is het tegen b.v. een staatshoofd het volgende: "De toenemende ellende van een groot deel van uw volk betekent een gevaar; doe er iets aan." De Witte Broederschap zal onder dergelijke condities waarschijnlijk zeggen: "Als u niet vlug verandert, komt er revolutie." Beide bedoelen hetzelfde. U zult wel inzien dat dergelijke waarschuwingen, langs welke weg ze ook worden gegeven, grote invloed kunnen hebben op het verloop van een even-

tuele opstand. Op dezelfde manier is dat ook mogelijk in de wereldhandel.

Als wij weten dat er schaarste zal zijn en wij kunnen iemand ertoe brengen om voorraad aan te leggen, dan zal door die voorraad weliswaar een prijsstijging optreden op den duur, maar het bepaalde artikel blijft voldoende verkrijgbaar. En dat betekent ook weer, dat je op die manier een zeker economisch evenwichtigheid kunt scheppen of - indien je het belangrijk vindt - die kunt verstoren.

Als ik kijk naar het optreden van de verborgen priesters in de laatste 3 jaren, dan valt mij op dat zij voortdurend bezig zijn een vredesgedachte overal ingang te doen vinden. Dat is in overeenstemming met Aquarius. Vrede is voor hen het harmonisch beleven van de omgeving en als zodanig kunnen ze daar dus heel wat aan doen. Met de resultaten ben ik persoonlijk niet al te gelukkig, maar goed, ieder zijn smaak.

In diezelfde tijd heeft de Witte Broederschap ervoor gezorgd dat er in de economie een verandering kwam door het onder druk zetten van bepaalde valuta's niet te verhinderen of te beperken, maar integendeel te bevorderen. Een proces, dat overigens zelfs op dit ogenblik nog aan de gang is. Ze hebben daardoor de machtsverhoudingen op aarde veranderd. Evenzo heeft de Witte Broederschap getracht bepaalde ongelukken te doen plaatsvinden. Niet omdat ze daarmee de mensen wil kwellen, maar omdat het gevaar van bepaalde experimenten voor eigen land (denk aan de z.g. biologische aanvalsmiddelen) heel vaak gelijktijdig betekent een grotere voorzichtigheid en een beter begrip voor de aansprakelijkheid die men heeft.

De mensen van het Verborgen Priesterrijk zullen in zo'n geval proberen om op morele gronden de onaanvaardbaarheid duidelijk te maken. De Witte Broederschap zegt: Daar lopen ze toch niet zo gemakkelijk in. Laten er maar eerst eens 40 of 50 wetenschapsmensen doodgaan die aan die projecten bezig zijn, dan zal men vanzelf komen tot een beter begrip voor de gevaren die eraan verbonden zijn.

Zo hebben wij in de laatste tijd vanuit de Witte Broederschap al het een en ander gedaan voor een bepaalde schijnbaar kleine industrie in de Ver. Staten. Er zijn 24 slachtoffers gevallen. Dat is niet veel, maar er is gevaar geweest voor een stadje met toch altijd nog 40.000 inwoners. De gevolgen zijn tamelijk spectaculair, ofschoon geheim. Wij hebben de overtuiging, dat wij op die manier iets kunnen doen.

Het getuigt toch wel van een zekere macht, als het ons gelukt om bepaalde experimenten te doen ophouden. Het getuigt van een zekere macht, als wij weer eens de een of andere persoonlijkheid gewoon zijn beheersing kunnen laten verliezen, zodat hij een waarheid zegt die eigenlijk geheim had moeten blijven. Dat is kort geleden in Rusland gebeurd. Daar heeft iemand zijn mond voorbij gepraat. Hijzelf heeft daardoor zijn oord van verblijf wel moeten veranderen, maar hij heeft het zo duidelijk gedaan, dat hierdoor een geheel nieuwe evolutie op gang komt.

De mensen van het Verborgen Priesterrijk hebben zich in de laatste tijd ook enorm ingespannen om de godsdienstigheid in de z.g. atheïstische delen van de wereld te bevorderen. Ze zijn er inderdaad aardig in geslaagd, zou ik zeggen. De religiositeit in landen als Rusland en de satellietstaten neemt op het ogenblik snel toe in plaats van verder af. Maar voor ons is zoiets bijkomstig. Wij zeggen: Voor de religiositeit kun je wel de daarvoor ontvankelijke mensen krijgen, maar de rest bereik je niet. Je bereikt een lichte verandering in de geestelijke verhouding, maar je verandert niet de noodzakelijkheid.

Als wij op onze manier ingrijpen (het is allang voorbij, dus kan ik er wel een paar dingen over zeggen), dan krijgen wij b.v. de manier waarop wij na de dood van Stalin hebben gewerkt. Wij zijn na Stalins dood bezig

geweest om duidelijk te maken dat een verbetering van levensomstandigheden mogelijk was. Dit heeft tot allerlei spanningen in de Partij gevoerd. Dit was indirect aansprakelijk voor Chroesjtsjovs bekende rede, waarin hij het stalinisme ontkende. Het was aansprakelijk voor de decentralisatie van een deel van de industrie; iets wat eigenlijk helemaal tegen de doctrine ingaat. Het is zelfs aansprakelijk geweest voor bepaalde acties, die Brezjnev op het ogenblik toch moet goedkeuren. Acties, waardoor het levenspeil verandert, maar gelijktijdig het denkbeeld van het communisme aan het veranderen is.

Een ander succes dat wij hebben behaald door practische ingrepen is wel het toenemende begrip bij de mensen dat het communisme eigenlijk verloren is. Nu hebben wij niets tegen het communisme als zodanig, dat moet u begrijpen. Maar wij vinden dat het absolutisme dat van deze grondleer uitgaat onaanvaardbaar is en zeer gevaarlijk voor de menselijke ontwikkeling. Wat hebben wij nu gedaan? Wij hebben de communisten duidelijk gemaakt dat ze maar heel weinig kans hebben een werkelijke wereldrevolutie tot stand te brengen. En daarmee is ook de houding veranderd. Men gelooft niet meer aan een communistische wereld. Men gelooft alleen nög aan het behouden van de macht in eigen structuur, in eigen machtsblok en zelfs dat is op den duur niet houdbaar.

Ik geef toe dat door het ingrijpen van het Verborgen Priesterrijk met het doen optreden van b.v. visioenen maar ook door het propageren van kennis van het paranormale, dingen die o.m. ook in Rusland gebeuren, ook resultaten zijn behaald op een andere manier. U zult begrijpen dat voor een aantal ongelovigen, die alleen aan de materie willen geloven het toch wel een schok is te ontdekken dat je met telepathie dingen kunt doen. Die kun je dan wel menselijk verklaren, maar er zitten teveel hiaten in. Je moet dan teruggrijpen - zoals men inderdaad heeft gedaan - naar esoterische leerstellingen uit het verleden, die tot dan toe als bijgeloof werden uitgekreten. En het is wel opvallend te zien hoe men dat heeft ontwikkeld.

De Russen hebben op het ogenblik een stelling dat het beste telepathische contact tot stand komt tussen twee personen, die in een zo groot mogelijk drukverschil (zwaartekrachtverschil) zitten. Zij hebben zelfs al geprobeerd uit te maken op welke wijze dat voor de ruimtevaart belangrijk zou kunnen zijn. Er zijn in ruimtevaart-projecten inderdaad proeven genomen met telepathische berichtoverbrenging. Die waren wel niet volmaakt, maar het heeft toch wel geleid tot allerlei vreemde ontwikkelingen bij het psychologisch onderzoek aldaar. Ook dat is natuurlijk een aantasting van menselijke zekerheden en menselijke verwaandheid. En op zijn beurt zal naar ik meen dat bijdragen tot een grotere instabiliteit van het dogmatisme van de mensen.

Maar stel nu eens, dat zowel het Verborgen Priesterrijk als de Witte Broederschap worden geconfronteerd met een noodsituatie; dat we iets moeten doen. Het kan niet anders meer, we moeten daadwerkelijk en direct ingrijpen. Het Verborgen Priesterrijk, dat alle invloeden kent, zou zeggen: Wij geven een visioen of een verlichting. Wij maken een groot aantal mensen gelijktijdig van iets bewust en hun reactie daarop zal dan de rest wel doen.
Wij bij de Witte Broederschap zoüden zo iets misschien kunnen doen, maar wij beschikken eerlijk gezegd niet over de techniek om dit van de aarde af te laten gebeuren, zoals dat bij het Priesterrijk wel kan. Wij zouden het alleen kunnen doen, indien de hogere Chohans in de geest worden ingeschakeld. Maar wij kunnen wel weer iets anders doen: Wij zijn in staat om met middelen, die op astraal vlak liggen (dus vlak bij het menselijke) mensen weg te nemen of uit te schakelen, acties te laten mislukken, defecten te veroorzaken. Als wij zeggen: Dat vliegtuig mag niet aankomen, dan verongelukt het, gelooft u mij. En dan kunnen wij zelfs nog bepalen, of het te

pletter valt of dat het alleen maar materiële schade wordt en iedereen nog wordt gered. Wij kunnen dus wel wat. Dit zijn voorbeelden van de macht waarover wij beschikken.

Ik heb mij wel eens afgevraagd wat het zou worden, indien de Witte Broederschap èn het Priesterrijk tezamen zouden optreden in een wanhopige poging om de mensheid van zichzelf te redden. Ik ben toen tot de meest krankzinnige conclusies gekomen. Het blijkt nl. door deze geestelijke kracht mogelijk te zijn om een groot gedeelte van alle op electrische potentialen en magnetisch potentiaal gebaseerde verschijnselen tijdelijk teniet te doen. Dat betekent, dat atoombommen kunnen vallen zonder dat ze exploderen. Dat betekent, dat motoren en vliegtuigen opeens kunnen worden stopgezet.

Verder blijkt ook onder omstandigheden de mogelijkheid te bestaan van transmutatie. De kennis daarvoor berust voor een groot gedeelte bij het Verborgen Priesterrijk, maar de energie vooral toch wel bij de Witte Broederschap. Wij zouden b.v. bepaalde materialen van kwaliteit kunnen veranderen in een zeer korte tijd; en dit op een bepaald deel van de wereld of over bijna de gehele wereld. Dat betekent, dat je heel wat kunt doen. Wij zijn daarvoor - dat moet ik even onderstrepen - natuurlijk afhankelijk van hetgeen er uit de kosmos op de mens wordt losgelaten. Indien wij zouden proberen om b.v. staal in goud te veranderen, dan zouden wij dat alleen kunnen doen op het moment van overgang van een rood-invloed naar een geel-invloed. Dus twee kosmische werkingen zouden elkaar moeten treffen en dàn hebben wij de mogelijkheid om die manipulatie uit te voeren; niet als één van beide invloeden domineert, ook niet als er een andere invloed is. Dit lijkt misschien wel mooi, maar technisch zou dat veel moeilijkheden baren. Met een gouden tank kun je wel pronken, maar je kunt er niet mee vechten. Een gouden geweer kun je moeilijk afvuren; je kunt het wel aan de muur hangen.

Deze verborgen machten op aarde zijn dus wel degelijk van vele kosmische invloeden afhankelijk. Maar het vermogen om die invloeden te manipuleren en de kennis omtrent de wijze van manipulatie zijn bij beide groepen wel zodanig aanwezig, dat er toch heel wat tot stand kan worden gebracht.

Om mijn betoog af te ronden wil ik nog een ogenblik terugduiken in het verleden.

Toen voor het eerst de leer van de priesters van Mû tot een geheimleer werd en de eerste school daaruit voortkwam, legden al degenen die aan die school wilden studeren de volgende gelofte af:

"Ik zal mij slechts wijden aan de krachten uit de geest.
Ik zal betrouwen op de wetten van de geest.
Ik zal mijzelf van alle menselijke acties onthouden,
opdat de grote kracht van de geest zich ten volle kan openbaren."

En dan wisten ze nog helemaal niet waar het verder over ging. Die gelofte en de formulering zijn, geloof ik, erg belangrijk geweest in de hele geschiedenis van die leer. Als wij zien hoe het Verborgen Priesterrijk ongeveer 2500 jaar v. Chr. manipuleert, dan ontdekken wij niet alleen dat de priesters scholen stichten, maar ook dat zé bezig zijn de studie te bevorderen.

De meesten van u zullen wel eens gehoord hebben van de priesters van Thoth. Thoth was een god van wijsheid maar ook de god van het duister, van de dood. De priesters van Thoth bestudeerden het menselijk lichaam. Zij bestudeerden de ontwikkeling van de geest, de geestelijke krachten. Zij hielden zich bezig met het bezweren van geesten en kwamen vandaaruit tot een redelijke beheersing van een aantal paranormale krachten. De scholen, die zij toen hebben gesticht, ontaardden al heel vlug in

zwart-magische scholen. Dat zie je meer. Maar onmiddellijk gingen een aantal ingewijden uit de priesters van Thoth over naar de Osiris-Isis-verering. Weliswaar twee goden, maar ze werden in één tempel vereerd. Die priesters brachten de nieuwe magische inwijdingsleer, die over het algemeen werd omschreven als de Isis-inwijding, maar die in feite was gebaseerd op de wisselwerking Isis-Horus en waarbij de Osiriskracht als een zich ontwikkelend beginsel tegen de achtergrond van de natuur (die door Isis werd gerepresenteerd) optrad.

Toen ook daar de situatie wat moeilijker werd, bleken zij zich alweer goed te hebben ingespeeld, want ongeveer 700 v. Chr. zien wij dat ze plotseling opduiken in een school voor horoscopie of astrologie. Hun invloed blijft daarin bestaan tot practisch 1000 na Chr. Bepaalde grote wetenschapsmensen en geleerden daarvan hebben ofwel direct contact gehad met het Verborgen Priesterrijk, dan wel zij zijn door mensen uit dit Priesterrijk voortdurend a.h.w. gestuwd en geïnspireerd. Dan zwakt de zaak weer wat af, maar onmiddellijk grijpt men alweer naar een nieuwe mogelijkheid.

Er heeft zich nl. in Griekenland een klein groepje gevormd onder leiding van een adept van het Verborgen Priesterrijk, dat zich heeft beziggehouden met wat men alchemie en kabbalisme kan noemen. Vanhieruit zetten ze alchemistische inwijdingsscholen op, die rond 1500 voor een deel worden getransformeerd in filosofische scholen. En op deze wijze bestaat het Priesterrijk als een actief onderwijzend geheel tot vandaag de dag op uw wereld.

De Witte Broederschap is wat minder reglementair gegroeid. Het waren oorspronkelijk mensen, die een band hadden met de geest en het hoger bewustzijn en die na de overgang hun belangstelling voor de wereld en de mensheid behielden. Langzaam maar zeker kwam er in de Atlantische periode een gevoel voor achtergronden. De Witte Broederschap is b.v. aansprakelijk geweest voor een groot gedeelte van de religieus-filosofische ontwikkelingen, maar vooral ook voor het vormen van rijken, beschavingen, die bepaalde waarden wisten uit te dragen.

De Witte Broederschap is o.m. ook aansprakelijk geweest voor de dominantie, die de Romeinen hebben gekregen over Noord- en West-Europa. Waarom? Wel, omdat deze mengeling van Latijnse kennis en het bestaan van een inwijdingsleer onder de legionaires, waardoor het mogelijk werd een zekere esoterische kennis over te dragen, van belang leek om een deel van de toenmalige wereld te ontwikkelen, dat zonder dat waarschijnlijk een andere, een meer agrarische en veel minder op directe wetenschap gebaseerde ontwikkeling zou hebben doorgemaakt.

De Witte Broederschap vormde niet alleen een inspiratie voor o.m. het optreden van de hoofden (Claudius Civilis is één van degenen geweest die door de Witte Broederschap werd gestimuleerd), maar ze waren ook de stimulatoren van de handel. Er was - laten we dat niet vergeten - altijd een handel. In de ijstijd en kort daarna is er al handel geweest, die liep van Denemarken tot aan de Middellandse Zee. Maar het ontplooien en ontwikkelen van die handelsroutes was erg belangrijk om culturele vermenging tot stand te brengen en daarmee ook weer een nieuwe ontwikkeling. Ik geloof wel, dat men de Broederschap aansprakelijk moet stellen voor de ontwikkeling van West-Europa en voor de mogelijkheid om West-Europa in het Vissen-tijdperk een geheel nieuwe stuwkracht te doen geven aan de totale wereld.

Vergeet niet, dat het West-Europa van vandaag nog steeds de gehele wereld stimuleert. Zonder West-Europa zou er geen Noord-Amerika zijn geweest, maar ook geen westerse techniek, geen invloed in b.v. Japan. Er zou geen omwenteling tegen de Mantsjoe-dynastie zijn geweest in China. Er zou geen stand van ontwikkelde mensen zijn geweest, waardoor landen als Pakistan en India zelfstandig verder kunnen gaan zonder daarbij een

geïsoleerd geheel te blijven. Dit geldt zelfs voor Indonesië. Indonesië zou niet mogelijk zijn zonder de kolonisatie van Nederlands-Indië. Dat moet u goed begrijpen. Je kunt door het stimuleren van bepaalde ontwikkelingen bepalen wat er gaat gebeuren.

De Witte Broederschap is misschien wat minder kieskeurig in de keuze van haar middelen dan het Verborgen Priesterrijk. Men handelt bij de Broederschap zo ongeveer als een dokter, die op een gegeven ogenblik zegt: We hebben te maken met een te hoge bloeddruk, aderlating is noodzakelijk. Als dus de agressiviteit op aarde, die door de Witte Broederschap als deel van elke mens wordt beschouwd, te ver oploopt, dan moeten wij bepaalde beperkte terreinen vinden waarop die ontlading kan plaatsvinden. Een algehele wereldoorlog zou een algemene vernietiging zijn. Dus beperkte conflicten, waarin de mensen hun agressie enigszins kunnen uitleven en daarnaast het creëren van andere conflicten, waardoor o.m. de centralisatie wordt afgeremd en tegengegaan. Tot vandaag aan de dag werkt de Witte Broederschap met deze middelen en bereikt op haar manier ook grote resultaten.

Met dit zeer beperkte overzicht van wat die twee verborgen machten tot nu toe hebben betekend op de wereld kan ik zo langzamerhand dit betoog gaan afsluiten.

Het ging mij niet in de eerste plaats erom u te verbazen met de invloeden, die op aarde zijn en die uw aller lot helpen bepalen. Het was eerder mijn bedoeling u te confronteren met historisch gegroeide en uit de mensheid zelf voortgekomen - dat laatste is belangrijk! - machten, die door hun vermogen om voortdurend in contact te staan met hoge sferen en de kosmische werkingen te kennen langzaam maar zeker zijn gaan optreden als een soort roerganger voor de menselijke ontwikkelingen. Zij zijn het die richting aangeven. Zij zijn het die de hulpeloosheid, die menig mens t.a.v. de gebeurtenissen kan bevangen, proberen om te buigen in de juiste reactie die niet alleen voor één mens goed is maar voor de gehele mensheid. We zullen ongetwijfeld een volgende maal nog wat verder moeten ingaan op dergelijke machten.

Het zal u duidelijk zijn, dat b.v. het optreden van de Wereldleraar ook zijn invloed heeft achtergelaten en dat ook de hergeboorte van bepaalde primitief christelijke groepen die tegenwoordig christelijk-esoterisch of christelijk-filosofisch optreden maar gelijktijdig een steeds grotere invloed krijgen op de jeugd, ook van belang zijn. Maar voordat zij er waren, waren er al het Verborgen Priesterrijk en de Witte Broederschap. En als het erop aankomt, dan zullen dergelijke invloeden en groepen als het ware worden geabsorbeerd of soms als heerser worden aanvaard in één van beide of in beide verborgen machten op aarde, want de mensheid is één geheel. De ontwikkeling van die mensheid als geheel is het enige dat voor alle mensen en voor alle geesten, die de menselijke ontwikkeling hebben gekend, van werkelijk belang is.

:-:-:

ZIJN ER DENKENDE KRACHTEN IN DE KOSMOS?

Als wij horen hoe er tegenwoordig een UFO-rage is en iedereen zich bezighoudt met buitenaardse intellecten, is het misschien wel interessant na te gaan in hoeverre er in de kosmos bewustzijn voorkomt en daarnaast in hoeverre dit bewustzijn invloed kan hebben op de wereld en op welke wijze.

Als wij nagaan hoeveel sterren er zijn en aannemen dat misschien één op de duizend van die miljarden sterren planeten heeft en dat weer één van de duizend daarvan een bewoonde planeet, althans een leven-dragende planeet met zich voert, dan zijn er in deze ruimte dus heel wat planeten waarop bewustzijn zich ontwikkelt.

Nu is de mens geneigd om als hij denkt aan vreemd intellect en vreemde denkende wezens zich onmiddellijk ruimtevaartuigen voor te stellen, buitenaardse beschavingen en wezens, die met grote vaart naar de aarde toe snellen om die voor haar eigen dwaasheden te behoeden. Maar heeft men zich wel eens gerealiseerd, dat er in de kosmos heel wat denkende wezens mogelijk en voorstelbaar zijn, die helemaal niet beantwoorden aan de menselijke norm van bestaan?

Als wij ons voorstellen, dat er b.v. plantenleven is dat tot een zeker bewustzijn komt, dan zal dat ongetwijfeld een heel ander leven zijn dan u kent. Wij zouden ons de een of andere planeet kunnen indenken, die in een zuiver tropische periode verkeert waar allerlei planten langzaam maar zeker een bewustzijn hebben ontwikkeld en tot een soort telepathie komen. Dat zal geen denken zijn dat je met dat van de mens kunt vergelijken. En wat meer is: dat denken zal voor een groot gedeelte - althans vanuit menselijk standpunt - uit emoties bestaan. Woorden zullen er niet veel in voorkomen. Maar als een dergelijke planeet nu eens in harmonie zou komen, zodat al die miljarden wezens, die plantaardig op de planeet bestaan, beginnen te denken, wat zou dan het gevolg zijn?

In de eerste plaats natuurlijk een sterk gedirigeerde gedachtensfeer rond de planeet, waardoor alle leven - ook eventueel dierlijk leven - wordt gedomineerd.

De verhoudingen op zo'n planeet zullen zuiver symbiotisch zijn, naar ik aanneem, waarbij de ene levensvorm helpt de andere in stand te houden. Naar buiten toe zou zoiets ook wel eens invloed kunnen hebben.

De invloeden, die van een dergelijke planeet uitgaan, zullen door de ruimte snellen (en dat meestal met een snelheid die aanmerkelijk groter is dan die van het licht), omdat telepathische signalen eveneens de ruimte kunnen doordringen. En alle wezens, die in de omgeving zijn, zullen die emoties ondergaan, indien zij ook maar enigszins telepathisch gevoelig zijn.

Stel nu, dat een dergelijke invloed de aarde zou beroeren, dan hebben we te maken met een zuiver voortgebrachte invloed en met gevoelens, die misschien worden veroorzaakt door een storm, door angst, voorzichtigheid of misschien de vreugde die wordt ervaren op die planeet, omdat toevallig alles (de vochtigheid, het weer, de zon) precies in overeenstemming is met wat de meeste planten voor hun leven nodig hebben.

Die emoties komen dan hier op aarde aan. Ze worden opgevangen. Er zijn mensen die blij zijn zonder reden en er zijn mensen die bang zijn zonder reden. Zij zullen daarop dus menselijk reageren. Een dergelijke invloed zou dan erg verwarrend voor de mens kunnen zijn.

Laten we een ander voorbeeld nemen. Wij weten dat er bepaalde beschavingen zijn, die zich langzaam maar zeker hebben ontwikkeld tot den-

kers. Een soort filosofen, die in staat zijn hun gedachtenstraling met betrekkelijk grote gerichtheid door het Al te laten gaan en bovendien het vermogen hebben te constateren of daar leven is met een bewustzijnsnorm die voldoet aan de eis tot contact. In dergelijke gevallen krijgen we een selectief contact dat bijna menselijk kan zijn. Want aangezien de gedachten van die wezens vaak vertaald kunnen worden in woorden (vroeger hebben ze een woordcommunicatie gekend), zullen de mensen op aarde dat als boodschappen in woorden horen. Dat daarbij nog wel eens verwarringen in de betekenis zullen optreden, verwarringen ook t.a.v. bepaalde begrippen, die op aarde misschien laag ontwikkeld zijn en bij die andere wezens hoog ontwikkeld of niet bestaand, moeten wij toch toegeven dat op een dergelijke manier bepaalde filosofen kunnen proberen een zekere gedachtengang op aarde ingang te doen vinden. Die invloed zal uit de aard der zaak de telepathisch gevoeligen weer beroeren.

Maar stel nu eens, dat er een ander ras is. Een ras dat emotioneel is. Emotioneel zoals onze planten maar overigens dierlijk ontwikkeld. Laten wij aannemen dat het ook is voortgekomen uit de vertebraten net als de mens, dan zal een dergelijk ras emoties ontvangen en uitstralen. De emotionele gevoeligheid van veel mensen is zeer groot. Er zijn ook dieren die erg gevoelig zijn; een paard en een kat zijn heel erg gevoelig voor emoties. Dan zouden dergelijke wezens wel eens bewust bepaalde emoties kunnen gaan uitstralen. Emoties, die de aarde beroeren en die daardoor niet alleen de mensen maar ook een deel van het hogere leven in de natuur beïnvloeden en daar stemmingen veroorzaken.

Ik heb u maar enkele voorbeelden gegeven van denkende wezens, die in de ruimte kunnen voorkomen. Ik wil er onmiddellijk bijvoegen, dat ik hier soorten van leven heb opgenoemd, die zelfs in uw eigen nevelstelsel aanwezig zijn.

Op de vraag, of er denkende wezens in de kosmos zijn, kunnen wij zonder meer antwoord geven, want dit zijn allemaal wezens die een beetje in de buurt liggen van wat nog menselijk is.

Maar er zijn ook gaswolken in de ruimte. In die gaswolken kunnen spanningen zijn. Daar kunnen wezens in voorkomen, die vergelijkbaar zijn met bepaalde elementalen op aarde. Wezens, die leven in een bepaald element, die daarin een zeker kracht- of energiepatroon uitdrukken, maar die ook persoonlijke reacties kennen op de omgeving.

Stel, dat er een gaswolk ergens tussen de sterren drijft en dat daarin een dergelijk soort leven bestaat. Dat leven beschikt niet over de emotionaliteiten die voor de mens begrijpelijk zijn. De taal, de uitdrukking, de wereld, de visie van die wezens, hoe hoogbeschaafd ze misschien ook zullen worden, zijn voor een mens niet begrijpelijk. Maar het is ook energie. En dan kunnen wij ons voorstellen dat zo iemand naar de aarde toe gaat denken. Maar dan doet hij dat misschien in een samenstelling van harde straling en magnetische patronen. Wat is daarvan op aarde het gevolg? Waarschijnlijk een magnetische wervelstorm. En dan kan de mededeling eenvoudig niet begrepen worden.

Ik haal dit voorbeeld aan om u duidelijk te maken dat er heel wat denkende wezens in de ruimte kunnen zijn, die - ongeacht hun op zich zeer hoog peil van ontwikkeling en beschaving - niet beschikken over de middelen waardoor communicatie met de mens mogelijk is.

Men heeft vroeger op aarde wel eens gedacht: Als er levende wezens zijn in het zonnestelsel of misschien daar buiten, dan moeten we in de Sahara een heel grote driehoek van spiegels opbouwen. Dan zullen die wezens dat zien en zeggen: "Dat is door mensen gemaakt". En als we dat later - na een paar maanden b.v. - een veranderen in een vierkant of een cirkel, dan zullen ze wel antwoord geven. Wat de mens daarbij vergeet is, dat zijn denken een bepaald structuurdenken bevat dat is gebaseerd op de

wijze waarop hij persoonlijk zijn wereld beleeft en niet alleen maar op de wijze dat die wereld is. Je kunt zeggen: wiskunde is een intergalactische taal. Dat is het ook, mits de wijze waarop wij die wiskunde hanteren overal gelijk is; en dat zal niet het geval zijn.

Er is wel degelijk vreemd bewustzijn, vreemd denken in de ruimte. En als wij de kosmos nog wat verder nagaan, komen we in andere dimensies terecht en dan zijn daar ook wezens die denken, maar hun wereld verschilt van die van de mensen. Dan zouden wij tot de conclusie kunnen komen dat wezens, die op zich een zeer hoge beschaving hebben, die goed leven volgens hun eigen normen en die in harmonie zijn met God en de kosmos, voor de aarde wel eens een demonisch karakter zouden kunnen krijgen. En dat lijkt mij een punt, waarover wij ook eens mogen nadenken. Want als we het hebben over al die kosmische invloeden, dan vergeten wij maar al te vaak dat er ook bewuste en onbewuste contacten zijn tussen deze wereld en andere werelden.

Stel, dat uw eigen wereld of zelfs maar uw eigen zon in communicatie is met een ster, die misschien duizend lichtjaren verder staat. Dat geeft niet. In hun tijdsnorm kunnen ze heel rustig met elkaar spreken. Dan zijn ze ongeveer als de twee huisvrouwen op de televisie, die tegen elkaar staan te schreeuwen in de stormwind hoe het komt dat de een witter wast dan de ander. Voor die sterren is die communicatie heel normaal. Maar als de krachten van planeet tot planeet of zelfs van planeet tot zonnestelsel zijn gericht, dan vormen ze een draaggolf, die het bewustzijn kan meenemen van degenen die erop wonen. Dat zijn dan invloeden waarmee je geen raad weet. Heel veel van de demonen, die de mensen op aarde menen te kennen, zijn geen echte demonen. Dat wil zeggen: ze zijn niet duivels. Het zijn niet de direct onstoffelijke wezens, van wie men veronderstelt dat die de mens voortdurend komen plagen. (Ik geloof trouwens niet dat er een wezen kan bestaan, ook geestelijk, dat de mens meer kan plagen dan de mens zichzelf plaagt.) Dat zouden heel goed alleen maar gedachtenstromen kunnen zijn uit een wereld, die met de uwe niet harmonisch is. En gedachten, die over een dergelijke afstand worden geprojecteerd, zouden ook nog krachten kunnen blijken te zijn, vooral als wij spreken over een draaggolf.

Wij kunnen ons die gedachten-krachten interdimensionaal misschien niet zo gemakkelijk voorstellen, maar bij galactische contacten is dat toch zeker denkbaar. Het zou dan wel eens kunnen zijn, dat - voor zover het de mens betreft - de kosmische energie van de trage, misschien 100 tot 200 jaar durende woorden die de planeten elkaar toeschreeuwen door die kleine vibratie een boventoon krijgt, die voor de mens in een stoffelijke vorm tot uiting komt. Wij hebben daaromtrent een paar aardige ontdekkingen gedaan op astraal gebied. Daarmee zou ik u vandaag willen confronteren.

Er zijn denkende wezens, overal. Ook als wij in andere dimensies komen: denkende wezens, bewustzijn, activiteit, oordeel, dit alles is practisch overal aanwezig hier in meerdere mate daar in mindere mate. Overal kunnen er condities ontstaan waardoor dergelijke gedachten of invloeden de aarde beroeren. Maar wat vinden wij vlak bij de menselijke wereld? Wat is het deel van de levenssfeer die ook rond deze aarde ligt? De z.g. astrale wereld.

In de astrale wereld echter kunnen de gedachten van andere planeten uit andere dimensies evengoed vorm krijgen als die van mensen. Er kunnen dan wezens ontstaan, die zich zodanig verdichten dat ze zich zelfs kunnen manifesteren. Er zijn ons enkele gevallen bekend dat astrale vormen aan de mens verschenen zijn. Astrale vormen die behoren tot de normale wereld van denkers elders, maar die hier werden gezien als enorme verschijningen van goden of demonen. Er zijn heel wat sprookjes en verhalen opgebouwd op beelden, die wij bij een onderzoek naar denkend vermo-

gen in de kosmos ergens anders als een normaal wereldbeeld aantreffen. Ik meen, dat dat wel een aanduiding moet zijn voor een overdracht van waarden waarin ook astrale vormen of schillen door die gedachtenvorm een rol spelen.

Dan zien wij nog iets vreemds. Indien dergelijke verschijningen optreden, zijn de mensen geneigd daaraan invloeden en eigenschappen toe te kennen. Zij beginnen dan de schil, die eenmaal door anderen is gevormd, zelf te vullen met hun hoop en verwachtingen. Zo ontstaat er een wezen, dat weliswaar enigszins aardgebonden is door zijn oorsprong, maar dat in zijn krachten en vermogens sterk afhankelijk is van de mensen. Bij het onderzoeken van o.m. een aantal demonen of tempelwachters in de astrale wereld, die op het ogenblik nog actief zijn, hebben wij de conclusie moeten trekken dat de vormen niet tot stand zijn gekomen vanaf de aarde of vanuit de geest, Er blijft dan alleen nog maar over dat ze door een ander bewustzijn geprojecteerd zijn dan de voor ons kenbare in de menselijke wereld. Zo kwamen we dus op het denkbeeld, dat er in de kosmos zeer veel rassen zijn die een soort gemeenschappelijk bewustzijn hebben dat onder omstandigheden ook de menselijke wereld kan beïnvloeden.

Het omgekeerde moet natuurlijk ook waar zijn. De mensen denken. Zij hebben een gemeenschappelijk bovenbewuztzijn. Dat gemeenschappelijk bovenbewustzijn bevat ook emoties, bepaalde stellingen, bepaalde denkbeelden en niet te vergeten een zeker vormbewustzijn. Het is heel goed mogelijk dat een projectie daarvan op een andere planeet vele lichtjaren verder door de mensen daar wordt ontvangen als goden; en dat zelfs een deel van de menselijke kennis op deze wijze - zij het licht gevarieerd - wordt overgedragen.

Als je zoekt naar al die invloeden uit de kosmos, dan vergeet je wel eens dat dergelijke toevalligheden - want daar komt het vaak op neer - ook een rol kunnen spelen. Het is voor de mens zo gemakkelijk te denken dat hij alleen in deze kosmos is, dat het Al eigenlijk gecreëerd is voor hem en dat hij de top is van alle ontwikkelingen. Dat is natuurlijk zeer vleiend voor zijn eigenliefde, maar het pleit niet erg voor zijn logisch inzicht.

Indien de mens echter deze visie eens even terzijde stelt en zich gaat realiseren hoeveel verschillende vormen van leven er kunnen zijn, hoeveel werelden er kunnen zijn, die worden omringd door een bewustzijnssfeer, die - ik heb de condities waaronder dat gebeurt zoëven al aangeduid - invloed heeft op aarde, dan ga je je ook afvragen: Bestaat er misschien een interrelatie tussen het denken van de mensheid als geheel en het denken van de bewoners van andere planeten als geheel?

Ons onderzoek, dat wij het laatste anderhalf jaar hebben gedaan naar de oorsprong van vele astrale vormen, wijst sterk in die richting. Ons onderzoek naar de bewoondheid van het Al heeft eveneens in die richting gewezen. Dan vraag ik mij alleen maar af, of daaruit ook geen consequenties moeten voortkomen voor de totaliteit van leven. Want zolang een groot verschil van inhoud kan betekenen dat een wereld, die op zichzelf goed is en misschien zelfs heel dicht bij de hoogste bereikingen in de stof leeft, demonisch kan worden voor anderen, dan vraag ik mij ook af, of hier de wetten van evenwicht soms aan het werk zijn. En als die wetten van evenwicht aan het werk zijn, dan zou dat moeten inhouden dat er een gemiddelde norm moet bestaan, waardoor alle werelden elkaar kunnen aanvaarden. Die aanvaarding zou dan moeten betekenen: een delen in elkaars geestelijke krachten zowel als in elkaars materiële bereikingen. Voor dat laatste zijn enkele indicaties te vinden, maar het merendeel ziet er wel wat anders uit.

Wij hebben b.v. geconstateerd dat landingen uit de ruimte op deze aarde vaak hebben bijgedragen tot een sprongontwikkeling in de technolo-

gie, in de benadering van het leven. Het is b.v. heel opvallend dat er het ene ogenblik nog geen landbouw is en het volgende ogenblik de eerste grascultures tot stand komen; dat we het ene ogenblik nog niet eens weten wat we met een slede moeten doen en er het volgende ogenblik ineens een rad is. Dat je het ene ogenblik alleen nog werkt met een stok, die een beetje in vuur gehard is en dat vlak daarop er ineens een veelheid van stenen werktuigen ontstaat, waarvan die plotselinge en algemene ontwikkeling alleen nog maar verklaarbaar is, indien wij aannemen dat er inderdaad een gemeenschappelijke invloed is geweest die niet alleen één klein groepje mensen maar de toale wereld heeft benaderd. En dan zien wij dat er in die wereld bepaalde groepen zijn, die het practisch tot uitvoer brengen en een zekere invloed hebben. Hier in uw land vinden ze op het ogenblik nog stenen bijlen, die gemaakt zijn ergens in Spanje en sommige die zelfs in Afrika zijn vervaardigd. Dat is geconstateerd. Niet veel, maar ze zijn er, zo goed als er stenen bijlen worden gevonden die kennelijk uit het Noorden komen. Al die mensen gaan plotseling over van het ene cultuurpatroon naar het andere. Dat kan alleen, indien er een dergelijk contact heeft plaatsgehad.

Geestelijk zien wij dat ook heel vaak. Als wij verwachten dat er in deze Aquariusperiode een grote omwenteling zal komen, dan rekenen wij natuurlijk in de eerste plaats met de directe onzichtbare invloeden uit de kosmos en met de inwerking van allerlei krachten die op aarde werkzaam zijn, zoals de geest, de Witte Broederschap en weet ik wat al meer. Maar wij vergeten één ding: Als inderdaad de gemiddelde mentaliteit van de mens en daarmee de bewustzijnssfeer rond die mens verandert, dan zou dat ook wel eens kunnen betekenen dat men harmonisch wordt met andere werelden en daaruit plotseling nieuwe gegevens verkrijgt, die van filosofische, technische en godsdienstige aard kunnen zijn, kortom, die van alles zouden kunnen inhouden. Op grond van dit alles hebben wij provisorisch - het is nog niet afgewerkt - al een stelling bereikt. Deze luidt heel eenvoudig:

Gezien de mogelijkheid tot wederkerige beïnvloeding en onderlinge ontwikkeling en harmonie van alle levende soorten, die wij in de kosmos hebben aangetroffen, nemen wij aan dat voor alle leven één gemiddelde norm van bewustzijn kan ontstaan, die niet slechts alle leven omvaamt maar gelijktijdig de volledige betekenis van alle leven tot uitdrukking brengt.

Een dergelijke conclusie moge verwarrend lijken, maar ze lijkt mij hoop gevend. Niet één enkele wereld bepaalt wat er gebeurt. Niet één enkel ras in zijn opgang of ondergang bepaalt de geestelijke ontwikkeling in een deel van het Al. Het is de wederkerige beïnvloeding, ook van planeet tot planeet, van denken tot denken, waar het ook bestaat in de kosmos, in welke dimensie dan ook, waardoor de werkelijke bewustwordingsmogelijkheden worden bepaald. En dat houdt volgens mij in, dat de mogelijkheid tot geestelijke ontwikkeling en vooral ook versnelde ontwikkeling van geestelijke mogelijkheden in de stof voortdurend aanwezig is en - ongeacht het menselijk logische - een zeer grote waarschijnlijkheid geniet ook in deze dagen.

:-:-:

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Zevende Les.

M A Y A.

"De mens leeft in een wereld van begoocheling." Dit is een uitspraak, die vaak is gedaan, die over het algemeen door niemand geheel wordt begrepen, maar die aan de andere kant wel kentekenend is voor een groot gedeelte zowel van de bewustwordingsprocessen van de mens als ook voor zijn eigen reactie op de werkelijkheid.

In de eerste plaats: De mens reageert op grond van zijn eigen kennis en zijn zintuigen. Al datgene, wat buiten het bereik van deze beide valt, brengt geen rationele reactie teweeg en wordt doorgaans omgevormd tot iets wat binnen de bekende wereld van deze mens kan gebeuren.

Nu hebben we al een heel belangrijk punt. Want een mens kan geestelijk zeer gevoelig zijn, maar als hij die geestelijke gevoeligheid niet kan vertalen in de termen van eigen ervaring, in de termen van hetgeen hij heeft geleerd, van hetgeen hij ziet, dan zal hij automatisch proberen òf het gehele bestaan van de erkende invloed te ontkennen, dan wel daaraan een betekenis geven die helemaal past in zijn leven, bij zijn wezen.

In de tweede plaats: Er zijn in elke mens drijfveren, die uit de werkelijke persoonlijkheid voortkomen. Deze drijfveren bepalen voor een gedeelte zijn reacties en zijn lot buiten zijn rationele beslissingen om en zelfs vaak tegen zijn gevoelsmatige reactie in.

Dat betekent dus dat de mens moet accepteren dat hij handelt op een wijze, die hij voor zichzelf niet kan aanvaarden en niet kan verklaren. Dit is voor hem eenvoudig niet te doen. Hij zal dus voor zichzelf een wereld construeren, waarin dit alles wel mogelijk is. Ook alweer een heel duidelijk geval van zelfmisleiding.

Als ik dingen doe waarvan ik weet dat ik ze niet had moeten doen, waarvan ik ook voel dat het verkeerd is geweest ze te doen en desalniettemin kan ik mij er niet toe brengen mij daarvan te onthouden, dan moet daarvoor een reden zijn. Die reden zoek ik dan - ook als ze buiten alle werkelijkheid om gaat - voor mijzelf te vinden. Die reden behoeft niet juist te zijn. Het enige dat ik van die reden vraag is dat ze voor mij aanvaardbaar is.

Dan kennen wij verder in deze maya-geschiedenis, deze wonderlijke vervalsing van alle feiten, bij de mens bovendien nog het "ik"-beeld dat een grote rol speelt. Ik meen, dat u in de voorgaande lessen al een beetje kennis heeft gemaakt met de voorstellingen, die een mens zich maakt omtrent zichzelf, zijn betekenis en zijn mogelijkheden.

Ik behoef daarop dus niet verder in te gaan. Wat geschiedt er nu?

Op het ogenblik, dat mijn mogelijkheden heel erg in strijd zijn met het beeld dat ik mij van mijzelf vorm, tracht ik een toestand te scheppen - al dan niet in de werkelijkheid - waardoor ik aan mijn voorstelling van het "ik" kan beantwoorden. De mens zoekt niet zozeer naar de werkelijkheid van zijn wezen, zijn inhoud, hij zoekt eerder naar iets wat voor hem aanvaardbaar is en probeert dan de wereld en voor zover mogelijk ook zichzelf daaraan aan te passen. Is die aanpassing aan de werkelijkheid niet mogelijk, dan schept hij een secundaire werkelijkheid. Hierin kan hij zijn eigen geprojecteerde persoonlijkheid blijven aanvaarden en vereren, terwijl zijn handelingen gelijktijdig worden verklaard door de onwezenlijkheid van al het andere. Ik mag hiervan een voorbeeld geven.

Een mens is erg lelijk. Hij houdt heel veel van alles wat mooi is. Maar het is duidelijk, dat schoonheid zodra ze levend is de lelijkheid van die mens als een nadeel ziet. Hij krijgt nu het gevoel: ik word door iedereen afgestoten, ik ben zo enorm lelijk. Dan kan hij zover komen, dat hij zegt: De wereld is niet werkelijk. Ik droom die wereld. Ik ben het werkelijke, al dat andere telt niet en daarom kan ik elke handeling plegen, die schoonheid voor mij toegankelijk maakt op welk terrein en op welke wijze dan ook.

Dergelijke mensen bestaan. Het zijn vaak misdadigers in de ogen van anderen. Soms vindt men hen in krankzinnigengestichten en soms kan men ze ook rangschikken onder beroemde verzamelaars. Men vindt hen overal.

Met deze paar voorbeelden heb ik geprobeerd duidelijk te maken, dat er wel degelijk sprake is van begoocheling en wat meer is, dat deze begoocheling voor de mens zelf eigenlijk een soort levensnoodzaak pleegt te zijn, omdat hij zonder dit zichzelf niet kan aanvaarden.

Maar die mens leeft niet in een wereld, waarin hij alleen staat. Er zijn mensen, er zijn vaste condities, er zijn wetten waarmee hij wordt geconfronteerd en als dat nog niet genoeg is, dan zijn er altijd nog geestelijke krachten die ingrijpen. Daar zijn ook de vaak toch wel sterk bestemmende, om niet te zeggen dwingende invloeden, die uitgaan van de kosmos rond hem (denk aan astrologische situaties) waardoor een persoon sterk wordt beïnvloed. Al die dingen tezamen maken het voor een mens heel erg moeilijk te leven zoals hij zou moeten leven. Hij verbindt zichzelf voortdurend - al is het maar in eigen denken - met waarden die hij op deze wereld mooi vindt en hij vergeet daarbij dat die binding een zuiver imaginaire is; dat er op aarde geen feitelijke gebondenheid kan bestaan dan alleen de gebondenheid, die de mens voor zichzelf erkent en dus aanvaardt en bevestigt. Dit is één van de grote problemen van uw moderne wereld.

Als u te maken heeft met losgeslagen jongeren, dan zijn dat mensen die zeggen: Deze wereld is niet echt; Ik ben alleen echt.

Je vraagt je soms af: Waarom groepen jeugdigen (men zegt dan delinquenten) erop losgaan om iemand eenvoudig sadistisch af te rammelen of om schade aan te richten; wat zij daaraan vinden. Ik geloof, dat men dan over het hoofd ziet dat voor deze jongelieden de ander eigenlijk niet werkelijk is. Werkelijk is alleen datgene wat aan henzelf, in henzelf gebeurt; al het andere doet niet ter zake.

Er zijn mensen, die in een wereld leven waarin zij op grond van politiek of andere theorieën iedereen een enorme hoop ellende bezorgen. Dat is absoluut overbodig. En dan vraag je je af: Hoe kan zo iemand die verantwoordelijkheid op zich nemen?
Bijvoorbeeld: Hoe kunnen degenen, die aansprakelijk zijn voor het Vietnamconflict, de verantwoordelijkheid aanvaarden voor het lijden van een volk dat daar practisch onder de hand wordt uitgeroeid? Indien die mensen zouden begrijpen en zouden weten hoe werkelijk het is wat zij doen, dan

zouden zij het niet kunnen. Die mensen zijn geen demonen. Maar het zijn mensen, die hebben gezegd: Dat is niet echt. Dat is alleen echt voor zover het voor mij betekenis heeft. De rest van de wereld bestaat alleen voor zover zij voor mij bestaat en verder niet.

Geestelijk gezien is dat een tamelijk nadelige invloed, dat zult u begrijpen. Er zijn dan ook grote Meesters geweest, die de mens hebben geleerd zich te onthechten. Men zegt dat dat alleen maar in het boeddhisme voorkomt. Dit is niet helemaal waar. Jezus heeft hetzelfde gezegd: Indien gij mij wilt volgen, moet ge alles achterlaten. En dan noemt hij een aantal zaken, waardoor de goede christenen, als zij zich de betekenis ervan gaan realiseren, onmiddellijk op hun achterste pootjes gaan staan. Want je vrouw en je kind en je ouders achterlaten, zomaar alsof er niets aan de hand is en dan weggaan, dat kan niet in de menselijke maatschappij. Dat kan niet, omdat die maatschappij een band heeft geschapen voor de mens en die band als de enig juiste heeft gesteld, omdat ze in vele gevallen niets anders is dan een formalisering van bepaalde instinctieve reacties. En als er dan wordt gezegd: Daar moet je geestelijk boven staan, zegt men: Dat gaat niet, want dan zouden wij onszelf niet meer zijn. Wij zouden dan verkeerd doen en dat kunnen wij niet aanvaarden.

Mohammed heeft het ook op zijn wijze gezegd. Hij heeft regels gegeven voor alle dingen. Maar hij heeft ook gezegd, dat "hij, die niet bezit en hij, die niet wenst maar die slechts de waarheid en de wet van Allah voortdurend voor ogen heeft, degene is die de werkelijke rechtvaardige is; die zal het paradijs binnengaan."
Dat komt ook op hetzelfde neer. Onthechting dus.

Maar hoe kan een mens zich onthechten? Dat is de grote moeilijkheid. Er zijn mensen, die alles willen prijsgeven behalve dat ene: het gevoel dat zij iets bijzonders zijn omdat zij iets hebben prijsgegeven. Dezen begrijpen niet dat de voorstelling evenzeer een gehechtheid en een bezit betekent als b.v. de gehechtheid aan kapitaal of aan een medemens. Neen, de mens heeft heel wat moeilijkheden wat dat betreft. Ik geloof, dat een groot deel van de problemen in het menselijk leven direct of indirect daartoe herleid kunnen worden. Want geestelijk weten wij dat wij vrij moeten zijn. Innerlijk weten wij dat alles, wat er in deze wereld gebeurt, in feite van geen belang mag zijn zolang de waarheid, die wij zelf zijn en die wij in de kosmos betekenen maar wordt geopenbaard. Wij moeten onszelf waarmaken, de rest komt er niet op aan.

Gelijktijdig leef je in een stoffelijk milieu waar allerlei remmen zitten. Remmen van maatschappelijke instellingen, morele overwegingen, religie, bezitsverhoudingen, economische mogelijkheden en wat dies meer zij. Het is begrijpelijk, dat deze strijdigheid er is. Het is ook begrijpelijk, dat vele mensen het er moeilijk mee hebben. Het is ook begrijpelijk, dat heel veel mensen juist daardoor zich een wereld scheppen, die niets meer te maken heeft met de werkelijkheid; een zuiver imaginair wereldje waarin belangrijkheden worden gesteld die niet feitelijk bestaan.

Ik zou nu graag met u nagaan wat dit geestelijk kan betekenen.

Een mens, die het merendeel van zijn leven heeft gebaseerd op rationalisaties (in feite maya) zal geestelijk een aantal ervaringen opdoen, die niet stroken met zijn werkelijke geestelijke behoeften. Het resultaat na de overgang is: geestelijke onevenwichtigheid. Diezelfde mens zal innerlijk nimmer volledig vrede kunnen vinden, want de rationalisatie kan uiterlijk geheel worden aanvaard, maar er blijft toch altijd iets in die mens dat hem duidelijk maakt, dat het niet echt is. Hij zal dus ook in zijn leven onevenwichtig zijn.

Een mens, die zich tenslotte zover heeft weten los te maken van beperkingen dat hij zegt "ik maak mijzelf waar", heeft ook nog wel een illusie: namelijk dat het alleen maar belangrijk is jezelf waar te maken

zonder rekening te houden met iets anders. Maar als mens ben je niet alleen maar een eenling; je bent ook deel van de mensheid. Die mensheid kan als een totaal organisme worden beschouwd. Je kunt binnen dit organisme mensheid niet jezelf zijn op een manier, die afwijkt van de behoefte van het geheel.

Dit is precies hetzelfde, als een cel zou kunnen zeggen: Ik wil mijzelf zijn; ik ga woekeren. Maar dan wordt het een kankercel, die een gevaar is voor de rest en die in feite zichzelf de verfijning, die voor het functioneren van een cel noodzakelijk is, ontneemt. Een kankercel kan dus niet meer werkelijk functioneren. Zij kan alleen maar zichzelf delen en groeien en daarmede is het merendeel van haar mogelijkheden uitgeput. Zij kan wel energie opslokken en zij kan de beweging van andere cellen (de groeiprocessen, de functies ervan) verstoren, maar zij kan zelf niets meer doen.

Een mens kan in een situatie komen, waardoor hij zegt: Ik wil mijzelf zijn; en dan moet de gehele wereld zich daar maar bij neerleggen. Maar dat is natuurlijk niet redelijk.

"Ik kan alleen mijzelf zijn zolang ik dat kan zijn binnen het kader van het geheel waartoe ik behoor."

Het is duidelijk: maya bestaat. Maar de begoocheling is niet teniet gedaan, als wij eenvoudig maar bepaalde begrippen ontkennen.

Laat mij u nog een paar voorbeelden geven:

De familie. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan. En toch zie je zelden zo'n afgrond-diepe haat en zulke dramatisch komische liefde-haat- verhoudingen als juist in de familiekring. Is de familie nu werkelijk heilig? Om eerlijk te zijn zou je dat moeten ontkennen.

De ouders brengen kinderen voort, zeker. Maar dat is toch hun wil; dat komt toch uit hun handelen voort. Zij kunnen niet zeggen, dat die kinderen verplichtingen aan hen hebben, omdat zij hun de gelegenheid hebben gegeven te leven. Dan kunnen zij ook geen rechten doen gelden op dat leven van die kinderen. De kinderen leven. De ouders hebben hen voortgebracht. Zij zijn wel aansprakelijk voor hetgeen zij hebben tot stand gebracht, maar de kinderen hebben hun ouders niet voortgebracht. Zeker, zij hebben hen incarnerende gekozen, maar de beslissing - zeker in materieel opzicht - is die van de ouders.

Nu kunnen wij zeggen, dat de familie heilig is. Er zijn heel wat redenen om dat te zeggen. Redenen van sociale, maatschappelijke aard. Instinct, dat door de eeuwen heen langzamerhand is ontstaan, een soort erfelijk overgebrachte adat, een gewoonterecht, een gewoontedwang. Iemand, die zegt: De familie is niet reëel voor mij, moet zich toch even bezinnen, want hij kan zich niet losmaken van de beperkingen die er bestaan. Alleen, hij moet begrijpen: de familie heeft geen recht op mij en ik heb geen recht op de familie. Op basis van wederkerigheid zullen wij elkaar misschien beter kennen en begrijpen dan andere mensen mij kunnen kennen en begrijpen en ik anderen kan begrijpen en kennen. Maar alleen op grond van deze persoonlijke verhouding heeft de familie betekenis, niet op grond van het een of ander goddelijk decreet.

De natie. "Nederland is mijn vaderland," zo roept men uit. Of misschien een meer feministische benadering "Nederland is mijn moederland."

Nederland is een bevolkingsconglomeraat. Nu kunt u wel trots zeggen: "Ik ben een Hagenaar," maar wat heeft u met de andere Hagenaars gemeen? Misschien het feit, dat u eens door de Poten loopt of er een paar ziet, of dat u gaat "teaën", waar een ander een "bakje koffie" neemt. Maar daar houdt het toch eigenlijk op. Wat maakt de Hagenaars tot iets anders dan bijvoorbeeld de Rotterdammers of de Amsterdammers? Het sfeertje in de stad? Een paar sociale gebruiken, die op zichzelf helemaal niet

beslissend zijn? Indien de mens zich aanpast bij een nieuw milieu, dan kan de Hagenaar van vandaag morgen Amsterdammer en overmorgen Rotterdammer zijn of iemand uit Breda of ergens anders vandaan. Alleen aanpassing, dat is het enige.

Als wij het hebben over een natie (b.v. Nederland als natie), dan hebben wij het niet over een samenhangend geheel. Zeker, wij hebben het over een groep mensen, die een taal gemeen hebben en dat is ook maar heel betrekkelijk. Maar zijn ze daardoor anders dan de Duitsers, Belgen, Denen, Noren, Fransen of Engelsen? Eigenlijk niet. De natie is reëel zodra wij haar als een leefgemeenschap beschouwen. Op het ogenblik echter, dat wij haar beschouwen als een concrete waarde, die buiten de mensen om bestaat, iets waaraan de mensen verplichtingen hebben, bestaat ze niet.

"Het vaderland doet een beroep op u," een term die men vaak hoort en die in vele landen nu weer wordt uitgesproken. Wat is de zin ervan? Als men zegt: een gemeenschap heeft u nodig, dan heeft dat zin. Maar het vaderland! Wat is het vaderland anders dan een illusie, een deel van een begoocheling, een deel van meerwaardigheidsgevoelens misschien, die worden aangemoedigd, denkbeelden van anders-zijn die helemaal niet werkelijk betekenen dat je anders bent; dat is illusie.

En als men spreekt over volkeren. Wat is een volk? Een volk is een verzameling mensen, die gewoonlijk wel een taal gemeen hebben. Maar men spreekt b.v. ook over het Belgische volk. Het Belgische volk echter heeft twee officieel erkende talen plus ongeveer een 90 dialecten, zo sterk van elkaar verschillend, dat de een de ander niet kan verstaan. Is dat nu een volk? Misschien niet. Misschien is een volk wel eenvoudig een stamgemeenschap.

In een stam bestaat er een sociale rangorde, die voor de mens noodzakelijk is onder bepaalde condities. Het bepaalt zijn economische mogelijkheden, het bepaalt ook een gemeenschap van geestelijke inzichten, van geloofswaarden, ook van bijgelovigheden. Men begrijpt elkaar en daardoor kan die stam inderdaad belangrijk zijn. Maar zodra ik de stam ga zien als iets waarvan ik afhankelijk ben, dan maak ik een fout. Ik ben slechts dàn van de stam afhankelijk, indien ik mij a priori aan de normen die de stam mij stelt onderwerp. Zodra ik mij daarboven stel, blijkt dat ik bij alle andere stammen eveneens betekenis kan hebben.

Men heeft in de late middeleeuwen vooral het idee gehad van de "Wanderschaft" (het rondtrekken van handwerkslieden, leerlingen en studenten). Die waren dus niet deel van een vaste gemeenschap. Er was op de achtergrond misschien een stamverbondenheid, maar die viel weg tegen de mogelijkheid om te leren, te ervaren. Het blijkt steeds weer dat het juist de "Wanderjahre" zijn (de jaren dat deze mensen losstaan van de gemeenschap waarin ze thuishoren), die hen maakt tot wat zij zijn, die hun nieuwe inhoud geeft, nieuwe mogelijkheden, nieuwe inzichten, die hen nieuwe technieken leert maar ook leert vrijer te denken.

Ik meen, dat u daar al een bewijs heeft dat een groot gedeelte van de groepsvorming, zoals die in de wereld bestaat, maya is. Je kunt er niet buiten zolang je er deel van bent. Maar het deel-zijn ervan is niet bestemd door krachten buiten je, maar wordt bestemd door je eigen houding.

Je kunt nooit zeggen: Ik ben helaas een Nederlander en daarom woon ik in dit rotland. Je kunt hoogstens zeggen: Ik ben te lamlendig om ergens anders een weg en een mogelijkheid te zoeken en daarom blijf ik hier zitten, mopperend tegen het land, terwijl ik eigenlijk kanker tegen mijzelf. Deze termen heb ik gekozen, omdat ze bij de Nederlandse mentaliteit zo buitengewoon goed passen.

U zult zeggen: Wat heeft het er allemaal mee te maken? Luister eens. Laten we het maar in de astrologie pakken. Er zijn constel-

laties denkbaar waardoor iemand, die op een bepaald ogenblik is geboren, eigenlijk zou moeten gaan reizen. Dan is alles zo gunstig voor het naar elders trekken, dat het thuisblijven op zichzelf een schade betekent. Toch blijven de meeste mensen thuis. Zij voelen wel de drang, de onrust om verder te gaan, maar zij komen er niet toe die om te zetten in iets meer concreets. Het gevolg is een onvrede. Deze onvrede brengt een emotionaliteit teweeg en over het algemeen voorstellingen, die voor de geest belangrijk zijn, maar die in tegenstelling zijn tot alles wat men zelf is en wat men zelf zal moeten blijven. Hier heeft u een voorbeeld ervan.

Er zijn ogenblikken, dat je kunt zeggen: Deze dag moet ik heel erg voorzichtig zijn. Er is zoveel dreiging van rampen en ongelukken, dat ik voor mijzelf - gezien mijn sterrenbeeld - beter zou doen eigenlijk heel kalm aan te doen en als het even kan thuis te blijven zitten. Maar dat doe je niet. Nu kun je je niet werkelijk aan de gemeenschap onttrekken op grond van een dergelijke indicatie van mogelijkheden, maar je kunt rekening ermee houden. Het blijkt, dat sommige mensen zich juist onder die condities laten opjagen. Als zij in een auto zitten en misschien met 70 km snelheid zonder moeilijkheden zouden wegkomen, voelen zij zich genoopt, juist omdat het gevaarlijk is, omdat zij iets willen ontlopen waarvan ze niet weten wat het is, 130 km te rijden.
Als zij dan in het ziekenhuis bijkomen, spreken ze over het wangedrag van de andere weggebruiker. Maar zij hebben het niet over het feit, dat hun eigen innerlijke verdeeldheid voor een groot gedeelte aansprakelijk is geweest voor hun traag reactievermogen.

Maar als wij trouw blijven aan onszelf, als wij die innerlijke stem gehoorzamen en haar desnoods ondanks alle rationalisaties in ons laten mee dirigeren wat wij doen, zodat wij zo min mogelijk onrust, verdeeldheid en gespletenheid in ons tot stand brengen, dan zullen wij juister reageren. Wij zullen dus beter leven. En wij zullen niet alleen beter en prettiger leven, wij zullen ook reëler beleven. De behoefte tot wegpraten van bepaalde dingen is er niet. Een mens, die met zichzelf in redelijke eenheid, in redelijke vrede leeft, kan van de wereld heel veel verdragen. Hij kan heel veel dingen zien zoals zij zijn. De mens, die niet tevreden is met zichzelf, verhult juist de gehele wereld voor zich. Hij vertekent alle verhoudingen.

Je hebt mensen, die zeggen: Mijn huwelijksleven is niet in orde. Want, wordt er dan gezegd, mijn partner doet dit en dat of doet zus of zo. Ik geloof, dat die mensen een fout maken. Je moet je eerst afvragen: Waarom ben ik zo? Waarom ben ik zo onrustig? Wat is het wat in mij een weerzin wekt? Wat is mijn werkelijk gevoel t.a.v. dit alles?
Als je je dan realiseert wat het is, kun je er ook iets aan doen; dan heb je de toestand aanvaard zoals je haar ziet. Doe je dit, dan kun je meestal ook de partner en diens gedragingen aanvaarden zoals ze zijn; dan is er een mogelijkheid om bewust te reageren en krijgen wij dus niet die drama's van mensen die elkaar de kop proberen in te slaan en die met driftuitbarstingen hun gevoelens van onvolmaaktheid voor zichzelf proberen te bemantelen.

Een kind kan vragen en vragen en vragen. Dan worden de mensen zo ontzettend snel boos. En als ze niet boos worden, dan zijn zij bijna gelaten. Het antwoord is altijd hetzelfde: "Houd je mond, Jantje." Of: "Als je groter bent, zal ik je daar misschien iets over zeggen. Nu moet je niet meer vragen, Jantje, ik moet ook denken." Wat voor Jantje natuurlijk erg onplezierig is, want dat is niet rechtvaardig, maar wat voor de persoon in kwestie ook kentekenend is. De persoon in kwestie zou heus graag antwoorden, indien hij de juiste antwoorden maar wist. Maar hij weet niet hoe hij het moet zeggen. De dingen, die hij denkt te weten, durft hij niet zeggen en wat het kind wil weten, kan hij zonder dat niet

uitleggen, dus houdt hij zijn mond. Zo zijn er opvoeders, die op een gegeven ogenblik een haat hebben, bemanteld natuurlijk door uiterlijke liefde, tegen hun eigen kinderen, alleen maar omdat die teveel zien en teveel vragen. Dat is toch geen gezonde verhouding.

Nu blijft ons nog in dit onderwerp over de waan. Een zeer belangrijk punt.

Als je voor jezelf een waanwereld opbouwt, een soort tweede werkelijkheid, die je op de realiteit probeert te enten, dan zal die tweede werkelijkheid je domineren. Er komt een ogenblik, dat de wereld die je voor jezelf hebt geschapen je beheerst. En dan kun je weten dat ze niet klopt, dan kun je weten dat je een dwaas bent, dan kun je weten dat de dingen die je doet in tegenstelling zijn tot alles wat je gelooft, maar je blijft ze doen, want je kunt niet anders. Dat is niet alleen maatschappelijk zo, dat is mentaal ook zo en daaraan kan de overgang niets af of toe doen.

Als een prediker niet gelooft wat hij predikt, maar blijft predikken omdat dit nu eenmaal zijn enige mogelijkheid is om de kost te verdienen, dan zal er voor die persoon ergens een probleem ontstaan. Hij zal dan voor zichzelf moeten goed praten dat hij zoveel wijzer is dan al die anderen, dat hij hen dus mag bedriegen, ja, dat het eigenlijk geen bedrog meer is, maar dat het de mensen beschermt tegen zichzelf. Dat betekent echter, dat hij met die houding na de overgang elk contact met de geest zal kleuren en vertekenen. Als er dan iemand komt, die zegt: "Zo ben je," dan zegt hij: "Neen, ik begrijp dat, broeder, maar staat er niet geschreven....." en dan denkt hij dat hij met een bijbelspreuk de onaangename werkelijkheid kan wegwissen. Dat betekent voor hem isolement. Dat betekent een periode van pijn. Ik meen, dat je daarmee moet uitkijken.

Wij doen heel veel dingen, waarin wij niet altijd helemaal geloven. Mensen en ook geesten. Soms hebben wij het gevoel dat wij dicht bij een andere, een hogere werkelijkheid zitten zonder deze te kunnen waarmaken en dan alles wat er rond ons gebeurt met een zeker sceptisme bezien. Maar als wij weten, dat wij onwaar zijn, dan scheppen wij voor onszelf het probleem, dat ons na de dood zal isoleren, dat ons in het leven de smaak en de geur van alle dingen dreigt te ontnemen.

Een waanwereld kun je opbouwen zo sterk, dat ze je beheerst. Een mens, die voor zich een wereld heeft opgebouwd met engelen en duivelen, die voortdurend met hem gaan, zal in het hiernamaals - al wéét hij dat het niet zo is - zich niet kunnen onttrekken aan de kwellling van duivelen die hem aan zijn onvolmaaktheden herinneren. En hij zal zich voortdurend afgeschermd zien door engelen die het hem onmogelijk maken zijn werkelijke behoefte aan contact met de geest waar te maken. Dit zijn feiten.

De mens is een complex geheel. De illusie heeft hij vaak nodig. Er zijn heel veel processen, die wij zelfs in het kader van de psychologie kunnen ontleden en op grond waarvan wij kunnen stellen:

Vele mensen kunnen niet leven zonder dat zij een gedeeltelijke onwaarheid stellen. De consequentie is dan ook dat mensen, die niet proberen daaraan te ontkomen, in de geest gevangen zullen zitten in hetzelfde kader en dat de illusies, die zij eens hebben gebruikt om zichzelf prettiger en beter en hoger te kunnen vinden dan anderen, nu plotseling de grenzen worden, de glazen muren van een aquarium, die hen afzonderen van de vrijheid waarin zij zo graag zouden rondwandelen.

Wij hebben een ego dat in de totale werkelijkheid past, dat deel daarvan is. Dit ego zal zich op vele manieren manifesteren. Eén ding is zeker: dit ego kan nimmer leven in iets dat kosmisch niet werkelijk, niet waar is. Men kan desnoods de waarden van de ene werkelijkheid ver-

wisselen voor die van de andere, maar dan moet het een volledige werkelijkheid zijn. Je kunt niet half in de ene werkelijkheid staan en half in de andere. Dan ben je als iemand, die met één been in een schuit en met één been op de wal staat, terwijl de boot niet is vastgebonden. U weet waar die terecht komt; niet op de wal en niet op de schuit. Hij komt in het water.

Zo gaat het met ons altijd. Wij kunnen niet in twee werkelijkheden leven. Wij kunnen niet gelijktijdig een maya-wereld beleven, die mogelijk ergens in de kosmos wel reëel bestaat, maar toch blijven deel-hebben aan de wereld die wij werkelijk noemen. Wij kunnen de waarden van een innerlijke wereld - hoe hoog, hoe sterk en hoe krachtig ook - niet zonder meer transponeren naar een stoffelijke wereld. Wij zullen daaruit misschien voor ons een inzicht kunnen putten, maar dat zullen wij in de stoffelijke wereld moeten uiten.

Maya is een wonderlijk probleem. Zij, die de begoocheling - voor onderzoek zelf voortdurend daaraan laborerend - beseffen, zullen beter dan anderen inzien waarom dit onderwerp in deze reeks een plaats heeft gekregen; waarom wij zelfs bepaalde argumenten, die in de eerste lessen reeds werden gegeven, hebben herhaald. Los komen uit een begoocheling is niet altijd geheel mogelijk, maar wij kunnen tenminste de begoocheling beperken. Wij kunnen trachten zo dicht mogelijk bij een werkelijkheid te leven, ook een materiële werkelijkheid. Wij moeten geen geest postuleren die iets zal doen, als wij het zelf kunnen doen. Wij moeten geen goddelijke wet postuleren die ons iets onmogelijk zal maken, als wij in feite alleen maar te lui zijn om het zelf te doen. Wij moeten geen goddelijke macht postuleren die anderen zal beheersen, omdat wij het zelf niet kunnen doen.

De mens is een eenheid, die in de werkelijkheid moet leven. Een werkelijkheid, die niets te maken heeft met illusies als volksstam, vaderland, familie, maar die alleen te maken heeft met het "ik" en zijn werkelijke relatie met de omgeving; het "ik" met zijn werkelijke geestelijke inhoud en de wijze waarop die in het stoffelijke bestaan tot uiting komt.

Dit is alles wat ik u over dit onderwerp te zeggen heb. Mogelijk meent u dat u het allang wist. In dat geval zou ik u willen verzoeken na te gaan hoeveel illusies u zorgvuldig koestert, hoeveel rationalisaties u gebruikt om het u mogelijk te maken u te blijven zien op een wijze, die naar u innerlijk voelt niet met de waarheid overeenstemt.

NOOT.

De neiging om alles in massa te typeren betekent gelijktijdig een toenemende onwaarheid op de wereld. Als u zegt Engelsman, Fransman, Amerikaan etc., dan legt u de nadruk op een schijntype dat niet werkelijk bestaat, terwijl u de wezenlijke mens zoals hij bestaat verwaarloost. Op dezelfde wijze is het generaliseren in elk opzicht het scheppen van een waantoestand, waardoor men steeds verder van de werkelijkheid afdwaalt. Generalisatie is één van de gemakkelijkste middelen om jezelf in je waanvoorstelling te rechtvaardigen.

:-:-:

BEWUSTWORDING.

Ik heb een geval van bewustwording meegemaakt. Laten wij hem maar Jan noemen. Hij was ijverig van het houtje (overig katholiek). Hij had een hele evolutie doorgemaakt van koorknaap tot een soort lekenverkondiger van het ware geloof.

Nu kent u misschien dergelijke mensen, die altijd ergens in het honderd zitten met de theologische problemen. Jan had een hele bibliotheek, waarin precies stond hoe je al dergelijke opmerkingen moest beantwoorden. Het was alleen jammer, dat hij daardoor op vragen kwam die niemand kon beantwoorden, zelfs een theoloog had er moeite mee.

Zo kwam Jan, toen hij al wat op rijpere leeftijd was, op het kritieke punt in zijn bestaan: het ogenblik dat hij niet meer met het collectezakje wenste rond te gaan en dat zijn bezoeken aan de kerk steeds schaarser werden, terwijl in zijn innerlijk zich een enorme strijd afspeelde tussen de goddelijke waarheid zoals door het geloof wordt verkondigd en de demonische krachten, die de twijfel in hem wakker riepen.

Deze worsteling op zichzelf is niet zo bijzonder, dat komt wel meer voor. Maar Jan ging wat verder. Hij ging zich afvragen: Als datgene wat mij is gezegd niet helemaal waar behoeft te zijn, hoe kan ik dan nog vertrouwen dat iets wat men mij zegt geheel waar is?
Zo begon hij langzaam maar zeker eigen theorieën te ontwikkelen.

Nu moet ik zeggen dat "het houtje" in de theorieën nog een hele tijd als zeer voornaam heeft gefunctioneerd. Ik zeg "gefunctioneerd", omdat het niet alleen een kwestie van fungeren was als achtergrond. Integendeel, het was zeer belangrijk voor zijn eigen benadering van verlossing, bewustwording, ja, misschien zelfs van het eeuwige leven. Deze Jan kwam toen tot een serie vragen, die ik u zou willen voorleggen, omdat ze zo kenmerkend zijn voor een bepaalde fase van de bewustwording.

Eerst vroeg hij zich af: Als dit allemaal overbodig is (doelende waarschijnlijk op de kerk en nog zo wat van die zaken), waarom bestaat het dan? Toen hij daarop een paar, misschien wat minder vleiende antwoorden had gevonden, vroeg hij zich vervolgens af: Maar als het allemaal onwaar is, hoe kan het dan bestaan?
De antwoorden, die hij daarop vond, waren nog minder vleiend.

Vervolgens ging hij zich afvragen: Ben ik een ezel? En daar begon eigenlijk zijn bewustwording. Want de vraag: Ben ik een dwaas? is altijd het begin van wijsheid.

Toen onze Jan tot de ontdekking was gekomen dat het grootste gedeelte van zijn wijsheid was gebaseerd op eigen dwaasheid, ging hij angstig zoeken naar die kleine puntjes van waarheid, die misschien tot wijsheid konden worden. Zo zag hij plotseling het Al een beetje anders.

God, die eens voor hem een soort combinatie was geweest van Sinterklaas, de rechter en de diender, veranderde tot een vage massa waarvan kracht uitstraalde, die Jan soms wel meende in zich te voelen en te ontmoeten. Zoals hij zich eens had afgevraagd, of God voortdurend de wet stelde en ingreep in elk persoonlijk leven, zo begon hij zich nu af te vragen, of er misschien dingen waren die in het leven belangrijk konden zijn en die invloed zouden kunnen uitoefenen.

Hij deed aan astrologie. Hij heeft ook wat gedaan aan theosofie en hij heeft in die periode ook een paar keer - ik reken het overigens niet aan als een gunstige eigenschap - een huisbezoekende geestelijke ongetwijfeld een paar waarheden als koeien gezegd; zoveel koeien, dat de geeste-

lijke in kwestie, als hij had gewild, een goed veehoudersbedrijf had kunnen beginnen.

Toen kwamen de vragen, die essentieel waren: Als er een kracht is en ik kan daarmee werken, waarom zou ik mij dan afvragen waar die kracht vandaan komt? Zou ik niet eerder moeten kijken hoe deze kracht werkt? Daarbij citeerde hij natuurlijk dat men aan de vruchten de boom kan kennen.

Hij ging vervolgens wat doen aan geestelijke genezing, hij hypnotiseerde een beetje en hij maakte nog steeds horoscopen. Maar langzaam maar zeker vond hij het onbelangrijk worden. Hij probeerde de essentie te zien; en voordat hij het wist begon hij door te dringen in het leven van anderen. Hij zag een paar dingetjes op de achtergrond, die de personen in kwestie waarschijnlijk liever hadden verzwegen. Zijn reputatie als helderziende is dan ook nooit groot geweest; hij zei teveel de waarheid.

Als alle dingen zo kenbaar zijn, zo vroeg hij zich af, is dan niet het leven op zichzelf bestemd? En toen hij zag hoezeer er een bestemming was in het leven en aan de andere kant, hoeveel vrijheid de mens had, besloot hij: Er is een richtlijn, waaraan ik niet kan komen, maar de taak die ik vervul, vervul ik op mijn eigen manier.
Vandaaruit was het niet zo moeilijk meer voor hem om die innerlijke krachten anders te zien. Niet alleen maar als een vermogen dat je uit het hogere wordt gegeven, maar als een begrip, waardoor je deel krijgt aan iets dat je dan misschien het hogere kunt noemen. En voordat hij het wist, was hij zich bewust van heel veel dingen, waarvoor de meeste mensen blind blijven.

Toen zei iedereen natuurlijk dat Jan gek was geworden. Dat was ook niet te verwonderen. Na al zijn ketterijen en het zich bezighouden met demonische leerstellingen en krachten was hij nu zover gekomen dat hij niets meer ernstig nam. Integendeel, hij ging lachend door het leven. En als er iemand werd doodgereden op de weg, dan kon Jan erbij staan en als er niets meer aan te doen was, zei hij: Nu ja, die heeft een overstapje genomen; wat natuurlijk door de omstanders zelden werd geapprecieerd.

Totdat er een tijd kwam dat iemand helemaal in nood zat, bij Jan kwam en zei:"Jan, ik weet het niet meer. Zij zeggen dat je gek bent, maar iedereen is gek. Ik ben ook gek." Jan zag toen wat er op de achtergrond zat en dan zei hij een paar dingen. Het was eigenlijk niet eens een antwoord dat hij gaf. Het was eerder iets wat van hem uitging; en de ander ging genezen en rustig weg. Niet met een opgelost probleem, maar met de moed om het opnieuw te proberen en beter. Dat gebeurde meer en meer.

Jan bleef een beetje de halve idioot; en dat is hij gebleven tot aan zijn overlijden. Maar wat er van hem uitging, drong in de andere mensen door. Hij had een zo groot vermogen tot empathie, tot eenworden met anderen in hun problemen en moeilijkheden dat hij daardoor vele vrienden had. En toen hij werd begraven, zeiden ze dat er een vreemd en zonderling, maar toch zeer goed mens was heengegaan. Jan hoorde het en hij lachte zich bijna dood; bijna, want hij was het al. Vanaf dat ogenblik is zijn vermogen om één te zijn met het andere steeds groter geworden. Zijn bewustwording was een proces van stellingen verlaten en daarvoor ervaringen in de plaats stellen.

Dit is een heel verhaal als ik het zo vertel. Misschien denkt u wel: Wat doet hij nu? Gaat hij een romannetje vertellen? O, neen, dan had ik het wel wat spannender gemaakt, want ik weet precies hoe dat gaat tegenwoordig. Een verhaal is pas spannend genoeg, als er tenminste om de honderd woorden ergens een machinepistool blaft of een duister gehuil uit de donkere nacht klinkt. Wat ik heb verteld is een werkelijk geval.

Ik heb hem Jan genoemd. Hij heette anders. Hij was een heel klein mannetje, een ambtenaartje, dat overigens niet in uw stad, maar wel in de randstad Holland heeft geleefd.

Jan was een zeer katholiek mannetje. Maar als je hem zo zag met z'n vroom smoeltje, z'n kaal kopje en zijn goudomrand brilletje, dan had je hem inderdaad hoogstens de taak gegeven om met het kerkzakje rond te gaan, maar hem verder geen belang toegekend. En toch, omdat hij zich vragen ging stellen, bereikte hij een geestelijke hoogte die menig mens niet bereikt. En dat is nu het essentiële punt.

U zit hier. Er zijn er onder u natuurlijk altijd wel een paar bijzondere mensen. Op welk terrein wil ik niet zeggen, maar bijzonder. Er zijn er onder u ook een stelletje waarvan je zegt: nu ja, dat is toch eigenlijk een beetje onbenul als je het zo bekijkt. Maar wie weet wat er achter schuilt? Want een proces van bewustwording is voor een mens helemaal niet gelegen in geleerdheid, eigenlijk niet eens in het begrijpen van woorden, maar in het aanvoelen van waarden.

Het is gemakkelijk genoeg om wetenschappelijke theorieën te begrijpen, indien je daarvoor de intellectuele mogelijkheden hebt. Maar betekent dat, dat je meer bewust wordt? Integendeel, in vele gevallen betekent het eerder een bewustzijnsvernauwing, omdat je je blijft beperken tot die argumenten waarin je specialist bent.

Er zijn onder u waarschijnlijk goede gelovigen. Mensen, die alles eerlijk geloven en er innerlijk wel zeker van zijn, maar die zich nooit de vraag hebben gesteld: Waarom voel ik het zo? Waarom doe ik het zo? Kijk, dat is nu juist een van die belangrijke punten.

Er zijn mensen, die er misschien heel onbenullig uitzien en niet eens begrijpen wat het woord "extreem" eigenlijk wil zeggen en die toch innerlijk eigenlijk voelen wat er leeft in de wereld. Mensen, die vroeger waarschijnlijk gebukt zijn gegaan onder schuldbewustzijn.

Schuldbewustzijn is niet, zoals de meesten denken, het begin van berouw en dus van verlossing. Schuldbewustzijn is het onvermogen om jezelf en de wereld te aanvaarden. Iemand, die werkelijk bewuster wordt, gaat begrijpen in hoeverre iets wat schuld heet feitelijk schuld is en in hoeverre het alleen maar een naam is die je eraan geeft, zonder het eerlijk te menen. Hij is een mens, die misschien in de zorgen of in de gedachten van een ander doordringt en toch heel gewoontjes zichzelf blijft. Bewustwording is voor een mens niet een glorieus proces, dat zich buiten hem om of uiterlijk merkbaar afspeelt. Je kunt er misschien iets van zeggen. Van Jan zeiden ze: Je kunt eigenlijk niet begrijpen, dat zo'n onbenullig persoontje toch zo'n magnetisme heeft. Waarmee zij bedoelden dat zij zich tot hem aangetrokken voelden, niet begrijpend dat het eerder zijn wezen was dat uitging naar die anderen. Mensen met een dergelijk magnetisme zijn er. Voor de rest zijn het meestal half-idioten in de ogen van anderen. Maar dat geeft toch niet, want deze mensen vergroten hun debiet van ervaring. Hun inzicht wordt niet alleen dieper, maar bovenal werkelijker. Hun eindconclusie is: Ik werk met de mogelijkheden en de middelen, die ik heb en ik doe dat zo goed mogelijk. Het is niet belangrijk hoe ik iets verklaar, het is belangrijk hoe ik iets doe.

Misschien is dit een trap tegen de schenen van velen, die bewustwording zoeken in zware, geleerde boeken met uitleg van de meest extreme theologische problemen of mogelijk ook in allerhande dodenboeken, Tibetaanse, Egyptische of wat er op dat terrein te krijgen is. Die dingen zijn interessant, maar niet meer dan dat. De kennis, die u op die manier verkrijgt, stelt u misschien in staat om er tamelijk geleerd uit te zien en tamelijk overtuigend te tonen dat u geestelijk hoogstaand bent. Maar kunt u één mens ook maar één minuut iets gelukkiger maken met het Tibetaanse Dodenboek? Kunt u de problemen van één enkel mens ook iets verlichten

met het uit uw hoofd kennen van de gehele bijbel? En kunnen alle riten en rituelen een mens vrijmaken van een probleem of van een complex waarmee hij zit?

De praktijk wijst uit dat het meestal niet het geval is en dat het gewoon het begrip is van mens tot mens. De bewustwording van de gehele mensheid is niet gelegen in het verkrijgen van meer kennis of inzicht in technische zaken of het ontwikkelen van nieuwe en betere filosofieën. Zij is doodgewoon gelegen in het vermogen je meer te verplaatsen in het zijn, in het probleem, in het leven van een ander. Het bewust deelhebben voor een ogenblik aan datgene wat een ander is, daarin ligt de bewustwording.

Er zijn natuurlijk heel wat mensen geweest, die het op een verkeerde manier hebben gedaan, dat weet ik wel. Er zijn ook heel veel mensen, die volgens de overtuiging van de goegemeente wel zeer heilig waren. Sommigen krijgen dat later dan voor de voeten geworpen en worden als irreële figuren afgeschaft, zoals bijvoorbeeld Sint Christoffel. Maar diezelfde Christoffel of Christophorus (Christusdrager) is misschien toch wel weer een symbool van de bewustwording; en dat zien ze nu over het hoofd. Het gaat er niet om, of een mens werkelijk eens het kind Jezus als een enorme last door een vloed heeft gesleept. Het gaat er juist om, of er een mens is die de last van de Christus (de kosmische liefde) heeft kunnen dragen. En die zijn er geweest. Die ene figuur van een heilige, die niet eens heeft bestaan, is gelijktijdig het symbool van heel veel mensen, die op deze wijze een bewustwording vonden. Want Christus dragen of kosmische liefde dragen is tenslotte niets anders dan deelhebben aan anderen, begrip hebben voor anderen, kunnen meeleven met anderen.

Indien u als mens een grote bewustwording nastreeft, moet u beginnen uw persoonlijk isolement te doorbreken; dan moet u beginnen iets te voelen van hetgeen een ander gevoelt. Daarbij is het nog niet zo belangrijk, of die andere een groot religieus of een groot moreel probleem heeft of alleen maar kiespijn of een spier die verkeerd zit. Het is niet wat voor probleem de ander heeft, het is het feit, dàt je het probleem kunt meebeleven; het feit, dat je de beperktheid van de eigen persoonlijkheid prijsgeeft en dat je steeds meer van de wereld en van het leven in je eigen sfeer kunt betrekken.

Er zijn soms mensen die erg geïsoleerd leven. Niet omdat zij het willen of omdat zij geestelijk ertoe gedwongen worden, maar doodgewoon omdat er stoffelijke omstandigheden zijn.

Er is b.v. iemand oud geworden. Dit is ook weer een reëel geval. Zo iemand vereenzaamt, totdat hij tenslotte terechtkomt in een kluitje ouden-van-dagen. En als je jezelf nog niet oud voelt al ben je het wel, dan kan dat soms een beetje onplezierig zijn. Zo'n persoon trekt zich in zichzelf terug. Er is niemand meer in de wereld, die een beroep op je doet. Je vraagt je af: Heb ik nog enige betekenis, heb ik nog enig nut? Soms kan zo iemand leren begrijpen. Je kunt van hem natuurlijk niet verlangen, dat hij - eenmaal terechtgekomen in het tehuis voor ouden-van-dagen - ineens de ziel en het leven wordt van alle ontwikkelingen daar en natuurlijk ook het middelpunt van alle roddels. Maar die persoon is wel iets anders geworden: hij was iemand die rust bracht. Waarom? Niemand wist dat eigenlijk. Het was zo'n stille. Maar als hij daar zo zat met de al watterig geworden blauwe oogjes even twinkelend in een bepaalde richting, dan was het net alsof de mensen zich een beetje gelukkiger gevoelden; er was een beetje achtergrond. Zij hebben nooit opgemerkt wat hij was. Maar juist toen hij geïsoleerd was, juist toen hij wist: ik kan niet meer werkelijk met de anderen meeleven en meedoen en misschien zelfs niet meedenken, probeerde hij toch nog altijd anderen het gevoel te geven dat zij méér konden. Het was, alsof het onvermogen van deze ge-

isoleerde persoonlijkheid werd omgezet in een kracht, die hij anderen gaf. Ook dàt is bewustwording. Bewustwording is niet wat je bent. Bewustwording is datgene wat je leeft.

Er zijn mensen die zeggen: Iemand, die innerlijk goed is, dat zie je naar buiten toe uitstralen. Ik gun de mensen een dergelijke illusie natuurlijk graag, maar toch zou het wel eens goed zijn, als u alle grote oplichters, moordenaars en andere misdadigers eens ging bestuderen. U zult ontdekken, dat de meeste van hen uiterlijk eigenlijk heel aanvaardbare mensen zijn. Het defect zit van binnen. U kunt dus niet zeggen dat hun slechte aard hen tot demonische figuren maakte.

Men zegt graag: O, maar die mens deugt niet. Je kunt het zien aan zijn oogopslag. Dat gezicht is verlopen.
Soms is er een psychisch en fysiek slijtageproces aan de gang, dat door bepaalde vormen van amoraliteit is ontstaan en kun je dat wel aan zo iemand aflezen. Maar weet je nu, of zo'n persoon goed is of niet? Je weet het niet. Je kunt niet denken: het uiterlijk van de mens wordt gevormd door wat hij innerlijk is. Je kunt wel zeggen: De uitstraling van een mens wordt bepaald door zijn innerlijke toestand. Het vreemde is, dat de innerlijke toestand de waarde van het uiterlijk verandert.

Onze Jan was op het ogenblik, dat hij iemand hielp een heel indrukwekkende figuur. En toch als je hem zo zag zitten zo'n verbleekt kantoormannetje met z'n brilletje, dan zou je hem eerder een dubbeltje geven dan hem een belangrijk mens noemen. Tot het ogenblik dat er iets van hem uitgang en dan was hij voor een korte tijd anders.

Ik meen, dat wij dat bij de bewustwording ook moeten begrijpen. Onze persoonlijkheid verandert niet, maar de uitstraling van de persoonlijkheid, de wijze waarop wij deel hebben aan alle dingen, die verandert; en dat kan soms worden afgelezen. Maar zegt a.u.b. nooit: Ik kan het aan zo iemand wel zien; die is nog niet bewust. Ik heb dat zelfs iemand horen zeggen over een van onze sprekers, die hier op proef is geweest en nog wel weer terug zal komen. Omdat deze een wat plat accent had, werd er gezegd: Dat kan nooit een hoge geest zijn.

Ja, ik begrijp het wel. Hoge geesten worden in Wassenaar of in Zorgvliet geboren, maar niet in de Jordaan. Dat is een visie. Maar die uiterlijkheden maken toch niet uit wat de inhoud is! Degenen, die hebben geluisterd naar wat die man heeft gezegd, zullen zeggen: Wat heeft hij op een eenvoudige manier eigenlijk grote en soms zelfs nieuwe waarheden naar voren gebracht! Want hij had contact met de mensen; daaruit blijkt nu bewustwording.

Als u bij ons te maken krijgt met een werkelijk hoge geest, die zich via een medium direct kan uiten, dan krijgt u het vreemde dat zo iemand eigenlijk heel eenvoudig spreekt. Daar behoef je helemaal niet over na te denken. Dat slurp je gewoon op als een kopje koffie of een kop soep. Waarom? Omdat deze mensen niet spreken tégen u, maar zij spreken in u. Het grote vermogen om in een ander iets te zijn is het kenmerk van de werkelijke bewustwording.

Voor uzelf is het misschien wel belangrijk om enkele meer practische kenmerken te hebben. Die wil ik u trachten te geven.

Als u de innerlijke bewustheid van een mens enigszins wilt schatten, dan moet u zich eens afvragen: In hoeverre zegt hij dingen, die in mij leven? In hoeverre formuleert hij voor mij wat er in mij is; geeft hij a.h.w. een nieuwe dimensie aan dingen, die halfbewust reeds in mij bestonden? Iemand, die dat kan doen, is over het algemeen iemand, die een behoorlijk ontplooid bewustzijn heeft.

Als iemand voortdurend naar u kan luisteren met begrip, terwijl u zelf voelt dat u onbelangrijk bent en u soms een antwoord geeft dat

er maar half op slaat maar dat toch voor u raak is, dan heeft u te maken met iemand, die doordringt in uw wezen. Dat kan alleen, indien er sprake is van een hoger bewustzijn.

Wat uzelf betreft. Als u bij u soms de neiging ontdekt te antwoorden op dingen, die in de mens leven en niet op hun woorden, dan moet u zich even afvragen: Probeer ik nu te helpen of probeer ik alleen maar te ontmaskeren? Als u probeert te helpen, heeft u een hoger bewustzijn. Als u daarentegen probeert te ontmaskeren, bewijst dit dat uw bewustwording zeker nog niet ver gevorderd is.

Voor degenen, die helderziend zijn:

Als je iemand hebt met een open bewustzijn, dan valt in de eerste plaats op dat de aura niet sterk gelaagd is. Zij bezit dus wel de bekende kleurvariaties, maar deze vervloeien in tegenstelling tot de normale aura, die kort begrensd is. (Vaak lijkt het alsof er een wit lijntje langs is getrokken.)

Hebben wij iemand met een aura, waarvan de uitstraling overgaat in een soort gouden waas (het is iets vergulds dat er uitzweeft), dan staat deze persoon open zowel voor kosmische als voor menselijke krachten, waarmee ook maar enige harmonie mogelijk is. Een zeer duidelijk teken van een hoge bewustwording.

Wat geesten betreft, die je soms helderziend waarneemt.

Laat u a.h.b. niet misleiden door witte soepjurken e.d.. Ik heb er één gekend (de man is nu verder afgezakt; hij heeft ook nog een paar gezellen en gezellinnen van dezelfde soort), die zich aan helderzienden placht te manifesteren met een soort punthoed op en een witte mantel met een gouden gordel aan. Iedereen zei: Het is een hoge geest. Maar als u had gekeken naar de uitstraling, dan had u gezien dat die bijna bruin was. De mooie figuur stond tegen een bruine achtergrond. Dat is het bewijs, dat het niet deugt. Het is niet de gestalte of de uitstraling waarop u moet letten, maar de achtergrond. Als de achtergrond wit is, is de figuur goed. Als de achtergrond donkerder is dan de figuur, is zij over het algemeen niet meer bewust; dus moet u haar maar betrekkelijk voorzichtig benaderen.

Dan nog twee raadgevingen.

Als u werkt met horoscopie, waarzeggerij, orakels e.d., dan moet u eens opletten: Indien u de tekens belangrijker vindt dan wat er in u opkomt, dan moet u nog wat doen aan uw bewustwording. Indien u echter het innerlijk, dat dan loskomt aan de hand daarvan ziet als het werkelijk belangrijke, dat u a.h.w. inspiratief gaat reageren, dan moet u meer openstaan voor waarden, die buiten die stoffelijke tekens om gaan. Het is een bewijs, dat uw bewustwording verder gaat.

Voor uw eigen bewustwording wil ik u ook een kleine proefneming geven. Een kleine mogelijkheid om soms na te gaan: in hoeverre ben ik bewust? De methode is heel eenvoudig:

Stel u voor, dat u een vogel bent of wat anders. Zo vlak voor het inslapen gaat dat meestal het prettigst. Geef uzelf de opdracht alles te onthouden: Ik ben een vogel. Ik vlieg ergens en ik wil alles onthouden. Als u dan die droom inderdaad krijgt en er iets van onthoudt, dan is het volgende beslissend:

a. Heeft u alleen maar stoffelijke vormen gezien of waren er hier of daar sluiers en afwijkingen? In dit laatste geval bent u werkelijk wat helderziend en bent u doorgedrongen in essentiële krachten, niet alleen in bestaande uiterlijkheden.

b. Ga na of datgene wat u als vogel meent te hebben gezien althans bij benadering juist is. Is het niet juist, dan is het zelfsuggestie en zegt het verder niets. Is het wel juist, ook zonder dat u sluiers heeft gezien, dan heeft u uzelf bewezen dat uittreding ook in een aan het "ik" opgelegde vorm mogelijk is. Dit is een bewijs, dat u verder bewust kunt worden. Ik geef u in dat geval de raad om u in te stellen op bepaalde geestelijke waarden of sferen. Hiervoor kunt u van alles gebruiken. Als u zeer christelijk bent, zou ik u b.v. een zinspreuk uit de bijbel aanraden, bij voorkeur een stukje uit een der Psalmen. Bent u niet christelijk, leest u dan een mooi gedicht en probeert u daarover even na te denken. Ga daarvanuit als u uittreedt naar een wereld, waarin iets daarvan is terug te vinden. U wordt dan vanzelf ook meer bewust.

Indien u in een overgangsfase verkeert (het bewustzijn van de normale mens wordt enigszins verlaten, terwijl het hoger bewustzijn en het begrip nog niet volledig bereikt is), dan heeft u waarschijnlijk een periode dat u buitengewoon onhandig bent. U zult dan bij wijze van spreken het gevoel hebben dat alles uit uw handen valt, dat u de dingen precies verkeerd neerlegt, dat u altijd iets te vroeg of iets te laat bent. Dit betekent, dat op dat ogenblik uw coordinatievermogen niet juist is. Wilt u nu toetsen, of dit een kwestie is van bewustwording, doe dan het volgende:

1. Haal langzaam, diep en vooral regelmatig adem. Sluit daarbij een ogenblik de ogen.
2. Probeer niet uw taak bijzonder goed te doen, maar vraag u wel af, welke krachten er in de omgeving zijn. Indien u onder die condities automatisch en nu foutloos het routinewerkje kunt verrichten, terwijl u daarnaast indrukken krijgt uit uw omgeving, is het wel zeker dat u bijna een nieuwe fase van bewustwording heeft voltooid.

Nog een raad.

Als u eenmaal met bewustwording bezig bent, dan ontdekt u vaak dat u met sommige krachten iets kunt doen. Maak u dan a.u.b. los van elk formalisme. Dus geen abracadabra maar doodgewoon: Dat zou goed zijn, Ik wil, ik hoop, ik verlang dat het waar is. Basta. Dan er niet meer over nadenken en het gebeurt misschien wel.

Als u met dat alles rekening houdt, dan zult u niet alleen het bewustzijn, de fasen van bewustzijn van anderen en ook van uzelf enigszins kunnen schatten en beter begrijpen, maar u zult daardoor ook naar ik meen zelf gemakkelijker bewust worden en vooral bepaalde tekenen van bewustwording bij uzelf vinden.

Onthoudt u verder één ding: Voor een mens, die bewuster wordt, verandert er niets. Hij blijft immers zichzelf, alleen de rest van de wereld verandert een tikje. En die verandering is vaak zo onopvallend dat je zegt: Ach, ik verbeeld het mij misschien. Want hij, die denkt dat hij hoger wordt, die dus zichzelf anders gaat zien, vervreemdt zich van zichzelf. Maar hij, die zijn wereld anders gaat zien, bewijst daarmee dat zijn bewustzijn een ontwikkeling heeft doorgemaakt, waardoor hij de wereld anders beleeft.

Daarmee hoop ik in dit tweede gedeelte toch nog wat interessante stof voor u te hebben gebracht. Ik ben zo eenvoudig mogelijk begonnen, maar wat ik heb gezegd is voor u van grote waarde. Omdat als je het hebt over de mens en over het leven van de mens, het toch ook wel belangrijk is een klein beetje gevoel te krijgen voor je eigen mogelijk-

heden en ook voor de mogelijkheden die er bij anderen bestaan. Het voorkomt misleiding en zelfmisleiding.

:-:-:

ONTVANKELIJKHEID EN HARMONIE.

Harmonie kan niet bestaan, indien er niet eerst ontvankelijkheid is voor het andere dat leeft. Indien je elkaar aanvaardt, is harmonie pas mogelijk. Een eenzijdige aanvaarding kan nooit tot harmonie voeren; wederkerige erkenning is noodzakelijk. Zonder deze erkenning kan de werkelijke harmonie niet tot stand komen, want een harmonie wordt eerst in haar uiting beleefbaar.

De mens wordt geactiveerd en gemotiveerd door de verschillen die er rond hem bestaan. De verschillen tussen hemzelf en datgene waarmee hij de harmonie zoekt, zullen aanleiding worden tot zijn ontwikkeling, want daardoor ontstaat zijn streven, zijn erkenning.

Wij, die harmonie zoeken, moeten die zoeken met alle middelen welke ons ter beschikking staan. Wij moeten die zoeken op een wijze, die voor ons eigen wezen volledig aanvaardbaar blijft, maar die gelijktijdig ook voor de ander aanvaardbaar is. Nooit kun je een harmonie verkrijgen, die gebaseerd is op een opgelegde waarde van één kant uit. Maar daar waar een samenwerking ontstaat, hoe betrekkelijk en hoe summier ook, daar is harmonie mogelijk. En indien u wilt streven naar harmonie, het zij in geestelijk of meer materieel opzicht, onthoudt u dan één ding:

Ontvankelijkheid is belangrijk. U moet openstaan voor het andere, voor de ander. U moet niet kritisch proberen uw eigen waarde op te dringen of op te leggen aan een ander, uw eigen beleving als de enig juiste te stellen, uw eigen inhoud als bepalend te beschouwen voor alle dingen. U moet openstaan voor het andere. En daar, waar een erkenning ontstaat en een samenwerkingsmogelijkheid in een wederkerigheid van erkennen en aanvaarden, proberen de harmonie practisch tot uitdrukking te brengen, kosmisch te beleven en zo uw eigen geestelijk vermogen tot eenheid met het Al te verhogen.

:-:-:

Abonnementen: ƒ 25,– p. 10 nummers
(v. leden ƒ 17.50 (v. buitenland ƒ 3.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761 – 5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

MEI 1972.

17e jaargang.
Nummer 5.

KOSMISCHE ASPECTEN

Interne kwesties CI/99

Twee strata van bewustzijn CI/107

Dwanggedachte CI/110

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Werkelijkheidszin CII/111

Hebben dodenherdenkingen nog zin? CII/118

Concentratievermogen CII/119

Rust CII/122

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

KOSMISCHE ASPECTEN

Achtste Les.

INTERNE KWESTIES.

Als wij spreken over kosmos en kosmische werkingen, dan denken wij altijd aan iets wat ver weg is en wij vergeten heel vaak dat wij eigenlijk deel zijn van de kosmos en dat die kosmos in ons doorwerkt. Er zijn in de oudheid en ook wel in modernere tijden heel wat geschriften geweest, waarin men trachtte de mens iets duidelijk te maken juist van die kosmische werking. De flits van innerlijke verlichting b.v. waarover in sommige inwijdingsleren wordt gesproken, de stem Gods die tot ons spreekt en die we in bepaalde godsdiensten vinden.
Indien we daaraan een definitieve naam geven, wordt de zaak wat moeilijk, want wij gaan ons begrip gebruiken om iets te definiëren dat ver boven ons vermogen uitgaat. Als wij spreken over God in een bepaald verband en wij doen dat om een wezen aan te duiden dat wij menen te kunnen omschrijven, dan zijn wij als de hond, die probeert het denken van zijn baas te definiëren. Het is nu eenmaal een ander vlak van bestaan; dat kunnen wij dus niet. Maar de werking op zichzelf blijft desalniettemin bestaan.

Wat ik u vanavond ga voorleggen zijn vereenvoudigde theorieën (ik kan niet alles wat wij in onze wereld daarvan denken in woorden omzetten) en daarnaast, naar ik hoop, ook enkele meer practische gegevens.

De mens is deel van de kosmos. Dit deel-zijn zou kunnen worden uitgedrukt als bestaande uit dezelfde energie waaruit de totaliteit bestaat. De vorm waarin wij bestaan is daarbij misschien een bijkomstigheid, maar ze is desalniettemin opgebouwd uit dezelfde energie waaruit alles bestaat. Het is dus duidelijk, dat wij door onze geaardheid - ongeacht onze vorm - een resonantie kunnen vertonen met alles wat er in de kosmos bestaat. Er is een gelijkheid van basis.

Als het "ik" in zichzelf verzonken is, dan kan het natuurlijk in zich een z.g. esoterische bewustwording doormaken, waarin het zichzelf beschouwt. Maar er is ook een andere mogelijkheid. Het "ik" kan op een gegeven ogenblik zijn waarneming zover buiten het "ik"-begrip uitstrekken, dat een contact wordt gemaakt met een andere wereld, een andere vorm van bestaan als het ware. Deze vorm wordt dan heel vaak toegeschreven aan een bepaalde wereld of sfeer. De voorstellingen, die wij in de beleving vinden, kunnen inderdaad tot een wereld of sfeer behoren. De werking op zichzelf echter moet als kosmisch worden beschouwd.

De inwerking op ons kan heel verschillend zijn. Als wij ons bezighouden met b.v. het Tibetaans Dodenboek, dan worden wij geconfronteerd

met de flits van licht na de overgang. De mens sterft. Hij krijgt een ogenblik van algehele verlichting, waardoor hij dus de totaliteit van de kosmos een moment ondergaat. Hij kan dat niet helemaal verwerken, komt daardoor tot afwijzing en kan daardoor dus ook in bepaalde hellewerelden komen, omdat hij zijn oude gewoonten wil voortzetten zonder daarvoor de benodigde voertuigen te hebben. Zo stelt men dat zeer eenvoudig voor.

Nu zeg ik op mijn beurt: Die omschrijving op zich is niet zo dwaas. Maar waar het mij om gaat is niet het feit, dat wij dat licht een ogenblik zien en dan de moeilijkheid hebben het te accepteren. Het gaat mij om het feit, dat dat licht niet kan bestaan buiten ons, maar dat het in ons bestaat. Het is een deel van onze persoonlijkheid waarmee wij worden geconfronteerd, niet een kosmos buiten ons. In deze persoonlijkheid ligt de totale kosmos.

Dan stel ik: Op grond daarvan ben ik verwant met de gehele kosmos en kan ik uit die gehele kosmos voor mijzelf - het voorgaande aannemende als juist - alle gegevens verkrijgen op elk ogenblik. Ik ben daarbij uitdrukkelijk niet afhankelijk van bepaalde zon-, maan- of sterrenstanden. Ik ben daarbij ook niet afhankelijk van bepaalde inwijdingswoorden of riten. De enige afhankelijkheid, die voor mij kan bestaan, is die van mijn eigen persoonlijkheid. Op het ogenblik, dat ik t.a.v. mijzelf voldoende objectief ben en daarnaast mijn besef kan uitbreiden, zodat het objectief beziene "ik" als deel van een geheel wordt geconcipieerd, ervaar ik uit de kosmos, uit de ruimte allerlei waarden. Dit klinkt wat verward en wat overdreven, maar toch hebben wij dit als basis nodig. Want wat gebeurt er?

Er zijn in uw heelal, als wij het alles bij elkaar rekenen, zo'n 160 sterrennevels. Elke sterrennevel is een soort persoonlijkheid. Ze heeft eigenschappen, ze heeft kwaliteiten. Die sterrennevels wisselen onderling gegevens uit. Dit resulteert dan weer o.m. in vibraties, die in de kern het sterkst zijn, maar die naar buiten toe kenbaar worden als bepaalde stralingen. Kosmische conversatie resulteert in op aarde nog niet helemaal constateerbare straling.

Maar als ik kosmisch ben, dan ben ik ergens ook deel van het wezen van die sterrennevel. Op menselijk niveau sta ik daar tegenover als een stofje dat in het zonlicht dwarrelt, gedreven door de lichtdruk, maar dan tegenover de grootste zon die wij ons maar kunnen voorstellen.
Op het ogenblik echter, dat wij gaan kijken naar de geestelijke, de innerlijke waarden, dan blijkt dat zodra er een reëel "ik" is geconcipieerd en dit "ik" objectief wordt gezien als deel van de totaliteit, dit "ik" op voet van gelijkheid staat met een dergelijke entiteit. Het zou zelfs denkbaar zijn, dat wij t.a.v. de kosmos op gelijke voet zouden staan, ofschoon wij wat dat betreft bij ons geen ervaring hebben. Wij kunnen dan de taal die wordt gesproken niet verstaan, maar ze werkt op ons in door in onszelf associaties op te roepen, dus zoiets als bij telepathie.

Als dat kan t.a.v. een hele sterrennevel - of wij nu daartoe behoren met onze stoffelijke woonplaats of niet - dan moet dat ook mogelijk zijn t.a.v. sterren en van zwervende krachtvelden. Dan moet dit zelfs mogelijk zijn t.a.v. bepaalde ruimtelijke situaties. Het is allemaal deel van dezelfde kracht. Zolang daarin een besef, een weten aanwezig is, hoe dan ook, kunnen wij er deel aan hebben.
Dit zijn stellingen. Maar wij moeten ons nu toch gaan afvragen, of wij de kosmische stralingen, die wij onderscheiden in rode, witte, blauwe en gele straling en die wij zo ijverig nagaan, stoffelijk ondergaan?
Wij kunnen geestelijk daarmee harmonisch zijn. Deze harmonie zal in haar betekenis voor een deel worden bepaald door de straal waartoe wij behoren. Die harmonie is voor een ieder mogelijk. Ik kan dus de taal verstaan van elke kracht, die uit de kosmos op de aarde inwerkt. Maar ik heb een bepaald aantal grondbegrippen en ik behoor tot een bepaalde straal.

Ik zal dan de boodschap van die entiteit vertalen met mijn eigen woorden en daarbij de nadruk leggen volgens mijn eigen oriëntatie.

Wij zitten dan heel dicht bij magische begrippen. Wat doet een magiër? Een magiër gebruikt zijn wetenschap omtrent het onzienlijke om zichzelf in harmonie te brengen met dat onzienlijke en om vandaaruit krachten te stimuleren of - ook in vele gevallen - werkingen te voorzien, die hij dan voorspelt en aan zichzelf toeschrijft.

Wij hebben het echter over alle kosmische werkingen, alle kosmische stromingen die er zijn. Als wij nu denken aan de Witte Broederschap, dan zijn we geneigd te zeggen: Die Witte Broederschap kan ons beïnvloeden. Ja, natuurlijk! Maar zij is deel van dezelfde kosmos waarvan ook wij deel zijn. Je kunt er dus ook aan deel hebben. Je kunt de essentie van het willen, zelfs van de taal van de Broederschap in jezelf terugvinden. Je zult erop reageren volgens je eigen wezen, maar je kunt het geheel begrijpen.

(Dat zou overigens wel eens belangwekkend kunnen worden, want wat ik zo heb gehoord zijn de krachten wel van buitengewoon wonderlijke en tweeledige aard geweest. We moeten dus wel aannemen, dat er na de Wessac een groot aantal tegenstrijdigheden tot uiting zullen komen. Welke balans daarvoor wordt gevonden, weet ik nog niet, maar het ziet er naar uit dat die balans voorlopig zal worden gezocht op psychologisch vlak.)

Ik wilde met het voorgaande hoofdzakelijk duidelijk maken, dat u niet tot die Orde behoeft te behoren om daarvan toch deel te zijn. Er is een groot verschil tussen het bewust deel-hebben aan het streven van deze groep en het kennen van al datgene wat er in die groep leeft. Dat is een kwestie van harmonie. Deze dichtbij liggende kosmische invloed kan in u volledig beseft, begrepen en verwerkt worden, zonder dat u ook maar op enigerlei wijze meewerkt aan die groep of zelfs maar weet hoe ze precies is.

Datzelfde geldt voor vele inwijdingen. Als wij horen over het Verborgen Priesterrijk, dan worden wij geconfronteerd met een soort inwijding en met een aantal hoogste ingewijden. En dan denk je: Ach, wat sta ik daar eigenlijk klein naast. Dat is waar zolang ik uitga van mijzelf als afzonderlijk staand van al het andere. Maar zodra ik mijzelf beschouw als een functionerend deel van het geheel, werkend op dezelfde basis, voortkomend uit dezelfde kracht, dan is het voor mij mogelijk om op elk moment deel te hebben aan de kracht en het weten van de hoogste ingewijde. Een beetje wonderlijk en voor velen ongeloofwaardig, maar waar.

Er zijn enorm veel krachten die inwerken. Op het ogenblik zijn wij ons aan het voorbereiden op een paar crisismomenten op deze wereld, waarbij zich allerlei vreemde verschijnselen zullen voordoen. Heel in de verte bestaat er misschien zelfs de mogelijkheid, dat er binnenkort enkele wonderlijke vormen van massa-hysterie zullen optreden. Ik vermoed, dat dat over een maand of twee is. Dat zou tot allerlei visioenen aanleiding kunnen geven.

Maar wij zijn meer dan alleen maar het slachtoffer van de krachten. Deze krachten bepalen ons milieu, dat is waar. Maar wij zijn daardoor nog niet beperkt in onze vrije wil. Wij worden niet gedomineerd door wat er uit de kosmos op ons komt afstuiven. Wij zijn één met die kracht. Wij kunnen die kracht in onszelf volwaardig erkennen, verwerken en - wetend wat er zich ontwikkelt - daarop reageren. Wij zijn niet afhankelijk van de veranderingen in ons milieu, omdat wij die veranderingen erkennende en voorziende daarop kunnen reageren, voordat ze een feit zijn en zo de uitwerking ervan voor onszelf kunnen wijzigen. Dit is en blijft theorie, want om zover te komen moet je eerst weer naar dat moment van innerlijke verlichting terug.

In die innerlijke verlichting word je geconfronteerd met een zijn in iets wat niets lijkt. Dit klinkt krankzinnig "iets wat niets lijkt". Een bestaan, kort en goed, waarin de gedachte als zodanig eigenlijk geen betekenis heeft en schijnbaar geen echo heeft. Een vorm van zijn, waarin je volledig onderworpen bent aan absolute stilte, waarin de kenbaarheid van alle dingen groot is maar gelijktijdig het onderscheid tussen alle dingen schijnt uitgeblust te zijn. Dit te verdragen is heel erg moeilijk. Misschien kunnen we een vergelijking maken.

U kent allen wel dat oude beeld van de oude man in de grot. Wij zien niet de werkelijke verschijnselen maar slechts de schaduw, die zij werpen door het vuur van het leven waar voor zij een ogenblik treden. Wij zien echter slechts de wand en de schaduwen die daarop spelen. Zo zou je ook kunnen zeggen: Wij worden zelf voor een ogenblik degene, die voor de blanke wand staat. Er is het licht, wij zijn er zelf en verder is er niets. Nu kiezen wij uit die totaliteit door ons bewustzijn en ons voorstellingsvermogen dè vorm, die zal ontstaan. En op dat ogenblik zijn wij creatief geworden.

Denkt u niet dat dat iets krankzinnigs is. Er is een tijd geweest (ongeveer 800.000 jaar geleden), dat er mensen waren bij wie het derde oog ontwikkeld was. Deze mensen leefden in de wereld als helderzienden. Voor hen waren allerlei verschijnselen normaal. Nu kunnen wij uitleggen hoe dat zo tot stand is gekomen. Die mensen leefden in een wereld met een dichte atmosfeer. Ze hadden dus een waarnemingsvermogen nodig dat onder meer voor rood, infra-rood en bepaalde violettinten bijzonder gevoelig was. Maar daarmee was het ook gevoelig voor gebieden, waarin astrale openbaringen mogelijk zijn, waarin geesten zich laten zien. Kortom, ze hadden een organisme dat normaal waarnam wat tegenwoordig alleen helderziend of visionair kan worden waargenomen, Ik zie niet in waarom de mens dat niet zal terugkrijgen.

Je zou het misschien bijbels kunnen zeggen: Adam wandelde met God. Dan moet hij Hem dus hebben gezien. Op dezelfde manier zouden wij kunnen zeggen: Wij kunnen wandelen met God of met de werkelijkheid of met de kracht of hoe u het verder noemen wilt, op het ogenblik dat wij innerlijk ontwaken voor al datgene wat zich openbaart. En dan scheppen wij zelf. Wij zijn degenen, die benoemen, die namen geven. Wij zijn degenen, die alle fasen samenvoegen tot één geheel. Wij zijn het, die de betekenis van de getallen opnieuw vaststellen en daardoor het gezicht van de schepping voor onszelf bepalen. Wij zijn dan niet machteloos meer. Zo groot zijn wij natuurlijk zelden. En wanneer wij die grootheid hebben bereikt, dan is het de vraag hoelang wij dat volhouden.

Ik heb daarnet het Tibetaanse Dodenboek aangehaald. Dat zegt: die periode loopt van een oogopslag (een tiende seconde) tot ongeveer 45 dagen. Probeer dat eens in tijd te formuleren. Ik zou dat niet zo exact durven zeggen, maar ik weet dat wij dat niet permanent kunnen volhouden. Dat is ook niet nodig, want indien wij de innerlijke verlichting hebben, dan is de harmonie met de kosmos voor ons ook een uitdrukken van feitenmateriaal. Een groot gedeelte daarvan is niet rationeel uit te drukken, maar het is wel aan te voelen. Het wordt dan een gevoelskwestie, een kwestie van instinct. En die instinctieve waarde bepaalt ook onze reactie en maakt het ons mogelijk ons uit te drukken.

De conclusie is eenvoudig genoeg: Al zal de mens niet een volledig scheppende kracht kunnen zijn, doordat hij werkelijk het lege vlak geheel vult met wat er in hem leeft, hij kan toch voldoende van het licht en de mogelijkheden daarvan concipiëren om althans kleine fragmenten werkelijkheid te kunnen veranderen.

De mens is niet gebonden. Hij heeft, indien hij dat niveau weet te bereiken, een vrije wil, want hij is meester over de omstandigheden. Maar hij kan dit alleen zijn op grond van datgene wat er in de kosmos bestaat.

Nu moet u uitgaan van het volgende standpunt:

1. Er kan geen kosmische invloed of werking voor mij bestaan waaraan ik niet deel heb, omdat de essentie van deze werking en de essentie van mijn wezen identiek zijn en ik dus deze kracht te allen tijde zal moeten erkennen als deel van mijzelf.
2. De bewuste erkenning of ontkenning van deze kracht doet niet ter zake. Alleen zal de bewuste erkenning van de kracht kunnen inhouden dat ik daardoor de werking van de kracht, voor zover het mij betreft, ten dele kan bepalen en voor zover ik haar niet geheel kan bepalen, kan wijzigen of althans mijn eigen houding daartegenover op de juiste wijze kan stellen.
3. Alle kosmische invloeden zijn vergelijkbaar met de invloeden, die in mijn eigen wezen bestaan. Dit is een waarde voor mijzelf; dus niet van kosmische aard. Voor mijzelf geldt deze regel.
4. De wijze waarop ik mijn wil, mijn besef uitdruk, is niet van belang. Wel is van belang dat ik in mijzelf het beeld concipieer dat noodzakelijk is en harmonisch met de kracht, die ik erken.

Als ik, terwijl ik een invloed aanvoel, in mijzelf een juist denkbeeld koester, dan zal ik dit denkbeeld haast magisch verwezenlijken; althans de mogelijkheid van een gebeuren veel dichterbij brengen alleen door die gedachte. Het is niet nodig, dat ik daarvoor een rite ken of dat ik daarmee bewust alles omschrijf. Het is voldoende, dat ik het aanvoel en daarop reageer. Als ik één keer zo'n schijnbaar magische procedure heb volbracht, dan zal het de tweede keer misschien niet gaan, want ik zal mij altijd moeten aanpassen aan de kosmische werking, die optreedt.

De beïnvloeding, die u tijdens een rood-periode kunt gebruiken, is dus niet de beïnvloeding die werkzaam is, wanneer er een blauw- of een wit-periode optreedt. De resultaten zijn dan anders. Ik moet mij instellen op de omgeving, op de kosmos zoals ik die aanvoel.

Ik kan nooit uit de kosmos zoveel gegevens verkrijgen, die menselijk logisch, rationeel verwerkbaar zijn, dat ik daarmee iets concreets kan opbouwen. Maar ik kan wel uit de totaliteit een andere kracht putten, namelijk het synthetisch vermogen. Het vermogen tot samenvoeging, tot coördinatie van de verschillende schijnbaar onsamenhangende gaven, vormen van kennis en besef, die wij bezitten. Het is dan ook heel erg belangrijk dat u begrijpt: wij kunnen niet zonder meer uit de kosmos nieuwe kennis halen, maar wij kunnen een kosmische patroon gebruiken om in ons het totaal van de aanwezige en voor ons bereikbare kennis zodanig te groeperen, dat er een eenheid ontstaat en de tegenstrijdigheden, die in ons redelijk en vaak ook emotioneel bestaan, worden opgelost. Het laatste tijdelijk of blijvend.

Nu zult u zich afvragen: Hoe weten wij dan wanneer er een kracht optreedt? Hoe weten wij nu dat er rood, blauw of wit licht is? Hoe weet ik welke engelen inwerken? Hoe weet ik wat de Witte Broederschap nu met mij wil doen? Het antwoord op al die vragen is veel eenvoudiger dan u denkt. U behoeft dit niet eens bewust te weten! Indien u zich verlaat op wat men wel intuïtie of aanvoelen noemt (sommigen noemen het instinct) dan zult u uw harmonie, die u niet geheel vermijden kunt- gezien dezelfde basiskracht voor u en voor alle optredende krachten - omzetten in een juiste oriëntatie. Het is niet belangrijk, dat u weet welke kracht optreedt. Het is belangrijk, dat u in harmonie bent met die kracht en door die harmonie in u de nodige groepering van besef, maar ook de nodige groepering van krachten tot stand brengt.

Als een mens geló́ft, dan weet hij niets. En wat hij gelooft is onzin. Maar de onzinnigheid van zijn geloof dient als voertuig voor de niet-rede-

lijke invloeden, die hij in zich ondergaat. Ze worden daardoor voor hem acceptabel en niet meer onderworpen aan de kritiek der rede. Zodra dit gebeurt is de mens dus a.h.w. ingesteld op de heersende kracht en werking. Geloof doet wonderen. Maar alleen, indien uw geloof en de instelling daaruit voortvloeiende overeenstemt met de heersende kracht.

Het voorgaande is, zoals u zult begrijpen, deels theorie en voor een groot gedeelte ervaringen, zoals wij die in onze sferen hebben opgedaan en die zijn weergegeven in de beperkte termen, waarin het volgens ons nog net begrijpelijk is. Maar laten we nu eens trachten de zaak heel reëel te zien.

In het verleden hebben er onnoemelijk veel rassen op deze wereld bestaan. Er zijn rassen bij geweest, die helemaal niet mensachtig waren volgens uw conceptie van mens zijn. Toch hadden zij geestelijke eigenschappen en kwaliteiten, die ergens overeenstemden met wat er in u leeft. Het is heel waarschijnlijk, dat u op de een of andere manier aan deze fase van bestaan herinneringen draagt. Een deel daarvan misschien in de formatie van uw lichaam, een ander deel echter in de oriëntatie van uw geest. U bent op het ogenblik de samenvatting van een onnoemelijk lange reeks voorouders. Niet al die voorouders hebben in het menselijk ras geleefd, want uw geest kan ook in andere vormen hebben geleefd. Het heden drukt dus het hele verleden uit. Toch kent u dit verleden niet, maar u wordt daardoor wel beïnvloed. Een groot gedeelte van uw conditionering komt daaruit voort.

Als wij ons realiseren, dat er al magie is bedreven in een tijd dat er volgens de geleerden nog geen mensen waren (dat is wel honderd miljoen jaren geleden), dan kunt u zich ook realiseren, dat de binding met geestelijke krachten iets is wat voor dat gehele voorgeslacht van de mensheid een bijzonder belangrijke rol heeft gespeeld. En dan hebben we het niet over het geloof en het bijgeloof als zodanig maar eerder over de verwantschap met de wereld en met de natuur. Het is uit die verwantschap met de omgeving, met de natuur en ook door de waarnemingen, die men vroeger wel heeft gedaan van delen van de natuur waarvoor u tegenwoordig blind bent, dat uw wezen, uw mogelijkheden en instelling is gegroeid. Is het dan niet logisch aan te nemen, dat zoals u instinctief een oog dicht doet als er een stofje komt aanwaaien dat u niet eens bewust ziet, u evenzeer instinctief zult reageren, als er een kosmische straling op u afkomt, een kosmische invloed u nadert, ja, zelfs een geest probeert u te beïnvloeden? Al deze dingen zijn in het verleden gekend en die indrukken zijn voor uw geest bekend. Ze zijn vaak eveneens voor uw lichaam bekend. Ze liggen ergens ver achter in de genetische achtergronden verscholen, maar spelen ook in het heden een rol mee. Zouden wij daarop niet in de eerste plaats kunnen vertrouwen?

In deze tijd is men geneigd te specialiseren. Als je gaat kijken naar een dokter, dan moet je eerst bij de gewone dokter zeggen welke teen b.v. pijn doet, dan zendt hij je door naar de specialist voor de kleine teen, de grote teen of de tussenliggende tenen. Overdreven, maar niet helemaal onjuist. En als je bij de man van de kleine teen komt, dan bemoeit hij zich niet met de grote teen. Daardoor ontstaan er blindheden op elk terrein. Toch heeft elke arts voldoende kennis om zich ook, indien nodig met uw hart, uw hersenen, longen of spieren bezig te houden. Door de specialisatie komt hij er niet toe die kundigheden te gebruiken.

U bent iemand, die een kosmische opleiding heeft ontvangen, anders zou u niet als mens bestaan. In deze kosmische opleiding zit ook de harmonie met de kosmos opgesloten en de mogelijkheid de verschillende werkingen niet te zien als afzonderlijk optredende krachten, maar als functies van een geheel. Zodra wij het geheel kennen en de functie daarvan, is het

optreden van de krachten een beredenaarbaar en een berekenbaar verschijnsel geworden. Dat kunt u niet mentaal doen, maar u kunt het wel doen met het totaal van de persoonlijkheid. Naarmate u zich meer specialiseert (geestelijk of anderszins) zult u minder kunnen begrijpen van wat er rond u gebeurt en zult u minder juist reageren op hetgeen er rond u aanwezig is.

Indien we dus met kosmische werkingen en invloeden te maken hebben, dan hebben we te maken met dingen die wij kennen als een geheel. De uitwerkingen moeten wij weliswaar afzonderlijk vaststellen, zo goed als je kunt zeggen " ik gebruik nu mijn handen en dan mijn voeten", maar wij begrijpen dat ze deel zijn van één lichaam. Wij weten, dat het gehele lichaam de mogelijkheden van een hand of een voet mede bepaalt. Op deze manier moeten wij staan tegenover de kosmos en de kosmische invloeden. Dan namelijk zijn wij niet meer gespecialiseerd en dus niet meer blind. Specialisatie impliceert een toenemende blindheid voor alle aspecten, die niet tot het eigen specialisme behoren. Allround mens zijn, allround geest zijn. Als wij dat bereiken, wordt het ook duidelijk, waarom de door mij genoemde kosmische invloeden met kleuren worden aangeduid en in een bepaald schema elkaar opvolgen en soms doorkruisen.

Er is een actie aan de gang. Als wij die actie voor uw aarde willen beschrijven, dan zeggen wij: Het is in de eerste plaats Aquarius, maar het is in de tweede plaats - en dat is toch ook wel belangrijk - de z.g. hergeboorte, de omwenteling van een ras. het betekent menselijk gezien een totale omkeer in moraliteit, im maatschappelijkheid, een grote verandering in waarden als geloof, samenleving en samenlevingsverhoudingen. Het is dit basispatroon dat de wisseling bepaalt.
Je zou kunnen zeggen: Er zit de een of andere kosmische kracht te breien. Wat wij zien, zijn de afzonderlijke bewegingen van de naalden, maar dan in een traag tempo, zodat we ze steeds van richting zien veranderen. Elke richting geven wij een andere naam, maar het geheel is een complete beweging waarbij steeds een steek wordt gemaakt. Ik wil niet zeggen, dat er in de kosmos geen steken kunnen vallen, maar ik heb het nog niet meegemaakt.

Nu kunnen we op grond hiervan een eenvoudige regel geven voor het optreden van die krachten. Dan geldt:

Overal waar wij te maken hebben met een aanloop voor verandering, zal er een <u>rode kracht</u> of <u>rood licht</u> optreden.

Overal waar wij te maken hebben met het omslaan, het vastleggen van de verandering, zodat zij een invloed wordt in de mens, hebben wij te maken met <u>wit licht.</u>

Op het ogenblik, dat een functie is voltooid, hebben wij te maken met <u>blauw licht.</u>

Als de gehele functie beseft en voltooid is, als een cyclus dus beëindigd is, dan hebben wij te maken met <u>geel licht.</u>
Dit is de <u>hoofdcyclus</u>, die zich voortdurend herhaalt: <u>rood</u> - <u>wit</u> - <u>blauw</u> - <u>geel</u>.

Deze vier kleuren kunnen voorkomen in positieve en negatieve zin. Nu geldt over het algemeen: indien de eerste kleur vanuit menselijk standpunt positief is, zal de inwerking van de tweede kleur negatief zijn. Er is dus een voortdurende wisseling van positief en negatief.

Heeft u de hoofdtendens (wij zijn op het ogenblik aan het overgaan naar een wit-periode), dan kunt u vandaaruit de verdere volgorde kennen, als ik erbij zeg dat dit witte licht op het ogenblik positief is. De lengte waarin elke periode optreedt is echter niet geheel gelijk. Om die tijdsduur te kunnen bepalen zullen wij een eenvoudige vuistregel moeten gebruiken. Die vuistregel klopt niet helemaal, maar voor degenen, die ongeveer willen weten wat er aan de hand is, is ze zeer bruikbaar.

Elke volgende periode wordt gerekend te zijn van gelijke duur aan de voorgaande, tenzij daarin een z.g. resonanskleur voorkomt. Is dit niet het geval, dan tellen wij in de cyclus als volgt gaande van rood:

Indien rood 7 dagen duurt, dan duurt wit 2 dagen, blauw duurt 3 dagen en geel duurt over het algemeen 4 dagen. De gemiddelde periode-duur moet dus in deze verhouding worden berekend.

Indien ik u vertel dat de komende wit-periode (die om het heel precies te zeggen voor uw land begint op de 6e mei omstreeks 7 uur 's morgens) een looptijd heeft van ongeveer 14 dagen, dan kunt u aan de hand daarvan de volgende perioden berekenen. Houdt u er rekening mee dat dit als een algemene regel kan worden gebruikt om te zien hoe ongeveer de hoofdwerking is.

Nu de z.g. resonanskleuren.

Een resonanskleur betekent niets anders dan dat een invloed op een gegeven ogenblik elders bezig is en dan in de kosmos een zodanige reactie wekt, dat de aarde dit ondergaat. Wij spreken dan van b.v. een rood-periode met een wit-invloed van 2 of 3 dagen. Een wit-periode kan nooit een extra wit-invloed hebben, dat kunnen de drie andere kleuren - positief of negatief - wel hebben. Nu behoeven we dat niet helemaal te bepalen. Wij weten echter, dat gemiddeld per 5 (?) perioden gesproken kan worden van een resonanswaarde, die ongeveer een derde van de looptijd eist. Is er sprake van een periode van 15 dagen, dan hebben wij dus een resonansfase van 5 dagen en gemakshalve situeren wij die dan maar in het midden van de periode; wat niet helemaal juist is, maar voor een vuistregel weer voldoende. Dan zeggen wij: Daarom zal deze periode alleen dan 15 dagen duren, indien de voorgaande periode ook 15 dagen heeft geduurd.

Het waarom zou ons te ver voeren op dit moment.

U beweegt zich a.h.w. in een kosmische carrousel. Daarin zitten spiegels. Nu komt er een ogenblik, dat een lichtstraal, die niet op uw karretje in de carrousel staat, op een spiegel zodanig valt dat ze precies op u weerkaatst (dat is dan die z.g. extra-invloed), terwijl u normaal direct in het licht van de schijnwerper staat. Dan moet u zich verder realiseren:

Bij elke z.g. resonanswaarde blijft de hoofdtendens bepaald door de optredende kracht. Dus: als er een rood-periode is en er komt een blauwtendens, dan zeggen wij: De hele geschiedenis verloopt in levenskracht of strijdlust (is het negatief, dan is het ruzie-achtig, hartstochtelijkheid en drift) en komt de blauwtendens erin, dan zal door die blauwtendens een beter besef van de toestand kunnen ontstaan, zonder dat daardoor de ontwikkeling der dingen plotseling wordt onderbroken. Je zult je de zaak alleen beter realiseren.

De laatste vuistregel. Deze is misschien wel de eenvoudigste:

Wanneer van onze kant een invloed wordt genoemd, dan kunt u eerst eens narekenen of het wel klopt. U luistert of daarbij een ongevere duur wordt aangegeven. Die duur is dan mede bepalend voor de daaropvolgende periode. Elke cyclus bestaat uit tenminste 4 kleuren, 4 hoofdtendensen. Als een cyclus opnieuw begint en daarin geen variant van een tussen-invloed is geweest, dan zijn alle perioden even lang en is ook de nieuwe cyclus even lang.

Er is een vaste verhouding tussen de kleuren. Indien daarin echter een secundaire invloed is opgetreden, dan is de duur van een kleur gelijk aan die van de voorgaande kleur. Op grond daarvan treedt er een verschuiving op. Wij nemen echter aan, dat de verhouding nog steeds wordt bepaald volgens het oorspronkelijke schema. Zeg ik dus A = 5 en B = 2, dan kan wat 5 is 10 worden en dan wordt de volgende periode 4. De verhouding blijft gehandhaafd. Hierdoor ontstaan de variaties in duur en ook de variaties in tijd bij het optreden van bepaalde invloeden.

Ik hoop, dat u hiermee practisch iets zult kunnen doen. Vindt u het moeilijk, dan laat u het rustig liggen. U heeft in u voldoende vermogen om, indien u zich werkelijk daarop instelt, die krachten toch wel aan te voelen. Maar dan moet u van uw intuïtie uitgaan.

NOOT.

Ik wil hier nog bijvoegen waarom die invloeden zo optreden. De aarde beweegt zich met de zon in een bepaalde baan ten aanzien van het centrum van uw sterrennevel. Hierdoor ontstaan interrupties, die worden bepaald door de omlooptijden en de eigen beweging van bepaalde grote sterrenmassa's. Soms bestaan die uit vele sterren. Hierdoor ontstaat er een intermitterend licht uit de zeer dicht bezette kern van uw Melkwegstelsel. Daar dit ritme zich wel wijzigt, maar over het algemeen eerst na jaren, kan er 'n vuistregel worden gegeven, die voor de mens bruikbaar is voor minstens 5 à 6 jaar, voordat enige variatie merkbaar is. En als vuistregel zou men het - enige onnauwkeurigheden daarbij niet meegerekend - misschien nog wel een eeuw kunnen gebruiken. Daarna verandert de situatie.
Wij hebben hier te maken met krachten, die mede worden bepaald door stoffelijke effecten en die geestelijk worden gebruikt. Er zijn altijd wel geestelijke krachten, die daarop inhaken. Maar als wij het grondpatroon kennen, dan weten wij ook wat die geestelijke kracht doet.

:-:-:

DE TWEE STRATA VAN BEWUSTZIJN.

De mens heeft twee strata van bewustzijn. Het eerste is datgene wat hij zijn bewustzijn pleegt te noemen; kortom, de verwarring vanwaaruit hij pleegt te denken. Het tweede is het geestelijk bewustzijn, dat voor de mens maar zelden volledig toegankelijk is en waarin zijn besef van de werkelijkheid waarin hij leeft in grotere mate wordt gerepresenteerd en waaruit hij voor zich het totaal van kosmische krachten kan wekken.
Om te begrijpen hoe het mogelijk is, dat er twee strata van bewustzijn bestaan, welke bij de mens slechts zelden tot één geheel samenvloeien, zullen wij een ogenblik de mens zelf aan een beschouwing moeten onderwerpen.
De mens leeft geconditioneerd door zijn milieu. Hij is in zijn denken geschoold tot een drie-dimensionale zintuiglijkheid, waarbij hij het vierdimensionale begrip "tijd" slechts ten dele pleegt te verwerken en alle andere dimensionale verhoudingen die aanwezig zijn eenvoudig negeert. Omdat hij daardoor in zijn verstandelijk denken al datgene wat werkelijkheid is en niet past bij de in hem bestaande concepten terzijde schuift, zal hij elke invloed uit het tweede stratum van bewustzijn eenvoudig afwijzen, daar het niet past in het kader van zijn normale manier van bewust denken. Toch zullen bij de mens beide strata van bewustzijn een rol moeten spelen.
Nu blijkt, dat in vele gevallen het z.g. directe bewustzijn of waakbewustzijn bij de mens wel aansprakelijk is voor de registratie van feiten, maar geen invloed heeft op de ontwikkeling van de feiten. Ik zal proberen

u dit kort te demonstreren.

Een mens zegt, dat hij ten koste van alles vrede op aarde wenst; en als iemand het niet met hem eens is, slaat hij deze een blauw oog. Zijn bewustzijn, zoals hij dit hanteert, maakt vrede voor hem een noodzakelijkheid, een begeerlijkheid. Zijn tweede stratum van bewustzijn echter zoekt naar zelferkenning en niet naar vrede en doet hem een blauw oog slaan; wat hij later ongetwijfeld theoretisch zal betreuren, maar waarover hij zich innerlijk verkneukelt.
Dergelijke voorbeelden zijn te over te geven. Je doet niet wat je zegt te willen en je wilt niet altijd wat je denkt te willen.

Het innerlijk bewustzijn echter omvat de werkelijk wil van de mens. Dit is het z.g. tweede stratum. Hier wordt bepaald wat je werkelijk wilt, omdat hierin het totaal van het bewustzijn, niet belemmerd door afwijzingen, een rol speelt. De reactie op de omgeving, zoals deze waakbewust wordt geregistreerd, wordt in de meeste gevallen gedicteerd door het tweede stratum van bewustzijn, hetwelk meer omvat dan het onderbewustzijn alleen.

Het tweede stratum van bewustzijn zal de erkenning van de kosmos bevatten, zoals deze geestelijk bestaat en daarnaast het totaal van waarnemingen en herinneringen, die op aarde of in vorige levens zijn vergaard; te weten: een aantal associatieve mogelijkheden, die het totaal van het "ik" en het totaal van het bestaan bevatten.

Daar de reacties van het "ik" (al is het alleen maar voor het zelfbehoud ervan) gebaseerd moeten zijn op de totaliteit van het wezen, zal elke door het waakbewustzijn gedicteerde wil terzijde worden geschoven op het moment, dat het totaal-bewustzijn (tweede stratum) en hiermee de eigen ontwikkeling en de instandhouding van de geestelijke totaliteit wordt bedreigd. Dit zal u kunnen helpen te begrijpen waarom u altijd weer datgene doet wat u eigenlijk niet wilde; en waarom u datgene wat u wel wilde voortdurend nalaat.

Het is voor u niet belangrijk, dat u beantwoordt aan de redelijke norm, die u zelf in uw leven pleegt te gebruiken. Het is belangrijk, dat u voortdurend geestelijke stimuli ervaart, waardoor het geheel van uw wezen geestelijk zowel als stoffelijk en omvattend het totaal van uw werkelijk bewustzijn een harmonisatie en een uitbreiding ondergaat.

Voor degenen, die zich hier afvragen, of het niet mogelijk is het directe bewustzijn één te maken met dit tweede stratum, kan ik alleen antwoorden: Deze mogelijkheid bestaat kennelijk wel, omdat er mensen zijn geweest op aarde, die dit tot stand hebben gebracht. Zij worden dan veelal ingewijden genoemd, ofschoon zij in feite alleen mensen zijn, die leven als een totaliteit, zonder een innerlijke verdeeldheid al dan niet als gevolg van een opgedrongen bewustzijn. Maar aangezien zij zelden voorkomen, mogen wij voor de gemiddelde mens stellen: hij heeft twee strata van bewustzijn.

Als wij het tweede of hoogste stratum bezien, dan weten wij hoe de mens zal reageren. Als wij zijn redelijk denken bezien en de daarbij voorkomende associaties, dan weten wij alleen hoe hij zich zal gedragen in een wereld, die beantwoordt aan de voorstellingen die hij in zich koestert.

Dit is misschien voor u ook wel belangrijk om te weten:

Indien u - hetzij impulsief, intuïtief of op welke andere wijze dan ook - uit het hoogste bewustzijn (het tweede stratum) put, dan beschikt u over alle mogelijkheden, alle capaciteiten en ervaringen van uw totale wezen, bevattende alle bewuste geestelijke waarden plus alle herinneringen omtrent vroegere stoffelijke levens. Daardoor kunt u vaak intuïtief, inspiratief of spontaan reageren en veel beter handelen dan als u dat bewust of beredeneerd doet. Daaraan zou ik dan enkele conclusies willen verbinden.

Als u spontaan zegt, dat iets niet in orde is, dan blijkt dat dit redelijk bezien niet zo zal zijn. Houdt u er rekening mee, dat dat toch wel het geval is. Het redelijk element in de wereld wordt altijd door een hogere waarde van besef overvleugeld. U weet vaak veel beter wat er in een mens leeft dan u zich zou toegeven. U weet vaak veel beter wat er in u bestaat dan u dat ooit in gedachten voor uzelf zou durven omzetten. Het is dit innerlijk weten dat uw wil uitmaakt.

Dus, mijne vrienden, u wilt allen het goede. Dat is beredeneerd. Maar wat doet u? Wat is regelmatig weer uw falen ten aanzien van uw voornemens? Als u dat weet, dan weet u ook een klein beetje wat voor u belangrijk is.

Veel mensen denken dat alles wat niet in bewuste gedachten kan worden omgezet nutteloos is. Op dezelfde wijze zou je kunnen zeggen, dat de fles belangrijker is dan de drank die erin zit. Want wat wij redelijk bezitten, gebruiken wij alleen maar om in onze redenatie en ten aanzien van onszelf het door ons niet besefte aanvaardbaar te houden. Onze verklaringen en verontschuldigingen zijn niet een erkenning van fouten. Ze zijn een poging om het beeld van onszelf in de wereld te kunnen handhaven, terwijl wij gelijktijdig ons innerlijk beeld leven. Hierdoor heeft u vele dingen gedaan, die waarschijnlijk in de ogen van uw medemensen onaanvaardbaar of verwerpelijk zijn. U heeft waarschijnlijk heel wat dingen nagelaten, die u volgens anderen had moeten doen. En u heeft vooral heel wat dingen willen doen, waarvan nooit iets terecht is gekomen. Dat laatste zult u zich misschien nog het best herinneren. Realiseer u dan wel:

Deze nalatigheden komen voort uit mijn werkelijke persoonlijkheid. Ik kan dit niet compenseren door in mijn dag- en waakbewustzijn sterk iets te willen. Ik kan het slechts doen door mijn eigen instelling zo te veranderen, dat de fout die ik heb gemaakt overbodig wordt; niet beredeneerd, maar voor mijn eigen gevoel.

Dan wil ik dit betoog beëindigen met de volgende opmerkingen:

Omdat u twee strata van bewustzijn heeft, die ook stoffelijk in u voortdurend actief zijn, zult u over het algemeen uzelf niet helemaal begrijpen. Indien u begrijpt, dat dit wanbegrip voortkomt uit een onvolledige realisatie van uw persoonlijke inhoud, zult u er vrede mee kunnen hebben. Indien u vrede heeft met uzelf, kunt u komen tot een zodanige harmonie, dat het tweede stratum van bewustzijn als een directe intuïtieve invloed steeds meer duidelijk maakt omtrent uw werkelijke behoeften en noodzaken. Is dit het geval, dan zult u tot uw verbazing zien dat u ook over de noodzakelijke bekwaamheden beschikt.

:-:-:

DWANGGEDACHTE.

Een waanbeeld, dat ons voortdurend achtervolgt. Een voorstelling, waaraan wij ons niet kunnen ontrekken. Anders gezegd: een denkbeeld dat wij voortdurend nodig hebben, omdat wij alleen daardoor de situatie waarin wij leven nog kunnen aanvaarden. Het is het projecteren van al datgene, wat er in ons leeft en onaanvaardbaar is naar anderen. Zolang wij ons achtervolgd gevoelen door eigen fouten, zullen wij die achtervolging zien in anderen. Indien wij zelf voelen, dat wij niet meer helemaal deugen, zullen wij aannemen dat geen enkele mens deugt behalve wij. Het is een omkering van waarden.

Indien u dus door een dwanggedachte wordt geregeerd, zou ik u de raad willen geven om in de eerste plaats te zeggen:

Dit ligt niet in de wereld, dit ligt in mij.

In de tweede plaats: niet te zeggen: Hoe kom ik er af? Maar: Hoe leef ik ermee? Een dwanggedachte houdt op te bestaan op het ogenblik, dat wij haar hebben aanvaard als zijnde uit onszelf voortkomend en een deel van onszelf omschrijvend. Daarmee is namelijk de projectienoodzaak vervallen en zal de wereld ons weer normaal voorkomen. Wij kunnen dan uit die wereld weer indrukken krijgen, die belangrijker zijn dan de waanbeelden, die wij enige tijd als een soort zelfhandhaving hebben gebruikt.

Er zijn vele waandenkbeelden en vele dwanggedachten op deze wereld. Er is soms de dwanggedachte: God is voortdurend met mij. Zolang u zich daarvan bewust bent, stelt u zich tegenover God. Als u gewoon leeft, is God wel bij u, maar dan behoeft u er niet over te praten of te denken. Dat is een feit, dat je voortdurend waar maakt door te leven.

Indien u meent, dat u een grote zondaar bent, heeft u waarschijnlijk groot gelijk. Indien u zich daardoor achtervolgd gevoelt, maakt u een fout. Het is niet belangrijk, dat u een zondaar bent, het is belangrijk dat u steeds minder zondigt volgens uw eigen gevoel. De theorieën van anderen behoeft u daarbij niet als belangrijk te zien.

Als u bang bent voor uw leven of voor het einde daarvan, dan beseft u niet voldoende hoe onbelangrijk datgene wat u bent en doet in wezen is. Belangrijk is uw existentie zonder meer. Deze existentie kan niet teniet worden gedaan. Iemand, die zijn lichaam verliest, verliest een voertuig om daarvoor in de plaats een grotere vrijheid van beweging te herwinnen.

Ik hoop, dat dit voor degenen die door dwanggedachten ten aanzien van dood en lijden worden achtervolgd een troostrijk woord is geweest.

:-:-:

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Achtste Les.

W E R K E L IJ K H E I D S Z I N.

Een mens die leeft, ondergaat een aantal invloeden waaraan hij zich niet kan onttrekken. Deze invloeden staan vast. Het is alsof zijn lot daardoor - althans ten dele - gedetermineerd is. Deze invloeden vormen wat je kunt noemen de werkelijkheid. Deze werkelijkheid hebben wij voor een deel in het verleden reeds aangestipt. Kort herhalend:

1. De mens is genetisch bepaald. Dat wil zeggen: zijn lichaam beschikt over bepaalde eigenschappen en capaciteiten, welke voor hem een dwang tot het doen van bepaalde handelingen of een rem bij het uitvoeren van bepaalde handelingen mede inhoudt.
2. De mens is geestelijk bepaald. De geest heeft in het verleden levens doorgemaakt. Bij de keuze van haar tegenwoordige incarnatie zal zij - bewust of onbewust, geheel of ten dele - geleid zijn door datgene wat zij heeft ervaren. Haar behoeften, haar voorstellingen zijn eveneens bepalend voor de invloed, die zij tijdens de groei van het lichaam uitoefent op de ontwikkeling ervan, terwij zij daarnaast juist op de punten, die voor haar belangrijk zijn, een zekere harmonie tot ztand weet te brengen waardoor, vooral in de kinderperiode diepe indrukkenuit de geest en soms ook uit het verleden kunnen doordringen tot de mens op aarde en daardoor eveneens diens patroon van handelen weer mede helpen bepalen.
3. De mens wordt natuurlijk ook door zijn omgeving bepaald. De maatschappij waarin hij leeft bepaalt voor een groot gedeelte wat voor hem mogelijk is. De denkbeelden, die je van jongs af aan worden bijgebracht, bepalen in welke termen je je ervaringen zult registreren en op welke wijze je die zult zien.

Het zal u duidelijk zijn, dat al deze factoren voor ons bijna onontkoombaar zijn. Als wij in de stof leven, dan kunnen wij wel zeggen dat wij ons willen beheersen, maar dan moet die beheersingsmogelijkheid in het lichaam aanwezig zijn en eventueel ook de mogelijkheid om in dat lichaam bepaalde veranderingen tot stand te brengen. Zijn deze er niet, dan zit je aan een instinctieve gedragsnorm vast, waaraan je niet kunt ontkomen.

De werkelijkheid wordt bepaald door deze dingen. Wij moeten ze zien zoals ze zijn. Een mens heeft de neiging zijn verhouding tot de wereld nogal eens te idealiseren. Hij heeft daarnaast de neiging blind te zijn voor bepaalde verschijnselen, die niet passen in zijn wereldbeeld. Wat is dan de werkelijkheid?

Een mens in de stof kan zijn wezen niet onmiddellijk veranderen. Indien hij een voldoende wilskracht opbrengt (wat betekent dat er in hem

een voldoende sterke begeerte ontstaat naar verandering), dan zal hij op den duur alleen kunnen veranderen, indien door zijn geestelijke inspanning en zijn pogingen zichzelf te richten ook in het lichaam veranderingen tot stand komen. Dat moeten wij goed onthouden.
Het is heel aardig te zeggen: je kunt anders, maar heel vaak is dat niet waar. Dit geldt voor jezelf, dit geldt ook voor anderen.

Dan moeten wij ook begrijpen, dat wij op aarde denkbeelden hebben ten aanzien van geestelijke wenselijkheden en geestelijke mogelijkheden, die worden uitgedrukt in de referentiemogelijkheden, die wij op aarde hebben gevonden. Wij beschouwen b.v. als "goed" datgene wat algemeen als zodanig wordt bevestigd. In de praktijk is "goed" eerder - en dat weet u net zo goed als ik - datgene wat beantwoordt aan de werkelijke behoefte die het "ik" heeft om tot een rijkere ervaring en een juistere expressie van zichzelf te komen; harmonische ontwikkeling dus. Ook hieraan kun je weinig veranderen, want je denkt nu eenmaal in de termen van datgene wat je hebt geleerd. Maar je kunt die termen misschien toch wel op een andere manier met elkaar in overeenstemming brengen.

Wij hebben de laatste tijd in alle leringen, die van de Orde zijn uitgegaan de nadruk gelegd op relativisme. Dat wil zeggen: het inzien van de betrekkelijkheid der dingen. Dit kan dodelijk zijn voor iemand, die meent dat het er dan niet meer op aan komt wat je doet, omdat alles toch betrekkelijk is. De betrekkelijkheid bestaat echter t.a.v. onze wereld, niet t.a.v. onszelf. Voor onszelf bestaan er wel degelijk vastgestelde regels en vastgelegde waarden. Ook dit moeten wij beseffen. En dan komen wij tot een zekere aanvaarding van de feiten, van de werkelijkheid.

Hier treedt bovendien ook nog en in deze tijd in toenemende mate (de laatste uitstorting van kracht heeft daarop nog bijzonder de nadruk gelegd) een aantal gevoeligheden bij de mens op, waarmee hij in zijn dagelijks leven misschien ook geen raad weet. Per slot van rekening, als u helderziend bent en er komt plotseling iemand door het vertrek wandelen waar u aan het werk bent, dan kunt u geen aandacht besteden zonder gelijktijdig in conflict te komen met degene voor wie u werkt en misschien ook fouten te maken in uw werk. Maar die gevoeligheid is er wel en die neemt toe. / daaraan

Indien wij deze dingen terzijde stellen als onbetekenend, dan zullen wij voorbijgaan aan dingen die voor ons erg belangrijk zijn. Indien wij daarentegen deze dingen als zeer belangrijk beschouwen, dan zullen wij juist falen in de stoffelijke ontwikkeling, die voor ons persoonlijk (als geest en natuurlijk ook als mens) op het ogenblik toch wel het voornaamste is. Wij moeten dus een juiste weg vinden om geestelijke effecten, inspiraties e.d. in de werkelijkheid te plaatsen.
Dan is werkelijkheidszin in dit verband als volgt te formuleren:

> Ik houd rekening met het feit, dat ik geen absolute vrijheid van handelen en zelfs niet van denken bezit.
>
> Ik ga uit van een zo maximaal mogelijke vrijheid van handelen en denken voor mijzelf en zal daarom elke invloed en elke indruk, die ik opneem, gebruiken in overeenstemming met mijn wezen en mijn persoonlijkheid, beseffend dat die betekenis voor anderen in de wereld niet zo behoeft te zijn.

Dan kom je vanzelf weer een stap verder en zeg je: Hoe moet ik werkelijkheid dan definiëren? Wat is werkelijkheidszin?

Dat is eigenlijk niet vast te leggen. Je kunt zeggen: Werkelijkheid is voor mij het feit, dat er één kracht is, die in vele verschillende vormen in verschijning treedt. Maar is dat de werkelijkheid voor u? Kunt u dat waarmaken?

Anderen zeggen: De werkelijkheid is, dat er een God is Die ons hele leven regeert. Best! Maar kunt u dat waarmaken? Kunt u er een bewijs van overleggen? Neen. U verklaart op die manier alleen bepaalde verschijnselen. U moet dan stellen:

De werkelijkheid is het totaal der voor mij vaststelbare en controleerbare verschijnselen plus al mijn erkende eigenschappen. Alleen deze bepalen de werkelijkheid.

Iemand met werkelijkheidszin zal zich slechts hierop baseren om een beeld van de wereld buiten hem te ontwerpen.

U ziet, het is dus eigenlijk een aanvulling van datgene wat wij aangaande maya hebben gezegd.

De mens leeft in een maatschappij. Wat is die maatschappij werkelijk? Als u denkt dat er een directe relatie bestaat tussen datgene wat u betaalt aan de gemeenschap en dat wat de gemeenschap voor u doet, dan heeft u het mis. Dat is geen werkelijkheidszin. Er is een relatie; maar geen directe relatie, omdat de verhoudingen waarin je geeft en waarin je ontvangt sterk afwijken. Er is altijd een loze factor; iets wat je niet kunt bepalen. Als je dat weet, dan heeft het toch geen zin om je tegen die bijdrage aan de gemeenschap te verzetten. Dat zou dwaas zijn. Maar je dient je geen illusies dienaangaande te maken. Je verwachtingen zullen dan meer in overeenstemming zijn met de feiten.

Als wij kijken naar een economische gemeenschap - en dat is een land toch in zekere zin - dan blijkt dat wij te maken hebben met een producerend gedeelte (dat is voor Nederland ongeveer 40 %), met een docerend gedeelte (dat zijn degenen die de stellingen ontwikkelen aan de hand waarvan zal worden gewerkt (voor Nederland ongeveer 20 %) en dan hebben wij dus 40 % die economisch gezien parasitair zijn. Dat wil zeggen, dat zij leven van de productiviteit van anderen zonder daarvoor zelf een product op te leveren, dat voor allen belangrijk is.

Dat klint weer ontzettend vreemd, maar de werkelijkheid is zo. Indien ik economisch reken, dan is elke ambtenaar en elke man die overbodig op een kantoor zit te werken parasitair te noemen. Hij ontvangt wel, maar wat hij oplevert is niet in overeenstemming met het product en de behoefte om dat product te vergroten. Werkelijkheidszin beseft dit. Ook als wij daarnaast op andere gronden stellen, dat het bestaan van registratie, van ambtenaren, ook van groepen kunstenaars, die wij eveneens als parasitair kunnen beschouwen t.a.v. de economische toestanden, noodzakelijk is. Dan kunnen wij daaruit weer een regel trekken.

Werkelijkheidszin zegt: Een parasitair element is alleen dan tolerabel, indien het vrijwillig wordt gevoed door degenen, die het in stand houden. Daar ligt dus de nadruk op "vrijwillig". Indien het onvrijwillig gebeurt, is er iets verkeerd.

Als wij nu kijken naar de moderne economie, dan blijkt dit ook onmiddellijk. Het aantal zogenaamde dienstregulerende en dienstverlenende organen en organismen in deze maatschappij is in aantal zo sterk toegenomen, dat het geheel daarvan alleen in Rijks- en Gemeentediensten (dus Openbare Diensten) rond 20 % van de bevolking bedraagt, terwijl daarnaast nog vele andere vaak parallel lopende groepen bestaan, die tot het z.g. particulier initiatief behoren en die dan de andere 20 % ruimschoots vol maken.

Het is helemaal niet erg dat b.v. een toneelgezelschap tekort komt. Maar onze werkelijkheidszin zegt: wij moeten deze mensen niet betalen, opdat zij wat zij als kunst zien aan ons voorleggen. Wij moeten deze men-

sen in de gelegenheid stellen zodanig te verdienen door hetgeen zij - beantwoordende aan de behoefte van allen - produceren, dat zij zelf daarvan kunnen leven en zo een directe functie hebben, die - zij het economisch dan parasitair - toch sociologisch zeer nuttig is. Dat is één van de vele argumenten, die ik hier kan aanvoeren. U moet mij maar niet kwalijk nemen dat ik met economie en dergelijke niet verder ga.

Als wij op aarde te maken hebben met macht, dan moeten wij weer reëel denken: Macht is niet datgene wat een ander per se bezit. Macht is datgene wat wij een ander - onverschillig om welke reden - aan zeggenschap over ons gunnen. Dat is macht voor ons. Als je dit begrijpt, dan worden de machtsverhoudingen ook duidelijker.

De mens zegt: Er is een leger, er is politie en daar kun je toch niet tegen op, dus moet je dat maar aanvaarden. Die mens zou ook kunnen zeggen: Ik ben niet bereid die macht te aanvaarden en dientengevolge zal ik mij niet houden aan de voorschriften welke van die macht uitgaan, ongeacht de gevolgen. Indien voldoende mensen dat doen, gaat de macht daardoor teniet ofwel zij perverteert zichzelf tot geweld. En waar geweld is, daar blijkt geweld zichzelf te vernietigen. Dat geloven de mensen niet, maar het is wel degelijk waar. Macht is dus in de menselijke gemeenschap iets dat ontstaat door de dulding van allen. Als wij een macht niet dulden, kunnen wij deze verwerpen.

Hetzelfde geldt voor moraliteit. Dit zijn voor ons geldende regels op het ogenblik, dat wij ze aanvaarden. Op het ogenblik echter, dat wij ze verwerpen en ons toch daaraan onderwerpen, zijn wij weer dwazen, omdat wij niet inzien dat moraliteit een kwestie is van innerlijk en daarom nooit door uiterlijke regels kan worden bepaald.

Werkelijkheidszin is dus wel degelijk het zoeken naar de kern van de zaak, maar op een practische wijze. Wat kan er in deze tijd practisch gezegd worden over de toestand, waarin uw land of de wereld verkeert?

1. Teveel mensen kijken naar hun idealen en naar hun verlangens, te weinig mensen kijken naar de feiten. Hierdoor is er een toestand ontstaan, waardoor de feiten onbeheersbaar worden, daar zij niet voldoende en niet tijdig genoeg worden beseft.
2. Als wij te maken hebben met een wisseling van standen - en dat is op het ogenblik inderdaad het geval - dan dienen wij te beseffen dat een stand alleen dan zeggenschap kan aanvaarden, indien zij gelijktijdig daarmee gepaard gaande verantwoordelijkheden eveneens aanvaardt.

In uw tijd zijn degenen, die proberen alles te regeren nog steeds degenen, die de verantwoordelijkheid voor het geheel afwijzen. Hierdoor ontstaat er eveneens verwarring.

Realiseer u, dat iemand die zegt: Wij moeten meer loon hebben in het bedrijf, daarmede gelijktijdig ook een verantwoordelijkheid ten aanzien van de rendabiliteit van het bedrijf aanvaardt.

In uw wereld zijn er heel veel mensen die zeggen: Wij moeten de maatschappij vernieuwen, dus moeten wij haar afbreken. Een anarchistische instelling.

Deze anarchistische instelling bestaat vreemd genoeg niet alleen uiterst links, maar eveneens uiterst rechts. Want de greep naar de rechtse dictatuur, waardoor een totale verandering van verhoudingen en machtsverhoudingen tot stand wordt gebracht, breekt eveneens oude verworvenheden, gebruiken en gewoonten af en niet slechts de directe of misschien terroristische aanval op het bezit. Terreur op mensen is gelijk aan terreur op bezit. In beide gevallen hebben wij te maken met een anarchisti-

sche structuur. Een anarchistische structuur zal nimmer in staat zijn een juiste ontwikkeling tot stand te brengen, omdat zij verzuimt de hiaten die zij veroorzaakt aan te vullen met hanteerbare en vergelijkbare waarden, waaruit men kan leven.

Er is echter nog meer aan de hand.

Geldontwaarding.

Geldontwaarding is niet een kwestie die te wijten is aan de financiers. Zij komt voort uit de blindheid van mensen, die menen dat een getal meer waard is dan de koopkracht. Indien mensen liever honderd gulden hebben dan tien gulden, ook als de koopkracht van beide gelijk is, dan zijn zij dwazen,omdat bij een verschuiving van waarde altijd voor de kleine man de koopkracht-daling vooraf zal gaan aan de correctie van koopkracht, zodat zij altijd nadelig uit zijn. Dat is ook werkelijkheidszin.

Geloof.

Iemand met werkelijkheidszin zal geloven, omdat er zoveel onverklaarbaars is voor zijn stoffelijk denken, dat hij het geloof nodig heeft om een afgerond beeld te krijgen van zijn bestaan en van de wereld waarin hij leeft. Maar hij zal zijn geloof niet zien als de dominerende factor waaraan alles moet worden aangepast, maar als de factor die dient om een afgerond geheel te bereiken, waarbij elke verandering in het geheel een verandering in het geloof impliceert en een aanpassing daaraan.

Realiseer u nu even, dat al wat ik heb gezegd voor uw tijd en voor uw wereld van vandaag van het hoogste belang is. Realiseer u, dat deze dingen niet alleen waar zijn, maar dat de practische hantering van deze waarheden noodzakelijk is om voor uzelf een oplossing te vinden van de vele problemen, die uw wereld opwerpt en gelijktijdig voor u belangrijk is voor het bereiken van een innerlijke harmonie.

Kinderen hebben recht het beter te hebben dan hun ouders.
Fout! Kinderen hebben recht zich een beter leven te verwerven dan hun ouders. Alle verwerving in de wereld - geestelijk of stoffelijk - staat in betrekking tot de persoonlijkheid. Al datgene, wat men middels anderen verwerft en zich gelijktijdig niet tot volledig en persoonlijk beseft en beheerst eigendom maakt, is in feite verloren. Dit is iets, waarmee de moderne jeugd het misschien niet eens zal zijn, maar het is een waarheid als een koe.

Wij moeten begrijpen, dat wij niets waarlijk kunnen bezitten dan datgene wat ons innerlijk eigen is geworden. Een beeld, een herinnering, kennis kunnen waarlijk een bezit zijn. Al wat er buiten ons bestaat, kan nimmer werkelijk bezit heten. Wie op die manier in de wereld staat, zal ongetwijfeld niet alleen kijken naar het spel der economische en sociale ontwikkeling, maar hij zal zich ook gaan afvragen: Wat betekent dit voor het heelal, voor de kosmos, voor de krachten die daarmee gepaard gaan?

Ik kan de verschijnselen constateren, ook als deze niet verklaarbaar zijn. Ik zal een verklaring nimmer geven, tenzij de reeks verschijnselen mij dwingt een tijdelijke verklaring hiervoor te stellen. Zelfs in dàt geval zal ik mijn verklaring nimmer beschouwen als bewezen of als een regel voor alle toekomstige ontwikkelingen, maar slechts als een middel waardoor ik de zich herhalende verschijnselen beter kan begrijpen en daardoor hanteren.

Wij zijn geest en niet alleen mens. Elk voertuig, dat men als mens in de geest bezit, is actief. Elke activiteit geschiedt op haar eigen niveau op een geheel eigen wijze. Dit betekent:

a. Wat op de ene wereld licht is, kan op een andere duister zijn.
b. Wat in de ene wereld kracht betekent, wordt in een andere wereld gezien als een blijk van zwakheid.
c. Elke wereld regeert volgens een eigen wetmatigheid. In elke wereld wordt onze betekenis door die wetmatigheid in de eerste

plaats bepaald en niet door datgene wat wij bewust in een bepaalde sfeer of in de materie zijn.

d. Het geheel der werkingen, die in een bepaald voertuig en door dit voertuig in de gehele mens mogelijk is, wordt bepaald door datgene wat men in die wereld of in die sfeer is waarin het voertuig bestaat.

Ik geloof, dat ook dit moet worden gerealiseerd.

Het is zo gemakkelijk te denken: ach, ik verplaats mij wat in een hogere wereld en dan krijg ik wel alle kosmische kracht. Neen. Ik moet mij verplaatsen in een wereld, waarin kracht voor mij een eigenschap is. Dat wil zeggen, dat wij - als wij in de materie leven en een geestelijke realiteit willen gebruiken om daarmee iets te doen of iets te bereiken - dan moeten zoeken naar dat deel van ons wezen, dat hanteerbaar is, dat daarmee in overeenstemming is en dat bovenal de begeerde eigenschappen bezit.

Wij kennen daarvoor bepaalde procedures. Daarvoor bestaan magische klankformules, de beschouwing van bepaalde voorstellingen, het scheppen van een harmonie middels visuele trillingen, die het menselijk oerwezen beroeren en daardoor bepaalde verbindingen met de geest (chakra's) openmaken. Daarnaast hebben wij allerlei rituele mogelijkheden om hetzelfde te bereiken. Hieruit volgt, dat het niet belangrijk is wat het ritueel is, maar dat het belangrijk is wat het ritueel voor ons betekent, wat het voor ons mogelijk maakt.

Maar al te vaak gaat de mens uit van het standpunt, dat de middelen bepalend moeten zijn. Het resultaat is iets, dat uit de middelen voortvloeit. Ik zou zeggen, dat de middelen moeten voortvloeien uit ons besef van noodzaak ten aanzien van die middelen en dat wij dan ons moeten instellen op het punt, waarop die middelen verkrijgbaar zijn. Het is natuurlijk aardig te zeggen: Ik heb een radio. Ik heb electriciteit nodig, dus moet ik zorgen dat er een batterij komt. Maar het is ook mogelijk te zeggen: Ik heb een batterij en nu is een radio dus mogelijk. Maar als ik uitga van de batterij, dan heb ik vele mogelijkheden. Ga ik uit van de radio, dan heb ik één bepaalde relatie, die ik reeds heb vastgesteld.

Voor de mens met werkelijkheidszin is dus het belangrijke, dat hij beschikt over een krachtbron. De toepassingsmogelijkheden daarvan kan hij altijd later nog uitbreiden. Maar hij moet nimmer alleen uitgaan van een probleem en alleen op grond daarvan de geestelijke krachten wekken, want dan ziet hij de vele mogelijkheden, die hij verder bezit, over het hoofd. Dit is dus ook werkelijkheidszin!

Als ik geld heb, dan dient dat niet alleen om eten te kopen. Ik kan er van alles mee doen. Als ik geestelijke kracht heb en die helpt mij iemand te genezen, dan zegt men: Dit is een kracht om iedereen te genezen. Neen. Dit is een kracht. En behalve genezen zal ik daarmee vele andere dingen kunnen doen, indien ik besef wat de geaardheid van die kracht is of althans probeer dit aan te voelen.

Voor de mens kan dit alles misschien nog theoretisch blijven. Maar wij hebben het toch over de mens in al zijn aspecten. U moet wel begrijpen, dat de werkelijkheidsvervreemding (maya), waarover wij ook de vorige keer zoveel hebben gezegd, van heel groot belang is voor de wijze, waarop een mens zichzelf kent, zichzelf realiseert.

Het is gemakkelijk genoeg te zeggen: Ach, sterven zal mij niets doen. Maar in feite wordt dat alleen waar, indien het sterven de een of andere emotionele zin voor u heeft. Dat is vreemd genoeg, maar het is zo. Of dit nu het beëindigen van een lijden of het bevestigen van iets is wat je in de ogen van anderen wilt zijn, de dood is pas aanvaardbaar, als hij zin heeft voor ons, hoe dan ook. Die dingen moeten wij beseffen.

Als wij contact maken met ander leven, met andere wezens, dan is dit contact natuurlijk wel belangrijk en het kan, indien het stoffelijk is

bepaalde gevolgen hebben. Het belangrijkste voor ons is echter niet het contact in de eerste plaats, maar de communicatie die daardoor ontstaat. Ook dat moeten wij begrijpen.

Er zijn mensen die gehuwd zijn, die regelmatig de stoffelijke reden van de huwelijksband tot uitdrukking plegen te brengen met elkaar en die verder elkaar nimmer kunnen beroeren en bereiken. Dan hebben wij hier te maken met een leegte, die zo nu en dan door een sensuele explosie wordt onderbroken. Dat is natuurlijk krankzinnig. Mijn contact met de medemens, maar evengoed met een landschap of met een dier is een communicatie-probleem. De wijze, waarop het gebeurt is minder belangrijk dan de uitwisseling van krachten en gegevens. Op welk niveau dit plaatsvindt doet ook weinig ter zake. Dit is ook iets, waaraan vele mensen zich waarschijnlijk zullen stoten.

Als u naar een bank gaat om een cheque te innen, is het dan belangrijk, of u wordt uitbetaald op de 13e verdieping of in de kelder? Het gaat erom dat u datgene krijgt, waarvoor u naar de bank bent gegaan. En dat is in het leven precies hetzelfde. Die communicatie is zo belangrijk, omdat wij slechts door het verkrijgen van toenemende contacten met een ieder en met alles rond ons kunnen komen tot een bestaan, waarin de uitdrukking van ons wezen voor onszelf aanvaardbaar blijft en gelijktijdig de indrukken, die wij hebben gekregen tot nieuwe ervaringen worden verwerkt. In isolement worden ervaringen wel ondergaan, maar zij worden zelden geabsorbeerd en slechts in zeer zeldzame gevallen verwerkt tot nieuwe en voor het "ik" belangrijke ervaringen, die het geheel van de geestelijke harmonie kunnen vergroten of kunnen wijzigen.

Als u met al die punten rekening houdt, dan zult u begrijpen waarom werkelijkheidszin in deze les het onderwerp was. Uw menselijk leven, al uw menselijke verschijnselen worden mede bepaald door de mate van werkelijkheidszin, die u bezit. Al uw mogelijkheden zullen alleen kunnen worden verwerkelijkt, indien u ze met voldoende werkelijkheidszin benadert. En bovenal: de strijdigheden, die u ook innerlijk voortdurend kent, kunnen alleen worden opgelost, indien men uitgaat van de werkelijkheid en niet van wensdromen of zelfgeschapen regels onder omstandigheden.

<u>Conclusie van deze les:</u>

Wij, mensen en geesten, hebben deel aan het totaal van de kosmos, Maar slechts voor zover wij dit deel-zijn beseffen en kunnen waarmaken voor en vanuit onszelf, zullen wij daardoor onze wereld, ons bestaan en ons concept van het bestaan kunnen aanpassen aan de totaliteit waaruit wij zijn voortgekomen.

:-:-:

HEBBEN DODENHERDENKINGEN NOG ZIN?

Bij ons in de geest herdenken wij de wereld niet; wij doen er alleen wat aan. De mens herdenkt de doden en doet er verder niets aan. Ik geloof, dat dit op zichzelf voldoende is om mijn mening over het nut van dergelijke herdenkingen tot uitdrukking te brengen.

Iemand met een beetje werkelijkheidszin begrijpt, dat wat in het verleden is gebeurd, is afgedaan, dat degenen die gestorven zijn voor een ideaal of voor de vrijheid niet in deze dagen voortdurend moeten worden teruggeroepen naar de wereld, opdat men dan deel heeft aan hun heldhaftigheid - want daar komt het vaak op neer - maar dat men zich eerder rustig moet wenden naar het heden en zich moet afvragen: is er iets waartegen ik mij kan verzetten? Dat lijkt mij logisch.

Het is opvallend, dat al deze vormen van dodenherdenking, kranslеggingen bij Onbekende Sodaten, op oorlogsgraven e.d. ergens de achtergrond hebben van: het is toch goed om voor het Vaderland te sterven. Ik kan u uit directe wetenschap en ervaring mededelen dat de spreuk "het is schoon en goed te sterven" misschien moge gelden voor politici maar niet voor degenen, die begraven liggen op oorlogskerkhoven.

Het is niet goed voor het Vaderland te sterven. Het is goed te sterven voor iets waarin je gelooft. Het is niet belangrijk waarin je gelooft, omdat een mens, die overgaat met de zekerheid dat hij het beste heeft gedaan dat hij kon, dat hij zo waar en trouw aan zichzelf is geweest als maar mogelijk was, zonder berouw sterft; berouw over het feit dat hij moet sterven. Hij aanvaardt de dood als een logische consequentie van datgene wat hij heeft gedaan, wat hij heeft gedacht. Zo iemand heeft geen herdenkingen nodig. Zo iemand heeft hoogstens behoefte aan mensen, die reageren op datgene wat hij hun wil inspireren.

Ik heb nog nooit gehoord, dat door de herdenking van de dode helden van een oorlog of revolutie er meer vrede op aarde is gekomen. Ik heb nog nooit gehoord, dat bij het herdenken van hen, die in het bestrijden van het onrecht zijn gevallen het onrecht op aarde is verminderd. Zolang dit niet het geval is, lijken mij dergelijke herdenkingen niet slechts overbodig maar een valse coulisse, die wordt opgetrokken om op grond van het goede uit het verleden de fouten, die aan de demonische werkingen van het heden te wijten zijn te vermommen en te verhullen.

:-:-:

CONCENTRATIEVERMOGEN.

Zich concentreren betekent: zich geheel richten op één punt. Dat kan een actie zijn, dat kan een denkbeeld zijn, dat kan het lezen van een boek zijn of zelfs het uitwerken van een denkbeeld in jezelf.

Concentratie kan alleen tot stand komen, indien datgene wat wij doen voor ons werkelijk belangrijk is. Je kunt je nooit waarlijk concentreren op iets waarvan je de belangrijkheid niet inziet. Dus, indien u concentratie wenst, dan zult u zich eerst de zinrijkheid van hetgeen u doet - op welke basis dan ook - moeten realiseren.
Als u dat heeft gedaan, dan moet u verder tegen uzelf zeggen:
Ik heb alle tijd. Iemand die haastig is, kan zich niet concentreren.

Concentratie is geen kwestie van een maximale inspanning. Integendeel, het is een zodanig ontspannende werking, dat de gehele wereld ons koud laat en wij dat ene, waarmee wij ons op dat ogenblik verwant gevoelen of dat ons interesseert, juist daarom met al onze vermogens en attentie kunnen benaderen.

Zijn er mogelijkheden of regels om het concentratievermogen van de mens te verhogen?

Er zijn er verschillende. Een enkele daarvan heb ik u reeds gegeven.

Wijdt u geconcentreerd aan die problemen en die vragen, welke voor u een werkelijke betekenis hebben. Bestaat die betekenis niet, concentreer u dan zo weinig mogelijk. Soms is enige gerichtheid op een taak die u nù niet interesseert onvermijdelijk, maar doe dan niet meer dan het werkelijk noodzakelijke. Iemand, die zich voortdurend probeert te concentreren op een groot aantal taken, waarmee hij zich in wezen helemaal niet verwant gevoelt en die hem niets zeggen, zal op den duur zich niet alleen niet kunnen concentreren op deze taken (vergeetachtigheid, het verwaarlozen van allerlei kleinigheden gaan dan een rol spelen), maar hij zal bovendien zijn vermogen om zich reëel te concentreren op zaken, die voor hem wèl belangrijk zijn, aanmerkelijk zien verminderen.

Dan moet u zich verder realiseren, dat het niet belangrijk is hoeveel tijd wij nodig hebben om iets te doen. Omdat de dingen, die waarlijk belangrijk zijn ook de moeite waard zijn goed gedaan te worden. Of dat nu een gedachte is die wij uitstralen of een lering die wij in ons opnemen of een arbeid die wij verrichten, als iets de moeite waard is goed gedaan te worden, dan moeten wij niet vragen hoeveel tijd wij daarvoor nodig hebben. Juist door ons tijdsbesef en het tijdselement uit te schakelen krijgen wij een zo perfect mogelijk samenwerking van alle vermogens, die wij hebben en een gemakkelijke toegankelijkheid tot een groot gedeelte van ons bewustzijn. Kortom, juist door de tijd te nemen voor ons werk kunnen wij het in minder tijd voor elkaar brengen.

Dan moet u zich ook nog te binnen brengen, dat wij ons alleen op iets kunnen concentreren, indien er geen even belangrijke invloeden zijn. Er zijn mensen, die een optocht erg belangrijk vinden en een boek ook. Nu weten zij op een gegeven ogenblik niet, of zij zullen blijven lezen of naar de optocht gaan kijken. Zij zien de optocht niet geheel en wat zij hebben gelezen, onthouden ze niet, zodat zij opnieuw moeten beginnen. Dergelijke dingen komen regelmatig voor.

Soms heb je een korte periode van werkelijke concentratie; dan kun je dus een taak aan. Zij verwatert dan. Op een gegeven ogenblik merk je dat het niet meer wil. En dan is het de hoogste tijd om wat anders te gaan doen. Wij moeten nimmer proberen onze concentratie door te voeren

totdat een taak is voleindigd, maar wij moeten ons met de taak bezighouden zolang concentratie voor ons mogelijk is. Daarna moeten wij ons een behoorlijke tijdsduur toestaan om ons met andere dingen bezig te houden. Ontspanning is erg belangrijk.

Ik kan mij voorstellen, dat u op kantoor een zekere taak verricht die grote concentratie vereist. Wanneer u daarmee bezig bent, dan komt er een ogenblik dat u het niet meer aan kunt. Ga dan rustig wat anders doen. Ga niet alleen maar even een kopje koffie of een glaasje water drinken om dan weer opnieuw te beginnen. Kijk even of er nog wat anders is waarover u met iemand kunt gaan praten, of dat er misschien zelfs een zekere informatie is die u nog even wilt nagaan. Hierdoor schept u voor uzelf de gelegenheid om te ontspannen voor zover het het probleem aangaat en om vastgelegde denksporen weer een beetje los te maken, de krampachtigheid weg te nemen. U zult ontdekken, dat u daarna - zeg maar met een tussenruimte van misschien een half uur, soms een uur - in staat bent om wederom volledig geconcentreerd verder te gaan. Het lijkt misschien tijdverspilling, maar in de praktijk blijkt dat u dan veel meer presteert, omdat u door uw concentratie foutloos en zeer gestadig kunt doorwerken in de periode, dat die concentratie voor u mogelijk is.

Wat moet men doen om afleiding te vermijden?

Alles wat ik kan verwachten, waarvan ik dus weet dat het kan optreden, zal mijn concentratie niet verstoren, tenzij ik mij daaraan erger. Probeert u zich dus niet te ergeren aan de regelmatig voorkomende storingen. Het bespaart u niet alleen energie, maar het voorkomt ook dat u met uw gedachten plotseling zodanig bij de storing bent, dat het geheel van de in uw ontstane gedachten en eventuele handelingsbekwaamheid en precisie teloor gaan in de ergernis.

Indien u zich geestelijk wilt concentreren, zorg dat er geen onverwachte storingen kunnen optreden. Een verwachte storing is niet erg; die registreert u en u gaat verder. Het is het onverwachte en onbekende, waardoor u a.h.w. wakker schrikt, daardoor tot het nulpunt van concentratie terugkeert en dan vandaaruit weer een geheel nieuwe opbouw moet maken.

Concentreer u niet te vaak en niet te veel, indien het even vermeden kan worden. Indien ik daarvoor een regel zou mogen geven voor een mens, dan zou ik zeggen: ongeveer 1½ à 2 uur volledig geconcentreerde arbeid of volledig geconcentreerd nadenken is het maximum dat iemand regelmatig en zonder enige schade kan opbrengen. Al wat meer is dan dit wordt op den duur schadelijk en veroorzaakt een toenemend gebrek aan concentratievermogen.

Concentratie betekent in feite een verdichting. Verdichting, het samenpersen van waarden. Iemand, die geconcentreerd denkt, moet zich realiseren dat hij daardoor alle reacties, die buiten een bepaald punt samenhangen buiten werking stelt. Hij brengt echter alle daarmee in verband staand referentiewaarden a.h.w. veel dichter bij elkaar. De gedachtenprocessen verlopen sneller en zijn logischer, maar door de concentratie ook eenzijdiger.

Indien u zich dus filosofisch of esoterisch concentreert, is het goed uw eindconclusie later ontspannen en niet geconcentreerd nogmaals te bezien. U zult dan veelal ontdekken, dat u bepaalde waarden buiten beschouwing heeft gelaten. Maar door de concentratie heeft u een eindconclusie kunnen bereiken, die - ongeacht de daarop aan te brengen varianten - in veel kortere tijd tot stand kwam dan zonder dit denkbaar zou zijn.

De meeste mensen kunnen zich het gemakkelijkst concentreren op bepaalde indrukken. Als wij proberen inzicht te krijgen in wat de mens nu wel en wat hij niet kan, dan moeten we uitgaan van het standpunt:

Concentratie kan soms gemakkelijk worden opgebracht via geluid, soms visueel (lezen of kijken naar iets).Als het even mogelijk is, zullen wij datgene waarop wij ons concentreren dus vergezeld doen gaan van een daaraan verwant zijnde prikkel voor die organen, waardoor de concentratie voor ons het gemakkelijkst is. U zult zich afvragen hoe ik dit bedoel.

Als u wilt nadenken, dan kan het erg handig zijn, indien u bepaalde kleurvlakken gaat bekijken. In sommige gevallen kunt u een kleursamenstelling nemen b.v. geel - rood. In andere gevallen neemt u bepaalde vormen of lijnen, in nog andere gevallen kan ik mij voorstellen dat u zich concentreert door b.v. te kijken naar een paar vogels in een kooi. Het is niet noodzakelijk, dat er een logische relatie bestaat tussen hetgeen wij waarnemen en hetgeen waarop wij ons willen concentreren. Wel is noodzakelijk, dat hetgeen waarop wij onze concentratie visueel baseren niet in strijd is met dat wat wij willen overwegen. Dat geldt voor geluid eveneens. Het kan dus zijn, dat iemand veel gemakkelijker feiten opneemt, terwijl hij als het ware ontspannen en gelijktijdig wordt gericht door muziek van Bach en een ander voelt misschien meer voor de Beach Boys e.d. Het is dus niet belangrijk wat voor muziek je speelt. Het is wel belangrijk, dat de geluidsachtergrond ontspannend werkt en daardoor juist een sterke concentratiemogelijkheid geeft.

Wij moeten dus omstandigheden kunnen scheppen, waardoor wij gemakkelijker tot goede concentratie kunnen komen. Kleur kan daarbij ook een rol spelen. Er zijn mensen, die zich boven een groen bureaublad goed kunnen concentreren. Geef hun een rood bureaublad en de concentratie is weg; dan zijn ze veel verstrooider. Iedereen zal dat voor zichzelf moeten nagaan.

Vraag je gewoon af: Waarop reageer ik? Wat geeft mij rust? Wat geeft mij stilte? Als u vindt dat het te moeilijk is een bureau om te wisselen, dan kunt u er desnoods een stuk gekleurd papier of plastic op leggen. Sommige mensen kunnen zich gemakkelijker concentreren, als er planten of bloemen in de buurt zijn. Waarom zou u ze dan niet neerzetten? Ze behoeven geen directe relatie te hebben met hetgeen u doet, maar als hun aanwezigheid het u gemakkelijker maakt u sterk te bepalen tot datgene wat op dat ogenblik belangrijk is, dan moet u ze gewoon gebruiken.

Het blijkt in vele gevallen dat ook bepaalde geuren storend kunnen werken. Als u een vertrek heeft dat een beetje naar verschaalde sigarenrook ruikt, dan kunnen heel veel mensen niet tot een geestelijke concentratie komen. Laten wij dan zorgen, dat wij daar een geur brengen, die voor hen wel aanvaardbaar is. Als het even kan frisse lucht! Kan het niet, laten wij dan desnoods wierook branden, parfum verstuiven of iets anders, zodat wij ons a.h.w. aangenaam voelen in die omgeving, want dat is een van de belangrijkste punten. Om u goed te kunnen concentreren moet u uw omgeving aanvaarden. U moet niet erdoor worden gestoord of gehinderd. Dan pas kunt u zover in uw onderwerp verzinken, dat eventueel later optredende storingen geen invloed meer hebben.

:-:-:

R U S T.

Is rust stilstand? Als de tijd stilstaat, heerst er dan rust? Of is rust eerder de aanvaarding van al het zijnde? De verandering, die niet meer storend is maar harmonisch voor het geheel. Ware rust vind je eerst, indien je datgene wat je bent en wat rond je is hebt aanvaard. Aanvaarding brengt de ontspanning; en uit ontspanning ontstaat rust.

Rust in zichzelf is geen volledige daadloosheid. Zelfs degene, die in staat is om het onmiddellijk verblindende licht te aanvaarden en daarin vanuit menselijk standpunt volledig tot rust te komen, rust slechts in een bepaalde vorm. Hij is niet actief, maar hij ondergaat in totaliteit. Hij beseft, terwijl hij niet reageert. De buitenstaander noemt dat rust.

Als een mens slaapt, dan kan hij dromen. Hij kan bezig zijn met gesloten ogen de belangrijkste problemen te overwegen. De buitenstaander zegt: hij rust.

Rust is een verschijnsel van uiterlijkheden. Werkelijke rust ontstaat eerst door harmonie. Harmonie in en met jezelf. Harmonie met de hele kosmos rond je. Wie dus rust zoekt, hij zoeke eerst de vrede met zichzelf en de aanvaarding van zijn wereld te vinden, zoals ze is. Deze zal waarlijk rusten. En in een korte tijd van rust zal hij levenskracht en veerkracht in zichzelf ervaren en erkennen, die een ander zelfs na vele uren loodzware rust niet herwint.

Rust is er in de wereld, indien ons besef die wereld als harmonisch ziet. Niet het landschap brengt ons rust, maar onze aanvaarding van het landschap doet ons rustig worden en daardoor ons ontspannen.

Onze confrontatie met de hoogste kracht kan een oorlog zijn, een voortdurende strijd die wij hel noemen, een voortdurend gebonden zijn aan gewoonten, aan eigenschappen en voorstellingen, die wij niet kwijt willen raken en het kan rust zijn, omdat we aanvaarden wat wij zijn, maar vooral datgene wat er rond ons is.

Bewustwording zelf is rust. De rust, waarin de totaliteit kan spreken tot ons, zonder dat wij verstoord trachten hieraan actief deel te nemen.

Alles wat rust is, is harmonie. Zonder ware harmonie is er geen rust. Daar, waar rust ontstaat door het ontbreken der dingen, is er geen ware rust maar een zich aankondigend conflict.

Wie deze dingen in zichzelf verwezenlijkt en verwerkt, hij vindt voor zichzelf een streven naar rust, dat gebaseerd is op zijn instelling en zijn aanvaarding. Hij vindt voor zich een aanvaarding van de wereld, die hem rust brengt. En hij weet vooral zijn eisen aan zichzelf en aan de wereld zodanig te beperken, dat het werkelijke leven voor hem betekenis kan krijgen in de totaliteit van het zijn. Dit is ware rust. Ware rust in de dood zowel als in het leven, zowel in de hoogste sfeer als in de stof.

Overwin dus de schijnbare rust, de stilstand die geen rust is maar wordend conflict en vind de harmonische eenheid met het zijnde, waardoor u voortdurend kunt rusten en toch deel zijn van elke ontwikkeling. Dan zult u in deze rust de harmonie met de kosmos voor uzelf gewinnen.

-:-:-

Abonnementen: ƒ 25,— p. 10 nummers
(v. leden ƒ 17.50 (v. buitenland ƒ 3.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761 — 5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

INHOUD.

JUNI 1972 — 17e jaargang. Nummer 9.

KOSMISCHE ASPECTEN

Krachtuitstorting CI/111
Een juist denkbeeld CI/120
Het innerlijk licht CI/122
Een nieuwe dag CI/124

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Ontwaken CII/123
Niet onwikkelde mogelijkheden CII/132

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

KOSMISCHE ASPECTEN

Negende Les.

KRACHTUITSTORTING.

Als men ooit de Wessac-bijeenkomst bijwoont, dan zal in de eerste plaats opvallen, dat er een soort amfitheater is opgebouwd. Er zijn wat men zou kunnen noemen zijvleugels, er is een halvemaan-vormige opstelling en in deze opstelling een vierkant. Voor dit geheel bevinden zich dan de hiërophanten: degenen die in de stof aanwezig zijn bij een uitstorting van kracht. Het aantal aanwezigen loopt nogal wat uiteen. Er zijn altijd enkele mensen in de stof aanwezig, waaronder vaak ook adepten, die op het ogenblik een speciale taak op aarde hebben in de Broederschap. Verder heel veel mensen in de geest, sommigen met een astraal voertuig, anderen alleen maar als waarnemers met hun eigen waarnemingsvermogen.

Als men de uitstortingen van kracht ziet die daar plaatsvinden, dan valt op dat het verschijnsel zich voordoet als komende van bovenaf. Indien men echter in staat zou zijn om dat heel langzaam te bekijken, zoals men b.v. uitermate vertraagd een film van een afgeschoten kogel kan afdraaien, dan zou men het volgende kunnen zien:

Er ontstaat beneden een soort lichtgolf. Deze golf krimpt wat, dijt wat uit en krijgt tenslotte een bijna pyramide-achtige structuur. Ze blijft licht gebogen, als een soort gothische boog. Dan begint er een vonkenspel. Wij zien aan de bovenkant een soortgelijk verschijnsel en pas dan ontstaat eigenlijk de eerste zuil, de kern.

Die kern heeft een eigen kleur, die bepalend is voor de hoofdgeaardheid van de krachten, die kunnen worden verwacht. Daarnaast zien wij dan allerhande nevenverschijnselen optreden. Hoe gaat dit alles in zijn werk?

De Wessac is eigenlijk een feest dat wordt gevierd, omdat het traditie is. Het is dus niet zo, dat de Wessac nu de enige en noodzakelijke bijeenkomst is waarop al deze dingen gebeuren. Het is veeleer dat men lange tijd (eens per 364-365 dagen) die bijeenkomst heeft gehouden altijd omstreeks dezelfde periode van de maan in dezelfde tijd van het jaar en men van beide zijden - zowel uit de geest als uit de stof - weet: dit is eigenlijk het ogenblik. Maar men zou op elk gewenst moment die samenkomst kunnen houden. En indien die bijeenkomst voldoende bekend is, zouden daar soortgelijke verschijnselen kunnen optreden.

De opbouw is als volgt:

Wij hebben in de halvemaan-opstelling mensen, die eigenlijk latent aanwezig zijn. Zij leveren enige kracht. Die kracht is een concentratie van wat wij het Altaar zouden kunnen noemen. Dan hebben we het vierkant in de halvemaan-vormige opstelling. Hierin bevinden zich degenen, die

meer bewust zijn, die ook meer bewust deelnemen en dezen geven die kracht in zekere mate vorm en stuwing. De hiërophanten tenslotte zijn het brandpunt van die kracht. Zij kunnen die kracht verdragen en gebruiken die om haar in harmonie te brengen met wat men de "hogere wereld" kan noemen.

In die "hogere wereld" zijn ook vele entiteiten, die ook kracht moeten hebben. Deze kracht wordt genomen uit wat wij wel een kosmisch veld noemen: d.i. een hoeveelheid energie van hoofdzakelijk geestelijke geaardheid, die echter wordt onttrokken aan practisch het geheel van de Melkweg. Het is betrekkelijk weinig kracht wat je overal weghaalt, maar de verhoudingen van een compleet Melkwegstelsel komen in de basiskracht mede tot uitdrukking.

Dan is er verder het hoog-geestelijk bewustzijn van wat men de Meesters pleegt te noemen. Groot-Krachten dus, die in de basiskracht nog weer hun eigen kracht plus een besef van het Goddelijke en soms ook krachten uit het Goddelijke injecteren. Ook hier hebben wij dus te maken met iets wat in het begin een veld is waarbij concentratie optreedt. Die concentratie wordt zodanig gericht, dat ze op de materie wordt afgesteld. Zij is echter hoofdzakelijk van geestelijk-kosmische geaardheid en kan dus niet zonder meer de aarde bereiken. Daarom zijn dus de hiërophanten en de aanwezigen in de stof nodig. Wat zij doen, is een harmonie scheppen op een vlak dat bijna stoffelijk is, maar dat volledig harmonisch kan zijn met een zuiver kosmische kracht.

Wanneer in beide gevallen voldoende energie aanwezig is, dan zien wij iets dat doet denken aan electriciteit: het overslaan ervan op de tussenliggende ruimte; een soort bliksemschichten, die niet alleen van boven naar beneden, maar ook van beneden naar boven gaan. Als die vreemde uitwisseling plaatsvindt tussen wat u twee potentialen moogt noemen, dan ontstaat er op een gegeven ogenblik een zodanige wederkerige aantrekking, dat tussen de beide velden, zoals die op aarde en in de geest op basis van de kosmos zijn opgebouwd, een contact wordt gelegd. Dit contact is dan het optreden van de uitstorting van kracht.

Nu heeft u waarschijnlijk in beschrijvingen ervan wel eens gehoord dat men zei: De kern was wit. Wit is een kleur van zuivere kracht en komt bij practisch elke uitstorting wel voor, meestal in de kern daarvan. Het is alsof de eerste vonken langzaam uitkristalliseren tot de basis van kracht zonder meer. Maar als die kracht er is, gaat zij uitstralen. Zo wordt de omgeving verzadigd met delen van die witte kracht (de kern) in overeenstemming met de kwaliteiten van die omgeving. Wij krijgen dan het optreden van de kleuren.

Kleur is een woord, dat de essentie niet helemaal zuiver weergeeft, maar we kunnen het daarvoor gebruiken. Ik weet niet, of u wel eens een oude radiobuis heeft gezien. Als die in functie is, dan begint er op den duur aan de buitenkant op het glas een parelmoerachtig blauw vlekje zich af te tekenen, een soort glans. Men zegt: het is een neerslag. Goed, het zal een neerslag zijn, maar het verschijnsel doet heel sterk denken aan hetgeen er bij de Wessac-bijeenkomst gebeurt.

Nu zijn dus de draaggolven aanwezig. Er is een verbinding gemaakt. In die verbinding kunnen degenen, die de hoge kracht regeren (de hiërophanten van de geest) alles wat er aan bewustzijn, aan erkenning naar hen toe is gekomen omtrent de toekomst tot uitdrukking brengen. Zij zenden in verschillende golven uit wat zij weten en beseffen. Daarop kunnen degenen, die op aarde zijn alleen antwoorden volgens het besef, dat zij op aarde bezitten. Hierdoor ontstaat er een wisselwerking.

Nu zult u ook begrijpen waarom het zo belangrijk is dat enkele hiërophanten in de stof leven en dat dat meestal adepten zijn, die op het ogenblik op aarde bestaan. Die heb je nodig, want dat zijn mensen of wezens, die dus het stoffelijk denken en de stoffelijke wereld kennen, ook als zij de geestelijke wereld kunnen accepteren.

Nu straal je uit wat er op de stofmens op dit ogenblik inwerkt: de historie, de ontwikkeling op de wereld. Die werp je a.h.w. tegemoet aan de meer ideëel denkende en niet zo in détails denkende grote geesten. Dezen en de adepten ontmoeten elkaar en er ontstaat een mengeling. Deze mengeling zien wij dan heel vaak als lichtbogen en soms zelfs als lichtfiguren, die zich naast de zuil (de krachtuitstorting zelf) manifesteren. Deze manifestatie zal ook aanduiden welke kracht overheerst.

Als namelijk in het geheel een stoffelijk probleem of een problematiek overheerst, dan zien wij dat de kleurstraling of de vorm dicht bij het altaar heel intens is en er eventueel vormen net boven het altaar zweven. Domineert een grote kracht die van bovenaf komt, dan zien wij daar gestalten. Het is zelfs een keer voorgekomen dat wij engelen zagen zweven daarboven. We weten dan: dat is een indruk die uit de geest komt.

Er is nu een enorme energie opgebracht. Een kosmische energie, die veel sterker is dan wat de mens kan produceren. Aan de andere kant is er een enorme concentratie van wil, van levenskracht, van manas geproduceerd door degenen die in de stof aanwezig zijn. Deze krachten ontmoeten elkaar en in die ontmoeting vermengen zij zich.

Ook dit maakt weer begrijpelijk waarom je slechts ingewijden (adepten) kunt hebben aan het altaar zelf en je zeer bewuste mensen of entiteiten moet hebben, die zich in het vierkant bevinden, want dezen krijgen de eerste weerslag van de kosmische kracht. Degenen, die in de vleugels zitten zouden die kracht misschien niet eens kunnen verwerken. Zij zouden uitblussen of misschien een vorm van amnesie ontwikkelen. Kortom, zij zouden niet in staat zijn om daaruit iets zinnigs over te houden. En dan zou er in feite niets gebeurd zijn.

Ik wil u nu duidelijk maken hoe wij zo'n geval verwerken.

Wat wij zien is dus een uiting van een samenwerking tussen de aarde, de tendensen die op aarde bestaan, de kosmos en de tendensen uit de kosmos en nog eens de wil van de geestelijke krachten, die de kosmische tendensen proberen te richten. Wij weten op dat ogenblik wat de mogelijkheden zijn in kosmisch opzicht, wat de omstandigheden en mogelijkheden zijn in menselijk opzicht en welke krachten er uit de geest actief zijn. Het resultaat is, dat er kan worden afgelezen wat de optimale mogelijkheid is om hoogste geest en materie te doen samenwerken.

Dit is in eerste beginsel nogal eenvoudig. U zou b.v. kunnen zeggen: De hoofdinvloed die dit jaar is geconstateerd, is er één van verandering, van omdraaien. Verandering van b.v. denken en daardoor dus ook van het tot stand brengen van een verandering in maatschappelijke vorm, in uiterlijkheden, in materiële levensomstandigheden en wat dies meer zij. Het is ook zeer duidelijk, dat die kracht alleen maar een begin is. Het is het uizaaien; het is nog niet het oogsten.

Daarnaast zien wij al die kleuren. Wij zien figuren optreden. Wij zien soms krachtlijnen die buitenom lopen, wel tussen de twee brandpunten in, maar op een heel vreemde, eigenaardige manier soms spiralen of lussen beschrijvend. Daaraan kunnen wij dus zien welke afzonderlijke werkingen er aanwezig zijn. En dan ga je rekenen. Want de afzonderlijke werkingen, de afzonderlijke mogelijkheden zijn gemakkelijker te bepalen dan de gehele kosmische tendens. Die kun je alleen maar vaag benaderen.

Zo worden er dus door hoge geesten en een aantal adepten in de stof waarnemingen gedaan. Zij zijn degenen die observeren. Zelf nemen zij

meestal niet direct deel aan de plechtigheid. Zij slaan gade en fotograferen a.h.w. met hun bewustzijn elke afzonderlijke kracht. Een ieder heeft zijn eigen voorkeuren en zo zal een ieder dus de nadruk leggen op een paar andere punten, dat is duidelijk. Maar omdat je dat met een groot aantal entiteiten doet, krijg je een totaal beeld dat practisch alles weergeeft wat er in de krachtuitstorting tot uiting is gekomen.

Dan krijgen we de Raad. U weet, de Raad bestaat in de Witte Broederschap uit de z.g. Grote Raad en de Kleine Raad. Degenen die waarnemen zitten meestal in de kern van de Kleine Raad. Deze waarnemers komen nu samen met alle anderen, die de plechtigheid hebben meegemaakt of die eraan hebben deelgenomen en leggen aan hen voor wat zij hebben geconstateerd. Zij projecteren een soort plan. Dan komt de Hoogste Geest en zegt: Dat plan is wel mooi, maar je hebt geen nadruk genoeg gelegd op dit en op dat.

Nu wordt de wil van de Geest daar a.h.w. overheen geschreven en dan kijken wij op hoeveel punten er een overeenkomst is met hetgeen de Hoogste Geest tot stand wil brengen en met wat in die kracht mogelijk is. Pas als wij dat tot stand hebben gebracht, krijgen wij de representanten van de wereld erbij. Die zeggen: Ja, dat klinkt nu allemaal aardig wat je doet, maar wij moeten rekening houden met....en dan noemen zij op: de atoombom, bevolkingsvraagstuk, luchtverontreiniging of een grote geestelijke crisis ergens. Ook dit wordt weer eraan toegevoegd als een apart beeld.
Nu gaan wij kijken op welke punten die drie beelden een redelijke mate van overeenstemming vertonen. Dat zijn dan de punten vanwaaruit men vertrekt. Dat zijn de uitgangspunten voor de discussies.

Nu moet u niet denken dat het zoiets is als een Kamerzitting of een bijeenkomst van de UNO. Er zijn entiteiten, die voor een bepaald onderwerp deelnemen aan de discussie en zich voor de rest rustig verwijderen, omdat zij geen interesse daarvoor hebben. Er zijn mensen, die proberen hun eigen visie erin te leggen. Zij ontdekken dan dat die visie op dit moment niet belangrijk is en gaan rustig terug naar hun eigen geestelijke school.

Tenslotte komt men dan tot een aantal zogenaamde kernpunten, die voor alle niveaus aanvaardbaar zijn, gezien de kosmische invloeden, gezien het streven van de hogere geest, gezien de mogelijkheden van het streven en denken van degenen die op aarde zijn. Deze kernpunten worden dan meestal weer omgezet in wat men noemt actie-schema's (dat gebeurt soms in de Grote, soms in de Kleine Raad); dus wat gaan wij ermee doen en wat gaan we eraan doen.

Op deze manier ontstaan dan de beslissingen van de Grote Raad, waarin dan b.v. wordt gezegd: Wij zullen de crisisverschijnselen verder moeten ontwikkelen, omdat alleen zo bepaalde machtsverhoudingen kunnen worden doorbroken en er dus een zekere vernieuwingsmogelijkheid ontstaat, ook voor de gewone mens. Een vernieuwingsmogelijkheid, die dan beantwoordt aan de kosmische werkingen en hun invloed, zoals wij reeds hebben geconstateerd. Dit is trouwens één van de beslissingen, die op het ogenblik reeds genomen is.

En dan staan wij met het plan. De ontwikkeling van dat plan begint nogal snel. Het eerste plan (de hoofdpunten) is meestal een week, soms tien dagen na de Wessac-bijeenkomst volledig bekend. Maar nu moet de actie beginnen. De voorrang moet worden bepaald en al die dingen meer. Dat kan uitlopen tot drie maanden. U ziet, zelfs de geest is niet vrij van een zekere ambtenarij, ofschoon dit niet door ambtenaren maar door het begrip van democratische samenwerking tot stand komt. Want democratie heeft ook bepaalde verwarrende aspecten, zeker op de bijna anarchistische manier waarop zij bij ons in de Witte Broederschap wordt gehanteerd.

Hebben wij eenmaal de zaak afgesloten, dan blijft dus over: de invloed uit de kosmos. Nu werd deze op het Wessac-feest overal vandaan gehaald.

Zij werd enorm scherp gebundeld en in focus gebracht. Normaliter komt zij alleen maar diffuus door. U kunt dat misschien vergelijken met gewoon zonlicht en zonlicht dat door een brandglas op een bepaald punt sterk wordt geconcentreerd. Daar waar door het brandglas vuur kan ontstaan, is daarbuiten alleen maar een zekere warmte aanwezig en misschien zelfs dat nog niet eens.

De vraag is nu: In hoeverre hebben wij juist gegokt? Wij hebben nu wel uit alle delen van dit stukje Al de invloeden en krachten samengebracht en wij weten wat er aanwezig is, maar in welke mate treedt dat op? We kunnen zeggen, dat de kracht van één zonnestraal zo groot is en dat wij zoveel zonnestralen kunnen concentreren, maar als wij nu niet weten, of het weer bewolkt of onbewolkt is, dan weten wij ook niet hoe scherp het licht zal zijn en wat dus de mogelijkheden zullen zijn. Hier ontstaat dus weer een onzekerheidselement. En om dat onzekerheidselement nu weer een klein beetje op te heffen gaat de Broederschap uit van wat zij noemt: de actiegroepen.

Een actiegroep wordt samengesteld uit vrijwilligers. Als je geen zin meer hebt, dan doe je niet mee. Als je zin krijgt, dan kun je zo invallen. Heel vrij dus. Wat doet zo'n groep?

Een groep baseert zich op een speciaal deel van de invloeden, die er in de kosmos aanwezig zijn en kiest dan gewoonlijk, omdat je op aarde werkt, die invloeden welke op aarde toch al sterk merkbaar zijn. Deze worden nu weer bij elkaar gebracht en eigenlijk als in een kleine Wessac-bijeenkomst trachten wij nu een punt te vinden, waarop die ontlading mogelijk is. Dat is dus iemand, die op de een of andere manier harmonisch is met de kracht, die wij kunnen opwekken en die de intensiteit ervan zal kunnen verdragen. We krijgen nu het uitstorten van kracht vanuit kleine actiegroepen naar bepaalde personen, naar bepaalde plaatsen, bepaalde streken. Overal wordt dan deze kosmische tendens bijzonder sterk merkbaar. Het is alsof je een soort tegenstelling gaat wekken in plaats van de nivellering die er normaal is, omdat de aarde nu eenmaal in haar geheel in dat kosmisch veld aanwezig is. Door de verschillen, die wij zo opwekken, kunnen wij dus stimuleren en ook afremmen.
Ik meende, dat dit voor u interessant genoeg zou zijn om daar eens aandacht aan te besteden.

Ik weet, dat er mensen zijn voor wie de Wessac-bijeenkomst eerder een soort sprookje is. Anderen zeggen: Nu ja, wat kunnen zij eigenlijk doen?

Wel, wat je kunt doen is bijsturen. Als je een schip stuurt, heb je een roer nodig. Met dat roer kun je een schip dat veel vaart heeft niet onmiddellijk wenden. Dat gaat eenvoudig niet. In zo'n geval zou het roer veel te groot moeten zijn. Maar je kunt wel een afbuigen van de koers veroorzaken.
Dat geldt ook, als je de krachtbron niet zelf in de hand hebt. Zolang er maar een bepaalde beweging is, die groot genoeg is ten aanzien van de massa, is het mogelijk om te manoeuvreren. Dat stuurvlak is nu de krachtconcentratie, die wordt opgebracht door de adepten op aarde plus de actiegroep, die met hen samenwerkt. Op deze manier kun je dus richting geven aan de historie. Je kunt haar niet stopzetten. Je kunt niet ineens de zaak veranderen of een totaal andere richting inslaan, maar je kunt de zaak afbuigen, zodat de ontwikkelingen langzaam maar zeker anders verlopen. Geen rechtlijnige oorzaak-en-gevolg werkingen meer, maar een afbuiging naar een nieuwe oorzaak-en-gevolg reeks. Dat is nu hetgeen de Witte Broederschap doet.

Als ik zo praat over deze grote krachtuitstorting, dan blijft dat een beetje op een afstand. U gelooft het misschien wel, maar u heeft het nooit meegemaakt. Wat er nu in het groot bestaat, moet ook in het klein bestaan. Een voorbeeld heb ik al gegeven, toen ik zei, dat een adept in

het brandpunt kan staan van de kosmische kracht, die een bepaalde actiegroep wekt. Maar waarom zou het een adept moeten zijn? Zeker voor een bewuste wisselwerking is er ten minste een adeptus minor (lagere ingewijde) nodig. Maar als wij alleen van bovenaf werken met een harmonie en geen bewuste actie meer eisen, kunnen wij mijnheer Jansen of mijnheer Pietersen ook nemen.

Als een mens leeft, dan bouwt hij door zijn manier van leven een bepaalde denkwijze, een bepaalde gedragsnorm op. Dat betekent voor hem innerlijk een zeker aantal harmonieën en ook een serie disharmonische verschijnselen. Indien nu die harmonieën - want die zijn voor ons altijd het belangrijkst - passen bij de kracht die de actiegroep gebruikt, dan kunnen wij zo iemand een enorme hoeveelheid energie geven. Dan kan hij b.v. plotseling veel meer werk verzetten dan normaal. Dan kan hij ineens de dingen veel helderder zien dan normaal. Zijn prestatievermogen loopt op, maar ook zijn uitstraling krijgt grotere invloed op zijn omgeving.

In enkele gevallen kunnen wij ook disharmonieën gebruiken. Als wij weten, dat er in iemand een disharmonisch effect aanwezig is, dan kunnen wij ook dit versterken. Wij krijgen dan iemand, die zich verspreekt op een heel vervelende manier. Dan krijgen wij te maken met iemand, die dingen doet welke hij zonder die invloed eigenlijk liever niet gedaan zou hebben. Maar hij voelt zich op dat moment zo sterk en machtig, hij denkt dat hij het kan en demaskeert zo zichzelf tegenover anderen. Dat zijn heel belangrijke dingen, die gebruikt kunnen worden in de economie, in de politiek. Ze kunnen soms ook gebruikt worden om in een geloofsrichting een bepaalde verandering tot stand te brengen. Uitstortingen van kracht naar één persoon zijn dus mogelijk, ook als de persoon zich daarvan niet bewust is.

Maar hoe zit het nu, als iemand op aarde een uitstorting van kracht verlangt? Er zijn heel veel mensen, die zeggen:"Ach God, geef mij kracht om mijn leed te dragen, om te genezen" of voor iets anders. Mensen dus, die - al noemen zij het dan God - in feite een beroep doen op een kosmisch geheel. Ook hier is het natuurlijk belangrijk in hoeverre de persoon een zekere harmonie in zich draagt. Iemand, die zegt: "Ach God, genees mij" en daarbij denkt "maar zorg, dat ik niet uit de Ziektewet raak", die komt niet ver. Maar een mens, die werkelijk op zo'n ogenblik gelooft en die zegt: "Die kracht moet er zijn, die is er", die krijgt op dat ogenblik een energie, die veel groter is dan hij zelf ooit zou kunnen opbrengen. Hij wordt geladen met kracht, omdat het past in het schema van een bepaalde werk- of actiegroep.

Ik haal hier de werkgroep erbij, omdat bepaalde groepen een soort arbeid op aarde plegen te verrichten. Sommige willen de mensen helpen om bewuster te worden, maar er zijn er ook die mensen willen genezen en weer andere groepen willen de mensen innerlijke rust geven. En ook deze groepen kunnen een deel van de krachten, die voor hen toegankelijk zijn in focus brengen op een persoon, die met hen harmonisch is. Zo kun je dus, als je aan paranormale genezing probeert te doen, soms fantastische resultaten behalen, zonder dat je eigenlijk helemaal weet hoe. Alleen omdat je instelling voldoende juist is om kracht te putten, die je wordt toegezonden door een bepaalde werkgroep of actiegroep. Dit is misschien ook een aardige verklaring voor soms onverklaarbare ontwikkelingen bij bepaalde personen.

Nu moet u ook rekening ermee houden dat de doorsnee-mens niet in staat is om veelzijdig te zijn. Hij kan door zijn innerlijke afstemming één, misschien twee harmonische mogelijkheden opbrengen, maar dat hij werkelijk de gehele scala van mogelijkheden, waarmee actie- en werkgroepen kunnen werken, kan omvatten, is onwaarschijnlijk. Wij zien dat mensen, die normaal een bepaalde kracht ontvangen, innerlijk veranderen, van werkgebied veranderen en dan plotseling met andere krachten werken, maar ook andere re-

sultaten krijgen, terwijl de eerste kracht wegvalt. Dan heeft u wel eens het idee "ik ben verlaten". Maar dat is niet waar. U heeft alleen geen toegang meer tot een bepaald deel van de kosmische krachtuitstortingen, omdat u daarvoor gesloten bent. U bent niet meer harmonisch ermee dus kunt u ze niet meer opvangen. Heeft u een andere harmonie ontwikkeld en wilt u daarin actief zijn, dan krijgt u automatisch daarvoor de kracht die nodig is.

Dit is misschien een beetje anders dan het primitieve geloof van: als je maar in de geest vertrouwt, komt het wel in orde. Maar het is toch wel nodig dat je ergens in vertrouwt, want je moet een contactmogelijkheid erkennen. Hoe je die contactmogelijkheid construeert - of dat nu God en alle lieve heiligen zijn of een pact met de duivel of het optreden van een Indiaanse medicijnman uit de geest - maakt geen verschil uit. De aanvaarding van de krachtuitstorting is noodzakelijk wil je zelf iets positiefs ermee kunnen doen.

Kracht tussen geest en mens, kracht tussen geest en geest, het samenvoegen van kosmische krachten en deze naar bepaalde geestelijke of stoffelijke entiteiten sturen, dat alles hebben wij nu gezien. Maar er moet nog iets anders aan de hand zijn, want waar komt de kosmische kracht zelf vandaan?

Wij kunnen hier spreken over de krachtvelden, de onderlinge verhoudingen tussen sterren, de enorme hoeveelheden straling, die worden geproduceerd, vooral in het centrum van het Melkwegstelsel. Daarnaast kunnen wij natuurlijk spreken over hetgeen op geestelijk nivrau gebeurt, maar als wij dat allemaal opsommen, dan hebben wij delen; wij hebben geen geheel. Het is een twee-dimensionale voorstelling. Er is nog een derde dimensie.

Die derde dimensie is de absolute verbondenheid, die er bestaat tussen alle geestelijke en alle stoffelijke niveau's. Er is een relatie te stellen tussen het hoog-geestelijke niveau en de mikrokosmos van het atoom bij wijze van spreken. Ook hier zijn selecte krachtuitwisselingen mogelijk. Wij stellen daarom:

Er is een totaalkracht, die ons allen mede omvat en waaruit wij voor onszelf datgene distilleren wat met ons harmonisch is, wat ons past. Indien dit voor ons geldt, zal dit ook gelden voor elke entiteit, die bestaat - in welke vorm dan ook - in dezezelfde kosmos. Dan zal elke entiteit, die leeft in een ster of in een planeet, die zich misschien uit in de een of andere stofwolk in de ruimte, geestelijk voor zich krachten putten uit het totaal.

Als wij dus spreken over kosmische krachten, dan hebben wij niet te maken met het totaal van de kosmische kracht, maar eigenlijk met datgene wat door de verschillende entiteiten of persoonlijkheden daaruit wordt geselecteerd. De kosmos zelf en de daarin optredende kracht zijn op zich harmonisch, maar de krachten die daaruit worden gedistilleerd door de verschillende persoonlijkheden behoeven op zich niet harmonisch te zijn, omdat het delen zijn van het geheel, die zelfs een tegengestelde inhoud en werking kunnen bezitten. Wij hebben dus te maken met een enorm aantal persoonlijke uitstralingen, die echter op een zeer hoog geestelijk vlak liggen en die daarnaast ook vaak een reflectie vinden in een stoffelijke bevoertuiging.

Als wij nu al deze krachten hebben, dan zal er altijd een bepaalde vorm domineren. Als bij wijze van spreken vele entiteiten meer aan vernietiging denken dan aan opbouw, dan zal het geheel van de kosmische kracht, zoals die zich voor ons en voor de Witte Broederschap manifesteert, dus voornamelijk vernietigend zijn. Maar wij kunnen die vernietiging dan gebruiken om dingen op te ruimen, die wij toch niet nodig hebben.

Indien wij b.v. kanker willen genezen, moeten wij de kankercellen vernietigen. Daarvoor zou een dergelijke kracht bruikbaar zijn. Als er bepaal-

de denkbeelden op de wereld zijn, die wij uitermate gevaarlijk vinden, dan kunnen wij de vernietigende kracht gebruiken tegen de originatoren van die denkbeelden zelf en ze daardoor tot een vorm van ontbinding dwingen. Het is dus niet zo dat een kracht, die op zichzelf vernietigend is, niet bruikbaar is. Maar het is wel zo dat wij altijd gehouden zijn te werken met de persoonlijke uitstraling van alle groot-kosmische entiteiten bij elkaar.

Ik meen, dat in het voorgaande reeds duidelijk zou zijn geworden, dat de uitstraling in de materie bij dergelijke entiteiten enigszins parallel loopt aan de geestelijke uitstraling.

Als een zonnegeest bijzonder onevenwichtig en opgewonden is, dan zal de ster waardoor hij zich uit een periode doormaken van instabiliteit, van sterke temperatuurwisseling aan het oppervlak. Maar dat betekent dan weer dat de uitstraling van die ster eveneens sterk fluctueert en dat zal voor degenen, die in de omgeving zijn, direct merkbaar zijn. Maar aangezien zo'n ster ook nog bijdraagt aan de totale stralingsverzadiging, voor zover deze kan optreden in b.v. het geheel van een Melkwegstelsel, zal ook daarin - zij het in geringere mate - een variant voorkomen.

Zo ontstaat dus die kosmische kracht, die in de uitstorting van krachten op de Wessac-bijeenkomst wordt gezien. Zij is een samenvoeging van geestelijke en stoffelijke waarden berustend op de persoonlijke harmonieën van grote entiteiten.

Elk mens, deel-zijnde van dit grote geheel, zal zich aan deze stralingen niet geheel kunnen onttrekken. Hij heeft echter de aarde. De aarde is ook een persoonlijkheid. Zij zal haar eigen afstemming meestal baseren op een overeenstemming met b.v. de zon. Planeten onderling kunnen verschillen, maar alle planeten zijn geneigd om bij een oriëntatie een zekere harmonie met de zon in stand te houden. Dat komt nu eenmaal omdat zij voor kracht daaraan gebonden zijn en omdat de zon de planeetgeest meestal domineert.

De aarde kan dus een eigen instelling hebben. Die instelling werkt heel sterk in op alle mensen, die op aarde leven. Elke invloed, die met de eigen instelling van de aarde harmonisch is, zal dus in versterkte mate optreden, gemakkelijker te hanteren zijn en scherper gericht kunnen worden. Er zijn krachten, die je alleen betrekkelijk vaag kunt richten. Er zijn ook krachten, die je bij wijze van spreken op één cel van het lichaam van één persoon kunt richten. In het laatste geval hebben wij altijd te maken met een kracht, een tendens, die harmonisch is met de eigen kracht, met de eigen uitstraling van de aarde.

Op deze manier worden dus deze kosmische krachten, die wij als een onpersoonlijk geheel benaderen, toch door persoonlijkheden voortgebracht. Daar geestelijke uitstralingen bovendien beïnvloed zullen worden door de hoogste entiteiten die er in de geest bestaan (want ook daar zijn machts- en leerverhoudingen), moeten wij bovendien stellen dat de geestelijke inhoud, die in de stralingen mede tot uiting komt, zal worden bepaald door wat wij noemen de hoogste sferen.

Dan vloeit hieruit weer voort dat hoge geesten (onverschillig waar en in welke vorm zij ooit hebben geleefd, dat kan dus net zo goed Jezus zijn of Mohammed zowel als de een of andere onbegrepen persoonlijkheid van een verre planeet, mits deze tot een kosmisch bewustzijn is gekomen) manipulerend kunnen optreden op geestelijk niveau en daarmee extra tendensen meegeven aan de bestaande kosmische straling van het meer stoffelijke geheel.

Op deze wijze kunnen Groot-Meesters ingrijpen en kunnen zij trachten hun eigen inzichten en harmonieën veel sterker op een wereld te doen gelden dan normaal gebruikelijk zou zijn. Ook zij maken deel uit van de kosmische invloed. En de uitstorting van kracht, die op de wereld in feite

voortdurend plaatsvindt, maar in een meer diffuse vorm dan op het Wessac-feest, draagt in zich dan ook altijd weer het kenmerk van deze entiteiten.

Hiermee heb ik mijn onderwerp eigenlijk beëindigd, maar ik zou er enkele opmerkingen aan willen toevoegen.

Als er bij ons wordt gezegd dat Groot-krachten (en dan denken wij aan Jezus, aan bepaalde grote geestelijke Meesters) op een gegeven ogenblik dicht bij de aarde zijn, dan denkt een mens heel snel: Ach, dat is een kwestie van afstand. Zij dalen tot ons neer. Je zou eerder kunnen zeggen, dat zij vanuit zich een straling (een kracht) opwekken, die sterk harmonisch is met die van de wereld, waarin zij hun eigen persoonlijkheid, hun willen mede tot uiting kunnen brengen. Dus, als wij zeggen dat grote geesten dicht bij deze wereld zijn (iets wat ook dit jaar weer het geval is) dan betekent dit dat hun bijzondere invloed gemakkelijker merkbaar zal worden in het totaal der krachtuitstortingen die op aarde plaatsvinden.

Zo denken de mensen ook heel vaak: Ach, die krachten, dat zal ik wel zien. Ik kan het hun niet kwalijk nemen. Maar u heeft misschien wel eens opgemerkt dat een mens, die zich op een bepaalde wijze oriënteert t.a.v. de wereld en ook ten aanzien van geestelijke zaken en van zijn innerlijke toestand, resultaten boekt. Die resultaten worden dan deels schijnbaar moeiteloos tot stand gebracht. Die moeiteloosheid is te danken aan het feit, dat kosmische krachten - van welke aard dan ook - voor u werken, door u heen stromen, vanuit u werkzaam zijn. Het is dus voor een mens zeer belangrijk om zichzelf te oriënteren.

Als u weer eens wat hoort over de besluiten van de Grote Raad, dan is het misschien wel interessant om zelf eens na te gaan welke punten daarin voor u bijzonder begrijpelijk en aanvaardbaar zijn. Indien u zich daarop gaat concentreren, zult u ongetwijfeld in harmonie komen met bepaalde actiegroepen. Deze actiegroepen zullen dan middels u - ook als u dat niet helemaal zelf kunt beseffen - werkzaam zijn.

Er wordt door onze Orde, maar daarnaast ook door heel veel geestelijke bewegingen geprobeerd om bepaalde harmonische kringen te stichten. Soms hebben deze kringen een bepaald doel. Het kan genezing zijn of meditatie, in andere gevallen hebben zij weer het karakter van een discussie-club of een soort geestelijke gezelligheidsvereniging. In al deze gevallen gaat het voornamelijk om de harmonie van die mensen. Want door hun harmonie vormen zij een betrekkelijk breed vlak, waarop kracht kan worden geprojecteerd. Krachten, die je bij één mens niet nauwkeurig zou kunnen onderbrengen, kun je in zo'n groep wel kwijt. Zo kun je door middel van een groep krachten en mogelijkheden verbreiden; wat niet mogelijk is via één persoon of slechts in uitzonderlijke situaties middel één persoon. Je maakt dus het verwerken van bepaalde krachten van kosmische geaardheid gemakkelijker en je hebt een vlak, waarop krachtuitstortingen, die vanuit de geest worden gericht, gemakkelijker worden opgenomen en uitgedragen. Het is daarbij niet zo belangrijk, dat de groep zelf precies weet wat er aan de hand is. Het is belangrijk, dat de groep harmonisch is en dat de groep op haar manier met aanvaarding en met inzet actief is.

Zo ziet u, dat het werk van de Witte Broederschap en van alle krachten die daarbij een grote rol spelen eigenlijk toch terechtkomt bij u op aarde. Want dat is het enige doel ervan dat voor u belangrijk is. U ziet ook hoe belangrijk het voor u kan zijn om met enkele mensen harmonisch te zijn. Want door deze harmonie geeft u ons - en natuurlijk ook vele hogere entiteiten - de gelegenheid krachten op deze aarde tot uiting te brengen, die alleen via bepaalde harmonieën, soms zelfs grotere groepen, te uiten zijn. Zo kan de gehele scala van kosmische invloeden op aarde

beter worden uitgedrukt en gericht worden gebruikt om de bewustwording van de mensheid en daarmede voor haar het gewinnen van een persoonlijke kosmische staat mogelijk te maken.

:-:-:

EEN JUIST DENKBEELD.

Een juist denkbeeld is voor een mens niet een denkbeeld dat met de werkelijkheid strookt; het is een denkbeeld dat strookt met zijn persoonlijkheid.

In het denken drukken wij het "ik" uit. Al datgene, wat voor het "ik" niet aanvaardbaar is of waarin het "ik" zichzelf niet volledig erkent, brengt voor ons strijdigheid met zich mede. Elke strijdigheid betekent onvermogen om krachten juist te gebruiken. Maar op het ogenblik, dat ik een denkbeeld koester en daaraan een volledige overgave ken, omdat daarin geen enkel voorbehoud, geen bedenking, geen verwerping en ook geen angst aanwezig is, dan heb ik een denkbeeld gevonden waarop ik mij kan baseren, indien ik mijn persoonlijkheid wil instellen op andere en mogelijk hogere waarden.

Het "ik" dat met dit denkbeeld bezig is, brengt daarmede alle strijdigheden die in het "ik" bestaan tot rust. Er is dus sprake van een ontspannenheid, terwijl men gelijktijdig door het denkbeeld veelal wordt gebiologeerd; men komt dus tot concentratie. Deze beide vormen tezamen de basis voor elke harmonie met hogere krachten.

Op het ogenblik, dat ik op aarde gespannen ben, zal een geestelijke kracht deze spanningen eerst moeten verbreken om zich te kunnen manifesteren of om de eigen krachten in die mens tot uiting te brengen. Daar waar de persoon ontspannen is, gebeurt dit zonder dat er weerstand is. Er wordt dus meer kracht gemakkelijker en sneller overgebracht. Maar ik kan alleen krachten overdragen op basis van een erkenbare harmonie. Het juiste denkbeeld is voor een mens dus dat denkbeeld, dat zozeer zijn eigen persoonlijkheid en misschien ook zijn eigen wensleven tot uitdrukking brengt, dat hij daarin het geheel van zijn harmonische mogelijkheden haast onwillekeurig concentreert en uitstraalt. Er is daarmee een basis geschapen, die voor elke geest te benaderen is. Deze basis kent niet de weerstand van de innerlijke verdeeldheid. Integendeel, door de volledige ontspanning plus de absolute gerichtheid zal elke entiteit, die in zich harmonisch is met de teneur van het uitgestraalde denkbeeld het geheel van haar krachten en mogelijkheden in de persoon tot uitdrukking kunnen brengen.

Juist denken is voor vele mensen: denken aan de hand van een zeker schema, in overeenstemming met bepaalde regels of wetten. Nu zijn er voor ons wel degelijk schema's en regels en wetten, maar die liggen vast in onszelf en zijn het gevolg van onze gehele ontwikkeling als geest, onze stoffelijke geneigdheden en de wereld waarin wij ons bevinden. Hier kunnen geen algemene wetten gelden. Hier kan alleen datgene gelden wat in het "ik" wordt aanvaard en gekend.

Vergeet niet: een wet die van buiten komt, kun je aanvaarden, maar er toch innerlijk onder lijden, een zeker verzet ertegen kennen. Maar dat-

gene wat deel uitmaakt van je wezen en persoonlijkheid daartegen verzet je je niet, dat kun je zonder meer als juist en goed beleven en aanvaarden.

Hierin ligt dus weer het criterium: Ik heb geen werkelijkheid nodig. Ik heb mijn werkelijkheid nodig. Ik heb geen instelling nodig die overeenkomt met bepaalde idealen, hoog-geestelijk of anderszins. Ik heb alleen mijzelf van node, want ik ben het punt waardoor een contactmogelijkheid wordt geschapen. Het is mijn geestelijke ontwikkeling, die zal bepalen met welke geestelijke sferen en niveau's ik in contact kan komen. Het is mijn instelling, die zal bepalen welke krachten, welke inspiraties, welke uitingen van de geest door mij ontvangen kunnen worden en welke daarvan ik terzijde zal schuiven.

Een mens verandert. Als je een juiste gedachte hebt, zal die niet altijd juist blijven. Er komt een ogenblik, dat je instelling, je denken moet veranderen om voor jezelf aanvaardbaar te zijn; en het is juist deze aanvaardbaarheid die noodzakelijk is. Want een mens, die zichzelf niet aanvaardt, is daardoor ook niet in staat om zelfs de hoogste goddelijke uiting te aanvaarden. De verwerping van het "ik" impliceert de afwijzing van alle krachten. Zo dien je steeds weer voor jezelf een gedachte te formuleren.

Het denkbeeld mag groeien en veranderen. De juiste gedachte voor harmonische contacten heeft veel weg van een soort vervolgdroom. Een verhaal, dat je jezelf voortdurend vertelt. Een verhaal, waarin de wereld voor jou steeds aanvaardbaar is en waarin je met de wereld in vrede kunt leven, waarin alle uitingen van die wereld voor jou goed zijn. Kortom, een uitdrukking van je wens, van je wil, van de werkelijke vrijheid die je behoeft. En elk ogenblik, dat je wereld verandert, dat jij verandert, zal de droom veranderen. Want het is niet het beeld dat bepalend is, het is de essentie van het ervaren die op de achtergrond schuilt. Er is geen sprake van een denkbeeld waarin bepaalde vormen aanvaardbaar en andere verwerpelijk zouden zijn, tenzij je dit persoonlijk als zodanig ervaart natuurlijk. Elk beeld is aanvaardbaar, want het is een symbool. Het is niet de uitdrukking van een werkelijkheid, het is de uitdrukking van je wezen. Misschien mag ik u enkele voorbeelden geven.

Wij weten, dat bepaalde mensen in orgiastische bijeenkomsten zichzelf volledig verliezen en in dit zichzelf verliezen, waarbij een geloof aan hogere krachten ongetwijfeld een rol speelt, worden geïnspireerd en daaruit versterkt en met nieuwe innerlijke belevingen en kracht verrijkt verder kunnen gaan. Nu weten wij, dat dergelijke bijeenkomsten normaal worden afgekeurd. Het is echter niet de handeling die belangrijk is, het is de manier waarop zij zichzelf verliezen en toch in harmonie blijven met wat zij als deel van zichzelf erkennen.

Een ander mens zal misschien juist de gehele wereld afwijzen. Hij zal in eenzaamheid wonen ergens in een kluis diep in een bos of in een woestijn, ergens weggescholen misschien op een berg, zichzelf lijden van allerhande aard aandoen en ontberingen zoeken. Maar hierin vindt hij een vorm van bevrediging. Hierdoor heeft hij het gevoel zichzelf te kunnen aanvaarden. Zijn dromen zijn dan meestal een verder ontwikkelen van datgene wat hij doormaakt. Maar het is deze droom, dit denkbeeld, waardoor voor hem inderdaad het Allerhoogste kenbaar wordt.

Soms zien wij procedures, die betrekkelijk algemeen worden toegepast om dit juiste denken te ontwikkelen. Het wonderlijke hierbij is dat zowel overvloed, beproeving door angst als eenzaamheid, beproeving door honger en dorst een rol hebben gespeeld.

In het Oosten bestaat er een 40-daagse vasten. Men trekt zich terug in de eenzaamheid, vast gedurende 40 dagen en neemt in die periode zo weinig mogelijk vocht tot zich. Het lichaam verzwakt inderdaad.

Maar de mens wordt daartoe gedreven door een denkbeeld. Naarmate hij zich verder overwint en het vasten weet vol te houden, krijgt hij het gevoel dat zijn denkbeeld werkelijker wordt. Hij vindt vaak innerlijke verlichting en openbaring, die zeker niet aan het vasten en de eenzaamheid te danken zijn, maar die te danken zijn aan een soort zelfverwezenlijking, waarbij de mens eindelijk zichzelf aanvaard heeft zoals hij is.

Bij de Indianen kende men, evenals trouwens ook bij sommige negerstammen, het gebruik om jongelingen uit te zenden in de eenzaamheid, zeer summier of geheel niet bewapend. Zij moesten zich voeden met wat het land opleverde en moesten wachten totdat zij in hun dromen hun beschermgeesten (Manitoe's) zouden ontmoeten.

Ook hier weer: een mens wordt op de proef gesteld. Naarmate de proef zwaarder wordt en hij dus zichzelf meer aanvaardt om hetgeen hij doet, staat hij ook meer open voor de krachten, die met zijn wezen harmonisch zijn. Is het een wonder, dat de Indianen beweren dat tijdens een dergelijke beproeving een ieder op den duur juist dat symbool en die kracht zal ontmoeten, die persoonlijk bij hem passen? Is het een wonder, dat door deze vorm van inwijding een man méér kan worden dan een man? Hier krijgen wij vormen van handelen, inderdaad. Maar dit handelen is altijd weer gericht op het bereiken van het juiste denkbeeld, de juiste gedachte.

Voor u in uw wereld zijn deze dingen niet zo eenvoudig. Ik kan mij niet voorstellen, dat er onder u één is, die zich voor een 40-daagse vasten terugtrekt ergens op de top van een duin in het een of ander waterwin-gebied. U zou moeite hebben met uzelf, met de veldwachters en uzelf waarschijnlijk voor de gek houden. Daarom is het voor u niet aanvaardbaar. Maar ook voor u zijn er in uw leven bepaalde behoeften, angsten, begeerten. Als u deze kunt samenvoegen tot iets waardoor u niet meer bang bent, waardoor het beeld dat u heeft ontwikkeld voor u volledig aanvaardbaar is, innerlijk als het ware beleefbaar wordt, dan heeft u het juiste denkbeeld gevonden.

-:-

HET INNERLIJK LICHT.

Het innerlijk licht is eigenlijk geen licht. Het is niet iets wat wij zien, het is iets wat ons doet zien. Licht in de natuur is datgene waardoor je visueel kunt waarnemen wat er rond je is. Het innerlijk licht is datgene wat je mogelijk maakt te ontdekken wat er in je als werkelijke waarde bestaat.

De mens, die naar het innerlijk licht streeft, zoekt meestal naar het verschijnsel. Hij zoekt in zich die ademloze stilte, die verblinding, waarin hij voor een ogenblik opgaat, weggedragen in een droom van nietzijn om met een vreugdig en versterkt gevoel weer terug te keren tot de werkelijkheid. Maar daarmede is eigenlijk niets veranderd.

Als wij een ogenblik opgaan in het innerlijk licht en wij keren terug, dan hebben wij het gevoel dat er iets groots is. Die beleving kan ons dan als zodanig sterken en steunen. Maar wij hebben niets méér ont-

dekt omtrent onszelf en onze relatie met de kosmos. Daarom is een langzaam ontwaken tot de werkelijkheid die in je bestaat m.i. te verkiezen.

Indien men het innerlijk licht wil benaderen, moet men dus ook niet naar het licht zoeken, men moet proberen te zien. Zien die verschijnselen die in je leven. Zien die krachten die je plotseling aanvoelt als een deel van jezelf of als een voortdurende invloed in je persoonlijk leven. Op deze manier zul je vaak staan tegenover het "ik" als een mens, die uit een verlichte gang ineens een duistere kamer betreedt. Maar als je geduld hebt, als je in de schijnbare duisternis die onbegrijpelijkheden blijft waarnemen, dan tekenen zich langzaam vormen af.

Het alverblindende licht is iets wat wij niet eens kunnen verdragen. Ons innerlijk licht is misschien maar een enkel straaltje van de werkelijkheid doordringend in de bekrompenheid van onze eigen waanwereld. Maar dat ene straaltje licht kan ons toch voldoende onze innerlijke wereld doen zien. En eerst wanneer wij die wereld zien, a.h.w. kennen, als we zien waar de meubels staan in onze innerlijke kamer, dan zijn wij misschien ook in staat naar de gordijnen te gaan en ze langzaam iets open te schuiven. En dan nog zullen wij dat niet doen om naar buiten te kijken, maar wij zullen eenvoudig - ziende waar de scherpste contour, de scherpste definitie is - proberen door concentratie daarop een duidelijker beeld te krijgen. Als die duidelijkheid ontstaat ten aanzien van één beseft deel van onze innerlijke wereld, dan kunnen wij rond ons kijken en ontdekken, dat die duidelijkheid eveneens alle andere, misschien minder goed begrepen of minder juist gedefinieerde waarden van het "ik" bevat.

Het innerlijk licht is een mogelijkheid tot zelferkenning, tot zelfontdekking. Het is zeker niet een kracht, die ons ontrukt aan onszelf.

Misschien vindt u het vreemd dat ik in een cursus, die over kosmische krachten moet gaan juist dit onderwerp aanstip. Maar wat is de kosmos ons waard, als wij niet weten waar haar krachten op inwerken? Als wij weten, dat wij ons bewegen en wij weten niet waarheen wij ons bewegen, hoe kunnen wij onze weg dan bepalen? Slechts de mens, die een eerlijk en juist beeld begint te krijgen van al wat er in hem leeft, kan ook naar buiten toe bewust handelen. En wat meer is: hij zal de kracht van licht, die dan in hem doordringt leren erkennen in de wereld om hem heen. Zoals hij eens leerde eerst zichzelf te kennen, zo kan hij - nu hij eenmaal zichzelf kent - de waarheid zien achter de schemering van illusies, die overal rond hem bestaan. Hij dringt door in een werkelijkheid, die meer bevat dan menselijke feiten.

Als wij kosmische krachten beschrijven, dan is die beschrijving betrekkelijk nutteloos voor een mens, die niet in staat is de betekenis van de kosmische kracht voor zichzelf te beseffen.

Als wij vertellen welke bijzondere uitstortingen van kracht er plaatsvinden op deze wereld, zo is dit alles betrekkelijk zinloos en nutteloos, indien een mens niet zelf weet hoe zijn innerlijke structuur is en of hij daarmee in contact kan komen. Daarom is voor de bewustwording - althans in mijn ogen - het innerlijk licht een noodzakelijk deel van de bewustwording, ja, zelfs de basis van een bewustwording tot een werkelijke wereld. Het is ook daarom dat ik met nadruk juist dit punt belicht.

Laat mij besluiten met op te merken, dat het innerlijk licht, waarover wij spreken weliswaar van goddelijke origine is, maar een goddelijke origine die ook kan worden toegekend aan het werkelijke ego dat wij zijn. Het is onze ikheid, verbonden met het tijdloze, waaruit het licht van de werkelijkheid kan doordringen in de bekrompenheid van ons tijdelijk besef in de een of andere wereld. Wij zien dan wat vluchtig en tijdelijk is. Wij zien wat schijnvormen zijn en wij erkennen wat als een onwrikbaar deel

van ons wezen en denken op dit ogenblik in ons vastligt. Daarmee hebben wij de werkelijkheid gevonden. Daarmee zijn wij dichter gekomen tot een harmonisch bestaan, waarin het gehele ego - ongeacht de vele voertuigen waarin het zich misschien menifesteert - tot uitdrukking komt.

Beantwoorden wij aan datgene wat wij in de kosmos (het tijdloze vlak) zijn, zo beantwoorden wij aan elke vorm, die wij kunnen aannemen. Elke vorm, waarin wij verschijnen, krijgt zijn kosmische betekenis, indien ons besef in staat is het kosmisch "ik" te koppelen aan de tijdelijkheid der verschijnselen.

Ik hoop, dat ik met deze enkele opmerkingen omtrent het innerlijk licht heb bijgedragen tot een juistere waardering van de innerlijke verlichting, die zo menigeen nastreeft en ook een juister beeld heb gegeven van datgene wat u daarin moogt verwachten en wat u daarmee kunt bereiken.

-:-

EEN NIEUWE DAG.

De meeste mensen denken elke nieuwe dag weer aan datgene wat zij gisteren hebben gedacht en daardoor beseffen zij niet wat zij vandaag beleven.

Gisteren is voorbij, morgen is nog niet gekomen. Ik ben vandaag alles wat ik geweest ben. Alles wat ik zal zijn is vandaag in mij. Vandaag ben ik de werkelijkheid, de eeuwigheid, alle dingen.

Ik kan spreken van een nieuwe dag, maar verander ik dan datgene wat ik kosmisch ben? Ik druk slechts hetzelfde op een andere wijze uit. Laat mij beseffen hoe oneindig ik ben; hoe onbeperkt de werkelijkheid is vanwaaruit ik leef.

Ik zal elke nieuwe dag slechts zien als een uitdrukking van dat wat ik ben en in deze uitdrukking waarmaken datgene wat ik voel te moeten zijn. Zo beantwoord ik aan de drang, die in mij bestaat om mijzelf waar te maken. Zo beantwoord ik aan de eisen van de wereld, die van mij een voortdurende wisselwerking verlangt en zo word ik steeds meer bewust van mijzelf èn van de wereld, zodat de eeuwigheid voor mij meer aanvaardbaar wordt.

:-:-:

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Negende Les.

O N T W A K E N.

Als je in een wereld leeft die vol begoocheling is, dan heeft het leven voor jou een bepaalde inhoud en vaak een wat droomachtige kwaliteit. Zoals wij in vorige lessen hebben gezien leven de meeste mensen aan de hand van idealen, van denkbeelden en niet aan de hand van feiten. Nu kan er een ogenblik komen dat de mens in staat is de keten van alle begoocheling, van alle zelfbedrog ook te doorbreken. Dat ogenblik kan soms ontstaan door middel van b.v. een schok. Er zijn mensen, die door een ongeluk plotseling helderziend, helderhorend worden. Dat is een bekend verschijnsel. Maar in feite zijn ze door die schok ook wakker geworden voor iets wat er altijd is geweest; en dat vergeten de meeste mensen.

Als ik hier uitdrukkelijk niet spreek over inwijding maar over ontwaken, zo vindt dit zijn reden in het feit dat inwijding veronderstelt: procedure. Terwijl ontwaken een natuurlijk verschijnsel is dat met elke slaap gepaard gaat. Wat een mens doet, die zich bewust wordt van zijn leven, van zijn omgeving of van een werkelijkheid, is ontwaken.

Nu zijn er zeer veel situaties in een menselijk leven die zijn vastgelegd (denk b.v. aan het huwelijk, aan de positie die iemand in de gemeenschap heeft, aan de waarde van bezit) en waar men eigenlijk moeilijk doorheen kijkt. Het zijn van die karakteristieke toestanden (eigenlijk sjablonen), die de maatschappij op je heeft getekend. Als je nu wakker wordt, ga je begrijpen wat ze zijn: sjablonen; en dat de inhoud niet is gelegen in het feit dat er een huwelijk is of dat je in de maatschappij een bepaalde positie hebt in de ogen van anderen of dat je een bepaald bezit hebt. Het is belangrijk: wat ben ik, wat doe ik ermee, hoe leef ik ermee? En dan ga je vanzelf ook anders reageren.

Laten wij een paar voorbeelden zoeken uit deze tijd om daarmee duidelijk te maken waar eigenlijk een fout zit en waartoe een ontwaken zal leiden.

Dan neem ik allereerst - het is actueel - het enorme protesteren van de studenten.

Dat zij protesteren is begrijpelijk. Hun belangenwereldje wordt aangetast. Aan de andere kant zouden zij zich wel moeten realiseren, dat het hogere onderwijs toch wel veel te kostbaar is in verhouding tot wat het produceert. Indien zij zelf zouden bijdragen tot het verlagen van deze kosten, ook tot het verminderen van het element verspilling bij het onderwijs, dan zou - geloof ik - ook de verhoging van hun eigen bijdrage niet eens noodzakelijk zijn. Zij kijken echter niet naar zichzelf, dus niet "wat zijn onze mogelijkheden?", maar zij eisen mogelijkheden voor zichzelf zonder een verplichting voor zichzelf direct daartegenover te stellen.

En daar zit nu de grote moeilijkheid. Als zo iemand ageert, dan doet hij dat volkomen overtuigd en van ganser harte. Stel, dat hij wakker wordt. Dan ziet hij opeens dat een groot gedeelte van zijn kennis in feite niet nuttig is. Hij realiseert zich verder dat hij door de belangrijke zaken met grote aandacht te bestuderen en voor de rest logisch te denken vele onbelangrijke dingen, die op dit ogenblik een groot gedeelte van zijn tijd opeisen als het ware vanzelf te weten komt.
Hij komt dan tot een nieuw systeem van leren. Maar hij komt ook tot totaal andere eisen ten aanzien van b.v. de mogelijkheid om een practicum te hebben. Hij stelt dan voor zichzelf: Het is noodzakelijk, dat ik bepaalde dingen doe. Wat kan ik zelf doen en waar heb ik inderdaad een kostbare outillage voor nodig? Dan blijkt, dat ook daar veel minder nodig is. Het eindresultaat voor de student die wakker is geworden is, dat hij veel minder is aangewezen op al datgene wat anderen voor hem doen en voor hem beschikbaar moeten stellen en dat hij gelijktijdig sneller leert, beter leert en zelfstandiger is op het ogenblik dat hij zijn studie beëindigt.
Dit is een heel eenvoudig voorbeeld van wakker worden.

In geestelijk opzicht kan ik mij iets dergelijks eveneens voorstellen.

Als wij iemand hebben die gelooft - onverschillig wat voor geloof dat is - dan zal hij in vele gevallen zijn eigen denken staken op het ogenblik, dat zijn geloof een verklaring geeft. Als hij echter beseft, dat de waarde van een geloof niet is gelegen in de verklaringen die het afgeeft, maar in de mogelijkheden die het voor de mens innerlijk en uiterlijk schept, dan zal hij ongetwijfeld in dat geloof gaan zoeken naar datgene, waarmee hij kan werken, waaruit hij bepaalde krachten kan putten. Hij zal zoeken naar de werkelijkheden, die voor hem werkelijk tellen en hij zal zich daarop concentreren. Dan interesseert het hem helemaal niet meer welke bisschop de baas is. Dan vraagt hij zich ook niet af, of de paus nu wel of niet onfeilbaar is. Hij laat dominee rustig preken, maar hij beléeft zijn godsdienst. In dat beleven komt hij tot een practische mogelijkheid.

Zo iemand zou men een soort ingewijde kunnen noemen. Dat wil echter nog niet zeggen, dat die man daarom de vorm behoeft te verwerpen.
Een van de bekende voorbeelden is Pater Pio, die de laatste tijd ook wat meer in de publiciteit is gekomen.

Pater Pio was een heel gelovig en heel eenvoudig mens, die echter voor zichzelf de consequentie trok uit zijn geloof. Hij was ook consequent ten aanzien van die punten, welke voor hem in zijn practisch werken en in zijn contact met de medemens en met God belangrijk waren.
De rest nam hij er dan wel bij. Deze man werd gezien als een wonderdoener; en dat was hij in sommige gevallen ook wel. De man was wakker geworden. Hij had gezien wat onbelangrijk en wat belangrijk was. Misschien is dat ook wel de reden, dat hij zoveel vijanden vond onder de geestelijkheid en dat Rome zo bang voor hem was.

Kijk, dat zijn punten waarvoor u zelf voorbeelden te over kunt stellen. Het is eigenlijk zeer eenvoudig te formuleren. Wakker worden betekent: geen denkbeelden van jezelf of van anderen, kijken naar practische mogelijkheden. Niet vragen: wat is het ideaal genoemde systeem? maar: wat is voor mij practisch het best bruikbaar?

Het is minder idealistisch, dat geef ik graag toe. Maar een groot ingewijde is geen idealist. Dat denken de mensen. Een groot ingewijde is iemand, die weet welke mogelijkheden hij heeft. Hij gebruikt die mogelijkheden dan volgens zijn persoonlijkheid en inzichten. Alles wat daarbuiten ligt, stelt hij eigenlijk een beetje terzijde; niet in een eenzijdigheid, in een ontkenning, maar eenvoudig in het besef: deze dingen tellen voor mij niet mee. Zo iemand zal zich wel afvragen: heb ik schoenen waarmee ik

goed kan lopen? Hij zal zich niet afvragen: zijn ze mooi en passend? Zo iemand zal zich niet afvragen, of een mens nu mooi of lelijk is of tot een bepaald ras behoort, maar hij zal wel proberen in deze mens bepaalde harmonische mogelijkheden te zien. Ziet hij die niet, dan zal hij zich beschermen tegen de disharmonie, die mogelijk in die persoon zetelt. Practisch zijn is een van de veel voorkomende verschijnselen bij een mens, die begint wakker te worden.

Als je sterft, word je eigenlijk ook een beetje wakker. Er zijn zelfs mensen, die zeggen: Sterven is een soort inwijding. Het proces van het sterven op zich heeft onaangename nevenverschijnselen, waaraan je je niet kunt onttrekken. Maar als je die verschijnselen dan maar accepteert en je concentreert je op de ervaring, dan blijken ze eigenlijk erg onbelangrijk te zijn.

Iemand, die op aarde heeft geleefd, wordt geconfronteerd met de werkelijke betekenis van zijn leven. Dat is het eerste begin van het sterven, de dood. Hij wordt verder geconfronteerd met zijn denkbeelden en tekorten die hij volgens die denkbeelden heeft bezeten. Hij wordt ook geconfronteerd met de werkelijke betekenis, die hij voor de medemensen heeft gehad en met de oprechtheid voor zover die in zijn bestaan en in zijn werken heeft gescholen. En dan moet hij beginnen te leven met de erkenningen, die hij nu in zichzelf heeft vastgelegd.

Op het ogenblik dat je zegt: iets daarvan is niet waar, zit je in moeilijkheden. Dan heb je dat bekende uitwijkverschijnsel waardoor velen een lange tijd in Schaduwland vertoeven. In sommige gevallen heb je ook een fixatieverschijnsel; wat meestal betekent dat iemand niet verder komt dan Zomerland. Aanvaard je echter de werkelijkheid, dan blijken de grenzen, die er tussen de sferen heten te bestaan, allemaal maar illusies te zijn. Dan kun je gaan zo ver als je maar wilt, zo ver als je begrip en je vermogen tot harmonie maar reiken.

Indien wij dat stellen voor de dood (de dood is dus een ontwaken in een werkelijkheid en een geconfronteerd-worden met de werkelijkheid omtrent jezelf), dan mogen wij dit toch ook zeggen ten aanzien van het leven van de mens. Wij hebben al eens eerder over dit verschijnsel gesproken. Toen heb ik u erop gewezen dat een mens verschillende fasen in zijn leven heeft en dat hij na elke fase zichzelf anders gaat zien en hernieuwd gaat waarderen. Dat is ook een soort ontwaken. Maar dan een gedeeltelijk ontwaken, want in dergelijke gevallen breng je de waarden, die voor jou belangrijk zijn - om welke reden dan ook - zonder ze op hun werkelijke betekenis te testen, over in de nieuwe fase. Het is dus een benadering van het voor jou niet belangrijke, waarin de verandering is gelegen. Maar een werkelijk ontwaken houdt in: het betreden van een nieuwe wereld.

Nu is een nieuwe wereld voor de mens altijd een wat griezelige wereld, vooral omdat de mens leeft in de illusie van beheersbaarheid. Hij meent, dat hij zijn wereld aan kan, dat hij in staat is zijn eigen lot helemaal te bepalen. Hij gelooft in allerlei dingen. Of je dat nu noemt wetenschappelijk denken, democratie, de enig ware godsdienst, als je wakker wordt, dan gelden die dingen niet, dan zijn ze er eenvoudig niet meer.

Als ik het leven van een enkele mens als voorbeeld mag nemen, dan kunnen wij ons ongeveer als volgt de situatie voorstellen:

Prénatale periode: Een herbeleving van herinneringen van een vroeger bestaan gepaard gaande met een steeds sterker wordend aantal impressies, die je via de moeder bereiken.

Geboorte: Enorm trauma; een wakker worden in een andere wereld. Vanaf dat ogenblik is niet meer de gedachte alleen belangrijk, maar zijn de lichamelijke behoeften iets, waardoor je wordt gedomineerd. Je gaat

toch nog verder met je dromen, maar de werkelijkheid komt steeds sterker naar voren - ook via de lichamelijke behoeften - tot het ogenblik dat je wakker wordt in de wereld. En wat eens een werkelijkheid voor je was (een vroeger leven, een bestaan in een sfeer) is afgenomen in belangrijkheid, totdat het een soort kleurige achtergrond is geworden waaruit je met je fantasie zo nu en dan een aardig spelletje kunt plukken.

Dan sta je voor een wereld, waarin van een kind veel wordt geeist. Je weet niet waarom. Anders gezegd: voor een kind zijn de eisen, die ouderen aan hem stellen over het algemeen onredelijke eisen. Je kunt op gezag aanvaarden; je kunt ook proberen te begrijpen. Iemand, die als hij jong is probeert te begrijpen waarom, is doorgaans lastig en brutaal volgens de ouderen.

Er komt echter een ogenblik, dat je zegt: Dit is mijn leven. En dan denk je niet aan een T.V.- of radioprogramma, maar je denkt aan je relaties met je vriendjes, aan de manier waarop je met hen samenleeft.

Een school kan op die manier dus het centrale punt worden van je bestaan als mens; niet om wat je er leert, dat is bijkomstig, maar om de contacten die je er hebt. Het kan ook een enorme kwelling zijn, waarvoor je voortdurend zou willen wegvluchten en die je desondanks wordt opgedrongen. Het ligt er maar aan, of je harmonisch of disharmonisch past in het geheel. Zo'n mens moet zich dan in de maatschappij invoegen.

Ook hier krijg ik weer te maken met het verleden. Wat ik eens ben geweest, bepaalt voor een deel mijn neigingen. Ik tracht dus onbewust in de wereld iets waar te maken wat ik al ben geweest. Dat zal dus in de puberteitsperiode heel erg sterk zijn. Daarna flauwt het iets af en wordt het langzaam maar zeker een eigen denken, een eigen persoonlijkheid waarbij ik de achtergronden vergeet en daardoor ook niet meer zo sterk word gemanipuleerd. Het is pas in deze periode (die in het Westen optreedt tussen de 22 en de 30 jaar, in het Oosten tussen de 16 en de 25 jaar), waarin je voor het eerst wakker schrikt.

Je staat nu tegenover een wereld, waarin verplichtingen en noodzaken bestaan, waarin je moet uitkijken voor jezelf. Tot nu toe heb je altijd een ander voor je laten uitkijken, nu moet je voor jezelf zorgen. En daarmee sta je in een wereld, die ineens van betekenis is veranderd. De beul van een paar jaar geleden is nu degene, die je juist die handigheidjes en nuttige zaken heeft geleerd die je nodig hebt. De persoon, die vroegere zulke mooie verhalen kon vertellen, is nu alleen maar iemand die je heeft belazerd. Het gezag, dat vroeger bescherming betekende, betekent nu een aantasting van je persoonlijkheid en toch wéét je waarom; de reden wordt kenbaar. Ik geloof, dat je in deze periode dus een eerste gedeeltelijk ontwaken doormaakt.

Dan komt als vanzelf de periode van de huwbare leeftijd, van gezinnetje stichten en al die dingen meer, werk misschien waarin je helemaal opgaat. In deze periode probeer je alles wat je uit het verleden hebt om te zetten in iets wat bruikbaar is in het heden. Je oude dromen, je oude liefhebberijen spelen een heel grote rol in hetgeen je nu bent en in wat je nu doet. De problematiek uit het verleden heb je omgezet in een gedragscode. Was je vroeger iemand, die zich sterk onderdrukt gevoelde, nu ben je iemand die elke pressie, zelfs de meest redelijke, gaat afwijzen. En zo groei je verder.

Dan komt er een ogenblik, dat je ook wordt geconfronteerd met de z.g. ideële en ook spirituele wereld: de denkbeelden,

Denkbeelden worden in het begin gemakkelijk geaccepteerd. Vaak is er al een gewoonte gevormd waardoor je niet alles wat je wordt voorgelegd kritisch gaat bezien. Toch komt er een periode van kritisch zien.

Het beeld van de wereld verandert. Je wordt weer wakker. Je ziet de verhoudingen nu in een nieuwe betekenis en vaak in een meer reële betekenis. De droom blijft in het leven een rol spelen.

En dan komt ook de periode dat men wat ouder wordt en men de droom van het verleden schuift voor een werkelijkheid waarin men eigenlijk niet meer meekan. Maar stel nu, dat u nu wakker wordt. Dan is het heel waarschijnlijk, dat dat totale wakker worden zich afspeelt:

1e mogelijkheid: ongeveer tegen het einde van de puberteit;
2e mogelijkheid: ongeveer na de gezinsvorming; dus het vinden van een sociale positie en herwaardering van uw bestaan;
3e mogelijkheid: als u op het punt staat te kiezen tussen de herinnering of een herwaardering van uw bestaan en de wereld.

Wordt u wakker in deze fasen, dan ziet u de détails. U ziet plotseling samenhangen. Het beeld van de wereld is een geheel geworden, dat met een onnoemelijke rijkdom aan détails overigens (u ziet zelfs kleuren meer en beter, lijnen meer en beter) nu duidelijk maakt wat voor u de juiste weg is. Heeft u tot op dat ogenblik gedwaald door een stad, waarvan u slechts vaag het stadsplan kende, nu heeft u a.h.w. een miniatuurstad waar u overheen kunt kijken, zodat u van te voren weet waar elke stap die u zult zetten terecht zal komen. U leeft bewust. In dit bewuste leven wordt u ook geconfronteerd met het feit, dat de huizen niet zo hoog zijn, dat de torens van de kerken niet tot aan de hemel reiken. U staat er enigszins boven en gelijktijdig ook anders tegenover. U ziet de zaak anders.

De vraag is nu, of u zult aannemen dat er andere mogelijkheden zijn in dat Niemandsland. Dat ligt aan uw punt van beschouwing en aan de werkelijkheid, waarin u eens helemaal gevangen was. Dat het erg moeilijk is om daarop een direct antwoord te vinden blijkt o.m. uit het verhaal van de Boeddha, de prins Siddartha, die wordt geconfronteerd met wat werkelijkheid is, maar die zeker zich niet onmiddellijk realiseert wie en wat hij is en wat hij kan. Het enige dat belangrijk is: hij probeert ineens de bovenzinnelijk wereld in toenemende mate te betrekken in zijn dagelijks leven. Daarvoor studeert hij o.m. bij een Yogi, hij is bij een tovenaar in de leer en dat soort dingen meer.

Van Jezus zou je ook wel datzelfde kunnen zeggen, vermoed ik, ofschoon bij hem het ontwaken - als ik het zo mag noemen - in een latere fase ligt, waarschijnlijk kort tegen zijn dertigste jaar aan. Ook Jezus verandert zijn visie. Hij ziet plotseling de samenhangen anders en hij concentreert zich eveneens plotseling op het bovenzinnelijke in veel sterkere mate dan hij tot op dat ogenblik heeft gedaan.

Kenmerkend is ook dat de Boeddha, als hij voor het eerst uittreedt, wonderen doet. Later horen wij daarover veel minder. Wij horen dan meer over zijn wijsheid.

Kijken wij naar Jezus, dan is het opvallend dat juist de eerste periode van zijn optreden wordt gekenmerkt door talloze wonderen en dat zijn verder optreden veel minder gericht is op uiterlijke verschijnselen maar eerder op wijsheid. Dit kunnen wij overal bij alle grote figuren ook terugvinden. En ditzelfde kan zich voordoen bij de normale mens.

Het ontwaken betekent dus: zoeken naar de wereld van het bovenzinnelijke. De meeste mensen denken: als je nu maar wakker bent, dan weet je het. Ik geloof, dat men daarbij vergeet dat er een vervreemding bestaat.

Als u intens heeft gedroomd en u wordt wakker, dan is uw eerste reactie niet: o, het is allemaal niet waar en nu kan ik wel aan de dagtaak beginnen, maar dan is het eerste wat u zich afvraagt: hoe was het nu ook weer? Waar ben ik ook weer? O ja. En hoe zat het ook weer? Waarom was dat ook weer?

Er is een vervreemding, waardoor u probeert de wereld van de droom en van de werkelijkheid met elkaar in overeenstemming te brengen. Bij een gewoon

mens overspoelt de werkelijkheid dan de droom. Maar iemand, die innerlijk wakker wordt, wordt niet overspoeld door de feiten van de werkelijkheid. In tegendeel, hij ziet zijn droom en de feiten van de werkelijkheid gelijktijdig. Hij beseft hun relatie en wordt door de herkenning van beide gebracht tot een bewust reageren in die werkelijkheid, maar mede op basis van zijn persoonlijkheidsinhoud, zoals die in de droom is gebleken. Dit is een wonderlijk verschijnsel, dat zult u begrijpen.

De toestand van ontwaken brengt na de vervreemding dus confrontatie met nieuwe werelden, met nieuwe mogelijkheden. Hoe liggen die?

Een mens van 18 jaar zegt: Ik kan meer. Ik móét meer doen. En dat betekent het scheppen van een formulering, waarvan je zelf beseft dat ze onjuist is. maar die je met een elan, met een enorm geweld probeert door te zetten, waarbij je alles in relatie probeert te brengen met jouw beeld van de werkelijkheid. Wonderen kunnen hierbij gebeuren.

Er is een bekend genezer geweest in Noord-Duitsland, die nog geen 20 jaar oud was. Die man heeft het niet lang volgehouden. Hij was ontwaakt tot nieuwe krachten en mogelijkheden. Hij kon tussen de mensen door wandelen en weten waar harmonie was en waar niet. Degene met wie er harmonie was, die kon hij genezen; en dat deed hij dan ook.

Een ander voorbeeld: Iemand, die op omstreeks 30-jarige leeftijd ontwaakt. Deze moet eerst afrekenen met de situatie, die hij heeft gecreëerd: de droomsituatie, waarin hij allerlei idealen door elkaar heeft gevlochten. Voor hem is het heel erg belangrijk, veel meer dan voor de jongere, om onmiddellijk met feiten te komen. Zo iemand heeft de neiging zich bezig te houden met occultisme en magie, maar bereikt ook heel vaak bepaalde trappen van inspiratief werken. Vormen van helderziendheid en helderhorendheid komen op deze leeftijd wel voor, maar ze zijn niet betrouwbaar. Opvallend is het genezend vermogen en heel vaak een zo scherp zien van de dingen dat feiten, die anderen ontgaan kunnen worden opgesomd. Dat is echter geen helderziendheid, want er wordt alleen gereageerd op aanwezige feiten. Het is alsof zo'n persoon de wereld plotseling onder een microscoop ziet en daardoor uit de rijkdom van détails die anderen ontgaan conclusies kan trekken, die voor de anderen onbegrijpelijk zijn, maar die in de feiten steeds weer juist blijken.

Komen wij bij een mens, die de periode nadert van leven in de herinnering, dan zien wij de omslag meestal heel anders gebeuren. Zo iemand zal misschien nog wel wat doen met paranormale krachten e.d., maar het loopt meestal nogal los daarmee. Wel zien wij dat zo'n persoon in eens alle wijsheid opnieuw gaat formuleren. Hij probeer het leven terug te brengen tot samenhangen. Bij zo iemand is het inspiratieve element wel aanwezig, maar het zit op de achtergrond. Het is datgene wat het hem mogelijk maakt het juiste woord te vinden, niet wat hem zegt welke woorden te spreken. Deze mensen kunnen dan een enorm inzicht bereiken in de wereld of in geestelijke waarden en heel vaak komen zij dan ook tot een soort visionair werken, waarbij zij de werkelijkheid uit een meer tijdloos geheel als het ware steeds weer opnieuw definiëren en formuleren. In al deze gevallen was het ontwaken dus een anders reageren en een anders zien. Ik heb u reeds duidelijk gemaakt, dat dit in verband met de dood eveneens het geval is.

Nu is het natuurlijk wel aardig te zeggen: Ach, dat ontwaken komt voor iedereen wel. Maar vóór het ontwaken is er altijd een periode, die wat moeilijker is. Ik weet niet, of u wel eens een vaste slaper heeft wakkergemaakt, terwijl hij droomde. Dan volgen er een aantal al dan niet gefluisterde uitdrukkingen; en als ze verstaanbaar zijn, zijn ze zelden heel vriendelijk. Het is alsof degene, die wordt wakker geschud zich met alle geweld verweert tegen een werkelijkheid die hij aanvoelt.
Zo is het ook met een mens, die vóór een ontwaken staat. De wereld, waarin hij heeft geleefd, is niet meer aanvaardbaar, die is ook niet meer be-

reikbaar. Maar de wereld, die komen gaat, die totaal anders is, kan hij niet accepteren. Het is een doodsheid, een verveling, een gevoel van frustratie, van afgesloten zijn. Heel begrijpelijk overigens, want alleen vanuit deze gevoelens wordt de wereld waarin wij ontwaken weer een stimulans. Als die wereld alleen maar een vaag contrast zou vormen met een zeer levendige droom, ik geloof dat wij naar de droom zouden terugverlangen en de werkelijkheid afwijzen. Deze beproevingsperiode, zoals men die graag pleegt te noemen, loopt in het menselijk leven uiteen van perioden van ongeveer 10 jaar (dat is wel het langst gemiddelde) tot perioden van enkele maanden.

Laten wij aannemen, dat iemand een periode van verveling doormaakt die vijf jaar duurt. Wat gebeurt er? Het is allemaal hetzelfde, want de nuances in leven en beleven die er zijn, interesseren ons niet meer. Vroeger was het beter, want er zijn herinneringen die wij nu niet meer in hun werkelijk verband zien. Wij hebben ze geïdealiseerd; wij hebben er een werkelijk fantastisch droombeeld van gemaakt. In deze herinneringen zouden wij de werkelijkheid willen vinden zonder te beseffen dat zij er nooit zo zijn geweest. Daardoor zoeken wij - bewust of onbewust - naar iets nieuws.

Dit zoeken naar iets nieuws brengt het experiment met zich mede. De een gaat misschien proberen te genezen, de ander gaat zieken verzorgen en nog een ander besluit ineens - ook al is de leeftijd dan ook gevorderd - te verdwijnen naar Australië, Canada of een ander onbekend oord, alleen maar omdat er in het heden geen bevrediging is te vinden. Het is deze stimulans, die kort voor het ontwaken ons reeds confronteert met andere gedachten; het is een soort wekdroom geworden.
De werkelijkheid, waarin wij komen te leven, begint invloed te krijgen in datgene wat wij zijn, denken en doen. En dan is het ontwaken ook aanvaardbaarder, al blijft het vervreemdingseffect natuurlijk gehandhaafd.

Wil je daarvoor practische regels geven, dan is dat al heel erg moeilijk. Als ik tegen u zeg: Indien u zich verveelt, kan dat het begin zijn van een inwijding, dan wil iedereen zich zo snel mogelijk vervelen in de hoop dat de inwijding dan eveneens spoedig komt; en dat zou op een teleurstelling uitlopen. Ik geloof, dat je het zo moet zeggen:

1. Als er in je leven veranderingen plaatsvinden en het net lijkt alsof alles wat nu mogelijk zou kunnen zijn om welke reden dan ook wordt getorpedeerd, houd er dan rekening mee dat er nieuwe elementen in je leven komen. Wees dan niet bang voor een experiment, maar probeer in dat experiment vooral iets meer te brengen dan de wereld van vroeger. Werk met andere elementen of andere krachten. Zoek een ander medium om jezelf uit te drukken. Al ga je maar tekenen of schilderen, probeer je mensen te genezen of gedachten te lezen of houd je je bezig met filosofie of sociologie, zoek iets wat je tot op dat ogenblik niet hebt gedaan, maar waarvan je de mogelijkheid vaak hebt beseft. Wijd je voorlopig daaraan.
2. Elke droom op zichzelf is mooi. Maar elke droom is mooi, omdat wij die droom a.h.w. zelf vorm kunnen geven. Ook een nachtmerrie geven wij zelf vorm. Wij hebben daar reeds over gesproken. Laat u door de droom niet beïnvloeden. Realiseer u: wat ik heb gedacht en gehoopt, is niet waar en kan niet waar worden; er moet iets anders zijn. Toch is dat het juiste, indien u verder wilt gaan naar een grotere werkelijkheid.
3. U wordt in uw leven heel vaak gesteund en gestuurd door krachten uit de geest, door bepaalde gaven die u bezit. De meeste mensen weten dat ook wel dat ze dat hebben, maar zij beschouwen het eigenlijk als iets wat voor hen normaal is. Juist daardoor zien ze de nuances daarin over het hoofd. Als u dan die dingen verliest, moet u niet terughunkeren naar het verleden, maar dan moet u zich

afvragen: Welke mogelijkheden zijn mij overgebleven? Juist het grijpen naar die enkele mogelijkheid die u dan nog heeft om hetzij met het paranormale hetzij met bijzondere gaven te werken (één is er altijd wel te vinden als u maar zoekt), geeft u dan de gelegenheid een totaal nieuw schema van geestelijk werk te ontplooien en daarin gelijktijdig een beter inzicht te krijgen in de werkelijkheid.

Het is niet veel. Wij hebben altijd geprobeerd de punten practisch te stellen in de lessen. Deze les is niet zo direct practisch, omdat elke mens op zijn manier wakker wordt en iedereen toch op zijn eigen manier moet afrekenen met zijn dromen. Wakker worden is echter voor ons allen noodzakelijk. Eens zal elke mens moeten ontwaken, hoe dan ook. Laten wij die onvermijdelijkheid dan eerst accepteren.

Dan kun je natuurlijk zeggen: elke mens moet dit op zijn wijze doen. Er zijn daarvoor geen algemene regels te geven. Maar als je naar de wereld kijkt, dan zie je toch ook dat in de massaliteit van de mensen dergelijke processen zich ook afspelen. Dan moeten wij even niet denken aan al die kleine pressiegroepen. U weet wel, mensen die hard schreeuwen zijn in staat een kudde van honderdduizend man aan het lopen te krijgen. Daarin zit het systeem van het activisme. U moet gewoon uitgaan van het denkbeeld: er komt een tijd, waarin de wereld niet kan reageren op de oude wijze.

In verband met milieuvervuiling b.v. speelt zich op het ogenblik iets dergelijks af. Daarbij gaat het helemaal niet om de feiten, maar doodgewoon om een wakker schrikken uit de denkbeelden dat men oneindig kan voortgaan. Iets dergelijks zal binnenkort ook plaatsvinden ten aanzien van de bevolkingstoename.

Dit zijn heel gewone problemen. Maar de mens heeft altijd gedroomd. Hij heeft gedacht, dat hij het aan zou kunnen; en nu kan hij het niet aan. Nu móét hij wakker worden. Maar wakker worden betekent dan ook handelen volgens totaal nieuwe normen. Het betekent denken volgens nieuwe normen. Het betekent oude geliefde idealen terzijde stellen en daarvoor in de plaats een meer realistische benadering vinden van je wereld.

Op het ogenblik zijn er heel veel mensen die vrede willen; maar die vrede willen zij op een bepaalde manier. Dat wil zeggen met een zekere welvaart, een zekere vrijheid, een soort onafhankelijkheid ten aanzien van anderen. Zolang zij dromen kunnen zij verdergaan in die richting, maar er komt een ogenblik waarin je je afhankelijkheid, je relatie met de mensheid zult moeten erkennen. Er zullen in de zeer nabije toekomst zeker groepen zijn, die zich dat gaan realiseren, die niet anders meer kunnen dan hun afhankelijkheid erkennen en op grond daarvan verdergaan.

Ik geloof, dat je in de gehele wereld altijd weer die kentekenen van een ontwaken vindt. Het is een kentering; de oude tijd is afgelopen en nu begint er een nieuwe tijd. De nieuwe tijd ontaardt ook weer in dromen, natuurlijk. Maar in het begin is zij ontzettend reëel en realistisch. Als u kijkt naar het begin van het christendom, dan is het in feite offerbereidheid, innerlijke gesteldheid en - wonderlijk genoeg - voor velen het vermogen om paranormale krachten te gebruiken. Als u tegenwoordig naar het christendom kijkt, dan is het een mooie organisatie met zeer mooie leerstellingen en verder maar heel weinig practische resultaten. Zo zal het ook in die nieuwe periode zijn.

De mens schrikt wakker, hij zal beginnen te werken, hij zal uit zijn werken een droom spinnen. De massa weet en voelt op een gegeven ogenblik echter: dit is het moment van ontwaken. Wij kunnen ertegen worstelen, we kunnen proberen de droom vast te houden, maar het gaat niet meer. Dat is op het ogenblik aan de gang.

Dan komt er ook een ogenblik, dat grote krachten en instellingen (ik denk b.v. aan de Witte Broederschap) zich gaan realiseren: wat wij

in het verleden hebben gewild en gedaan, dat kunnen wij nog wel voor een deel afwerken, maar in feite moeten wij klaar staan voor een totaal nieuwe benadering. Zelfs voor de Orde geldt dit. Wij hebben misschien nog wel een jaar of wat de tijd, maar ook wij zullen aan een nieuwe benadering moeten beginnen. Dat is een massaal ontwaken. Het is een besef, dat niet een enkeling betreft, dat niet een persoonlijke inwijding met zich meebrengt. Het is gewoon een wakker worden voor een werkelijkheid die afwijkt van hetgeen wij nog zijn of proberen te zijn.

Dit massale ontwaken op de wereld brengt altijd allerlei geweld met zich mede, gevoelens van achtervolgd-worden, denkbeelden van recht en onrecht. Maar als die fase van wakker-moeten-worden voorbij gaat, dan is de vraag: Wat zul je doen met de wereld waar je tegenover staat?

Voor de massa is dat heel eenvoudig, want de massa wil leven en voortleven, zoals zij heeft geleefd. Dus zal zij zoveel mogelijk feiten aanvaarden. Zij zal alles wat voor haar op dit moment niet passend is te maken voorlopig verwerpen en zij zal voortgaan. En daar wijkt de massa nu af van de enkeling die wakker wordt, want die kan de totaliteit en de utiliteitsprincipes niet meer primair stellen. Hij moet uitgaan van het waarmaken van zijn nieuwe wereld, want er is het onbekende, waarin hij moet leven en werken. Het onbekende wordt voor de wereld minder sterk in de massa kenbaar.

Ik zou tot besluit van dit onderwerp een paar dingen willen zeggen, die op het ogenblik zeer actueel zijn.

Wij weten, dat de geestelijke krachten, die schijnbaar chaos en verwarring in de wereld brengen, in sterkte toenemen. Wij weten, dat de golf van gewelddadigheid, waarover al enkele jaar is gesproken en waarmee wij dus ook steeds rekening hebben gehouden, op dit moment overal aanwezig is en practisch voor iedereen kenbaar. Maar wij kijken alweer verder.

Wij weten, dat dit een fase in een ontwikkeling is en niet zoals u meent een wanhopig verzet of een afwijking van de norm. Het is een normaal deel van het ontwikkelingsproces. Er zullen natuurlijk moordaanslagen zijn en er zijn ook weer enkele oorlogshandelingen te verwachten. Maar dat betekent niet dat de gewone mensen daarin verder meegaan. Het geweld roept tegengeweld op, terreur wordt met terreur beantwoord, maar gelijktijdig wordt meer dan ooit betrouwbaarheid met betrouwbaarheid beantwoord, eerlijkheid met eerlijkheid. Meer dan in het verleden zal het in de komende tijd een kwestie zijn van: men krijgt wat men verdient. Voor velen natuurlijk een treurige mededeling, maar het ziet er werkelijk zo naar uit.

Wat wij dus aan de hand van de Wessac-bijeenkomst en de daaruit voortvloeiende besprekingen zien, is eigenlijk een voorbereiding voor deze verandering, niet meer de illusie, de uiterlijkheid. Het gaat alleen nog om de innerlijke relatie, de innerlijke mogelijkheid. De in vele opzichten schijnbare bandeloosheid wordt kennelijk langzamerhand vervangen door een groeiend innerlijke samenhang, een innerlijk steeds groter wordend begrip, maar ook een innerlijk steeds verder samengaan. Wij zien dingen, die tot nu toe als occult werden beschouwd in steeds sterkere mate in de z.g. rationele wereld binnendringen. Wij zien gelijktijdig ook dat vele zekerheden van het verleden worden aangetast. De krachten van het licht proberen iets daaraan te doen, maar ook zij zullen hun wegen anders moeten gaan kiezen.

Ik heb het al gezegd: nog een paar jaar misschien dat de Witte Broederschap zich actueel blijft bezighouden met het pousseren van bepaalde stoffelijke ontwikkelingen, daarna zal de nadruk zo sterk op het

occulte en het geestelijke gaan vallen, dat van een feitelijke invloed op de stoffelijke ontwikkeling vanuit de Witte Broederschap eigenlijk niet kan worden gesproken.

De O.D.V. heeft een predikend bestaan geleid. Zij heeft daarnaast vooral geestelijk en op meer persoonlijk vlak geprobeerd de mensen te bereiken. Voor de O.D.V. komt er een tijd dat wat nu de hoofdtaak is geworden hoogstens nog een bijkomstigheid kan zijn. Er komt een ogenblik, dat de verdraagzaamheid moet worden: een macht die zichzelf uitdrukt, een in beslag nemen van mensen in kritieke situaties, een plotseling doen veranderen van omstandigheden. Waar de Witte Broederschap in haar streven naar het geestelijke, het occulte toe gaat, daar zal de O.D.V. sterk de practische kant moeten uitgaan. Dit zijn dingen die wij nu reeds voorzien.

Voor ons is er ook sprake van een ontwaken, want wij zijn niet helemaal wakker. Maar wij weten, dat wij nieuwe middelen en nieuwe wegen gaan vinden, dat er nieuwe krachten ter beschikking staan en dat nieuwe ontplooiingen van ons streven zowel als totaal nieuwe contacten en verbindingen met allerhande krachten en zelfs ook met mensen in de stof mogelijk zullen worden.

Zoals voor ons dit ontwaken zich afspeelt, zo zal voor velen van u een soortgelijk ontwaken zich afspelen, wanneer u zich in de daarvoor bestemde fase van uw leven bevindt. Ook u zult worden geconfronteerd met nieuwe krachten, met nieuwe tijden en met een wereld, die u eerst weer moet aanvaarden zoals zij is, voordat u met de feiten en de krachten, die daarin aanwezig zijn, zult kunnen werken.

Laten wij de begoocheling, die ons allen steeds weer dreigt te bevangen zien zoals ze is: de droom, die gebaseerd is op feiten, maar die de feitelijke wetten en samenhangen niet volledig uitdrukt.
Laat ons ontwaken tot de werkelijkheid, waarin kosmische en goddelijke wetten zijn, die ons leven op aarde zo goed als ons kosmisch bestaan regeren.

De weg naar een nieuwe werkelijkheid. Deze ligt voor de mensheid dichtbij. Voor de geest is die dag van ontwaken practisch aangebroken. Ook u zult in uw leven mogelijk ontwaken. Zeg dan niet: ik word ingewijd. Of: nu ben ik meer dan een ander. Zeg alleen: Ik zie nieuwe mogelijkheden. Daar waar het onbekende zich voor mij uitstrekt, daar zal ik zoeken naar de krachten in het onbekende om daarmede te kunnen waarmaken wat ik voel werkelijk te zijn.

:-:-:

NIET ONTWIKKELDE MOGELIJKHEDEN.

Een mens gebruikt van zijn hersenen over het algemeen maar een eer klein deel. Dat deel dat hij gebruikt, gebruikt hij nog verkeerd.

Als wij nagaan hoeveel mogelijkheden er zijn voor de mens om beter waar te nemen, dan kunnen wij misschien eens kijken naar iemand die blind wordt. Het blijkt dan, dat men een groot gedeelte van zijn indrukken a.h.w. gaat ruiken of proeven en dat daardoor wel een wat ander maar toch compleet wereldbeeld ontstaat. Daaruit blijkt reeds dat wij dus veel te weinig een beroep doen op de kwaliteiten die in de hersenen zijn vastgelegd.

Als er lichamelijke tekorten optreden, dan zien wij hetzelfde verschijnsel: de hersenen gaan daarvoor compenseren door bepaalde faculteiten te verscherpen of bepaalde mogelijkheden aanmerkelijk te vergroten. Het is iets dat lichamelijk bekend is. En wat lichamelijk bestaat, bestaat dus geestelijk ook enigszins.

De doorsnee-mens kan, zoals men dat noemt, magnetiseren. Waarom doet de doorsnee-mens dat dan niet? Hij is zich bewust van het feit, dat hij het kan. Hij vindt het misschien wel begeerlijk maar ook griezelig. Hij wil graag werken, maar alleen onder de aansprakelijkheid van anderen. Kortom, hij durft het niet aan om zijn eigen mogelijkheden te gebruiken.

Een ander voorbeeld: De doorsnee-mens is in zekere mate helderziend. Hij kan dit voor zichzelf niet toegeven en wenst vooral beelden, die niet passen in zijn concept van de werkelijkheid, niet te aanvaarden. Het resultaat is, dat helderziendheid voor een groot gedeelte wordt verdrongen naar de droom en daar grotendeels nog slechts als een reeks symbolen tot uiting komt. Toch kan diezelfde mens wel degelijk aanvoelen en zien aankomen wat er komt, wat er is, wat er verdrongen is. Gezien dit feit, zouden wij kunnen zeggen: Ook hier maakt de mens van zijn mogelijkheden geen voldoende gebruik.

Nu stelt u mij als onderwerp: hoe kan ik deze gaven exploiteren? Wel, indien u helderziende gaven zou willen exploiteren, zou ik u willen aanraden: probeert u het eens op de kermis. Als u daar vermomd op een donker schavotje zit en tegen een redelijke vergoeding bereid bent alle onzin te vertellen die nodig is, dan zult u zonder het te weten in vele gevallen de waarheid zeggen, daar er geen rem meer aanwezig is. U heeft dan een financiële exploitatie en u heeft gelijktijdig de mogelijkheid tot verdere ontwikkeling. Maar ja, als wij dat allemaal zouden doen, zou de kermis overbevolkt raken. Daarom zou ik u de raad willen geven eens wat minder na te denken, voordat u een bepaalde verklaring of beschrijving (vooral aangaande toekomst of verleden) geeft aan iemand die u niet kent. Doe het desnoods voor uzelf, maar doe het hardop en doe het spontaan. Het blijkt dan, dat u door spontaniteit te gebruiken al een heel eind verder komt.

De mens heeft de mogelijkheid om een deel van het leven althans door zijn wil en zijn uitstraling te beïnvloeden.
Ja, zeggen de meeste mensen, maar als ik voor een ambtenaar sta, krijg ik toch mijn zin niet. En ik kan tegen de agent wel zeggen "loop door", maar dan komt hij juist op mij af. Zij vergeten daarbij, dat zij dan wel iets willen, maar gelijktijdig iets anders meer vrezen. Er is een tweestrijd. Maar als u tegen uzelf zegt - en dan zonder allerlei magische poespas erbij: Dit kan waar worden. Ik wil dat dit waar wordt en u houdt het vol, dan wordt het waar.

Je kunt heel veel dingen waarmaken. Alleen, wat je wilt waarmaken, moet iets zijn wat je zelf als mogelijk aanvaardt. Dus niet meer redeneren. Gewoon zeggen: Zo moet het zijn. Goed concentreren daarop, in je gedachten nemen hoe het precies moet zijn, zorgen dat het een manier is, die voor jou aanvaardbaar, die mogelijk is en het gebeurt.

Op dezelfde manier zou je kunnen zeggen: een mens zou veel meer kunnen zien dan hij ziet. Maar ja, als u nu naar mij kijkt en u denkt, dat u niet helderziend bent, dan ziet u achter mij op dit ogenblik niets. Als u denkt, dat u wel helderziend bent, dan ziet u wel iets. Hoe komt dat? Er is inderdaad iets. (Even een kleine kunstpauze om inderdaad iets op te bouwen dat zichtbaar is voor degenen, die helderziend zijn.)
Nu moet u niet zeggen: Wat zie ik? U moet zeggen: Heb ik het gevoel dat er iets is? Wat zou dat kunnen zijn? Hoe denk ik mij dat? Dus niet proberen moet goed turen het tot iets visueels te brengen, maar het gewoon omschrijven. Hierdoor geeft u zich namelijk de mogelijkheid om waarnemin-

gen, die te zwak zijn om ze onmiddellijk over te brengen in zichtbare werkelijkheid voor uzelf toch om te zetten in waarneming. Daardoor komt u ertoe om u te trainen. En daar u dergelijke waarnemingen als reëel aanvaardt, went u zich eraan ze steeds gemakkelijker en steeds scherper te doen.

Nu heb ik u dus een paar aanwijzingen gegeven. Elk van die aanwijzingen blijkt erop neer te komen dat de doorsnee-mens de gave wel heeft, maar haar niet gebruikt om welke reden dan ook. Hoe spontaner de mens reageert, des te gemakkelijker hij die waarnemingen doet.

Elke mens heeft een manier om die dingen voor zichzelf om te zetten. Er zijn mensen, die weten dat zij nodig zijn in b.v. Tietjerksteradeel. Zij wilden natuurlijk liever naar Valkenburg, maar zij hebben dat gevoel, zij gaan dus naar Tietjerksteradeel ....en het klopt. Waarom? Omdat zij zich niet hebben afgevraagd: waarom of hoe? Omdat zij de impuls hebben gevolgd.

Dit is een practisch gebruik van een gevoeligheid. Je kunt niet altijd zo spontaan reageren. Je moet dus voor jezelf weten waar de grens ligt. Maar als de impuls er is, dan heeft ze zin. Zolang je je dat maar te binnen brengt, kun je dit onbewuste weten gaan exploiteren; en wat meer is, je kunt het langzaam maar zeker maken tot een voor jou innerlijk formuleerbare werkelijkheid. Daar komt het op neer.

Er werd gezegd: Hoe kunnen wij de stoffelijk braak liggende gebieden exploiteren? Nu ligt het er natuurlijk maar aan wat u als braak liggend beschouwt. Over het algemeen genomen zou ik het volgende willen opmerken:

Indien je je tot iets moet dwingen, dan is het doorgaans niet iets waarmee je helemaal harmonisch bent. Als je echter het gevoel hebt dat iets goed is, dat iets noodzakelijk is en je hebt er plezier in, dan doe je het, tenzij - en dit is een heel belangrijk punt! - je verstandelijk de consequenties ervan niet aandurft. Hierdoor geef je je dus de mogelijkheid om lichamelijk meer te doen.
Als je zegt: Ik ga een stukje lopen, dan zeg je niet: ik ga naar de brievenbus en terug of de hond uitlaten. Dan zeg je gewoon: Ik heb zin om te lopen en dus loop ik. Als ik genoeg heb van het lopen, ga ik terug naar huis. Op deze manier kun je je vaak aan sporten wagen, waaraan je anders niet zou denken. Het is immers niet belangrijk wàt ik presteer; het is belangrijk dat ik er genoegen aan beleef. Ook dit is een heel belangrijk punt. Heel veel mensen komen er niet toe hun lichamelijk kwaliteiten te ontplooien, omdat zij bang zijn dat het niet past, dat zij er belachelijk door worden, dat de buren er iets van zullen zeggen enz. Ook hier weer: de mens remt een groot gedeelte van zijn mogelijkheden af.
Als u vindt dat het vandaag de tijd is om te gaan roeien en u heeft een roeiboot ter beschikking, dan moet u zich niet afvragen: Hoe laat is het en kan het nu nog wel? Dan zegt u: Ik ga roeien, tenzij ik anderen daardoor werkelijk tekort zou doen of zou schaden.
U ziet het, het hele onderwerp komt steeds weer terug op geremdheden. Als u niet geremd bent, dan zult u zich veel gemakkelijker ontplooien.

Sommige mensen zeggen tegen zichzelf: Ik heb een slecht geheugen. Dat komt, omdat zij steeds weer een adres, een telefoonnummer of een naam plegen te vergeten, zonder zich te realiseren dat zij die alleen maar vergeten, omdat ze hen in feite niet interesseren. Maar op het ogenblik, dat iets u werkelijk interesseert, onthoudt u het wel degelijk. U kunt u mensen, die u in het verleden, zo'n 20 jaar geleden hebben geïnteresseerd, nu nog voor ogen halen. U kunt nu nog weten hoe zij eruit zagen, wat zij hebben gezegd en zelfs hoe zij hebben geheten en waar zij hebben gewoond. Probeert u het zelf maar eens. U heeft een ge-

heugen dat bepaalde delen fotografisch vastlegt. Maar er moet een band van interesse zijn, anders komt de waarneming niet meer terug in het waakbewustzijn.

Dan scheppen wij dus voor ons een reden om geïnteresseerd te zijn. En als wij een reden hebben om geïnteresseerd te zijn, dan zullen wij ook onthouden. Als wij een ontwikkelingswaarde hebben in de richting van b.v. de mnemoniek (geheugenleer), dan moeten wij ons realiseren dat het niet belangrijk is om alle dingen bewust waar te nemen, maar dat het belangrijk is ze te zien en dan later erover na te denken wat het was.

Kipling beschrijft in een van zijn boeken (Kim) een spelletje met een aantal voorwerpen, zoals dat nu nog bij de padvinderij wordt gebruikt: even kijken en dan opsommen. Dit is een vorm van geheugentraining.

Als u, dames, in de krant kijkt naar de advertenties (u kijkt dus niet alle advertenties door, u kijkt naar het hele blad) en u vraagt zich later af: Hoeveel advertenties voor b.v. dameskousen of huishoudjam heb ik gezien? dan zult u tot uw verbazing ontdekken, als u het een paar keer heeft gedaan, dat u heel dicht in de buurt van de werkelijkheid komt. U kunt u zelfsvoorstellen waar het op het blad heeft gestaan, in welk lettertype het is gedrukt en desnoods ook nog welke prijs erbij stond. Met een beetje oefening kun je dus ook hier heel veel leren. Maar alweer, de mens heeft de neiging de dingen in détails te bekijken. Je moet eerst leren één bladzijde te zien zonder te lezen, dan je ogen dicht te doen en je afvragen: Wat stond er ook weer? Het is een andere benadering van het probleem. Maar op die manier kun je heel veel bereiken.

Er zijn natuurlijk dingen, die je niet zo gemakkelijk kunt. Hypnotiseren bijvoorbeeld. Hypnotiseren is afhankelijk van het vermogen van de hypnotiseur om zijn eigen belangrijkheid op te voeren en van de neiging van de persoon die hij hypnotiseert om zich te laten overdonderen en elke andere werkelijkheidsvoorstelling tijdelijk te aanvaarden. Begint u dus maar niet met hypnose en dergelijke te experimenteren, ook al heeft u een schriftelijke cursus daarin gevolgd die u garandeert dat u het in drie maanden leert, want de enige die u hypnotiseert is waarschijnlijk uzelf. En het enige resultaat is een gat in uw beurs. Hypnotiseren is iets wat u maar een beetje buiten beschouwing moet laten.

Waarom zou u niet eens zeggen: Ik wil proberen om automatisch te schrijven of te tekenen? Dan moet u het gewoon een paar keer proberen en blijkt het dat het gaat, dan moet u niet zeggen: Nu ga ik verder, maar dan moet u zeggen: Nu zal ik bepalen, wanneer ik het wel en wanneer ik het niet doe. Voorlopig doe ik het niet. Baas in eigen huis blijven is belangrijk.

Mediamiciteit. Als wij kijken naar het aantal mensen dat als medium kàn functioneren, dan komen wij per 10 op 7 personen. Als wij zien hoeveel personen werkelijk als medium bruikbaar zijn, dan komen wij - schrikt u niet - waarschijnlijk op 1 op de 100 à 150.000. Waar ligt het verschil? Wel, een medium moet zich overgeven. Anders gezegd: op het ogenblik, dat een medium zich door een geest laat beïnvloeden, moet het zich niet meer afvragen wat het is, wat het gaat zeggen, of het al of niet voor gek gaat zitten. Het medium moet de situatie aanvaarden. Het moet de lichamelijke reacties niet proberen te controleren, maar zich eenvoudig laten gaan. Dat kunnen de meeste mensen niet, omdat zij dan bang zijn, dat er misschien iets komt waarmee zij het niet eens zijn, dat zij belachelijk worden of dat zij niet in staat zullen zijn terug te keren. Zelfs de zuiver lichamelijke reacties daarbij zijn voor vele mensen kennelijk een bezwaar. Maar dat komt gewoon doordat zij niet hebben geleerd een zekere onverschilligheid op te brengen. Het is toch duidelijk, dat ook deze mogelijkheid voor de mens exploitabel wordt op het ogenblik,

dat hij de juiste instelling vindt.

Dan brengt mijn onderwerp mij als vanzelf naar mijn persoonlijke visie t.a.v. een juiste instelling in het menselijk leven. Die wil ik u dan tenslotte nog gaarne voorleggen:

1. Niemand behoeft u te zeggen wat u moet doen, tenzij u het zelf niet weet. Zorg dus, dat u het altijd zelf weet, dan behoeft u een ander niet lastig te vallen en u blijft uw eigen baas.
2. U moet niemand bewust schaden. Maar dat betekent nog niet, dat u bewust voortdurend bezig moet zijn om iedereen te helpen. Zoek eenvoudig naar datgene wat voor u harmonisch is en houdt u daarmee bezig. Dan boekt u resultaten. U vindt een steeds grotere zelfverzekerdheid en daardoor wordt u steeds sterker in velerlei opzichten.
3. Houdt u niet teveel bezig met hetgeen anderen zeggen. Of u begrijpt het niet òf het is niet waar òf misschien wel allebei. Houdt u liever ermee bezig wat u zelf denkt en met de wijze waarop u dit in uw persoonlijk leven kunt toepassen. Een mens, die consequent zijn eigen denkwijze omzet in praktijk, vindt daarin ervaring en over het algemeen zelfs geluk.
4. Alle geestelijke capaciteiten die u begeert bezit u. Probeer echter nooit twintig dingen tegelijk te doen. Neem er de tijd voor en doe de dingen één voor één. Als u de krant leest, gun u de tijd een artikel dat u interesseert intens te lezen. Beter één artikel lezen, begrijpen en registreren dan een hele krant bekijken en tenslotte niets meer te weten. Zo gaat het ook met alles wat u geestelijk doet. Ga erin op, bezie het met enige objectiviteit en kijk later wat het opbrengt.
5. Haast u niet teveel. U heeft de eeuwigheid nog voor u. Degene, die zich nu haast, laat daardoor dingen na, die hij later niet meer kan herstellen. Degene, die nu zo juist en zo goed mogelijk alles tot uiting brengt, zal in staat zijn daardoor veel meer te verrichten dan een ander, die voortdurend meent dat hij geen tijd heeft.

Indien u deze leefregels consequent probeert toe te passen, dan zult u tijd overhouden voor al die vreemde kleine verschijnselen in uw denken en besef waaraan u nu voorbij loopt, omdat u zo druk bezig bent. U zult de zin van een paar dingen volledig begrijpen en daardoor uw wereld reëler kunnen benaderen dan degene, die met een oppervlakkige kennis nergens iets van begrijpt. U zult daardoor ook geestelijke krachten en waarden objectiever en reëler benaderen dan velen die zichzelf iets aanpraten van hetzij aanvaarding hetzij verwerping.

Ten laatste maar niet ten leste: Als u op die manier leeft, dan probeert u het eigen "ik" waar te maken en daarmee bevordert u alle harmonieën, die voor u mogelijk zijn, zodat het kosmisch "ik" sterker gestalte krijgt in de uiting, die u in de stof bent. En daarmee uit u ook alle krachten, mogelijkheden en vermogens, die geestelijk in u berusten in steeds sterkere mate via het stoffelijk voertuig, dat op dit moment uw uiting van werkelijkheid is.

U weet zelf heel goed wat werkelijk braak ligt bij u en waarom. Waarom doet u er niet wat aan?

:-:-:

Abonnementen: ƒ 25,— p. 10 nummers
(v. leden ƒ 17.50 (v. buitenland ƒ 3.50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V." te 's-Gravenhage

Graaf Willem de Rijkelaan 15
Leidschendam Tel: 01761 — 5154

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen"
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

JULI 1972. 17e jaargang. Nummer 10.

KOSMISCHE ASPECTEN

De mens en de kosmos CI/125

Eenvoud CI/134

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

De mens CII/137

Vraagstelling CII/145

Overname uit „SLEUTELS" slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V."

KOSMISCHE ASPECTEN

Tiende Les.

DE MENS EN DE KOSMOS.

Als wij spreken over kosmische invloeden en kosmische wetten, dan hebben wij het over een onmetelijk groot geheel. Van dat onmetelijk grote geheel zijn er enkele kleine invloeden die de mens bereiken, sommige van meer geestelijke aard, andere invloeden toch wel zuiver materieel.

Je bent als mens in die kosmos kleiner dan een korrel zand op het strand. Die kleinheid brengt je er wel eens toe de belangrijkheid van de kosmos te overschatten. Ik geloof, dat wij deze cursus niet kunnen beëindigen zonder de verhoudingen vanuit een menselijk standpunt te stellen en duidelijk te maken wat voor de mens de betekenis van de kosmos is. Wat de mens voor de kosmos betekent, daarover kunnen wij theorieen opbouwen, maar wij kunnen ze nooit bewijzen. Wat je als mens bent tegenover de kosmos, wat je vrijheden, je mogelijkheden zijn, dat kun je mijns inziens wel degelijk vastleggen.

Het zal u duidelijk zijn dat een mens, die wordt geconfronteerd met b.v. inspiratieve invloeden, die door de Witte Broederschap in deze tijd ook op de aarde worden losgelaten, zelf beslist wat hij daarvan accepteert en wat hij niet accepteert. Het zijn invloeden, die zich aanbieden, niet die u overweldigen. Als u zegt: Deze waarheden die in mij rijzen moeten zin hebben, deze gedachten moeten een bepaalde invloed weergeven die mij beroert, dit moet ergens een fragment van waarheid zijn, dan kunt u zelfs op die manier een zeer moderne inwijding vinden. Maar als u zegt: Die dingen interesseren mij niet, of: ik ga eraan voorbij, dan is er ook geen enkele kracht die zegt: je moet toch.

Zeker, u kunt niet voorkomen dat er mensen in uw omgeving worden beroerd en misschien anders reageren dan u doet. Daarover heeft u geen heerschappij. U kunt de veranderingen, die daardoor in uw milieu ontstaan, zeker niet bepalen. Maar u kunt wel degelijk bepalen wat u zelf bent, hoe u zelf denkt, hoe u zelf leeft. De gehele Witte Broederschap maakt halt op het ogenblik, dat u bewust en erkennende wat zij uitzendt haar verwerpt. Datzelfde geldt voor een groot gedeelte ook voor de kosmische invloeden van andere aard.

Er zijn invloeden, waaraan wij ons moeilijk kunnen onttrekken. Uit de aard der zaak zijn wij soms lange tijd bezig in een ontwikkeling onder de Heer van de een of andere straal. En als wij die invloeden herkennen, dan is dat een beetje ons thuis, onze wereld. Wij reageren gemakkelijk daarop. Wij voelen ons daar beter in thuis. Maar aan de andere kant, als wij zeggen: Dit is onjuist, ik accepteer dit niet, dan zullen zelfs die invloeden halt maken. En dat zijn toch wel invloeden

van zeer hoog-geestelijke, kosmische aard. Het zijn invloeden, die direct inwerken op het otaal van de schepping, niet alleen van één wereld of van één zonnestelsel, maar van ontelbare zonnestelsels. Toch kan die ene mens zeggen: Halt, ik wil niet. En in zijn bewust verwerpen (dat bewust is noodzakelijk!) kan hij afwijzen.

Het is misschien wat moeilijker, indien wij met meer stoffelijke krachten te maken hebben. Als wij denken aan b.v. de golven van invloeden die uit het centrum van het Melkwegstelsel op de mens afstormen, want die beïnvloeden de gehele wereld. Ze veranderen het gedrag van alle mensen op een bepaalde manier. Behalve natuurlijk als je je ervan bewust wordt dat hier iets niet in orde is, dat hier een invloed is die je verandert, dan kun je zeggen: Ik reageer niet meer. En al zal dat wat meer moeite kosten, het is mogelijk.

Ik geloof, dat je als mens moet beseffen, dat die onmetelijke kosmos met haar hoge geestelijke krachten, met haar intense werking van de exploderende zonnen in het centrum van het Melkwegstelsel, niets kunnen doen om je innerlijk te veranderen en een bewuste afwijzing niet kunnen doordringen. Het is heel belangrijk dat u dit beseft.

Een mens lijkt soms zo ontzettend machteloos. Je voelt je hulpeloos dobberen op een oceaan, waarin de stromingen worden bepaald door winden, die je niet kent, winden veroorzaakt door krachten die je nog minder kent. Maar dat is niet waar. In de mens is een vreemde kracht. Waarom die kracht in de mens zetelt ... ach, ik weet het zelf niet precies, maar ze is er en de geest, uit de mens voortgekomen, heeft diezelfde mogelijkheden.

Er is gezegd dat in het begin, toen God de wereld wilde scheppen en daarmede ook de mens, de engelen in opstand zijn gekomen (althans sommige van hen), omdat de mens méér zou zijn dan een engel. Indien er in de mens een meerwaardigheid zou kunnen bestaan ten aanzien van hogere krachten, dan is dat geloof ik vooral zijn vermogen om af te wijzen, om "neen" te zeggen.

Er is een vrijheid, die bijna goddelijk is. Een vrijheid, die je moet leren gebruiken uit de aard der zaak. Een vrijheid, die je nog altijd bepaalt en beperkt tot jezelf, tot je eigen wereld en je mogelijkheden. Maar een vrijheid om binnen dat kader dan ook jezelf te zijn. Een vrijheid om te ontsnappen aan datgene wat je zou willen dwingen. Je kunt daaraan lichamelijk misschien te gronde gaan, dat is denkbaar. Maar daarmede is de vrijheid niet teniet gedaan, want de aanvaarding van een stoffelijke dood impliceert in dat geval het voortbestaan van de geest in de vrijheid, die ze voor zichzelf heeft gekozen.

Als wij de mens en de kosmos vergelijken, dan moeten wij ons niet laten verwarren door de afmetingen. Wij moeten afgaan op de mogelijkheden. En dan blijkt, dat die kosmos in staat is al uw stoffelijke mogelijkheden weg te vagen met één enkele explosie van één enkele zon. Maar dan blijkt ook, dat uw werkelijk wezen niet kan worden beroerd, dat er geen geestelijke invloed bestaat die u geestelijk teniet kan doen.

En dan wordt het ook duidelijk waarom het interessant is te weten wat er uit de kosmos op de mens afstormt. Binnen enkele dagen verwachten wij weer een golfje met allerlei vreemde gewelddadigheden over de gehele wereld. De oorzaak is een stoffelijke rood-invloed met enkele negatieve blauw-aspecten. Maar dat zijn dingen, waaraan je wel onderworpen kunt zijn, maar je behoeft het niet te zijn. Je kunt ze erkennen. Je weet: deze dingen passen in wezen niet bij wat ik ben en wil zijn. Je kunt dus "neen" zeggen. Je bent dus in dit opzicht althans vergelijkbaar met de kosmos. Eén enkele mens is in dit speciale opzicht net zo sterk als de gehele kosmos met al zijn kosmische krachten, met al zijn mogelijkheden. De wetten, die de kosmos bepalen, bepalen ook de mens.

Maar binnen het kader van die wetten is de mens even vrij als de kosmos.

Misschien vindt u het wat gewaagd om dat zo te zeggen. De mens ziet graag boven zich een hele hiërarchie van allerlei machtige krachten en wezens die meer zijn dan hij, meer kunnen dan hij en die de verantwoordelijkheid voor hem dragen. Maar waar is het daarom nog niet.

De mens zegt: Ik kan geen telepathische invloeden uitzenden. Hij kan niet bewust die invloeden uitzenden. Maar wie zegt u, dat niet ergens in een sfeer of zelfs op een verre wereld een stoffelijk wezen afleest wat u denkt? U zendt uit: ik kan niet ontvangen. Ja, u verwerpt misschien datgene wat u ontvangt. Maar u ben telepathisch ontvankelijk. Die ontvankelijkheid beperkt zich niet alleen tot de materie; die gaat zelfs tot de hoogste krachten. Als u ze kunt ervaren en formuleren, dan bestaat voor u de ontvangstmogelijkheid.

Ziet u, dat de mens er een beetje anders uit komt? Het is zo gemakkelijk te zeggen: In de kosmos zijn er krachten waarbij de mens maar heel nietig is. Dat is waar.

Als ik denk aan één van de enorme krachten, die verkeerd wel eens Saturnus wordt genoemd en die op het ogenblik een heel grote invloed gaat krijgen over 6 à 8 weken, dan zeg ik: Ja, daar is een mens eigenlijk niets bij. Deze kracht is zo groot, dat ze volledige tegenstellingen kan forceren, dat ze het weer van slag kan brengen, ja, zelfs dat ze de relatie tussen de zon en de aarde zou kunnen wijzigen, indien ze dat wilde. Inderdaad, haar werkingsterrein is veel groter. Maar de invloed, die een mens persoonlijk beroert, stuit nog altijd af op de ontkenning, op het "neen, dit ben ik niet, dit wil ik niet, dit zal niet." En dan gebeurt het niet. Dan kan de gehele wereld te gronde gaan, maar ook die Saturnus-kracht kan u niet maken tot een moordenaar, een opstandige, een dwaas. Als u zich dat realiseert, dan zegt u: de verhoudingen liggen een beetje anders.

De verhoudingen zijn zo, dat als we naar de Saturnus-kracht kijken (overigens niet te verwarren met de planeet Saturnus; in de astrologische betekenis van Saturnus vinden we wel aspecten van de macht terug maar niet volledig), dan beheerst hij een groter deel van zijn wereld dan de mens doet. De mens beheerst zichzelf en als hij heel erg goed is misschien een kleine omgeving met laten we zeggen een straal van 500 meter. Misschien dat hij daarin een heerschappij kan bereiken. En als hij heel erg ingewijd en bewust is, kan hij misschien zijn kracht ook nog projecteren over een afstand van 200 à 400 m. met een zodanige invloed, dat anderen daarvoor moeten terugdeinzen. De mens heeft maar een heel klein gebied: zijn eigen aura en eventueel de uitbreiding daarvan, waarmee hij zijn wereld enigszins naar zijn hand kan zetten. Zo'n grote kracht kan werelden naar zijn hand zetten, maar hij kan niet de mens naar zijn hand zetten.

De maten van de wereld waarin u leeft zijn verschillend. Dingen, die voor u ontzettend belangrijk zijn, zijn voor dat grote wezen waarschijnlijk volkomen onkenbaar; zo nietig in détail dat hij er niet aan denkt. Misschien kunt u zich voorstellen dat een mier, die door een woud van grashalmen loopt te slepen met een zware last, denkt dat er een bewust ingrijpen is, wanneer een mens zijn voet neerzet en ineens buigen of breken alle grashalmen en hij moet daar dan in de wildernis zijn spoor verder gaan zoeken. Hij kan zijn last niet meer meenemen. De mier zegt dan: Hier heeft hogerhand ingegrepen. Maar hogerhand wist het niet eens. Hogerhand was gewoon aan het wandelen of ging misschien naar de kraan om de tuinslang aan te sluiten. Dat is met die hogere kracht ook het geval.

Hun invloed op uw wereld is anders, omdat hun wezen groter is. Hun invloedssfeer is groter. Maar kan de mens de mier veranderen terwijl hij daar loopt? Hij kan het niet. Een heel bewuste kan misschien de

relatie mens-mier veranderen voor een ogenblik, maar verder komt hij niet. Zo'n kracht als die Saturnus-kracht kan misschien in het beste geval, indien ze helemaal geconcentreerd is op een détail, de relatie tussen een mens en deze macht een ogenblik wijzigen. Maar dan moet die mens het ook nog accepteren, want de mens kan "neen" zeggen. Hij heeft een bewustzijn dat hem dat mogelijk maakt.

Het lijkt wel, alsof ik erg veel op één aambeeld zit te hameren. Ik geloof wel dat dat nodig is. Want als wij denken aan de astrologische schema's die wij kunnen ontwerpen, dan hebben wij het gevoel van: de mens is eigenlijk al bij zijn geboorte gefixeerd. Wij kunnen alle invloeden die hij onderweg ontmoet berekenen, Maar die mens is niet noodzakelijkerwijs gebonden aan zijn geboortehoroscoop. Hij kan veranderen. Die mens zal misschien die invloeden ontmoeten, maar of hij daarop reageert of niet is nog altijd zijn zaak.

Datzelfde kunnen wij zeggen zelfs van God. God is voor ons het onbekende, een kosmische macht of kracht, waaraan wij eigenschappen toeschrijven. Iets wat schijnbaar bestaat en waarin ons innerlijk bepaalde contacten schijnt te vinden. Maar zelfs die God staat ergens stil, als wij zeggen "neen". Niet dat wij groter of machtiger zijn dan God. Helemaal niet. Maar we zijn wel zo sterk geschapen, we hebben een zodanige waarde, dat wij zelfs tegen God "neen" kunnen zeggen. God kan ons oplossen in het niet, want Hij houdt ons in stand. Maar hij kan niet zeggen: ik dwing je. Je blijft wie je bent. Daarom moet u, indien u wordt geconfronteerd met al die kosmische invloeden, nooit in zuiver persoonlijke termen of in noodlotstermen denken. Alles wat er rond u gebeurt, is voor een deel bepaald door kosmische invloeden en werkingen. Maar uw reactie wordt niet bepaald, tenzij u zich zelf daaraan - bewust of onbewust - onderwerpt. Bent u zich van een invloed bewust, dan kunt haar weigeren. Dan kunt u onafhankelijk van die invloed verdergaan en wat meer is: er zijn perioden op deze wereld waarin twee, drie of meer invloeden kort achter elkaar of gelijktijdig aanwezig zijn. Wij spreken dan b.v. over een blauwinvloed waarin een fase van wit licht voorkomt, terwijl even daarna het gouden licht doorkomt en het groen van geloof ook even op de voorgrond treedt. Een periode, die we waarschijnlijk eind oktober hebben.

Wanneer zoiets ontstaat, dan zou men zeggen dat wij die invloeden gewoon ondergaan. Neen. Als ik met het witte licht harmonisch wil zijn en ik begrijp wat die andere invloeden (de blauwe of de groene) zijn, dan kan ik zeggen: Neen. Ik wil het witte licht. Ik wil de waarheid. En dan krijg ik die waarheid en kan ik de rest uitsluiten. Het vergt echter wel een groot bewustzijn, het vergt een kennis van die invloeden, dat ben ik met u eens. Maar iemand, die zich bewust is van datgene wat voor hem wezensvreemd is en zich toch aan hem opdringt, behoeft toch de naam niet te kennen?

Als u ergens in een bos loopt en er komt een slang op u af, kennelijk een gifslang, dan kunt u proberen uit de weg te gaan. U kunt het dier doodslaan, maar u zegt toch niet "slang, mag ik even weten wie je bent, dan kan ik pas wat tegen je doen"? En misschien is die slang er op een gegeven ogenblik wel, u ziet hem niet, maar dan voelt u het. U heeft er dan op gerekend. U heeft stevige laarzen aan; daar komen de tanden niet doorheen. En vóór de tweede aanval kunt u de slang doodslaan. Dat vindt een mens heel gewoon. Dat weten ze. In de tropen zijn bepaalde gebieden waar je als blanke alleen loopt, indien je stevige laarzen aan hebt, want er zijn daar slangen en dat is gevaarlijk.

Als wij nu kosmische invloeden ontmoeten en we weten dat er invloeden bij zijn die voor ons niet passend zijn, dan kunnen wij ons daar toch ook tegen verdedigen. Dan kunnen wij zeggen: a priori of het er is of

niet, ik aanvaard dit niet. Dan kunnen wij duidelijk maken wat voor ons niet aanvaardbaar is en wat wel. En dan kan die kosmische invloed niet op een onbewaakt ogenblik tot ons doordringen. Dan is de aanwijzing in onze aura ingebouwd.

Misschien interesseert u dit allemaal minder dan wat er zo te verwachten is. U heeft er al het een en ander over gehoord. We hebben u enigszins voorgelicht over hetgeen de Broederschap aan het doen is. Maar u moet er wel rekening mee houden, dat het nog wel een jaartje wordt dan zijn vaartje heeft. U heeft het al kunnen merken. Het weer: onberekenbaar. De mensen: precies hetzelfde. Als u verwacht dat ze staken, dan doen ze het niet. Als u verwacht dat ze demonstreren, doen ze het niet. Als u denkt: daarover maken ze geen drukte, dan maken ze daar juist wel drukte over. U kunt het overal om u heen zien. Het is zelfs zo met de buren. Anders zitten ze met de bezem tegen het plafond te stompen, als u 's avonds na tienen een grammofoonplaat draait en nu feesten ze zelf tot 2 uur 's nachts.

Al die vreemde dingen behoren tot de invloeden van dit jaar. U heeft waarschijnlijk zelf ook wel eens de neiging om de perken een beetje te buiten te gaan. U heeft ogenblikken dat u denkt: ach, mensenkinderen, wat is het leven waard. Dan ben je moe en neerslachtig en niemand begrijpt je. U kent die buien wel. Die buien komen door invloeden van buitenaf. U behoeft ze niet te accepteren; u kunt er tegenin gaan. Dat alles ligt nu eenmaal in het jaar. Verscherping van allerlei conflicten, afrekening a.h.w. Maar u weet wat dit jaar doet, want dat hebben we u uitvoerig verteld. U kunt toch voor uzelf zeggen: Dit wil ik uit de geest, uit de kosmos aanvaarden en het andere niet. Stel u daarop in en u vindt een zeker meesterschap.

Het is duidelijk, dat op een gegeven ogenblik deze wereld, ook wat de natuur betreft, onder zeer grote spanningen komt te staan. Wij houden er b.v. rekening mee dat nog in deze maand (juli '72) ergens op de wereld en waarschijnlijk ook deels in Europa enorme onweders zullen losbreken. En het zou ons helemaal niet verbazen, als daarbij ook een paar aardbevingen zouden voorkomen. U weet het, het is een rood-invloed met nogal wat negatieve aspecten.

Wij weten, dat onder de z.g. Saturnus-macht, de heerser van het jaar, plus het optreden van de heerser van de zon en de heerser van het uur dit zeer waarschijnlijk is. Ik neem niet aan dat het bij u gaat beven. Als het optreedt, kunt u niets daaraan doen, maar de panische invloed, de absolute ongedurigheid, de neiging tot het extreme op elk gebied die met deze fase gepaard gaan, kunt u afwijzen. U kunt zeggen: Ik denk dit op dit ogenblik, maar is het wel redelijk? En ik wil dit nu wel, maar kan het eigenlijk wel. U kunt er heel veel aan doen. Als u zich dat gaat realiseren, dan zult u zich al heel wat minder vermoeid en droevig voelen. Dan zegt u: het is een invloed, die ik vat op mij laat krijgen; niet een invloed waaraan ik mij niet kan onttrekken.

Dit is hetzelfde, wanneer wij ongeveer half augustus (voornamelijk 20 augustus en de dagen daar omheen) ook weer plotseling overal die grote mistroostigheid zien en al die negatieve reacties. Er zullen mensen van hun werk wegblijven, anderen voelen zich ziek, een paar stakinkjes ook, ofschoon die nog niet worden doorgezet; daarmee wachten ze tot de zomer wat voorbij is. Dan zeg je: Ik voel mij ook ellendig. Is dit wel waar? Overdrijf ik niet te veel? Misschien kan ik veel meer. Laat mij daar eens over denken. Laat mij "neen" zeggen tegen iets wat zegt: je bent machteloos en het heeft toch geen zin.

Eind september, begin oktober is er weer zo'n periode dat je de neiging hebt om op te vliegen. Dan ben je bijzonder actief, maar je

bent ook bijzonder geneigd om ieder ander, die niet zo actief is als jij op z'n duvel te geven. Daardoor zullen er heel wat botsingen komen. Ik denk, dat daardoor allerlei geweld op grotere en kleinere schaal kan uitbreken. Maar is het voor u nodig om daaraan mee te doen? U kunt neen zeggen. Het behoeft u niet te beroeren. En als u voelt dat het u beroert, dan kunt u het nog allemaal ombuigen in een richting waardoor het bruikbaar wordt. We hebben daarop in een van de eerste lessen ook al de aandacht gevestigd. De mens is dus niet machteloos.

Maar waarom heeft de kosmos dan deze invloed? Waarom al die geestelijke invloeden, als de mens "neen" kan zeggen? Waarom al die vreemde stralingen, die zelfs in dit achterbuurtje van een Melkwegstelsel zoveel eigenaardigheden tot stand kunnen brengen? De mens, die dat vraagt, denkt menselijk. Maar als je je gaat realiseren dat het hele Melkwegstelsel ook een soort organisme is, waarin geestelijke tendensen, mentale tendensen en lichamelijke processen moeten plaats vinden, dan ga je het misschien anders begrijpen.

Deze invloeden zijn de uiting van een leven op een schaal dat u niet kent. Ze zijn bovendien de zeer korte impulsen van een wezen, dat in tijd denkt; in miljoenen jaren waar u denkt in minuten. Maar al zijn we dan wel ergens ermee verbonden, wij zijn in wezen precies hetzelfde.

Een mens heeft een geest. Er zijn allerlei geestelijke invloeden, die zelfs voor een deel niet te ontleden zijn en die even mysterieus blijven als God zelf.

De mens heeft mentale gebieden. Hij heeft een levenslichaam. Hij heeft een astraal-waarde, waaruit de meest eigenaardige verschijnselen kunnen voortkomen. Hij heeft een lichaam, waarin organische processen een rol spelen. Hij heeft een bewustzijn, waarin bepaalde fasen van dit geheel regelmatig op de voorgrond komen.

De mens staat ergens dicht bij de kosmos. Als God de kosmos is, dan heeft hij de mens waarlijk geschapen naar zijn beeld en gelijkenis. Als wij die gelijkheid zien, dan zeggen wij: zomin als wij kunnen ophouden met ademhalen, zomin kunnen de grote sterren hun uitwisselingsprocessen stopzetten, zomin kunnen zij die enorme atoomreactie waardoor ze eigenlijk functioneren stilzetten. En de nevenproducten ervan kunnen ze evenmin terughouden of veranderen als u wat u uitademt (de verbruikte lucht) van kwaliteit kunt veranderen. Die dingen zijn er. De reden dat ze bestaan is, geloof ik, gelegen in het bestaan van de kosmos zelf.

Dat er in die geestelijke invloed een groot aantal meer bewuste factoren meespelen.....Denk eens aan mij. Ik ben ook een bewuste factor in een geestelijke wereld. Ik zie mijzelf als een persoonlijkheid. Ik meen het te zijn, maar ik weet ook dat er een ogenblik komt, dat die persoonlijkheid voor mij eerder het op één punt vastleggen van ervaringen wordt dan een kwestie van bevoertuiging, van onderscheid tussen mij en het andere. Ik zeg: Ik ben ik. Daarom ben ik een geestelijke factor, die ook in uw bestaan kan optreden. Maar als u dadelijk naar huis gaat, wat neemt u dan mee? Datgene wat voor u betekenis had, wat doorklonk. Het andere kunt u duizend keer herlezen het laat hoogstens een vage onbevredigdheid achter. Verder komt u niet. Ik ben deel van dit totale organisme net zo goed als u. Maar ik ben een ikheid en kan ook "neen" zeggen tegen bepaalde factoren evengoed als u. Wat ik breng is mijn erkenning, mijn ervaring. En zo zijn er zeer vele.

Misschien zou men in die kosmos ook moeten zeggen: Temidden van de kosmische invloeden, die schijnbaar het Al bepalen, is het voor ons noodzakelijk onszelf te uiten on ons persoonlijk zijn, reageren en handelen nadrukkelijk te bepalen en daarbij onze onafhankelijkheid t.a.v.

die invloeden althans innerlijk voor onze persoonlijkheid te stellen. Want alleen op deze wijze bereiken wij een innerlijke grootheid, waardoor een synthese mogelijk is tussen ons begrip en het totaalbegrip. Dan kunnen wij pas deel hebben aan de totaliteit.

U moet begrijpen, dat deze lezing een poging is om duidelijk te maken: waar staan wij?
De mens heeft magische macht. Je kunt bewust gedachten naar anderen zenden. Je kunt bepaalde geestelijke invloeden inschakelen. Je kunt bepaalde krachten vanuit jezelf projecteren. Ja, zelfs een soort synthetisch dubbel opbouwen, een soort astrale figuur, die alleen uit jezelf voortkomt en die bepaalde taken in de astrale wereld of in je eigen wereld opdragen. Dat is allemaal mogelijk.

Je bent als mens niet hulpeloos of machteloos, je bent je alleen van een groot gedeelte van je mogelijkheden onbewust. Als u dit alles kunt bereiken en dit alles kunt doen, dan is het dwaas om u neer te leggen bij invloeden, die voor u niet aanvaardbaar of niet harmonisch zijn. Misschien kan ik u daarvoor enkele regels geven:

1. Alles wat ons beïnvloedt, kan ons alleen dan deren, indien wij ons daarvoor kwetsbaar maken.
2. Ofschoon wij onze wereld niet kunnen beheersen, kunnen wij bewust onze persoonlijke relatie tot die wereld stellen en deze wel beheersen.
3. Wij kunnen bewust harmonie zoeken en bereiken met de hoogste krachten. Maar wij kunnen ook die hoogste krachten, indien zij met ons harmonie zoeken, afwijzen. Ditzelfde geldt voor het duister en voor alle krachten die daarin vertoeven. Wij zijn, zodra wij ons meer bewust worden van de beïnvloeding, zelf degenen die bepalen wat de invloed voor ons betekent.
4. De mens beschikt over een groot aantal kwaliteiten en capaciteiten, die hij normalerwijze niet gebruikt. Onder invloeden van buitenaf kunnen deze kwaliteiten soms scherper naar voren komen of meer actief worden beleefd. Ook dan zal de mens voor zichzelf moeten uitmaken of hij met deze kracht wil werken of niet. Hij kan ook dan verwerpen. Indien hij een kracht heeft aanvaard, kan hij op grond daarvan een harmonie opbouwen, waardoor - ook indien de beïnvloedingen in de buitenwereld zich wijzigen - de door hem verworven harmonie met een bepaalde kracht of een bepaalde mogelijkheid in de kosmos blijft bestaan en als zodanig zijn vermogen blijft behouden.
5. Wij duiden vele invloeden aan met kleuren. Dit is vergelijkenderwijs. U zult zelf ervaren dat invloeden, die voor een ander negatief kunnen zijn, voor u positief kunnen werken. Kies daarom vooral die krachten voor harmonie, waarvan u zich bewust bent dat ze voor u positieve resultaten geven. (Ik zal deze regel nader toelichten.)

Over het algemeen geldt voor de mens, dat zijn beste periode ligt tussen nieuwemaan en vollemaan. Maar in feite blijken er een aantal mensen te zijn, die pas dan een maximum aan prestatie, mogelijkheden, inspiratie, zelfs aan activiteit bereiken tussen vollemaan en nieuwemaan, dus bij afnemende maan. Hier wordt een adagium van de astrologie daadwerkelijk gelogenstraft. Het blijkt, dat sommige mensen, als er in de horoscoop een vierkant voorkomt, geen ongeluk ervaren maar integendeel juist door de in hen bestaande spanning dingen kunnen doorzetten waartoe ze anders nooit zouden zijn gekomen. Een omkering van betekenis is dus mogelijk, zelfs indien het een horoscoop betreft of een algemeen geldende regel. Dit is ten aanzien van kosmische krachten evenzeer het geval.

We zouden hier als aanvullende regels kunnen zeggen:

a. Onze innerlijke gesteldheid plus harmonie bepalen alle betekenis van krachten, die buiten ons bestaan, alle invloeden uit toestanden die buiten ons bestaan en onze mogelijkheid tot beheersing daarvan.

b. Erkenning van eigen harmonieen verzekert de mens van de kracht en de macht, noodzakelijk om volgens die harmonieen zijn eigen weg te beheersen en te domineren in relatie met zichzelf.

Dan krijgen wij ten laatste nog te maken met een punt, waarover we maar heel weinig hebben gezegd namelijk de mystiek.

Mystiek is de filosofie van het onbepaalde dat wel ervaarbaar maar zelden volledig uitdrukbaar is. Wij kennen allen in ons een zeker mysticisme, of dit nu gaat t.a.v. de mensheid, van God of van bepaalde krachten rond ons dan wel in ons. Laten wij goed begrijpen, dat de mystiek voor ons een relatie vorm, die emotioneel wordt ervaren, maar dat die relatie daarom niet minder werkelijk is. Als ik mij verbonden gevoel met God, dan is het heel goed mogelijk dat ik alleen maar een geest aan de lijn heb. Maar voor mij is er een emotie, die de harmonie met God, de aanvaarding van God mogelijk maakt. Het is dit dat belangrijk is. In de mystiek is het dus niet de werkelijke relatie die bepalend is, het is de indruk die in mij wordt gewekt en de door mijn gevoelservaring mogelijk geworden harmonie t.a.v. de kosmos.

Wij hebben de neiging om de mystiek in bepaalde banen te leiden. Er zijn mensen, die alleen gelukkig zijn, als ze elke avond als ze naar bed gaan Jezus en de 12 Apostelen zien binnenkomen. Zelfs Judas willen ze erbij hebben. Dan zeg je: die voorstelling is natuurlijk onzin. Die goede Jezus heeft heus wel wat anders te doen dan volwassen mensen goeden nacht te wensen en toe te dekken. Maar voor die mensen is deze voorstelling iets heel anders. Het is een identificatie met het Christusprincipe. Zeker, ze zoeken daarin een zekere belangrijkheid en er zijn bepaalde hysterische tendensen in te herkennen, maar als ze het volkomen ervaren als een geestelijke band met de Christus, dan hebben ze daardoor een harmonische afstemming gekregen met de Christuskracht. En wat die Christuskracht voor hen betekent door hun emotionele afstemming zal hen duidelijk worden. Eerst als ze de uitwerking verwerpen, ontstaat er een tweestrijd in hen en dan kunnen ze er nadeel van ondervinden.

Ik meen, dat je zelfs uit deze schijnbaar absurde vormen van mysticisme altijd nog weer de mogelijkheid tot harmonie zou moeten stellen. Het lijkt mij, dat er geen enkele ervaring is, hoe vreemd ook en op welke wijze ook tot uiting gebracht, die - als wij daarin ook het hogere erkennen - niet een band met het hogere tot stand brengt.

De mystiek is voor ons, juist omdat ze gevoelsmatig is en niet redelijk, omdat ze uitgaat van allerlei voorstellingen die in wezen ergens zinloos en zonder betekenis zijn, een sleutel tot de onbekende kosmos en zijn onbekende krachten. Maar ook hier zijn wij het die bepalen wat er gebeurt.

Als wij in de mystiek van Jezus niet de liefde voor de totale mensheid ervaren maar alleen een gevoel van zelfverheffing, dan scheppen wij conflicten. Dan wijzen we de macht, die in ons kan ontstaan, af. Als wij uit een contact met een Meester - al dan niet imaginair - wijsheid ontvangen en die gebruiken om zelfstandig te leven, dan zal uit die wijsheid voor ons een nieuw vermogen voortkomen zowel redelijk (occult) als geestelijk. Maar op het ogenblik, dat wij die Meester maken tot onze heerser en zelf niet actief daarop reageren, worden wij de slaven van een zelfbedrog. Het is ook belangrijk dat u deze dingen begrijpt.

Er bestaan een groot aantal regels voor allerlei zaken.

Paranormale genezing. Iemand heeft hoofdpijn. Men legge de hand op deze wijze op. Men stelle zich op de volgende wijze in en vervolgens voere men passes uit op deze wijze. Gelooft u mij, als u het alleen met een gebruiksaanwijzing kunt doen, dan kunt u het beter laten. Maar als u werkelijk het genezend gevoel heeft, dan zult u reageren op een manier, die voor u juist is. Dan gaat u misschien uit van een gebruiksaanwijzing, omdat u nu eenmaal ergens moet beginnen. Maar dan vindt u uw eigen contacten met de mensen, uw eigen tactiek t.a.v. de disharmonie, de storing in de materie of in de geest, die voor een kwaal aansprakelijk is.

Als u werkt met magie, dan kunt u natuurlijk ritueel werken. Het is buitengewoon ingewikkeld. Het doet u erg belangrijk schijnen en het geeft u heel veel krankzinnige denkbeelden. Maar u kunt ook leren dat de magie alleen maar is een erkenning van bestaande relaties: de projectie van uzelf. En pas als u dat beseft, bent u een werkelijke magiër.

Je kunt spreken in de termen van de alchemie. Je kunt spreken van de transmutatie van geestelijke krachten en materialen zo goed als levenskracht. Op zichzelf is dat geen dwaasheid. Maar als de procedure voor jou alleen maar een regel blijft en niet een beleving is waardoor je verandert, waardoor je je gevoel, je erkenning en persoonlijkheid tot uitdrukking brengt, dan bereik je geen werkelijke resultaten. Ik zou deze reeks kunnen aanvullen tot in het oneindige bijna.

Rond ons zijn krachten, die wij niet allemaal kennen. Maar of wij ze kennen of niet, harmonie daarmee is voor ons mogelijk. Die harmonie brengt voor ons de mogelijkheid zelf werkzaam te zijn. De voorstellingen, die wij aan de kracht, haar inwerking op ons en eventueel aan onze werkzaamheid verbinden, zijn van minder belang. Ze zijn de uitdrukking van onze onvolledige erkenning. Indien de harmonie plus het werken uit die harmonie echter door ons wordt gerealiseerd, dan hebben wij daarmee ons kosmisch harmonisch zijn vastgelegd en zullen onze mogelijkheden en resultaten voortgaan tot het ogenblik, dat wij zelf die harmonie ontkennen en daarmede haar verbreken.

Zo draait alles tenslotte weer om uzelf. Ik zeg niet dat u hier bij elkaar zit als grootmachtige wezens, die de kosmos kunnen domineren. Ik zeg, dat elk van u een erfrecht is gegeven op uzelf, op datgene wat u bent niet alleen in de wereld maar in alle tijd en alle sferen. U bepaalt zèlf welke harmonieen u aanvaardt en verwerpt. De gehele kosmos met al zijn beïnvloedingen kan u niet aantasten, indien u dit zelf niet mogelijk maakt. Juist daarom moeten wij stellen:

Het is goed te weten welke kosmische werkingen en invloeden er bestaan. Het is goed te weten waaruit bepaalde invloeden in onze omgeving voorkomen. Maar ze zijn nimmer zo machtig, dat ze ons daadwerkelijk kunnen veranderen. Wij kunnen onszelf blijven. En door onszelf te blijven op de juiste wijze, door waar te maken wat wij zijn, kunnen wij op den duur juist onszelf maken tot een bewust, volwaardig deel van die totale kosmos en van de kracht die hem heeft georigineerd.

:-:-:

E E N V O U D.

Het is helaas zo, dat zij die over de eenvoud mediteren dat op een ingewikkelde wijze plegen te doen. En gezien de spreektijd mij ter beschikking staande, vraag ik mij af of ik mij aan deze verwarrende ontwikkeling zal kunnen onttrekken.

Een-voud. Alles is één. Niets is gescheiden van het andere, al zouden wij het soms graag willen. Maar als alles één is, dan zijn de verschillen eigenlijk onbelangrijk. Dan behoeven we alleen maar te onderkennen waar de eenheid ligt en wij hebben een antwoord op al onze vragen en al onze problemen. De moeilijkheid is natuurlijk, dat wij vaak een eenvoudig antwoord liever niet horen. Als ik filosofeerde en vroeg: Wat denk je ervan en ze zeiden: je bent gek, dan was dat ongetwijfeld een eenvoudig en zeer rechtlijnig antwoord; maar ik hoorde het niet graag.

Als de mens met vragen komt over deze moderne wereld, de ontwrichting van de maatschappij en hij zegt: geef mij een eenvoudig antwoord, dan zeg je: mens, begin zelf anders te leven. En dat willen ze niet graag horen, want dat is veel te eenvoudig. Ze zouden graag willen dat je hun vertelde hoe ze anderen ertoe zouden kunnen brengen anders te leven en hoe ze hun eigen ideeën in de wereld kunnen waarmaken. Maar het eenvoudige, enig juiste antwoord "verander jezelf" dat lijkt hen onvoldoende.

Ik heb het gevoel, dat dat voor de mensheid en zeker voor de mensheid van deze tijd eigenlijk de belangrijkste kwaliteit is. Men heeft geen aanvaardingsmogelijkheid meer voor iets dat eenvoudig is. Als men zegt: er is een gevaarlijke situatie ontstaan en wij moeten er iets aan doen, dan zou men moeten zeggen: hoe kun je het gevaar opheffen? Dat is eenvoudig. Maar neen, dat zou te eenvoudig zijn en daarom zijn er commissies nodig, na die commissies internationale besprekingen, na die besprekingen conferenties die uitmonden in een topconferentie en dan zal men er misschien iets aan gaan doen. Maar dan is het meestal al niet meer nodig!

Eenvoud kun je voor jezelf misschien nog het best uitdrukken als: Ik ervaar, ik leef, ik geloof, ik ben. Niet meer dan dit. Niet: wat zou ik willen zijn? Gewoon: wat ben ik? Niet: wat ben ik in de ogen van God? Ach, dat kom je toch niet zo snel te weten. Gewoon: wat ben ik in mijn eigen ogen. Niet: wat is mijn taak in deze wereld? Maar eenvoudigweg: wat kan ik doen volgens mijn besef in de wereld, zoals ik haar zie?

De meeste mensen vinden eenvoud verwerpelijk, omdat ze voortdurend worden terugverwezen naar zichzelf. Als ik zeg: eenvoud betekent ook eenheid, dan zeggen de mensen: ja, natuurlijk, dat is waar. Maar als ik eenheid zeg, als ik verbondenheid zeg, waarom moet ik dan grenzen trekken? Het lijkt zo eenvoudig te zeggen: wij kennen de juiste wet waarnaar je moet leven. Maar is het wel zo eenvoudig? Zou het niet eenvoudiger zijn te zeggen: ik voel, dat dit voor mij de wet is, volgens welke ik moet leven en bestaan?

Alles lijkt ingewikkeld. Het wereldbeeld met miljarden sterren en planeten, met de meest eigenaardige velden in de ruimte, met stofwolken, magnetische velden, het lijkt zo ontzettend ingewikkeld. En toch, is het ingewikkelder dan een hart? Een spier, verdeeld in wat kamers, die op een vreemde manier blijft kloppen en pompen en als het er op aan komt meer werk verricht, klein als het is, dan vele grote pompen die de mensen hebben gebouwd met ingewikkelde berekeningen.

Eenvoud is: aanvaarden dat iets is. Een eenvoudig mens zegt: Het regent vandaag. Ik trek mijn regenjas aan. Een minder eenvoudig denkend mens zegt: Maar gisteren zeiden ze dat het mooi weer zou zijn en waarom moet het nu juist vandaag regenen? Waar komt die regen vandaan? Is het een diep bij IJsland? Is het een hoog in Engeland? En als je het weet, regent het nog net zo hard.

Misschien zoeken wij teveel naar verklaringen. De meesten van ons beleven ergens in hun bestaan God. Maar zijn we ermee tevreden? Wel neen. Het eenvoudig erkennen: God is er voor mij, bestaat voor mij is niet voldoende. Wij willen weten, hoe God eruit ziet, wat God doet, waar God naar toe gaat. Wij gaan van de feiten over naar de veronderstellingen, van de veronderstellingen komen wij tot theorieen en voordat wij het weten is God weg en zitten wij met een diversiteit van veronderstellingen, waarmee wij niets kunnen doen.

U heeft mij opgedragen te mediteren over de eenvoud en zie eens waartoe ik al gekomen ben! Want zoals het een mens gaat, gaat het ook mij. Ook ik ben geneigd te denken aan wat niet eenvoudig is om de doodeenvoudige reden dat de eenvoud zelf met een paar woorden gekarakteriseerd is: de erkenning van de eenheid, de aanvaarding van de feiten en het besef, dat je in die feiten volgens jezelf het beste moet doen en zijn.

En hoe gaat het dan? Ik heb een spreektijd, die moet liggen tussen de 30 en 45 minuten. Ik denk dan: wat zou ik meer kunnen zeggen? En voor ik het weet is de eenvoud teloor gegaan. Nu probeer ik toch elke keer weer terug te keren naar de niet complexe zaken. Maar ik gebruik alweer woorden, die voor velen wat moeilijk zijn. Ik maak het dus veel ingewikkelder dan nodig is.

Als ik zo de mensen zie, dan voel ik mij daarin niet zo heel erg schuldig, want dan erken ik dat ik in een fout verval, waarin alle mensen steeds weer vervallen. Het eenvoudige feit is niet voldoende. Wij willen ergens voor onszelf een gevoel van voldaanheid hebben. En iets dat eenvoudig is geeft ons dat gevoel niet, dus maken wij het maar ingewikkelder dan het is.

Eenvoudig leven betekent bestaan en misschien gelukkig zijn. Maar wij vinden het voor ons geluk noodzakelijk dat anderen zien hoe eenvoudig en gelukkig wij zijn; en dat maakt de zaak dan weer heel erg ingewikkeld. Wij willen van anderen de erkenning hebben. Wij volstaan er niet mee te beseffen, dat het zijn op zichzelf genoeg is.

Als ik zo naar die wereld kijk en ik herinner mij mijn verleden, dan maken wij de dingen toch wel heel wat moeilijker dan ze zijn. Ik had een goede vrouw. Alleen, ik had veel liever gehad dat ze niet zo veel had gesproken. Aangezien ik veel van huis was (ik zat in mijn kantoor, ik had nijn clubje, zoals dat onder notabelen gaat) was voor haar de tijd om met mij te praten het ogenblik dat ik wenste te rusten; de bekende bedpredikatie, die soms gelijktijdig boetpredikatie was overigens. Ik had mijn leven veel eenvoudiger kunnen maken. Ik had door een halfuur van mijn kantoortijd af te nemen (die ik toch meestal verknoeide) en een halfuur af te nemen van de tijd dat ik zat te wachten tot er een ander van het clubje kwam om samen wat te drinken en babbelen, met mijn vrouw kunnen praten. Dan had ik een rustige nachtrust gehad.

Ik heb daar nooit zo over nagedacht. Voor mij was het nu eenmaal zo, dat het kantoor voorging en dat een mens (een man) toch zeker ook zijn ontspanning moest hebben onder zijns gelijken. Het resultaat was de luidruchtigheid van mijn vrouw op ogenblikken dat ik zou willen snurken, maar mij moest beperken tot een "ja, mijn lieve". Ik had kennelijk de zaak ingewikkelder gemaakt dan nodig was. En misschien, dat wij dat ook maatschappelijk hebben gedaan. Ik was gehuwd. Dat hoorde zo.

Toch geloof ik, dat ik met diezelfde vrouw zonder huwelijk net zo lang en net zo gelukkig geleefd zou hebben. Waarvoor was dan deze maatschappelijke bevestiging nodig? Ze was eigenlijk niet nodig. Indien een mens zich als een waar mens gedraagt, is heel veel overbodig dat nu in de maatschappij als zeer belangrijk wordt beschouwd.

We zijn van die eenvoud vervreemd. Onze hele maatschappij, ons denken, onze godsdienst is niet eenvoudig meer. Als de mensen het Evangelie lezen, zeggen zij:....en Jezus sprak....en dan komen ze met een gelijkenis. Die gelijkenis duurt 5 minuten. Vervolgens predikt men een uur over de betekenis ervan en - ik weet niet of het nog zo is, ik hoop voor u van niet - in mijn tijd volgde daarop dan een betoog van ongeveer een uur over de hellepijnen die je zou ondergaan, indien je je niet hield aan hetgeen men uit deze gelijkenis had afgeleid. Voor veel mensen was dat pas het ware geloof. Waarom kunnen wij niet eenvoudig lezen wat er staat en er niet over vechten waar het nu vandaan komt? Zeg: het is waar, voor mij. Dus maak ik het waar, voor mij. Kijk, dat is eenvoud.

Eenvoud is niet zeggen: wij moeten dit grote bouwwerk van tevoren goed ontwerpen en alles voorbereiden en dan kunnen we het gaan uitvoeren. Maar zeggen: het is nodig. Laten we beginnen met bouwen en terwijl we bouwen zullen wij nagaan hoe we dat nu verder moeten doen. Zo hebben grote bouwmeesters in het verleden ook gebouwd.

In ons leven is het precies eender. Is het werkelijk nodig om voor onszelf uit te stippelen wat wij het volgend jaar gaan doen? Waar wij met vacantie heen zullen gaan? Zeker, het is gebruikelijk en zonder dat is het niet zo gemakkelijk. Dat ben ik met u eens. Maar is het nodig? Maakt het de dingen niet veel ingewikkelder? We leggen ons vast. We binden ons. We maken onszelf slaven van regels, die wij zelf hebben geschapen. En dan zeggen wij dat we ongelukkig zijn!

Eenvoudig leven wil zeggen: beantwoorden aan jezelf. Waarmaken wat je bent. De vreugden kennen, die bij jou behoren en niet je vreugde laten aanpraten. Het betekent: gebruiken wat je voelt dat noodzakelijk is. Niet wat de buren denken dat je zou moeten hebben om mee te tellen.

Is dit nog een meditatie? Ik weet het eigenlijk niet. Maar aangezien mediteren ook betekent: overwegen, beschouwen, misschien toch wel. Waarom zou ik dat met zekerheid zeggen? Laat ieder van u het voor zichzelf uitmaken, dat is toch veel eenvoudiger.

Als u leeft, heeft u veel minder nodig dan u denkt. U zou het dus zonder moeten kunnen stellen. Maar dat zou moeilijk zijn. Waarom zou u 't zich moeilijk maken? Begin eenvoudig eens die dingen weg te laten, die je werkelijk niet nodig hebt, waarvan je zelf voelt dat ze overbodig zijn. Dan houd je toch nog teveel over. En als je dat te zwaar wordt, kun je daarvan ook nog een stukje verliezen.

Je hebt als mens veel ideeën van hetgeen je zou moeten doen. Als je nu eens deed wat je kunt? Dat je niet zegt: ik wil nu wonderen doen, maar gewoon: ik weet niet, of er wonderen bestaan, maar misschien kan ik deze mens mijn gedachten toezenden. Gewoon omdat ik voel: dat zou goed zijn. Laat mij het maar proberen. Zou dat niet veel beter zijn?

Wij hebben hier een cursus opgebouwd, waarin u vele gegevens heeft gekregen, waarin u vele verschillende facetten van invloeden geeft gezien en ongetwijfeld ook sprekers heeft meegemaakt, die elk op hun eigen manier hebben geprobeerd iets duidelijk te maken. Maar waar komt dat eigenlijk op neer? Het wonderlijke is, dat het altijd weer neerkomt op wat je zèlf bent; niet op wat je hebt, wat je hebt gehad en wat je kunt krijgen. Gewoon, wat je hebt en wat je bent nù. En zelfs dan is het niet belangrijk wat je hebt.

Je leeft. Je bestaat. Je hebt dromen misschien. Is het belangrijk dat ze uitkomen? Ach neen, het is belangrijk dat je droomt.
Is het belangrijk, dat de wereld beter wordt? Ach, de wereld is zo lang blijven bestaan en als ze beter wordt voor de een, wordt ze slechter voor de ander. Het is echter wel belangrijk, dat je zelf het gevoel hebt dat je aanvaardbaar bent voor jezelf.

Ik geloof, dat de essentie van eenvoud is: alles terugbrengen tot datgene wat werkelijk telt voor u en voor het heden, met de mogelijkheden die volgens u daarin bestaan.

Als wij hier samen zitten, zou het mij heel weinig moeite kosten om in plaats van terug te grijpen naar mijn huwelijkse perikelen van eens vooruit te grijpen naar het geestelijk doel dat wij allen zouden moeten nastreven. En als wij daarover spreken en wij geloven daarin, dan komen we er misschien een beetje dichter bij. Maar aan de andere kant krijgen wij het gevoel: wat ik nu ben en wat ik nu doe is niet goed. Als je dat gevoel pas krijgt, als erover wordt gepraat, dan is het al niet zuiver meer. Als een ander je kan vertellen wat goed en wat kwaad is, dan ben je al niet meer zelf in rapport met de oneindigheid.

Eenvoud betekent dat we deel zijn van een geheel. Als wij daarvan deel zijn, zal dat geheel zich in ons uitdrukken en duidelijk maken wat wij binnen dat geheel moeten zijn. Beantwoorden wij daaraan, dan hebben wij genoeg gedaan. Wij behoeven toch niet torens tot in de hemel te bouwen? Als het noodzakelijk is, leren wij wel vliegen. Het is toch niet noodzakelijk, dat wij de mensheid reguleren en uitbreiden. Het is alleen belangrijk, dat wij zorgen dat wat wij zèlf zijn en doen juist is. Daar blijft het bij.

Al die kosmische invloeden zijn belangrijk om je wereld te begrijpen, wordt er gezegd. Zeker. Omdat je niet eenvoudig genoeg bent om te zien dat je relatie met de wereld belangrijk is.

Is het belangrijk, dat een mens goed is? is mij een keer gevraagd. Het eenvoudige antwoord daarop was: neen. Belangrijk is, dat hij gelukkig is. Want een gelukkig mens gevoelt zich in harmonie met de wereld en de kosmos.

Toch zijn er veel mensen, die zeggen: je moogt het geluk niet nastreven, dat is zondig. Waarom? Als het ons is gegeven, dan is het voor een doel gegeven. En wie zijn wij om uit te maken wat de Gever ermee heeft bedoeld? Laten wij ervan profiteren. Als je honger hebt, ga je toch ook niet vragen waarom je gebak krijgt in plaats van brood; dan eet je. Als je leeft en de wereld openbaart zich in vele mogelijkheden en je kunt ergens gelukkig mee zijn, je kunt het helemaal aanvaarden zonder enig voorbehoud en enig schuldgevoel, waarom zou je het dan niet doen? Voor mij is eenvoud eigenlijk de directe reactie, gebaseerd op de erkenning van jezelf.

Filosoferen is mooi en mediteren is mooi. Maar kan alle meditatie in de plaats komen van één enkele handeling? Het is maar een vraag. Het is mooi om een heel esoterisch systeem te kennen, natuurlijk. Maar kan alles wat je daarin leert en alle oefeningen, die je daarin doet, opwegen tegen één ogenblik van werkelijk gelukkig zijn, zodat je de hele wereld kunt accepteren?

Eenvoud is de erkenning dat alle systemen, die wij rond ons zien ontstaan, systemen waarvan wij zelf deel zijn en waarmee wij werken, voortkomen uit een bewust of onbewust geschapen complexiteit die overbodig is.

Rechtlijnige antwoorden zijn in de wereld niet bepaald gewild. Eenvoud wordt niet gewild. Eenvoud is alleen aanvaardbaar, indien ze als een soort masker voor grootheid dient. Maar dan is de grootheid belangrijk. En het accent, dat de eenvoud daaraan geeft, schenkt dan

een zeker gevoel van tevredenheid en voldoening.

Men zegt: Onze Koningin is toch een machtige en rijke vrouw en ziet, hoe eenvoudig zij zich gedraagt!
Maar dat soort eenvoud hebben wij toch niet nodig? Wat wij nodig hebben is gewoon het bewustzijn, dat wij vandaag moeten handelen, vandaag moeten reageren, dat wij niet onze wereld steeds ingewikkelder moeten maken. Dat wij integendeel steeds weer moeten terugkeren tot de essentie van het zijn: het gelukkig, het harmonisch zijn met de wereld. Het jezelf aanvaarden en ook de wereld aanvaarden; en dat elk ogenblik opnieuw volgens de omstandigheden van de wereld en van jezelf.

Bewust reageren op kosmische krachten is deel van hetgeen er met u is besproken. Maar als die kosmische krachten door mij ervaard worden en ik mijzelf ben, trouw blijf aan mijzelf, dan behoef ik niet eens te weten, of er kosmische krachten zijn of niet; dan reageer ik juist. Dan heb ik de kennis niet nodig, omdat ik vanuit mijzelf juist zal reageren. Ik behoef niet alle wetenschap van de wereld te bezitten om iets te gebruiken van hetgeen die wetenschap voortbrengt. Als u een pil slikt, weet u ook niet wat erin zit. En u weet ook niet hoe het is ontdekt en dat het werkt voor bepaalde dingen. Als het u helpt, is dat toch voldoende?

Eenvoud zegt: Ik bepaal mij tot wat ik ben en wat ik zelf doe. Ik heb misschien bepaalde dingen, die ik als mijn taak zie. Laat mij die goed doen; maar dan volgens de mogelijkheden van het ogenblik, zonder te denken dat ik later méér zal zijn of dat ik vroeger méér ben geweest. Ik doe het zo goed ik kan en voor de rest: ik probeer gelukkig en tevreden te zijn. Ik probeer de wereld te ervaren als een voortdurende bevestiging van de eenheid, waarin ik leef. Als ik dat heb gedaan, dan heb ik genoeg gedaan. Zo denk ik over de eenvoud.

Daarmee staak ik deze bespiegeling. Was het eenvoudig genoeg? Ik denk het niet. Eenvoud is een van de dingen, die je kunt beleven, maar die je moeilijk kunt omschrijven.

:-:-:

DE MENS IN AL ZIJN ASPECTEN

Tiende Les.

D E M E N S.

Waarom noemen wij een mens een wezen dat meer is dan een dier? Misschien omdat wij kunnen lachen en kunnen huilen, zonder dat wij daarvoor een regelrechte aanleiding hebben.

Men zegt: een mens is bewuster. Ach, als men zo kijkt naar het gedrag van de doorsnee-mens, dan vraagt men zich af, of dat juist is. Men zegt: de mens is eeuwiger. Maar wij zien incarnaties uit de dierenwereld in de mensenwereld. Waar ligt het verschil? Ik geloof, dat wij moeten begrijpen dat het belangrijke van het mens-zijn op de wereld hoofdzakelijk is gelegen in het conflict tussen twee werelden: de geestelijke wereld in ons (de wereld van de eigen projectie, van de persoonlijke beleving en erkenning) en daartegenover de wereld van de feiten, de wereld van de stoffelijke kwaliteiten. Kortom, de wereld van het onafwendbare. In dit conflict leeft de mens met de feiten dank zij zijn illusies. Hij schept een wereld, die eigenlijk niet bepaald goed is, maar hij geeft er juist door zijn idealen en denkbeelden iets eeuwigs, iets belangrijks aan. Het is alsof de mens onbewust iets van de zuiver stoffelijke wereld, iets van de natuurlijke gang van zaken transmuteert tot iets dat eens van een hogere orde kan zijn.

Hoe een mens wordt geboren, ach, u weet het allemaal. Hoe een mens leeft, wij hebben er rijkelijk over gesproken. Zelfs het sterven, de bewustwording, de inwijding, wij hebben ze alle genoemd. Maar mens-zijn heeft voor de geest toch weer een andere klank en betekenis dan het voor u kan hebben. Het is dit aspect waaraan ik nu wij aan het eind van deze reeks lezingen staan even de aandacht zou willen wijden.

Een mens leeft in een stoffelijke wereld. Die wereld stelt hem wetten en beperkingen. Voor u tikt de klok omdat de tijd verder gaat. Voor ons is het anders. Maar het is wel eens goed te worden geconfronteerd met conflicten, die je niet uit de weg kunt gaan, waarvoor je niet kunt wegvluchten. Het is wel eens goed een dwang achter je te weten. Voor ons lijkt het mens-zijn soms een fantastisch goede, fantastisch vrije school.

Wanneer wij als mens worden geboren op de wereld, dan hebben wij natuurlijk als geest daarmee een vaste bedoeling. Wij hebben dus onze plannen. Die plannen lopen meestal verkeerd uit, laat mij dat maar eerlijk toegeven. Er zijn maar heel weinig geesten, die zo weten te incarneren, dat zij van hun leven datgene maken wat zij er werkelijk in zochten. Maar aan de andere kant, juist het verschil tussen de keuze die wij maken en de resultaten die daarin voor ons kenbaar worden, betekent voor

ons leren. Wij zien waar wij de zaak toch verkeerd hebben gewaardeerd. Wij zien waarom wij verkeerd hebben gehandeld. Als je dan als geest terugkijkt op een mensenleven, dan kom je tot de conclusie, dat het een leven was vol onmetelijke rijkdommen. Rijkdommen, die je lang niet altijd zo hebt gewaardeerd.

Ik kan mij voorstellen, dat mensen een werkelijke zielsverwantschap hebben. Maar wat denk je daar als mens aan, als achter de krant een ongeschoren gezicht zit te geeuwen. Het zijn de kleine dingen van het leven, waarmee je soms uitdrukking kunt geven aan alles wat er in je leeft; al is het maar het schikken van bloemen, het timmeren van een tafeltje, het vormen van een vaasje of iets dergelijks. Als wij dan zien hoe die kleine dingen geestelijk kunnen uitgroeien tot iets buitengewoon belangrijks, iets waarin wij een innerlijke harmonie hebben uitgedrukt, iets waarin wij - zonder het te begrijpen - ergens de relatie met het eeuwige hebben aangestipt, dan zeggen we: Ja, het is wonderlijk goed om als mens te leven. Het lijkt mij goed dit punt nog even naar voren te brengen.

Heel veel mensen zeggen: Ach, ik wilde dat ik er maar van af was. Geef mij de eeuwige zaligheid maar, dan mogen zij hier op aarde hun rommel opruimen ....of niet, precies zoals zij willen. Maar terugkijkend op wat het leven is geweest, dan blijkt dat alles zijn zin, zijn betekenis heeft gehad. Er is geen zinledigheid. Er zijn teleurstellingen, natuurlijk. Je verliest dingen waarvan je meende, dat je ze toch eerlijk had verdiend. Je wordt opzij gezet voor anderen, terwijl je weet dat je beter bent. Je ziet op een gegeven ogenblik een leegte ontstaan waar je meende nu juist een vervulling te vinden. Er zijn altijd weer conflicten. Maar die conflicten komen dan voort - en dat besef je als geest zoveel te beter - uit een verkeerde waardering van je wereld. Je hebt altijd gedacht: de wereld moet antwoord geven op mij. Terwijl je in feite zelf antwoord moet geven op de wereld.

Dat geldt ook in de geest. Zolang wij in de geest verwachten dat wij antwoord krijgen op al datgene wat wij zijn, blijven wij in één en dezelfde sfeer. Dan kunnen wij niet evolueren; we kunnen niet verder gaan. Maar op het ogenblik, dat wij leren antwoord te geven op alles wat ons maar uit die wereld bereikt, ontworstelen wij ons langzaam maar zeker aan onze beperkingen.

Het is gemakkelijk genoeg tegen een mens te zeggen: Leef er maar op los, het geeft niet. Het wonderlijke is dat deze raad, die je niet moogt en niet kunt geven, ergens vaak nog waar is ook. Want de belangrijkheid van de dingen ligt niet in het vervullen van een plicht. Die plicht kan alleen bestaan, indien je haar zelf voelt, indien zij deel is van jezelf en dan maak je jezelf waar door plichtgetrouw te zijn. Het is niet zo, dat je in het leven een afspraak maakt en haar moet nakomen. Je denkt dat misschien en dan is het voor jou noodzakelijk. Op zichzelf zijn al die facetten van het leven niet belangrijk. Als we nadenken over alles wat we op school moeten leren en wat we meemaken in het contact met de medemensen, in een werkkring, in een huwelijk en dergelijk, dan zeggen we: Ach, dat is eigenlijk allemaal overbodig!

Dat zie je als mens - geloof ik - niet zo gemakkelijk. Je bent te zeer vervlochten met al je denkbeelden, je opvattingen, je gevoelens van plicht t.a.v. dit en van dat. Op zich zijn ze helemaal niet van belang. Belangrijk is alleen dat je waar maakt wat je innerlijk voelt als juist, dat je beantwoordt aan hetgeen je bent. Als je dat kunt, dan heb je geestelijk de top wel bereikt. Dan is een mensenleven niet meer alleen een reeks gebeurtenissen, die langzaam verbleekt tot enkele schijnbaar onbelangrijke fragmenten, die als het enige dat nog betekenis heeft boven in de herinnering blijft drijven, zoals het

topje van een ijsberg; het grootste gedeelte verdwijnt onder het oppervlak. En dan komt er een ogenblik dat je zegt: Mijn leven is een eenheid geweest.

U leeft als mens. U heeft relaties met de medemensen. Die relaties kunnen genegenheidsrelaties zijn. Dat kunnen relaties zijn waarbij verantwoordelijkheid een rol speelt. Het kunnen relaties zijn waarbij een belangengemeenschap de werkelijke verhoudingen bepaalt. Maar in al die relaties ontmoet u een ander. U ontmoet die ander echter niet op zo'n manier dat u kunt selecteren wat u in de ander wel of niet bevalt. U moet hem nemen zoals hij is. Of het nu een directeur is, een secretaresse, of het je man of je vrouw is, of het je kinderen zijn, je vrienden, je buren, je moet hen nemen zoals ze zijn. Daardoor zie je en beleef je meer in een mens. Indien het telkens zo mooi uitgekozen zou kunnen worden, dan zou het niet alleen maar een ontzettend taaie en saaie wereld worden, het zou bovenal een nutteloze wereld zijn.

Elke keer weer, als ik in de geest kijk naar degenen die aan onze kant komen, ontdek ik hoezeer zij eigenlijk hebben geleerd van wat zij ergerlijk of onverwacht noemden. Terwijl datgene wat volgens hen juist en goed was over het algemeen langzaam wegdrijft als een walmwolkje of een rookkringetje uit de een of andere sigaret.

Waarom zou je die mens mens noemen? Ik geloof, dat je kunt zeggen: De mens is eerst werkelijk mens, omdat zijn relaties met zijn wereld en de daaruit voortvloeiende geestelijke openbaringen en ontplooiingen in deze vorm op aarde de hoogste top van geestelijk bereiken mogelijk maken. Daarmee hebben we al veel gezegd. Maar laat ons nog eens kijken naar de mens.

Als je die mens wilt kritiseren, is dat reuze gemakkelijk. Politiek b.v. zou men kunnen omschrijven als datgene wat bij de meeste mensen de werkelijkheidszin in de weg staat. Godsdienst als het zelfbedrog, waardoor zij hun eigen minderwaardigheid voor zichzelf trachten te verhullen. Hun ideaal is over het algemeen een droom die zij dromen, omdat zij in de werkelijkheid weinig bereiken. Dat is allemaal volkomen waar, niet alleen maar ten dele waar. Als je dat geestelijk onderzoekt, is dat practisch de gehele werkelijkheid, een paar zeer onbelangrijke of in verhouding zeer geringe facetten buiten beschouwing gelaten. Maar als je die kritiek uitoefent, dan moet je ook zeggen: Aan de andere kant is die mens juist met zijn droomwerelden, zijn idealen, zijn politiek, zijn godsdienst bezig om een geestelijke wereld naar zijn stoffelijk bestaan te trekken. Hij zoekt niet de werkelijkheid van de materie. Hij zoekt een geestelijke werkelijkheid, die in hem ligt en die hij tot uiting wil brengen. Ik heb bij geen enkele andere levensvorm op aarde ditzelfde aspect van leven ontdekt. Volgens mij maakt dit de mens op aarde inderdaad uniek.

Wat is voor de mens het belangrijkst? Vanuit geestelijk standpunt natuurlijk in de eerste plaats harmonie. Maar hoe druk je harmonie uit? Voor sommige mensen is harmonie iets dat behoort in een twee-persoons bed. Bij anderen behoort het in een zangkoor, in de kerk, in een theater of misschien alleen maar rond een schaakbord. Je zou het misschien niet zeggen de laatste tijd, maar zelfs dat is mogelijk.
Anders gezegd: Harmonie is datgene waarin je een ander kunt ontmoeten op basis van gelijkwaardigheid, waarbij een gemeenschappelijk belang, een gemeenschappelijk doel of een gemeenschappelijk denken het "ik" tijdelijk onbelangrijker maakt.

Dit is altijd weer de meest wonderbaarlijke beleving die denkbaar is. Niet dat je die harmonie als zodanig registreert. Als u dadelijk weggaat, dan zegt u niet: O, wij zijn harmonisch geweest hetzij met de geest, hetzij met elkaar of desnoods met een kopje koffie dat wij hebben gedronken. Maar vaak heeft u een gevoel: ik ben ontspannen, ik heb mij wel ingespan-

nen, maar het heeft mijn vermoeidheid weggenomen. Kijk, dat is nu wat harmonie in feite betekent. Het is een ontspanning; een absoluut wegvallen van allerhande verwrongen en gespannen indrukken, denkbeelden en emoties in jezelf. Daarvoor in de plaats komt dan de relaxatie, waardoor je niet alleen waarlijk jezelf bent, maar je ook jezelf beleeft. Men zou dus kunnen zeggen:
Voor een mens is het zeer belangrijk, dat hij leert zich op de juiste wijze te ontspannen. Want juist in dit absoluut ontspannen-zijn is hij waarlijk zichzelf. Hij wordt niet meer gedreven. Zolang u wordt gedreven door welk denkbeeld dan ook, bent u niet waarlijk uzelf. Of het nu Schopenhauer, Nietzsche of Marx is of mischien het Evangelie of de Korân, als u wordt gedreven door die dingen, bent u uzelf niet.
Als u ontspannen bent, dan ziet u uzelf zoals u bent, dan beleeft u uzelf zoals u bent. En wat meer is: dan kunt u ook de wereld aanvaarden zoals ze is. Het is dan niet meer noodzakelijk om allerhande waanbeelden op te bouwen, waardoor de wereld nog enigszins aan uw denken en aan uw behoeven schijnt te beantwoorden; dan kunt u aanvaarden wat er is. Waar u ook met mensen of zelfs met omstandigheden te maken heeft, onthoudt u dit alstublieft. Het kan voor uw leven zeer belangrijk zijn, indien u in staat bent om uzelf te zien zoals u bent en de wereld te aanvaarden zoals zij is. Dan is er harmonie mogelijk met bijna alles op de wereld. Dan kunt u alle dingen begrijpen. Er zijn uitingen die u zult afkeuren. Maar u gaat begrijpen wat de beweegredenen zijn, wat de emotionele achtergronden zijn, wat de denkbeelden zijn en wat de gedachtenwereld is van zo'n mens. Daarmee krijgt u het werkelijke contact met het leven.

Een bekende van mij heeft een hele tijd gewerkt in wat u de duistere sferen noemt. Wat bleek het belangrijkste aspect van die duisternis te zijn?

In de eerste plaats: Het is opvallend: een ingespannen trachten een waanbeeld in stand te houden. Deze wezens durven zich eenvoudig niet te ontspannen, want dan zou de waarheid tot hen kunnen doordringen; en die waarheid kunnen zij niet aanvaarden.

In de tweede plaats: Contacten worden alleen gemaakt, indien ze een bevestiging betekenen van wat je zelf wilt zijn. Het is alsof je alleen met een andere wilt praten, als hij "ja" zegt op alles wat jij voorstelt. Zelf ben je heel graag bereid om de ander gelijk te geven in zijn opvattingen en voorstellingen, ofschoon je weet dat het niet juist is.

In de derde plaats: Op het ogenblik, dat ontspanning - hoe dan ook - in die duistere sfeer intreedt, blijkt dat er plotseling harmonieen mogelijk zijn met alles wat in het licht leeft. Verder blijkt, dat het tot stand brengen van een kleine ontspannenheid in een ziel, die zelfs in een betrekkelijk diep-duistere sfeer leeft, vaak voldoende is om deze zonder meer tot het licht te brengen.

Dit geldt in de duisternis, maar zal het dan niet gelden in uw wereld? O, uw wereld is niet duister, zeker niet. Zij is ook niet licht. Zij is a.h.w. het trefpunt van verschillende gedachtenwerelden. Maar als u zich weet te ontspannen, dan is harmonie mogelijk; en pas in harmonie betreedt u de werkelijkheid.

Wat zou er voor een mens verder nog belangrijk kunnen zijn in zijn moeizame worsteling tussen geboorte en dood? Heel vaak zegt de mens: een doel. Ja. Men moet inderdaad wel iets hebben dat belangrijk is. U moet kiezen tussen de zeer vele mogelijkheden die er voor u bestaan. Er is altijd wel één mogelijkheid, die het meest beantwoordt aan wat u bent. Maar dan blijven er nog vele dingen onvervuld. Vergeet u één ding niet: U kunt misschien goed rekenen, goed zingen, goed acteren, goed

schaatsen. Als u nu boekhouder wordt, dan blijft de rest erbij hangen; misschien nog een paar liefhebberijen, die nooit tot volle ontplooiing zullen komen. Dan heb je altijd het gevoel: ik had misschien toch wat anders moeten doen. Ik had aan het toneel moeten gaan. Ik had operazanger of operazangeres moeten worden. Kijk, als u dat gaat denken, dan bent u al fout.

Als u een doel kiest in het leven, dan is dat een voorlopig doel. U kunt nooit zeggen: het ogenblik, dat ik dit besluit, zal ik tot aan mijn dood dit en dat doen of zus of zo zijn. U kunt alleen zeggen: Op dit ogenblik is dit voor mij het belangrijkst en dus maak ik het waar. Dan is al het andere onbelangrijk, omdat ik mijzelf vervul. Elke keer, als ik het gevoel heb "dit is mij teveel of dit wordt te lastig of te zwaar", ga ik zitten en zeg ik: Ach, dat geeft allemaal niet. Laten wij maar eens kijken wat het is en wat ervan komt. In die ontspannenheid zult u dan misschien uw doel veranderen, maar dat is ook niet belangrijk.

Onder mensen is het gebruikelijk, dat iemand probeert aan de top te komen. Nu weet niemand waarvan dat dan wel de top is. De een wil hoogleraar worden, de ander predikant, bisschop of paus. Weer een ander wil tenminste zijn naam in het boek der geschiedkundig belangrijke figuren gegrift zien. Maar wat heb je eraan? Wat heb je dan werkelijk bereikt? Als u een groot leraar bent en u bent zelf het eigenlijk niet helemaal eens met al wat u probeert te onderwijzen, u kunt niet het begrip, de harmonie opbrengen met degenen aan wie u lering geeft, dan zult u waarschijnlijk alleen maar onvolledige kennis overdragen en indirect u later verantwoordelijk kunnen gevoelen voor de gevolgen van de misverstanden, die u zelf tot stand heeft gebracht.

Als u paus bent, dan denkt u misschien onfeilbaar te zijn. Aan onze kant blijkt dan, dat het niet waar is en u zit alweer in de fijngemaakte aardappelmoes.

Als u Gods Woord predikt en u komt tot de ontdekking hoezeer u uzelf en anderen vaak heeft bedrogen, dan is dat ook een heel pijnlijke beleving.

Als u de grootste man van deze tijd heet te zijn en u komt tot de ontdekking dat al die grootheid in feite niets anders is dan comedie, dan voelt u zich in elkaar vallen als een opgeblazen ballon waarin iemand een speld steekt. En wat houdt u dan nog over? Maar indien u elke keer als u voelt: dit is juist, dit is goed, dit is waar, zegt: dan streef ik naar dit doel tot het ogenblik dat ik voel: ik kan niet verder, dan zal ik weer gaan overwegen, dan zal ik afstand nemen van al die dingen. Ik zal kijken naar mijzelf, naar de wereld en mij afvragen: wat is er nog meer in mij? Dan kiest u voortdurend weer datgene wat in die fase van leven, in dat ogenblik van bestaan werkelijk bij u past.

Word ook niet bitter en maak u niet al te druk over alle regels en reglementen, die er op de wereld bestaan. Natuurlijk, het is zo. Die man had voorrang moeten geven. En dat u alimentatie moet betalen of die zelf niet krijgt, is een pijnlijke situatie. Dat die mensen daar de moed hebben om dergelijke zedenloze taferelen tentoon te spreiden, is voor u inderdaad niet te dragen. Maar het is toch alleen maar voor u! Wat kunt u voor een ander doen?

De tijd, dat men sprak over de onzedelijkheid van vrouwen, die zich met een badkoetsje naar het water lieten rijden en dan in badcostuums, die hun vormen deden vermoeden in het water spartelden, is allang voorbij. En toch, hoeveel heren met overigens alle menselijke eigenschappen en kwaliteiten, compleet met lorgnet en hoge hoed zouden een beroerte hebben gekregen, indien zij één ogenblik het misschien voor een enkele dag zonnige Scheveningse strand zouden kunnen bezoeken. Alle waar-

den veranderen. Wat voor mij waar is vandaag, is voor een ander niet noodzakelijk ook waar. Laat mij dan mijn waarheid leven en mij niet druk maken over de waarheid van anderen; die kan ik toch niet controleren. Ik kan er hoogstens kennis van nemen en mij afvragen, of ik misschien ergens iets van die waarheid toch wel kan erkennen als deel van mijn waarheid.

Ik moet zoeken naar een synthese tussen die dingen. Het hele menselijke leven is het voortdurend zoeken naar een synthese tussen al die verschillende invloeden en waarden, die gezamenlijk het menselijk leven bepalen. Synthese tussen geestelijke en stoffelijke invloeden. Synthese tussen menselijke regels en innerlijke waarheid. Synthese ook tussen de doelgerichtheid die de wereld van je vraagt en de werkelijke gerichtheid en roeping, die je in jezelf erkent. Je moet deze dingen tot een harmonische eenheid brengen. Dat kun je alleen, indien je eerst zelf harmonisch wordt.

Wie de mensheid van vandaag bekijkt, heeft wel eens de neiging om wat minachtend de schouders op te halen. Daar is dan deze wereld met haar grote problemen, met de dreigende oorlogen, met de milieuvervuiling en alle andere dingen, waarmee kleine groepen voortdurend de grote massa om de oren plegen te kletsen. Maar kunt u dan niet begrijpen, dat het misschien voor die ene man daar belangrijker is dat al zijn duifjes terugkomen op zijn duivenplat dan dat de wereld de atoomproeven staakt? En dat die ander het veel belangrijker vindt, dat hij op z'n tijd een biertje kan krijgen dan dat de milieuvervuiling wordt opgeheven? Het is maar een waardering van belangrijkheid. Je kunt elkaar geen belangrijkheden aanpraten, ook al denk je dat je dat kunt.

Overal zijn er mensen in deze tijd, die zich beroepen op de zwijgende meerderheid. De zwijgende meerderheid bestaat niet! Haar enig kenmerk is dat zij zwijgt, niet dat zij een mening heeft. Waarom zou je jezelf bedriegen? Waarom zou je denken dat de gehele wereld zo ontzettend sociaal bewogen moet zijn? Dat de wereld zo politiek geïnteresseerd moet zijn? Dat de gehele wereld zo godsdienstig gedreven moet zijn door innerlijk licht, innerlijke waarheden en Pinkstervuur? Het is niet zo. Misschien dat u die dingen kent? Maak ze dan waar! Beroep u niet op anderen. Doe de dingen vanuit uzelf. Leef u eigen persoonlijk leven.

Wie waarlijk mens wil zijn, ook in de geestelijke zin van het woord, zal moeten beantwoorden aan hetgeen er in hem of haar leeft. Hij zal dit moeten doen op een wijze, waardoor hij anderen niet aantast. Niemand kan - als u mij een paar termen toestaat - in deze tijd anderen onderwerpen aan zijn inzichten zonder gelijktijdig fascistisch te denken en naar alle middelen te grijpen om zijn wil door te zetten. Het is niet belangrijk, dat dit gebeurt. Belangrijk is het dat u zelf bewust wordt.

Als de gehele wereld voorbij gaat en er geen mens meer is, dan nog zullen in de sferen, ja, in de eeuwigheid de waarden van het mens-zijn weerspiegeld blijven; die kunnen niet vernietigd worden. Het is niet de vorm, die de dingen maakt. Het is de achtergrond, het besef dat eruit ontstaat dat een werkelijke betekenis heeft. Ik geloof, dat het wel eens goed is, dat de mens begrijpt dat ook in zijn eigen leven het conflict alleen maar een middel is om zich van zichzelf bewutst te worden en zijn houding, zijn doel, zijn gerichtheid opnieuw te bepalen.

In deze reeks lezingen hebben wij zoveel mogelijk regels gesteld. De punten, waaraan ik u nog wil herinneren zijn:

1. Mens-zijn is een coconfase in de geestelijke ontwikkeling.
2. De werkelijkheid begint voor de mens vaak eerst, als hij zijn mens-zijn beziet als een persoonlijk bestaan.
3. Uw verantwoordelijkheden tegenover anderen bepaalt u zelf en

voelt u als in u bestaand. U kunt geen andere verantwoordelijkheden dan deze werkelijk aanvaarden en dragen. Doe dit dan ook niet.

4. Elke mens - pas geboren of bijna dood, wijs of dwaas, gekleurd of blank - is een mens. Dit bepaalt zijn waarde, niet de uiterlijkheid. Dit geldt ook voor u in uw relatie tot anderen.

5. Slechts de mens, die in staat is zo nu en dan ook eens te rusten, alle conflicten te vergeten, zichzelf te beschouwen en zich af te vragen: wat is voor mij persoonlijk op dit moment goed en belangrijk, zal ware bewustwording putten uit een menselijk bestaan.

Dan volgen hier nog een paar algemene opmerkingen:

Het geheel van het menselijk leven is zodanig persoonlijk, dat u het nooit volledig met een ander kunt delen. U kunt proberen het te delen, maar u komt nooit tot een totale versmelting; die is alleen geestelijk mogelijk. Maak u dan op de wereld geen illusies en laat datgene wat u in de geest zult ervaren maar over aan dat wat u zult erkennen als u bent overgegaan.

Denk ook niet dat u de wereld kunt verbeteren;u kunt niet eens uzelf goed verbeteren. U kunt uzelf misschien wat meer aanpassen aan wat u innerlijk als juist erkent en ervaart, dat is alles. Daarvan wordt u heus niet beter in de termen, die de wereld te dien aanzien pleegt te gebruiken.

De wereld kunt u ook niet veranderen. De wereld is een speelbal van kosmische invloeden, menselijke misverstanden, waandenkbeelden en krachten der natuur. U kunt die niet beheersen, ook als u alles geeft om dat toch te proberen. Het is zinloos de wereld te willen veranderen, maar het is zinrijk in de wereld de harmonie van leven in uzelf en vanuit uzelf zo sterk mogelijk tot uitdrukking te brengen.

Alle termen van leven, zoals jeugd en ouderdom, worden gemeten met maatstaven die niet reëel zijn. Iemand kan 100 jaar oud zijn en toch in zijn denken nog een kind. Iemand kan 15 jaar oud zijn en in zijn geest (zijn denken) ouder zijn dan 100 jaar.

De uiterlijke dingen gebruiken wij alleen maar om een gemeenschappelijke uitdrukking te vinden, niet om waarden te bepalen. Laten wij dat ook niet vergeten.

Zonde en misdaad zijn waarden, die worden geschapen op het ogenblik dat een eenzijdigheid het leven beheerst; vaak een eenzijdigheid die mede door macht wordt uitgedrukt. Op het ogenblik, dat er geen macht is, dat er geen streven is naar wederkerige beheersing, is er geen zonde en geen misdaad. Dit moge vreemd klinken, maar het is een feit dat de z.g. psychische ziekten, die een deel van de mensheid hebben aangetast, het resultaat zijn van de maatschappij waarin die mensen leven, niet van hun persoonlijke conflicten zonder meer.

Begrijp anderen en begrijp ook uzelf. Indien een relatie met een ander in de huidige vorm niet acceptabel is of niet kan worden voortgezet, verander dan die verhouding voor zover u wilt en kunt. Houd verder altijd rekening met het feit, dat u uw eigen normen moet handhaven waar dit noodzakelijk en onvermijdelijk is. Sluit geen compromis tegen uw gevoel in, maar probeer wel u zo weinig mogelijk aan anderen op te leggen. Doe dat alleen, indien het onvermijdelijk wordt; en dan alleen voor de tijd, waarin het noodzakelijk en onvermijdelijk blijkt te zijn. Wees altijd

bereid ongelijk te erkennen. Wees altijd bereid een ander de mogelijkheid te geven zichzelf te ontplooien.

Hiermede hebben wij eigenlijk alle problemen van het menselijk leven wel opgesomd. Of je nu wordt geboren, of je jong bent en als kind leert in de wereld, of je droomt van wat je in de maatschappij zult worden, of je worstelt om een plaats te vinden in de maatschappij of misschien meent al iets te hebben bereikt en langzaam maar zeker alles wat je had bereikt toch weer ziet tanen en droog en dor worden, het ligt allemaal in deze regels. Met deze regels kan een mens mèns zijn.

Als wij deze reeks toespraken over de mens en de facetten van zijn bestaan gaan besluiten, dan geloof ik dat wij dit moeten doen met de opmerkingen:

Mens zijn betekent in de eerste plaat ook jezelf de kans geven om jezelf te zijn; jezelf de kans geven ook om te spelen en te lachen, om plezier te maken. Wie zichzelf ongelukkig maakt ter wille van een hiernamaals, die is ongelukkig omdat het hiernamaals daarvoor niet de beloning geeft, die hij meent te mogen verwachten. Hij komt dan vaak in het duister terecht.
Ontzeg u op de wereld alleen die dingen, waarvan u weet, dat ze niet voor u passen, niet juist zijn, om welke reden dan ook.

Wees gelukkig wanneer u kunt. Wees vrolijk, lach! Maar lach mèt anderen en niet òm anderen. Dat is de essentie van uw mens-zijn. In deze dingen vindt u het zaad voor een geestelijke grootheid, die alle tijd kan overwinnen.

De mens, zoals hij op aarde voorkomt, is een schimmig voorbij flitsend deeltje; een facet van een werkelijk en onveranderlijk Ik dat kosmisch bestaat en dat voortdurend zichzelf herontdekt.
Wij spreken over mens, maar wij spreken in feite over eeuwigheid, uitgedrukt in een vorm, die conflict mogelijk maakt. Laten wij dan het conflict niet beschouwen als absoluut verwerpelijk, maar laten wij begrijpen, dat het conflict alleen dan aanvaardbaar is, indien het voor onszelf aanvaardbaar is en wij daarmee gelijktijdig niet anderen een conflict opdringen, omdat wij dit toevallig aangenaam vinden.

Ik denk, dat ik hiermee het wezen van de mens voor een laatste keer nog enigszins in woorden heb kunnen vangen. Ik dank u voor de aandacht gegeven gedurende deze lezingen, ook de aandacht die u heeft besteed aan de kennisneming van deze lezingen en beëindig hiermede deze bijdrage en de Cursus.

:-:-:

In dit tweede deel krijgt u de gelegenheid om uwerzijds punten van belang aan te stippen of vragen te stellen.

x De vorige spreker had het over de waarde van het mens-zijn in de sferen. Want kan het mens-zijn nog voor waarde hebben in de sferen?

\- Ongeveer dezelfde waarde, die schoolonderwijs heeft als je in de maatschappij komt en je dus niet meer naar school behoeft te gaan.

x Aan de andere zijde leer je toch ook altijd?

\- In de sferen leer je ook. Je hebt echter een basiskennis nodig.

Als mij de vraag wordt gesteld wat de betekenis van het mens-zijn in de sferen nog kan inhouden, dan moet ik allereerst constateren, dat de mens, als hij op aarde is daar enorm veel ervaringen opdoet. Hij leert dus vele dingen, die hij in de sferen op die wijze niet kan leren. Hij heeft daardoor een basiskennis, waardoor hij harmonisch kan zijn met andere krachten. Hij kan dan in de sferen verder gaan.
Maar op het ogenblik, dat je geen enkel begrip, geen ervaring, geen punt van overeenstemming hebt met een andere entiteit - hoeveel hoger die eventueel ook staat - kun je daarmee geen contact krijgen. Dan is het zelfs niet mogelijk van die ander lering te ontvangen. Dan is het ook niet mogelijk waarlijk harmonisch te leven met degenen, die in je eigen sfeer bestaan. Er ontstaat een isolement, dat je practisch alleen kunt ontvluchten door terug te gaan naar de wereld of door de gehele geestelijke sfeer te verwerpen en daardoor in dat isolement terecht te komen dat wij de duisternis plegen te noemen.
Het zal u duidelijk zijn dat het mens-zijn, hoewel op zichzelf maar een enkele fase in een totale ontwikkeling, vanuit geestelijk standpunt wel zeer belangrijk is; niet om datgene wat men als mens bereikt, maar om datgene wat je ervaart. Want het is deze ervaring, waardoor je begrip krijgt voor de wezensinhoud van anderen en zo de mogelijkheid gewint tot een verdergaande geestelijke ontplooiing.

x Een mens denkt zijn mede-mens te helpen, maar dat doet hij meestal faliekant verkeerd.

\- Als wij hier het thema medemenselijkheid aansnijden, dan valt ons op, dat over het algemeen de mens, die een ander wil helpen uit medemenselijke gevoelens daarbij geen rekening houdt met die ander.
Dat communicatie noodzakelijk is tussen mens en mens zal niemand ontkennen. Maar een ware communicatie kan immers alleen dan ontstaan, indien wij elkaar erkennen als afzonderlijke waarden met een eigen inhoud, een eigen wil, een eigen betekenis. Vele mensen die anderen helpen vergeten dit. En als zij dan iemand helpen, doen zij voor die ander wat zij misschien zelf gedaan zouden hebben in die omstandigheden, maar beschouwd vanuit het eigen leven, eigen relaties, eigen geestelijke achtergronden. Het resultaat is dan vaak, dat wat voor henzelf inderdaad goed zou zijn geweest voor de ander volkomen verkeerd is. Mogelijk kunnen wij hier een voorbeeld geven, dat dicht bij uw eigen stoffelijke werkelijkheid ligt.

Er is een verkeersongeluk gebeurd. Iemand ligt daar op de grond. De eerste gedachte van sommige mensen is: laten wij hem opnemen en een beetje gemakkelijker neerleggen. Maar zij hebben geen kennis van het menselijk lichaam. Zij kunnen niet constateren in hoeverre er b.v. een ruggegraatkwetsuur is, of misschien gebroken ribben, die gevaarlijk kunnen zijn. Kortom, zij weten niet precies wat zij doen, maar hebben het gevoel: als ik zo op straat zou liggen, dan zou ik het toch erg prettig vinden, als iemand mij eerst het wat gemakkelijker maakte en mij dan redelijk zou toedekken. Dat zij daarmee het leven van de ander in gevaar brengen, komt niet in hen op, omdat zij niet kijken naar wat die ander mankeert en geen poging doen eerst te begrijpen wat de toe-

stand van de ander is. Ik meen, dat als je alleen maar over de mogelijkheden nadenkt, veel van dergelijke vergissingen dan niet zouden voorkomen. Zo is het in het gehele leven.

Als je iemand wilt helpen, dan is dat best. Maar dan moet je de ander helpen volgens zijn noden, zijn behoeften, zijn persoonlijkheid, niet volgens je eigen normen of je denkbeelden alleen. Het is beter iemand niet te helpen dan hem alleen te helpen volgens je eigen visie zonder rekening te houden met die ander. In deze zin is mede-menselijkheid een woord geworden dat heel vaak wordt misbruikt voor een doordrijverij, waarmee men anderen de eigen waarden opdringt zonder zich af te vragen wat de betekenis daarvan voor die anderen zou kunnen zijn.

x Er bestaat ook nog zoiets als een aansprakelijkheidsgevoel in het leven. Als er nu mensen zijn, die op een gegeven ogenblik elkaar misbruiken, zet dan die verantwoordelijkheid zich voort in de sferen?

- Als je beseft, dat je ergens iets kunt voorkomen, dan zul je dus je moeten afvragen:

a. Is het voor de ander belangrijk dat ik dit voorkom?
b. Beschik ik over de middelen om dit te voorkomen?
c. Wat is de handelwijze, waarmee ik voor anderen zowel als voor mijzelf een zo gering mogelijke schade of mogelijkheid tot schade veroorzaak?

Het zal u duidelijk zijn, dat de verantwoordelijkheid, die wij beseffen tegenover een ander te hebben, een emotie is. Het is een denkbeeld en als zodanig speelt dit ook een rol na de overgang. Maar de juistheid van het denkbeeld is daarmede niet aangetoond, Het is daarom belangrijk, dat wij ons in het gevoel verantwoordelijk te zijn voor anderen ook afvragen, of deze verantwoordelijkheid werkelijk door ons wordt beseft, op welke wijze wij deze beseffen en over welke middelen wij beschikken om haar te dragen. Heel veel mensen zijn geneigd een verantwoordelijkheid op zich te nemen, terwijl zij in feite niet over voldoende middelen beschikken. Zij willen iemand redden, maar zij hebben geen middelen om die ander werkelijk te redden. Het resultaat is, dat zij zich moeilijkheden en gevaren veroorzaken, terwijl zij in wezen de toestand van de ander eerder verergeren dan verbeteren. Ook hier moet dus wel gelden: Realiseer u eerst, of de verantwoordelijkheid die u spontaan misschien op een gegeven moment gevoelt een werkelijke verantwoordelijkheid is en vraag u af hoe ver uw mogelijkheden reiken om ook de beperking van de gevoelde verantwoordelijkheid te beseffen. Eerst in dat geval kunt u de werkelijke verantwoordelijkheid aanvaarden en dragen.

x Kunt u iets zeggen over het gezegde "Geef en u zal gegeven worden." Wat wordt gegeven?

- Als u al deze dingen beziet en u vraagt zich dan ook nog af waarom eens is gezegd "Geef en u zal gegeven worden", dan realiseert u zich misschien niet voldoende wat uw eigen relatie met de wereld is. Die wereld is voor u zoals u haar beleeft en ziet; iets wat maar ten dele kan worden beheerst, inderdaad. Maar het is ook een wereld, waarmee u zelf door wat u bent en wat u doet uw verhoudingen bepaalt. De relatie met de wereld kan er een zijn, waarbij u de wereld geeft. Nu moet u niet verwachten, dat die wereld precies hetzelfde zal teruggeven. Het is geen ongewenst verjaarspresent dat de ronde maakt. Maar als u geeft, dan zal dit geven zelf al een fysieke en psychische bevrediging schenken. Met andere woorden: u kunt het leven door deze achtergrond van gevoelens gemakkelijker aan. U heeft dus een besef van die wereld, waardoor u ook gemakkelijker begrijpt wat die wereld u ook voortdurend aanbiedt. Want de wereld biedt u veel, maar u schuift het meestal opzij. Soms misschien uit verkeerd begrepen gevoeligheid, omdat u meent dat u het niet moogt aannemen of andere redenen heeft om het

af te wijzen. Als men gegeven heeft, dan is men ook meer bereid te nemen. De relatie, die er tussen het "ik" en de wereld bestaat, berust op wederkerigheid. Als ik geef, zal mij ook gegeven worden. Dat gegeven worden is dus niet van dezelfde orde van grootte als het geven. Het kan zijn, dat u iemand een aalmoes geeft die u kunt missen. Dan heeft u hoogstens de bevrediging en verder niets. Het kan ook zijn, dat u iets geeft wat eigenlijk verder gaat dan uw middelen en mogelijkheden. Dan zal de wereld het u vaak mogelijk maken om iets wat u graag zou willen hebben of wat u nodig heeft, maar wat u normaal niet kunt krijgen op een bijzonder voordelige of onverwachte wijze te verwerven. Er is een oorzaak-en-gevolg relatie, die niet gebaseerd is op de menselijke waardering van de gift of van het ontvangene, maar waarbij wel de innerlijke graad van belangrijkheid bepalend is voor de reacties, die u uit de wereld ontvangt. Dus: geef en u zal gegeven worden is in dezen volledig juist.

x Hoe kun je iemand troosten, die haar man heeft verloren en daar helemaal niet overheen kan komen?

\- Hier komt een vraag, die voor mij eerlijk gezegd moeilijk te beantwoorden is: Hoe kun je iemand troosten, die haar man heeft verloren en haast ontroostbaar is?

In de eerste plaats: Je leeft zelf; en dat moet je ook de ander proberen duidelijk te maken. Je bent niet afhankelijk van een andere persoon. Je hebt verplichtingen tegenover jezelf, tegenover de wereld. Innerlijk ken je die wel en als je ze probeert te ontwijken, dan is dat eerder een zwakte dan een deugd.

In de tweede plaats: Vele mensen treuren over wat zij hebben verloren, omdat zij bang zijn voor datgene wat de wereld nog voor hen in petto heeft. Begrijp heel goed, dat je niet bang moet zijn voor het leven dat komt, want je kunt het toch niet vermijden. Je kunt het alleen voor jezelf disharmonisch of harmonisch maken. Kies voor harmonie.

In de derde plaats: Realiseer je, dat het voortdurend blijven treuren over een verlies een vorm van zelfzucht is, want je treurt niet over degene, die is heengegaan, maar over het feit dat de relatie, die je kende met die persoon, nu niet meer zo bestaat. Als je deze zelfzucht aflegt, is de mogelijkheid veel groter dat er een geestelijk rapport ontstaat en je een werkelijk contact gevoelt, zij het nu op geestelijke basis, zoals dat stoffelijk heeft bestaan.
Dit zijn de drie punten, die ik persoonlijk naar voren zou brengen.

Wij moeten echter goed begrijpen: er zijn mensen, die zich niet willen laten troosten, omdat hun leed voor hen gelijktijdig een recht betekent dat zij op de wereld hebben. Er zijn mensen, die ziek zijn en niet genezen willen worden, omdat hun ziekte voor hen een weg is, waardoor zij de moeilijkheden op aarde ontwijken. Deze dingen bestaan nu eenmaal. Wij kunnen ze niet goedkeuren. Maar als iemand wil treuren en niet bereid is te begrijpen wat wij zeggen, wat wij bedoelen, wat wij doen, dan moeten we de ander ook het recht laten te treuren, zelfs indien zo iemand daaraan te gronde zal gaan. Want wij hebben niet het recht een geest, die in de stof leeft op welke wijze dan ook het opdoen van ervaringen, welke voor die geest belangrijk schijnen te zijn, onmogelijk te maken. Wij kunnen slechts trachten om vanuit ons eigen besef voor die ander zoveel mogelijk harmonie op de wereld te scheppen, mits de ander dit kan begrijpen en aanvaarden.

x U had het erover dat we door stoffelijke ervaring tot het geestelijke kunnen komen. Is dat ook de reden dat wij op een gegeven moment vastlopen in het geestelijke en nogmaals proberen op aarde terug te komen om meer ervaring op te doen?

\- Hier krijgen we dan weer een heel bekend thema. Wij kunnen in de materie het hoogst geestelijke bereiken juist door het materiële. Indien

wij dat niet bereiken, komen wij dan op aarde terug om dat wèl te doen?

Ik ben bang, dat dat niet zo is. Althans voor het merendeel van de incarnerenden. Als wij nl. beseffen, dat ons leven onvolledig is, dan hebben wij toch een basis waarop wij geestelijk verder kunnen gaan. Maar in vele gevallen weigeren wij onze eigen tekorten te erkennen. En door het eigen tekortschieten terzijde te werpen moeten wij dan proberen op de een of andere manier een vervanging te vinden voor de geestelijke contacten. Het resultaat is, dat wij onze eigen tekorten ontwijken; en dat doen we dan meestal door het afwijzen van elke indruk die dit zou kunnen benadrukken, waardoor de terugkeer naar de wereld voor ons meestal het enig mogelijke is.

x Dus als men zich daarvan bewust is, komt men hier niet meer terug?

\- Degene, die zich bewust is van de tekortkomingen die in de materie zijn ontstaan, weet dus - zij het negatief - wat hij had moeten doen. Daardoor kan hij ervaringen of uitstralingen die daarmee in verband staan als harmonisch erkennen, aanvaarden en zelfs teruggeven. Dit betekent dus, dat een contact mogelijk is dat in feite gelijk is aan wat er in een perfect leven bereikt zou kunnen worden. En dat impliceert weer, dat dan geen terugkeer naar de aarde noodzakelijk is, maar een verdere geestelijke ontwikkeling zonder meer mogelijk is. Wij moeten er echter rekening mee houden, dat juist deze erkenning van eigen tekortschieten voor de meeste entiteiten niet geheel bereikbaar is. Dat is dan ook de oorzaak van hun meermalige incarnaties in de stof.

x Hoe is het met het stimuleren van het "ik" in deze zin: als men druk met iets bezig is of als men ergens in verdiept is, dan vergeet men zichzelf. Is dat een goede zijde of niet een goede zijde?

\- Een mooie vraag. Is het goed of niet goed om jezelf te vergeten? Je kunt wat je werkelijk bent niet vergeten. Je kunt alleen vergeten dit als tegenstelling tot de wereld te zien. Maar alles, waarin je je verdiept, waarin je opgaat, is tenslotte een verlengstuk van het "ik". Het zijn de eigen ervaringen, het zijn de gedachten die daarbij een rol spelen. Op deze wijze word je je bewust van de verdere inhoud van het "ik". Je verliest je "ik" niet, maar je gaat je "ik" a.h.w. onpersoonlijker beleven en daardoor juister. Je neemt feiten op als deel van het "ik", die je zonder een dergelijke te grote geboeidheid - zoals men dat op aarde pleegt te zeggen - nimmer zou bereiken.
Dus opgaan in anderen, in iets anders is op zichzelf gunstig. Hiermede bereik je dus een aantal ervaringen als deel van het "ik", die spontaan en zonder waarneming of beoordeling worden geabsorbeerd in het "ik", daarin worden verwerkt en als een harmonisch deel van het geheel kunnen functioneren, terwijl de tegenstellingen die vaak ontstaan, als wij toch nog een afstand leggen tussen "dit ben ik en dat is een ander", niet meer kunnen voorkomen en als zodanig bepaalde disharmonieën, bepaalde problemen kunnen worden vermeden.

x Ik vraag mij wel eens het volgende af: Er zijn op aarde vele rijken en vele beschavingen geweest, die allemaal een ideaal hebben gekend, een doel nagestreefd. Is dat niet zoiets als een gouden draad, die door de gehele menselijke geschiedenis loopt? Is dat wat je in de goede zin van het woord algemeen menselijk zou kunnen noemen? Hebben zij allen een en dezelfde soort ideaal nagestreefd of wisselde dat met iedere beschaving en met ieder rijk?

\- Ja, heeft de mens een soort ideaal, dat als een gouden draad door alle beschavingen heen loopt? Als wij kijken naar de uiterlijkheden, dan moeten wij dat natuurlijk ontkennen. Er zijn grote verschillen tussen deze beschavingen. Als wij kijken naar datgene wat vanaf het begin der mensheid tot op het heden een grote rol heeft gespeeld, dan blijkt het voor de mens vooral te zijn: het zoeken om een voor hem aanvaardbare relatie met het leven, het bestaan en zijn wereld te verkrijgen. Of hij dat doet mid-

dels bepaalde machtsbeelden, zelfverheffing of door altruïsme onder leiding van grote geestelijke Meesters of misschien zelfs misleid door anderen, blijkt veel minder ter zake te doen dan men op het eerste gezicht zou zeggen. In al die gevallen zoekt de mens te zijn, betekenis te hebben om daardoor zichzelf en zijn leven te kunnen aanvaarden. Indien hem dat niet mogelijk is door zijn kennis, zijn begrip van de innerlijke waarden alleen, dan projecteert hij delen van zichzelf naar buiten toe en geeft daar namen aan (soms van idealen, soms van goden) en tracht zo met deze geprojecteerde krachten dan toch tot een balans te komen, waardoor zijn leven aanvaardbaar wordt.

Indien u mij vraagt, of er een gouden draad loopt door alle beschavingen, dan zou ik zeggen: Ja. De menselijke behoefte gelukkig te zijn en het menselijk besef, dat je dat nooit alleen kunt zijn.

x Ik kom tot deze vraag, omdat diep in ons de goddelijk Vonk een stukje van de grote Schepper is, dus moeten wij ergens allemaal hetzelfde zijn, alleen de buitenkant verschilt.

- Dit is een beetje simpel geredeneerd. Als wij allen filmbeelden van dezelfde projector zijn en het licht van de projector blijft constant, dan is de projectie die wij veroorzaken steeds een andere. Wij verschillen wel degelijk van elkaar; soms in détails, soms in totale opzet. Maar wij zijn allen tezamen nodig om de film, die men kosmos noemt, te projecteren op het doek der bewustwording. Commentaar?

x Ik zou niet durven. Ik weet er te weinig van af.

- Daar haalt u iets typisch menselijks aan. Ik zou het een gouden draad willen noemen, die door alle beschavingen loopt. Maar ik zou het toch ook wel een typisch menselijke eigenschap willen noemen. De meeste mensen spreken met de meeste deskundigheid over de dingen, waarvan zij niets afweten. Pas de mensen, die beseffen dat zij ergens niet voldoende van afweten, komen soms tot een beperkte maar belangrijke kennis van hetgeen zij dan gaan onderzoeken. Onkunde plus verwaandheid zijn de oorzaak van de meeste menselijke dwaasheden en voor het grootste gedeelte van de menselijke ellende.

x Is dit hetzelfde dat een Chinese wijsgeer zei: "Hij, die denkt dat hij wijs is, hij is niet wijs."

- Dit is een bekend gezegde, dat onze vriend Henri wel anders pleegt uit te drukken: "Een wijze is alleen hij, die zijn eigen dwaasheid beseft. Maar wie zich wijs noemt, beseft zijn dwaasheid niet en is dus dwaas. Maar wie zich wijs noemt, beseft zijn dwaasheid niet en is dus dwaas."

x Wilt u dit eens belichten. Ik begrijp het namelijk niet: Werpt niet uw parelen voor de zwijnen enz. Er zit iets hoogmoedigs in.

- Als je het doet, is het een dwaasheid en geen hoogmoed. Parelen, dus kostbaarheden, moet je ook daar brengen waar zij worden gewaardeerd. Als je naar de varkens gaat, dan is het verstandiger ze wat maïs te geven dan parelen. Zij zullen beide proberen te eten, maar de maïs bekomt ze beter. Zo is het ook met de mensen. Er zijn mensen, die geen begrip hebben voor b.v. filosofische betogen of kosmische wijsheden. Dan kunt u die mensen iets anders geven wat hen misschien beter bekomt. Ik kan mij voorstellen, dat voor sommige mensen Sam en Moos belangrijker zijn dan het bestaan van God. Want van God begrijpen zij niets en Sam en Moos maakt hen tenminste voor een ogenblik wat vrolijk.

AFSLUITING.

Wij hebben u deze maal de gelegenheid gegeven om nog vragen te stellen en discussie-punten naar voren te brengen. Ik heb in het begin, toen er samenhang was, mijn best gedaan de beantwoording zodanig in te kleden om een sluitend geheel te krijgen. Met de laatste vragen was mij dat helaas niet goed mogelijk. Maar het was belangrijk voor u dat u voor een

laatste maal uw reacties op onze betogen nog even duidelijk heeft kunnen maken. Want de betekenis van dit alles wordt door u bepaald.

U bent mens. En datgene, wat voor u harmonisch is, wat door u kan worden aanvaard en beleefd, is het enige waar het voor u op aan komt. Later komt er een tijd dat u misschien veel van hetgeen wij u hebben gezegd in een geheel ander licht zult zien, maar daarover behoeft u zich thans geen zorgen te maken. Nu gaat het er om dat u mens bent zo goed, zo gelukkig, zo aangenaam mogelijk en dat u gelijktijdig daarbij een zo groot mogelijke harmonie vindt zowel met uw eigen wereld als met de andere werelden, waarmee voor u een contact - bewust of onbewust - bestaat.

Het geheel van onze studie van de mens - overigens op uw verzoek begonnen - heeft ons gevoerd door dwaaltuinen van menselijke denkbeelden. Wij hebben heel wat uitspraken gedaan, die voor sommigen misschien minder aanvaardbaar zullen zijn. Wij hebben daarnaast waarheden als koeien verteld. En dan zegt iedereen: ja, dat heb ik ook wel zo gedacht. Het gaat er niet alleen om wat u denkt, het gaat er om wat u diep in u voelt. Zo min als het er om gaat, of ik of mijn collega's het allemaal netjes hebben uitgedrukt. Het gaat er om, of u het heeft begrepen. Dit begrip heeft - voor zo ver ik dit kan nagaan - bij velen van u voor verscheidene van onze lezingen wel bestaan. Dat lijkt mij belangrijk.

Ik wil u hier herinneren aan onze voorlaatste les, die ging over het ontwaken van de mens; de bewustwording en inwijding, die in de materie mogelijk zijn. U leeft nl. in een tijd, dat het wakker-worden wordt gesteund door vele krachten; maar ontwaken doet u zelf. Misschien vindt u in het vele dat wij u hebben gebracht ergens die sleutel, die uw dromen kan verbreken en u kan doen ontwaken tot de werkelijkheid, waarin men in uw wereld dient te vertoeven.

Ik zal u dit keer niet vragen, of u nog een meditatie-onderwerp wilt geven; er wordt meer dan genoeg gemediteerd. Al deze bespiegelingen - hoe schoon of hoe fraai ze ook moge zijn - komen toch altijd weer neer op een en hetzelfde punt: je leeft, je bent mens, dus moet je leven.

Leven wil zeggen: schuw niet het beleven. Vlucht niet weg voor de praktijk in de theorie. Leven wil zeggen: besef wat je bent en maak waar wat je bent.

Het leven betekent: één enkel, zeer klein facet van een kosmisch-goddelijke totaliteit gestalte geven op een zo harmonische wijze, dat je zelf daardoor het kosmisch gehalte kunt ervaren en je verbinding daarmee bewuster en steeds volledíger voor jezelf kunt constateren.

Wij danken u voor de aandacht, die u ons heeft gegeven. Onzerzijds menen wij u menig denkbeeld te hebben gepresenteerd dat die aandacht waardig was. Zijn wij naar uw denken soms tekort geschoten, vergeef het ons. Wij hebben gewerkt met onze middelen zo goed wij konden. Indien u meent, dat sommige dingen te hoog voor u zijn, trek u er niets van aan. Want naarmate u zich minder klein gevoelt, zult u geestelijk groter worden en meer contact kunnen opnemen met hogere waarheid. En dan zijn onze waarheden misschien maar zeer klein.

:-:-: